අභිධානපපදීපිකා

නම් වූ

පාලි නිඝණ්ඩුව

අභිධානපපදීපිකා

නම් වූ

පාලි නිඝණ්ඩුව

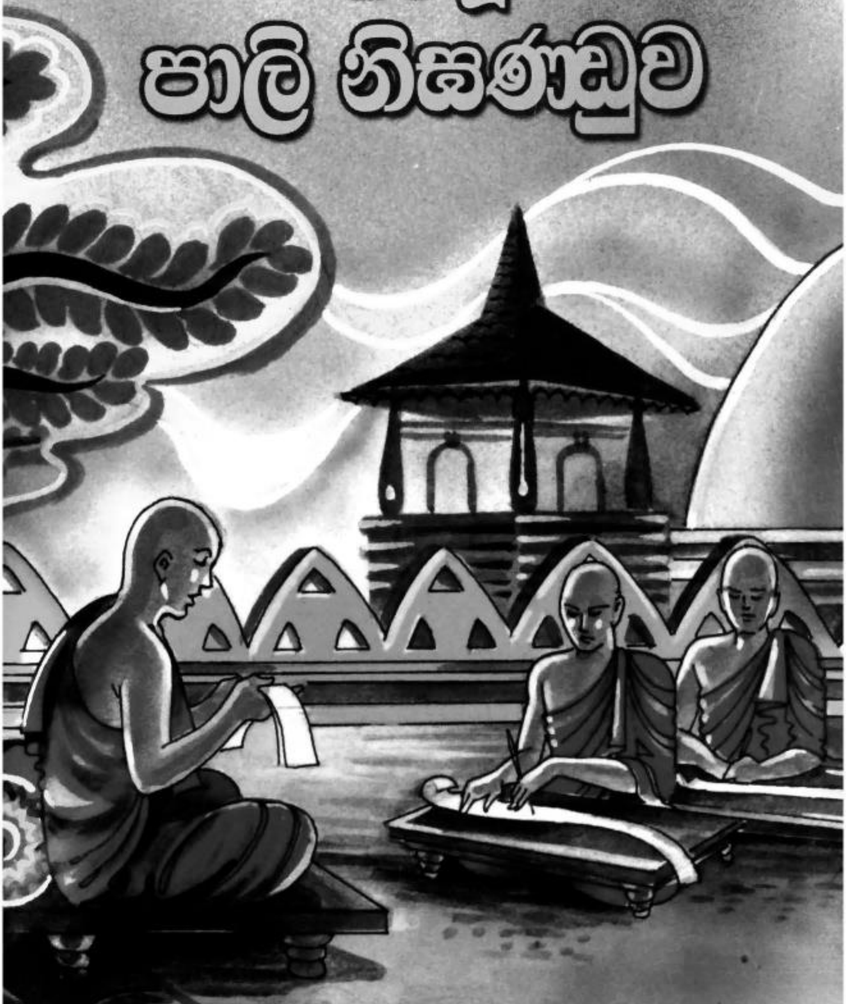

රඹුක්වැල්ලේ විපස්සී හිමි

අභිධානප්පදීපිකා නම් වූ පාලි නිඝණ්ඩුව

සංස්කරණය:

කොළඹ මාලිගාකන්ද විද්‍යොදය පිරිවෙණෙහි
ආචාර්ය්‍ය රාජකීය පණ්ඩිත ශාස්ත්‍රපති
රඹුක්වැල්ලේ විපස්සී හිමි

ප්‍රස්තාවනා

අභිධානප්පදීපිකා නම් වූ පාලිනිඝණ්ඩු යන නාමයෙන් හැඳින්වෙන මෙම ග්‍රන්ථය පාලි පද්‍යයෙන් රචිත පාලි ශබ්ද කෝෂයයි. මෙය මුළු ලොවෙහිම පාලි විද්වතුන් විසින් පරිශීලනය කරනු ලබන්නකි. එක් එක් සංස්කරණවල ගාථාවන්හි සංඛ්‍යාව වෙනස් වුවද අඩංගු කරුණු වල අඩුවක් දක්නට නොලැබේ. අපගේ සංස්කරණයට අනුව ගාථා සංඛ්‍යාව 1176 කි.

මෙය සග්ගකණ්ඩ, භූකණ්ඩ, සාමඤ්ඤකණ්ඩ යනුවෙන් කාණ්ඩ තුනකින් සමන්විත වන්නකි. එහි සග්ගකණ්ඩය හැර අනෙක් කාණ්ඩ දෙක වග්ග වශයෙන් යළිත් කොටස්වලට බෙදේ. භූකණ්ඩය: භූමිවග්ග, පුරවග්ග, නරවග්ග, චතුබ්බණ්ණ වග්ග, අරඤ්ඤාදි වග්ග, පාතාල වග්ග යනුවෙන් වර්ග හයකට බෙදා ඇත. සාමඤ්ඤ කණ්ඩය: විසෙස්සාධීන වග්ග, සංකිණ්ණ වග්ග, අනෙකත්ථ වග්ග, අව්‍ය වග්ග යනුවෙන් වර්ග හතරකින් යුක්ත වේ.

එසේම කර්තෘ කාල සංදර්ශන ගාථා නවයකින් මෙම ග්‍රන්ථය අවසාන වේ.

කර්තෘ සහ කාලයः- මෙය පරාක්‍රමබාහු රජතුමාගේ කාලයේදී (අභාවයෙන් පසු) එතුමා විසින් කරවන ලද ජේතවන නම් විහාරවාසී වූ විල්ගම්මුල (සරොගාම) පරපුරට අයත් මොග්ගල්ලාන නම් තෙරනමක් විසින් රචනා කරන ලද බැව් ග්‍රන්ථාවසානයේ එන පාලි පද්‍ය පඞ්කතියෙන් පෙනේ.

එසේම පොළොන්නරු යුගයේ නිකාය සාමග්‍රිය ගැන ද එහිම සඳහන් වන බැවින් මේ රජු බු. ව. 1696 දී රජ වූ මහපැරකුම්බා රජු බවත් මෙහි කර්තෘ වන මොග්ගල්ලාන හිමි, එම නිකාය සාමග්‍රියට සම්බන්ධ වූ මොග්ගල්ලාන හිමියන්ම බවත් නිසැකය. තවද මෙම ග්‍රන්ථය රචනා කොට හමාර කරන ලද්දේ එම රජුගේ අභාවයෙන් පසුව බැව් ද "පරක්කමභූජො නාම භූපාලො ආසි" (පැරකුම් නම් රජෙක් වී) යන අතීත කාල ව්‍යවහාරයෙන් පැහැදිලි වේ.

අනුරාධපුරයේ විසූ මොග්ගල්ලාන නම් තෙරනමක් විසින් මොග්ගල්ලාන නම් පාලි ව්‍යාකරණය ලියන ලද බැව් **පදසාධනයෙන්** පෙනේ. **පඤ්චිකාප්‍රදීප** ය ද එම මොග්ගල්ලාන හිමි අනුරාධපුරයේ ථූපාරාමයේ විසූ බැව් දක්වයි.

මෙම අභිධානප්පදීපිකා කර්තෘ මොග්ගල්ලාන හිමි පොළොන්නරුවෙහි ජේතවන විහාරයෙහි විසූ බැව් ඉහතින් දක්වීමු. එසේම අභිධානප්පදීපිකාවේදී තමා ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක් ලියූ බැව් ද නොදක්වයි.

මෙම මොග්ගල්ලාන ව්‍යාකරණය, අභිධානප්පදීපිකාව යන ග්‍රන්ථ දෙකම මොග්ගල්ලාන යන කර්තෘ නාමය දරයි. නමුත් අනුරාධපුර, පොළොන්නරු යනුවෙන් විහාරස්ථාන දෙකක වාසය දක්වයි. එනිසා මෙම මොග්ගල්ලාන නාම දෙක එකම කතුවරයෙකුගේය යනුවෙන් සැලකීමට එය යම් බලපෑමක්ද ඇති කරයි. නමුදු එකම කතුවරයා කාල දෙකක විහාරස්ථාන දෙකකදී ග්‍රන්ථ දෙකක් රචනා කිරීමට අවකාශ නැත්තේ නොවේ.

කෙසේ නමුත් ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථ රචනා කළ පසු නිඝණ්ඩුවක් සැපයීමේ පහසු හැකියාවත් අවශ්‍යතාවත් සලකා මෙම ග්‍රන්ථ දෙකම නිකාය සාමග්‍රියට සම්බන්ධ වූ මොග්ගල්ලාන හිමියන් විසින්ම රචනා කරන ලද බැව් පිළිගැනීමට විචාරකයෝ මැලි නොවෙති.

තවද, මෙය රචනා කිරීමේදී සංස්කෘත අමරකෝෂය පරිශීලනය කරන්නට ඇතැයි යනු ද මතයකි.

අභිධානප්පදීපිකා සන්න:- මෙහි සිංහල සන්නයක් සහ බුරුම සන්නයක් ද ඇත. සිංහල සන්නයේ කර්තෘ සහ කාලය අවිනිශ්චිතය. මෙම සිංහල සන්නයෙන් තොටගමුවේ ශ්‍රී රාහුල හිමියන් තම පඤ්චිකාප්‍රදීප ය රචනා කිරීමේදී පාඨ උපුටා ගෙන ඇත.

බුරුම සන්නය 1760 දී පමණ බුරුම හංසවතී නම් නුවර විහාරස්ථාන සියයකට අධිපති, දෙවතාවක්ම රාජගුරු පදවියෙන් පිදුම් ලද ඤාණ සංඨා නම් හිමිනමක් විසින් රචනා කරන ලද බැව් කිය වේ.

අභිධානප්පදීපිකා ටීකාව:- මේය තම්බදීප රටෙහි සිංහපුර නම් රජසමයෙහි "පෙන්ය" නම් නගරවාසි "චතුරංගබල" නම් ඇමතියාගේ රචනයකි.

මෙහි දක්වූ සිංහල සන්නය රත්දොළුවේ මහාචේතිය පිරිවෙන්පති තොටගමුවේ අමරපුර ගණමොක්ඛාචරිය ධම්මකිත්ති සිරි පඤ්ඤමොලි තිස්ස මහනාහිමියන් විසින් ශුද්ධ කරන ලදුව ක්‍රි. ව. 1895 දි මුද්‍රණය විය.

අභිධානප්පදීපිකා මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ:- මෙම අභිධානප්පදීපිකාව ව්‍යවහාර වර්ෂ 1824 දී බෙන්ජමින් ක්ලෆ් නම් පාදිලිතුමා විසින් ඉංග්‍රීසි අධෝලිපි සහිතව සිංහල ඉංග්‍රීසි අකුරින් මුද්‍රණය කරවන ලද බැව් කිය වේ.

තවද, අභිධානප්පදීපිකාව වස්කඩුවේ ශ්‍රී සුභූති නාහිමියන් විසින් ව්‍යවහාර වර්ෂ 1862, 1865, 1883, 1900 යන වර්ෂ වලදී කිහිප වරක්ම මුද්‍රණය කරවන ලදී.

තවද, පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත නාහිමියන් විසින් ද බුරුම ඉංග්‍රීසි

අධොලිපි සහිතව බුරුම රටට වැදගත් වන අයුරින් ව්‍යවහාර වර්‍ෂ 1940 දී පමණ මෙය මුද්‍රණය කරවන ලදී.

තවද කර්‍තෘ සහ කාල පිළිබඳ සඳහන් කොටස රහිත ග්‍රන්ථයක් ද අපට හමුවිය.

අපගේ සංස්කරණයः- මෙවැනි සංස්කරණයක් ඉදිරිපත් කිරීමෙහි අරමුණ වූයේ වර්‍තමාන පිරිවෙන් විෂය නිර්දේශයෙහි මෙම ග්‍රන්ථය අඩංගු වූවද ඒ සඳහා ශිෂ්‍යයනට ප්‍රමාණවත් පිටපත් සපයා ගැනීමට දුෂ්කර වූ බැව් අත්දැකීමෙන්ම දත් හෙයින් එම අපහසුව දුරුකිරීමයි. එසේම මෙය මුද්‍රිත පිටපත් අටක්ම බලා අවශ්‍ය ලෙස සංස්කරණය කරන ලද බැව් නිහතමානීව සඳහන් කරමු.

දැනට මුද්‍රිත පිටපත් වල ගාථා දෙපස ඇති සිංහල ඉංග්‍රීසි අධෝලිපි සුදුසු ලෙසත්, විසන්ධිපද සහ මෙහි ගථාවල අඩංගු නොවන සෙසු පර්‍ය්‍යාය ශබ්ද මෙන්ම විවිධ සංස්කරණයන්ගේ ඇති වෙනස්කම්ද අවකාශ ලද අයුරින් ඒ ඒ පිටුවලම යෙදීමු. සමහර ගාථාවන්ගේ සන්නයන්ද ඒ ඒ පිටුවල යෙදීමු. සන්නය සම්පූර්ණයෙන් යෙදීම මෙහි නොකරණ ලද්දේ ග්‍රන්ථය ඉතා විශාල වීමෙන් පරිශීලනය අවශ්‍යවන්නට එය ලබාගැනීමේ දුෂ්කරතාවය සලකා බැලූ හෙයිනි. එසේම තේරුම් ගැනීමද එතරම් අපහසු නොවන බැවිනි.

මෙහි සිංහල අධෝලිපියෙහි "ඔහුගේ ආයුධය" යනුවෙන් දක්වා ඇති ක්‍රමය අප විසින් නොයොදන ලදි. "ශක්‍රයාගේ ආයුධය" "වෛශ්‍රවණගේ ආයුධය" ආදි ලෙසින් යොදන ලදි. එවිට වාචෝද්ගත කළහුට වන "ඔහුගේ ආයුධය" යනු කවරෙකුගේ ආයුධයද යන ගැටළුව මගහැරෙනු ඇතැයි සිතීමු.

ස්තුතියः- මෙය සංස්කරණය කිරීමේදී විද්‍යොදය පිරිවෙණෙහි අප විද්‍යාර්ථීන් බොහෝ පිරිසක් දක්වූ සහාය ඉතා අගේ කොට සලකමු. ඒ අතර විජිතපුර ගුණරතන, පාමංකඩ පඤ්ඤාසිරි, මාදොල නාලක, ඕමත්තේ සොභිත, මැදගොඩ අභයතිස්ස, ගංකේවල ධම්මානන්ද, පෝද්දිවෙල පියනන්ද, ඉද්දගොඩ සිරිවිමල, උඩුකාවේ ධම්මරතන යන ශිෂ්‍යායුෂ්මතුන් වහන්සේලා සහ එච්. ජේ. ජනක ප්‍රියන්ත අබේකුමාර මහතා යනාදීහු ප්‍රධාන වෙති. එසේම මෙය අප බලාපොරොත්තු වූ ලෙසින් ම මුද්‍රණය කළ කොළඹ 10 රත්න පොත් ප්‍රකාශන ආයතනාධිපති මල්කාන්ති ගුණරත්න මැතිනියට සහ පරිගණක අකුරු සැකසුම් කළ අතුල විශ්වනාත් මහතා ඇතුළු රත්න මුද්‍රණ ආයතනයේ කාර්‍ය්‍ය මණ්ඩලයටද අපගේ ස්තුතිය හිමි විය යුතුය.

රඹුක්වැල්ලේ විපස්සී.

1997-06-06 දින
විද්‍යොදය පිරිවෙණ
කොළඹ 10.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (වස්කඩුවේ ශ්‍රී සුභූති නාහිමි) 1862

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (වස්කඩුවේ ශ්‍රී සුභූති නාහිමි) 1865

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (වස්කඩුවේ ශ්‍රී සුභූති නාහිමි) 1883

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (වස්කඩුවේ ශ්‍රී සුභූති නාහිමි) 1900

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (වස්කඩුවේ වාචිස්සර නාහිමි) 1921

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (වස්කඩුවේ වාචිස්සර නාහිමි) 1938

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (මොරගල්ලේ ඤාණොභාස තිස්ස නාහිමි) 1929

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (මොරගල්ලේ ඤාණොභාස තිස්ස නාහිමි) 1960

☆ අභිධානප්පදීපිකාව (මුල් පිටු නොමැති හෙයින් කර්තෘ කාල අවිනිශ්චිත)

☆ අභිධානප්පදීපිකා සන්නය

☆ ශ්‍රී සුමඞ්ගල ශබ්ද කෝෂය 1963

☆ පාලි සිංහල අකාරාදිය (පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත නාහිමි) 1960

☆ ඉංග්‍රීසි සහ ඉංග්‍රීසි සිංහල ශබ්ද කෝෂය (සුධර්මන් ධර්මදාස ද සිල්වා වලිසිංහ) 1966

පිළිගැන්වීම

මෙය, මාගේ දම් සත් නෙත පෑදීමට මහෝපකාරී වූ කොළඹ මාළිගාකන්ද විද්‍යෝදය පිරිවෙන්හි ගිහිපැවිදි ඇදුරුතුමන්ලාගේ සත් මෙහෙවරට පුද පඬුරක්ම වේවා!

අභිධානප්පදීපිකා
ABHIDHANAPPADIPIKA.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

I

තථාගතො යො කරු[1]ණාකරො ක[2]රො-
පයාත මොස්සජ්ජ සුඛප්පදං පදං,
අකා පරත්ථං කලිසම්භවෙ භවෙ
නමාමි තං කෙවලදුක්කරං කරං.

II

අපූජයුං යම්මුනි කුඤ්ජරා ජරා-
රුජාදිමු[3]ත්තා යහි[4] මුත්තරෙතරෙ,
ඨිතා තිව[5]ට්ටම්බුනිධින්තරා [6]නරා
තරිංසු තං ධම්මම[7]සප්පහං† [8]'ප'හං.

I කරුණාකරො - කරුණාවට ආකරයක් හෙවත් උත්පත්තිස්ථානයක් වූ, යො තථාගතො - යම් තථාගත නම් බුදුවරයෙක්, කරොපයාතං - අතට පත් වූ, සුඛප්පදං - (ලොව්තුරු) සැපයට හේතු වූ, පදං - නිවන, ඔස්සජ්ජ - අතහැර දමා, කලිසම්භවෙ - කෙලෙස්වලට උත්පත්තිස්ථානයක් වූ, භවෙ - භවයෙහි හෙවත් සසරෙහි, කෙවල දුක්කරං - දුක් සමූහය, කරං - කරන්නේ හෙවත් ඇතිකරගනිමින්, පරත්ථං - අනුන්ගේ යහපත, අකා - කළ සේක්ද, තං - ඒ තථාගතයන් වහන්සේ, නමාමි - වඳිමි.

II ජරාරුජාදි මුත්තා - මහළුවීම් රෝගවැළඳීම් ආදියෙන් මිදුනාවූ, මුනි කුඤ්ජරා - උතුම් බුදුවරු, යං - යම් දහමක්, අපූජයුං - (ගුරුකොට) පිදුවාහු ද, යහිං - යම් දහමක, ඨිතා - (එම බුදුවරු) පිහිටියාහුද, උත්තරෙතරෙ - ඉතා උතුම් වූ, නරානරා - මනුෂ්‍යයෝ සහ මිනිස් නොවුවෝ හෙවත් දේවාදීහු, තිවට්ටම්බු නිධිං - කර්මවට්ට, කෙලශවට්ට, විපාක වට්ට නැමති (සසර) සයුරින්, තරිංසු - එතරවූවාහුද, අසප්පහං - පව්දුරුකරන, තං ධම්මං අපි - ඒ දහමද, අහං - මම, නමාමි - වඳිමි.

---

1. කරුණා + ආකරො 2. කර + උපයාතං 3. ජරාරුජා + ආදි මුත්තා 4. යහිං - උත්තරෙතරෙ 5. තිවට්ට + අම්බුනිධිං 6. නර + අනරා 7. ධම්මං - අසප්පහං 8. අපි + අහං

---

† අසාපහං යනුවෙන් යෙදුනද වරද නැති.

III

ගතම්මුනි[1]න්දොරස සූනුතං නුතං
සුපුඤ්ඤක්ඛෙත්තං භුවනෙසු තං සුතං,
ගණම්පි පාණීකතසංවරං වරං
සද ගුණො[2]ඝෙන නිරන්තරන්තරං.

IV

නාමලිඞ්ගෙසු කොසල්ල-
ම[3]ත්ථනිච්ඡයකාරණං,
යතො මහබ්බලං බුද්ධ-
වචනෙ පාටවත්ථිනං.

V

නාමලිඞ්ගාන්‍යතො බුද්ධ,
භාසිතස්සාරහාන[4]හං,
දස්සයන්තො පකාසිස්ස-
මභිධානප්පදීපිකං.

III මුනින්දොරස සූනුතං - බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උතුම් පුත් බවට, ගතං - පැමිණියා වූ, නුතං - පසසනලද, සුපුඤ්ඤක්ඛෙත්තං - මහපින් කෙතක් වූ, භුවනෙසු - තුන් ලොවෙහි, සුතං - සැමදෙනා විසින් ම අසන ලද හෙවත් ප්‍රසිද්ධ වූ, පාණීකත සංවරං - සංවරකම ජීවිතය ලෙස සලකන ලද, හෙවත් හික්මීමත් ජීවිතයත් එකක් ලෙසම සලකන ලද, නිරන්තරං - නිරතුරුවම, වරං - උතුම් වූ, ගුණොඝෙන - ගුණසමූහයෙන් යුතු, අන්තරං - සිත් ඇති, තං ගණං අපි - ඒ සංඝරත්නයද, සදා - හැමකල්හි, නමාමි - වඳිමි.

* * * * *

IV අත්ථනිච්ඡය කාරණං - අර්ථය තීරණය කිරීමට හේතුවන, නාමලිඞ්ගෙසු කොසල්ලං - නාමපදයන්හි හා ඒවායෙහි ලිංගය දනගැනීමෙහි දක්ෂකම, බුද්ධ වචනෙ - බුද්ධ වචනයෙහි හෙවත් බුද්ධ ධර්මයෙහි, (ත්‍රිපිටකයෙහි) පාටවත්ථිනං - පැහැදිලි බව බලාපොරොත්තුවන්නන්ට, යතො - යම් හෙයකින්, මහබ්බලං - මහබලයක් වේද,

V අතො - එනිසා, බුද්ධභාසිතස්ස - බුද්ධ වචනයට හෙවත් ත්‍රිපිටකයට, අරහානි - සුදුසු වූ. නාමලිඞ්ගානි - නාමපදයන් හා ලිංගයන්, දස්සයන්තො - දක්වමින්, අහං - මම, අභිධානප්පදීපිකං - අභිධානපපදීපිකා නම් (මෙම) පාලි නිඝණ්ඩුව, පකාසිස්සං - පවසන්නෙමි.

---

1. ගතං + මුනින්ද + ඔරස 2. ගුණ + ඔඝෙන 3. අත්ථනිච්ඡය 4. අරහානි - අහං

VI

භිය්‍යො රූපන්තරා සාහ-
චරියෙන ච කත්ථචි,
සකවාහච්චවිධානෙන
ඤෙය්‍යං ථීපුන්නපුංසකං.

VII

අභින්නලිඞ්ගිතං යෙව
ද්වන්දෙ ච ලිඞ්ගවාචකා,
ගාථාපාදන්තමජ්ඣට්ඨා
පුබ්බං යන්ත්‍යපරෙ පරං.

VI භිය්‍යො - බොහෝ සෙයින්, රූපන්තරා - ඒ ඒ රූපයන්ගේ දක්නට ලැබෙන වෙනස්කමින් ද, කත්ථචි - කිසියම් තැනකදී, සාහචරියෙන - එකටම යෙදී ඇති අනෙක් නාම පදයෙන්ද, සචි - සමහර තැනකදී, ආහච්ච විධානෙන - යම් නාමපදයක් හා එකටම ගලපා යොදා (මෙය අසවල් ලිඟුයැයි දක්වා) ඇති නියමයෙන්ද ථී පුං නපුංසකං - (මෙය) ස්ත්‍රී ලිංගිකය (මෙය) පුල්ලිංගිකය (මෙය) නපුංසක ලිංගිකය යනුවෙන් ලිංගය, ඤෙය්‍යං - දත යුතුය.

රූපන්තරා:- "බුද්ධො දසබලො" යි දක්වූ විට එම රූපභේදයෙන්ම පුල්ලිංගික බැව් හැඟේ. "නාණං ලෙණමරූපඤ්ච" යි දක් වූ විට රූපයෙහි ඇති ස්වභාවයෙන් ම එය නපුංසක ලිඟුයැයි හැඟේ. "මන්දා කිනි නථාකාස ගංගා" යි දක් වූ විට එම රූප ස්වභාවය අනුව එය ස්ත්‍රී ලිංගික බැව් හැඟේ.

සාහචරියෙන:- "සුජම්පති" යන්න තුන් ලිඟුවෙහිම වැටෙන්නකි. නමුත් එය "සුජම්පති සහස්සනෙත්තො" යනුවෙන් යෙදී ඇති විට පුල්ලිංගිකය. ඒ සහස්සක්ඛ යන්න සහස්සනෙත්තො යනුවෙන් පුල්ලිංගික පදයක් සමග යෙදී ඇති බැවිනි.

ආහච්චවිධානෙන:- රූපයටම හෙවත් නාමපදයටම එකතු කොට "පකතිත්ථියං" යනුවෙන් පකති යන්න (ඉත්ථියං) ස්ත්‍රී ලිංගික යැයි ගළපා නියෝගකොට දක්වා ඇති හෙයින් එය කවර ලිඟුවකට අයත් දැයි එලෙසින්ම දත යුතුය. සෙසු තැන්හිද එසේමැයි. (ආහච්ච - ගටා, හැපී, ගැටී.)

VII ද්වන්දෙව - ද්වන්ද සමාසයද, අභින්නලිඞ්ගිතංයෙව - නොවෙනස් හෙවත් සමාන ලිංග ඇති ශබ්දයන්ගේමය. ගාථාපාදන්ත මජ්ඣට්ඨා - ගාථාපාදයන්ගේ අවසානයෙහි සහ මැද සිටි, ලිඞ්ගවාචකා - (ඉත්ථියං, පුමෙ, නපුංසකෙ යන ආකාරයෙන්) ලිංග ප්‍රකාශ කරන පදයෝ, පුබ්බං යන්ති - (පාදයේ) මුලට යති. අපරෙ - අනෙක් හෙවත් ගාථාපාදයන්ගේ මුල සිටි ලිංගවාචක පදයෝ, අපරං - පරපදය සමඟ සම්බන්ධ වූවාහු වෙති.

ද්වන්දෙව අභින්නලිඞ්ගිතං යෙව:- "අභිදස්සනාසකාපලොකිතං" යනුවෙන් යෙදී ඇත්තේ ද්වන්ද සමාසයෙන් සමාස වීමෙනි. අපලොකිතං යන්න නපුංසක ලිංගික ශබ්දයකි. එම ශබ්දයටම ද්වන්ද සමාස වීමෙන් යෙදී ඇති අභිදස්සන අසක යන ශබ්ද දෙකද එක්කොට ඇති හෙයින් එම ශබ්ද දෙකද නපුංසක ලිංගික වන බැව් මින් කිය වේ.

ගාථාපාදන්තමජ්ඣට්ඨා:- "වජිරං පුංනපුංසකෙ" යනුවෙන් ගාථා පාදයක අවසානයෙහි "පුං නපුංසකෙ" යනුවෙන් ලිංග වාචක ශබ්දයක් ඇති විට මුලින් සිටි "වජිරං" යන්න එම ලිංගයන්ට අයත් බැව් "ගාථා පාදන්ත" යන්නෙන් කියවේ. "අසනිද්වීසු කුලිසං" යනුවෙන් ගාථාපාදයක මැද යම් ලිංග වාචක පදයක් ඇති විට ඊට මුලින් ඇති ශබ්දය එම ලිංගයට අයත් බැව් "මජ්ඣට්ඨා" යන්නෙන් කියවේ. මෙහි "ද්වීසු" යනු ස්ත්‍රී ලිංග පුල්ලිංග යන ලිංග දෙකෙහි යෙදෙන අයුරු පෙන්වූ සැටියි.

පුබ්බංයන්ති පරෙ පරං:- "අපුමෙ නාරකොළ ච" යනුවෙන් ලිංග වාචක පදය ගාථාපාදයක මුලින් යෙදී ඇති විට ඊට අගින් යෙදී ඇති ශබ්ද එම ලිංගයට අයත් බැව් "පුබ්බංයන්ති පරෙපරං" යන්නෙන් කියවේ.

VIII

පුම්ත්ථියං පදං ද්වීසු
සබ්බලිඞ්ගෙ ච තීස්විති,
අභිධානන්තරා'රම්භෙ
ඤෙය්‍යං ත්වන්තමථාදිච.

IX

භිය්‍යොපයොග මාගම්ම
සොගතෙ ආගමෙ ක්වචි,
නිඝණ්ඩු, යුත්තිඤ්චානීය
නාම ලිඞ්ගං කථීයති.

VIII පුම්ත්ථියං - පුල්ලිංග ස්ත්‍රී ලිංග දෙකට, ද්වීසු ඉති පදං - ද්වීසු යන පදය ද, සබ් ලිඞ්ගෙ - සියළු ලිංගයෙහි හෙවත් ලිංග තුනම එකවිට දක්විය යුතු විටදී "තීසු" තීසු යන පද ද, (යොදා ඇති බැවි) ඤෙය්‍යං - දත යුතුය. අභිධානන්තරාරම්භෙ - වෙනත් නාමයක් දක්වීම පටන් ගැනීමේදී, ත්වන්තං - "තු" යන අන්ත පදයද, අථාදිච - "අථ" යන මුලින් යෙදෙ පදයද (යොදා ඇති බැවි) ඤෙය්‍යං - දත යුතුය. (තු, අථ යන ශබ්ද දෙකින් එකක් යෙ ඇති විට යළි අළුතින් ශබ්දයක් කියවෙන බැවි දත යුතුය. මෙයින් ශබ්ද වෙන්කොට ගැනී පහසු වේ.

XI භිය්‍යො - බොහෝ සෙයින්, සොගතෙ ආගමෙ - බුදු දහමෙහි, පයොගං - ප්‍රයෝගය හෙවත් යෙදීමට, ආගම්ම - පැමිණ ද, ක්වචි - සමහර තැනක දී, නිඝණ්ඩු යුත්තිඤ්ච - නිඝණ් ශාස්ත්‍රයෙහි යෙදීම ද, ආනීය - ගෙනහැර, නාම ලිඞ්ගං - නාමයන් හා ලිංගයන්, කථීයති කියනු ලැබේ.

(f යන්න යොද ඇති විට එයට මුලින් ඇති ශබ්දය ස්ත්‍රී ලිංගික බැවි දතයුතුය.)

1

බුදුරජ * 32 බුද්ධො, දසබලො, සත්ථා, Buddha.
සබ්බඤ්ඤු, දිපදුත්තමො,
මුනින්දො, භගවා, නාථො,
චක්ඛුමා,[1] ඞ්ගීරසො, මුනි,

2

ලොකනාථො,[2] නධිවරො,
මහෙසී, (ච) විනායකො,
සමන්තචක්ඛු, සුගතො,
භූරිපඤ්ඤො, (ච) මාරජී,

3

නරසීහො, නරවරො,
ධම්මරාජා, මහාමුනි,
දෙවදෙවො, ලොකගරු,†
ධම්මස්සාමී, තථාගතො,
සයම්භූ, සම්මා සම්බුද්ධො,
වරපඤ්ඤො, (ච) නායකො,

---

1 චක්ඛුමා-අඞ්ගීරසො 2 ලොකනාථො-අනධිවරො

† "ලොකගුරු" ඇතැම්

* සෙට්ඨ, ජෙට්ඨ, සක්‍යපුංගව, මායාදෙවීසුත, සමන්තභද්ද, නරාසභ, ලොකජින, ලොකජී, සම්බුද්ධ, ලොකනායක, පුරිසදම්මසාරථී, ධම්මිස්සර, අද්වෙජ්ඣවචන, සත්ථවාහක, විසුද්ධිදෙව, දෙවාතිදෙව, සමණිස්සර, චක්ඛුමන්තු, ජළභිඤ්ඤ, ජනෙසුත, යතිරාජ, ලොකබන්ධු, අමතන්දද, චක්ඛු, පචක්ඛු, සද්ධම්මචක්කවත්ති, යතිස්සර, ලොකදීප, සිරිඝන, සමණින්ද, නිරුත්තම, ලොකත්තයවිදූ, ලොකපජ්ජොත, පුරිසුත්තම, සච්චදස, සතපුඤ්ඤලක්ඛණ, සච්ච සව්හය, රවිබන්ධු, අසමසම, පඤ්ඤනෙත්ත, අග්ගපුග්ගල, සබ්බාභිභූ, සබ්බවිදූ, සච්චනාම, පාරගූ, පුරිසාතිසය, සබ්බදස්සාවී, නරසාරථී, සත්තුත්තම, තාදී, විභජ්ජවාදී, මහාකාරුණික, චක්ඛුභූත, ධම්මභූත, ඤාණභූත, බ්‍රහ්මභූත, පුරිසාජඤ්ඤ, ලොකජෙට්ඨ, මාරභඤ්ජන, අමොඝවචන, ධම්මකාය, මාරාභිභූ, අද්වයවාදී, අකනිට්ඨක, ධම්මචක්ක, රාගාසනි, තිසරණ, ඛණසම, ගුණාකර, මහාසුඛ, වජිරමෙත්තා බල, අසම, මහාබොධිධම්ම, ධම්මධාතු, සෙතකෙතු, වජිරවිමුත්ති, දසභූමිස්සර, පඤ්ඤඤාණ, බහුකම්ම, මහාබල, සම්බොධධම්ම, අරහ, ද්වාදසක්ඛ, විතරාග, කෙවලී, තිකාලවිදූ, මහාසමණ, කුලිසාසනි යනාදියද බුදු රජාණන් වහන්සේට නාමය.

තවද - බුදු රජාණන් වහන්සේට නාම අසංඛෙය්‍යබව,
"අසංඛෙය්‍යානි නාමානි සගුණෙන මහෙසිනො"
යනුවෙන් ටීකාවෙහි කියන ලදී.

4

ගෞතම බුදුරජ 7 ජිනො.]සක්කො, (තු) සිද්ධත්ථො, Gotama Buddha
සුද්ධොදනි, (ච) ගොතමො,
සක්‍යසීහො, (තථා) සක්‍ය-
-මුනි, (චා)[1] දිච්චබන්ධු. (ච)

5

නිවන 46 මොක්ඛො, නිරොධො, නිබ්බානං, Nirvana
දීපො, තණ්හක්ඛයො, පරං,
තාණං, ලෙණං, [2] මරූපං, (ච)
සන්තං, සච්ච, [3] මනාලයං,

6

අසංඛතං, සිව, [4]මමතං, සුදුද්දසං,
පරායණං, සරණං, [5]මනීතිකං, (තථා)
අනාසවං, ධුව, [6]මනිදස්සනා, [7] කතා,
[8]පලොකිතං, නිපුණං, [9] මනන්ත, [10] මක්ඛරං,

7

දුක්ඛක්ඛයො, [11] ව්‍යාපජ්ඣං, (ච)
විවට්ටං, ඛෙම, කෙවලං,
අපවග්ගො, විරාගො, (ච)
පණීතං, අච්චුතං, පදං,

---

1. ච-ආදිච්චබන්ධු
2. ලෙණං-අරූපං
3. සච්චං-අනාලයං
4. සිවං-අමතං
5. සරණං-අනීතිකං
6. ධුවං - අනිදස්සන
7. අකත
8. -අපලොකිතං
9. නිපුණං-අනන්තං
10. අක්ඛරං
11. -අව්‍යාපජ්ඣං

8

යොගක්ඛෙමො, පාර, [1] (මපි)
මුත්ති, f සන්ති, f විසුද්ධි,fයො,
විමුත්‍ය, f [2] සංඛතධාතු f,
සුද්ධි, f නිබ්බුතිfයො. (සියුං)

9

රහත්හු 4.... ඛීණාසවො, (ත්‍ව) [3] සෙක්ඛො,(ච) Rahats, or Priests of Buddha who have destroyed all he evil passions.
වීතරාගො, (තථා) [4] රහා,
දෙව්ලොව 5. දෙවලොකො, දිවො, නාකො, † Heaven.
තිදිවො, තිදසාලයො.‡

10

දෙවියෝ 14 ..... තිදසා, (ත්‍ව)[5] මරා, දෙවා, Gods or deities,
විබුධා, (ච) සුධාසිනො,
සුරා, මරු, දිවොකා, (වා)
[6]මතපා, සගගවාසිනො.
තිජ්ජරා, [7] නිමිසා, දිබ්බා,
(අපුමෙ) දෙවතානි, f (ච)*

11

දේවයෝනි 8.... සිද්ධො, භූතො, (ච) ගන්ධබ්බො, Different orders of gods
ගුය්හකො, යක්ඛ, රක්ඛසා,
කුම්භණ්ඩා, (ච) පිසාචා. [8] (දි
නිද්දිට්ඨා දෙවයොනියො)

---

1. පාරං-අපි
2. විමුත්ති-අසංඛතධාතු
3. තු-අසෙක්ඛො
4. තථා-අරහා
5. තු-අමරා
6. ච -අමතපා
7. තිජ්ජරා-අනිමිසා
8. පිසාච-ආදි

†"දෙවලොකො දිවො සගගො" ඇතැම් පිටපතක.

‡ සුරලොක, තිසිටය්, අවරොහ, බලාය, මනන්තර, සෛරික, සගගභවන, යනාදියද, දෙව්ලොවට නාමය.

* සුපබ්බාණ, සුමන, තිදිවෙස, ආදිතෙය, දිවිසද, ලෙඛ, අදිති නන්දන, ආදිච්ච, ඉභව, අසොපප, අමච්ච, අමතාසන, අගගිමුඛ, හවිභොජන, ගිබ්බාණ, දනවාරි, විභූරක, පූජිය, විරායුක, සගගි, නාහොසද, යනාදියද දෙවියන්ට නාමය.

12

අසුරයෝ 4.....	පුබ්බදෙවා, සුරරිපූ,	Titans
	අසුරා, දානවා,* (පුමෙ)	
	(තබ්බිසෙසා) පහාරාදො,	
අසුරවිශේෂ 3....	සම්බරො, බලි. (ආදයො) †	Different orders of Asuras or Titans.

13

බ්‍රහ්මයා 8	පිතාමහො, පිතා, බ්‍රහ්මා,	Brahma.
	ලොකෙසො, කමලාසනො,	
	(තථා) හිරඤ්ඤගබ්භො, (ච)	
	සුරජෙට්ඨො, පජාපති.¥	

14

විෂ්ණු 5....	වාසුදෙවො, හරි, කණ්හො,	Vishnu.
	කෙසවො, චක්කපාණ්‍ය, [1](ථ) ‡	
ඊශ්වරයා 6....	මහිස්සරො, සිවො, සූලී,	Iswara, or Siwa
	ඉස්සරො, පසුපත්‍ය,[2] (පි) $	

15

කඳ කුමරු 3.....	හරො.] (වුත්තො) කුමාරො, (තු)	Kanda kumara.
	ඛන්ධො, සත්තිධරො. (භවෙ)	
ශක්‍රයා 20	සක්කො, පුරින්දදො, දෙව-	Sakra, or Indra.
	-රාජා, වජිරපානි, (ච)	
	සුජම්පති, සහස්සක්ඛො,	
	මහින්දො, වජිරාවුධො,	

---

1. චක්කපාණී-අථ 2. පසුපති-අපි

* දෙව්ව, දෛතෙය, දනුජ, ඉන්දාරි, සුරද්විස, සුක්කසිස්ස, පුබ්බජ, යනාදියද, අසුරයන්ට නම්ය.

† ආදිශබ්දයෙන් වච්ජසකුණ, කොස්ව යනාදිය ගතයුතුයි.

¥ අත්තභූ, පරමෙට්ඨී, සයම්භූ, චතුරානන, ධාතු, කමලයොනි, දුහිණ, විරිඤ්චි, සජිතු, වෙධ, විධාතු, විධි, යනාදියද, බ්‍රහ්මයාට නම්ය

‡ නාරායන, වෙකුණ්ඨ, දමොදර, මාධව, සම්භූ, දෙවචාරි, පුණ්ඩරීකක්ඛ, ගොවින්ද, ගරුළද්ධජ, පීතාම්බර, අච්චුත, සිඞ්ගී, ජනද්දන, උපෙන්ද, ඉන්දවරජ, චතුභුජ, පදුමනාභ, මධුරිපු, තිවික්කම, දෙවකී නන්දන, සොරී, සිරිපති, පුරිසුත්තම, වනමාලී, බලධංසී, කංසාරාති, අධොක්ඛජ, සබ්බම්බර, කෙටභජී, විධූ, සිරිකර, පුරාණපුරිස, යනාදියද විෂ්ණුට නම්ය-

$ "සම්භූ, ඊස, සබ්බ, ඊසාන, චන්දසෙඛර, භූතෙස, ඛණ්ඩපරසු, ගිරීස, මච්චුඤ්ජය, පිනාකී, පමථාධිප, උග්ග, කපද්දී, සිරිකණ්ඨ, කාළකණ්ඨ, කපාලභර, වාමදෙව, විරූපක්ඛ, තිලොචන, සබ්බඤ්ඤූ, නීලලොහිත, මාරහර, භග්ග, ත්‍යම්බක, තිපුරන්තක, ගඞ්ගාධර, අන්ධකරිපු, ව්‍යොමකෙස, භව, භීම, රුද්ද, උමාපති, මෙසවාහන, සංකර යනාදියද ඊශ්වරයාට නම්ය.

16

වාසවො, (ච) දසසත-
-නයනො, තිදිවාධිභූ,
සුරනාථො, (ච) වජිර -
-හත්ථො, (ච) භූතපත්‍ය, [1](පි)

17

මඝවා, කොසියො, ඉන්දෙ,
වත්‍රභූ, පාකසාසනො,
ශක්‍ර භාය්‍යාව 1. විඩොජො.*] (ථ)සුජාතf[2](ස්ස His consort.
[3]හරියාථ පුරමහවෙ)

18

ශක්‍රයාගේ නුවරවල් 3 මසක්කසාරො, වසොසාක- His Cities
-සාරාf, (චෙවා) [4] මරාවතී f
ශක්‍රයාගේ ප්‍රාසාදය 1. වෙජයන්තො. (තු පාසාදො) His Palace
ශක්‍රයාගේ සභාව 1. සුධම්මා.f (තු සභා මතා) His Council

19

ශක්‍රයාගේ රථය 1... වෙජයන්තො. (රථො තස්ස) His Car.
ශක්‍රයාගේ රථාචාය්‍යා1 (වුත්තො) මාතලි. (සාරථී) His charioteer.
ශක්‍රයාගේ ඇතා එරාවණො. (ගජො) [පණ්ඩු- His elephant.
ශක්‍රයාගේ ශිලාසනය -කම්බලො. (තු සිලාසනං) His throne.

20

ශක්‍රයාගේ පුත්‍රයෙක් 1සුවීරො. (චාදයො පුත්තා) A son of his
ශක්‍රයාගේ පොකුණ 1නන්ද f (පොක්ඛරණී හවෙ) His pond.
ශක්‍රයාගේ උයන් 4... නන්දනං, මිස්සකං, චිත්ත- His groves or gardens
-ලතා, f ඵාරුසකං, (වනා)

---

1. භූතපති-අපි 2. සුජාතා-අස්ස (ʻසුජාʼ) 3. භරියා-අථ 4. චෙව-අමරාවතී

* සුනාසීර, පුරන්දර, දිවස්පති, සුරපති, බලාරාති, සචීපති, ජම්භභෙදී, හරිහය, නමුචිසූදන, සංක්‍රන්දන, මෙඝවාහන, ආඛණ්ඩල, නාගනාථ, හරී, යනාදියද ශක්‍රයාට නාමය.

21

ශක්‍රයාගේ ආයුධය 3..	අසනී, f (ද්විසු) කුලිසං, වජිරං;* (පුනපුංසකෙ)	His weapon.
දෙවඟනෝ 4.......	අච්ඡරායො, f (ත්ථියං වුත්තා) රම්භා, f(වා) [1] ලම්බුසා f (දයො)	A goddess.

22

	දෙවිත්ථියො, f (ථ ගන්ධබ්බා)	
ගාන්ධර්වයෙක් 1.....	පඤ්චසිඛො. (ති ආදයො)	A celestial musicial
දෙව්විමන 2.....	විමානො; (නිත්ථියං) ව්‍යම්හං,	A palace of the gods.
සුධාභෝජනය 3.....	පීයූස, [2] මමතං, සුධා f	Celestial food, ambrosia.

23

මහමෙර 5.....	සිනෙරු, මෙරු, තිදිවා- -ධාරො, නෙරු, සුමෙරු,. (ච)	Mount Sameru.
සත්කුලපව් 7.....	යුගන්ධරො, ඊසධරො, කරවීකො, සුදස්සනො,	The seven mountains that surround Sumeru.

24

	නෙමින්ධරො,. විනතකො, අස්සකණ්ණො. (කුලාචලා†)	
අහස්ගඟ3....	මන්දාකිනී, f (තථා) [3] කාස- -ගඞ්ගා, fසුනරනදී. f‡ (ප්‍යථ)	The celestial river.

25

පරසතුරුක 3....	කොවිළාරො, (තථා) පාරි- -ච්ඡත්තකො, පාරිජාතකො.§	A tree in heaven.
දෙව්රුක් 2......	කප්පරුක්ඛො, (තු) සන්තානා. ([4] දයො ¥ දෙවදුමා සියුං)	The celestial tree which confers one's wishes.

---

1. ච-අලම්බුසා 2. පීයූසං-අමතං 3. තථා-ආකාසගඞ්ගා 4. සන්තාන-ආදයො

* හිදුර, පවි, සතකොටි, සුරුසම්බ, දම්භොලි, යනාදියද ශක්‍රායුධයට නම්ය.
‡ සුරදීඝිකා යනුද අහස්ගඟට නමකි.
§ පාරිභද්‍ද, නිම්බතරු, මන්දර, යනුද පරසතු රුකට නම්ය.
¥ ආදිශබ්දයෙන් මන්දර, පාරිජාතක, හරිචන්දන යන ශබ්ද තුන ගතයුතුය.

26

නැගෙනහිර, බටහිර, උතුර 1..	පාචී f (පතීච්‍යු f [1] දීචී (චී) (පුබ්බ පච්ඡිම උත්තරා.)	The East. The West. The North.
දකුණු දිශාව 1.......	(දිසා ථ දක්ඛිණා) [2] පාචී. f	The South.
අනුදිග 2......	විදිසා, f [3] නුදිසා. f (භවෙ)	An intermediate point.

27

දිගැත්තු 8.....	ඵරාවණො, පුණ්ඩරීකො, වාමනො, කුමුදො,[4] ඤ්ජනො, පුප්ඵදන්තො, සබ්බභූමෙමා, සුප්පතීකො. (දිසා ගජා)	A Elephants at the points.

28

ධෘතරාෂ්ට්‍රවරංරජ 2	ධතරට්ඨො, (ච) ගන්ධබ්බා-	Dhritarashtra
විරූළ්හවරංරජ 2	-ධිපො.]කුම්භණ්ඩසාමි, (තු)	Virulha
විරූපාක්ෂ වරංරජ 2	විරූළ්හකො.] විරූපක්ඛො, (තු) නාගාධිපතී.[5] (රිතො)	Virupaksha

29

වෛශ්‍රවණ වරංරාජ 4....	යක්ඛාධිපො, වෙස්සවණො, කුවෙරො, නරවාහණො.*	Vaissravana.
වෛශ්‍රවණගේ නුවර 2..	ආලකා, f [6]ලකමන්ද. f (ඤ්ස	His city.
වෛශ්‍රවණගේ ආයුධය 1...	පුරි] පහරණං) ගදා. f	His weapon.

30

	(චතුද්දිසානමධිපා පුබ්බාදීනං කමා ඉමෙ)	
ගිනි 18......	ජාතවෙදෙ, සිඛී, ජොති, පාවකො, දහණො,[7] නලො,	Fire,

---

1. පතීචි-උදීචි
2. දක්ඛිණා-අපාචි
3. -අනුදිසා
4. -අඤ්ජනො
5. නාගාධිපති-ඊරිතො
6. -ආලකමන්ද -අස්ස
7. -අනලො

* ත්‍ර්‍යම්බකසඛ, යක්ඛරාජ, ගුය්හකිස්සර, මනුස්සධම්ම, ධනද, රාජරාජ, ධනාධිප, කින්නරේස, යක්ඛ, ඒකපිඞ්ගල, සිරිද, පුණ්‍යජනිස්සර, යනාදියද වෛශ්‍රවණයාට නමිය.

31

හුතාවහො, [1]ච්චිමා, ධූම-
-කෙත්ව, [2]ග්ගි, ගිනි, භානුමා,
තෙජො, ධූමසිඛො, වායු-
-සඛො. (ච) කණ්හවත්තනී,

32

වෙස්සානරො, හුතාසො. ‡ (ථ)

ගිනිසිළ 3.....	සිඛා, f ජාලා, [3]f ච්චි, f (වා පුමෙ)	Flame.
ගිනිපුපුර 2.....	විප්ඵුලිඞ්ගං, ඵුලිඞ්ගං. (ච)	A spark.
අළු 3......	භස්මං, (තු) සෙට්ඨී, f ඡාරිකා f	Ashes, calcined powder.

33

උණුඅළු 1........	කුක්කුලො. (තුණ්හභස්මස්මිං)	Hot ashes.
අඟුරු 1...	[4] මඞ්ගාරො.	Cinder, charcoal,
ගිනිපෙනෙල්ල 2....	[5]ලාත, [6] මුම්මුකං,	Firebrand.
දර 5.....	සමිධා, f ඉධුමං, (වෙ) [7] ධො, උපාදනං, (තථෙ) [8] න්ධනං,	Firewood

34

ආලෝකය 5......	(අථො) [9]භාසො, පකාසො, (වා) [10]ලොකො, [11]ජ්ජොතා, f[12] තපා. (සමා)	Light,
සුළඟ 10.....	මාළුතො පවනො, වායු, වාතො, [13] නිල, සමීරණා,	Air or wind

1. -අච්චිමා
2. ධූමකෙතු-අග්ගි
3. -අච්චි
4. භස්මස්මිං-අඞ්ගාරො
5. -අලාතං
6. -උම්මුකං
7. ච-එධො
8. තථා-ඉන්ධනං
9. අථ-ඕභාසො
10. ච-ආලොකො
11. -උජ්ජොත
12. -ආතපා
13. -අනිල

‡ ධනඤ්ජය, ජලන, ආසයාස, රොහිතස්ස, සත්තාච්චි, චිත්‍රභානු, විභාවසු, සුචි, යනාදියද ගින්නට නමිය.

35

ෂඩ්වායු 6.... ගන්ධවාහො, (තථා) වායො
සමීරො, (ච) සදගති.*
(වායුභෙද ඉමෙ ඡො†) [1] උද්ධං-
-ගමො, වා, [2] ධොගමො, (තථා)

The six kinds of wind that exist in particular parts of the body.

36

කුච්ඡිට්ඨො, කොට්ඨාසයො.
අස්සාස, [3] ඞ්ගානුසාරිනො.
ප්‍රාශ්වාසය 2.... (අථො) අපානං, පස්සාසො. — Respiration.
ආශ්වාසය 2.... අස්සාසො, ආන. [4] (මුච්චතෙ.) — Air inhaled.

37

වේගය 3.... වෙගො, ජවො, රයො. (ඛිප්පං, — Speed.
සීඝ්‍රය 6..... (තු) සීඝං, තුරිතං, ලහු, — Carefulness.
ආසු, තුණ්ණ, [5] මරං, (වා) [6] වි-
ලම්බිතං, තුවටං (පිච)

38

නිරන්තරය 7..... සතතං, නිච්ච, [7] මවිරතා,
නාරත, සන්තත, [8] මනවරතං
(ච) ධුවං]
— Continually, uninterrupted

අතිශය 7.... භුස, [9] මතිසයො. (ච) දළ්හං
තිබ්බ, [10] කන්තා, [11]තිමත්ත,
බාළ්හාති.] ‡
— Excessive.

---

1. ජ-උද්ධඞ්ගමො
2. ච-අධොගමො
3. අස්සාස-අඞ්ගානුසාරිනො
4. ආණං-උච්චතෙ
5. තුණ්ණං-අරං
6. ච-අවිලම්බිතං
7. නිච්චං-අවිරත-අනාරත
8. සන්තතං-අනවරතං
9. භුසං-අතිසයො
10. තිබ්බ-එකන්ත
11. -අතිමත්ත,බාළ්හානි

* සසන, ගන්ධවහ, ආසුග, මාරුත, ජගතිපාණ, පවමාන, පභඤ්ජන, යනාදියද සුලඟට නාමය.

‡ භර, අතිවෙල, අච්චන්ත, නිබ්භර, නිතන්ත, ගාළ්හ, යනාදියද අතිශයට නාමය.

39

(ඛිප්පා'දි පණ්ඩකෙ දබ්බ
දබ්බගාතෙසු යෙතිසු)
අනංගයා 4.... අවිග්ගහො, (තු) කාමො, (ච)
මනොභූ, මදනො.* (භවෙ) Cupid.

40

වසවත්තිමාරයා 8. අන්තකො, වසවත්ති, (ච) Maraya, the mortal enemy of Buddha.
පාපිමා, (ච) පජාපති,
පමත්තබන්ධු, කණ්හො, (ච)
මාරො, නමුචි. (තස්ස තු)

41

මාර දූවරු...... තණ්හා, $fරතී, fරගා.f(ධීතු) His daughters.
මාරයාගේ ඇතා 1. (හත්ථී තු) ගිරිමෙඛලො. His elephant.
යමරජු 3...... යමරාජා, (ච) වෙසායී, God of the infernal regions.
යමයාගේ ආයුධය 1. †යමො.] ([1]ස්ස) නයනාවුධං. His weapon.

42

වේපචිත්ති අසුරයා 2..වෙපචිත්ති, පුලොමො. (ච) The Asura Wepachitti.
කිඳුරා 2.... කිංපුරිසො, (තු) කින්නරො.§ Kuvera's attendants, Nymphs.
අහස 15..... අන්තලික්ඛං, ඛ,[2]මාදිච්ච- The tirmament, the sky
-පථො[3] බ්භ, ගගනා, [4] ම්බරං,

43

වෙහාසො, (වා). [5] නිලපථො,
ආකාසො, (නිත්ථියං) නභං
දෙවො, වෙහාසයො, තාරා-
-පථො, සුරපථො, අසං¥.

---

1. අස්ස 2. ඛං-ආදිච්චපථො 3. -අබ්භ 4. ගගනං-අම්බරං 5. ච-අනිලපථො

* මීනකෙතන, කන්දප්ප, දප්පක, අනඞ්ග, පඤ්චසර, සම්බරාරි, මනසිජ, කුසුමෙසු, අනඞ්ගජ, පුප්ඵධන්වා, රතිපති, මකරද්ධජ, යනාදියනද අනංගයාට නම්ය-

† ධම්මරාජ, කතන්ත, සමන, කාල, දණ්ඩධර, අන්තක, යනාදියද යමයාට නාම්ය-

§ තුරඞ්ගවදන, අස්සමුඛ, යනාදියද කිඳුරාට නම්ය.

¥ අනන්ත, විණ්හුපද, යනුද අහසට නම්ය.

$ තණ්හා - අරති ඇතැම්.

44

මේඝය 11....	මෙඝො, වලාහකො, දෙවො,	A cloud.
	පජ්ජුන්නො, [1] ම්බුධරො, ඝනො,	
	ධාරාධරො, (ච) ජීමූතො,	
	වාරිවාහො, (තථා) [2] ම්බුදෙ,	

45

	අබ්භං;f (තීසචථ) [වස්සං (ච)	Rain.
වැස්ස 3.....	වස්සනං,වුට්ඨි;f(නාරියං)	
විදුලිය 5......	සතෙරතා, f [3]ක්ඛණා, f විජ්ජු, f	Lightning.
	විජ්ජුතා, f (වා) [4] චිරප්පභා.f	

46

මේඝධ්වනිය 3....	(මෙඝනාදෙ තු) ථනිතං,	The rattling of thunder
	ගජ්ජිතං, රසිතා. [5] (දිව)	
දේදුන්න 2....	ඉන්දායුධං, ඉන්දධනු.	A rain-bow.
වැසිපොද 1.....	(වාතක්ඛිත්තම්බු) සීකරො.	Thin rain.

47

ධාරාව 3....	ආසාරො, ධාරා, f සම්පාතො.	A heavy shower.
පාෂාණවැස්ස 2....	කරකා, f (තු) ඝනොපලං	Hail.
අඳුරු දවස 1.....	දුද්දිනං. (මෙඝච්ඡන්නාහෙ)	A cloudy day.
පියන 6......	පිධානං, (ත්ව) [6] පධාරණං,	A lid, a cover.

48

	තිරොධාන, [7] න්තරාධාන,	
	[8] පිධාන, [9] ච්ඡාදනානි, (ච)	
චන්ද්‍රයා 14....	ඉන්දු, චන්දෙ, (ච) නක්ඛත්ත-	The moon
	-රාජා, සොමො, නිසාකරො,	

---

1. -අම්බුධරො
2. -අම්බුදෙ
3. අක්ඛණා
4. ච-අචිරප්පභා
5. රසිත-ආදි
6. තු-අපධාරණං
7. තිරොධාන-අන්තරාධාන
8. -අපිධාන
9. -ඡාදනානි

49

ඔසධීසො, හිමරංසි,
සසංකො, චන්දිමා, සසි,
සීතරංසි, නිසානාථො,
උළුරාජා, (ච) මා.* (පුමෙ)

50

කලාව 1....	කලා f (සොළසමො භාගො)	A digit 1/16th part of the moon's diameter.
සඳමඬල 2.....	බිම්බං, (තු) මණ්ඩලං, (භවෙ)	The disk of the moon.
අඩිය 5.....	අඩ්ඪො, (ත්ව)[1] අද්ධො, උපඩ්ඪො, (ච)	A part, a half
	(වා) ඛණ්ඩ, සකලං; (පුමෙ)	

51

	අද්ධං, (වුත්තං සමෙ භාගෙ)	
ප්‍රසන්නතාව 2.....	පසාදෙ, (තු) පසන්නතා.f	Purity, brightness.
සඳරැස් 3....	කොමුදී, f චන්දිකා, f ජුණ්හා. f	Moonlight. A ray of the moon
සෝභාව 4.....	කන්ති, f සොභා, ජුති,[2] f ඡවි.	Beauty, effulgence.

52

සලකුණ 7....	කලඞ්කො, ලඤ්ඡනං, ලක්ඛ,[3]	A mark or shot.
	මංකො,[4] හි ඤ්ඤාණ, ලක්ඛණං	
	චිණ්හං. [වාපිතු සොභා තු	
උතුම්සෝභාව 1...	පරමා) සුසමා f (ථ ච)	Exquisite beauty.

53

	(සීතං ගුණෙ ගුණීලිඞ්ගා)	
සීතල 3....	සීත, සිසිර, සීතලා.	Cold.
පිනි 5......	හිමං, තුහින,[5] මුස්සාවො,	Dew. snow.
	නීහාරො, මහිකා. f (පථ)	

1. තු-අද්ධො
2. ජුති-ඡවි
3. ලක්ඛං-අඞ්කො
4. -අභිඤ්ඤාණ
5. තුහිනං - උස්සාවො

* හිමංසු, කුමුදබන්ධු, විධු, සුධංසු, නිසාපති, මිගඞ්ක, කලානිධි, ද්විජරාජ, සසධර, නක්ඛත්තෙස, යනාදියද චන්ද්‍රයාට නාමය.

54

තාරකාව 6.....	නක්ඛත්තං, ජොති, භං, තාරා,f	A star.
	(අපුමෙ) තාරකො, f [1] ඵf (ච)	
අස්විද, බෙරණ......	අස්සයුජො, භරණී, f (ත්‍රී)	Names of the 27 constellations.
කැති, රෙහෙණ.......	(ස) කත්තිකාf, රොහිණී, f (චෙව)	
මුවසිරිස, අද, පුනාවස.	මගසිර,[2] මද්දා f (ච) පුනබ්බසු,	
පුස, අස්ලිස....	ඵුස්සො, (වා)[3] සිලෙසා, f (පි ච)	

55

මා, පුවපල්, උතුරුප..	මඝා, f (ච), ඵග්ගුණී, f (ද්වෙව)
හත, සිත, සා.....	හත්ථො, චිත්තා, f (ච) සාති, f (පි)
විසා, අනුර, දෙට...	විසාඛා, f [4] නුරාධා, f ජෙට්ඨා, f
මුල, පුවසල,උතුරුසළ.	මූලා, f [5] සාළ්හා, (ද්වෙ-තථා)

56

සුවණ දෙනට.....	සවණො, (ච) ධනිට්ඨා, f (ච)
සියාවස.......	සතභිසජො,
පුවපුටුප,උතුරුපුටුප..	පුබ්බු,[6] ත්තරභද්දපද, ‡
රේවතිය...	රෙවත්‍ය, f ([7]‘ පීති කමතො
	සත්තාධිකවීස නක්ඛත්තා)

57

රාහු 2....	සොබ්භානු,(කථිතො) රාහු. §	The ascending node.
නවග්‍රහයෝ	සූරා. ¥ (දි තු නවග්ගහා)	The nine planets, Sun, &c.
රාශිදෙළස	¶ රාසි, (මෙසාදිකො)	A sign of the zodiac.
පුවපුටුපය 1.....	භද්ද f	A constellation so called.
උතුරුපුටුපය 1.....	පද] පොට්ඨ පද f (සමා)	Anather constellation

1. තාරකා-උළු
2. මගසිරං-අද්ද
3. -ච-අසිලෙසා - අපි
4. විසාඛා-අනුරාධා
5. -ආසාළ්හා
6. පුබ්බ-උත්තරභද්දපද
7. -රෙවති-අපි - ඉති

‡ පුබ්බභද්දපද, උත්තරභද්දපද යනුවෙන් වෙන්කොට ගත යුතුය.

§ තම, විධුන්ධර, විධුන්තුද, සීහකාය, යනාදියද රාහුට නම්ය.

¶ ආදි ශබ්දයෙන් උසභ, මෙථුන, කක්කට, සීහ, කඤ්ඤ, තුලා, විච්ඡිකා, ධනු, මකර, කුම්භ, මීන යන නම් ගතයුතුයි.

58

ඉරු 19..... ආදිච්චො, සූරියො, සූරො, The Sun.
සතරංසි, f දිවාකරො,
වෙරොචනො, දිනකරො,
උණ්හරංසි, පභංකරො,

59

අංසුමාලී, දිනපති,
තපනො, රවි, භානුමා,
රංසිමා, භාකරො, භානු,
අක්කො, සහස්සරංසි. (ච) *

60

රශ්මිය 14..... රංසි, f (චා) [1] 'භා f පභා, f දිත්ති f, A ray.
රුචි, f භා, f ජුති, f දීධිති, f
මරීචි, f (අංසු) භානවං, f [2]' සු, f
මයූඛො, කිරණො, කරො.

61

ඉරමඩල 2..... පරිධී, පරිවෙසො. † '(උ) The disk of the sun.Halo
මිරිඟුව 2.... ‡ මරීචි, f මිගතණ්හිකා. f The mirage.
අරුණ 1.... (සූරස්සො දයතො පුබ්බු- The dawn.
-ට්ඨිතරංසි සියා) [3]' රුණො §

1. ච-ආභා 2. භානු-අංසු 3. සියා -අරුණො

* ද්වාදසත්ත, පභාකර, විභාකර, විකත්තන, මත්තණ්ඩ, දිනමණි, තරණි, චිත්‍රභානු, විභාවසු, ගහපති, හංස, සවිතු, චණ්ඩාංසු, යනාදියද සූය්‍ර්‍යාට නාමය.
† උපසූරියක, මණ්ඩල, යනුදු ඉරමඩලට නාමය.
§ සූරසූත, අනුරු, කස්සපෙය්‍ය, ගරුළගගජ, යනුද අරුණට නාමය.

62

කාලය 4.....	කාලො. [1]f'අද්ධා,සමයො,වෙලා.f ¥	Time.
	(තබ්බිසෙසා ඛණාදයො)	Kshana, 10 snappings of a finger.
ක්ෂණය 1.....	ඛණො. (දසච්ඡරා කාලො)	
ලයය 1.......	(ඛණා දස) ලයො. (භවෙ)	Laya, 10 Kshanas.

63

ක්ෂණලයය 1.....	(ලයා දසක්) ඛණලයො.	Kshanalaya, 10 Layas.
මොහොත 1.....	මුහුත්තො. (තෙ සියා දස)	Muhurta, 10 Kshana Layas.
ක්ෂණමොහොත 1...	(දසක්) ඛණමුහුත්තො. (තෙ)	Kshanamuhurta, 10 Muhurtas.
දවස 3.....	දිවසො, (තු) අහං, දිනං. *	A day.

64

අළුයම 4.....	පභාතං, (ච) විභාතං, (ච) පච්චූසො, කල්ලං. [2](මප්‍යථ)†	Morning.
රාත්‍රිමුඛය 2......	අභිදොසො, පදොසො. ('ථ)	Nightfall.
සවස 2....	සායො, සඤ්ඣාf‡ (දිනච්චයෙ)	Evening.

65

රාත්‍රිය 5......	නිසා, f (ච) රජනී, f රත්ති, f තියාමා, f සංවරී.f (භවෙ)	Night.
සඳරැසින්යුත් රෑ 1...	ජුණ්හා. f (තු චන්දිකා යුත්තා)	Moonlight night.
අන්ධකාර බහුල රෑ1..	(තමුස්සන්නා) තිමීසිකා. f	A very dark night.

66

මධ්‍යම රාත්‍රිය 3...	නිසීථො, (මජ්ඣිමාරත්ති) f අඩ්ඪරත්තො, මහානිසා. f	Midnight.
අන්ධකාරය 4......	අන්ධකාරො, තමො (නිත්ථී)- තිමිසං, තිමිරං. (මතං)	Darkness.

1. කාලො-අද්ධා 2. කල්ලං-අපි, අථ

¥ දිට්ඨය, අනෙහය, යනුද කාලයට නම්ය.

* මේ නම් තුන දවලට පමණක්ද ව්‍යවහාරයි-සසන, වාසර යනුද දවසට නම්ය.

† ඌෂස, (ඔස) අහොමුඛ, යනුද අළුයමට නම්ය.

‡ දිනන්ත, දිනච්චය, යනුද සවසට නම්ය.

‡ නිසීථිනී, ඛණද, කපා, විභාවරී, තමස්සිනී, යාමිනී, තමී, යනාදියද රාත්‍රියට නම්ය.

67

චතුරංග කළුවරනම්...	(* චතුරඞ්ගං තමං එවං කාළපක්ඛචතුද්දසී, වනසණ්ඩා, ඝනො මෙඝ- පටලං, චඩ්ඪරත්තිති)	The four-fold darkness. viz., the 14th day of the dark fortnight, a dense forest, overclouding of the sky, and midnight.

68

ඝනාන්ධකාරය 1.....	අන්ධතමං: (ඝනතමෙ)	A darkness.
යාමය 1......	† පහාරො (යාමසඤ්ඤිතො)	A watch of the day
පැළවිය දියවක තියවකාදි තිථි 1	(පාටිපදෙ. තු දුතියා f තතියා f දි) තිථී. f (ද්විසු)	A lunar day

69

පසළොස්වක 2...	පණ්ණරසී, f පඤ්චදසී. f	The full moon day.
මැදිපෝය 2....	පුණ්ණමාසී, f (තු) පුණ්ණමා. f	The last day of the bright fortnight
අමාවක හෙවත් අවපසළොස්වක 2..	අමාවසී, f (පු)[1] ‘මාවාසී. f § (ඊයං පණ්ණරසී පරා)	Day of new moon.

70

අහෝරාත්‍රිය 1.....	(සට්ඨාසට්ඨ්‍ය)[2] ‘හොරත්තො	A day and night.
පක්ෂය 1.....	පක්ඛො (තෙ දස පඤ්ච ච)	Half a lunar month.
ශුක්ලපක්ෂය 1.....	(තෙ තු පුබ්බා පරා) සුක්ක	The light fortnight.
කාලපක්ෂය 1....	කාළා	The dark fortnight.
මාසය 1....	මාසො: (තු තෙ ද්වෙ)	A month.

1. අපි -අමාවාසී
2. සට්ඨී-අහොරෙත්තො

* අව පක්ෂයෙහි තුදුස්වකය, ඝන වනලැහැබය, මෙඝපටලය, මධ්‍යමරාත්‍රියය, යන මේ සතර එකතු වූ විට චතුරඞ්ග කළුවර නම් වේ.

† දවසකින් අටෙන් කොටසයි.

§ දසස, සුරියින්දුසංගම යනුද අමාවකට නමිය.

71

බක්මස 1....	චිත්තො	March - April
වෙසක්මස 1.....	වෙසාඛ	April-May
පොසොන්මස 1.....	ජෙට්ඨො. (වා) [1]	May-June
ඇසළමස 1.....	‘සාළ්හො. f (ද්විසුව)	June-July
නිකිණිමස 1....	සාවණො	July-August
බිනරමස 1....	පොට්ඨපාද.	August-September
වප්මස 1.....	[2]‘ස්සයුජා. †(ච)	September-October
ඉල්මස 1.....	(මාසා ද්වාදස) කත්තිකො.	October-November

72

උඳුවප්මස 1....	මාගසිරො.	November-December
දුරුතුමස 1.....	(තථා) ඵුස්සො.	December-January
නවම්මස 1....	(කමෙන) මාඝ.	January-February
මැදින්මස 1....	ඵග්ගුණො.	February - March
ඉල්,වප් දෙමස 2....	(කත්තිකා ස්සයුජා මාසා) පච්ඡිම පුබ්බ කත්තිකා.*	The two months, Il and Wap, September-November
නිකිණිමස 1.....	(සාවණො) නික්ඛමණීයො.	The month Nikini, July-August.
බක්මස 1.....	(චිත්තමාසො තු) රම්මකො.	The month Bak, March-April.

73

(ඉල්මස කාළපක්ෂයෙහි පටන් සාරමසක් සාරමසක් පිළිවෙළින් හෙමන්තය ගිම්හානය වස්සානයයි තුන් ඍතුහු වෙත්.)	(චතුරො චතුරො මාසා කත්තික කාළ පක්ඛතො කමා හෙමන්ත ගිම්හාන වස්සානා) උතූ. f යො (ද්විසු)	The cold, hot and rainy seasons.

---

1. ච-ආසාළ්හො   2. පොට්ඨපාද-අස්සයුජා

† “අස්සයුජා” ඇතැම්.

* මෙහි කත්තිකා ශබ්දය, පච්ඡිම, පුබ්බ, යන ශබ්ද දෙක හා සමාසව පච්ඡිම කත්තික, පුබ්බකත්තික, කියා වෙයි, ඒ ඉල් වප් දෙමසට නමිය.

74

හෙමන්ත සෘතුව 1..	හෙමන්තො.	Winter, snow season.
ශිශිරසෘතුව 1....	සිසිර. [1] (මුතු	The cold season.
වසන්තසෘතුව 1...	ජ වා) වසන්තො. (ච)	Spring.
ග්‍රීෂ්ම,වර්‍ෂානසෘතු 1..	ගිම්හ.වස්සානා.	Hot season, rainy season.
.ශරත්සෘතුව 1...	සරදෙ. (ති කමා මාසා ද්වෙ ද්වෙ වුත්තානුසාරෙන)	Sultry season.

75

ගිම්හානය 2.....	උණ්හො, නිදඝො. (ගිම්හෙ ථ)	Hot season.
වර්‍ෂානය 3....	වස්සො, වස්සාන, පාවුසො	Rainy season
(වර්‍ෂානාදිවූ තුන් සෘතුවෙහි සූර්‍ය්‍යාගේ දක්ෂිණගමන වෙයි. අනික් තුන් සෘතුවෙහි උත්තර ගමනවෙයි. ඒ පිළිවෙළින් දක්ෂිණායන, උත්තරායන නම්. අයනයෙක් නම් මාස හයකි.)	(උතුහි තීහි වස්සානා දිකෙහි දක්ඛිණායනං, උත්තරායන. (මඝෙදිහි තීහි වස්සා'යනද්වයං)	The half year when the sun moves to the south of the equator. The half year when the sun goes to the north of the equator.

76

අවුරුද්ද 5...	වස්ස; සංවච්ඡරා; (නිත්වී) සරදෙ හායනො, සමා f	A year.
කප නැස්ම 4....	කප්පක්ඛයො, (තු) සංවට්ටො, යුගන්ත, පලයා. (අපි)	The termination of a kalpa.

77

අභාග්‍යතාව 2....	අලක්ඛී, f කාලකණ්ණී f (ත්වී)	The goddess of adversity, misfortune.
ශ්‍රියාව 1...	(අථ) ලක්ඛී f සිරී f (ථියං)	Prosperity.
අසුරමව 1.....	දනු. f (දනවමාතා ථ)	The mother of the Asuras.
සුරමව 1....	(දෙවමාතා පනා) [2] දිති. f	The mother of hte gods.

---

1. සිසිරං-උතු 2. පනා-අදිති

78

පව 12..... පාපං, (ච) කිබ්බිසං, වෙරා, Sin.
[1] 'ඝ, දුච්චරිත, දුක්කතං,
අපුඤ්ඤ, [2] 'කුසලං, කණ්හං,
කලුසං, දුරිතා, [3]'ගු. (ච)

79

කුසල 6..... කුසලං, සුකටං, සුක්කං, Merit, virtue.
පුඤ්ඤං, ධම්ම, [4] ('මනිත්ථියං)
සුචරිතං. (ච මථො)[දිට්ඨ-
මෙලොව 2... ධම්මිකං, (වෙ) [5] 'හලොකිකං, This world.

80

සන්දිට්ඨික. [6] (මථො) [පාර-
පරලොව 2... ලොකිකං, සම්පරායිකං. The world to come.
එකල යන අරුත 2... තක්කාලං, (තු) තදත්තං. (වො) Then, that time.
අනාගත කාලය 2... [7]'ත්තරකාලො, (තු) ආයති. f The future.

81

සතුට 13..... හාසො, [8] 'ත්තමනතා, f පීති, f Delight, joy.
විත්ති, f තුට්ඨී, f (ච නාරියං)
ආනන්දෙ, පමුද, [9] මොද,
සන්තොසො, නන්දි, f සම්මදෙ,

82

	පාමොජ්ජං, (ච) පමොදෙ. (ථ)	
සැපය 3....	සුඛං, සාතං, (ච) ඵාසු. [1] ('ථ)	Happiness.
කල්‍යාණය 7...	භද්දං, සෙය්‍යො, සුභං, ඛෙමං,	Goodness.
	කල්‍යාණං, මඞ්ගලං, සිවං.	

83

දුක 6......	දුක්ඛං, (ච) කසිරං, කිච්ඡං,	Grief, misery,
	නීඝො, (ච) ව්‍යසනං, අඝං.	Sorrow.
	-(දුක්ඛෙ තු පාප පුඤ්ඤදිනි	
	නීඝා කිච්ඡං සුඛාදි ච)	

84

දෛවය 5....	භාග්‍යං, නියති, f භාගො, (ච)	Good or bad luck, fate,
	භාගධෙය්‍යං, විධී. [2] '(රිතො)	or destiny
උත්පත්තිය 5....	(අථො) උප්පත්ති, f නිබ්බත්ති, f	Birth.
	ජාති, f ජනන, [3] 'මුබ්භවො.	

85

කාරණය 12....	නිමිත්තං, කාරණං, ඨානං,	A cause.
	පදං, බීජං, නිබන්ධනං,	
	නිදානං, පභවො, හෙතු,	
	සම්භවො, සෙතු, පච්චයො.	

86

ආසන්න කාරණය 1.	(කාරණං යං සමාසන්නං)	A primary cause.
	පදට්ඨානං. (ති තම්මතං)	
ආත්මය 3....	ජීවො, (තු) පුරිසො, [4] 'ත්තා.('ථ)	Self, life, soul.
සත්ව,රජස්,තමස් යන මොවුන්ගේ සාම්‍යාවස්ථාව 2	පධානං, පකතී. f (ත්ථියං)	The equipoise of the three qualities of nature

---

1. ඵාසු-අථ
2. විධි-ඊරිතො
3. ජනනං-උබ්භවො
4. -අත්තා

87

සත්වයා 13....	පාණො, සරීරී, භූතං: (වා)	Animal
	සත්තො, දෙහී, (ච) පුග්ගලො,	
	ජීවො, පාණී, පජා, ජන්තු,	
	ජනො, ලොකො, තථාගතො.	

88

රූපාදි සය 6....	රූපං, සද්දො, ගන්ධ, රසා,	Six objects of sense
	ඵොට්ඨබ්බා, ධම්මො. (ච) [ගොචරො,	
අරමුණ ‡ 5....	ආලම්බො, විසයො, (තෙ වජා)	An object of sense
	[1]'රම්මණා, [2]'ලම්බණානි, (ච)	

89

සුදු පැහැය 7....	* සුක්කො, ගොරො, සිතො, [3]'දාතා,	White.
	ධවලො, සෙත, පණ්ඩරා.	
රතු පැහැය 6....	සොණො, (තු) ලොහිතො, රත්තො,	Red.
	තම්බ, මඤ්ජට්ඨ, රොහිතා.	

90

කළුපැහැය 7...	නීලො, කණ්හා, [4] 'සිතො, කාලො,	Black or dark blue.
	මෙචකො, සාම, සාමලා	
පඬුපැහැය † 1....	(සිතපීතෙ තු) පණ්ඩු (ත්තො)	Yellowish white.
මදක්පඬු පැහැය 1	(ඊසං පණ්ඩු තු) ධූසරො.	Grey.

91

මදක් රතු පැහැය 1.	අරුණො (කිඤ්චි රත්තො ථ)	Light red
සුදුරතු පැහැය 1....	පාටලො. (සෙතලොහිතො)	Pale red or pink
රන්වන්පැහැය 2.....	(අථො) පීතො, හලිද්දාභො.	Yellow.
පලාවන් පැහැය 3	පලාසො, හරිතො, හරි.	Green

---

1. ඡ-ආරම්මණ 2. -ආලම්බණානි 3. සිත-ඔදාතා 4. කණ්හා-අසිතො

‡ "ඉන්ද්‍රියත්ථ" යනුද අරමුණට නමක්ය.

* සුචි, විසද, අජ්ජුන යනුදු සුදට නමිය.

† හරිණ, පාණ්ඩුර, යනුද පඬුපැහැයට නමිය, එහෙත් ඒ නම් දෙක සුදටයයිද මතයකි.

92

නිල්රන්වන්පැහැය 2..	කළාරෝ, කපිලෝ. (නීල-පීතෙ ථ) [රෝචනප්පභෙ)	Tawny,
දුඹුරු පැහැය 2....	පිඞ්ගෙ, පිසඞ්ගෙ. (ප්‍යථ වා කළාරාදීතුපිඞ්ගලෙ *)	Brown.

93

† කබුරුවන්පැහැය 3	කම්මාසො, සබලො, චිත්තො.	Variegated, spotted.
කළුරන්වන්පැහැය 1.	සාවො. (තු කණ්හපීතකෙ) (වාච්චලිඞ්ගා ගුණිනෙතෙ ගුණෙ සුක්කාදයො පුමෙ)	Dark brown, bay.

94

නැටීම 5...	නච්චං, නට්ටං, (ච) නටනං, නත්තනං, ලාසනං. (භවෙ)	Dancing
නාට්‍යය 1....	(නච්චන්තු වාදිතං ගීත මිති) නාට්‍ය. [1](මිද ත්තයං)	Symphony

95

නෘත්‍යභූමිය 1..	(නච්චට්ඨානං සියා) රඞ්ගො	A dancing room
ශස්ත්‍රග්‍රහණාදී ආකාර දක්වීම 3	[2]'භිනයො. සූච්ච, සූචනං	Indication of passion by taking weapon, & c
නෘත්‍යවිශේෂ 2....	අඞ්ගහාරො, [3] 'ඞ්ගවික්ඛෙපො.	Gesture
නටන්නා 3...	නට්ටකො, නටකො, නටො.	A male dancer

96

නව නළු රස 9....	සිඞ්ගාරො, කරුණො, වීරා, [4]'බ්භුත, හස්ස, භයානකා, සන්තො, බීභච්ඡ, රුද්දනි (නව නාට්‍යරසා. ඉමෙ)	Dramatic sentiments.

---

1. නාට්‍යං-ඉදං-තයං 2. -අභිනයො 3. අඞ්ගවික්ඛෙපො 4. වීර-අබ්භුත

* "කළාරාදීතු පිඞ්ගලෙ" යි කියූ හෙයින් කළාර, කපිල, පිඞ්ග, පිසඞ්ග යන නම් සතරම පිඟුවන් පැහැයට හෙවත් දුඹුරු පැහැයට ව්‍යවහාර වේ.

† කිම්මිර, කබ්බුර, යනුද කබුරු පැහැයට නමය.

97

ශෘඞ්ගාරය 1...	(පොසස්ස නාරියං පොසෙ ඉත්ථීයාසඞ්ගමම්පති යා පිහා එස) සිඞ්ගාරො. (රති කීළාදි කාරණො)	Sexual passion

98

ශෘඞ්ගාර ප්‍රභේද 2..	(උත්තමප්පකතිප්පායො ඉත්ථිපුරිසහෙතුකො සො) සම්භොගො, වියොගො (ති සිඞ්ගාරො දුවිධො මතො)	Two species of the above passion

99

තෙපුල 12....	භාසිතං, ලපිතං, භාසා, f වොහාරො, වචනං, වචො, උත්ති, f වාචා, f ගිරා, f වාණී, f භාරති, f (කථිතා) වචී. f ‡	Voice, word, speech.

100

වාක්‍යය 1....	(එකාඛ්‍යාතො පදචයො සියා) වාක්‍යං, (සකාරකො)	A sentence.
ආමේණ්ඩිතය 1.... (දෙතුන් වර කීම)	ආමෙණ්ඩිතං. (තු විඤ්ඤෙය්‍යං ද්විත්තිකඛත්තු මුදීරණං)	Repetition.

101

ආමේණ්ඩිතප්‍රයෝග..	(භයෙ, කොධෙ, පසංසායං, තුරිතෙ, කොතුහලච්ඡරෙ, හාසෙ, සොකෙ, පසාදෙ ච කරෙ ආමෙණ්ඩිතං බුධො)	Repeated treacheries.

‡ බ්‍රහ්මී, සරෝවතී යනුද තෙපුලට නම්ය.

102

වේද තුනට එක එක නම් 3	ඉරු, f (නාරී) යජු, [1] ‘සසාම (‘මිති වෙද තයො සියුං)	The three Vedas
වේදත්‍රයට නම් 4...	එතෙ එව) තයී, f (නාරී)	The aggregate of them
	වෙදෙ, මන්තා, සුති f (ත්‍රීයං)	Any one of the veda

103

වේද රචක සෘෂිහු දශදෙන	*අට්ඨකො, වාමකො, වාම- දෙවො, (වා) [2]‘ඞගීරසො, භගු, යමදග්ගී, (ච) වාසෙට්ඨො භාරද්වාජො, (ච) කස්සපො, වෙස්සාමිත්තො. (ති මන්තානං කත්තාරො ඉසයො ඉමෙ)	The ten Rishis, anthors of the Vedas, Magicians.

104

වේදාඞ්ගසය 6....	කප්පො, ව්‍යාකරණං, ජොති- සත්ථං, සික්ඛා, f නිරුත්ති, f (ච) ඡන්දොවිචිති f (වෙතානි වෙදඞ්ගානි වදන්ති ඡ)	The six sciences subordinate to, and in some sense a part of the Vedas.

105

ඉතිහාසය 1.....	ඉතිහාසො. (පුරාවුත්ත- ප්පබන්ධො භාරතාදිකො)	History
නිඝණ්ඩුශාස්ත්‍රය 1....	(නාමප්පකාසකං සත්ථං) (රුක්ඛාදීනං) නිඝණ්ඩු, (සො)	The science which teachers the names of things

106

ලෝකායතශාස්ත්‍රය 1	(විතණ්ඩසත්ථං විඤ්ඤෙය්‍යං යන්තං) ලොකායතං. (ඉති)	Frivolous discussion.
කෙටුභශාස්ත්‍රය 1....	කෙටුභං. (තු ක්‍රියාකප්ප- විකප්පො කවිනං හිතො)	Poetical fiction

---

1. යජු -සාමං ඉති 2. ච-අඞගීරසො

* “අට්ටකො, යමතග්ගි, වාසිට්ඨො” ඇතැම්

107

ආඛ්‍යායිකාව 1.....	ආඛ්‍යායිකො. f [1](පලද්ධත්ථා)	A tale.
ප්‍රබන්ධකථාව 1.....	(පබන්ධකප්පනා) කථා. f	A connected narrative
අර්ථශාස්ත්‍රය 1....	දණ්ඩනීත්‍ය. f [2]'(ත්ථසත්ථසම්ං)	Ethics.
වාර්තාව 2*.....	වුත්තනෙතා, (තු) පවත්ති. f (ච)	Tidings or intelligence

108

නම 9....	සඤ්ඤ, f [3] ඛ්‍යf, වහා, f සම-ඤ්ඤ, f (චා) [5]'භිධානං, නාම, [6] මවහයො, නාමධෙය්‍යා, [7] ධිවචනං.	A name or applicaiton.
පිළිතුර 2.....	පටිවාක්‍යං, (තු වො) [8]'ත්තරං	An answer.

109

ප්‍රශ්නය 3.....	පඤ්හා, f (තීසු) [9] නු-යොගො, (ච)	A question.
උදාහරණය 4....	පුච්ඡා.] f ('ප්‍ය'ථ) නිදස්සනං, උපොග්ඝාතො: (ච) දිට්ඨන්තො, (තථා) [10] දහරණං. (භවෙ)	An example or apposite argument.

110

සංක්ෂෙපය 5.....	සමා, f සංඛෙප, සංහාරා, සමාසො, සඞ්ගහො. (ප්‍ය ථ)	An abridgment.
මිථ්‍යාවචනය 1....	(සතං ධාරයසී ත්‍යාද්‍ය) [11] බ්භක්ඛානං. (තුච්ඡභාසනං)	A groundless charge.

1. ආඛ්‍යායිකා-උපලද්ධත්ථා
2. දණ්ඩනීති-අත්ථසත්ථසම්ං
3. -ආඛ්‍යා
4. -අවහා
5. -අභිධානං
6. නාමං-අවහයො
7. නාමධෙය්‍ය-අධිවචනං
8. ච-උත්තරං
9. තීසු-අනුයොගො
10. තථා-උදාහරණං
11. ඉති - ආදි - අබ්භක්ඛානං

* වාත්තා, වුත්ති, උදන්ත, යනුද වාර්තාවට හෙවත් ආරංචියට නමිය.

111

විවාදය 2......	වොහාරො, (තු) විවදෙ. (ථ)	A contest or lawsuit.
දිවිරීම 2.....	සපනං, සපථො. (පි ච)	An oath.
කීර්තිය 3.....	යසො, සිලොකො, කිත්ති. f (ත්ථි)	Fame and repurarion
උද්ඝෝෂණය 1.....	සොසනා. f (තුච්චසද්දනං)	Making a loud noise.

112

ප්‍රතිරාවය 2....	පටිසොසො, පටිරවො.	Echo.
කථාරම්භය 2....	[1](ථො) ප ඤ්ඤසො, වචීමුඛං.	Exordium
වර්ණනාව 3.....	කත්ථනා, f (ච) සිලාඝා, f (ච)	Eulogium.
ස්තුතිය 4....	වණ්ණනා.f](ථ) ථුති,(ත්) ථුති, f	Praise.

113

	ථොමනං, (ච) පසංසා. f (ථ)	
මයුරනාදය 1.....	කෙකා. f (නාදෙ සිඛණ්ඩිනං)	The cry peacock
ඇතුන්ගේ නාදය 1...	(ගජානං) කුඤ්චනාදෙ. (ථ)	The trumpeting of elephants.
අශ්වයන්ගේ නාදය 1	(මතා) හෙසා. f (හයද්ධනි)	The neiging of horses.

114

වේවචනය † 2....	පරියායො, වෙවචනං,	Synonym.
සාකච්ඡාව 2.....	සාකච්ඡා, f (තුච) සංකථා. f	Conversation.
නුගුණකීම 7....	උපවාදෙ, (චු) [2] ප කොසා,	Censure or blame
	[3] ව ණ්ණවාද, [4] නුවාද (ච)	
	ජනවාද, [5] පවාද, (පි)	
	පරිවාදෙ. (ච තුල්‍යත්ථා)	

115

නින්දාව 5.....	ඛෙපො, නින්දා, f (තථා) කුච්ඡා, f	Contempt
	ජිගුච්ඡා, f ගරහා, f (භවෙ)	
නින්දා පෙරදැරි දෝෂාරෝපණය 1	(නින්දාපුබ්බො උපාරම්භො) පරිභාසන. [6](මුච්චතෙ)	Reproof preceded by insult.

---

1. අථ -උපඤ්ඤසො
2. ච-උපක්කොස
3. -අවණ්ණවාද
4. -අනුවාද
5. ජනවාද-අපවාද
6. පරිභාසනං-උච්චතෙ

† එකම අර්ථය යමක් කරණකොට ගෙණ නැවත නැවත කියනු ලැබේද ඒ වෙවචන නම්වේ.

116

අති වාක්‍ය නම් අව වැදැරුම් අනායඞ් වචන } 1	(අට්ඨා 'නරිය වොහාර--වසෙන යා පවත්තිතා) අතිවාක්‍යං. (සියා වාචා සා වීතික්කම දීපනී)	Filthy words

117

කීතෙපුල්නැවතකීම 1..	(මුහුම්භාසා) [1] නුලපො. (ප)	Tautology.
අරුත්නැතිතෙපුල 1..	පලාපො. (නත්ථිකා ගිරා)	Unmening or unconnected speech.
ආදියෙහි බිණීම 1...	(ආදෙ භාසණ මා) [2] ලාපො.	Address or speaking to.
වැලපීම 2.....	විලාපො, (තු) පරිදෑවො.	Lamentation

118

විරුද්ධ වචනය 2..	විප්පලාපො, විරොධොත්ති. f	Quarrel, or mutual contradiction.
සන්දෙශ වචනය 2...	සන්දෙසොත්ති, f (තු) වාචිකං.	Message.
සමගි තෙපුල 1....	(සම්භාසණන්තු) සල්ලාපො. (විරොධ රහිතම්මිථු)	Friendly conversation

119

සැඩ බස 1....	ඵරුසං. f (නිට්ඨුරං වාක්‍යං)	Harsh discourse.
සිත්කළු වචනය 1..	(මනුඤ්ඤං) හදයඞ්ගමං.f	A kind word.
පෙරපසු විරුද්ධ වචනය 2... }	සංකුලං, f (තු) කිලිට්ඨං. f (ච) (පුබ්බාපරවිරොධිනී)	Contradictory.

120

අසම්බන්ධ තෙපුල 1	(සමුදායත්ථරහිත) [3]මබද්ධ.f (මිති කිත්තිතං)	Incoherent Speech.
නොසැබෑ බස 1....	විතථං f (තු මුසා-වාථ) (ඵරුසාදි තිලිඞ්ගිකා)	False.

---

1. -අනුලාපො
2. ආදෙභාසනං--ආලාපො
3. රහිතං--අබද්ධං - ඉති

121

සැබෑ තෙපුල 5....	සම්මා, (ව්‍යයං වා)[1] විතථං, සච්චං, තච්ඡං, යථාතථං.	Truth.
බොරුබස 4.	(තබ්බන්තාතීසච්ච)[[2]ලිකං, (තථ) [3]සච්චං, මිච්ඡා, මුසා. ([4]ව්‍යයං)	Falsehood.

122

හඬ 16......	රවො, නිනාදො, නිනදො, (ච) සද්දො, නිග්ඝොස, නාද, ධන, (ඝොච) රාවො, ආරාව, සංරාව, විරාව, ඝොසා,[4] රවා, f සුති,[5] f (ත්‍රී) සර, නිස්ස-නො. (ච)	Sound.

123

ස්වරයෙහි අංග අට	විස්සට්ඨ, මඤ්ජු, විඤ්ඤෙය්‍යා, සවණීයා, විසාරිනො බින්දු, ගම්භීර, නින්නාදි (ත්වෙව මට්ඨඞ්ගිකො සරො)	Aeight component Parts of sound.

124

තිරිසනුන්ගේ හඬ.	(තිරච්ඡාන ගතානං හි- -රුතං) වස්සිත.[6] (මුච්චතෙ)	The cry of irrational animals.
කෝලාහලය 2.....	කොලාහලො. කලකලො†.	A confused or mingled sound.
ගී හඬ 3......	ගීතං, ගානං, (ච) ගීතිකා.f	A song.

---

1. ච-අවිතථං
2. තීසු-අලිකං
3. තු-අසච්චං
4. ඝොස - ආරවා
5. සුති - ඉත්‍ථී
6. වස්සිතං-උච්චතෙ

† "කොලාහලො කලහලො" ටීකාවෙහි සහ ඇතැම් පොත්වල.

125

සරමණ්ඩලය 1.... (සරා සත්ත තයො ගාමා
[1]චෙක වීසති මුච්ඡනා
ඨානානෙ[2]කූන පඤ්ඤස
ඉච්චෙතං) සරමණ්ඩලං.

The Indian gamut, consisting of seven musical notes, there scales, and twenty-one modulations.

126

සප්ත ස්වරයන්ට එක එක නම්..... උසභො, ධෙවතො, (චෙව)
ඡජ්ජ, ගන්ධාර, මජ්ඣිමා,
පඤ්චමො, (ච) නිසාදො. (ති
[3]සත්තෙතෙ ගදිතා සරා)

The names of the seven musical notes.

127

සත්තස්වරහඬන්නෝ. (නදන්ති උසභං ගාවො
තුරගා ධෙවතං තථා
[4]ඡජ්ජමයූරා ගන්ධාර,[5]
මජා කොඤ්චා, ච මජ්ඣිමං

The creatures which utter seven notes of music.

128

පඤ්චමං පරපුට්ඨාදී
[6]නිසාදම්පි ච වාරණා)
(තුන්ග්‍රාමයෝ 3.....) ඡජ්ජො, (ච) මජ්ඣිමො ගාමා,
(තයො) සාධාරණො (ති ච)

129

(එක්විසි මුච්ඡනාවෝ 21) සරෙසු තෙසු පච්චෙකෙ
තිස්සො තිස්සොහි මුච්ඡනා
(එකුන්පණස් ස්ථානයෝ) සියුං තථෙව ඨානානි
සත්ත සත්තෙව ලබ්භරෙ.

1. ච - එකවීසති
2. ඨානානි - එකූන පඤ්ඤස
3. සත්ත - එතෙ
4. ඡජ්ජං - මයූරා
5. ගන්ධාරං - අජා
6. නිසාදං - අපි

130

(දෙවිසි ශ්‍රැතිහු)	තිස්සො ද්වෙ චතස්සො ච	
	චතස්සො කමතො සරෙ	
	තිස්සො ද්වෙ චතස්සොති	
	ද්වාවීසති සුතී සියුං	

131

ඉතා උස් හඬ 1...	(*උච්චතරෙ රවෙ) තාරො. f	A high tone.
මියුරුඅවියත්හඬ 1	(ථා'ව්‍යත්තමධුරෙ) කලො. f	An inarticulate but Pleasing tone.
ගැඹුරුහඬ 1..	(ගම්භීරෙ තු රවෙ) මන්දො. f	A bass or low tone.
සියුම් මියුරු අවියත් හඬ	(තාරාදි තීසු]¹ ථො කලෙ)	A minute tone.
	කාකලී. f (සුඛුමෙ) [වුත්තො	
ගිතාදීන් හා නැටීමෙහි සාම්‍යය	ක්‍රියා දි සමතා) ලයො. a	Equal time in music and dance

132

වීණාව 2...	වීණා, f (ච) වල්ලකී. f [සත්ත	Lute
තත් සතක් ඇති වීණාව	තන්ති සා) පරිවාදිනී. f	The lute with seven strings
කරාවිය † 1..	පොක්ඛරො. (දෙණි වීණාය)	The belly of the lute
වීණා දණ්ඩ 1	උපවීණො. (තු වෙඨකො)	The neck of the lute

133

පඤ්චාඞ්ගික තූර්‍ය5..	ආතතං, (චෙව) විතත,	The five sorts of musical instruments.
	මා²තතවිතතං, ඝණං,	
	සුසිරං, (චෙති තුරියං	
	පඤ්චඞ්ගික³ මුදීරිතං)	

1. තීසු - අථො 2. විතතං - ආතත විතතං 3. පඤ්චඞ්ගිකං - උදීරිතං

† වීණාවෙහි ශබ්දයාගේ ගැඹුරු බව (වීම) පිණිස යම් කොටසක් සමින් වසනු ලැබේද ඒ පොක්ඛර නම්. කකුභ, පසෙවක, යනුද එයට නමය.

a "සබ්බක්‍රියානමපි සාම්‍යං" ඇතැම්.

134

එක් මුහුණින් යුතු තූර්‍ය විශේෂය 1..	ආතතං, (නාම චම්මා[1]ව-නද්‍ධෙසු භෙරියාදිසු [2]තලෙකෙකයුතං කුම්භ-ථූන, දද්දරිකාදිකං	A sort of drum covered with leather on one side.

135

දෙමුහුණ ඇති තූර්‍ය විශේෂය 1	විතතං.[3] (චොභයතලං තුරියං මුරජාදිකං)	Another sort, coverd on both sides.
සැමපැත්තෙන්ම වෙළෙන ලද තූර්‍ය විශේෂ 1	ආතත විතතං, (සබ්බ-විනද්ධං පණවාදිකං)	A sort of drum completely coverd with leather.

136

හුණකුලල්ආදිය 1.	සුසිරං, (වංසසංඛාදි)	A wind instruments
කුළුතාලම්ආදිය 1.	(සම්ම තාලාදිකං) සණං.	A symbal, bell
ආතතාදි පස 4..	ආතොජ්ජං, (තුච) වාදිත්තං, වාදිතං, වජ්ජ. [4] (මුච්චතෙ)	Playing on musical instruments.

137

බෙර 2...	භෙරි, f දුන්දුභි. (වුත්තො ඵ)	A sort of drum
මිහිඟුබෙර 2...	මුතිඞෙගා, මුරජො. (ඍඝ තු)	Another sort of drum.
මිහිඟු බෙර වගී 3..	ආලිඞගං, [5] කොඝා, [6] ඨකා, (භෙද)	Three sorts of drums.
පනාබෙර 4...	තිණවො, (තුච) දෙණ්ඩිමො.†	A sort of drum.

138

	ආලම්බරො, (ච) පණවො.	A sort of drum.
කඩිප්පු ආදිය 1..	කොණො. (වීණාදිවාදනං‡)	Bow; quill.
බෙරවිශේෂ 3...	දද්දරී, පටහො, (භෙරි-ප්පභෙද) මද්දලා. (දයො)	A large kettle drum

---

1. චම්ම - අවනද්ධෙසු
2. තල -එක -එක යුතං
3. විතතඤ්ච - උභයතලං
4. වජ්ජං - උච්චතෙ
5. ආලිඞග-අංක්‍ය
6. -උද්ධකා

† ඩිණ්ඩිමො, දෙණ්ඩිමො, යන දෙයාකාරයම ව්‍යවහාරයි.

‡ වීණා ආදිය වැයීමට ගන්නා උපකරණය කෝණ නම් වේ.

139

පියකරු සුවඳ 1...	(ජනප්පියෙ විමද්දුත්ථෙ ගන්ධෙ) පරිමලො. (හවෙ)	A Pleasing scent extracted by rubbing fragrant substances.
ඉතා විහිදෙන පියකරු සුවඳ 1	(සොත්වා) [1] මොදෙ. (දූරගාමී විස්සන්තා[2] නීහාරිතො පරං)	Diffusive fragrance.

140

සුවඳ 4....	ඉට්ඨගන්ධො, f (ච) සුරභි, f සුගන්ධො, f (ච) සුගන්ධි. f (ච)	Any perfume.
දුගඳ 2....	පූතිගන්ධි, f (තු) දුග්ගන්ධො. f	An ill smell.
මිනීදුම්ආදිය 1....	(ථ) විස්සං. f (ආමගන්ධියං)	A smell like that of raw meat.

141

කොකුම්, යොන්-පුප්, තුවරලා, තු-රුක් තෙල්යන සිව්දෑ ගඳ...	කුංකුමං, (චෙව) යවන- -පුප්ඵං, (ච) තගරං, (තථා) තුරුක්ඛො. (ති ච තුජ්ජාති- ගන්ධා එතෙ පකාසිතා)	Four sorts of perfume, as saffion, yavana puppha. tabernae montana., coronaria, and incense.

142

කසටය, තිත්තය, මධුරය, ලවණය, ඇඹුල්ය, කටුකය යන ෂඩ්රසය...	කසාවො: (නිත්ථීයං) තිත්තො: මධුරො: ලවණො: (ඉමෙ) අම්බිලො: කටුකො. (චෙති ඡ රසා තබ්බතී තිසු)	The six tastes, viz astringent, bitter, sweet, salt, sour, and pungent.

143

ස්පර්ශය 2....	(සියා) ඵස්සො, (ච) ඵොට්ඨබ්බො.	Touch.
ඉන්ද්‍රියයෝ 3....	විසයී, (ත්ව) [3] කඛ, [4] මින්ද්‍රියං.	An organ of sense
ඇස 6....	නයනං, (ත්ව) [5] කඛි, නෙත්තං. (ච) ලොචනං, (චා) [6] චඛී, චක්ඛු. (ච)	The eye.

---

1. තු-ආමොදෙ .. 3. තු-අක්ඛං 5. තු-අක්ඛි
2. තීසු - ඉතො 4. -ඉන්ද්‍රියං 6. ච-අච්ඡි

144

කණ 5....	සොතං, සදගගහො, කණේණා,	The ear.
නාසය 4....	සවණං, සුතිf] නත්‍පු, f (තු)	The nose.
	නාසා, f (ච) නාසිකා, f සාණං.	
දිව 2....	ජිව්හා, f (තු) රසනා. f (හවෙ)	The tongue.

145

ශරීරය 10	සරීරං, වපු, ගත්තං, (වා) [1]	The body.
	ත්තභාවො, බොන්දි, විගගහො,	
	දෙහං, (වා පුරිසෙ) කායො,	
	(ඊයං) තනු, f කලෙබරං.	

146

සිත 6	චිත්තං, චෙතො, මනො, (නිත්ථි)	The mind or faculty of reason
	විඤ්ඤාණං, හදයං, (තථා)	
ප්‍රඥාව 14	මානසං.] ධී,f (තු) පඤ්ඤ, f (ච)	Understanding
	බුද්ධි, f මෙධා, f මති, f මුති, f	

147

	භූරි, f මන්තා, f (ච) පඤ්ඤාණං,	
	ඤාණං, විජ්ජාf (ච) යොනි, f (ච)	
	පටිභාන, [2] මමොහො. (ථ)*	
ප්‍රඥාවිශේෂ 2	(පඤ්ඤ භෙද) විපස්සනා, f	Clear discernment

148

	සමමාදිට්ඨි, f (ප්පභූතිකා)	
තීරණප්‍රඥාව 1	වීමංසා. f (තු විචාරණා)	Judgment.
අත්ථානත්ථාදිය සලකණප්‍රඥාව 2. }	සම්පජඤ්ඤං, (තු) නෙපක්කං.	Prudence, discrimination
		Sensation
වේදනාව 2	වෙදයිතං, (තු) වෙදනා. f	

---

1. ච-අත්තභාවො 2. පටිභානං-අමොහො

* වීමංසා, විචය, සමුපෙක්ඛා, උපලද්ධි, පටිපත්ති, ඤත්ති, චෙතනා, යනාදියද ප්‍රඥාවට නාමය.

149

විතර්කය 5	තක්කො, විතක්කො, සංකප්පො,	Reasoning, a resolve or act or determination
ජීවිතින්ද්‍රිය 2	[1] ප්පනො, f [2] හා f][3] යු, (තු) ජීවිතං.	Life.
සමාධිය 4	ඒකග්ගතා, f (තු) සමථො, අවික්ඛෙපො, සමාධි. (ච)	Mental tranquillity

150

වීර්යය 10	උස්සාහා, [4]තප්ප, පග්ගහා, වායාමො, (ච) පරක්කමො, පධානං, විරියං, (වෙ) [5] හා f උය්‍යාමො, (ච) ධිති. f (ත්ථියං)	Perseverance or for titude.

151

චතුර්විධ වීර්යාංග	(චත්තාරිවිරියඞ්ගානි තචස්ස ච නහාරුනො අවසිස්සන්මට්ඨීස්ස මංසලොහිත සුස්සනං)	Fourfold fortitude.

152

අධිකවීර්ය 1	උස්සොළ්හි. f (ත්වධිමත්තෙහා)	Strenuons effort.
සිහිය 2	සති,f (ත්ව) [6] නුස්සති. (ත්ථියං)	Recollections.
ලජ්ජාව 2	ලජ්ජා, f හිරි. f (සමානාථ)	Shame
පාපයෙහි භය 2	ඔත්තප්පං, පාපභීරුතා. f	Fear of committing sin.

153

උපේක්ෂාව 3	මජ්ඣත්තතා,f(තු)[7]පෙක්ඛා, f(ච) අදුක්ඛමසුඛා. f (සියා)	Indifference.
මෙනෙහිකිරීම 2	චිත්තාභොගො, මනක්කාරො.	Consciousness of pleasure or pain, sensibility.
අධිමෝක්ෂය 2	අධිමොක්ඛො, (තු) නිච්ඡයො.	Certainty.

---

1. -අපපනා
2. -ඌහා
3. -ආයු
4. උසසාහ-ආතපප
5. ච-ඊහා
6. තු-අනුසසති
7. තු-උපෙක්ඛා

154

කරුණාව 5 දයා, f [1]නුකම්පා, f කාරුඤ්ඤං, Compassion mercy,
කරුණා, f (ච) අනුද්දයා. f
විරතිය 3 (පීයං) වෙරමණී, f (වෙච) Abstinence.
විරත්‍යා, f [2] රති. f (චාපත්‍යථ)

155

ක්‍ෂමාව 4 තිතික්ඛා, f ඛන්ති, f ඛමණං, Patience, forbearance
මෛත්‍රිය 2 ඛමා.f] මෙත්තා,f (තු)මෙත්ත්‍ය.[3](ථ) Friendship
ආගම, ඇදහීම 5... දස්සනං, දිට්ඨි, f ලද්ධි, f (තථි) Religious
සිද්ධන්තො, සමයො. (භවෙ) Persuasion belief.

156

තෘෂ්ණාව 25 තණ්හා, f (ච) තසිනා, f එජා, f Desire.
ජාලිනී, f ච) විසත්තිකා,f
ඡන්දෙ, ජටා, f නිකන්ත්‍යා, f [4]සා, f
සිබ්බනී, f භවනෙත්ති, f (ච)

157

අභිජ්ඣා, f වනථො, වානං,
ලොභො, රාගො, (ච) ආලයො,
පිහා, f මනොරථො, ඉච්ඡා, f
[5] හිලාසො, කාම, දෙහළා,
ආකඩ්ඛා, f රුචි, f [වුත්තා සා
අධිකතෘෂ්ණාව 1... තව ධිකා) ලාලසා. f (ද්විසු) Ardent desire.

158

වෛරය 3.... වෙරං, විරොධො, විද්දෙසො. Hatred.
ක්‍රෝධය 6... දෙසො, (ච) පටිඝං, (ච වා) Anger
කොධා, [6] ඝාතා, කොප, රොසා.
ද්‍රෝහචින්තනය 2.... ව්‍යාපාදෙ, [7] නභිරද්ධි, f (ච) Wish to injure.

---

1. -අනුකම්පා
2. විරති-අරති
3. මෙත්ති-අථ
4. නිකන්ති-ආසා
5. -අභිලාසො
6. කොධ-ආඝාතා
7. -අනභිරද්ධි

159

බද්ධවෙරය 2...	බද්ධවෙර,[1] මුපනාහො.	Enmity.
සෝකය 2....	(සියා) සොකො, (තු) සොචනං.	Grief, sorrow.
ඇඩීම 5....	රෝදිතං, කන්දිතං, රුණ්ණං, පරිදෙවො, පරිද්දවො.	Lamentation, weeping
භය 3....	භීති, f (ත්ථී) භය,[2] මුත්තාසො.	Fear.
මහත් භය 1...	භෙරවං. (තු මහබ්භයං)	Terror.

160

භයානකය 9...	භෙරවං, භිංසනං, භීමං, දාරුණං, (ච) භයානකං, ඝොරං, පටිභයං, භෙස්මං, භයංකර.[3] (මිමෙ තිසු)	Horror.

161

ඊර්ෂ්‍යාව 2...	ඉස්සා, f උසූයා. f [(මච්ඡෙරං,	Envy.
මසුරුබව 3...	(තු) මච්ඡරිය, මච්ඡරං.	Niggardliness.
මෝහය 3...	මොහො,[4]විජ්ජා, f(තථා)[5] ඤ්ඤාණං.	Ignorance.
මාන්නය 3...	මානො, විධා, f (ච) උන්නති. f	Haughtiness.

162

උඩඟුකම 2...	උද්ධච්ච,[6] මුද්ධටං. (වා ථ)	Arrogance
පසුතැවීම 5...	තාපො, කුක්කුච්ච, ([7] මෙවච) පච්ඡාතාපො,[8] නුතාපො, (ච) විප්පටිසාරො. (පකාසිතො)	Repentance.

163

විචිකිච්ඡාව 9...	මනොවිලෙඛ, සන්දෙහා, සංසයො, (ච) කථංකථා, f ද්වෙළ්හකං, විචිකිච්ඡා, f (ච) කංඛා, f සංකා, f විමත්‍ය.[9] f (පි)	Doubt.

---

1. බද්ධවෙරං-උපනාහො
2. භයං-උත්තාසො
3. භයංකරං-ඉමෙ
4. -අවිජ්ජා
5. -අඤ්ඤාණං
6. උද්ධච්චං-උද්ධටං
7. කුක්කුච්චං-එව ච
8. -අනුතාපො
9. විමති-අපි

164

අතිමාන්නය 3...	ගබ්බො, [1] හිමානො, [2] හංකාරො.	Pride.
චින්තාව 2...	චින්තා, f (තු) ඣාන. [3] (මුච්චතෙ)	Meditation.
නිශ්චය 2...	නිච්ඡයො, නිණ්ණයො. (වුත්තො)	Ascertainment
ප්‍රතිඥාව 2...	පටිඤ්ඤා, f (තු) පටිස්සවො. §	Promise.

165

පරිභවය 6...	අවමානං, තිරොක්කාරො, පරිභවො, (පු) [4] නාදරො, පරාභවො, (පු) [5]වඤ්ඤා.f (ථ)	Disrespect.
වියරුව 2...	උම්මාදෙ චිත්තවිබ්භමො.	Madness.

166

ප්‍රේමය 3...	පෙමං, සිනෙහො, සෙනහො. (ථ)	Affection.
මූර්ඡාව 2...	චිත්තපීලා, f [6] ධි. (සඤ්ඤිතා)	Fainting.
සිහිමුළාබව 2...	පමාදෙ, සතිවොස්සග්ගො.	Inattention.
කුහුල්බව 2...	කොතුහළ, කුතුහළං. †	Eagerness.

167

විලාසය 6...	විලාසො, ලලිතං, ලීලා,f හාවො, හෙලා, f (ච) විබ්භමො. (ඉච්චාදිකා සියුං නාරි සිඞ්ගාරභාවජා ක්‍රියා)	Dalliance. Amorous pastime.

1. -අභිමානො
2. -අහංකාරො
3. ඣානං-උච්චතෙ
4. අපි-අනාදරො
5. අපි-අවඤ්ඤා
6. චිත්තපීළා - ආධි

§ සංවිද, ආගු, පටිඤ්ඤණ, නියම, අස්සව, සංසව, අංගීකාර, අභ්‍යුපගම, සමාධි, යනුද ප්‍රතිඥාවට නමිය.

† අපූර්ව දේ දකිනු කැමතිබව කොතුහළ නමවේ-කොතුක, කුතුක, යනුද එයට නමිය.

168

සිනාව 3... හසනං, හසිතං, හාසො. A laugh
මඳසිනාව 2... (මන්දෙසො) මිහිතං, සිතං, A smile.
මහසිනාව 2... අට්ටහාසො, මහාහාසො. A horse-laugh.
රෝමෝද්ගමය 2... රොමඤ්චො, ලොමහංසනං. Horripilation.

169

සෙල්ලම 6... පරිහාසො, දවො, ඛිඩ්ඩා, f Sport.
කෙළි, f කීළා, f (ච) කීළිතං.
නින්ද 5... නිද්දා, f (තු) සුපිනං, සොප්පං,
මිද්ධං, (ච) පචලායිකා. f Sleep.

170

කපටිකම† 5... (ථියං) නිකති, f කූටං, (ච) Fraud.
දම්භො, සාඨ්‍යං, (ච) කෙතවං.
සභාව 7... සභාවො. (තු) නිසග්ගො, (ච) Nature.
සරූපං, පකතී,[1] f (ත්ථියං)
සීලං, (ච) ලක්ඛණං, භාවො.
උත්සවය 3.... උස්සවො, (තු) ඡණො, මහො. A festival.

171

ධාරෙන්තො ජන්තු සසොනහ
මභිධානප්පදීපිකං
බුද්ධකාද්‍යත්ථ ජාතානි
සම්පස්සති යථා සුඛං

සග්ගකණ්ඩො පඨමො I.

1. පකතී - ඉත්ථියං

† කපට, බ්‍යාජ, උපධි, කුසති, යනුද කපටිකමට නමය.

172

වග්ගා භූමි පුරිමච්ච
චතුබ්බණ්ණ චනාදිහි
පාතාලෙන ච වුච්චන්තෙ
සාඞ්ගා පාඞ්ගෙහිධක්කමා

173

භූමිය 19	වසුන්ධරා, f ඡමා, f භූමි, f	Earth.
	පඨවී, f මේදිනී, f මහී f	
	උබ්බී, f වසුමතී, f ගො, f කු, f	
	වසුධා, f ධරණී, f ධරා, f	

174

	පුථුවී, f ජගති, f භූරී, f	
	භූ, f (ච) භූතධරා, f [1]වනී. f	
කරමැටි 1	(ඛාරා තු මත්තිකා) ඌසො.	Salt ground.
කරමැටිබිම 2	ඌසවා, f (තු) [2] සරො. f (තිසු)	A spot with saline soil

175

ගොඩබිම 2	ථලං, ථලී, f (ත්ථී) f[භූභාගෙ	Firm ground.
රූක්ෂභූමිප්‍රදේශය 1	ථද්ධ ලූඛම්හි) ජඞ්ගලො.	A dense and rugged piece of ground.
පූර්වවිදේහය 1	පුබ්බවිදෙහො. (චා) [3] [පර-	Purvavideha.
අපරගෝයානය	ගොයානං.	Aparagoyana.
දඹදිව 1	ජම්බුදීපො. (ච)	Dambadiva.
උතුරුකුරු දිවයින 1	උත්තරකුරු. (චෙති සියුං	Uturukurudivayina
	චත්තාරො මෙ මහාදීපා)	

176

ජනපද විශේෂ 21	(පුම්බහුත්තෙ) කුරූ, සක්කා,	Various countries.
	කොසලා, මගධා, සිවි,	
	කාලිඞ්ගා,[4] වන්ති, පඤ්චාලා,	
	වජ්ජී, ගන්ධාර, චෙතයො,	

---

1. -අවනි 2. තු-ඌසරො 3. ච-අපරගොයානං 4. කාලිඞ්ග -අවන්ති

177

වඞ්ගා, විදෙහා, කම්බොජා,
මද්ද, භග්ගා, [1] අඞ්ග සීහළා,
කස්මීරා, කාසි, පණ්ඩවා.[2](දී
සියුං ජනපදන්තරා)

178

ලෝකය 2 *	ලොකො, (ච) භුවනං. (වුත්තං)	The world.
දේශය 2	දෙසො, (තු) විසයො. (ප්‍යථ)	Any country.
ප්‍රත්‍යන්තය 2	මිලක්ඛදෙසො, පච්චන්තො.	A country of barbarians
මධ්‍යදේශය	මජ්ඣදෙසො, (තු) මජ්ඣිමො.	The middle region

179

ජලබහුල භූමිය 2	අනූපො, f (සලිලප්පායො) කච්ඡං. (පුම නපුංසකෙ).	Watery ground.
අලුත් තෘණයෙන් නිල් වූ ප්‍රදේශ 1	සද්දලො. f (හරිතෙ දෙසෙ) තිණෙනා'භිනවෙන හි)	A country, a green with new grass.

180

නදී ජලයෙන් හා අහස් දියෙන් නිපන් ශස්‍යවත් ප්‍රදේශ දෙකට පිළිවෙලින් එකඑක නම් 2	(නද්‍යම්බු ජීවනො දෙසො වුට්ඨි නිප්පජ්ජ සස්සකො යො) නදීමාතිකො. f දෙව- -මාතිකො. f (ච කමෙන සො)	Countries provided with rivers, and those which have crops to be ripened by rain, respectively

181

ස්ථිර වස්තු 1	(තීස්වනුපාද්‍යථො චන්ද සූරාදෙ) සස්සතී. (රිතො)	Eternal.
රට 2	රට්ඨං, (තු) විජිතං. (වා ථ)	Realm.
නියර ආදිය 1	(පුරිසෙ) සෙතු. (ආලියං)	A ridge, embankment.

---

1. භග්ගා-අඞ්ග 2. පණ්ඩු-ආදී 3. සස්සති - ඊරිතො

* ජගති, විට්ඨප, (පිට්ඨප) යනුද ලෝකයට නමිය-

182

සමීප භූමිය 1	(උපාන්ත භූ) පරිසරො.	The adjoining ground.
ගාල ‡ 3	ගොට්ඨං, (තු) ගොකුලං, වජො.	A fold for kine.
මාර්ගීය 11	මග්ගො, පන්ථො, පථො, (වා)[1]ද්ධා අඥ්ජසං, වටුමං, (තථා)	A road, path or way

183

	පජ්ජො, [2] යනං, (ච) පදවී, f වත්තනී, f පද්ධතී f (ත්පීයං)	
මාර්ග විශේෂ 2	(තබ්භෙද) ජංඝ, සකට-මග්ගා. (තෙ ථ) [මතාද්ධනි §	The different kinds of road, such as a footpath, cart-road.

184

ඒකපදික මග 1	එකපදො. [3] (ක පදිකෙ)	A narrow foot-path.
කාන්තාරමග 1	කන්තාරො. (තුච දුග්ගමෙ)	A difficult road.
පෙරමග 2	පටිමග්ගො, පටිපථො.	The road in front.
දික් මග 1	අද්ධානං. (දීඝමඥ්ජසං)	A long way.
යහපත් මග 2...	සුප්පථො, (තු) සුපන්ථො. (ච)	A good road
නොමග 2...	උප්පථං, (ත්ව)[4] පථං. (භවෙ)	The want of a road, the wrong road.

185

අණුප්‍රමාණය 1 (එනම් පරමාණු සතිසෙකි)....	(ඡත්තිංස පරමාණූන මෙකො) [5] ණු. (චඡතිංස තෙ)	An anu, or 36 Paramanus. A tajjari, or 36 anus.
*තජ්ජාරිය 1....	තජ්ජාරී. f [තාපි ඡත්තිංස)	
රථ රේණුව 1....	රථරේණු.] චඡතිංස තෙ)	A rathareus or 36 tajjaris.

---

1. ච-අද්ධා
2. -අයනං
3. -එකපදී-එකපදිකෙ
4. තු-අපථං
5. පරමාණූනං - එකො - අණු

‡ ගොට්ඨානක, ගොට්ඨාන, යනුද ගාලට නමය.

$ "මග්ගා තෙ ච මහද්ධනි" ඇතැම්.

* අණු තිස් හයක් තජ්ජාරිය නම්.

186

ලික්ඛාව 1...	ලික්ඛා. f	Likkha or 36 ratharenus.
ඌකාව 1....	(තා සත්ත) ඌකා). f[තා)	UKa, or 7 Likkhas.
ධඤ්ඤමාසය 1....	ධඤ්ඤමාසො. (තිසත්ත) [තෙ	A dhannamasa, or 7 ukas.
අඟල 1...	සත්තා) [1] ඞගුල. [මමුද්විච්ඡ)	An angala, or 7 damma asas.
වියත 1...	විදත්ථි. f [තා ද්වෙ සියුං)	A span, or 12 angulas.

187

රියන 1....	රතනං. [තානි සත්තෙව)	A ratana, or 2 spans
යෂ්ටිය 1...	යට්ඨි. f	A yatthi or 7 ratanes
ඉස්බ 1.....	(තා වීසතු) [2] සභං.	An usabha or 20 yatthis
ගව්ව 1....	ගාවුත. [3](මුසභාසීති)	A gavats or 80 usabhas
යොදුන 1....	යොජනං. (චතුගාවුතං)	A yojana or 4 gavutas

188

කෝෂය 1....	(ධනු පඤ්චසතං) කොසො.	Akosa. 500 bowlengths.
කිරිය 1....	කරීසං. (චතුරම්මණං)	A karisa, 4 ammanas.
අබතුර .... (හෙවත් 28 රියන)1	අබ්භන්තරං. (තුහත්ථාන- මට්ඨ වීසප්පමාණතො)	An abbhantara, 28 ratanas.

භූමිවග්ගො II.-I.

1. සත්ත-අඞගුලං - අමු 2. වීසති-උසභං 3. ගාවුතං-උසභා-අසීති

189

නුවර 4....	පුරං, f නගර, f[1] (මිත්ථිවා) ඨානීයං, පුටභෙදනං,	A city or town.
අගනුවර 1...	(ථියන්තු) රාජධානී. f (ච)	
කඳවුර 1....	ඛන්ධාවාරො. (භවෙ'ථච)	A camp.

190

අතුරුනුවර 1....	සාඛානගර, [2] (මඤ්ඤත්‍ර යන්තං මූල පුරාපුරං)	A suburb.
නගරවිශේෂ 20....	බාරාණසී, f (ච) සාවත්ථී, f වෙසාලී, f මිථිලා, f[3] ළවී, f	Various cities.

191

කොසම්බු f[4] ජ්ජේනි, f (යො) තක්ක-
-සිලා, f චම්පා, f (ච) සාගලං,
සුංසුමාරගිරං, රාජ-
-ගහං, කපිලවත්ථු, (ච)

192

සාකෙත, [5] මින්දපත්ථං, (වො)
[6] ක්කට්ඨා, f පාටලි පුත්තකං,
ජෙතුත්තරං, (තු) සංකස්සං,
කුසිනාරා.f (දයො* පුරී)

193

වීථිය 4....	රච්ඡා, f (ච) විසිඛා, f (වුත්තා) රථිකා, f වීථි. f† (වා ප්‍යථ)	A street.
විනිවිද නොගිය වීථිය 2	බ්‍යූහො. (රච්ඡා අනිබ්බිද්ධා.)	Astreet in which there is no thorough fare.
විනිවිද ගිය හැකි වීථිය 1	(නිබ්බිද්ධා තු) පථද්ධි.f (ච)	A thorough fare.

---

1. නගරං-ඉත්ථී
2. නගරං-අඤ්ඤත්‍ර
3. මිථිලා-ආළවී
4. කොසම්බී-උජ්ජේනියො
5. සාකෙතං-ඉන්දපත්ථං
6. ච-උක්කට්ඨා

* ආදිශබ්දයෙන් මාථුර, පාසාණපුර, සොණික, යනාදිය ගතයුතුය.

† පතොලි යනුද වීථියට නමකි.

194

සතරමංසන්ධිය 2....	චතුක්කං, (චච්චරෙමග්ග- සන්ධි) සිංඝාටකං. (භවෙ)	A place where four roads meet
පවුර 2....	පාකාරො. වරණො. (වා'ථ)	An encircling wall, aram part.
පවුරුපදනම 2....	උද්දාපො, උපකාරිකා. f	The foundation of a wall.

195

බිත්තිය 2....	කුඩ්ඩං, (තු) භිත්ති. f (නාරී'ථ)	Any wall.
දොරටුව 2....	ගොපුර, ද්වාරකොට්ඨකො.	A door or gate.
ඒසිකාස්ථම්භය 2....	එසිකා, f ඉන්දඛීලො. (ච)	A pillar in front of a city-gate.
අටල්ල 2....	අට්ටො,(ත්ව) [1] ට්ටාලකො. (භවෙ)	A watch-tower.

196

තොරණ 2....	තොරණං, (තු) බහිද්වාරං,	The ornamented arch of a gateway'
අගල 2....	පරිඛා, f (තුච) දීඝිකා. f	A ditch.
ගෙය 24....	මන්දිරං, සදනා, [2] ගාරං, නිකායො, නිලයා, [3] ලයො,	A house.

197

ආවාසො, භවනං, වෙස්මං,
නිකෙතන, නිවෙසනං,
ඝරං, ගහං, (චා) [4] වසථො,
සරණං, (ච) පතිස්සයො,

198

ඔකං, සාලා, f ඛයො, වාසො,
(පීයං) කුටි, f වසත්‍ය, f [5] (පි)
ගෙහං, (චානිත්ථී) සද්මං,

දේවාලය 2....	චෙතියා, [6] යතනානි, (තු)	A temple.

1. තු-අට්ටාලකො
2. සදනං-අගාරං
3. නිලයො-ආලයො
4. ච-ආවසථො
5. වසති-අපි
6. චෙතිය-ආයතනානි

199

ප්‍රාසාදය 2....	පාසාදෙ (චෙව) යූපො. (ථ)	A palace.
සඳළුසහිත ගෙය 2....	මුණ්ඩච්ඡදෙ, (ච) හම්මියං.	A house with an upper room.
හස්තිනඛනම්ගෙය 1..	(යූපො තු ගජකුම්භම්හි) හත්ථිනඛො. (පතිට්ඨිතො)	Hastinakha, a kind of house.

200

ගරුඬ පක්ෂාකාර සෙවෙනි ඇති ගෙය 1	(සුපණ්ණ වංක සදන) [1]මඩ්ඪයොගො. (සියාථ ච)	A house in the form of a suparna.
එක් මඬුල්ලෙන් යුත් ගෙය 1...	(එකකූටයුතො) මාළො.	Abuilding with one peak.
සිව්රැස්ගෙය 1...	පාසාදෙ. (චතුරස්සකො)	A house with four equal sides.

201

සභාව 2....	සභායං, (ච) සභා. f (චා'ථ)	A hall, an assembly room
මඩුව 2....	මණ්ඩපං, (වා†) ජනාලයො.	A temporary hall.
ආසනශාලාව 1....	(අථො ආසන සාලායං) පටික්කමන. [2] (මීරිතං)	A hall with seats of distinction.

202

ගඳකිළිය 1....	(ජිනස්ස වාස භවන මිත්ථි) ගන්ධකුටී f (පථ)	The scented residence of Buddha.
මුළුතැන්ගෙය 3...	(ථියං) රසවතී f පාක-ට්ඨානං, (චෙව) මහානසං,	A kitchen.

203*

ශිල්පශාලාව 2....	ආවෙසනං, සිප්පසාලා. f	A work-shop
පානාගාරය 2....	සොණ්ඩා. f (තු) පානමන්දිරං	A tavern.
වැසිකිළිය 2....	වච්චට්ඨානං, වච්චකුටි. f	A privy.
පන්සල 1....	(මුනීනං ඨාන) [3] මස්සමො.	A hermitage.

---

1. සදනං--අඩ්ඪයොගො 2. පටික්කමනං--ඊරිතං 3. ඨානං--අස්සමො

† වා ශබ්දයෙන් මණ්ඩප ශබ්දය පුල්ලිංගික බැව් ද කියන ලදි. එය නපුංසක ලිංගික ශබ්දයකි.

204

සාප්පුව 2.... (පණ්‍යවික්කය සාලා තු) A shop or market.
ආපණො, පණ්‍යවීථිකා. f
බඩු හල 2..... උද්දෙසිතො. භණ්ඩසාලා A goods-store.
සක්මන්මඩුව 2.... චංකමනං, (තු) චංකමො. A covered walk.

205

ගිනිහල්ගෙය 2.... ජන්තාඝරං. [1](ත්ව) ගහිසාලා A house in which fire is kept.
පැන්සාලාව 2.... පපා. f පානීය සාලිකා A place where water is distributed.
ගබඩාව 2.... ගබ්භො, ඔවරකො. An inner room.
ලගින ගෙය 2.... වාසා- A bed-room
ගාරං, (තු) සයනිගගහං.

206

අන්තඃපුරය 4.... ඉත්ථාගාරං, (තු) ඔරොධො, The inner apartments of the royal house hold.
සුද්ධන්තො. [2]න්තෙපුරං, (පිච)
රජුගේ අසවි විෂයස්ථානය } 1 (අසබ්බ විසයට්ඨානං The private apartments of a king.
රඤ්ඤං) කච්ඡන්තරං. (මතං)

207

හිණ 2.... සොපානො, (වා) [3] රොහණං. (ච) Stairs.
දඬුහිණ 2.... නිස්සෙණී, f (සා) [4] ධිරොහිණී. f A ladder
කවුළුදෙර 5.... වාතපානං, ගවක්ඛො, (ච) A window or airhole.
ජාලං, (ච) සීහපඤ්ජරං,

208

ආලොකසන්ධි. (වුත්තො ථ)
* කණයම 2.... ලඩ්ගී, f (ත්ථී) පලිඝො. (භවෙ) The bolt or bar of a door.
අගුළුකණුව 2.... කපිසීසො, [5] ගගළත්ථම්භො. The post to which the bolt is fastened.
අගුව 1.... නිබ්බං. (ඡද්ද කොටියං) The edge of a roof.

1. තු - අග්ගිසාලා
2. -අන්තෙපුරං
3. -ආරොහණං
4. -අධිරොහිණී
5. -අග්ගලත්ථම්භො

* කණයම - අගුල - දෙරපොල්ල

209

පියස්ස 3.....	ඡදනං, පටලං, ඡද්දං.	The thatch of a roof.
මිදුල 3....	අජිරං, චච්චරා, [1] ඞ්ගණං.	A court or yard.
ආලින්දය 5.....	පඝාණො, පඝණා [2] ලින්ද, පමුඛ, ද්වාරබන්ධනං.	A terrace before a house.

210

දෙරබාව* 2.....	පිට්ඨසංඝාටක, ද්වාර-	Adoor-post
කර්ණිකාව 2....	-බාහා. f [කූටං, (තු) කණ්ණිකා. f	The upper part of the frame of a circular roof.
ද්වාරය 2......	ද්වාරං, (ච) පටිහාරො. (ථ)	A door or gate.
එලිපත 4....	උම්මාරො, දෙහිනී, f †(ත්ථියං)	The threshold.

211

	එළකො, ඉන්දඛීලො. (ථ)	
වැඹ 2.....	ථම්භො, ථූණො. f (පුම්ත්ථියං)	A pillar, post.
සඳකඩපහණ 1.....	පාටිකා. f (දෙඩන්දුපාසාණෙ)	A stone step at the entrance of a house, serving as the scraper of feet.
උළු 2....	ගිඤ්ජකා, f (තු ච) ඉට්ඨකා	A tile.

212

ගොනැස්ස 1.....	(වළහිවංසාදි දරුම්හි වංකෙ) ගොපානසී. f (ත්ථියං)	The rafters of a roof.
කෙබෝගෙඩි වළල්ල 1	(කපොත පාලිකායන්තු) විටංකො. (නිත්ථියං භවෙ)	A dovecot or aviary.

---

1. චච්චරං-අඞගණං
2. පඝණ-ආලින්ද

* කවාට, කපාට, යනුදු දෙරබාවට නමිය-

† දෙහලී කියාද පාඨයි-ද්වාරපිණ්ඩිකා යනුදු එලිපතට නමක්ය.

213

යතුරු සිදුර 2	කුඤ්චිකා විවරං, තාළ-	The key hole.
යතුර 3....	ච්ඡිග්ගලො.] (ප්‍යථ)කුඤ්චිකා, f	The key.
	තාළො, [1] වාපුරණං. (වා ථ)	
වේදිකාව 2.....	වෙදිකා, f වෙදී. f (කථ්‍යතෙ)	A Coverd terrace in the yard.

214

දැව වලල්ල 1.....	සංඝාටො.	The principal upright timber of a house.
පැලන් පෝරුව 1...	පක්ඛපාසො. (ච)	The planks of the ceiling
තලානය 1....	(මන්දිරඞ්ගා) තුලා. f (අපි)	A beam
මුස්නය 3.....	(ථියං) සම්මුඤ්ජනී, f (චෙව)	A broom.
	සම්මජ්ජනී, f (ච) සොධනී. f	

215

කසලගොඩ 3....	සංකටීරං, (ච) සංකර-	A dunghill
	-ධානං, සංකාරකූටකං.	
කසල † 4.....	(අථො) කචවරො, [2] කලාපො,	Dust or sweepings.
	සංකාරො, (ච) කසම්බු. (පි)	

216

ගෙබිම 1...	(ඝරාදි භූ මතං) වත්ථු.	The site of a house.
ගම 2....	ගාමො, සංවසථො. (ථ සො	A village.
නියම්ගම 1....	පාකටො) නිගමො. (භොග-	A market town
සීමාව 3.....	මච්චාදිභ්‍යො] [3] ධි, (තුදිතො) §	A boundary.
	සීමා, f (ච) මරියාද. (ථ)	
ගොපළු ගම 2....	ඝොසො, ගොපාලගාමකො.	A village of herdsmen

පුරවග්ගො II.-2

1. -ආවාපුරණං
2. -උක්ලාපො
3. භොගමච්චාදිහි-ඔධි

† අවක්කාර (අවකාර) යනුදු කසලට නමක්ය-
§ "මච්චාදි භ්‍යාධිතුදිතො" ඇතැම්.

217

මනුෂ්‍යයා 10... මනුස්සො, මානුසො, මච්චො, Man
මාණවො, මනුජො, නරො,
පොසො, පුමා, (ච) පුරිසො,
පණ්ඩිතයා 25..... පොරිසො.] (ප්‍යථ) පණ්ඩිතො, A wise or learned man

218

බුධො, විද්වා, විභාවී, (ච)
සන්තො, සප්පඤ්ඤ, කොවිද,
ධීමා, සුධී, කවී, ව්‍යත්තො,
විචක්ඛණ, විසාරද,

219

මෙධාවී, මතිමා, පඤ්ඤො,
විඤ්ඤූ, (ච) විදූරො, විදූ,
ධීරො, විපස්සී, දෙසඤ්ඤූ,
බුද්ධො, (ච) දක්ඛ, විද්දසු.

220

ස්ත්‍රිය 15.... ඉත්ථී, f සීමන්තිනී, f නාරී, f A woman
ථී, f වධූ, f වනිතා, f [1] ඞගනා, f
පමද, f සුන්දරී, f කන්තා, f.
රමණී, f දයිතා, f [2] බලා, f

221

මාතුගාමො, (ච) මහිළා. f *
විශිෂ්ට ස්ත්‍රී 3.... ලලනා, f භීරු, f කාමිනී. f Various descriptions of women
බාල ස්ත්‍රී 2..... කුමාරිකා, f (තු) කඤ්ඤා. f (ථ) A maiden.
යෞවනී 2..... යුවතී, f තරුණී. f (භවෙ) A young woman

---

1. -අඞ්ගනා 2. -අබලා

* වාමලොචනා, කොපනා යනු ද ස්ත්‍රියට නමිය.

222

අගමෙහෙසිය 1......	මහෙසී. f (සාභිසෙකසඤ්ඤා)	Aqueen.
සෙසු රාජස්ත්‍රීහු 1...	භොගිනී.f (රාජනාරියො)	Other wives of a king.
අභිසාරිකාව 1....	(ධවත්ථිනී තු සංකෙතං යාතියා සා) [1] භිසාරිකාf	A woman who goes to an assignation.

223

වෙසඟන 6.....	ගණිකා, f වෙසියා, f වණ්ණ- -දසී, f නගරසොභිනී, f රූපූපජීවිනී, f වෙසී. f	A harlot.
ධූර්ත ස්ත්‍රී 2.....	කුලටා, f (තුච) බන්ධකී. f	A disloyal or unchaste woman.

224

උතුම් ස්ත්‍රී 4....	වරාරොහො, f [2] ත්තමා, f මත්ත- -කාසිනී, f වරවණ්ණිනී. f	An excellent woman
පතිව්‍රතා ස්ත්‍රී 2....	පතිබ්බතා, f (ත්වපි) සතී. f	A virtuous, faithful wife
කුල ස්ත්‍රී 2.....	කුලිත්ථී, f කුලපාලිකා. f	A woman of rank

225

සැමියානැත්තී 2.....	විධවා, f පතිසුඤ්ඤා. (ථ)	A widow.
ස්වච්ඡාවෙන් ස්වාමියා තෝරා ගන්නී 2...	පතිංවරා, f සයංවරා.	A woman who chooses her husband.
දරුවන් ලදස්ත්‍රී 4...	විජාතා, f (තු) පසූතා, f (ච) ජාතාපච්චා, f පසූතිකා. f	A woman who has born children.

226

දූතකම්කරන්නී 2	දූතී, f සඤ්චාරිකා. f [දසී, f	Abawd a procuress.
දසී 3....	(තු) චෙටී, f කුටධාරිකා. f	A maid-servant.
නිමිති කියන්නී 2....	වාරුණී, f [3] ක්ඛණිකා. f (තුල්‍යා)	A women who perdicts good or evil.
රාජ ස්ත්‍රී 2.....	ඛත්තියානී, f (තු) ඛත්තියා. f	A women of the royal caste.

1. -අභිසාරිකා 2. වරාරොහා-උත්තමා 3. වාරුණී-ඉක්ඛණිකා

227

භාර්යාව 9 දරො, ජායා, f කලත්තං, (ච) A wife
ඝරණී, f භරියා, f පියා f
පජාපතී, f (ච) දුතියා, f
(සා) පාදපරිචාරිකා. f ‡

228

යහළු ස්ත්‍රී 3... සඛී f ත්වා) [1] ලී, f වයස්සා. f (ථ) A woman's female-friend
සොර අඹු 2...... ජාරී, f (චෙවා) [2] තිචාරිණී. f An adulteress.
ඔසප් 3..... (පුමෙ) උතු, රජො, පුප්ඵං. The courses.
ඔසප් වූ ස්ත්‍රී* 3..... උතුනී, f (තු) රජස්සලා, f A woman in her courses.

229

දරුගැබ ඇත්තී 3..... පුප්ඵවතී. f [ගරුගබ්භා, f A pregnant woman.
[3]පන්නසත්තා, f (ච) ගබ්භිනී. f
දලඹුව 2.... ගබ්භාසයො, ජලාබු. [4](පි) The womb.
කලලරූපය 1.... කලලං. (පුන්නපුංසකෙ) The foetus.

230

සැමියා 7...... ධවො. (තු) සාමිකො, භත්තා, A husband.
කන්තො, පති, වරො, පියො.
සොර සැමියා 2...... (අථො) [5] පපති, ජාරො. (ථා) A paramour.
දරුවා 7..... [6]පච්චං, පුත්තො, [7]ත්‍රජො, සුතො, A son.

231

තනුජො, තනයො, සූනු.
(පුත්තාදී ධීතරිත්ථියං)
දියණිය 2.... (නාරියං) දුහිතා, f ධීතා. f A daughter.
තමාටදාවඋපන්පුතා 1 (සජාතොත්වො) [8] රසො. (සුතො) A legitimate son.

---

1. තු-ආලී
2. චෙව-අතිචාරිණී
3. -ආපන්නසත්තා
4. ජලාබු - අපි
5. අථ-උපපති
6. අථ-අපච්චං
7. -අත්‍රජො
8. තු-ඔරසො

‡ පතිනී, පානිගහිතා, සහධම්මිනී, යනුද භාර්යාවට නමය.

* පීධම්මිනී, අවී, අතෙනයී, මලිනී, උතුමතී, උදකී, යනුද ඔසප් වූ ස්ත්‍රියට නමය.

232

අඹුසැමිදෙදෙනා 4	ජායාපති, ජානිපති, ජයම්පති, තුදම්පති. ‡	Husband and wife.
නපුංසකයා 3...	(අථ) වස්සවරො, (වුත්තො) පණ්ඩකො, (ච) නපුංසකං. §	A eunuch.

233

නෑයා 6....	බන්ධවො, බන්ධු, සජනො, සගොත්තො, ඤාති, ඤාතකො.	A kinsman.
සහ ලේ නෑයා 2..	සාලොහිතො, සපිණ්ඩා. (ච)	A blood or ner kinsman.
පියා 3....	තාතො, (තු) ජනකො, පිතා.	Father.

234

වැදූ මව 6....	අම්මා, f අම්බා [1] f ජනනී, f මාතා f ජනෙත්ති, f ජනිකා. f (භවෙ)	Mother.
කිරි මවු 2....	උපමාතා, f (තු) ධාතී. f (ත්ථී)	Wet nurse.
මස්සිනා 1...	සාලො. (ජායාය භාතිකො)	Wife's brother.

235

නෑනා 2....	නනන්දා, f සාමිභගිනී. f	Husband's sister.
මවගේ මව 2.....	මාතාමහී, f (තු) අය්‍යකා. f	Grandmother.
මාමා 1....	මාතුලො. (මාතුභාතාස්ස)	Maternal uncle.
නැන්ද 1....	මාතුලානී. f (පජාපතී)	Mternal uncle's wife.

236

අඹු සැමි දෙදෙ-නාගේ මවුවරු 1	(ජායාපතීනං ජනනී) සස්සු f (වුත්තා [ථ තප්පිතා)	Husband's or wife's mother
අඹුසැමි දෙදෙ-නාගේ පියවරු 1	සසුරො.	Husband's or wife's father.
බෑනා 1....	[භාගිනෙය්‍යො. (තු පුත්තො භගිනියා භවෙ)	Sister's son.

---

1. -අම්බා

‡ ජම්පති, දම්පති, යනුද අඹු සැමි දෙදෙනාට නමය. තුදම්පති? "(ච) දම්පති" ඇතැම්.

§ "තනියා, පකතී, සංඪ, කලීව, යනුද නපුංසකයාට නමය

237

මුනුපුරා 2...	නත්තා, (වුත්තො) පපුත්තො. (ථ)	Grandson.
	(සාමිභාතා තු) දෙවරො.	Husband's brother.
දුවගේ සැමියා 1.....	(ධීතුපති තු) ජාමාතා.	Daughter's husband
මුත්තා 2...	අය්‍යකො, (තු) පිතාමහො.	Grandfather.

238

මවගේ සහෝදරි 1..	මාතුච්ඡා. f (මාතු භගිනී)	Mother's sister
පියාගේ සහෝදරි 1...	පිතුච්ඡා. f (භගිනී පිතු)	Father's sister.
මීමුත්තා 2...	පපිතාමහො, පය්‍යකො. (තු)	Great-grandfather.
යෙහෙලි 3....	සුණ්හා, f (තු) සුණිසා, f හුසා.f	Daughter-in-law

239

සහෝදරයා 4.....	සොදරියො, සගබ්භො, (ච)	Brother
	සොදරො, සහජො. (පය්‍යථ)	
මවුපියෝ 1....	(මාතාපිතු තෙ) පිතරො.	Parents.
පුතුන් හා දූවරුන් 1.	පුත්තා. (තු පුත්තධීතරො.)	Sons and daughters

240

නැදිමයිලෝ 1...	සසුරා. (සස්සුසසුරා)	Husband's wife's father and mother.
සහෝදර සහෝදරියෝ 1 }	(භාතුභගිනී) භාතරො.	Brother and sister.
බාලබව 3...	බාලත්තං, බාලතා, f බාල්‍යං.	Childhood.
යෞවනබව 2....	යොබ්බඤ්ඤං, (තු ච) යොබ්බනං.	Youth.

241

පැසුණු කෙස් 1....	(සුක්කා තු) පලිතං. (කෙසා	Grey hairs.
ජරාව 2....	දයො ථ) ජරතා, f ජරා. f †	Old age.
බාලයා 6...	පුථුකො, පිල්ලකො, ඡාපො,	A child
	කුමාරො, බාල, පොතකා. ‡	
ඉතාම ළදරුවා 3.....	(අථො) [1] ත්තානසයො, f [2] ත්තාන-	An infant.
	-සෙය්‍යකො, f ථනපො. f (පිච)	

---

1. අථ-උත්තානසයො 2. -උත්තානසෙය්‍යකො

† විස්සසා යනුද ජරාවට නමක්ය.

‡ සාව, සාවක, අබ්භක, යනුද බාලයාට නමිය

242

තරුණයා 7...	තරුණො, f (ච) වයට්ඨො, f (ච) දහරො, f (ච) යුවා, f සුසු, f මාණවො, f දරකො. f (වා ඵ)	A young man.
සුවසේ වැඩුනහු 2....	සුකුමාරො. f සුඛෙධිතො. f	One delicately nurtured.

243

මහල්ලා 5.....	මහල්ලකො, f (ච) වුද්ධො, f (ච) ථෙරො, ජිණ්ණො,(ච) ජිණ්ණකො	An old man.
අය්යා 3......	අග්ගජො, f පුබ්බජො, f ජෙට්ඨො.f	The eldest brother
මල්ලී 3....	කනිට්ඨො,f කනියො,f [1]නුජොf §	The youngest brother

244

ඇඟරැලිවැටීම 2....	වලිත්තචො, f (තු) වලිනො. f (තීසු ත්තානසයාදයො)	Wrinkled.
හිස 5.....	සීසො, [2] ත්තමඞ්ගානි, සිරො, මුද්ධා, (ච) මත්ථකො. (භවෙ)	The head.
කේසයෝ 5....	කෙසො, (තු) කුන්තලො, වාලො, [3] ත්තමඞ්ගරුහ, මුද්ධජා.	The hair.

245

කොණ්ඩය 1....	ධම්මිල්ලො. (සංයතා කෙසා)	Braided hair
කුඩිම්බිය 2...	කාකපක්ඛො. සිඛණ්ඩකො.	A tuft of hair.
කේසකලාපය 2.....	පාසො, හත්ථො. (කෙසචයෙ) ‡	A mass of hair.
ජටාව 1....	(තාපසානං තහිං) ජටා. f	Matted hair worn by certain ascetics.

---

1. -අනුජො
2. සීස-උත්තමඞ්ගානි
3. -උත්තමඞ්ගරුහ

§ ජඝඤ්ඤජ, අපරජ, යනුදු මල්ලීට නමිය.

‡ කෙසපාස, කෙසහත්ථ, පක්ඛ, යනුදු කේස කලාපයට නමිය.

246

ගැවසුකේසය 2......	(පීයං) වෙණී, f පවෙණී. f (ව)	Hair twisted and undecorated.
හිස්මුදුනේ බැඳි කොණ්ඩය 2....	අථො) චූළා, f සිඛා, (සියා)	A knot of hair on the crown of the head.
කාන්තාවන්ගේ කේස මධ්‍යපද්ධතිය 1	සීමන්තො. (තු මතො නාරී කෙසමජ්ඣම්හි පද්ධති)	A separation of the hair on each side, so as to leave a distinct line on the top of the head.

247

රෝම 3....	ලොමං, තනුරුහං, රොමං.	The hair on the body.
අක්ෂිගතරෝම2	පම්හං. පඛුම, [1](මක්ඛිගං)	An eye-lash.
රැවුල 1......	මස්සු. (වුත්තං පුම මුඛෙ)	The beard.
බැම 3.....	භූ f (ත්විත්ථී) භමුකො, භමු.	The eye-brow.

248

කඳුළු 3....	බප්පො, නෙත්තජලා, [2] ස්සුති.	Tears.
ඉංගිරියාව 2....	නෙත්තතාරා, f කනීනිකා. f *	Pupil of the eye.
මුඛය 6.....	වදනං, (තු) මුඛං, තුණ්ඩං, වත්තං, ලපන, (මා)[3]නනං.	The mouth.

249

දත් 6....	ද්විජො, ලපනජො, දන්තො, දසනො, රදනො, රදෙ.	Teeth.
දළ 1.....	දාඨා f (තු දන්තභෙදස්මිං)	A large tooth.
ඇස කෙළවර 1...	අපාඞ්ගො (ත්වක්ඛිකොටිසු)	The corner of the eye

1. පඛුමං - අක්ඛිගං
2. නෙත්තජල-අස්සුති
3. ලපනං-ආනනං

* අක්ඛිපුත්තලිකා, යනුද ඉංගිරියාවට නමක්ය.

250

තොල 4.....	දන්තාවරණ, (මො) [1]ට්ඨො, (වා පු) [2]ධරො, දසනච්ඡදෙ.	The lip.
කොපුල 2....	ගණ්ඩො, කපොලො.	The cheek.
හනුව 1.......	හන්වි. f [3](ත්ථී)	The jaw.
නිකට 1.....	චුබුකං. (ත්වධරා අධො)	The chin.

251

බෙල්ල 5...	ගලො, (ච) කණ්ඨො, ගීවා, f(ච) කන්ධරා, (ච) සිරොධරා. f	The neck.
කම්බුග්‍රීවය 1....	කම්බුගීවා. f (තු යා ගීවා සුවණ්ණා ලිඞ්ගසන්නිභා)	A neck shaped like a golden durm or one marked with three lines
(එනම් රන් මිහිඟු බෙරයක් හා සමාන ග්‍රීවය නොහොත් රේඛා තුනකින් යුත් ග්‍රීවයයි.)	අංකිතා තීහි ලෙඛාහි කම්බුගීවා ථවා මතා)	

252

දසරුව 3....	අංසො, (නිත්ථී) භුජසිරො,	The shoulder.
අංසසන්ධිය 1...	ඛන්ධො.] (තස්සන්ධි) ජත්තු. (නං)	The collar-bone.
කිසිල්ල 2.....	බාහුමූලං, (තු) කච්ඡො. (ධො	The arm-pit.
ඇලය 1.....	ත්වස්ස) පස්ස. [4](මනිත්ථියං)	The side.

253

බාහුව 3.....	බාහු, f භුජො, f (ද්වීසු) බාහා. f	The arm.
අත 3.....	හත්ථො, (තු) කර, පාණයො. §	The hand
අත්කර අත්තය 1	මණිබන්ධො. (පකොට්ඨන්තො)	The wrist
වැලමිට 2.....	කප්පරො, (තු) කපොණ්‍ය[5] $(ථ)	The elbow.

1. දන්තාවරණං-ඔට්ඨො
2. අපි - අධරො
3. හනු-ඉත්ථී
4. පස්සං-අනිත්ථියං
5. කපොණි-අථ

§ පඤ්චසාඛ, අය, යනුද අතට නමකි.

$ "කඵොනා (ථ)" ඇතැම්.

254

මණිබන්ධ කනිට්ඨාඞ්ගුලි දෙක අතර 1....	(මණිබන්ධ කනිට්ඨාතං පාතිස්ස) කරභො. (න්තරං)	The metacarpus.
ඇඟිල්ල 2...	කරසාඛා, f [1] ඞ්ගුලී. f[තා තු	A finger.
ඇඟිලිපසට එක එක නම් 5	පඤ්චා) [2] ඞ්ගුට්ඨො, (ච) තජ්ජනී, f මජ්ඣිමා, f [3] නාමිකා, f (චා පි) කනිට්ඨා. f (ති කමා සියුං)	The names of the five fingers.

255

මාපට ඇඟිල්ල හා දබරඟිල්ල ආදිය විදහාගත් කළ පිළිවෙළින් ඊට නම්...‡	පදෙසො, තාල, ගොකණ්ණ, විදත්ථි, f (ත්ථි කමා තතෙ තජ්ජන්‍යාදියුතෙ' ඞ්ගුට්ඨෙ)	Ashort span of which there are three kinds.
පත § 1......	පසතො, (පාණිකුඤ්චිතො)	The palm bent.

256

රියන 3....	රතනං, කුක්කු, හත්ථො. (ථ)	A Cubit.
දෙහොත 2.....	(පුමෙ) කරපුටො. [4] ඤ්ජලි.	The cavity formed by joining the hands to gether, and hollowing the palms, as if to hold liquid.
නියපොතු 2......	කරජො, (තු) නඛො. *(නිත්ථී)	A nail
මිට 2.....	ඛටකො, මුට්ඨී. f (ච ද්විසු)	The fist.

257

බඹය 1....	ව්‍යාමො. (සහකරා බාහු ද්වෙ පස්ස ද්වය විත්ථතා)	A fathom.
පුරුෂප්‍රමාණය 1..	(උද්ධත්තතබාහුජේ පොස--ප්පමාණෙ) පොරිසං. f (තිසු)	The measure of a man's reach.

---

1. -අඞ්ගුලි 2. පංච-අඞ්ගුට්ඨො 3. -අනාමිකා 4. -අඤ්ජලි

‡ මාපටඇඟිල්ල සමග දබරඟිල්ල දිගහල විට පදෙස නම්. මාපටගිල්ල සමග මැදඟිල්ල දිගහල විට තාල නම්. සෙස්සද එමෙනි.

§ හැකිලූ අල්ල, එක් අල්ලකට හසුවන ප්‍රමාණය, කුළුදුල්ල යනරුත් දෙන්නකි.

* කරරුහ, නඛර, පුනබභව, යනුදු නියපොතුවලට නමය.

258

ළය 2.....	උරො, (ච) හදයං. (වා ථ)	The breast.
තනය 3......	ථනො, කුච, පයොධරා.	Tle female bosom.
තනපුඩුව 1....	චූචුකං, (තු ථනග්ගස්මිං)	The nipple.
පිට 2.....	පිට්ඨං, (තු) පිට්ඨි. f (නාරියං)	The back.

259

ඉඟටිය 3....	මජ්ඣො, (ත්ථි) විලග්ගො, (ච)	The waist.
බඩ 3......	මජ්ඣිමං. [කුච්ඡි, f (තු ද්විසු)	The belly.
ඇතුල් කුස 2	ගහණී, f (ථියූ) [1] දරං] ගබ්භො, කොට්ඨො. (තොකුච්ඡියම්භවෙ)	The intrior of the belly.

260

උකුල 4.....	ජඝනං, (තු) නිතම්බො, (ච) සොනී, f (ච) කටි. f (නාරියං)	The hip and but tocks
ස්ත්‍රී පුරුෂ නිමිති 8..	අඞ්ගජාතං, රහස්සඞ්ගං, වත්ථගුය්හං, (ච) මෙහනං,	Organs of generation of either sex.

261

	නිමිත්තං, (ච) වරඞ්ගං, (ච) බීජං, (ච) ඵල, [2] (මෙව ච)	
පුරුෂ නිමිත්ත 3....	ලිඞ්ග, ‡ [3]මණ්ඩං, (තු) කොසො.(ච)	Male organs of generation
ස්ත්‍රී නිමිත්ත § 2...	යොනී, f (ත්විත්ථිපුමෙ) භගං.	Female organs of generation.

262

ශුක්‍ර 3....	අසුචි, සම්භවො, සුක්කං.	The semen.
ගුදය 2....	පායු, (තු පුරිසෙ) ගුදං.	The anus.
ගූථය* 8.....	(වා පුමෙ) ගූථ, කරීසං, වච්චානි, (ච) මලං, ජකං,	Excrement.

1. (ඉ)ත්ථි-උදරං   2. ඵලං--එවච   3. ලිඞ්ගං--අණ්ඩං

‡ "අණ්ඩා නිමිත්තකොසො ච" ඇතැම්
§ මාරමන්දිර, කුපකා, යනුද ස්ත්‍රීනිමිත්තට නමය.
* සමල යනුද ගූථයට නමකි. (අසුචි)

263

	උච්චාරො, මීළ්හ, [1]මුක්කාරො.	
මුත්‍ර 2.....	පස්සාවො, මුත්ත. [2](මුච්චතෙ)	Urine.
ගෝමූත්‍ර 1.......	පූතිමුත්තං. (ච ගොමුත්තෙ)	The urine of cattle
අස් බෙටි ආදිය 1..	(අස්සාදීනං) ඡකනං. (මලෙ)	The dung of animals

264

වස්තිය 1.....	(අධිස්චධො නාභියා) වත්ථි. f	The abdomen.
ඇකය 2....	උච්ඡඞ්ග, [3] ඞ්කා. (තුහොපුමෙ)	Flank; the hip loins.
කලව 2......	ඌරු, සත්ථි, (පුමෙ) [ඌරු-	The thigh.
දන 2.....	-පබ්බං තු) ජාණු, ජන්නු. (ච)	The knee.

265

ගොප්ඇටය 2.....	ගොප්ඵකො, පාදගණ්ඨි. f (පි)	The ankle.
විළුඹ 2....	(පුමෙතු) පණ්හි, පාසනී. §	The heel.
පා අග 2....	පාදග්ගං, පපදෙ [පාදෙ	Point of the foot.
පාදය 3....	(තු) පදෙ, චරණං, (ච වා)	A foot.

266

ශරීරාවයව 2.....	අඞ්ගං, (ත්ව) [4]වයවො. (වුත්තො)	A limb or member.
පල ඇටය 2.....	ඵාසුලිකා, f (තු) ඵාසුකා. f ¥	A rib.
ඇටය 2.....	(පණ්ඩකෙ) අට්ඨි, ධාත්වි f [5](ත්ථි) †	A bone
ගලගඇටය 1......	(ගලන්තට්ඨිතු) අක්ඛකො.	The bone at the end of the neck, or the collar-bone.

267

කබල 2.....	කප්පරො, (තු) කපාලං, (වා)	The skull
මහනහර 2.....	කණ්ඩරා, f (තු) මහාසිරා. f	A lage tendon or nerve.
නහර 3......	(පුමෙ) නහාරු, (ච) සිරා, f	A sinew or nerve.
රසනහර 2......	ධමන්‍ය. f [6] (ථ) රසග්ගසා, f	The nerves of sensation

1. මීළ්හං-උක්කාරො 3. උච්ඡඞ්ග-අඞ්කා 5. ධාතු-ඉත්ථි
2. මුත්තං-උච්චතෙ 4. තු-අවයවො 6. ධමනී-අථ

§ එලී යනුද විළුඹට නමක්ය.
¥ පතික, පසන, පස්සට්ඨි යනුද ශරීරාවයවයට නමිය.
† කීකස, කුල්‍ය, යනුද ඇටවලට නමිය.

268

මාංසය 3....	රසහරණ්‍යා.] f [1] (ථො) මංසං,	Flesh.
	ආමිසං, පිසිතං (හවෙ) †	
වියලිමස් 2.....	(තිලිඩගිකන්තං) වල්ලූරං f ,	Dry flesh
ලේ 4.....	උත්තත්ත. [2] (ම ථ) [ලොහිතං,	Blood.

269

	රුධිරං, සොණිතං, රත්තං. ‡	
කෙළ 3......	ලාලා, f ඛෙලො, එලාf. (හවෙ)	Saliva or spitle.
පිත 2.....	(පුරිසෙ) මායු, පිත්තං. (ච) §	Bile.
සෙම 2....	සෙම්හො, (නිත්ථී) සිලෙසුමො.	Phlegm.

270

වුරුණු තෙල 2......	වසා, f විලීනසෙනහො. (ථ)	The serum of flesh.
මේදතෙල 2.......	මෙදෙ, (චෙච) වපා. f (හවෙ)	A serous secretion that spreads about the muscular fibres.
වේශය 3......	ආකප්පො, වෙසො, නෙපච්ජං.	Dress, embellishement
ආභරණය 6....	මණ්ඩනං, (තු) පසාධනං,	Ornaments or trinkets.

271

	විභූසණං, (චා) [3] භරණං,	
	අලංකාරො, පිලන්ධනං. *	
ඔටුන්න 2.....	කිරීට, මකුටා. [4] (නිත්ථී)	A crest or diadem.
සිළුමිණ 2....	චූළාමණි, සිරොමණි.	The chief gem on the crest.

---

1. රසහරණි-අථ
2. උත්තත්තං-අථ
3. ච-ආභරණං
4. මකුට - අනිත්ථී

† පලල, කව්‍ය, යනුද මාංසයට නාමය.

‡ "ඛතජ"යනුද ලේ වලට නමකි.

§ "මාධු පිත්තසඤ" ඇතැම්. කඵ යනුද සෙමට නමකි.

* පරිකර යනුද ආභරණයට නමක්ය.

272

තළල්පට 2.....	සිරොවෙඨන, [1] මුණ්හීසං.	An ornament for the forehead.
කුණ්ඩලාභරණය 2....	කුණ්ඩලං, කණ්ණවෙඨනං.	An ear-ring.
කර්ණාභරණය 3....	කණ්ණිකා, f කණ්ණපූරො, (ච) (සියා) කණ්ණවිභූසණං. †	An ear-ornament.

273

ග්‍රීවාභරණය 2.....	කණ්ඨභූසා, f (තු) ගීවෙය්‍යං.	A collar.
මුතුහර ‡ 2...	හාරො, මුත්තාවලී. f (ත්ථියං)	A pearl-necklace.
වළල්ල § 4....	[a]නියූරො, වලයො, (නිත්ථී) කටකං, පරිහාරකං.	A bracelet.

274

වළලු වඟී 2.....	කඞ්කණං, කරභූසා. f (ථ)	Ornamennt of the wrist.
රහුගෙඩිය 2....	කිංකිණී, f ඛුද්දඝණ්ටිකා.[b] f	Tinkling bells.
මුද්ද $ 2......	අඞ්ගුලීයක, [2] මඞ්ගුල්‍යා-	A finger-ring.
පේරැස්මුද්ද 2......	-භරණං.] (සක්ඛරන්තු තං)¶	A signet ring.

275

	මුද්දිකා, f [3]ඞ්ගුලිමුද්දා. f (ථ)	
මෙවුල්දම 2......	රසනා, f මෙඛලා f* (භවෙ)	A woman's girdle.
අතපලඳනාව 3......	කෙයූර, [4] මඞ්ගදං, (චෙව) බාහුමූලවිභූසණං.	A bangle worn on the arm.

---

1. වෙඨනං--උණ්හීසං
2. අඞ්ගුලීයකං - අඞ්ගුල්‍යාභරණං
3. -අඞ්ගුලිමුද්දා
4. කෙයූරං--අඞ්ගදං

† තාලපත්ත යනුද කර්ණාභරණයට හෙවත් තෝඩුවට නමක්ය.

‡ මුත්තාහාරො යනු මුතුහරට නමක්ය.

§ ආවාපක යනුද වළල්ලට නමක්ය.

a නිධූරො යනුදු මෙහි නිවැරදි බව වස්කඩුවේ සුභූති නාහිමි පවසති.

b "ඛුද්දඝණ්ඩිකා" ඇතැම්.

$ උම්මිකා, අඞ්ගුලිමුද්දා යනුද මුද්දට නමය.

¶ සඅක්ඛරං, අකුරු සහිතවූ: තංතු, ඒ අඞ්ගුල්‍යාභරණයම: මුද්දිකා, පේරැස්මුද්ද නම්වේ.

* කාඤ්චි, සත්තකී, යනුද මෙවුල්දමට නමය.

276

නූරුවලා ‡ 4...... පාදඞ්ගදං, (තු) මඤ්ජීරො, — Ornament of the feet.
පාදකටක, නූපුරා.
ආභරණවිශේෂ 4.... (අලංකාරප්පභෙදතු) — Ornaments or various sorts.
මුඛඵුල්ලං, (තථො) [1] ණ්ණතං,
උග්ගත්ථනං, ගිඞ්ගමකං.
(ඉච්චෙව මාදයො සියුං)

277

වස්ත්‍රය 11..... චෙල, [2]මච්ඡාදනං, වත්ථං, — Cloth
වාසො, වසන,[3] මංසුකං,
අම්බරං, (ච) පටො, (නිත්ථී)
දුස්සං, චොළො, (ච) සාටකො.

278

වස්ත්‍රවිශේෂ 8.... ඛොමං, දුකූලං, කොසෙය්‍යං, — Various sorts of cloth
පත්තුණ්ණං, කම්බලො, (ච වා)
සාණං, කොටුම්බරං, භඞ්ගං.
(ත්‍යාදි වත්ථන්තරම්මතං)

279

යටවහදනාපිළී 4.... නිවාසනා, [4] න්තරීයා, (න්‍ය- — Lower garment.
[5] න්තර, මන්තරවාසකො.'
උතුරුසළුව 5....... පාවාරො, (තු) [6] ත්තරාසඞ්ගො, — Upper garment.
උපසම්ඛ්‍යාන, [7]මුත්තරං, *

280

අලුත් වස්ත්‍රය 1...... උත්තරීය.] [8] (මථො වත්ථං) — New and unbleached cloth
අහතං, (ති මතං නවං)
කඩරෙද්ද 2..... නන්තකං, කප්පටො. [ජිණ්ණ- — Dirty or tattered cloth.
පරණ වස්ත්‍රය 2....... -වසනං, (තු) පළච්චරං. — Old cloth.

1. තථා-උණ්ණතං 3. වසනං-අංසුකං 5. -අන්තරං - අන්තරවාසකො 7. උපසම්ඛ්‍යානං-උත්තරං
2. චෙලං-අච්ඡාදනං 4. නිවාසන-අන්තරීයානි 6. තු-උත්තරාසඞ්ගො 8. උත්තරීයං-අථො

‡ නූරුවලානම්, ස්ත්‍රීන්ගේ පාදභරණයයි-තුලාකොටි, හංසක, යනුද එයට නාමය.

* සම්ඛ්‍යාන යනුද උතුරුසළුවට නමක්ය.

281

සැට්ටය 2.....	කඤ්චුකො. වාරබාණං. (වා)	A jacket armour.
දවල්ල 1......	(ඵ වත්ථාවයවෙ) දසා. f	Ends of a cloth.
තොප්පිය 1........	නාලිපට්ටො. (ති කථිතො උත්තමඞ්ගම්හි කඤ්චුකො) §	A covering for the head, cup.
දිග 3....	ආයාමො, දීඝතා, f [1] රොහො.	Length.
පුළුල 2.......	පරිණාහො, විසාලතා.f	Width.

282

සිවුර 4......	අරහද්ධජො, (ච) කාසාය, කාසාවානි, (ච) චීවරං.	The yellow robes of a Buddhist Priest.
මැඩිලි 1........	මණ්ඩලං, (තු තදඞ්ගානි)	One of the articles of dress of aBuddhist Priest.
වස්අත්ත 1....	විවට්ට.	Part of the dress of a priest.
දිග්නුවා 1....	කුසි. (ආදයො)	One of the four cross seams of the robe of a Buddhist Priest.

283

වස්ත්‍රයෝනි 4....	ඵලං, තච, කිමී, රොමං. (තෙතා වත්ථස්ස යොනියො)	Materials of cloth.
කපුපිළී 1.....	(ඵලං) කප්පාසිකං. f (තීසු)	Made of cotton
කොමු පිළී 2......	ඛොමා. [2](දි තු තචුබ්භවා)	Made of bark

284

† තිහිරි පිළී 2.....	කොසෙය්‍යං, කිමිජං, [රොම- -මයං, (තු) කම්බලං. (හවෙ)	Silken. Woollen.
කඩතුරාව ‡ 2.....	(සමානත්ථා) ජවනිකා, f (සා) තිරොකරණී.f (ප්‍ය ඵ)	A screen or wall cloth

1. -ආරොහො 2. ඛොම-ආදි

§ සීසක, සීරිය, සිරොහ, යනුද එයට නම්ය.

† තිහිරි පිළී - කොසෙය්‍ය වස්ත්‍ර. - පටරෙදි

‡ පතිසිරා යනුද තිරයට හෙවත් කඩතුරාවට නමක්ය.

285

වියන 2.....	(පුනනපුංසකමු) [1]ල්ලොචං, විතානං. (ද්වයමීරිතං.)	An awning.
නෑම 1.....	නහාණං. (ච සිනානෙ ථො)	Bathing.
ඇඟ ඉලීම 2.....	[2]බ්බට්ටනං, [3]ම්මජ්ජනං. (සමං)	Cleaning the person.

286

තිලකය 3......	විසෙසකො, (තු) තිලකො, (තුහො නිත්ථීච) චිත්තකං.	A circle on the forehead
සඳුන් 3......	චන්දනො, (නිත්ථියං) ගන්ධ- -සාරො, මලයජො. *(පුමථ)	Sandal wood.

287

රන්වන් සඳුන් 3....	ගොසීසං, තෙලපණ්ණිකං, (පුමෙ වා) හරිචන්දනං. †	Sandal wood of gold colour.
රත් සඳුන් 4.....	තිලපණ්ණි. (තු) පත්තඞ්ගං, රඤ්ජනං, රත්තචන්දනං.	Red sandal wood.

288

කලුවැල් 2.....	කාලානුසාරී, කාලීයං.	A gallochum.
අගිල් $ 3.....	ලොහං, (ත්ව) [4]ගරු,(චා) [2]ගළු.	Aloe wood.
කලු අගිල් 1....	කාලාගරු. (තු කාලෙසම්ං)	A black sort of it.
තුරුක්තෙල් 2....	තුරුක්ඛො, (තුච) පිණ්ඩකො. ‡	Incense.

---

1. පුනනපුංසකං-උල්ලොචං
2. අථ-උබ්බට්ටනං
3. -උම්මජ්ජනං
4. තු-අගරු
5. ච-අගළු

* භද්දසිරි යනුද සඳුනට නමක්ය.

† පීතසාර, සුසීත යනුද රන්වන් සඳුන්ය.

$ වංසික, රාජාරහ, කිමිජ, ජොඞ්ගක යනුද අගිලට නමිය.

‡ සීහළ, පාවණ යනුද තුරුක්තෙලට නමිය.

289

කස්තූරි 2....	කත්ථූරිකා, f මිගමදෙ.	Muck.
උපුල්කොල 2.....	කුට්ඨං, (තු) අජපාලකං.‡	Costus speciosus.
කරාබු 2......	ලවඞ්ගං, දෙවකුසුමං. §	Cloves
කොකුම් 2.....	කස්මීරජං, (තු) කුංකුමං. ¥	Saffiron

290

දුම්මල 2.......	යක්ඛධූපො, සජ්ජුලසො. $	Resin.
තකුල් 3......	තක්කොලං, (තුව) කොලකං, කොසඵල.[1]	Bdellium.
ජාතිඵල 2.....	(මථො) ජාති-	Mace.
	-කොස, ජාතිඵලං. (භවෙ)	Nutmeg.

291

කපුරු ¶ 3.....	ඝනසාරො, සිතබ්භො, (ච) කප්පූරං. (පුන්නපුංසකෙ)	Camphor.
ලාකඩ a 4....	අලත්තකො, යාවකො, (ච) ලාඛා, f ජතු. (නපුංසකෙ)	Lac

292

සරලදුව* 2.....	සිරිවාසො, (තු) සරල-	Turpentine
අඳුන් 2....	-ද්දවො.] [2] ඤ්ජනං, (තු) කජ්ජලං.	A sort of collyrium.
එත්සුණු 2.....	වාසචුණ්ණං, වාසයොගො.	Toilet powder.
විලේපනය 2......	වණ්ණකං, (තු) විලෙපනං.	Perfume for the person.

---

1. කොසඵලං-අථො 2. අඤ්ජනං

‡ පාරිභාව්‍ය, පාකල, උපපල, ව්‍යාපප, ව්‍යාධි යනුද උපුල්කොලය.
§ සිරිසඤ්ඥ යනුද කරාබුවලට නමක්ය.
¥ "අග්ගිසිඛ, වර, වල්හික, පීතන, රක්ත, සංකොච, පිසුන, ධීර, ලොහිතචන්දන යනුද කොකුමට නමිය.
$ "රාල, සබ්බරස, බහුරූප, යනුද දුම්මලට නමිය.
¶ චන්ද්‍රසඤ්ඥ, හිමවාලුකා, හිමාව්හය, යනුද කපුරුවලට නමිය.
a "ද්‍රුමාමය" යනුද ලාකඩය.
* පායස, වකධූපා, සිරිවෙය යනුද සරල ද්‍රවයට නමිය.

293

සුවඳකැවීම 1.....	(ගන්ධමාල්‍යාදි සංඛාරෝ යො තං) වාසන. [1] (මුච්චතෙ)	Perfuming.
මල්දම 2.....	මාලා, f මාල්‍යං. (පුප්ඵදමෙ)	A garland.
සුවඳ කවන ලද්ද 2..	භාවිතං, f වාසිතං, f (තිසු)	Perfumed.

294

මුදුන්මල්කඩ 4.....	උත්තංසො, සෙඛරා, [2] වෙළා, (මුද්ධමාල්‍යෙ) වටංසකො.	A chaplet.
සයනය † 3.....	සෙය්‍යා, f (ච) සයනං, සෙනං.	A bed.
ඇඳ § 2.....	පල්ලඞ්කො, (තුච) මඤ්චකො.	A bedstead.
පාඅළුව 2....	මඤ්චාධාරෝ, පටිපාදෙ.	That which supports the bedstead.
ඇඳවත 1......	(මඤ්චඞ්ගත්ථ) [3] ටනී. f (ත්ථියං)	That which supports the bedstead.

295

විශේෂ ඇඳන් 4....	කුළීරපාදෙ, ආහච්ච- -පාදෙ, (චෙච) මසාරකො, (චත්තාරෝ) බුන්දිකාබද්ධො. (තිමෙ මඤ්චන්තරා සියුං)	Different kinds of beds.

296

කොට්ටය 2.....	බිම්බොහණං, (වො) [4] පධානං.	A pillow.
පුටුව 3.....	පිට්ඨිකා, f පීඨ, [5] මාසනං.	A chair or stool.
භද්‍රපීඨය 1......	කොච්ඡං. (තු භද්දපීඨෙ ථා)	A kind of chair.
පුටුවිශේෂයක් 1.....	[6] සන්දි. f (පීඨන්තරෙ මතා)	Another sort of chair.

---

1. වාසනං-උච්චතෙ
2. සෙඛර-ආවෙළා
3. තු-අටනී
4. ච-උපධානං
5. පීඨං-ආසනං
6. අථ -ආසන්දි

‡ සයනීය යනුද සයනට නමක්ය.
§ ඛාටා යනුද ඇඳට නමකි.

297

කොඳු පලස 1.....	(මහන්තො කොජවො දීඝ-ලොමකො) ගොනකො. (මනො)	A goat's hair cover. let of fine workman ship.
විචිමෙත් විසිතුරු පලස 1.	(උණ්ණාමයංත්‍ථරණං) චිත්තකා f.(වානචිත්තකං)	A woven woollen counterpane of many colours.

298

ඝනමල් ඇතිරිල්ල 1...	(ඝනපුප්ඵං) පටලිකා.f	A woollen coverlet thickly woven with folwers.
සුදු පලස 1...	(සෙතන්තු) පටිකා.f (පා ඨ)	White woollen cover-let
දෙදය ඇතිරිල්ල 1....	(එිදසෙක දසාතුු) [1] ඳද-	A woollen coverlet with a fringe at each end
එකදය ඇතිරිල්ල 1....	-ලොමි.] එකන්තලොමිනො.	A woollen coverlet with a fringe at each side.

299

මහ පලස 1...	(තදෙව සොළසිත්ථීනං නච්චයොගගංහි) කුත්තකං.	A woollen carpet on which 16 women can dance.
සිංහ ආදී රූ ඇති ඇතිරිල්ල	(සීහ ව්‍යග්ඝාදි රූපෙහි චිත්තං) විකතිකා. f (හවෙ)	A woollen carpet em-broidered with figures of lions, tigers, & c.

300

කට්ඨිස්ස හා කෝසෙය්‍ය නම් ඇතිරිලි 2	කටඨිස්සං, කොසෙය්‍යං, (රතනපතිසිබ්බිතමත්‍ථරණංකමා කොසිය කටඨිස්සමයං කොසිය සුත්තෙන පකතඤච	A silken coverlet em-broidered with gems.

1. දසාති -උද්දලොමි

301

ප්‍රදීපය 3.....	දීපො, පදීපො, පජ්ජොතො.	A lamp.
කැඩපත 2....	(පුමෙ ත්වා) [1] දස, දප්පණො.	A mirror
පන්දුව 2....	ගෙණ්ඩුකො, කන්දුකො.† [තාල-	A ball to play with.
විජිනිපත 2....	-වණ්ටං. (තු) වීජනී f (ත්ථියං)	A fan.

302

කරඬුව 4....	වඩෙඪාටකො, කරණ්ඩො, (ච)	A casket.
	සමුග්ගො, සම්පුටො. (භවෙ)	
මෛථුනය 5....	ගාමධම්මො, අසද්ධම්මො,	Copulation.
	ව්‍යවායො, මෙථුනං, රති.f	

303

විවාහය * 4...	විවාහො, [2] පයමො,පාණි-	Marriage.
	-ග්ගහො, පරිණයො. (පු ථ)	
ත්‍රිවර්ගසම්පත 1....	තිවග්ගො. (ධම්ම කාම ත්ථා)	Three human pursuits, viz., duty, love, and wealth.
චතුර්වර්ගසම්පත 1....	චතුබ්බග්ගො. (සමොක්ඛකා)	Four objects of pursuit, viz., love, duty, wealth, and final beatitude.

304

කුද 2.....	ඛුජ්ජො, (ච) ගණ්ඩුලො. රස්සො,	Hump-backed.
මිට්ටා 3....	වාමනො, (තු) ලකුණ්ඨකො.	A dwart.
පිලා 5....	පඞ්ගුලො. පීඨසප්පී. (ච)	
	පඞ්ගු. ඡිණ්ණිරියාපථො,	A cripple.

305

කොරා 2....	පක්ඛො] ඛඤ්ජො,(තු) ඛොණ්ඩො.(ථ)	Lame
ගොළුවා 1....	මූගො. (ධූසඤ්ඤවචො භවෙ)	Dumb.
වක්වූ අත් පා ඇඟිලි ඇත්තා 1	කුණී. (හත්ථාදි වංකො ච)	One having crooked limbs.
වපරයා 2....	වලිරො, (තු ච) කෙකරො.	Squint-eyed.

---

1. තු-ආදස .. 2. විවාහ-උපයමො

† මුකුර යනුදු කැඩපතට නමක්‍ය.

* උබ්බාහ, පාණිපීළන යනුද විවාහයට නමිය.

306

කෙස් නැති හිස ඇත්තා 2	නික්කෙසසීසො, ඛල්ලාටො.	Bald.
හිසමුඩු නැනැත්තා 3....	මුණ්ඩො, (තු) භණ්ඩු, මුණ්ඩිකො.	Close shaved.
කණා 1....	කාණො. (අක්ඛිනමෙකෙන	Blind of one eye.
අන්ධයා 1....	දුක්ඛෙ) අන්ධො. (ද්වයෙනථ)	Blind of both eyes.

307

බිහිරා¥ 2...	බධිරො, සුතිහීනො. (ථ)	Deaf.
ලෙඩා ¶ 3....	ගිලානො, ව්‍යාධිතා, [1] තුරා.	Sick, ill
උමතුවා 1....	(උම්මාදවති) උම්මත්තො.	Insane.
	(භුඤ්ජාදි වාච්චලිඞ්ගිකා)	

308

රෝගය * 9....	ආතංකො, ආමයො, ව්‍යාධි,	A disease.
	ගදෙ, රොගො, රුජා, f (පිච)	
	ගෙලඤ්ඤ, [2]'කල්ල, මා'බාධො.	
ක්ෂයරෝගය† 2....	සොසෙ, (තුච) ඛයො. (සියා)	Pulmonary consumption.

309

ප්‍රතිශ්‍යාව 2....	පිනාසො, නාසිකාරොගො.	Catarrh.
සොටු 1....	(ඝාණෙ) සිංඝානිකා. f (ස්සවො)	The mucus of the nose.
තුවාලය 2....	(ඤෙය්‍යංතව) [3] රු,වණො. (නිත්ථි)	Sore or wound.
පොළ $ 2....	ඵොටො, (තු) පිළකා.f (භවෙ.)	A boil, tumor.

1. ව්‍යාධිත-ආතුරා 2. ගෙලඤ්ඤං--අකල්ලං - ආබාධො 3 තු-අරු

¥ එළ යනුද බිහිරාට නමක්ය.
¶ ආමයාවී, විකත, අපටු, අබ්භමිත, අබ්භන්ත යනුද ලෙඩාට නම්ය.
* උපතාප යනුද රෝගයට නමක්ය.
† යක්ඛ, රාජයක්ඛ, යනුද ක්ෂරෝගයට නම්ය.
‡ පතිසසය යනුද ප්‍රතිශ්‍යාවට නමක්ය
$ පොළ- ගඩුව, බිබිල, විසරය

310

සැරව 2....	පුබ්බො, පූයො.	Pus, matter.
රක්තාතිසාරය 2....	(ථ) රත්තාති- -සාරො, පක්ඛන්දිකා.f (පා ථ)	Bilious dysentery.
අපස්මාරය 2....	අපමාරො, අපස්මාරො.	Epilepsy.
පයපොළ 2....	පාදඵොටො, විපාතිකා.f	Kibe.

311

වෘද්ධිරෝගය 2....	වුද්ධිරොගො. (තු) වාතණ්ඩං.	Elephantiasis of the scrotum.
බරවා රෝගය 2....	සීපදං, භාරපාදතා.f	Elephantiasis of the leg.
කණ්ඩුතිය 5....	කණ්ඩු, f කණ්ඩුති f කණ්ඩූයා, f බජ්ජු, f කණ්ඩුවනං. (පාථ)	Itch.

312

විතච්ඡිකාකුෂ්ඨය 3..	පාමං, විතච්ඡිකා, f කච්ඡු.f	The scab.
ඉදිමුම 2....	සොඵො, (තු) සයථු. [1] (දිතො)	Intumescence.
අර්ශස් 2....	දුන්නාමකං, (ච) අරිසං.	Hemorrhoids.
වමනය 2....	ඡද්දිකා, f වමථු. [2] (දිතො)	Vomiting.

313

දහය 2....	දවථු, පරිතාපො. (ථ)	Heat, burning.
තලකැළල 2....	තිලකො, තිලකාළකො.	A mole or spot.
අතීසාරය 2....	විසූචිකා, f (ඉති) මහා-	Cholera.
රෝගවිශේෂ 7....	-විරෙකො.] (ථ) භගන්දළා, f	Various diseases

1. සයථු-උදිතො 2. වමථු-උදිතො

314

	මෙහො, ජරො, කාස, සාසො,	
	කුට්ඨං, සූලා f (මයන්තරා)	
වෛද්‍යවරයා 4.....	(වුත්තො) වෙජ්ජො,භිසක්කො (ච)	A physician.
	රොගහාරී, තිකිච්ඡකො.	

315

සල්‍යවෛද්‍යවරයා 2.	සල්ලවෙජ්ජො, සල්ලකත්තො.	A surgeon.
පිළියම 2....	තිකිච්ඡා, f (තු) පතික්‍රියා. f	Physicking.
බෙහෙත 4....	භෙසජ්ජ, [1] මගදෙ, (චෙව)	Medicament.
	භෙසජං, (වො) [2] සධං. (ප්‍යථ)	
ආරෝග්‍යය 3.....	කුසලා, [3] නාමයා, [4]රොගය්‍යං.	Health.
නිරෝගීහු 2......	(අථ) කල්ලො, නිරාමයො.	A person in health.

නරවග්ගො II.-3

1. භෙසජ්ජං-අගදෙ
2. ච-ඔසධං
3. කුසලං-අනාමයං
4. -ආරොගය්‍යං

† අගදකර යනුද වෙදට නමක්ය.

316

වංශය 7.....	කුලං, වංසො, (ච) සන්තානා, [1]භිජනා, ගොත්ත, [2]මන්වයො,	Race or lineage.
චතුර්වර්ණයෝ 1.....	(ථියං) සන්තත්‍ය.f [3]] (ථො) වණ්ණා (චත්තාරො ඛත්තියා දයො)	Tribe or class.

317

මහාකුලජයෝ 6....	කුලීනො, සජ්ජනො, සාධු, සභ්‍යො,(වා)[4]ය්‍යො.†මහාකුලො.	Of honorable parentage.
රජ 13....	රාජා, භූපති, භූපාලො, පත්ථිවො, (ච) නරාධිපො,	A king.

318

භූනාථො, ජගතීපාලො,
දිසම්පති, ජනාධිපො,
රට්ඨාධිපො, නරදෙවො,
භූමිපො, භූභුජො, (පුථ)

319

ක්ෂත්‍රියයා 5.....	රාජඤ්ඤො, ඛත්තියො, ඛත්තො මුද්ධාභිසිත්ත, බාහුජා.	Aan of the Kshatriya tribe.
සක්විති රජ 2....	සබ්බභූමො, චක්කවත්ති.	A universal monarch
ප්‍රදේශ රජ 1.....	(භූපොඤ්ඤෙ) මණ්ඩලිස්සරො.	A ruler, a sovereign

320

ලිච්ඡවි රජ 2....	(පුමෙ) ලිච්ඡවි, වජ්ජී. (ච)	Lichchhavi princes.
ශාක්‍ය රජ 2....	සක්‍යො, (තු) සාකියො. (ථ ච)	Princes of the Sakya.
යසෝධරාදේවි 4.....	භද්දකච්චානා, f (රාහුල- -මාතා, f බිම්බා, f යසොධරා.f	Queen Yasodhara.

---

1. සන්තාන-අභිජනා
2. ගොත්තං-අන්වයො
3. සන්තති-අථො
4. ච - ආය්‍යො

† "අය්‍යො" ඇතැම්

321

ක්ෂත්‍රියමහාසාරයෝ1	(කොටීනං හෙට්ඨිමන්තෙන සතං යෙසං නිධානගං කහාපණානං දිවස- වලඤ්ජො වීසතම්බණං	Opulent persons of the Kshatriya tribe.

322

	තෙ) ඛත්තිය මහාසාලා.	
බමුණු මහාසාරයෝ1	(සීති[1] කොටි ධනානි තු නිධානගානි දිවස- -වලඤ්ජො ච දසම්බණං	Opulent Brahmans.

323

	යෙසං) ද්විජ මහාසාලා.	
ගෘහපති මහා සාරයෝ 1...	(තදුපඩ්ඪ නිධානගෙ වලඤ්ජො ච) ගහපති- -මහාසාලා. (ධනෙ සියුං)	Opulent persons of the Grahapati tribe.

324

මහා ඇමතියා 2....	මහාමත්තො, පධානං. (ච)	The kin's companion, Prime minister.
මන්ත්‍රියා 2....	මතිසචිවො. (ච) මන්තිනී.	A minister or consellor.
විශ්වාස ඇමතියා 3.	සජීවො, සචිවො, [2]මච්චො.	A privy counsellor.
සේනාපතියා 2....	සෙනානි, (තු) චමූපති.	A general.

325

අධිකරණ නායකයා1	(න්‍යායාසාදීනං විවාදන-) [3]මක්ඛදස්සො. (පදට්ඨරි)	A judge.
දොරටුපාලයා 4....	දොවාරිකො, පටිහාරො, ද්වාරට්ඨො, ද්වාරපාලකො.	A warder or porter.

---

1. අසීති
2. අමච්චො
3. විවාදනං--අක්ඛදස්සො

326

අඞ්ගරක්ෂකයා 1..	අනීකට්ඨො. (ති රාජුන- මඞ්ගරක්ඛගණො මතො)	A body guard.
සැව්වලනඇමතියා2 §	කඤ්චුකී, සොවිදල්ලා. (ච)	Attendants on women.
සේවකයා 2.....	අනුජීවී, (තු) සෙවකො.	A servant.

327

අධිකාරම* 2...	අජ්ඣක්ඛො, [1] ධිකතො. (චෙව)	A superintendent.
රත්බලන්නා 2....	හෙරඤ්ඤිකො, (තු) නික්ඛිකො.	The treasurer.
ශත්‍රු රජ 1...	(සදෙසානන්තරො) සත්තු.	A neighbouring prince.
මිත්‍රරජ 1...	මිත්තො. (රාජා තතො පරං)	An ally.

328

සතුරා 19....	අමිත්තො, රිපු, වෙරී, (ච) සපත්තො, [2] රාති, සත්තු, [3]රි, පච්චත්ථිකො, පරිපන්ථී, පටිපක්ඛො, [4] හිතො, පරො,	An enemy.

329

	පච්චාමිත්තො, විපක්ඛො, (ච) පච්චනීක, විරොධි, (නො) විද්දෙසී, (ච) දිසො, දිට්ඨො ‡	
අනුකූලත්වය 2....	(ථා) [5] නුරොධො, [6]නුවත්තනං.	Complaisance.

330

මිත්‍රයා 5...	මිත්තො, (නිත්ථී) වයස්සො, (ච) සහායො, සුහදෙ, සඛා.†	A friend.
දැඩි මිතුරා 2....	සම්භත්තො, දළ්හමිත්තො. (ච)	A firm friend.
දුටු මිතුරා 1...	සන්දිට්ඨො, (දිට්ඨමත්තකො)	A friend at first sight.

---

1. -අධිකතො
2. සපත්ත-අරාති
3. සත්තු-අරි
4. පටිපක්ඛ-අහිතො
5. අථ-අනුරොධො
6. -අනුවත්තනං

§ ථපති, සොවිද, යනුද සැව්වලන ඇමතියාට නමය.

* සතිස් වැදෑරුම් කටයුතුවල යෙදෙන්නා.

‡ දෙසන, දුහද, දසසු, සතතව, අහිසාතී, යනුද සතුරාට නමය.

† සිනිඳ, සවය, යනුද මිත්‍රයාට නමය.

331

චරපුරුෂයා * 2...	චරො, (ච) ගුළ්හපුරිසො.	A spy
මගියා 3...	පථාවි, පථිකො, [1] අධගු.	A traveller.
දූතයා 2....	දූතො, (තු) සන්දෙසහරො.	A messenger.
නැකැත්තා † 2......	ගණකො, (තු) මුහුත්තිකො.	An astrologer.

332

ලියන්නා‡2....	ලෙඛකො, ලිපිකාරො. (ච)	A scribe.
අකුර 2.....	වණ්ණො. (තු) අක්ඛරො. (පුංථ)	A letter of the alphabet.
සතර උපායයෝ 4.	හෙදෙ, දණ්ඩො, සාම, [2]දනා- (න්‍යුපායා චතුරො ඉමෙ§)	The four means of success.
හේදය 2.....	උපජාපො, (තු) හෙදෙ. (ච)	Disunion
දඬුවම 3......	දණ්ඩො, (තු) සාහසං, දමො.	Punishment.

333

සප්තරාජ්‍යාඞ්ග 7	සාම්‍ය, [3]මච්චො, සඛා, කොසො, දුග්ගං, (ච) විජිතං, බලං. (රජ්ජඞ්ගානි ච සත්ත තෙ සියුං පකතියො පිච)	The seven requisites of regal administration

334

ත්‍රිවිධශක්තීහු 3..	පභාවු, [4] උස්සාහ, මන්තානං. (වසා තිස්සො හි සත්තියො)	The three-fold power.
ප්‍රභාව 1....	පභාවො. (දණ්ඩජො තෙජො)	Majesty arisisng from the power of punishing.
ප්‍රතාපය 1....	පතාපො. (තු ච කොසජො)	Dignity arising from the possession of wealth.

---

1. -අදධගු
2. දනානි-උපායා
3. සාමි-අමච්චා
4. පභාව-උස්සාහමන්තානං

* ගුත්තපුරිස, යථාරහවණ්ණ, පණිධි, අපසප්ප, චසස, යනුද චර පුරුෂයාට නම්ය

† සාංවච්ඡර, ජොතික, දෙවඤ්ඤ, ඤාණී, කාතන්තික, යනුද නැකැත්තාට නම්ය.

‡ අක්ඛරචණ, අක්ඛරචඤ්චු, යනුද ලියන්නාට නම්ය.

§ හේදය, දණ්ඩය, සාමය, දනය, යන මොවුහු චතුරෝපාය නම්වෙත්

335

මන්ත්‍රණය 2....	මන්තො, (ච) මන්තණං. (සොතු)	Secret councel.
චතුක්කණ්ණය 1..	චතුක්කණ්ණො. (ද්විගොචරො)	Counsel heard only by two people
ඡක්කණ්ණය 1...	(තිගොචරො තු) ඡක්කණ්ණො.	Counsel heard only by three people
රහස 2....	රහස්සං, ගුය්හ. (මුච්චතෙ)	A secret

336

විජනස්ථානය * 5..	(තීසු) විවිත්ත, f විජන, f (ච) ඡණ්ණා, f රහො, රහො. (ව්‍යයං)	A solitary place
විශ්වාසය 2...	විස්සාසො. (තුච) විස්සම්භො.	Trust or confidence.
යුක්තිය 2....	යුත්තං,f (තෙචා) [1]පායිකං. f(තිසු)†	Right, fit, proper.

337

අවවාදය 3 ‡	ඔවාදෙ, (වා) [2]නුසිට්ඨි, f (ත්‍රී) (පුමවජ්ජෙ) [3] නුසාසනං f	Admonition
ආඥාව ¥ 2.....	ආණා, f (ච) සාසනං. (ඤෙය්‍යං)	Anorderorcommand.
බන්ධනය 2......	උද්දානං, (තුච) බන්ධනං.	Binding.

338

අපරාධය 2 $.....	ආගු, (වුත්ත) [4]මපරාධො.	Offence.
අයබද්ද 2 ¶	කරො, (තු) බලි. (මුච්චතෙ)	Royal revenue.
සතුටුපඬුර 2.....	පුණ්ණපත්තො, තුට්ඨිදයො.	A present.
හුන්තැනට යවන පඬුර 6 §	උපද, f (තුච) පාහතං,	present sent.

---

1. තු-ඔපායිකං
2. ච-අනුසිට්ඨි
3. -අනුසාසනං
4. වුත්තං-අපරාධො

* නිස්සලාකා, උපාංසු, යනුද විජනස්ථානයට නම්ය.

† ඔපයික, ලබ්භ, භජමාන, අභිනීත, න්‍යාය, සඳය, යනුද යුක්තියට නම්ය

‡ නිද්දෙස යනුද අවවාදයට නමක්ය.

¥ සිට්ඨි යනුද ආඥාවට නමක්ය.

$ මන්තු යනුද අපරාධයට නමක්ය.

¶ භාගධෙය යනුද අයබද්දට නමක්ය.

§ පදෙසන, උපගය්හ, උපහාර, යනුද හුන්තැනට යවන පඬුරට නම්ය.

339

	(තතො) [1] පායන, [2]මුඛෙකාවො,	
	පණ්ණාකාරො, පහෙණකං.	
සුංකම 1.....	සුංකං. (තවතිත්ථි ගුම්බාදි	Toll
ධනප්‍රාප්තිය 2....	දෙයොඨා) [3] යො, ධනාගමො.	Receipt of revenue.

340

ඡත්‍රය 2.....	ආතපත්තං, (තථා) ඡත්තං.	A parasol.
සිංහාසනය 1......	(රඤ්ඤදන්තු හෙමමාසනං)	A throne of gold.
චාමරය $ 2......	සීහාසන.][4] (ම ථො) වාළ-	The tail of the
	-වීජනී, f (ත්ථී ච) චාමරං.	Bosgruniens used as a fan.

341

කකුධ භාණ්ඩ 5....	ඛග්ගො, (ච) ඡත්ත, [5] මුණ්හීසං,	The five emblems of toyalty.
	පාදුකා,f වාළවීජනී.f	
	(ඉමෙ කකුධභණ්ඩානී	
	භවන්ති පඤ්ච රාජුනං)	

342

පුන්කලස 2....	භද්දකුම්භො, පුණ්ණකුම්භො.	An auspicious jar.
රන්කෙණ්ඩිය 2....	භිංකාරො, ජලදයකො.	A golden vase.
සිව්රඟසෙනඟ 1...	(හත්ථි [6] ස්ස රථ පත්ති තු	The four-fould army.
	සෙනා හි) චතුරඞ්ගිනීf	

343

ඇතා † 10....	කුඤ්ජරො, වාරණො,* හත්ථී,	An elephant.
	මාතඞ්ගො, ද්විරදෙ, ගජො,	
	නාගො, ද්විපො, ඉභො, දන්තී.	
නායක ඇතා 2......	යූතජෙට්ඨො, (තු) යූථපො.	The leader of wild herd.

---

1. තතො-උපායනං
2. -උක්කොචො
3. අථ-ආයො
4. සීහාසනං-අථො
5. ඡත්තං-උණ්හීසං
6. හත්ථී-අස්ස

$ පකිණ්ණක, යනුද චාමරයට නමක්ය.

† සට්ඨිහායන, දන්තබල, අනෙකප, මාතඞ්ගජ, කරී, ථම්භරම, මහාමිග, දීඝමාරුත, වාජින, ජලකක්බ, නිලූර, කරටි, වාරඞ්ග, සුපපකණ්ණ යනුද ඇතාට නමිය.

344

දසඇත්කුලයෝ 10....	කාළාවක, ගඞ්ගෙය්‍යා. පණ්ඩර, තම්බා,(ච) පිඞ්ගලො,ගන්ධො, මඞ්ගල, හෙමො, [1] පොසථ, ඡද්දන්තා, (ගජකුලානි එතානි)	The ten tribes of elephants.

345

ඇත්පැටවා § 2....	කළභො, (චෙච) භිංකො. (ථ)	The young elephant
මතැතා 3....	පභින්නො, මත්ත, ගජ්ජිතා.	The furious elephant.
ඇත් සමූහය 2....	හත්ථිඝටා,f (තු) ගජතා.f	The herd of elephants.
ඇතින්න 2....	හත්ථිනී, f (තු) කණෙරුකා.f¥	A female elephant.

346

කුම්භ ස්ථලය 1....	කුම්භො. (හත්ථි සිරො පිණ්ඩා)	The fronatal globes of an elephant.
ඇතුන්ගේ කම්මුල 1..	(කණ්ණ මූලන්තු) චූලිකා.f	Root of his ear.
ඇතුන්ගේ කඳ 1.....	ආසං. (ඛන්ධ දෙසම්හි)	His withers.
ඇත් වලිග මුල 1....	(පුච්ඡමූලන්තු) මෙචකො.	Root of his tail.

347

ඇතුන් බඳින වැඹ 2	ආලාන, [2]මාළ්හකො.* (ථම්භො)	The post to which he is securd.
ඇතුන් බඳින දම 3.	(නිත්ථීතු) නිගළො, [3] න්දුකො.	The chain fodr his feet.
ඇතුන්ගේ කපෝලය 2	සංඛලං.f] (තීක්ඛටෝ) ගණ්ඩා,	His temples.
ඇතුන්ගේ මද 1..	කටො.] දනං. (තු සොමදෙ)	Thejuice flowing from his temples.

---

1. හෙම-උපොසථ   2. ආලානං-ආළ්හකො   3. -අන්දුකො

§ කරිසාවක යනුද ඇත්පැටවාට නමක්ය.
¥ කරෙණු යනුද පාඨයි.
* "ආළකො" ඇතැම්.

348

සොඬ 2....	සොණ්ඩා,f (තු) (ද්විසු) හත්ථො.(ථ)	His trunk.
සොඬඅග 2....	කරග්ගං, පොක්ඛරං. (භවෙ)	The tip of his trunk.
පොරොද්ද † 1...	(මජ්ඣම්හි බන්ධනං) කච්ඡාf	Leathern girth.
ඇතුන් පිට අතුරණ පලස් ආදිය 1	කප්පනො. (තු කුථා දයො)	An elephant's trappings

349

රාජවාහනඇතා 2.	ඔපවය්හො, රාජවය්හො.	An elephant for the king to ride on.
සැරසූ ඇතා 2....	සජ්ජිතො, (තු ච) කප්පිතො.	An elephant capari-soned.
ඇතුන්ගේ පා විදිනා කටුව 1..	තොමරො. (නිත්ථියං පාදෙ සියා විජ්ඣන කණ්ටකො)	A sharp instrument for piercing his feet.

350

කණමුල විදින කටුව 1...	තුත්තං, (තු කණ්ණමූලම්හි)	A pike to guide an el-ephant.
හෙණ්ඩුව 1....	(මත්ථකම්හි තු) අංකුසො.	Hook to quiet him.
ඇත්ගොව්වා 4....	හත්ථාරොහො, හත්ථිමෙණ්ඩා, හත්ථිපො, හත්ථිගොපකො.	An elephant driver or keeper.

351

	ගාමණීයො. (තු මාතඞ්ග හයාද්‍යාචරියො භවෙ)	One who trains el-ephants, & c.
අශ්වයා 6†.....	හයො, තුරඞ්ගා, තුරගො, වාහො, අස්සො, (ච) සින්ධවො.	A horse

352

අශ්වතරයා 1....	(භෙදෙ) අස්සතරො. (තස්සා	A mule.
ජාතිමත් අසුන් 2....	[1] ජානීයො, (තු) කුලීනකො.	Horses of a good breed.
හීකරු අශ්වයා 2....	සුඛවාහී, විනීතො. (ථ)	A well trained horse
අස් පැටවා 2.....	කිසොරො, හයපොතකො.	A colt.

1. තස්ස-ආජානීයො

† වරත්‍රා යනුද පොරොද්දට නමක්ය. පොරොද්ද-ඇත් බඳ බඳනා රැහැන.

† ඝොටක, පීති, තුරඞ්ගම, වාජී, අබ්බ, ගන්ධබ්බ, සත්ති යනුද අශ්වයාට නම්ය.

353

කුළු අශ්වයා 2....	ඝොටකො, (තු) ඛළුංකො. (ථ)	A sort of horse.
ජවසම්පන්න අශ්වයා2	ජවනො, (ච) ජවාධිකො.	A fleet horse.
මුවවළල්ල 2....	මුඛාධානං, ඛලීනො.‡ (වා)	The bit of a bridle.
කසය 1....	කසා. f (ත්ව[1] ස්සාදි තාළිනී)	A whip.

354

නාස්ලනුව 1....	කුසා. f (තු නාසා රජ්ජුම්හි)	A nose rope.
වෙළඹ a.....2	වළවා, f [2]ස්සා.f	A mare.
කුරය 2....	ඛුරො, සඵං.	The hoof.
වලිගය 4.....	පුච්ඡ, [3](මනිත්ථී) නඞ්ගුට්ඨං, වාලහත්ථො, (ච) වාලධි.	The tail.

355

රථය 2.....	සන්දනො, (ච) රථො.*	A war chariot.
මංගල රථය 1....	ඵුස්ස- -රථො. (තු න රණාය සො)	Any other car.
ව්‍යාඝ්‍ර සම් ඇතිරූ රථය 1...	(චම්මාවුතොච) වෙය්‍යග්ඝො.	A car covered with a panther's skin.
දිවි සම් ඇතිරූ රථය 1...	දීපො. (ව්‍යග්ඝස්ස දීපිනො)	A car covered with the skin of a tiger.

356

සිවිගෙය § 2...	සිවිකා,f යාප්‍යයානං. (වා)	A litter.
ගැළ 2....	(නිත්ථීතු) සකටො, (ප්‍ය) [4]නං.	A cart.
රියසක 2.....	චක්කං, රථඞ්ග (මා[5]ඛ්‍යාතං)	A wheel.
නිම්වළල්ල 1....	(තස්සන්තො¥) නෙමි. f (නාරියං)	Its periphery.

---

1. තු-අස්ස-ආදි
2. -අස්සා
3. පුච්ඡං-අනිත්ථී
4. අපි-අනං
5. රථඞ්ගං - ආඛ්‍යාතං

‡ කවිකා, කවී, යනුද මුවවළල්ලට නමිය.

a වාමී, අස්සා, යනුද වෙළඹට නමිය.

* සන්දන, රථ යනු යුද පිණිස වන රථයට නමිය. සතඞ්ග යනුද ඊට නමකි.

¥ ඒ චක්‍රයාගේ කෙළවර නෙමි නම්වේ-පධී යනුද එයට නමකි.

357

රථනැබ* 1.....	(තම්මජ්ඣෙ පිණ්ඩිකා) නාභි. f	Its nave.
රථයෙහි කිඹුල්මුව$2	කුබ්බරො, (තු) යුගන්ධරො.	The pole to which the yoke is fixed.
අකුර අග ඇණය 1...	(අක්ඛග්ගකීලෙ) ආණී. f (ත්ථී)	A linch-pin.
අයෝමය රථාවරණ1	වරූථො, රථගුත්ති.f [1](ථ)	Thefender of a carriage.

358

ධුරය 1....	ධුරො. (මුඛෙ රථස්සඞ්ගා	The fore-part of a carriage.
රථයෙහි අවයව 2..	ත්වී) [2]කෙබ්බා, [3]පක්ඛර. (ආදයො)	Parts of a carriage.
වාහනය 3.....	යානං, (ච) වාහනං, යොග්ගං. සබ්බ හත්ථාදි වාහනෙ)	Any vehicle.

359

රියදුරා 4....	රථාචාරී, (තු) සූතො, (ච) පාජිතා, (චෙව) සාරථී ‡	A charioteer
රථයෙහි සිට යුද්ධ කරන්නා 3...	රථාරොහො, (ච) රථිකො,	A warrior in a chariot
යෝධයා 2.....	රථී.] යොධො. (තු යො) භටො.	A warrior.

360

පාබල සෙනඟ 4....	පදති, පත්ති, (තු පුමෙ) පදගො, පදිකො. (මතො)	A foot-soldier.
සන්නාහය 6...	සන්නාහො, කංකටො, වම්මං, කවචො, (වා) උරච්ඡදෙ,†	Armour, mail.

1. රථගුත්ති-අථ 2. තු-අකෙඛා 3. -උපක්ඛරආදයො

* රියසක මැද අවයවයකි-ඊට මේ කාලයෙහි බොස්ගෙඩිය යයි ව්‍යවහාර වේ.

$ රියෙහි කිඹුල්මුව නම් බෝන් ලීයයි. කරත්තයේ ගොනාගේ දෙපස ඇති ලී දෙකට මෙසේ ව්‍යවහාර වේ. රියකද-බෝඹුලීය.

‡ නියන්තු, යන්තු, ඛත්තු, සබ්‍යට්ඨ, දක්ඛිණත්ථ යනුද රියැදුරාටය.

† දංසන, තනුත්තාණ, ජාගර, යනුද සන්නාහයට නාමය.

361

සන්නාහ සන්නද්ධයා ‡ 3...	ජාලිකා.f](ථ ච) සන්නද්ධො f සජ්ජො,f (ච) වම්මිතො. f (හවෙ)	One who is armed.
යුද්ධයෙහි දැඩිකොට හැඳ ගත් වස්ත්‍රාදිය 2...	ආමුත්තො, f පටිමුක්කො. f (ථ)	Clothed or accoutred.
ඉදිරියෙහි යන යෝධයා 4...	පුරෙචාරී, f පුරෙචරො, f	A leader.

362

	පුබ්බඞ්ගමො, f පුරෙගාමී. f ¥	One marching slowly.
සෙමින් යන්නා 2...	මන්දගාමී, f (තු) මන්ථරො. f	
වේගයෙන් යන්නා3.	ජවනො, f තුරිතො, f වෙගී.f	A runner or express.
දිනියයුත්තා 2..	ජෙතබ්බං, f ජෙය්‍යං. [1](මුච්චතෙ)	To be conquered

363

සාහසිකයෝධයා 3	සූර, f වීරා, f (තු) වික්කන්තො.f	A hero
අනුචරයා ¶ 2.....	සහායො, f [2] නුචරො. f (සමා) (සන්නද්ධප්පභුති තීසු)	A companion
මාර්ගෝපකරණ 2..	පාථෙය්‍යං, (තු ච) සම්බලං.	Provisions for a journey.

364

සේනාව ‡ 7....	වාහිණී, f ධජිනී, f සෙනා, f චමූ, f චක්කං, බලං, (තථා)	An army, or forces.
සේනා පිහිටීම 1...	අණීකො. (වාථ) [විත්‍යාසො) ව්‍යූහො. (සෙනාය කථ්‍යතෙ)	Array of troops.

1. ජෙය්‍යං-උච්චතෙ 2. -අනුචරො

‡ දංසික, උරච්ඡදික, ජාගරික, යනුද සන්නාහසන්නද්ධයාට නමිය.

¥ පුරොග, අග්ගෙසර, පට්ඨ, අග්ගතොසර, පුරස්සර, පුරොගම, යනුද නෙත්තියෙහි හෙවත් පෙරටුව යන යෝධයාට නමිය.

¶ අනුපලවා, අභිසර, යනුද අනුචරයාට නමිය.

‡ අණිකිනී, පූතනා, වරූථිනී, යනුද සේනාවට නමිය.

365

(හත්ථානීක, හයානීක,රථානීක, පත්තානීකයෝ 4).....

(හත්ථි ද්වාදස පොසො ති
පුරිසො තුරගො රථො
චතුපොසො ති එතෙන
ලක්ඛණෙනාධමන්තතො

Different bodies or divisions of an army.

366

හත්ථානීකං, හයානීකං,
රථානීකං, (තයො තයො
ගජාදයො ස සත්ථා තු)
පත්තානීකං. (චතුජ්ජනා)

367

අක්ෂෞහිණිය 1... (සට්ඨි වංස කලාපෙසු — A complete army.
පච්චෙකං සට්ඨි දණ්ඩිසු
ධූලිකතෙසු සෙනාය
යන්තියා) [1]කෙබාහිණීf (ත්ථියං)

368

සම්පත්තිය 4..... සම්පත්ති, f සම්පද, f ලක්ඛී, f — Prosperity
විපත්තිය 2..... සිරී. f] විපත්ති, f (වා) [2] පදf — Adversity
ආයුධය 4..... (අථා) [3] යුධං, (ච) හෙති, f (ත්ථී) — A weapon
සත්ථං, පහරණං. (භවෙ)

369

චතුර්විධ ආයුධ 4.. (මුත්තාමුත්තමමුත්තඤ්ච — Four sorts of weapons.
පාණිතො මුත්තමෙව ච
යන්තමුත්තන්ති සකල-
මායුධං තං චතුබ්බිධං)

---

1. -අකෙබාහිණී 2. ච-ආපද 3. -අථ-ආයුධං

370

මුගුරු ආදිය 1.....	මුත්තාමුත්තං. (ච යට්ඨ්‍යාදි)	A bludgeon.
කිරිච්චි ආදිය 1....	අමුත්තං. (ඡුරිකාදිකං)	A knife or dagger, &c.
අඬයටි ආදිය 1.....	පාණිමුත්තං. (තු සත්‍යාදි)	A javelin, &c.
ඊ ආදිය 1.....	යන්තමුත්තං. (සරාදිකං)	A weapon propelled by mechanical means as an arrow.

371

දුන්න 5.....	ඉස්සාසො, ධනු, කොදණ්ඩං, චාපො, (නිත්ථී) සරාසනං.	A bow.
දුනුදිය‡ 3.....	අථො ගුණො, ජියා, f ජ්‍යා. f(ථ)	A bow-string.
ඊතලය 9.....	සරො, පත්ති, (ච) සායකො,	An arrow.

372

	බාණො, කණ්ඩ, [1]ඉසු f (ද්වීසු) ඛුරප්පො, තෙජනා, [2] සනං.*	
හියවුර 5.......	තුණී, f (ත්ථියං) කලාපො, (ච) තුණො, තුණීර, බාණධි.	A quiver.

373

හී පත්‍රය 2....	පක්ඛො, (තු) වාජො.	Feather of an arrow
විස පෙවූ හීය 1....	දිද්ධො.† (ථ) විසපීතො සරො භවෙ)	A poisoned arrow.
ඉලක්කය 3....	ලක්ඛං, වෙජ්ඣං, සරව්‍යං. (ච)	A butt or mark.
දුනුශිල්ප ඉගැන්ම2	සරාභ්‍යාසො, (තු) [3] පාසනං.	Archery.

374

කඩුව 5......	මණ්ඩලග්ගො, (තු) නෙත්තිංසො, අසි, ඛග්ගො, (ච) සායකො.$	A sword.
කඩුකොපුව 1.....	කොසී. f (ත්ථී තප්පිධානෙ ථො	Its sheath.
කඩුමිට 1.....	ථරු. (ඛග්ගාදි මුට්ඨියං)	The hilt of a sword.

---

1. කණ්ඩං-උසු 2. තෙජන-අසනං 3. තු-උපාසනං

‡ මුබබී, සිංජිනී, යනුද දුනුදියට නමිය.

* විසිඛ, අජිම්හග, ඛග, ආසුග, කලම්බ, මග්ගන යනුද ඊතලයට නමිය.

† ලිත්තක යනුද විස පෙවූ හීයට නමක්ය.

$ චන්‍ද්‍රහාස, කච්ඡෙබයක, කරපාල යනුද කඩුවට නමිය.

375

පලිහ 3.....	ඛෙට්ඨකං, ඵලකං, චම්මං.	A shield.
† කයිසරණ්ඩුව 2...	ඉලී, f කරපාලිකා.f	A cudgel.
සිරිය ¶ 3......	ඡුරිකා, f සත්ති, f [1]සිපුත්ති.f	A knife.
මුගුර $ 2....	ලගුළො, (තු ච) මුග්ගරො.	A mallet.

376

හුල 2.....	සල්ලො, (නිත්ථි) සංකු. (පුමෙ)	A stake.
වෑය 2.....	වාසී, f (තු) තච්ඡනී.f (ත්ථියං)	An adze.
කෙටේරිය, පොරොව 2	කුඨාරී, f (ත්ථී) ඵරසු. (සො)	An axe.
ගල්කටුව 1....	ටංකො. (පාසාණ දාරණො)	A hatehet, a stonecutter's instrument.

377

ආයුධවිශේෂ 6......	කණයො, භින්දිවාළො, (ච) චක්කං, කුන්තො, ගදා, f (තථා) සත්ති. [2](දී සත්ථ භෙද් * ථ)	Different kinds of weapons.
කොණ 3.....	කොණො, [3] සෙසා. කොටි. f (නාරියං)	An end.

378

ගමන 6.....	නිය්‍යානං, ගමනං, යාත්‍රා, f පට්ඨානං, (ච) ගමො, ගති. f	March of au assilant.
දූවිලි 5.......	චුණ්ණො, පංසු, රජා, (චෙච) ධූලි, f ත්ථී) රේණු.f (ච ද්විසු)	Dust.

379

වංශ දන ස්තුති කරන්නා 2....	මාගධො, මධුකො. (වුත්තො)	A bard.
වියසීාදීන් සතුති කරන්නා 2...	වන්දී, (තු) ථුතිපාඨකො.	A panegyrist.
වන්දිභට්ටයෝ 2......	වෙතාලිකො, බොධකරො.	An awakener.
බොහෝදෙනා එක්ව වකුව සිට සතුතිකරනවන්දිහු2....	චක්කිකො, (තුච) ඝණ්ටිකො.	A balled singer.

1. සත්ති-අසිපුත්ති 2. සත්ති-ආදි 3. -අසෙසා

¶ අසිධෙනුකා යනුද සිරියට නාමය. $ දුඝණ, ඝණ යනුද මුගුරට නාමය

† කයිසරණ්ඩුව-කුඩා මුගුර, කුඩා කඩුව, එක් පැත්තක් මුවාත ඇති අවිය.

* කණය, භින්දිවාළ, චක්ක, කුන්ත, ගද, සත්ති, යනාදිය ආයුධ විශේෂයෝය.

380

පතාකය 5......	කෙතු, [1]ධජො, පතාකා, f (ච) කදලී, f කෙතනං. f (පුං ඵ)	A flag or banner
මවුනොවුන්ට කරණ අහංකාරය 1.	(යොහංකාරොඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සා) [2] හමහමිකා. f (භවෙ)	Conceit of superiority.

381

ශක්තිය 4‡.....	බලං, ථාමො, සහං, සත්ති. f	Strength
වික්‍රමය 2.......	වික්කමො, (ත්ව) තිසූරතා.f	Great power
ජයපානය 1......	(රණෙ ජිතස්ස යං පානං) ජයපානං. (ති තං මතං)	Draught of victory.

382

යුද්ධය 9.....	සඞ්ගාමො, සම්පහාරො, (වා නිත්ථියං) සමරං, රණං, ආජි, f (ත්ථී) ආහවො, යුද්ධ, [3]මායොධනං, (ච) සංයුගං.	War, battle.

383

කලහය 5.....	භණ්ඩනං, (ච) විවාදෙ, (ච) විග්ගහො, කලහ, මෙධගා.	Strife, contention.
මූර්ඡාව 2.....	මුච්ඡා, f මොහො.	Fainting
බලාත්කාරය † 3.....	(ථ) පසය්හො, බලක්කාරො, හඨො. (භවෙ)	Violence.

384

භූතවිකෘතිය 1.....	උප්පාතො. (භූත විකති යා සුභා සුභ සූචිකා)	A portent.
උපද්‍රවය 4.....	ඊති, f (ත්විත්ථී) අජඤ්ඤං, (ච) උපසග්ගො, උපද්දවො.	A danger.

---

1. -ධජො 2. -අහමහමිකා 3. යුද්ධං--ආයොධනං

‡ ද්‍රවිණ, තර, පරක්කම, පාණ යනුද එයට නමිය.

† පසභ යනුද බලාත්කාරයට නමක්ය.

385

මල්ලවපුද්ධය 1....	නිබ්බුද්ධං, (මල්ලයුද්ධමහි)	Close fight.
දිනීම 2.....	ජයො, (තු) විජයො. (හවෙ)	Victory
පැරදීම 1.....	පරාජයො. [රණෙ භඞ්ගො)	Defeat.
පලායාම 2.....	පලායන, [1]මප ක්කමො.‡	Flight.

386

මැරීම 11...	මාරණං, හනනං, ඝාතො, නාසනං, (ච) නිසූදනං, හිංසනං, සරණං, හිංසා f වධො, සසන, ඝාතනං.	Slaughter

387

මරණය 10.....	මරණං, කාලකිරියා, f පලයො, මච්චු, (වා) [2] චචයො නිධනො, (නිත්ථියං) නාසො, කාලො, [3] නෙතා, චවනං. (හවෙ)	Death.

388

මළාහු § 3.....	(තීසු) පෙතො, f : පරෙතො,f (ච)	The dead.
දරසෑය ¥ 2......	මතො. f (ඵ] චිතකො, චිතා. f	A funeral pile.
සොහොන 2......	ආළාහණං, සුසානං. ¶ (වා	Cemetery.
මිනිය 2.....	නිත්ථියං) කුණපො, ඡවො.	A corpse.

389

හිසනැති ක්‍රියා සහිත ශරීරය 1	කවන්ධො. (නිත්ථියං දෙහො සිරෝ සුඤ්ඤො සහක්‍රියො)	A headless trunk.
අමුසොහොන 1.....	(අථ) සීවථිකා. f (වුත්තා සුසානස්මිං හි ආමකෙ)	A place where dead bodies are cast upon.

---

1. පලායනං-අපක්කමො 2. ච-අච්චයො 3. -අනෙතා

‡ පදව, උඅව, සංදව, දව, අපයාන, යනුද පලායාමටය.

§ පරාසු, පත්තපච්චක්ක, යනුද මළ අයට නමිය.

¥ චිතා, චිති, යනුද දර සෑයට නමිය.

¶ පිතුවන යනුද සොහොනට නමක්ය.

390

බලාත්කාරයෙන් ගත් මනුෂ්‍යාදීහු 2	වන්දී, [1] f (ත්ථියං) කරමරො.	A captive,
ප්‍රාණය 2......	පාණො, (ත්ථ) [2] සු. (පකාසිතො)	Life.
හිරගෙය 2......	කාරා f (තු) බන්ධනාගාරං,	A prison.
කම්කටොල 2.....	කාරණා f (තු ච) යාතනාf	Pain, agony.

391

බ්‍රාහ්මණයෝ 8......	බ්‍රහ්මබන්ධු, ද්විජො, විප්පො, බ්‍රහ්මා, භොවාදි, බ්‍රාහ්මණො, සොත්ථියො, ඡන්දසො. (සො ථ)	A Brahman.
ශිෂ්‍යයෝ 2......	සිස්සා, [3] නෙතවාසිනො. (පුමෙ)	A pupil.

392

චතුරාශ්‍රමයෝ 4...	බ්‍රහ්මචාරී, ගහට්ඨො, (ච) වානපත්ථො, (ච) භික්ඛු, (ති භවන්ති චතුරො එතෙ) අස්සමා. (පුන්නපුංසකෙ)	A religious student, house holder, hermit, mendicant.

393

සබ්‍රම්සරු 1.....	(චරන්තා සහ සීලාදි) සබ්‍රහ්මචාරිනො (මිථු)	One who practises religious duties in association with others.
උපාධ්‍යායයා 2.....	උපජ්ඣායො, උපජ්ඣා. (ථා)	A spiritual preceptor.
ආචාර්යයා 1.....	[4]චරියො. (නිස්සය දදිකො)	A teacher.

394

(උපනීයාථවා පුබ්බං
වෙද මජ්ඣාපයෙ ද්විජො
යො සාඞ්ගං සරහස්සං වා
[5]චරියො බ්‍රාහ්මණෙසු සො)

---

1. වන්දි - ඉත්ථියං
2. තු-අසු
3. සිසස-අන්තෙවාසිනො
4. අථ-ආචරියො
5. ච-ආචරියො

395

පාරම්පරිකඋපදෙස් 4... පාරම්පරිය, [1] මෙතිහ්‍ය, [2] මූපදෙසො, (තථෙ) [3] තිහා — Traditional instruction.

යාගය 3..... යාගො, (තු) කතු, යඤ්ඤ. (ථ) — A sacrifice.

යාගවේදිකාව 1..... වෙදී. f (තථී භූ පරික්ඛතා) — Ae altar.

396

මහා යාග පස 5..... අස්සමෙධො, (ච) පුරිස-මෙධො, (චෙව) නිරග්ගළො, සම්මාපාසො,[4] වාජපෙය්‍ය. (මිති යාගා මහා ඉමෙ) — The five great sacrifices.

397

යාගකරන්නෝ 2... ඉරිත්විජො, යාජකො. (ථ) — The officiating priest.

සභා නියුක්තයා 2..... සභෙය්‍යා, සාමාජිකො. (ප්‍යථ) — Members of an assembly.

සභාව 5..... පරිසා, f සභා, f සමජ්ජා, f (ච) (තථා) සමිති, f සංසදෙ. — An assembly or meeting.

398

සිව්වනක් පිරිස 4... (චතස්සො පරිසා) භික්ඛු, භික්ඛුනී f (ච) උපාසකා, උපාසිකායො.f (ති[5] ඉමා — The four classes of Buddhia's disciples.

අට පිරිස නම් ...... ථවාටඨපරිසා සියුං) — The eight classes of Buddhia's disciples.

399

තාවතිංස, ද්විජ, ඛත්ත,
මාර, ගහපතිස්ස(ච)
සමණානං, (චසා) චාතු-
ම්මහාරාජික, බ්‍රහ්මුනං

---

1. පාරම්පරියං--එතිහ්‍යං
2. -උපදෙසො
3. තථා-ඉතිහා
4. වාජපෙය්‍යං--ඉති
5. ඉති - ඉමා - අථවා-අට්ඨ පරිසා

400

ඡන්දස 1.......	(ගායත්ති පමුඛං) ඡන්දං, (චතුවීසක්ඛරත්තු යං වෙදනමාදි භූතං සා	Metre.
සාවිත්‍රී ඡන්දය 1.....	සාවිත්ථී f (ත්ථී පදං සියා)	The Vedic verse savitri.

401

යාග ද්‍රව්‍ය පිසීම 1....	(හව්‍යපාකෙ) චරු. (මතො)	A prepared oblation for the gods.
යාග හැන්ද 1....	සුජා. f (තු හොම දබ්බියං)	A sacrificial ladle.
කිරිබත 1.....	(පරමන්නංතු) පායාසො.	Rice boilded in milk
යාගද්‍රව්‍යය 2....	හව්‍යං, (තු) හවි. (කථ්‍යතෙ)	The articles to be offered in sacrifice.

402

යාග කණුව 1....	යූපො. (ථූනාය) [තිම්මන්ථ්‍ය	The sacrificial post.
ගිනිගාන දණ්ඩ 1.....	දරුම්හිත්ව) [1] රණීf (ද්විසු)	Wood for kindling fire by attrition.
ත්‍රිවිධාග්නිය 3......	ගාහපච්චා, [2] හවණීයො, දක්ඛිණග්ගි. (තයොග්ගයො)	The three sacred fires.

403

ත්‍යාගය 9.....	චාගො, විස්සජ්ජනං, දනං, වොස්සග්ගො, (ච) පදෙසනං, විස්සාණනං, විතරණං, විහායිතා, [3]පවජ්ජනං.	Gift or donation.

404

පඤ්චමහා පරිත්‍යාග5	පඤ්චමහාපරිච්චාගො. (වුත්තො) සෙට්ඨධනස්ස (ච) (වසෙන) පුත්ත දරානං රජ්ජස්සඞ්ගාන (මෙව ච)	The five great donations.

1. තු-අරණී 2. ගාහපච්චො-ආහවණීයො 3. විහායිත-අපවජ්ජනං

405

දශදන වස්තු 10.. අන්නං, පානං, සරං, වත්ථං, යානං, මාලා, f විලෙපනං, ගන්ධා, සෙය්‍යා, f පදීපෙය්‍යං. (දනවත්ථූ) සියුං දස) — The ten objects suitable for gifts.

406

මළවුන් පිණිස එදවස දෙන දනය 1.... (මතත්ථං තදහෙ දනං තීඝොතමු) [1] ඩදෙහිකං. f — Funeral obsequies.

මළපියවරුන් පිණිස දෙන දනය 1 පිතුදනං තු) නීවාපො. — Gifts in honor of the deceased.

මතක බත 1....... සද්ධං. (තු තංච සත්ථතො) — Funeral repast.

407

අමුත්තා 4..... (පුමෙ) අතිථි, ආගන්තු, f පාහුණා, f [2]වෙසිකා. f (පත්ථ) — A guest.

යන්නා 1.... (අඤ්ඤත්ථ ගන්තුම්වජ්නෙතා) ගමිකො. — A traveller.

ආගන්තුක සත්කාරය 2... (ථා)[3]ගඝ,f [4] මග්ඝියං.f — Hospitality.

408

පාදෝනාපැන්ආදිය1 පජ්ජං.f (පාදෙදකාදෙ ථ) සත්තාගන්තවා දයොතිසු) — Water for washing the feet.

පූජාව 6... අපචිත්‍ය, f [5] චචනා, f පූජා, f [6] පභාරො, බලි, f මානනා.f — Offering.

409

වැඳීම 4.... නමස්සා, f (තු) නමක්කාරො, වන්දනා, f (වා) [7] හිවන්දනං. — Worship

ප්‍රාර්ථනාව 3.... පත්ථනා, f පණිධානං, (ව) (පුරිසෙ) පණිධී. [8](රිතො) — Asking or begging

---

1. තීසු-එතං-තං-උද්ධදෙහිකං
2. පාහුණ-ආවෙසිකා
3. අථ-අග්ඝං
4. -අග්ඝියං
5. අපචිති-අච්චනා
6. පූජා-උපභාරො
7. ච-අභිවන්දනං
8. පණිධි-ඊරිතො

410

ආරාධනාව 1.....	අජ්ඣෙසනා. f (තු සක්කාර- පුබ්බඩගම නියොජනං)	Request or solicitation
සෙවීම 4.....	පරියෙසනා, f [1] තෙවසනා, f පරියෙට්ඨී, f ගවෙසනා.f	Research or inquiry.
පරිචයඝාව 3.....	උපාසනං, (තු) සුස්සූසා, f (සා) පාරිචරියා. f (භවෙ)	Serivce.

411

නොබිණීම 3......	මොණං, [2] මභාසනං, තුණ්හී- භාවො.] (ථ) පටිපාටි, f (සා) අනුක්කමො, පරියායො, අනුපුබ්බ්‍ය, [3]f , (පුමෙ) කමො.	Silence.
පිළිවෙළ 5....		Order, method.

412

ශීලය 3....	තපො, (ච) සංයමො, සීලං.	Religious austerity
ව්‍රතය 2....	නියමො, (තු) වතං. (ච වා)	Meritorious act.
ඉක්මවීම හෙවත් කඩකිරීම 2...	වීතික්කමො, [4] ජ්ඣාචාරො.(ථ)	Transgression.
විවේකය 2......	විවෙකො, පුථුගත්තතා.f	Discrimination.

413

ආභිසමාචාරිකශීලය1	(ඛුද්දානු ඛුද්දකං) ආභි- සමාචාරික, [5](මුච්චතෙ)	The minor duties of a devotee.
ආදි බ්‍රහමචරියක ශීලය1..	ආදිබ්‍රහ්මචරියං, (තු තදඤ්ඤං සීලමීරිතං)	The higher duties of morality.

414

උපවාසය 1....	(යො පාපෙහි උපාවත්තො වාසො සඳ්ධිං ගුණෙහි සො) උපවාසො. (ති විඤ්ඤෙය්‍යො (සබ්බභොග විවජ්ජිතො)	A fast.

---

1. -අතෙවසනා
2. මොණං--අභාසනා
3. අනුපුබ්බි-අපුමෙ
4. -අජ්ඣාචාරො
5. ආභිසමාචාරිකං--උච්චතෙ

415

පැවිද්ද 5....	තපස්සී, භික්ඛු, සමණො, පබ්බජිතො, තපොධනො.	A mendicant an ascetic.
ධ්‍යාන වඩන්නා 2..	වාචංයමො, (තු) මුනි. (ච)	A sage.
තවුසා 2....	තාපසො, (තු) ඉසී. [1]('රිතො)	A saint.

416

යතිවරයා 2.......	(යෙසං යතින්ද්‍රියගණො යතයො, වසිනො. (ච තෙ)	A Buddhist monk.
සැරියුත් මහතෙර 3	සාරිපුත්තො, [2]පති සෙසො, (තු) ධම්මසෙනාපතී. [3](රිතො)	The priest Sariputta.

417

මුගලන් මහතෙර 2	කොලිතො, මොග්ගල්ලානො. (ථ)	The priest Moggallana.
ආයවියා 1.....	අරියො. [4] (ධිගතො සියා)	A holy man.
ශෛක්ෂයා 1.....	(සොතාපන්නාදිකා) සෙඛා.	Those who have still some passion to eradicate.
පෘථග්ජනයා 2.....	[5]නරියො, (තු) පුථුජ්ජනො.	An unsanctified man.

418

රහත්ඵලය 2.....	අඤ්ඤා, f (තු) අරහත්තං. (ච)	Final sanctification.
සෑය 2....	ථූපො, (තු) චෙතියං. (හවෙ)	A relic-shrine.
අනද මහතෙර 2.	ධම්මභණ්ඩාගාරිකො, (ච) ආනන්දෙ. (ද්වෙ සමා ථව)	The priest Ananda.
විසාඛාව 2.....	විසාඛා, f මිගාරමාතා.f	Vishaka, a female devotee.
අනේපිඩුමහසිටු 2..	සුදත්තො, [6]නාථ පිණ්ඩිකො.	A wealthy lay disciple so called.

419

පස් සහදම්මියෝ 5	භික්ඛූ, [1](පි) සාමණේරා. (ච) සික්ඛමානා,f (ච) භික්ඛුනී, f සාමණේරී. f (ති කථිතා) පඤ්චෙතෙ සහධම්මිකා)	The five classes practising the same religious duties.

420

අටපිරිකර 8....	පත්තො, තිචීවරං, කාය- බන්ධනං, වාසි, f සූචි, f (ච) පරිස්සාවන. [2](මිච්චෙතෙ) (පරික්ඛාරට්ඨ භාසිතා)	The eight requisites of a priest.

421

හෙරණ 2......	සාමණේරො, (ච) සමණු-	A novice.
නිඝණ්ඨයා 3.....	ද්දෙසො. (වාථ] දිගම්බරො, අචෙලකො, නිගණ්ඨො. (ච)	A naked ascetic.
ජටාධරයා 2.....	ජටිලො, (තු) ජටාධරො.	An ascetic wearing clotted hair.

422

පාෂණ්ඩයා 1....	(කුටීසකාදික චතුත්- තිංස ඡාසට්ඨි දිට්ඨියො ඉතිච්ඡන්නවුති එතෙ) පාසණ්ඩා. (සම්පකාසිතා)	Non-buddhist religionists.

423

පිරිසිදුකම 3......	පවිත්තො, පයතො, පූතො.	Pure.
සම 2....	චම්මං, (තු) අජිනං. (පුං ථ)	The hide of an animal.
දැහැටි 2.....	දන්තපොණො, දන්තකට්ඨං.	The tooth-cleaner.
ගසේ පොත්ත 2....	වක්කලො, (වා) තිරීටකං.	The bark of a tree.

1. භික්ඛු-අපි 2. පරිස්සාවනං-ඉති-එතෙ 3. පරික්ඛාරා-අට්ඨ

424

පාත්‍රය 2.....	පත්තො, පාති. f (ත්ථියං තිත්ථි)	Alms-bowl.
කෙණ්ඩිය 2......	කමණ්ඩලු, (තු) කුණ්ඩිකා. f (අථාලම්බණ දණ්ඩස්මිං)	Water-pot used by an ascetic.
සැරයටිය 1.....	කත්තරයට්ඨි. f (නා රි යං)	His walking stick.

425

යමය 1......	(යන්දෙහ සාධනා පෙක්ඛං නිච්චං කම්ම මයං) යමො.	Restraint; aperpetual duty.
නියමය 1......	(ආගන්තු සාධනං [1]කම්ම මනිච්චං) නියමො. (හවෙ)	A self-imposed religious observance.

426

වෛශ්‍යයා * 2.....	වෙස්සො, (ච) වෙසියානො.(ථ)	A man of the Vaisya tribe.
ජීවිකාව 5.....	ජීවනං, වුත්ති, f ජීවිකා, f ආජීවො, වත්තනං. (වාථ)	Livelihood.
සීසෑම 2.....	කසිකම්මං, කසී.f (ත්ථියං)	Agriculture, ploughing.

427

වෙළඳම 2.....	වාණිජ්ජං, (ච) වණිජ්ජා.f (ථ)	Trade.
ගව පාලනය 2....	ගොරක්ඛා, f පසුපාලනං. (වෙස්සස්සවුත්තියො තිස්සො)	Cattle-farming
ගිහියා 3.....	ගහට්ඨො, [2] ගාරිකා, ගිහී.	A householder.

428

ගොවියා 2......	ඛෙත්තාජීවො, කස්සකො. [ථ)	A cultivator.
කෙත 2......	ඛෙත්තං, කෙදර.[3](මුච්චතෙ)	A field.
මැටිකැට 2......	ලෙඩ්ඩු. (තො) මත්තිකාඛණ්ඩො	A clod of earth.
බිම කණින හුල 2..	ඛණිත්ති, f (ත්ථ්‍ය) [4] වදරණං.	A hoe or spade.

---

1. කම්මං - අනිච්චං
2. ගහට්ඨ-අගාරිකා
3. කෙදරං--උච්චතෙ
4. ඛණිත්ති-ඉත්ථි-අවදරණං

* ඌරුජ, උරව්‍ය, අය්‍ය, යනුද වෛශ්‍යයාට නමිය

429

දෑකැත්ත 3.....	දත්තං, ලවිත්ත, (ම) [1]සිතං.	A sickle.
කෙවිට 3......	පතොදෙ, තුත්ත, පාචනං.	A goad.
රැහැණ 3.......	යොත්තං, (තු) රජ්ජු, fරස්මි.f(ත්ථී)	A rope
සීවැල 2.....	ඵාලො, (තු) කසකො. (හවෙ)	A plough share.

430

නඟුල 3.....	නඞ්ගලං, (ච) හලං, සීරො.	A plough.
නඟුලිස 1....	ඊසා f (නඞ්ගල දණ්ඩකෙ)	The pole of a plough.
වියදණ්ඩෙහි ගසන පෙත්ත 1....	සම්මා.f (යුගකීලස්මිං)	The pin of a yoke.
හීවිට 2......	සීතා, f (තු) හලපද්ධති.f	A furrow.

431

මුං උඳු ආදිය 1.....	(මුග්ගාදිකෙ)[2]පරණ්ණං.(ච)	Kidney beans, &c,
හැල් ආදිය 1....	පුබ්බණ්ණං. (සාලිආදිකෙ)	Rice, &c.
සප්තවිධ ධාන්‍ය 7.....	සාලි, වීහි, (ච) කුද්‍රූසො,	The seven sorts of grain
	ගොධුමො, වරකො, යවො,	

432

	කඞ්ගු. [3](ති සත්තධඤ්ඤානි)	
හුරුහැල් 1	නීවාරා. [4](දී තු තබ්භිද)	Wild grains.
කඩල ‡ 2.....	චණකො, (ච) කලායො. (ථ)	Chick pea.
අබ § 2.....	සිද්ධත්ථො, සාසපො. (හවෙ)	Mustard.

433

තණ 2.....	(අථ) කඞ්ගු, f පියඞ්ගු.f (ත්ථී)	Panic seed.
ධාන්‍යවිශේෂ 2.....	උම්මා, f (තු) අතසී.f (හවෙ)	Lin; linseed.
ගොයම් 2....	කිට්ඨං, (ච) සස්සං. (විසෙඤ්ඤං)	Growing corn.
වී 2.....	වීහි, ථම්භකරී. [5](රිතො)	Rice or corn.

---

1. ලවිත්තං-අසිතං
2. -අපරණ්ණං
3. කඞ්ගු-ඉති
4. නීවාර - ආදි
5. ථම්භකරි-ථිරිතො

‡ සතීලක, හරෙණුක, ඛණ්ඩික යනුද මෙහි වැටේ. සතීන, හරේණු යනු සන්නයෙහි පෙනේ.

§ තනතුහ, කදංබක, යනුද අබ වලට නමිය.

434

ගොයම්දණ්ඩ 2.....	කණ්ඩො, (තු) නාළ. [1](මථසො.)	Stalk or culm.
පිදුරු 1....	පලාලං. (නිත්ථී තිපථලෙ)	Straw.
බොල් 2.....	භුසං, කලිඞ්ගරො. (වා ථ)	Chaff.
දහයියා 1....	ථුසො. (ධඤ්ඤත්තචෙ ථව)	Husk of rice.

435

ශස්‍යරෝගය 1....	සෙතට්ඨිකා. f (සස්සරොගො)	Blight, mildew,
කුඩු 2......	කණො, (තු) කුණ්ඩකො. (හවෙ)	The powder which adheres to the grain.
කමත 2......	ඛළො, (ච) ධඤ්ඤකරණං.	Threshing-floor.
පදුර 1......	ථම්භො. (ගුම්බො තිණාදිනං)	A clump of grass, &.c.

436

මෝල 2.......	අයොඝනො, මුසලො. (නිත්ථී)	A pestle for pounding rice
කුල්ල ‡ 2......	කුල්ලො, සුප්ප. [2](මනිත්ථියං)	A winnowing basket.
උදුන § 2......	(අථො) [3] උද්ධනං, (ච) චුල්ලී.f (ත්ථී)	A fire-place.
පැදුර 2......	කිලඤ්ජා, (තු) කටො. (හවෙ)	A mat.

437

සැලිය 8......	කුම්භී, f (ත්ථී) පිඨරො, කුණ්ඩං,	A pot.
	ඛළොපු,[4] f කබලි,f ථාලු,f [5]ඛා,f	
මහාසැලිය 3......	කොලම්බා.] (වාථ) මණිකං,	
	භාණකො, (ච) අරඤ්ජරො.	A jar.

438

කලය 5......	ඝටො, f (ද්වීසු) කුටො, (නිත්ථී)	A water-pot.
	කුම්භො, කලස, f වාරකා.f	
බත්කන තලිය 1...	කංසො. (භුඤ්ජනපත්තො ථා)	A bowl to eat from.
වළඳ 3.....	[6]මත්තං, පත්තො, (ච) භාජනං.	A vessel.

1. නාළං-අථ
2. සුප්පං-අනිත්ථියං
3. අථ-උද්ධනං
4. ඛළොපි-උකඛලි
5. ථාලි-උඛා
6. අථ-අමත්තං

‡ පපෙථාටන යනුද කුල්ලට නමක්ය,

§ අතනිකා යනුද උදුනට හෙවත් ලිපට නමක්ය.

439

දරණුව 2......	අණ්ඩූපකං, චුම්බටකං.	A circular roll of cloth used as a stand.
මලාව † 2......	සරාවො, (තු) මල්ලකො.	A lid.
හැන්ද 2......	(පුමෙ) කටච්ඡු, දබ්බී. f (ත්‍රී)	A ladle or spoon.
කොටුව 2......	කුසූලො, කොට්ඨො. [1] (මුච්චතෙ)	A granary.

440

පලා¥ 2......	සාකො, (අනිත්ථියං) ඩාකො.	A potherb.
ඉඟුරු 2......	සිඞ්ගිවෙරං. (තු) අද්දකං.	Green ginger.
වියළි ඉඟුරු ¶ 1.....	මහොසධං. (තු තං සුක්ඛං)	Dried ginger.
මිරිස් $ 2......	මරිචං, (තු ච) කොලකං.	Pepper

441

කාඩි * 6......	සොවීරං, කංජියං, (වුත්තං) ආරනාලං, ථුසොදකං, ධඤ්ඤම්බිලං, බිලඞ්ගා. (ථ)	Sour gruel.
ලුණු 2.....	ලවණං, ලොණං.[2](මුච්චතෙ)	Salt.

442

ලුණු පස 5......	සාමුද්දං, සින්ධවො, (නිත්ථී) කාළලොණං, (තු) උබ්භිදං, බිළාලං, (වෙති පඤ්චතෙ) පභෙද ලවණස්ස හි)	The five kinds of salt.

1. කොට්ඨං-උච්චතෙ   2. ලොණං-උච්චතෙ

† මලාව - කොරහ - නැඹිලිය, මඩක්කුව අයිවලද
¥ සිගගු, හරිතක, යනුද පලාවලට නමය.
¶ සුණ්ඨී, නාගර, විසවභෙසජ්ජ, යනුද වියලි ඉඟුරුය.
$ කණහ, ඌසන, ධම්මපත්තන යනුද මිරිසට නමය.
* කුමාස, අභිසුත, අවන්තිසොම, කුඤ්ජල, කංජික, මණ්ඩ, ජෙට්ඨම්බු, බිරිකා යනුද කාඩියට නමය.

443

ඉක්ෂුවිකාර 5.....	ගුළො, (ච) ඵාණිතං, ඛණ්ඩො, මච්ඡණ්ඩි f සක්ඛරා. f (ඉති) (ඉමෙ උච්ඡු විකාරා ඵ)	The products of the sugar cane.
උක්සකුරු 1......	(ගුළසම්ං) විසකණ්ඨකං,	A sort of sugar.

444

විලඳ 2......	ලාජො, (සියා) [1]ක්ඛතං. (වා ඵ)	Fried grain.
බැදියව 1........	ධානා. f (භට්ඨයවෙ භවෙ)	Fried barley.
අත්සුණු 2.....	(අථො) සත්තු, (ච) මන්ථො. (ච)	Flour.
පූප 3........	පූපා, [2]පූපා, (තු) පිට්ඨකො.	A cake.

445

අරක්කැමියා 6.......	භත්තකාරො, සූපකාරො, සූදෙ, ආළාරිකො, (තථා) ඔදනිකො, (ච) රසකො.	A cook.
මාළුව † 2...........	සූපො, (තු) ව්‍යඤ්ජනං. (භවෙ)	

446

බත් 5.......	ඔදනො, (වා) කුරං, භත්තං, භික්ඛා, f (වා) [3] නන. [4](මථා	Boiled rice.
ආහාර 4......	[5] සනං) ආහාරො, භොජනං, සාසො.	Food
කැඳ 2.....	තරලං, යාගු. f (නාරියං)	Rice gruel.

447

චතුර්විධ ආහර 4..	ඛජ්ජං, (තු) භොජ්ජ, ලෙය්‍යානී, පෙය්‍යං. (තී චතුධා සනං)	The four-fold food.
බතින් පෙරූ කැඳ 2.	නිස්සාවො, (ච තථා) [6] චාමො.	Scum of boiling rice.
පිඬ 2......	ආලොපො, කබළො. (භවෙ)	A lump or ball of food.

1. -අක්ඛතං
2. පූප-අපූපා
3. ච-අත්තං
4. -අථ
5. -අසනං
6. -ආචාමො

† ව්‍යංජනය.

448

අග්‍රරස * 1	මණ්ඩො. (තිත්ථී රසග්ගස්මිං)	Scum.
කා ඉතිරි දෙය 1...	විඝාසො. (භුත්තසෙසකෙ)	Orts, leavings.
ඉඳුල් කන්නා 2....	විඝාසාදෙ, (ච) දමකො.	One, who eats the remains of food.
පිපාසය 2....	පිපාසා,f (තු ච) තස්සනං.	Thirst.

449

බඩගින්න 2.....	ඛුදා,f ජිඝච්ඡා.f [මංසස්ස)	Hunger.
මාංස රසය 1......	පටිච්ඡාදනීයං. (රසෙ)	The flour of meat.
තැලි නැගීම 2.....	උද්දෙකො, (චෙව) උග්ගාරො.	Spitting out, yomiting
තෘප්තිය 3.......	සොහිච්චං, තිත්ති, f තප්පනං.	Satisfaction.

450

කැමති සේ 5...	කාමං, (ත්වි) [1]ට්ඨං, නිකාමං,(ච) පරියත්තං, යථිච්ඡිතං.	Voluntarily.
වෙළෙන්ද ¥ 4....	කයවික්කයිකො, සත්ථ- -වාහා, [2] පණික, වාණිජා.	A trader.

451

විකුණන්නා 2......	වික්කයිකො, (තු) වික්කෙතා.	A vendor.
බඩු ගන්නා 2......	කයිකො, (තුච) කායිකො.	A buyer.
ණයදෙන්නා 2......	උත්තමණෙණා, † (ච) ධනිකො.	A creditor.
ණයගන්නා 2......	[3]ධම ණෙණා, $ (තු) ඉණායිකො.	A debtor.

452

ණය 2......	උද්ධාරො, (තු) ඉණං. (වුත්තං)	A debt.
මිල 2........	මූලං, (තු) පාභතං. (භවෙ)	Money, price.
අත්තිකාරම 2.....	සච්චාපණං, සච්චකාරො.	Ratification of a bargain
විකිණියයුතු දෙය 2	වික්කෙය්‍යං, f පණියං. f (තිස්සු)	Vendible.

---

1. තු-ඉට්ඨං 2. සත්ථවාහ-ආපණික 3. -අධමණෙණා

* "මාසා" යනුද නමකි.

¥ වෙදෙහික, නෙගම, පණ්‍යාජීව, යනුද වෙළෙන්දට නමිය.

† "උත්තමිණො" ඇතැම්.

$ "ධමිණො" ඇතැම්.

453

ආපසු දීම 2........ පතිදනං, පරිවත්තො. Return of a deposit.
උකස 2........ න්‍යාසො, (තු) [1] පණිධී. [2](රිතො) A deposit.
සංඛ්‍යා භේද 24..... (අට්ඨාරසන්තා සංඛෙය්‍ය Numerals.
සංඛ්‍යා ඒකාදයො තිසු

454

සංඛ්‍යාණෙ තුච සංඛෙය්‍ය
ඒකත්තෙ වීසතාදයො
වග්ගෙ භෙදෙ බහුත්තෙ පි
තා ආනවුති නාරියං)

455

සතං, සහස්ස[3], මයුතං,
ලක්ඛං, කොටි, f පකොටියො,f
කොටිප්පකොටි,f නහුතං,
(තථා) නින්නහුතං, (පිච)

456

අක්ඛොහිණී,f (ත්ථියං) බින්දු,
අබ්බුදං, (ච) නිරබ්බුදං,
අහහං, අබබං, (චෙවා)
[4]ටටං, සොගන්ධිකු [5], ප්පලං,

457

කුමුදං, පුණ්ඩරීකං, (ච)
පදුමං, කථානං, (පිච)
මහාකථානා, [6] සංඛෙය්‍යා,
(නිච්චෙතාසු සතාදිච)

1. තු-උපනිධි
2. -ථ්රිතො
3. සහස්සං - අයුතං
4. චෙච-අටටං
5. සොගන්ධික-උප්පලං
6. මහාකථාන-අසංඛෙය්‍යානි-ඉති-එතාසු

458

කොටෲාදිකං, දසගුණං
සත ලක්ඛ ගුණං කමා)

තුනහමාර 1......	(චතුත්‍ථො ඩේ්න) අඩ්ඪුඩේඪා.	Three and a-half.
දෙකහමාර 2......	(තතියො) [1] ඩ්ඪතියො, f (තථා)	Two and a-half.

459

එකහමාර 2......	අඩ්ඪතෙයො. f] දියඩේඪා, f (තු) දිවඩේඪා.f (දුතියො හවෙ)	One and a-half
ත්‍රිවිධ මැනීම් 3.....	තුලා, පත්ථ, 'ඞ්ගුලි (වසා තිධා මාණමථො සියා.)	

460

හුනිදය 1......	(චත්තාරො වීහයො) ගුඤ්ජාf	A Gunja.
මදටය 1.....	(ද්වෙගුඤ්ජා) මාසකො. (හවෙ)	A Masaka.
අක 1.....	(ද්වෙ) අක්ඛා. (මාසකා පඤ්චා	An Akkha.
කලඳ 1......	[2] ක්ඛාතං) ධරණ, [3](මට්ඨකං)	A Dharana.

461

සුවණ්ය 1.......	සුවණ්ණො. (පඤ්ච ධරණං)	A Suvanna.
නිකය 1.......	නික්ඛං. (තව තිත්පී පඤ්ච තෙ)	A Nikkha.
සතරෙන් කොටස 1..	පාදෙ. (භාගෙ චතුත්ථ ථ)	One tourth.
පලම 1........	(ධරණානි) පලං, (දස)	A pala.

462

තුලාව 1.......	තුලා. f (පල සතං වා ථ)	Tula or 100 palas.
බර 1......	භාරො. (වීසති තා තුලා)	Bhara or 20 Tulas.
කහවණුව 2....	(අථො) කහාපණො, (නිත්පී) කථ්‍යතෙ) කරිසාපණො.	Kahapana.

1. -අඩ්ඪතියො 2. ධරණං-අට්ඨකං 3. අක්ඛානං

* මෙහි මදටය, හුනිදය, සුවණ්ය යනු මැනුම් ප්‍රමාණයන්ය.

463

උලක්කුව-සහ-පත 2...	කුඩුබො, පසතො. (එකො)	A Kuduba.
නැළිය	පත්ථො. (තෙ චතුරො සියුං)	A Pattha.
ලාස්ස 1......	ආළ්හකො, (චතුරො පත්ථා)	An Alhaka.
ද්‍රෝණය 1......	දොණං, (වා චතුරාළ්හකං)	A Dona.

464

මාණිකාව 1..	මාණිකා. f (චතුරො දොණා)	A Manika.
ඛාරි 1.......	ඛාරි. f (ත්වී චතුමාණිකා)	A Khari.
යාල 1......	(ඛාරියො වීස) වාහො. (ථ)	A Waha.
කුම්භය 1......	(සියා) කුම්භො. (දසම්මණං)	A Kumbha.

465

ලාස්ස 2.......	ආළ්හකො, (නිත්ථියං) තුම්බො.	An Alhaka or Laha.
නැළිය 2......	පත්ථො, (තු) නාළි.f (නාරියං)	A Neli.
යාල 2.......	වාහො, (තු) සකටො. (චෙකා-	A cart-load or Waha.
අමුණ 1......	දසද්දොණා තු) අම්මණං.	An Amuna.

466

කොටස 4.......	පටිවිංසො, (ච) කොට්ඨාසො,	A portion.
ධනය 8.....	අංසො, භාගො.] ධනං, තුසො,	Wealth.
	දබ්බං, විත්තං, සාපතෙය්‍යං,	
	වසු, [1] අත්ථො, විභවො. (භවෙ)	

467

කළ නොකළ රන් රිදී 2...	කොසො, හිරඤ්ඤං. (ච කතා- කතං කඤ්චන රූපියං)	Wrought and unwrought gold and silver.
තඹ, ලෝ ආදිය 1...	කුප්පං. (තදඤ්ඤං තම්බාදි)	Any metal except gold and silver.
රූපිය 1.......	රූපියං, (ද්වයමාහතං)	Bullion.

1. වසු-අත්ථො

468

රත්රන් 13...... සුවණ්ණං, කනකං, ජාත- Gold.
රූපං, සොණ්ණං, (ච) කඤ්චනං,
සත්ථුවණ්ණො, හරි, කම්බු,
චාරු, හෙමං, (ච) හාටකං,

469

තපනීයං, හිරඤ්ඤං. (ත- Different sorts of gold.
රත්රන් විශේෂ 4.. බ්භෙදා) චාමීකරං, (පිච)
සාතකුම්භං,(තථා) ජම්බු-
-නදං, සිඞ්ගී. f (ච නාරියං)

470

රිදී † 5...... රූපියං, රජතං, සජ්ඣු, Silver.
රුවන් 3.... රූපි, සජ්ඣං.] [1](මථො) වසු, A Gem.
රතනං, (වා) මණි. f (ද්වීසු)
රුවන්භේද 1....... පුස්සරාගා. (දි තබ්භිදා) Different kinds of gems

471

සත්රුවන් 7..... සුවණ්ණං, රජතං, මුත්තා, A seven precious minerals
මණි, f වෙළුරියානි, (ච)
වජිරං, (ච) පවාළං. (ති
සත්තාහු රතනානිමෙ)

472

පියුම් රාමිණි හෝ රතු මැණික ¥ 3... } ලොහිතඞ්කො. (ච) පදුම- A ruby.
-රාගො. රත්තමණි.f (පු ථ)
වෙරළුමිණි 2........ වංසවණ්ණො, වෙළුරියං. Lapis lazuli.
පබළු 2...... පවාළං, (වා ච) විද්දුමො. Coral.

---

1. සජ්ඣං-අථො

† දුබ්බණ්ණ, ඛජ්ජුර, සෙත යනුද රිදියට නමය.

¥ සොණරතන, ලොහිතංක යනුද රතුමැණික්වලට නමය.

473

මැසිරිගල් 2........	මසාරගල්ලං, කබරමණි.	Cat's-eye.
මුතු 2.......	(අථ) මුත්තා, f (ච) මුත්තිකං.	Pearl.
පිත්තල 2.....	රීරි, f (ත්ථී) ආරකූටො. (වා) †	Brass.
මිණිරත් 2.......	අමලං, (ත්ව) [1] බ්භකං. (හවෙ)	Talc

474

යකඩ‡ 3.......	ලොහො, (නිත්ථී) අයො, කාළා-	Iron
රසදිය 2.......	-යසං. (ච)] පාරදෙ, රසො§	Quicksilver.
කළු ඊයම් 2......	කාළතිපු, (තු) සීසං. (ච) ¥	Lead.
හිරියල් 2.......	හරිතාලං, (තු) පීතනං.¶	Yellow or piment.

475

සින්දුරන් 2.......	චීනපිට්ඨං. (ච) සින්දූර. $	Red lead.
පුළුන් 2.......	[2](මථ) තූලො, (තථා) පිචු.	Cotton.
මීපැණි 3......	* ඛුද්දජං, (තු), මධු, ඛුද්දං.	Honey.
මී ඉටි 2......	මධුච්ඡිට්ඨං, (තු) සිත්ථකං.	Bees's Wax.

476

ගොපල්ලා b3......	ගොපාලො, ගොප, ගොසංඛ්‍යා.	A herdsman.
ගවයන් ඇත්තා 2......	ගොමා, (තු) ගොමිකො. (ප්‍යථ)	A cattle-owner.
ගොණා c 6......	උසභො, බලිවද්දෙ, (ථ)	An ox.
	ගොණො, ගො, වසභො, වුසො.	

---

1. තු-අබ්භකං 2. සින්දූරං-අථ 3. මධු-ඛුද්දං

* ඛුද්දජං - සීන් මැස්සන් විසින් කරන ලද, මධුං - මී, ඛුද්දං - ඛුද්ද නම් වේ. යනු සන්නයි. නමුත් ගාථාවෙහි තු යන නිපාතය ගැන සඳහනක් සන්නයෙහි නැත. එය ඛුද්දනතු - සීන් හෙවත් කුඩා මැස්සන් විසින් යනුවෙන් යෙදිණි නම් ගැටළුව තරමක් හෝ විසඳෙනු ඇත. එවිට කුඩා මැස්සන් විසින් කරනු ලබන පැණිවලට එක් නාමයක් පමණක් යෙදෙනු ඇත. ඇතැම් ග්‍රන්ථයක නාම තුනක් දක්වා ඇති හෙයින් එම ක්‍රමය වඩාත් යොග්‍යයැයි අපිදු එසේම යෙදීමු.

† රීති යනුද පිත්තලට නමක්ය.

‡ සත්‍රුන, තිකඛ, පිණ්ඩ, අයස, අසමසාර යනුද යකඩට නමය.

§ චපල, සූත, යනුද රසදියට නමය.

¥ නාග, යොගිට්ඨ, වප්ප යනුද කළු ඊයමට නමය. (කළුතුඹ-කළුඊයම්)

¶ පිඤ්ජර, තාල, ආල, (අල) වණ්ණක, නටභූසණ යනුද හිරියල්ය.

$ නාගසම්භව, රත්තචුණ්ණ, රත්තවාළුකා, යනුද සින්දුරන්ය.

b ගොදුහ, ආභිර, වල්ලව, යනුද ගොපල්ලාටය.

c උක්ඛ, භද්ද, අනඩ්වාහ, සොරභෙය්‍ය යනුද ගොණාට නමය.

477

මහළුගොණා 1......	(වුද්ධො) ජරග්ගවො. (සොථ)	An old ox.
නාම්බා 2..	දම්මො, වච්ඡතරො. (සමා)	A steer
බරඇසුලන ගොනා 2	ධුරවාහී, (තු) ධොරය්හො.	A beast of burden.
ගාලෙහි අධිපතියා 1.	ගොවින්දෙ. (ධිකතො ගවං.)	A head herdsman.

478

ගෙරින්ගේ කඳ1..	වහො. (ව ඛන්ධදෙසොථ)	A shoulder of an ox.
මොල්ලිය 2......	කකුධො, f කකු. (වුච්චතෙ)	The hump.
අඟ 2......	(අථො) විසාණං, සිඞ්ගං. (ච)	The horn.
රතු දෙන 2.......	රත්තගාවී, f (තු) රොහිණී. f	A red cow..

479

ගව දෙන 3......	ගාවී, f (ච) සිඞ්ගිනී, f ගො. f (ච)	A cow.
වඳ ගව දෙන 2....	(f වඤ්ඣා, (තු කථ්‍යතෙ) වසා. f	A barren cow.
අලුත වැදූදෙන 1...	(නව පසූතිකා) ධෙනු.f	A milk cow.
වස්සා කෙරෙහි ගිජු වූ දෙන 1...	(වච්ඡකාමා තු) වච්ඡලා. f ¥	A cow found of her calf.

480

මෝරු කලතන භාජනය 2....	ගග්ගරී, f මන්ථනී, f (නරීදෙව)	A churn.
දම 2.....	සන්දනං, දම. 1[මුච්චතෙ)	A cord.
ගොම 2......	ගොම්ලෙහා, ගොමයො. (නිත්ථී)	Cow-dung.
ගිතෙල් 2¶.......	(අථො) සප්පි, ඝතං. (භවෙ)	Claritied butter.

481

වෙඬරු 1.....	(නවුද්ධටන්තු) නොනීතං.	Fresh butter.
මිදුන කිරෙහිඇතිදිය 2	දධිමණ්ඩං, (තු) මත්ථු. (ච)	Whey of curds.
කිරි 4.......	ඛීරං, දුද්ධං, පයො, ථඤ්ඤං.	Milk.
මෝරු 2......	තක්කං, (තු) මථිතං. (ප්‍යථ)	Butter milk.

1. දමං--උච්චතෙ

¥ වච්ඡකාමා යනුද නමක් වශයෙන් ගෙණ වච්ඡකාමා, වච්ඡලා, යනු වත්සා සහිත වූ ගව දෙනයයිද සමහරු කියත්.

¶ හවි යනුද ගිතෙලට නමකි.

* නවුද්ධටන්තු, අළුතනැගුනෙල වනාහි, නොනීතං, නෝනීත නම් වේ.

482

පස්ගෝරස 5......	ඛීරං, දධි, සතං, තක්කං, නොනීතං. (පඤ්චගොරසා)	The five-fold produce of the cow.
බැටළුවා 3....	උරබ්භො, මෙණ්ඩ, මෙසා, (ච)	A ram.
එළුවා 6.....	උරණො, අවි, එළකො.	A he-goat

483

	†වස්සො, (තව)[1] ජො, ඡකලකො.	
ඔටුවා 2.....	ඔට්ඨො, (තු) කරභො. (භවෙ)	A camel
කොටළුවා ¶ 2.....	ගද්‍රභො, (තු) ඛරො. (වුත්තො)	An ass.
එළුදෙන 3........	උරණී, f (තු) අජී, f අජා. f	A she-goat.

484

ක්ෂුද්‍රයා 3......	සුද්දො, [2] න්තවණ්ණො, වසලො.	A Suddra.
මිශ්‍රවර්ණීයා 1....	සංකිණ්ණො. (මාගධාදයො)	One of mxed caste.
ක්ෂුද්‍රයාට ද ක්ෂත්‍රිය ස්ත්‍රියගේ පුතා 1	මාගධො. (සුද්දඛත්තාජො)	The son of a kshatriya woman by a Suddra father.
ක්ෂත්‍රියයාට ද ක්ෂුද්‍ර ස්ත්‍රියගේ පුතා 1	උග්ගො. (සුද්දය ඛත්තජො)	The son of a Suddra woman by a kahatriya father. An artisan.

485

ක්ෂත්‍රියයාට ද බැමිණිය ගේ පුතා 1	(ද්විජා ඛත්තියජො) සූතො.	The son of a Brahman woman by a kshatriya father.
ශිල්පියා 2....	කාරු. (තු) සිප්පිකා. (පුමෙ)	An artisan.
සමාන ජාති ඇති ශිල්පීන්ගේ සමූහය 1	(සංඝාතො තු සජාතීනං තෙසං) සෙණී. f (ද්විසුවචතෙ)	A guild of artisans.

1. තු-අජො
2. -අන්තවණ්ණො

¶ චක්කවන්තු, බාලෙය, රාසභ යනුද කොටළුවාට නාමය.
† "වසෙතා" ඇතැම්.
† "වතෙතා-හසෙතා-හතෙතා" ඇතැම්.

486

පස් මෙහෙකරුවෝ 5	තච්ඡකො, තන්තවායො, (ච) රජකො, (ච) නහාපිතො, (පඤ්චමො) චම්මකාරො. (ති කාරවො පඤ්චිමෙ සියුං)	The five kinds of workmen.

487

වඩුවා 5......	තච්ඡකො, වඩ්ඪකී, (මතො) පලගණ්ඩො, ථපත්‍ය, [1](පි)	A carpenter.
රන්කරුවා 2.....	රථකාරො.] (ථ) සුවණ්ණ-කාරො, නාළින්ධමො. (භවෙ)	A goldsmith.

488

රෙදි වියන්නා ‡ 2.	තන්තවායො, පෙසකාරො.	A weaver.
මාලාකාරයා 2.......	මාලාකාරො, (තු) මාලිකො.	Maker of garlands.
කුඹල්කරු 2......	කුම්භකාරො, කුලාලො. (ථ)	A potter.
සන්නාලියා 2.......	තුන්නවායො, (ච) සොචිකො.	A tailor.

489

සම්කරු 2 *.....	චම්මකාරො, රථකාරො.	A worker in leather.
කරනැවැමියා 2¶....	කප්පකො, (තු) නහාපිතො.	A barber.
සිත්තරා 2........	රඞ්ගාජීවො, චිත්තකාරො.	A painter.
කසල ශෝධකයා 2.	පුක්කුසො, පුප්ඵඡඩ්ඩකො.	One whose occupation is to throw away dead flowers.

1. ථපති-අපි

‡ කුවින්ද යනුද රෙදි වියන්නාට නමකි.
* පාදුකාර යනුද සම්කරුට නමකි.
† බුරි, මුණ්ඩි, දිවාකිත්ති යනුද කරනැවැමියාට නම්ය.

490

කුළුපොත්තා 3.....	වෙණො, විලීවකාරො, (ච) නළකාරො. (සමා තයො)	A basket-maker.
ලියන වඩුවා 2....	චුන්දකාරො, භමකාරො.	A turner.
කම්මල්කරුවා 2......	කම්මාරො, ලොහකාරකො.	A blacksmith.

491

රදවා 2......	නින්නෙජකො, (ච) රජකො.	A washerman.
දියාළුවා 2.......	නෙත්තිකො, උදහාරකො.	A maker of conduits.
වීණා වයන්නා 2....	වීණාවාදී, වෙණිකො. (ථ)	A lutanist.
හීවඩුවා 2......	උසුකාරො, [1]උසුව ඩ්ඪකී.	A maker of arrows.

492

කුලල් පිඹින්නා 2	වෙණුධමො, වෙණවිකො.	A flute-player.
අත්පොළසන්දෙන්නා 2	පාණිවාදෙ, (තු) පාණිඝයො.¥	One who uses an instrument played with the hand.
කැවිලි වෙළෙන්ද 2.	පූපියො, පූපපණියො. $	A cake-seller.
රා වෙළෙන්ද 2.....	සොණ්ඩිකො, මජ්ජවික්කයී. ¶	A seller of spirituous liquors.
ඉන්ද්‍රජාලය 2.....	මායා, f (තු) සම්බරී.f [මායා-	Juggling.
ඉන්ද්‍රජාල දන්නා 2	-කාරො, (තු) ඉන්දජාලිකො.§	A juggler.

493

එළුවැදි ඌරුවැදි මුවවැදි පක්ෂිවැදි 4...	ඕරබ්භික. සූකරිකා. මාගවිකා. (තෙච) සාකුණිකා. (හන්ත්වා ජීවන්තෙළක සූකරමිගපක්ඛිනො කමතො)	One who lives by slaying rams, boars, deer and fowls, respectively.

1. -උසුවඩ්ඪකී

¥ "පාණිඝසො" ඇතැම්.

$ "පූවියො-පූවපණියො' ඇතැම්.

¶ මණ්ඩහාර යනුද රා වෙළෙන්දට නමකි.

§ පාටිහාරකො යනුද ඉන්ද්‍රජාලිකයාට නමකි.

494

වරදල්වැද්ද 2...	වාගුරිකො,*ජාලිකො. (ථ)	A hunter using nets.
බරඇදින්නා 2....	භාරවාහො, (තු) භාරිකො.	One who carris burdens
බැලමෙහෙකරන්නා3	වෙතනිකො, (තු) භතකො, (තථා) කම්මකරො, (භවෙ)	A hireling.
දසයා† 5....	දසො, (ච) චෙටකො, පෙස්සො, කිංකරො, පරිචාරිකො.	A servant.

495

සිව්වැදෑරුම් දසයෝ 4...	අන්තොජාතො, ධනක්කීතො, දසව්‍යාපගතො, (සයං දසා) කරමරානීතො. (චෙවචන්ත චතුධා සියුං)	The four kinds of servants.

496

දසකමින් මිදුන නැනැත්තා 2...	අදසො, (තු) භුජිස්සො. (ථ)	A freed slave.
හීනයා 3¥....	නීචො, ජම්මො, නිහීනකො.	A man of low caste.
මැලි නැත්තා 2....	නික්කොසජ්ජො, අකිලාසු.	A diligent man
කම්මැලියා 2...	මන්දො, (තු) අලසො. (පෘථ)	An idle man.

497

සැඩොලා 4.....	සපාකො, (චෙව) චණ්ඩාලො, මාතඞ්ගො. සපචො. (භවෙ)	One of a degradedtribe.
සැඩොල් විශේෂ 2..	තබ්බිසෙසා) කිරාතා, [1](දි) මිලක්ඛජාතියො. (පෘථ)	Different kinds of low caste men.

---

1. කිරාත-ආදි

* වාකරික යනුද. වරදල්වැද්දට නමකි.

† දසෙර, දසෙය්‍ය, ගොපපක, නියොජ්ජ, භුජිස්ස යනුද දසයාට නාමය.

¥ පාපර, විවණ්ණ, පාකිත, පුථුජ්ජන, ඛුල්ලක, අපසද, ඉතර යනුදු නීචයාට හෙවත් හීනයාට නමය.

498

වැද්ද 3.....	නෙසාදෙ, ලුද්දකො, ව්‍යාධො.	An archer or hunter
මුවදඩයම 2.....	මිගවො, (තු) මිගව්‍යධො.	Deer-hunting.
බල්ලා 11¶....	සාරමෙය්‍යො, (ච) සුනඛො,	A dog.
	සුනො, සොනො, (ච) කුක්කුරො,	

499

	ස්වානො, සුවානො, සාළූරො,	
	සුනො, සානො, (ච) සා. (පුමෙ)	
පිස්සු බල්ලා 2....	(උම්මත්තාදිතමාපන්නො)	A mad dog.
	අලක්කො, [1] තිසුනො. (මතො) .	

500

බලුදම්වැල 2.....	සාබන්ධනං, (තු) ගද්දුලො.	A dog-chain.
මුවන්සේවටුආදිහු2	දීපකො, (තුච) චෙතකො.	A dog trained for the chain.
පයමල 2.....	බන්ධනං, ගණ්ඩීපාසො. (ථ)	A chain for the feet.
වරදල 2....	වාකරා, f මිගබන්ධිනී. f	A net or snare.

501

කෙමන 2....	(පීයං) කුවෙණී, f කුමිනං.	A funnel-shaped wicker basket for catching fish.
දැල 2.....	ආනායො, ජාල. [2](මුච්චතෙ)	A net.
වධක භූමිය 2.....	ආඝාතනං, වධට්ඨානං.	Place of execution, slaughter-house.
මස්ලොඹුව * 2...	සූණා, f (තු) අධිකොට්ටනං.	A chopping block.

502

සොරා 5†....	තක්කරො, මොසකො, චොරො,	A thief.
	ථෙනෙ, [3] කාගාරිකා. (සමා)	
සොරකම 3......	ථෙය්‍යං,(ච) චොරිකා, f මොසො.	Theft.
වේමය‡ 2.....	වෙමො, වායනදණ්ඩකො.	A loom.

1. අතිසුනො 2. ජාලං-උච්චතෙ 3. ථෙන-එකාගාරිකා

¶ කොලෙය්‍ය, මිගදංසක, හසක යනුද බල්ලාට නමිය.
† දසසු යනුද සොරාට නමක්ය.
‡ වේම නම් රෙදි වියන දණ්ඩයි.-නඩාව. -දික් නූල් අතරින් හරස් නූල් යවන ලීය.
* (මස්ලොඹුව-මස්ලෑල්ල-දංගෙඩිය)

503

නූල 3.....	සුත්තං, තන්තු, (පුමෙ) තන්තං.	A Thread.
ලිපිආදි ක්‍රියා 1....	පොත්ථං. (ලෙප්‍යාදි කම්මනි)	Plastering.
බෝනික්කා 2.....	පඤ්චාලිකා, f පොත්ථලිකා f (වත්ථදන්තාදි නිම්මිතා)	A doll, puppet.

504

ළිඳෙන් පැන් නගන සටි යන්ත්‍රය 2	උග්ඝාටනං, ඝටීයන්තං, (කූපාම්බුබ්බාහණං භවෙ)	The rope and bucket of a well.
පෙට්ටිය 2.......	මඤ්ජූසා, f පෙළා.f [පිටකො	Basket, box.
පැස 3.......	(ත්ථිත්ථියං) පච්ඡි, f පෙටකො.	A basket.

505

කද 2......	ව්‍යාභඞ්ගී f (ත්ථිත්ථියං) කාජො.	A pingo.
සාල්ල 1......	සික්කා. f (තව්ත්‍රාවලම්බනං)	The strings of a pingo.
පාවහන 2.......	උපාහනො, (වා) [1]පාදු.f (ත්ථී)	Slippers.
මිරිවැඩි 1.......	(තබ්භෙද) පාදුකා. f (ප්‍යථ)	A shoe.

506

වරපට 3....	වරත්තා f වද්ධිකා f නද්ධී.f *	A thong.
හම් පසුම්බිය 2 $..	භස්තා, f චම්මපසිබ්බකං. †	A leathern bag.
කෝවය 1......	(සොණ්ණාද්‍යාවත්තනී) මූසා.f	Crucible.
යකුළ 2 ‡.......	(ථ] කූටං, (වා) අයොඝනො.	A sledge-hammer.

---

1. පාදු-ඉත්ථී

* "නද්ධි" සන්නයෙහි

† අග්ගිදීපන, යනුද මෙයටම නමකි.

$ සම් පයිය.

‡ කුළුගෙඩිය.

507

අඬුව 1......	(කම්මාර භණ්ඩා) සණ්ඩාසො.	A smith's tongs.
මිටිය1 කිණිරය 1	මුට්ඨ්‍යා. f [1] ධිකරණී. f (ත්‍ථියං)	A hammer, and anvil.
මයිනහම 1....	(තබ්භස්තා) ගග්ගරී.f (නාරී)	A blacksmith's bellows.
කරකතුර 1.....	(සත්ථන්තු) පිප්ඵලං. (භවෙ)	Scissors.

508

උරගල 2......	සාණො, (තු) නිකසො. (වුත්තො)	A touch-stone.
හිල් විදිනකටුව 2...	ආරා, f (තු) සූචිවිජ්ඣනං.	An awl.
කියත 2......	ඛරෝ, (ච) කකචො. (තිත්ථී)	A saw.
ශිල්පය 1.....	සිප්පං. (කම්මං කලාදිකං)	An art.

509

ප්‍රතිමා රූපය 4...	පටිමා, f පටිබිම්බං, *(ච) බිම්බො, පටිනිධි. [2](රිතො)	An image, statue.
සමානයා 10......	(තීසු) සමො, f පටිභාගො,f සන්නිකාසො, f සරික්ඛකො, f	Like, similar.

510

	සමානො, f සදිසො, f තුල්‍යො,f සංකාසො, f සන්නිභො,f නිභො. f	
උපමාව 3.......	ඔපම්ම, [3] මුපමානං, (චො)	Similitude.
වැටුප 4.....	[4] පමා f]භති, f (තු නාරියං)	Wages or hire.

1. මුට්ඨි-අධිකරණී
2. පටිනිධි-ඊරිතො
3. ඔපම්මං-උපමානං
4. ච-උපමා

* පටියාතනා, පටිච්ඡායා, පටිකති, අම්මා යනුද ප්‍රතිමාරූපයටය.

511

නිබ්බෙසො, වෙතනං, මූල්‍යං. §

දූකෙළිය 2......	ජූතං, (ත්විත්ථී) කෙතවං.	Gaming.
දූ කෙළින්නා 5.....	ධුත්තො, [1] ක්ඛධුත්තො, කිතවො, ජූතකාර, [2] ක්ඛදෙවිනො.	Gamester.

512

ඇපය 2....	පාටිභොගො, (තු) පටිභූ.	A surety.
පසඇටය 2.....	අක්ඛො, (තු) පාසකො. (හවෙ)	Dice.
දූ පෝරුව 2.....	(පුමෙ වා) [3] ට්ඨාපදං, සාරී-	A chess-board.
පරදු තැබීම 2....	ඵලකො.] (ච) පණො, [4] බ්භුතො.	A bet, wager.

513

සුරා බිජු 1.....	කිණ්ණං. (තු මදිරා බීජෙ)	Ferment, yeast,
මීයෙන් කළ සුරා 1.	මධු. (මධ්වාසවෙ මතං)	Spirit distilled from bassia.
සුරා 4.....	මදිරා, f වාරුණී, f මජ්ජං,	Spirituous liquor.
සුරා විශේෂ 2....	සුරා, f] [5] සවො, (තු) මෙරයං.	Rum.
කෝප්පය 2....	සරකො, චසකො. (නිත්ථී)	A drinking vessel.
පාන භූමිය 2.....	ආපානං, පානමණ්ඩලං.	Place where people drink together.

514

යෙත්ථ භූරිප්පයොගත්තා
යොගිකෙ කස්මිඤ්චීරිතා
ලිඞ්ගන්තරෙ පි තෙ නෙය්‍යා
තද්ධම්මත්තාඤ්ඤද වුත්තියං,

චතුබ්බණ්ණවග්ගො II-4.

1. -අක්ඛධුත්තො
2. ජූතකාර-අක්ඛදෙවිනො
3. -අට්ඨාපදං
4. -අබ්භුතො
5. -ආසවො

§ කමසඤ්ඤ, විධා, භරණ්‍ය, භරණ, පණ යනුද වැටුප්හි හෙවත් බැලමෙහෙකළවුන්ට දෙන බැලයෙහි වැටේ.

515

වනය 7.....	අරඤ්ඤං, කානනං, දයො,	A forest or grove.
	ගහණං, විපිනං, වනං,	
මහ වනය 2.....	අටවී. f (ත්ථී)] මහාරඤ්ඤං,	A large forest.
	(ත්ව) [1]රඤ්ඤානී f (ත්ථීයංභවෙ)	

516

ආරාමය 2.....	(නගරා නාති දූරස්මිං	A garden.
	සන්තෙහි යො හිරොපිතො †	
	තරුසණ්ඩො ස) ආරාමො,	
	(තථො) [2] පවන. [3](මුච්චතෙ)	

517

උයන 1.....	(සබ්බ සාධාරණා රඤ්ඤං *	A royal garden.
	රඤ්ඤ) [3] මුය්‍යාන[4](මුච්චතෙ)	
පමද වනය 1....	(සෙය්‍යං තදෙව) [5] ප්පමද-	A royal pleasure ground.
	වන. [6](මන්තෙ පුරොචිතං)	

518

තුරුපෙළ 5...	පන්ති,fවීථ්‍යා, [7]f වලි,f සෙඪණී, f	A row or range.
වන රොද 2....	පාළි.f] රෙඛා, f (තු) රාජී.f (ච)	A tract of forest.
ගස 10....	පාදපො, විටපී, රුක්ඛො,	A tree.
	අගො, සාළො, මහීරුහො,	

519

	දුමො, තරු, කුජො, සාඛී.	
කුඩා ගස 1....	ගච්ඡො. (තු ඛුද්ද පාදපො)	A small tree.
වනස්පති වෘක්ෂය 1	(ඵලන්ති යෙ විනා පුප්ඵං	One producing fruit without blossoms.
	තෙ වුච්චන්ති) වනප්පති	

1. තු-අරඤ්ඤානි
2. තථා-උපවනං
3. රඤ්ඤං-උය්‍යානං
4. -උච්චතෙ
5. තං-එව-පමදවනං
6. -අන්තෙපුරොචිතං
7. වීථි-ආවලි-සෙණී

† "සන්තෙහි යො හිරොපිතො" ඇතැම්. * "ආකීඩ" යනුද එයට නමකි.

520

ගෙඩි හටගෙන අවසානයේ නැසෙන ගස 1..	(ඵලපාකාවසානො යො මරතෙ‍්‍යා) [1] සධි. f (සා හවෙ)	Anual plant.
ඵල නොගන්නා වෘක්ෂය 2...	(තීසු) වඤ්ඣා, f [2] ඵලා.f (වාථ)	A barren tree.
ඵලැති වෘක්ෂය 3...	ඵලිනො.f ඵලවා, f ඵලී.f	A tree bearing fruit.

521

මල් ගෙණ සිටි වෘක්ෂය ¥ 4...	සම්ඵුල්ලිතො, f (තු) විකචො),f ඵුල්ලො, f විකසිතො. f (තිසු)	A tree in full blossom.
ගස් මුදුන 3.....	සිරො, [3] ගගං, සිඛරො. f (නිත්ථී)	The top of a tree.
අත්ත 2....	සාඛා, f (තු කථිතා) ලතා. f	A branch.

522

කොළය 6.....	දලං, පලාසං, ඡදනං, පණ්ණං, පත්තං, ඡදෙ. (පුථෙ)	A leaf.
දල්ල 2....	පල්ලවො, (වා) කිසලයං.	A sprout or shoot.
අංකුරය 1....	(නවුබ්භින්නෙ තු) අංකුරො.	A germ.

523

මේරූ කැකුල 2....	මුකුලං: (වා) කුඩුමලො.	An opening bud.
අලුත් කැකුල 2....	ඛාරකො, (තු ච) ජාලකං.	A bud or germ.
මදක් මේරූ කැකුල 2...	කලිකා,f කොරකො. (නිත්ථී)	An unblown flower.
නැට්ට 1...	වණ්ටං. (පුප්ඵාදිබන්ධනං)	The stalk.

524

මල 3.....	පසවො, කුසුමං, පුප්ඵං.	A flower.
මල් රොන් 1....	පරාගො. (පුප්ඵජො රජො)	Its dust or farina.
මල් පැණි 2......	මකරන්දො, මධු. (මතං)	Its nectar or honey.
මල් පොකුර 2....	ථබකො, (තු ච) ගොච්ඡකො.	A cluster of blosoms.

---

1. මරති-ඔසධි   2. -අඵලා   3. -අග්ගං

¥ ඵුට යනුද මල්ගෙණ සිටි වෘක්ෂයට නමකි.

525

නොපැසුණු ගෙඩිය 1	(ඵලෙත්වාමෙ) සලාටු. [1](තෙනා)	Moist (fruit)
පැසුණු ගෙඩිය 2....	ඵලං, (තු) පක්ක. [2](මුච්චතෙ)	Ripe fruit.
	(චම්පකම්බාදීකුසුම-	
	ඵලනාමං නපුංසකෙ	

526

	මල්ලිකාදී තු කුසුමෙ	
	සලිඞ්ගා වීහයො ඵලෙ)	
දඹ ඵල 3...	ජම්බු f (ත්ථී) ජාම්බවං, ජම්බු.	Fruit of the eugenia.
වෙළෙප 2.....	විටපො, විටභී.f (ත්ථියං)	The branch and its shoot.

527

කඳ 1....	(මූල මාරබ්භ සාඛන්තො)	The trunk.
	ඛන්ධො. (භාගො තරුස්ස ථ)	
රුක් සිදුර 1....	කොටරො. (නිත්ථීයං රුක්ඛ-	Ahollow of a tree
දර 2.....	ච්ඡිද්දෙ†) කට්ඨං, (තු) දරු. (ච)	The wood.

528

මුල 3.....	බුන්දෙ, මූලං, (ච) පාදෙ. (ථ)	The root
කණුව 2.....	සංකු, [3](තෙනා) ඛාණු. (නිත්ථීයං)	The trunk of a lopped tree.
අලය 2.....	කරහාටං, (තු) කන්දෙ. (ථ)	A bulbous root.
ගොබය 2...	කළීරො, මත්ථකො. (භවෙ)	

529

කැණ 2......	වල්ලරී, f මඤ්ජරී. f (නාරී)	A compound pedicel.
වැල 2.....	වල්ලී, f (තු කථිතා) ලතා.f	A creeper.
පඳුර 2.....	ථම්භො, (තු) ගුම්බො.(අක්ඛන්ධෙ)	A shrub.
බොහෝ පත්‍ර ඇති වැල 1...	(ලතා) වීරු.f (පතානිනී)	A spreading creeper.

---

1. සලාටු-උත්තෙනා 2. පක්කං-උච්චතෙ 3. සංකු-උත්තෙනා

† "තිස්කුහ" යනුද එයට නමකි.

530

ඇසටු 2 *......	අස්සත්ථො, බොධි. f (ව ද්වීසු)	Holy fig-tree.
නුග 2.....	නිග්‍රොධො, (තු) වටො. (හවෙ)	The banyan tree.
දිවුල් 2†....	කපිට්ඨො, (ච) කපිත්ථො. (ච)	Elephant or wood apple
දිඹුල් 2‡....	යඤ්ඤඞ්ගො, (තු) උදුම්බරො.	Glomerous fig-tree.

531

කොබෝලීල 3...	කොවිළාරො, යුගපත්තො,	Mountain ebony.
ඇසළ 5....	කුද්දලො.] වාතඝාතකො,	Cassia fistula.
	රාජරුක්ඛො, කතමාලී,	
	[1]න්දීවරා, ව්‍යාධිඝාතකො.¥	

532

දෙහි 2¶......	දන්තසට්ඨො, (ච) ජම්භීරො.	Lemon or citron.
ලුණුවරණ 2.....	වරණො, (තු) කරෙරි. (ච) $	Tapia.
එරබදු 2....	කිංසුකො, පාළිභද්දො. (ථ)	Coral tree
හොමුවඟු 2 a	වංජුලො, (තු) වෙතසො.	The ratan.

533

ඇඹැරැල්ල 2....	අම්බාටකො, පීතනකො.	Spondias.
මීගස 2.....	මධුකො, (තු) මධුද්දුමො. §	Bassia.
මොර 2.....	(අථො) ගුළඵලො, පීලු.	Pilu.
මුරුංගා 2......	සොභඤ්ජනො, (ච) සිග්ගු. (ච)	Murunga.

---

1. කතමාල-ඉන්දීවරා

* වලදල, පිප්පල, ගජාසන යනුද එයට නමය.
† දධිත්ථ, අම්බිලඵල, දධිඵල, ගාහී, මණ්ථ, දන්තසඨ යනුද දිවුලට නමය.
‡ ජන්තුඵල හෙමදුද්ධක යනුද දිඹුලට නමය.
¥ ආරෙවත, චතුරඞ්ගුල, සුවණ්ණක යනුද ඇසළටය.
¶ ජම්බීර, ජම්භ, ජම්භල යනුද දෙහි හෝ දෙඩම්ය-"දන්තසඨ" කියාද පාඨයි.
$ වරුණ, තිත්තසාක, කුමරක යනුද ලුණුවරණය.
a අබ්භපුප්ඵ, සීහ, විදුල, වානීර යනුද එයට නමය.
§ ගුළපුප්ඵ, වානපත්ථ, මධුට්ඨිල යනුද මීගසට නමය.

534

රුක්අත්තන 2....	සත්තපණ්ණි, ඡත්තපණ්ණො.	Echites scholaris.
කොඹු 2.....	තිනිසො, (ත්‍ව) [1]තිමුත්තකො.	Tinis.
කැල 2...	කිංසුකො, (තු) පලාසො. (ථ)	Butea frondosa.
පෙනෙල 2......	අරිට්ඨො, ඵෙනිලො. (හවෙ)	Soap berry.

535

බෙලි 3.....	මාලූර, බෙලුවා, බිල්ලො.	Marmelos.
දෙඹ 2.....	පුන්නාගො, (තුව) කෙසරො.	Punnag.
ලොත් 2....	ගාලවො, § (තුව) ලොද්දෙ. (ථ)	Lodh (The pale sort)
පියල් 2....	පියාලො, සන්නකද්දු. (ච) ¥	The tree Buchanania latifolia.

536

රුකඟුණ 2....	ලිකොචකො,(තථා) [2]ඞ්කොළො.	Alangium.
ගුගුල් ¶ 2.....	(අථ) ගුග්ගුළු, කොසිකො.	Bdellium.
අඹ 2.....	අම්බො, චූතො.[සහො,(තේවසො)	Mango.
මී අඹ 2.......	සහකාරො. (සුගන්ධවා)	A very fragrant sort of mango.

537

ඇටඹ 2......	පුණ්ඩරීකො, (ච) සෙතම්බො	A small sort of mango.
ලෝලු 2*	සෙලු, (තු) බහුවාරකො.	The tree Cordia mixa.
ඇත්දෙමට † 2....	සෙපණ්ණි, f [3]කාසමරී.f (වාථ) †	Genelina arborea.
ඩෙබර ගස 2....	කොලී, f (ච) බදරී. f (ත්‍රීයං)	Jujube.

---

1. තු-අතිමුත්තකො 2. තථා-අඞ්කොලො 3. සෙපණ්ණිකා-අසමරී

§ "සාලවො" කියා බොහෝ පොත්වල හා ටීකාවෙහිද තිබේ.
¥ රාජාදන, ධනුපට යනුද පියල් ගසට නම්ය.
¶ කුම්භ, උලූඛලක, පුර යනුද ගුගුල් ගසට නම්ය.
* කළුල, උඳුල යනුද ලෝලුගසය.
† මධුපණ්ණි, භද්දපණ්ණි යනුද ඇද්දෙමටය.
† "සෙ පණ්ණිකා-සමරී" ඇතැම්.

538

ඩෙබර ඵල 2....	කොලං, (වානිත්ථී) බදරො.	Its fruit.
පුළිල 2....	පිලක්ඛො, පිප්ඵලී.f (ත්ථියං)	The wave-leaved figtree
පළොල් 2.....	පාටලී, f කණ්හවණ්ටා. f (ච)	Trumpet flower.
කටුකිහිරි 2.....	සාදුකණ්ටො, විකංකතො.	Flacourtia sapida.

539

තිඹිරි 4....	තින්දුකො, කාළක්ඛන්ධො, (ච) තිම්බරූසක, තිම්බරූ.	Diospyros Embryopteris.
නාරන් 2.....	ඒරාවතො, (තු) නාරඞ්ගො	Orange
කවුඩු තිඹිරි 2....	කුලකො, කාකතින්දුකො.	Diospyros tomentosa

540

කොලොම් 3.....	කදම්බො, පියකො, නීපො.	Nauclea orientalis.
බදුළු 2......	භල්ලී, f භල්ලාතකො. f (තිසු)	Marking nut plant.
පිචුල 2....	ඣාවුකො, පිචුලො. (වා ථ)	Tamarix.
මදට 2......	තිලකො, ඛුරකො. (භවෙ)	Tila.

541

සියඹලා 2.....	චිඤ්චා, f (ච) තින්තිණී. f (වාථ)	Tamarind.
තෙලැසටු * 2....	ගද්දභණ්ඩා, කපීතනො.	Parspipal.
සල් 3....	සාලො,[1]සස්සකණ්ණො, සජ්ජො.[ථ)	Shorea robusta.
කුඹුක් 2.....	අජ්ජුනො, කකුධො. †(භවෙ)	Terminalia, Arjuna.

542

මිදෙල්ල 3....	නිචුලො, මුචලින්දො, (ච)	Barringtonia acutangula.
පියා ගස ‡ 3....	නීපො, (ථ] පියකො, (තථා) අසනො, පීතසාලො. (ථ)	A san.
වල් පළොල් § 2..	ගොලීසො, ඣාටලො. (භවෙ)	Bignonea suaveolens.

1. -අස්සකණ්ණො

* කහදරාල, සුපස්සක යනුද තෙලැසටුය.

† නදීසජ්ජ, වීරතරු, ඉන්දද්රුම යනුද කුඹුක්ය.

‡ බන්ධුකපුප්ඵ, ජීවක යනුද පියාගසය.

§ ගොලීඪ, පාටලි, මොක්ඛ යනුද වල්පළොල්ය.

543

කිරි පළු ¥ 2.....	ඛීරිකා, f රාජායතනං.	Buchanania latifolia.
කසට 2.....	කුම්භී, f කුමුදිකා. f (හවෙ)	Cayaphal.
බුහමදරු $ 2.....	පූගො, (තු) කමුකො. (වාථ)	Morus Indica.
රත්ලොත් 2......	පට්ටි f ලාබාපසාදනො.	Red Lodh.

544

වැල්අහුණ 2....	ඉඞ්ගුදී, තාපසතරු.	Ingua.
රුක්බුරුද 2......	භූජපත්තො, (තු) ආභුජී. f	Bhojpatr.
ඉඹුල් 2‡.......	පිච්ඡිලා, f සිම්බලී. f (ද්වීසු)	Silk-cotton.
කොළ ඉඹුල් ¶ 2....	රොචනො, කූටසිම්බලී f	A sort of cotton.

545

කටුකරද 2....	පකිරියො, පූතිකො. † (ථ)	Gray bonduc.
වල් එරබදු ¶ 2...	රොහි, රොහිතකො. (හවෙ)	Rohi.
එරඬු $ 2...	එරණ්ඩො, (තුච) ආමණ්ඩො.	Palma Christi.
සැම ගස 2....	(අථ) සත්තුඵලා, f සමී.f	Sami.

546

කරද a 2.....	නත්තමාලො, කරඤ්ජො(ථ)	Caranj.
කිහිරි 2.....	ඛදිරො, දන්තධාවනො.	Khayar.
හෙළ කිහිරි 2.......	සොමවක්කො, (තු) කදරො.	A white sort.
කුකුරුමුවන් b 2....	සලෙලො, (තු) මදනො. (හවෙ)	Vangueria Spinosa.

¥ රාජාදන, ඵලාජ්ඣකඛ, යනුද කිරිපළුගසය.

‡ පූරණී, මොචා, ථිරායු යනුද ඉඹුල්ගසය.

§ කටුඉඹුල්යයි ද කියත්

† පූතිකරජ, කලිමාරක යනුද කටුකරදය

¶ වැල්එරබදුයයිද-යොමුගසට යැයිද මතයකි.

$ ව්‍යාඝ්‍රපුච්ඡ, ගන්ධබ්බහත්ථක, රුචක, චිත්‍රක, චඤ්චු, පඤ්චාඞ්ගුල,චණ්ඩ, වඩ්ඪමාන, ව්‍යාඩම්බක යනුද එරඬු ගසය.

a විරිබිලල, කරජ යනුද කරදගසය.

b පිණ්ඩීතක, මරුවක, සසන, කරහාටක යනුද කුකුරුමුවන් ගසය.

547

ඉඳුසල් 3......	(අථාපි) ඉන්දසාලො, (ච) සල්ලකී, f බාරකො. (සියා)	Boswellia thurifera
දේවදර † 2....	දෙවදරු, භද්දදරු.	The Deodar pine.
සපු 2......	චම්පෙය්‍යො, (තුච) චම්පකො	The Champac.

548

කොස් 2....	පනසො, කණ්ටකීඵලො.	Bread-fruit tree.
අරළු ‡ 2......	අභයා, f (තු) හරීතකී f *	Yeilow myrobalan.
බුළු § 2....	අක්ඛො, f විභීටකො. f (තීසු)	Beleric myrobalan.
නෙල්ලි ¥ 2......	අමතා, f [1] මලකී. f (තිසු)	Emblic myrobalan.

549

දෙල් 2.....	ලබුජො, f ලිකුචො. (චාථ)	Artocarpus lacucha.
කිණිහිරිය 2....	කණිකාරො, දුමුප්පලො.	Caniyar.
කොහොඹ ¥ 3...	නිම්බො, [2]රිට්ඨො, පුචිමන්දෙ.	The Nimb, margosa.
දෙළුම් 2.....	කරකො. (තු ච) දළිමො.	The pomegranate.

550

සරල 2.....	සරලො, පූතිකට්ඨං, (ච)	Saral.
ඇටිවේරිය 2.....	කපිලා f (තුච) සිංසපා f	Siso.
පුවඟු $ 3.....	සාමා, f පියඞ්ගු, f කඞ්ගු. f (පි)	Priyangu
මහරි 2.....	සිරීසො, (තුච) භණ්ඩිලො.	Sirisha.

1. ආමලකී 2. අරිට්ඨො

† සක්කපාදප, පාරිභද්දක, පීතදරු, දරු යනුද දේවදරුය.

‡ ව්‍යථා, පථ්‍යා, වයට්ඨා, පූතනා, අමතා, හෙමවතී, චෙතකී, සිවා යනුද අරළුය.

§ කරීසඵල, භූතවාස, කලිද්‍රුම යනුද බුළුගසය.

¥ තිසසඵලා, වයට්ඨා, යනුද නෙල්ලිගසය.

¶ සබ්බතොභද්‍ද, හිඞ්ගුනිය්‍යාස, මාලක යනුද කොහොඹගසය.

$ මහිලා, ලතා, ගොවන්දනී, ගුන්ද, ඵලිනී, ඵලී, ගන්ධඵලී, යනුද පුවඟුය.

* "හරීටකං" ඇතැම්.

551

තොටිල a 2....	සොනකො, දීඝවණ්ටො. (ව)	Bgnonia Indica
මුහුණමල් 2.....	වකුලො, (තුව) කෙසරො.	Mimusops elengi.
කොටදිඹුලා 2.....	කාකො දුම්බරිකා, f ඵෙගු. f	The opposite leaved fig-tree.
නාගස 2.....	නාගො, (තු) නාගමාලිකා. f	The iron-wood tree.

552

හෝපළු 2.....	අසොකො, වඤ්ජුලො. (වාථ)	Jonesia Asoca.
තිරිහ * 2.....	තක්කාරි, f වෙජයන්තිකා. f	Jayanti.
තමළු 2......	තාපිඤ්ජො, (ව) තමාලො. (ථ)	Tamal
කෙළිඳ ‡ 2.....	කුටජො, ගිරිමල්ලිකා. f	Coraiya.

553

කෙළිඳසාල් 1..	ඉන්දයවො. (ඵලෙ තස්සා)	Its seed.
සිහින්මිදි ¥ 2...	[1] ගහිමන්ථො, කණිකා. f (හවෙ)	Premna spinosa.
නික ¶ 2.....	නිගුණ්ඩි,f න්පී) සින්දුවාරො.	Vitex Nigundo.
බෝලිද්ද 2...	තිණසූලං, (තු) මල්ලිකා.f	Araian jasmine.

554

කළුමල්සේඵාලිකා 2	සෙඵාලිකා, f නීලිකා.f (ථ)	Nebari.
වලිද්ද 2....	අප්ඵොටා, f වනමල්ලිකා.f	A wild variety of arabian jasmine.
බඳුවද 4....	බන්ධුකො, ජයසුමනං, හණ්ඩිකො, බන්ධුජීවකො.	Pentapetes phnicea.

1. තස්ස-අගහිමන්ථො

a මණ්ඩුකපණ්ණ, නට, කට්ඨඞග, (කටවඞග) වුණ්ඩුක යනුද තොටිලය.
* ජයා, ජයන්ති, නාදෙයි යනුද තිරිහට නමිය.
‡ සක්ක, වච්ඡක යනුද කෙලිඳගසටය.
¥ ගණිකාරිකා, ජය යනුද සිහින් මිදිය.
¶ සින්දුක, ඉන්දසුරස, ඉන්දනි යනුද නිකගසට නමිය.

555

දෑසමන් 5.......	සුමනා, f ජාති සුමනා,f	Great flowered Jasmine.
	මාලතී, f ජාති, f වස්සිකී.f	
සීනිද්ද 2 a.....	යූථිකා, f මාගධී. f (වාථ)	Jasmin auriculatum.
සත්පෙති දෑසමන් 2	සත්තලා, f නවමාලිකා.f	Double Jasmine.

556

යොහොඹු 2*....	වාසන්තී, f (ථපී) අතිමුත්තො.	Grtnera racemosa.
කණේරු † 2......	කරවීරො, [1] ස්සමාරකො.	Nerium Odorum.
ලප්නාරන් 2....	මාතුලුඞ්ගො, බීජපූරො.‡	Citron.
අත්තන § 2.....	උම්මත්තො, (තුච) මාතුලො.	Thorn apple.

557

කරඹ ¥ 2.....	කරමද්දෙ, සුසෙණො. (ච)	Carissa Carondas.
කොද 2......	කුන්දං, (තු) මාඝ්‍ය. [2](මුච්චතෙ)	The many flowered jasmine.
දේවදලිය ¶ 2.....	දෙවතාඩො, (තු) ජීමූතො.	Deotar.
කෝමාරිකා 2.....	(ථා) [3] මිලාතො, මහාසහා.f	Aloe perfoliata.

558

කටුකරඬු 4.....	(අථො) සෙරෙය්‍යකො, දසී,f	
	කිංකිරාතො, කුරණ්ඩකො.	Jinti.
හෙළඅඳු 1.....	අජ්ජකො. (සිතපණ්ණාසෙ)	The white parnas
මුරුවා 2.....	සමීරණො, ඵණිජ්ජකො. b	Maruva.

---

1. -අසසමාරකො 2. මාඝ්‍යං--උච්චතෙ 3. අථ-අමිලාතො

a ගණිකා, අම්බට්ඨා යනුද සීනිද්ද ගසට නමිය.

* මාධවීලතා යනුද යොහොඹුගසට නමකි. යොමු යයිද කියත්.

† පතිභාස, සතපපාස යනුද අශ්වපර්යාය ශබ්දයන් උපපදකොට ඇති මාරක ශබ්දයද, කණේරුගසට නමිය-මීට අලරිය යයිද ව්‍යවහාරයි.

‡ ඵලපූර, රුචක යනුද ලප්නාරමට නමිය.

§ කිතව, ධූත්ත, ධූත්තූර යනුද ස්වර්ණපර්යාය ශබ්දද අත්තන වලට නමිය.

¥ කණ්හපාකඵල, අශගි යනුද කරඹ ගසටය.

¶ වෙණී, බරා, ගරී, යනුද දෙවදලිය ගසටය. "දෙවතාසො"-ටීකා

b "ඵණිජ්ජකො" ඇතැම්.

559

වද 2......	ජපා, f (තු) ජීව සුමනං.	The China-rose
කිළිල 2......	කරීරො, කකචො. (හවෙ)	Capparis Aphylla
පිළිල † 2....	රුක්ඛාදනී, f (ච) වන්දකා. f	A parasite plant
රත්නිටුල් ‡ 2....	චිත්තකො, (තව) [1]ගගිසඤ්ඤිතො.	Lead wort.

560

වරා 2.....	අක්කො, විකිරණො. (තස්මිං)	Swallow wort.
හෙළවරා 1.....	(තව) [2] ළක්කො. (සෙතපුප්ඵකෙ)	The white sort.
කිද § 2......	පූතිලතා, f ගළොචී. f (ච)	Guricha.
මොර e 2.......	මුබ්බා, f මධුරසා. f (ප්‍යථ)	Aletris.

561

කසඹිලියා 2.....	කපිකච්ඡු, දුඵස්සා. ¶ (ථ)	Jawasa
වැල්මදට 2.....	මඤ්ජිට්ඨා, f විකසා. f (හවෙ) $	Bengal madder.
දියමිත්ත a 2.....	අම්බට්ඨා, f (ච තථා) පාඨා. f	Acnidhi.
කුඵරැණ b 2.....	කටුකා, f කටුකරොහිණී. f	Cauki.

562

සැබෝ 2....	අපාමග්ගො, සෙඛරිකො.*	Achyr anthes aspera
වගපුල් ¥ 2....	පිප්ඵලී, f මාගධී. f (මතා)	Long pepper.
ගොකටු p 2.....	ගොකණ්ටකො, (ච) සිඞ්ඝාටො.	Gochura.
ඇත්වගපුල් 2....	කොලවල්ලී, f [3]හපිප්ඵලී. f d	A sort of long pepper

1. තු-අගගිසඤ්ඤිතො 2. තු-අලක්කො 3. -ඉහපිප්ඵලී

† රුක්ඛරුහා, ජීවන්තකා යනුද පිලිලට නාමය.
‡ ගින්නට කියන ලද නම් රත්නිටුලට යෙදේ.
§ අමතා, ජිනහරුහා, කන්තිකා, සොමවල්ලී, මධුපණ්ණී යනුද කිදය.
e දෙවී, මොරටා, තෙජනී, මධුලිකා, ගොකණ්ණී, පීලුපණ්ණී යනුදු එයට නාමය.
¶ කසඹිලියායයි සන්නයෙහි පේණ නුමුත් ටීකාවෙහි වඳුරු මෑ බවත්, අත්තගුත්තා, ජඩා, අව්‍යණ්ඩා, කණ්ඩුරා, පාවුසායනී, සුකසිම්බී, මක්කටී යනුද එයට නාම් බවත් කියන ලදි.
$ සමඩගා, ජිඩ්ගී, කාලමෙසිකා, මණ්ඩුකපණ්ණී, හණ්ඩි, යොජනවල්ලී යනුද වැල්මදටය.
a ඵාපනී, සෙයසී, රසා, එකට්ඨිලා, පාපචෙලී, පාචීනා, වනතිත්තිකා යනු දියමිත්තට නාමය.
b අසොකරොහිණී, කටුරොහිණී, මච්ඡපිත්තා, කණ්හභෙදී, චක්කාඩගී, සකුලාදනී යනුද කුඵරැණට නාමය.
* ධාමගගව, මයූරක, කොසපණ්ණී, කිණිහී, ඛරමඤ්ජරී යනුද සැබෝගසය.
¥ වෙදෙහී, කණා, චපලා, උසණා යනුද වගපුලටය.
p පලංකසා, සාදුකණ්ඩ, ගොඛුරක යනාදියද ගොකටුවලටය.
d කපිවල්ලී, සෙයසී, වසිර යනුද ඇත්වගපුලටය.

563

වදකහ ¶ 2....	ගොලොමී, f (තු) වචා. f (චාථ)	Orris root.
කටරොළු 2......	ගිරිකණ්ණා, [1]f පරාජිතා. f ¥	Clitoria.
පුස්වැන්න 2.....	සීහපුච්ඡී, f පඤ්හිපණ්ණී. f§	Hemionitis cordifolia
අස්වැන්න a 2...	සාලපණ්ණී, f (.තු ච) [2]ථිරා. f	Hedysarum Gangeticum.

564

කටුවැල්බටු * 2	නිදිද්ධිකා, f (තු) බ්‍යඝී. f (ච)	A sort of prickly night shade.
බේරු b 2....	(අථ) නීලී, f (ච) නීලිනී. f	Indigo
ඔළිද c 2...	ජිඤ්ජුකො, (චෙච) ගුඤ්ජා. f (ථ)	A brus precatorius.
හාතාවාරිය 2.....	සතමූලී, f සතාවරී. f d	Asparagus racemosus.

565

ඉවද p 2....	මහොසධං, (තච) [1] තිවිසාf	Atis.
බෝදිගස 2.....	බාකුචී, f සොමවල්ලිකා. f†	Somraj.
වනුවැල් 2.....	දබ්බි, f දරුහළිද්ද. f (ථ) ‡	Ylow Sanders
වලහසාල් 2......	විළඞගං, චිත්‍රතණ්ඩුලා, f e	Babreng.

566

උක් x 2.....	තුහී, f (චෙච) මහානාමො.	Euqhorbia.
මිදිවැල් 2.....	මුද්දිකා, f (තු) මධුරසා. fz	A grape vine.
වැල්මී 3.....	(අථාපි) මධුකං, යට්ඨි- -මධුකා, f මධුළට්ඨිකා. f $	Liquorice.

1. ගිරිකණ්ණී-අපරාජිතා   2. ච-ථිරා   3. තු-අතිවිසා

¶ උගගන්ධා, ඡගගන්ධා, සතපද්ධිකා යනුද වදකහවලට නමිය.
¥ අපෙපාටා, විණ්හුකන්තා යනුද කටරොළුවලටය.
§ පුට්ඨපණ්ණී, චිත්‍රපණ්ණී, කලසී, ධාවනී, ගුහා යනුද පුස්වැන්නය.
a විදරිගන්ධා, අංසුමතී යනුද අස්වැන්නටය.
* දුසී, කණ්ටකාරී, ඛුද්දකුලී යනුද කටුවැල්බටුය.
b කාළා, තුත්ථා, රඤ්ජනී, සිරිඵලී, දෙණී, දෙළා යනුද බේරුය.
c දුමෙසා, රත්තිකා, රත්තදලා, චූළා, කාකචිඤ්චී, තුලාබීජ, කණ්හලා, සිඛණ්ඩිනී, යනුද ඔළිදට නමිය.
d බහුසුතා, භීරු, ඉන්දිවරී, වරී යනුද හාතාවාරියටය.
p විසා, අරුණා, පටිවිසා, සිඞගී යනුද ඉවදගසට නමිය.
† සොමරාජී, සුවල්ලී, කාලමෙසී, කණ්හඵලා, පූතිඵලී යනුද බෝදිගසට නමිය.
‡ පීතද්දුම, කාලෙයක, පචම්පචා, පජ්ජනී යනුද වනුවැල්වලට නමිය.
e වෙල්ල, අමොඝා, කිමිඝන්‍ර, තණ්ඩුල යනුද වලහසාල්වලට නමිය.
x සීනුක්යයිද කියත්. වජිරද්දුම, ගුළා යනුද උක්වලට නමිය.
z ගොථනී, දකඛා, හාරහූරා යනුද මිදිවැල් වලට නමිය.
$ "මධුයට්ඨිකා" කියාද ඇතැමි.

567

වම්බටු 2......	වාතිඞ්ගණො, (ච) භණ්ඩාකී. f	The egg plant.
හෙළබටු 2.....	වත්තාකී, f බ්‍රහතී. f (පාඨ)	The white sort.
කැලිය a 2.....	නාගබලා, f (වෙව) ඣසා. f	Gorakha.
ලියනහලා 2......	ලාඞ්ගලී, f (තු ච) සාරදී. f	Gloriosa superba.

568

කෙසෙල් 3......	රම්භා, f (ච) කදලී, f මොචො.	Banana
කපු b 2....	කප්පාසී, f බදරා, f (භවෙ)	Cotton.
බුලත් 2.......	නාගලතා, f (තු) තාම්බූලී.f	Betel.
මලයිත්ත 2.....	අග්ගිජාලා, f (තු) ධාතකී.f	Lythrum fruticosum

569

සුදුත්‍රස්තවාළු 2....	තිවුතා, f තිපුටා. f (වාඨ) c	Teori, the white sort
කළුත්‍රස්තවාළු 2..	සාමා, f කාළා. f (ච කථ්‍යතෙ)d	Teori, the black sort.
ඔසබිය 2......	(අථො) සිඞ්ගී, f (ච) උසභො.	Rishabha.
හරේණු e 2.....	රේණුකො, කපිලා. f (භවෙ)	Renuca.

570

හිරිවේරිය 2....	හිරිවෙරං, (ච) වාලං, *(ච)	Bala
කෝවක්කා † 2....	රත්තඵලා, f (තු) බිම්බිකා f	Momordica mondelpha.
ගල්මල ‡ 2......	සෙලෙය්‍යං, [1] මසම්පුප්ඵං. (ච)	Benzoin
එන්සාල් 2....	ඵලා, f (තු) බහුලා. f § (භවෙ)	Large cardamoms.

---

1. සෙලෙය්‍යං-අසම්පුප්ඵං

a ගස්කැලිය යයිද කියත්. ගාඬෙගරුකී, රසසගවෙධුකා යනුද කැලියවලට නම්ය.

b තුකෙරී, සමුද්දන්තා යනුද නම්ය. වනකපු භාරද්වාජී නම්වේ.

c සබ්බානුභූති, සරලා යනුද සුදු ත්‍රස්තවාලු වලට නම්ය.

d සුසෙණිකා, මසූරවිදලා, අද්ධචන්ද, කාළමෙසිකා යනුද කළු ත්‍රස්තවාලු වලට නම්ය.

e හරෙණු, ද්විජා, හසමගන්ධිනී යනුද එයට නම්ය.

* උදීච්‍ය, බහිට්ඨා, කෙසාම්බුනාම යනුදු හිරිවේරියට නම්ය.

† තුණ්ඩිකෙරී, පිලුපණ්ණී යනුද එයට නම්ය.

‡ "කාලානුසාරීය" යනුද එයට නමකි.

§ බහුලා, චන්දවාලා යනුද එන්සාලට නම්ය-කුඤ්චිකා, කොරඞ්ගී, තිපුටා යනු හීන් එන්සාල්ය.

571

කොට්ටං හෙවත් උපුල් කොල 2..	කුට්ඨං, (ච) ව්‍යාධි. ¶(කථිතො)	Costus speciosus.
දසපුර 2.....	වානෙය්‍යං, (තු) කුටන්නටං.	Cyperus rotundus.
ඔසධී 1.....	ඔසධී. f (ජාතිමත්තමෙහ්‍යා)	A deciduous plant.
සියලු ඖෂධ 1....	-[1]සධං. (සබ්බමජාතියං)	A drug.

572

මූලාදි දශය 1.....	(මූලං පත්තං කළීරග්ගං[2] කණ්ඩං මිඤ්ජා ඵලං තථා තචො පුප්ඵඤ්ච ඡත්තන්ති) සාකං. (දසවිධමීරිතං)	The ten sorts of esculent roots, leaves, &c.

573

තුවර * 2.....	පපුන්නාටො, ඵළගලො.	Cassia Tora
සුළුතුර 2.......	තණ්ඩුලෙය්‍යො, [3] පපමාරිසො.	Maranthus polygamus.
දිවිපසුරු 2......	ජීවන්ති, f ජීවනී. f (වා ථ) †	Jivani.
ජීවක ‡ 2.....	මධුරකො, (ච) ජීවකො.	Jivaca.

574

සුදු ලූනු 2....	මහාකන්දෙ, (ච) ලසුණං. §	Garlic.
රතු ලූනු 2....	පලණ්ඩු, (තු) සුකන්දකො.	Onion.
දුම්මැල්ල 2.....	පටොලො, තිත්තකො. (වාථ)	Trichosanthes.
කිකිරිදිය 2......	භිඞ්ගරාජො, (ච) මාක්කවො.	Bhringariva.

---

1. ජාතිමත්තමහි-ඔසධං 2. කළිර-අග්ගං 3. -අප්පමාරිසො

¶ පාරිභාව්‍ය, වාප්‍ය, පාලක, උප්පල යනුද කොට්ටංය.
* දද්දුඝ, චක්කමද්දක, ඌරණක්ඛ යනුද තුවරටය
† ජීවා, ජීවනීයා, මධු යනුද දිවිපසුරුය.
‡ සිඞ්ගික, සෙක, දීඝායු, කුචශීර්ෂක, රසායන, මධුර, සාධු යනුද ජීවකය.
§ මහොසධ, අරිට්ඨ, රසොනක යනුද සුදුලූණුය.

575

සුළුබුරුද 2....	පුනන්නවා, f සොථසාති.f	Hogweed.
කිඹුල්වැන්න 2....	විතුන්නං, සුනිසන්නකං.	Marsilea dentala.
කරිවිල 2.....	කාරවෙල්ලො, (තු) සුසවී.f	Momordica charantia.
ලබු 3.....	තුම්බ්‍යා,f [1]ලාබු,f (ච)ලාබු. f(සා)	A long gourd.

576

කැකිරි 2.....	එළාලුකං, (ච) කක්කාරී. f	A sort of cucumber.
කොමඩු 2.....	කුම්භණ්ඩො (තු ච) වල්ලිභො.	The water-melon.
තියඹරා 2.....	ඉන්දවාරුණී, f විසාලා.f	Coloquintida.
මහකුර 2......	වත්ථුලං, වත්ථුලෙය්‍යකො.	Chenopodium album

577

මුලපලා 2.....	මූලකො, (නිත්ථියං) චුච්චු. f	Radish.
තම්පලා 1......	තම්බකො. (ච)	Globe amaranthus.
විලපලා 1.....	කලම්බකො.	A kind of potherb,
රුවර 1......	(සාක භෙද) කාසමද්ද.	Cassia esculenta.
ලිහිල කොල 1....	ඣජ්ඣරී.f	Name of a plant.
හඟුළු 1....	එගගවා. [2](දයො)	A sort of potherb.

578

ඊතණ ‡ 2......	සද්දලො, (චෙව) දුබ්බා. f (ච)	Bent grass.
සුදු ඊතණ 1....	ගොලොමී. f (සා සිතා භවෙ)	Bent grass with white blossoms.
වම්මුතු 2.....	ගුන්ද, f (ච) භද්දමුත්තං. (ච)	Cyperus pertenuis.
උක් 2.....	රසාලො, (තු) [3] උච්ඡු. [වෙළු,(තු)	Sugar cane.

579

උණ ගස * 4.....	තචසාරො, වෙණු, වංසො.	A bambu.
පුරුක 3....	පබ්බං, (තු) ඵලු, ගණ්ඨි. (සො)	A knot or joint
පවනින් හඬන හුණ ගස 1....	කීචකා. (තෙ සියුං වෙණු යෙ නදන්ත්‍ය නිලොද්ධුතා)	Bambu rattling because of wind.

---

1. තුම්බී-අලාබු 2. එගගව-ආදයො 3. තු-උච්ඡු

‡ සතපබ්බිකා, සහස්සවිරියා, භගවී, අනන්තා, රුහා යනුද ඊතණය.

* සතපබ්බ, යවඵල, මස්කර, තෙජන යනුද හුණගස්ය.

580

කුලල් බට 2.....	නළො, (ච) ධමනො. [පොට-	A reed.
වැළුක් 2.....	-ගලො, (තු) කාස. [1] (මිත්ථිත)	Saccharum spontaneum.
බිහි බට 2....	තෙජනො, (තු) සරො. (මූලං	Saccharum sara.
බබුස් තණමුල් 1...	තු) [2]සීරං. (බීරණස්ස හි)	Andropogon muricatum.

581

කුසතණ 3...	කුසො, බරිහිසං, දබ්භා.	Sacrificial grass.
ගන්ධකෝට නම් තණ 2...	භූතිණකං, (තු) භූතිණං.	Andropogon - schocenanthus.
තණවගීයක් 2..	සාසො, (තු) යවසො. (වා ථ)	Meadow grass.
පුවක් $ 2......	පූගො, (තු) කමුකො. (භවෙ)	Areca faufel

582

තල් 2.....	තාලො, විභෙදිකා. f (වාථ)	Palmyra.
ඉඳි ‡ 2.....	ඛජ්ජූරී, f සින්දි.f (වුච්චති)	Date tree
කිතුල් 1.....	හින්තාල. (තාල ඛජ්ජූරී)	The marshy date tree.
පොල් 1......	නාලිකෙරා. (තථෙ වච)	Cocoanut.
තල 1.....	තාලී.f (ච) *	Corypha.
වැටකෙයියා 1......	කෙතකී.f (නාරී)	Pandanus.
තෘණ වෘක්ෂයෝ	(පූගො ච) තිණ පාදපා. †	

---

1. කාසං-ඉත්ථී 2. තු-උසීරං

$ සොණ්ඨා, ගුවාක, ඛපුර යනුද පුවකට නම්ය.

‡ "ඛජ්ජූරී" (ඛජ්ජූරි? ඛජ්ජූර?) යනු යොන් ඉඳි ලෙසද "සින්දි" යනු කැලෑ ඉඳි ලෙසද සැලකේ.

† කිතුල්, පොල්, තල්, තල, ඉඳි වගී දෙක, පුවක්, වැටකෙයියා යන මේ ගස් තෘණ වෘක්ෂයෝය.

* "තාලී ච කෙතකී පූගො
අථෙථ්තෙ තිණ පාදපා" ඇතැම්.

583

පර්වතය * 9....	පබ්බතො, ගිරි, සෙලො, [1] අද්දි, නගා, [2]චල, සිලුච්චයා,	A mountain.
පාසාණය 5....	සිඛරී, භූධරො.] (ථ) [3]බෙහා, පාසාණ, [4]සමා,[5]පලො,සිලා f	A stone or rock.

584

පර්වත විශේෂ 7....	ගිජ්ඣකූටො, (ච) වෙභාරො, වෙපුල්ලො, [6] සිගිලී, (නගා) විඤ්ඣා, පණ්ඩව, වංකා. (දි)	Diverse mountains.
උදය පර්වතය 2.....	පුබ්බසෙලො, (තු වො) [7]'දයො.	Be eastern mountain.
අස්ත පර්වතය 3....	මන්දරො, [8] පරසොලො, [9]තෙථා.	The western mountain.
හිමාල පර්වතය 2....	හිමවා, (තු) හිමාචලො.	The Himalaya mountain

585

හිමාලකූටයෝ 5...	ගන්ධමාදන, කෙලාස, චිත්තකූට, සුදස්සනා, කාළකූටො.(ති කූටාස්ස)	The peaks of the Himalya range.
පර්වතයෙහි සම ප්‍රදේශය 2....	පත්ථො, (තු) සානු.f (වෙත්ථියං)	Table land.

586

කූළ 3...	කූටො, (වා) සිඛරං, සිඞ්ගං.	A peak or summit.
ප්‍රපාතය 2.....	පපාතො, (තු) තටො. (භවෙ)	Precipice.
පර්වත පාර්ශ්වය 2...	නිතම්බො, කටකො. (නිත්ථී)	The side of a rock.
දිය ඇල්ල 1.....	නිජ්ඣරො. (පසවොම්බුනො)	A cascade.

1. සෙලො-අද්දි
2. නග-අචල
3. අ-අබෙහා
4. පාසාණො-අස්මා
5. -උපලො
6. -ඉසිගිලි
7. ච-උදයො
8. -අපරසෙලො
9. -අතෙථා

* අභාරිය, ගොත්ත, යනුද පර්වතයට නමිය.

587

කඳුරැලි 2......	දරී, f (ඉත්ථී) කන්දරො. f (ද්වීසු)	An artificial cave.
ගල්ලෙණ 3....	ලෙණං, (තු) ගබ්භරං, ගුහා.f	A natural cave.
ගල් පොකුණ 2....	සිලාපොක්ඛරණී, f සොණ්ඩී. f	A rocky pool.
ලතාදින් වැසුනු ලෙණ 2....	කුඤ්ජං, නිකුඤ්ජ, [1] (මිත්ථී න)	A bower.

588

පර්වත මුදුන 1.....	(උද්ධම) [2] ධිච්චකා.f (සෙල-	Land on a mountain
පර්වත සමීප බිම 1..	ස්සා සන්නා භූම්‍යු)[3]පච්චකා.f	Land near a mountain.
පරිවාර පර්වතය 2	පාදෙ, (තු) [4] පන්තසෙලො. (ථ)	A hill near a mountain.
ගෛරිකාදිය 1....	ධාතු. (තෙනා ගෙරිකාදිකො)	A fossil or mineral.

589

සිංහයා 3.....	මිගින්දෙ, කෙසරී, සීහො. §	A lion.
කරබානා වලසා 2	තරච්ඡෝ, (තු) මිගාදනො.	A hyens.
ව්‍යාඝ්‍රයා 2.....	ව්‍යග්ඝො, ¶ (තු) පුණ්ඩරීකො.(ථ)	A tiger.
දිවියා 1.....	සද්දූලො. (දීපිනීරිතො)	A leopard.

590

වලසා 2.....	*අච්ඡෝ,ඉක්කො.(ච)[ඉස්සො,(ථ)	A bear.
කළු සිංහයා 3...	කාළසීහො, ඉසො. (ප්‍යථ)	The black lion.
රෝහිත මෘගයා 2....	රොහිච්චො, රොහිතො. (වාථ)	A sort of deer.
ගෝනා ‡ 3......	ගොකණ්ණො, ගණී, කණ්ටකො.	An elk

591

කගවේනා 4...	ඛග්ග, ඛග්ගවිසාණා, (තු) පලාසාදෙ, (ච) ගණ්ඩකො.	A rhinoceros or unicorn.
ව්‍යාඝ්‍රාදීහු 2.....	(ව්‍යග්ඝාදිකෙ) වාළමිගො,	A beast of prey.
වඳුරා සහ රිලවා 7.	සාපදෙ.] (ථ) පලවඞ්ගමො,	A monkey or-ape.

---

1. නිකුඤ්ජං-ඉත්ථී
2. උද්ධං-අධිච්චකා
3. භූමි-උපච්චකා
4. තු-උපන්තසෙලො-අථ

§ පඤ්චාස්‍ය, හරි යනුද සිංහයාටය.

* භල්ලූක යනුද වලසාය.

‡ ගණිකණ්ටකො යනු තනි නාමයකැයිද මතයකි.

592

මක්කටො, වානරො, සාඛා-
-මිගො, කපි, වලීමුඛො.
කළුතුඩැති වඳුරා1.. පලවඞ්ගො.] (කණ්හතුණ්ඩො) The black faced monkey.
ගොනඞ්ගුලො. (ති සො මතො)

593

කැනහිලා 5... සිඞ්ගාලො, ජම්බුකො, කොත්ථු, A jackal.
හෙරණ්ඩො, (ච) සිවා. f (පුංථි)¶ A Cat.
බළලා 3.... බිළාරො, බබ්බු, මජ්ජාරො. $
වෘකයා 2 a..... කොකො, (තු ච) වකො. (හවෙ) A wolf.

594

මී හරකා 2.... මහිසො, (ච) ලුලායො. (ථි) A buffalo.
ගවරා 2..... ගවජො, ගවයො. (සමා) The gayal or Bos gavoeus.
ඉත්තෑවා 2..... සල්ලො, (තු) සල්ලකො. (ථාස්ස A porcupine.
ඉත්තෑකුර 2.... ලොමම්හි) සල්ලං, සලං. His quills.

595

මුවා 5..... හරිණො, මිග, සාරඞ්ගා, A deer or antelope.
මගො, අජිනයොනි. (ච)
ඌරා 2..... සූකරො, (තු) වරාහො. (ථි) A hog.
සාවා 2...... පෙලකො, (ච) සසො. (හවෙ) A hare.

596

ඒණිමුවා 2..... ඒණෙය්‍යො, ඒණිමිගො. A kind of deer
හූනපුපුලා 2..... පම්පටකො, (තු) පම්පකො. A loris.
වාතමුවා 2..... වාතමිගො, (තු) චලනී. A swift antelope.
මීයා 3..... මූසිකො, (ත්වා) [1] බු, උන්දූරො. A rat.

---

1. තු-ආඛු

¶ මිගධුත්ත, වඤ්චක, භූරිමාය, ගොමායු යනුද කැනහිලාටය.
$ ඔතු, ආඛුභුජ, යනුද බළලාටය.
a කොක්නාවා.

597

මෘගවිශේෂ 8......	චමරො, පසදෙ. (චෙව) කුරඞ්ගො. මිගමාතුකා,f රුරු, රංකු, (ච) නිංකො, (ච) සරභා. [1](දි මිගන්තරා)	Various sorts of deer.

598

රන්වන් සම් ඇති මුව ජාති 3..	පියකො, චමූරු, කදලි- -මිගා. [2] (දි චම්මයොනයො)	Sorts of deer of which the hides are used.
සියලු සිව්පාවෝ 2..	මිගා, (තු) පසවො. (සීහා- දයො සබ්බ චතුප්පද)	Beasts in general.

599

මකුළුවා 4.....	ලූතා,f ලූතිකා, f උණ්ණ- -නාභි මක්කටකො. (සියා)	A spider.
ගෝනුස්සා 2...	විච්ඡිකො, (ත්වා)[3]ළි.(කපීතො)	A scorpion
හූනා 2....	සරබූ, f සරගොලිකා.f	A lizard.

600

ගොයා 2....	ගොධා,කුණ්ඩා.(පථ්‍යො)[ක ණ්ණ-	An iguana.
කන්වායා 2.....	-ජලූකා, f සතපද්‍ය.[4] f (ථ)	A centipede
ලේනා 2......	කලන්දකො, කාලකා. f (ථ)	A squirrel.
මුගටියා 2......	නකුලො, මුඞ්ගුසො. (හවෙ)	A mungoose.

601

කටුස්සා 2....	කකණ්ටකො, (ච) සරටො.	A chameleon
පණුවා 4......	කීටො, (තු) පුළවො, කිමී,	A worm or insect.
බූ පණුවා * 2	පාණකො.] චාපථ්‍යො) උච්චා- ලිඞ්ගා, ලොමසපාණකො.	A caterpillar

1. සරභ-ආදි
2. කදලිමිග-ආදි
3. තු-ආළි
4. සතපදි-අථ

602

පක්ෂියා 15.....	විහඞ්ගා, විහගො, පක්ඛි,	A bird in general.
	විහඞ්ගම, ඛගා, [1] ණ්ඩජා,	
	සකුණො, (ච) සකුන්තො, (පි)	
	පතඞ්ගා, සකුණී, ද්විජො,	

603

	චක්කඞ්ගා, පත්තයානො, (ච)	
	පතන්තො, නීළජො. (භවෙ)	
පක්ෂිවිශේෂ 1.....	(තබ්භෙද) † වට්ටකා, f ජීව-	Various birds.
	-ඤ්ජීවො, චකොර, තිත්තිරා,	

604

	සාළිකා, f කරවීකො, (ච)	
	රවිහංසො, කුකුත්ථකො,	
	කාරණ්ඩවො, (ච) පිලවො,	
	පොක්ඛරසාතකා. [2] (දයො)	

605

පියාපත 7.....	පතත්තං, පෙඛුනං, පත්තං,	A wing.
	පක්ඛො, පිච්ඡං, ඡදෙ, ගරු.	
කුරුළු බිත්තරය 1....	අණ්ඩං, (තු පක්ඛි බීජෙ ථ)	An egg.
කැදැල්ල 2....	නීළො, (නිත්ථී) කුලාවකං.	A nest.

606

ගුරුළු මව 1.......	(සුපණ්ණමාතා) විනතා.f	The mother of garudas.
ස්ත්‍රීපුරුෂ යුවළ 1..	මිථුනං. (ථී පුම ද්වයං)	Copulation
යුගල 6......	යුගං, (තු) යුගලං, ද්වන්දං,	A pair.
	යමකං, යමලං, යමං.	

---

1. ඛග-අණ්ඩජා 2. සාතක-ආදයො

† මෙහි "වට්ටකා. වටුවෝය, ජීවඤ්ජීව, දක්ෂිණපථාදියෙහි මයුර ප්‍රමාණ වූ ජීවඤ්ජීවක නම් පක්ෂීහුය, චකොර, ඇටිකුකුලෝය, තිත්තිර, තිත්වටුවෝය, සාලිකා, සැළලිහිණිය, කරවීකො, කුරවිකෙවිල්ලෝය, රවිහංසො, ඇල්බෝය, කුකුත්ථකො, සිනිඹිල්ලෝය, කාරණ්ඩවො, කාරළුය, පිලවො. මහවෙල්ලුය, පොක්ඛරසාතක, තල්රෙහෙරුය, ආදයො, (යන) මේ ආදීහු තබ්භෙද, ඒ පක්ෂි විශේෂයෝය." යනු සන්නයි.

607

සමූහය 29......	සමූහො, ගණ, සංඝාතා, සමුදයො, (ච) සඤ්චයො, සන්දොහො, නිවහො, ඔඝො, විසරො, නිකරො, චයො,	A multitude.

608

කායො, ඛන්ධො, සමුදයො,
ඝටා, f සමිති,f සංහති,f
රාසි, පුඤ්ජො, සමවායො,
පූගො, ජාතං, කදම්බකං,

609

ඛ්‍යූහො, විතාන, ගුම්බා, (ච)
කලාපො, ජාල, මණ්ඩළං.

සමානයන්ගේ සමූහය 1....	(සමානානං ගණො) වග්ගො.	A multitude of similar things.
ප්‍රාණීන්ගේසමූහය 2	සංඝො, සත්ථො. (තු ජන්තුනං)	A multitude of animals.

610

කුලය 1....	(සජාතිකානන්තු) කුලං.	Of homogemoeus animals.
නිකාය 1....	නිකායො. (තු සධම්මිනං)	Of persons practising like duties.
රැල 1.....	යූථො. (තිත්‍ථී සජාතීය- -තිරච්ඡානානමුච්චතෙ)	Of birds and beasts.

611

ගුරුළා 5.....	සුපණ්ණො, වෙනතෙය්‍යො, (ච) ගරුළො, විහගාධිපො.*	A garuda.
කොවුලා 5.....	පරපුට්ඨො, පරභතො, කුණාලො, කොකිලො, පිකො.	The Indian cuckoo.

* පක්ඛිසීහ, උළුසීහ, වජිරතුණ්ඩ, සුධාහාර, සුවණ්ණපක්ඛ, භුජගාසන යනුද ගුරුළාය.

612

මොණරා 8.....	මොරො, මයූරො, බරිහි,	A peacock.
	නීලගීව, සිඛණ්ඩිනො,	
	කලාපී, (ච) සිඛී, කෙකී.	
මොණරකුඩුම්බිය 2	චූළා, f (තු ච) සිඛා.f (භවෙ)	Its crest.

613

මොණරපිල 4....	සිඛණ්ඩො, බරිහං, (චෙව)	Its tail.
	කලාපො, † පිඤ්ඡං.[1](මප්‍යථ)	
සඳැස්පිල 2.....	චන්දකො, මෙචකො. (චාථ)	The eye in his tail.
බඹරා 7.....	ඡප්පදෙ, (ච) මධුබ්බතො,	A bee.

614

	මධුලීහො, මධුකරො,	
	මධුපො, භමරො, අලි.	
පරවියා 4....	පාරාපතො, කපොතො, (ච)	A dove, or pigeon.
	කකුටො, (ච) පාරෙවටො.*	

615

ගිජුලිහිණියා 2....	ගිජ්ඣා,ගජ්ඣා. (ථ)[කුලලො,	A vulture.
උකුස්සා 3.....	සෙනො, ව්‍යග්ඝිනසො. (ප්‍යථ)	A hawk.
උකුසු විශේෂයක් 1	(තබ්බෙද) සකුණග්ඝි.f (ත්ථී)	A kind of hawk.
පක්ෂි විශේෂයක් 2	ආටො, දබ්බිමුඛද්විජො.	Name of a bird.

616

බකමූණා 4.....	උහුංකාරො, උලූකො, (ච)	An owl.
	කොසියො, වායසාරි. (ච) ¥	
කපුටා 5.......	කාකො,(ත්ව)[2]රිට්ඨො,ධංකො,	A crow
	බලිපුට්ඨො, (ච) වායසො,	

---

1. පිඤ්ඡං--අපි-අථ 2. තු-අරිට්ඨො

† "පිච්ඡ" ඇතැම්.

* පරාවටො, කියාද පාඨයි. "පරාපත" යනුද පරවියාය.

¥ සක්කවණ්ණ, දිවාන්ධ, චක්කනාසික, හරිනෙත්ත, දිවාභීත, කාකභීරු, රත්තිචාරී, යනුද බකමූණාය.

617

වන කවුඩා 2.....	කාකොළො, වනකාකො. (ථ)	A raven.
කැටකිරිල්ල 2....	ලාපො, ලටුකිකා, f $(පුථ)	Perdix chinensis.
ඇත් හොඬක් ඇති පක්ෂියා 2..	වාරණො, හත්ථිලිඞ්ගො. (ච) (හත්ථිසොණ්ඩවිහඞ්ගමො)	The hathilingo bird.

618

කබරුස්සා 3.....	උක්කුසො, කුරරො, (කොල--ට්ඨිපක්ඛිම්හි ච) කුක්කුහො.	An osprey.
ගිරවා 3.....	සුවො, (තු) කීරො, (ච) සුකො.	A parrot.
කුකුළා 2....	තම්බචූළො, (ච) කුක්කුටො.	A gallinaceous fowl

619

වලිකුකුළා 2.....	වනකුක්කුටො, (ච) නිජ්ජිව්හො.	A wild cock
කොස්වාලිහිණියා 2	(අථ)කොඤ්චා,f (ච)කුන්තනී.f	A curlew.
සක්වාලිහිණියා 2	චක්කවාකො, (තු) චක්කව්හො.	The ruddy goose
කැඳැත්තා 2....	සාරඞ්ගො, (තු ච) චාතකො.	Cuculus melano leucus

620

පියාබළලා 2...	තුලියො, පක්ඛබිළාලො.	A flying fox.
විල්ලිහිණියා 2.....	සතපත්තො, (තු) සාරසො.	The Siberian crane.
කොකා 2....	බකො,(තු) සුක්කකාකො. (ථ)	A crane.
කණකොකා 2.....	බලාකා, f බිසකණ්ඨිකා.f	A small crane.

621

ලෝකුඩුවා 2.....	ලොහපිට්ඨො, (තථා) කංකො.	A heron.
පක්ෂි විශේෂයක් 2	ඛඤ්ජරීටො, (තු) ඛඤ්ජනො.	A wag-tail.
ගේ කුරුල්ලා 2.....	කලවිංකො, (තු) චටකො.‡	A sparrow
කිරළා 2......	දින්දිභො, (තු) කිකී. (භවෙ)	A blue jay.

$ ලටුවා යනුද කැටකිරිල්ලට නමකි.

‡ කුලිඞ්ග යනුද ගේ කුරුල්ලාට නමකි.

622

විලිකුකුළා 2.....	කාදම්බො, කාළහංසො.(ථ)	A drake.
සෝෂ්ට කුක්කුට පක්ෂියා 2.....	සකුන්තො, භාසපක්ඛිනි	The Indian vulture.
නීල කොබෙයියා 2	$ධූම්‍යාටො, (තු) කලිඞ්ගො.(ථ)	The fork-tailed shrike.
දතුඩුවා 2.....	දත්‍යූහො, කාලකණ්ඨකා.	A gallinule.

623

දඩුවෙල්බැමැස්සා 1	ඛුද්දා. [1](දි මක්ඛිකා භෙද)	A small bee.
ඇටලේ මැස්සා 2	ඩංසො, පිඞ්ගලමක්ඛිකා. f	A gadfly.
මැස්සන්ගේබිජුවට 2	ආසාටිකා, f මක්ඛිකාණ්ඩං.	A fly's egg.
පලහැටියා 2....	පටඞ්ගො, සලභො. (භවෙ)	A grasshopper.

624

මදුරුවා 2....	සූචිමුඛො, (ච) මකසො.	A gnat.
රැහැය්යා 2 *....	චීරි, f (තු) ඣල්ලිකා. f (ථ ච)	A cricket.
වවුලා 2....	ජතුකා, f ජිනපත්තා.f [2](ථ)	A bat.
හංසයා 2.....	හංසො, සෙතච්ඡදො.†(භවෙ)	A swan.

625

රාජහංසයා 1....	(තෙ) රාජහංසා. (රත්තෙහි පාද තුණ්ඩෙහි භාසිතා)	A white swan with red legs & bill.
කිළුටු පාතුඩු ඇති හංසයා 1....	මල්ලිකා, (ඛ්‍යා) [ධතරට්ඨා.$	One with brown legs and bill.
කළු පාතුඩු ඇති හංසයා 1....	(මලිනෙහ සිතෙහි ච‡)	One with black legs and bill.
තිරිසනා 2....	තිරච්ඡො, (තු) තිරච්ඡානො. (තිරච්ඡාන ගතෙ සියා)	An irrational animal

අරඤ්ඤාදි වග්ගො. II.-5.

---

1. ඛුද්දා-ආදි   2. අජිනපත්තා-අථ

$ කුලිඞ්ග, භිඞ්ග යනුද නීලකොබෙයියාට නමිය.

* සීරු යනු රැහැයියාය-සිඞ්ගාරී, ඣීරුකා යනුද රැහැය්යාට නමිය.

† චක්කඞ්ග, මානුසොක යනුද හංසයාය.

$ "මල්ලිකාක්ඛ ධතරට්ඨ යන හංසයෝ 2......මල්ලිකාක්ඛා ධතරට්ඨා" ඇතැම්.

626

නාලොව 4......	අධොභුවන, පාතාලං,	The Naga world
	නාගලොකො, රසාතලං.	
සිදුර 9....	රන්ධං, (තු) විවරං, ඡිද්දං,	A hole or vacuity
	කුහරං, සුසිරං, බිලං,	

627

	සුසි, (ත්‍රී) ඡිග්ගලං, සොබ්භං.	
සිදුරු සහිත දෙය 1	(සච්ඡිද්දෙ) සුසිරං තිසු	
වළ 2......	(ථීයන්තු) කාසු, f ආවාටො.	A hole in the ground.
වාසුකිනාරජ 2...	සප්පරාජා, (තු) වාසුකී.	Vasuki, King of the Nagus

628

අනන්ත නාරජ 2..	අනන්තො, නාගරාජා. † (ථ)	The naga king Ananta.
පිඹුරා 2....	වාහසො, [1]ජගරො. (භවෙ)	A boa.
පොළඟා 2....	ගොනසො,‡(තු) තිලිච්ඡො. (ථ)	A viper.
දියබරියා 2....	දෙඩ්ඩුභො, රාජුලො. (භවෙ)	A water snake, amphisboena.

629

මේරු පාදයෙහි නාගයෝ 2...	කම්බලො, [2]ස්සතරො. (මෙරු-	Nagas at the foot of Meru.
ගැරඬියා 3...	පාදෙ නාගා ථ)] ධම්මනී,	A rat-snake.
	සිලුත්තො, සරසප්පො. (ථ)	
පතාවුල්ලා 2....	නීලසප්පො, සිලාභු. (ච)	A whip-snake.

630

සර්පයා 18.....	ආසිවිසො, භුජඞ්ගා, [3] හි,	A snake or serpent.
	භුජගො, (ච) භුජඞ්ගමො,	
	සිරිංසපො, ඵණී, සප්පා,	
	[4]ලගද්ද, හොගි, පන්නගා,	

---

1. -අජගරො 2. -අස්සතරො 3. භුජඞ්ගා-අහි 4. සප්ප-අලගද්ද

† සෙසො යනුද අනන්ත නාරජට නමක්ය.

‡ ගෝනුස්සාට යයිද් මතයකි.

631

	අධිජිවෙහා, උරගො, වාළො,	
	දීඝො, (ච) දීඝපිට්ඨිකො,	
	පාදූදරො, විසධරො.*	
සර්ප ශරීර 1....	භොගො, (තු එණිනො තනු)	A snake's body.

632

සර්ප දළය 2.....	ආසී, f (ත්‍රී) සප්පදාඨා.f (ථ)	His fang.
සර්පසැව 2......	නිම්මොකො, කඤ්චුකො.(සමා)	The slough of a snake.
විෂ 2.......	විසං, (ත්‍වනිත්‍රී) ගරළං.	His venom.
විෂ භේද 2......	(තබෙහද වා) හලාහලො,	Various sorts of fixed poison.

633

	කාළකූටා. [1](දයො වාථ)	
අහිගුණ්ඨිකයා 2...	වාළගාහ්‍ය, [2]හිතු ණ්ඩිකො.†	A snake catcher
නරකය 3....	නිරයො, දුග්ගති, f (ත්‍රී ච)	Hell
	නරකො. (සො මහට්ඨධා)	

634

අටමහ නරකයෝ 8..	සඤ්ජීවො, කාළසුත්තො, (ච)	The eight great hells
	මහාරොරුව, රොරුවා,	
	පතාපනො, අවීචි, f (ත්‍රී)	
	සංඝාතො, තපනො. (ඉති)	

635

අටමහනරකයෙහි ජලාධාරයෝ 2	(පීයං) වෙතරණි, f ලොහ-	Its rivers.
	-කුම්භී.f (තත්‍ථ ජලාලයා)	
නිරය පාලකයා 2....	කාරුණිකො, නිරයපො.	A guardian of hell.
නිරයෙහි දුක් විඳින්නා 2...	නෙරයිකො, (තු) නාරකො.	One suffering in hall.

1. කාළකූට-ආදයො 2. වාළගාහි-අහිතුණ්ඩිකො

* චක්‍ඛී, කුණ්ඩලී, ගූළ්හපාද, චක්‍ඛුස්සව, කාකොදර, දබ්බීකර, බිලෙසය, ජිම්හග, පවනාසන, යනුද සර්පයාට නාමය.

† "අහිගුණ්ඨිකො" ඇතැම්.

636

සාගරය 7.....	අණ්ණවො, සාගරො, සින්ධු, සමුද්දෙ, රතනාකරො, ජලනිධ්‍යු, [1]දධි. (තසස	The ocean.
කිරිමුහුදිය 1....	හෙද) ඛීරණ්ණවා. [2](දයො)	The milky and other seas

637

වෙරළ 1.....	වෙලා.f (ඍස කුලදෙසොථ)	A shore or bank.
දිය සලාව 2.....	ආවට්ටො, සලිලබ්භමො.	A whirlpool.
දියබිඳුව 3....	ඵෙවො, (තු) බින්දු, ඵුසිතං.	A water drop.
ජලනිග්මය 1....	භමො. (තු ජලනිගගමො)	A drain or a water course.

638

ජලය * 15.....	ආපො, පයො, ජලං, වාරි, පානීයං, සලිලං, දකං, අණ්ණො. නීරං, වනං, වාලං, තොය, [3]ම ම්බු දකං, (ච) කං.	Water.

639

රළ 4......	තරඞ්ගො. (ච තථා) භඞ්ගො උමි, f වීචි. f (පුම්ත්‍රථියං)	A wave.
මහ රළ 2.....	උල්ලොලො, (තු ච) කල්ලොලො. (මහාවීචිසු කථ්‍යතෙ)	A surge or billow.

640

මඩ 5....	ජම්බාලො, කලලං, පංකො, චික්ඛල්ලං, කද්දමො. (ප්‍යථ)	Mud or clay.
වැලි 6......	පුලිනං, වාලුකා, f වණ්ණු,f මරු, f [4]රු, f සිකතා. f (භවෙ)	Sand.

1. ජලනිධි-උදධි
2. ඛීරණ්ණව-ආදයො
3. තොය-අම්බු-උදකං
4. මරු-උරු

* කමල, ඛීර, යනුද ජලයට නම්ය.

641

දූව 2.....	අන්තරීපං, (ච) දීපො. (වා ජලමජ්ඣ ගතං ථලං)	An island.
ඉවුර 5.....	තීරං, (තු) කූලං, රොධං, (ච) පතීරං, (ච) තටං. f (තීසු)	A bank

642

එතර 1.....	පාරං. (පරම්හි තීරම්හි)	The further bank
මෙතර 2......	ඔරං, (ත්ව) [1]පාර, (මුච්චතෙ)	The near bank.
පහුර 5.....	උළුම්පො, (තු) පලවො, කුල්ලො, තරො, (ච) පච්චරී f (ත්ථියං)	A raft or float.

643

නැව 3......	තරණී, f තරි, f නාවා. f (ච)	A ship.
කුඹ ගස 2.....	කූපකො, (තු ච) කුම්භකං.	The mast.
ගල් වන 2.....	පච්ඡාබන්ධො, ගොටවිසො.	A large oar.
නැවියා 2......	කණ්ණධාරො, (තු) නාවිකො.	The pilot or helmsman.

644

රිට 2.....	අරිත්තං, කෙනිපාතො. (ථ)	A rudder.
නැව් පදින්නා 2....	පොතවාහො, නියාමකො.	A captain of ship.
නැව් වෙළෙන්ද 1	සංයත්තිකා. (තු නාවාය වාණිජ්ජමාචරන්ති යෙ)	A voyaging merchant

645

නැව් අවයව 3....	(නාවායඞ්ගා) ලකාරො, (ච) වටාකාරො, පියා. [2](දයො)	The parts of a ship.
වෙඩි † 2....	පොතො, පවහණං. (වුත්තං)	The ship's boat.
ඔරුව 2.....	දෙණී, f (ත්විත්ථී තථා) [3]ම්මණං.	An oval basin shaped like a boat.

1. තු-අපාරං-උච්චතෙ 2. පිය-ආදයො 3. තථා-අම්මණං

† මෙහි වෙඩි යනු නැවේ ඇති ඔරුවයි. සිංහල ශබ්ද කෝෂවල මෙම අරුත දක්නට නොමැත.

646

ගැඹුර 3.....	ගභීර. f නින්න, f ගම්භීරා.f	Deep
නොගැඹුර 1...	(ථො) [1] ත්තානං. f (තබ්බිප- -ක්ඛකො)	Shallow.
ඉතා ගැඹුර 2....	අගාධං, (තු) [2] තලම්ඵස්සං. f	Bottomless, very deep
කිලිටි ජලය 3.....	අනච්ඡො, f කළුසා f [3] විලාf	Turbid, foul.

647

පිරිසිදු ජලය 3....	අච්ඡො, f පසන්නො,f විමලො.f (ගම්භීරප්පභුති තිසු)	Pure, clean.
ධීවරයා 5.....	ධීවරො, මච්ඡිකො, මච්ඡ-බන්ධ, කෙවට්ට, ජාලිකා.¥	A fisherman

648

මාළුවා * 6....	මච්ඡො, මීනො, ජලචරො, පුථුලොමො, [4] ම්බුජො, ඣසො.	A fish.
මත්ස්‍ය විශේෂ 13...	රොහිතො, මගුරො, සිඞ්ගී, වලජො, මුඤ්ජ, පාවුසා,	Various sorts of fish.

649

සතවංකො, සවංකො, (ච) නළමීනො, (ච) ගණ්ඩකො, සුසුකා, f සඵරී, f (මච්ඡ-ප්පභෙද) මකරා. [5](දයො)

650

මහා මත්ස්‍යයෝ 7	(මහාමච්ඡා) තිමි, තිමි-ඞ්ගලො, තිමිරපිඞ්ගලො, ආනන්දො, (ච) තිමින්දො, (ච) අජ්ඣාරොහො, මහාතිමි.	Fish of enormous size.

---

1. අථ-උත්තානං
2. තු-අතලම්ඵස්සං
3. කළුස-ආවිලා
4. පුථුලොමො-අම්බුජො
5. මකර-ආදයො

¥ දස යනුද ධීවරයාට නමක්ය.

* අණ්ඩජ, විසාර, සකලී, යනුද මාළුවාට නමිය.

651

පෙටියා 2.....	පාසාණමච්ඡො, පාඨීනො.	A sheat fish.
බිළිය 2.....	වඩෙකා, (තු) බළිසො. (භවෙ)	A fish-hook.
කිඹුලා 3......	සුංසුමාරො, (තු) කුම්භීලො,	A crocodile.
කැස්බැවා 2......	නකෙකා.] කුම්මො,(තු) කච්ඡපො.	A furtle, or tortoise.

652

කකුළුවා 2.....	කක්කටකො, කුළීරො. (ච)	A crab.
පූඩාවා 2.....	ජලූකා, f (තු ච) රත්තපා.f	A leech.
මැඩියා ¥ 3......	මණ්ඩූකො, දද්දුරො, භෙකො.	A frog.
ගැඩවිලා 2....	ගඬුප්පාදෙ, මහීලතා.f	An earth-worm.

653

බෙල්ලා 2......	(අථ) සිප්පී, f (ච) සුත්ති.f (ත්ථී)	A pearl-oyster.
සක 2......	සංඛො, කම්බු. (මනිත්ථියං)	A conch.
සක් බෙල්ලා 2.....	ඛුද්දසංඛො, සංඛනඛො.	A small shell.
රත්වත් බෙල්ලා 2	ජලසුත්ති, f (ච) සම්බුකො.	A bivalve shell.

654

දිය පිහිටි තැන 2...	ජලාසයො, ජලාධාරො.	A lake or pond.
ගැඹුරු වූ ජලාසය 1	(ගම්භීරො) රහදෙ. (ස ච)	A deep lake.
ළිඳ 2......	උදපානො, පානකූපො.	A well.
පොකුණ 2.....	ඛාතං, පොක්ඛරණී. f (ත්ථියං)	A large pond.

655

විල 6.....	තළාකො, (ච) සරො, (නිත්ථී)	A tank or lake.
	වාපී, f (ච) සරසී, f (ත්ථියං)	
	දහො, [1] ම්බුජාකරො. (වාථ)	
කුඩා විල 1....	පල්ලලං. (ඛුද්දකො සරො)	A small tank.

1. අම්බුජාකරො

¥ වසසාභු, සාලූර, පලව යනුද මැඩියාට නමිය.

656

මහ විල් සත 7	අනොතත්තො, (තථා) කණ්ණ- මුණ්ඩො, (ච) රථකාරකො, ඡද්දන්තො, (ච) කුණාලො, (ච) (වුත්තා) මන්දකිණී, f (තථීයං)	The seven great lakes.

657

	(තථා) සීහප්පපාතො. (ති එතෙ සත්ත මහා සරා)	
ළිඳ සමීපයෙහි ගවයන් දිය බොන වළ 2..	ආහාවො, (තු) නිපානං. (වා	A trough near a well
වැස්සෙන් හැරුණු වළ 2...	[1] ඛාතං, (තු) දෙවඛාතකං.	A natural pond.

658

ගංගාව 6.....	සවන්තී, f නින්නගා, f සින්ධු,f සරිතා, f ආපගා, f නදී. f	A river.
ගංගා නදිය * 2....	භාගීරථී, f (තු) ගඞ්ගා. (ථ)	The Ganges.
මෝය 2......	සම්භෙදෙ, සින්ධුසඞ්ගමො.	The mouth of a river.

659

පඤ්චමහා ගංගා 5	ගඞ්ගා, f [2]චිරවතී, f (චෙව) යමුනා, සරභූ, f මහී. f (ඉමා මහා නදී පඤ්ච)	The five great rivers.
ගංගා විශේෂයෝ 5..	චන්දභාගා, f සරස්සතී, f	Various rivers.

660

	නෙරඤ්ජරා, f (ච) කාවෙරී, f නම්මද. f (දි ච නින්නගා)	
සොරොව්ව 2.....	වාරිමග්ගො, පණාළි. f (ත්ථී)	An issue from a pond.
ගම්දෙර ගවර වළ 3	(පුමෙ) චන්දනිකා, f (තු ච)	A dirty pool at the entrance of a village.

1. ච-අඛාතං   2. -අචිරවතී

* තිපථගා, තිසොතා යනුද ගංගා නම් ගහය.

661

	ජම්බාළි, f ඔළිගල්ලො. (ච	
	ගාමද්වාරම්හි කාසුයං)	
පියුම 12......	සරෝරුහං, සතපත්තං,	A lotus.
	අරවින්දං, (ච) වාරිජං,	

662

	(අනිත්ථී) පදුමං, පඞ්ක-	
	රුහං, නළින, පොක්ඛරං,	
	මුළාල පුප්ඵං, කමලං.	
	භිස පුප්ඵං, කුසෙසයං,¶	

663

හෙළ පියුම් 1.....	පුණ්ඩරීකං. (සිතං) [රත්තං)	A white lotus
රත් පියුම් 2......	කොකනදං, කොකාසකො.	A red lotus.
පියුම් කෙසුරු 2..	කිඤ්ජක්ඛො, කෙසරො. (නිත්ථී)	A filament.
පියුම් දණ්ඩ 2.....	දණ්ඩො, (තු) නාල. [1](මුච්චතෙ)	The stalk.

664

නෙළුම් දලි 2.....	භිසං, මුළාලො. (නිත්ථීච)	Its edible root.
පියුම් කෙමිය 2.....	බීජකොසො, (තු) කණ්ණිකා. f	Its pericarp.
පදුමාදීන්ගේ සමූහය 1...	(පදුමාදි සමූහෙ තු	
	භවෙ) සණ්ඩ. [2](මනිත්ථියං)	An assemblage of lotus and other flowers.

665

උපුල් 2.....	උප්පලං, කුවලයං. (ච)	Any water-lily.
නිලුපුල් 1.....	(නීලං තව්) [3] න්දීවරං. (සියා)	The blue lotus.
හෙළ උපුල් 1.....	(සෙතෙ තු) කුමුදං. (වස්ස	The esculent white sort
එම අල 1....	කන්දෙ) සාලූක. [4](මුච්චතෙ)	Its root.

1. නාලං--උච්චතෙ
2. සණ්ඩං--අනිත්ථීයං
3. තු-ඉන්දීවරං
4. සාලූකං--උච්චතෙ

¶ තාමරස යනුද පියුමට නමක්ය.

666

හෙල්මැලි 3.....	සොගන්ධිකං, කල්හාරං, දකසීතලිකං. (පාඨ)	The white water-lily.
සෙවෙල 2......	සෙවාලො, නීලිකා. f (වාඨ)	Vallisneria.
පියුම් විල 2.....	හිසින්‍ය, f [1] ම්බුජිනී. (හවෙ)	A lotus-pond.
සෙවෙල් විශේෂ 3...	(සෙවාලො) තිලබීජං, (ච) සංඛො, (ච) පණකා. [2](දයො)	Various sorts of Vallisneria.

පාතාල වග්ගො. II.-6.

භූකණ්ඩො දුතියො 2.

1. හිසිනී-අම්බුජිනී
2. පණක-ආදයො

667

(විසෙස්සාධීනසංකිණ්ණා
නෙකත්ථෙ හව්‍යයෙහි ච
සාඞ්ගා පාඞ්ගහි කථ්‍යන්තෙ
කණ්ඩෙ වග්ගා ඉහක්කමා

668

ගුණ දබ්බ ක්‍රියා සද්ද
සියුං සබ්බෙ විසෙසණා
විසෙස්සාධීන භාවෙන
විසෙස්ස සමලිඞ්ගිනො)†

669

සිත් කළු (දෙය) 18 සොභනං, රුචිරං, සාධු, Beautiful or pleasing.
මනුඤ්ඤං, චාරු, සුන්දරං,
වග්ගු, මනොරමං, කන්තං,
හාරි, මඤ්ජු, (ච) පෙසලං,

670

භද්දං, වාමං, (ච) කල්‍යාණං,
මනාපං, ලට්ඨකං, සුභං.
උතුම් (දෙය) 29... උත්තමො, පවරො, ජෙට්ඨො, Chief, principal
පමුඛා, [1]නුත්තරො, වරො,

671

මුඛ්‍යා, පධානං, පාමොක්ඛා,
-පර, [2]මග්ගඤ්ඤ, [3]මුත්තරං,
පණීතං, පරමං, සෙය්‍යා,
ගාමණී, සෙට්ඨ, සත්තමා,

---

1. පමුඛො-අනුත්තරො 2. පරං-අග්ගඤ්ඤං 3. -උත්තරං

672

	විට්ඨා, [1] රිය, නාගෙ, [2] කො,	
	[3] සභ, [4] ගගා, මොක්ඛ, පුඞ්ගවා,	
	සීහ, කුඤ්ජර, සද්දූලා.	
	(දී තු සමාසගා පුමෙ)	

673

	(චිත්තක්ඛි පීති ජනන)	Charming
	[5]මබ්‍යාසෙක, [6] මසෙචනං.	
ප්‍රිය (දෙය) 6.....	ඉට්ඨං, (තු) සුභගං, හජ්ජං,	Beloved, desired.
	දයිතං, වල්ලභං, පියං.	

674

හිස් (දෙය) 3.....	තුච්ඡං, (ච) රිත්තකං, [7]සුඤ්ඤං.	Void, empty.
අසාර (දෙය) 2.....	(අථා) [8]සාරං,(ච) ඵෙග්ගු. (ච)	Barren.
පවිත්‍ර (දෙය) 3.....	මෙජ්ඣං, පූතං, පවිත්තො. (ථ)	Pure.
අවිරුද්ධ (දෙය) 2...	අවිරුද්ධො, අපණ්ණකො.	Unobstructed.

675

උත්කෘෂ්ට¥ (දෙය)2	උක්කට්ඨො, (ච) පකට්ඨො. (ථ)	High, excellent.
ලාමක (දෙය) 11....	නිහීනො, හීන, ලාමකා,	Low, inferior.
	පතිකිට්ඨං, නිකිට්ඨං, (ච)	
	ඉත්තරා, [9] වජ්ජ, කුච්ඡිතා,	

676

	අධමො, [10]මක, ගාරය්හා.	
කිළුටු $ (දෙය) 2.....	මලිනො: (තු) මලීමසො.	Foul, dirty.
මහත් (දෙය) 9....	බ්‍රහා, මහන්තං, විපුලං,	Great.
	විසාලං, පුථුලං, පුථු,	

---

1. විසිට්ඨො-අරියො
2. නාග-ඒක
3. -උසභ
4. -අග්ගා
5. පීතිජනනං-අබ්‍යාසෙකං
6. -අසෙචනං
7. සුඤ්ඤං-අථ
8. -අසාරං
9. ඉත්තර-ආවජ්ජ
10. අධම-ඔමක

$ කචවර, මල, දූසිත යනුද කිළුටු දෙයටය.

676

‡ ගරු, [1]රු, විත්ථිණ්ණං. [2](මථො)

සමුනුණ (දෙය) 5..... පීන, (ත්) ථූලං, (ච) පීවරං, ථූලලං, (ච) වඨරං. (චාථ) — Fat, bulky.

රැස්කරණලද(දෙය)2 ආචිතං, නිචිතං. (භවෙ) — Collected.

678

සියලු (දෙය) 10.... සබ්බං, සමත්ත, [3] මඛිලං, නිඛිලං, සකලං, (තථා) නිස්සෙසං, කසිණං, [4] සෙසං, සමග්ගං, (ච) අනූනකං. — All entire.

679

බොහෝ (දෙය) 8 භූරි, පහූතං, පචුරං, භියෙ‍‍‍්‍යා, සම්බහුලං, බහු., යෙභුය‍්‍යං, බහුලං. (චාථ) — Much, many.

පිටත් (දෙය) 2..... බාහිරං, පරිබාහිරං. — External.

680

සියයකින්වැඩි(දේ) 1 පරොසතා. [5](ද් තෙ යෙසං පරමත්තං සතාදිතො) — Exceeding a hundred.

ස්වල්ප (දෙය) 13... පරිත්තං, සුඛුමං, ඛුද්දං, ථොක, [6] ම පපං, කිසං, තනු, — Little, small.

681

චුල්ලං, මත්තෙ, [7]f (ත්ථියං) ලෙස, ලවා, [8] අණු, (හි) කණො. (පුමෙ)

සමීපය † 13.... සමීපං, නිකටා, [9]ස ෙනනා, [10]පක ට්ඨා, [11]භ්‍යාස, ස න්තිකං, — Near, proximate.

---

1. ගරු-උරු
2. විත්ථිණ්ණං-අථො
3. සමත්තං-අඛිලං
4. කසිණං-අසෙසං
5. පරොසත-ආදි
6. ථොකං-අප්පං
7. මත්තා-ඉත්ථියං
8. ලව-අණු
9. නිකං-ආසන්නෙනා
10. -උපකට්ඨා
11. -අභ්‍යාස

‡ "ගුරු" ඇතැම්.

† සනීඩ, සදෙස, සවිධ, සමරියාද, සවෙස, යනුද සමීපයටය.

682

	අවිදූරං, (ච) සාමන්තං,	
	සන්තිකට්ඨ, [1]මුප න්තිකං,	
	සකාසං, (වා) [2]න්තිකං, සඈන්තං.	
දුර 2.....	දූරං, (තු) විප්පකට්ඨකං.	Distant.

683

අතරනැති(දෙය) 3	නිරන්තරං, ඝනං, සන්දං.	Coarse, gross
තුනී (දෙය) 3....	විරළං. පෙලවං, තනු.	Delicate, fine.
දිග 2.....	(අථො) [3]යතං, දීඝ, [4](මථො)	Long.
වට (දෙය) 3.......	නිත්තලං, වට්ට, වට්ටුලං.	Round.

684

උස් (දෙය) 5....	උච්චො,(තු) උන්නතො,තුඞ්ගො,	High, tall.
	උදග්ගො, (චෙව) උච්ඡිතො.	
ලුහුඩු (දෙය) ‡ 3.....	නීචො, රස්සො, වාමනො. (ථ)	Short.
ඇදනැති (දෙය) 3.....	අජිම්හො, පගුණො, උජු.	Straight.

685

වක්වූ (දෙය) 6....	අළාරං, වෙල්ලිතං, වංකං,	Crooked.
	කුටිලං, ජිම්හ, කුඤ්චිතං. §	
නොනස්නා (දේ)	ධුවො, (ච) සස්සතො, නිච්චො,	Eternal.
	සදතන, සනන්තනා.	

686

එකරූප සදකාලික (දේ) 1.....	කූටට්ඨො. (තේවක රූපෙන කාලව්‍යාපී පකාසිතො	Unchanged, uniform.
සැහැල්ලු (දෙය) 2.	ලහු, සල්ලහුකං. (වාථ)	Light
පරිමිත (දෙය) 3..	සංඛ්‍යාතං, ගණිතං, මිතං.	Numbered, counted.

1. සන්තිකට්ඨං--උපන්තිකං
2. ච-අන්තිකං
3. අථ-ආයතං
4. දීඝං--අථො

‡ ඔබඔ යනුදු එයට නමක්ය. එනම් මිටි දෙයයි.

§ වක්කං, භොගගං, යනුද වක්වූ දෙයටය. (අවගග, අවනත, ආනත යන ශබ්ද තුන අග නැමුනු දෙයටය.)

687

තියුණු (දෙය) 3....	තිණ්හං, (තු) තිඛිණං, තිබ්බං.	Sharp.
දැඩි (දෙය) 3....	චණ්ඩ, [1]මුග්ගං, ඛරං, (භවෙ)	Hard, solid.
ඇවිදිනා (දෙය) 4.	ජඞ්ගමං, (ච) චරං, (චෙව) තසං, (සෙදය්‍යං) චරාචරං. ¶	Moveable

688

සැලීම 2....	කම්පනං, චලනං. *(චාථ)	Shaking moving.
වැඩි (දෙය) 2....	අතිරිත්තො, (තථා) [2]ධිකො.	Exceeding.
ස්ථාවර (දෙය) 1...	ථාවරො. (ජංගමා අඤ්ඤො)	Immoveable.
චඤ්චල (දෙය) 4..	ලොලං, (තු) චඤ්චලං, චලං,	Unsteady.

689

පරණ (දෙය) 4....	තරලං.] (ච) පුරාණො, (තු) පුරාතන, සනන්තනා, චිරන්තනො. (ථ) [පච්චග්ගො,	Old, ancient.
අලුත් (දෙය) 4....	නූතනො, [3] භිනවො, නවො.	New.

690

කර්කශ (දෙය) 5....	කුරූරං, කඨිනං, දළ්හං, නිට්ඨුරං, කක්ඛළං, (භවෙ)	Harsh.
පසුවූ (දෙය) ¶ 7....	(අනිත්ථිය) [4]න්තො, පරියන්තො, පන්තො, (ච) පච්ඡිමා, [5]න්තිමා,	Last, ultimate.

---

1. චණ්ඩං-උග්ගං
2. තථා-අධිකො
3. -අභිනවො
4. අනිත්ථි-අන්තො
5. පච්ඡිම-අන්තිමා

¶ ඉංග යනුදු ඇවිදිනා දෙයටය.

* චලන, කම්පන, කම්ප, යන ශබ්ද තුන සෙලවෙන සුළුදෙයටය, චල, ලොල, චලාචල, චංචල, තරල, පාරිප්ලව, පරිප්ලව, යන ශබ්ද සත සෙලවීමටය.

691

	පීසඤ්ඤං, චරිමං, [පුබ්බං,	
පළමු (දෙය) 4....	(ත්‍ව) [1]ගගං, පඨම, [2]මාදි. (සො)	Prior, initial.
සුදුසු (දේ) 2....	පතිරූපො, [3]නුච්ඡවික.	Proper, fit.
නිෂ්ඵල (දේ) 2....	(මඵ) මොඝං, නිරත්ථකං.	Vain, useless.

692

පතළ (දෙය) 2....	ව්‍යත්තං, ඵුටං, (ච) [මුදු,(තු)	Spread, diffuse.
මොළොක් (දෙය) 3	සුකුමාරං, (ච) කොමලං.	Soft.
ප්‍රත්‍යක්ෂ (දෙය) 1....	පච්චක්ඛ. [4](මින්ද්‍රියගොචර	Perceptible.
ප්‍රත්‍යක්ෂ නොවූ(දෙය)	ම) [5]ප ච්චක්ඛ, (මතින්ද්‍රියං)	Imperceptible.

693

අනිකෙක් 4....	ඉතරා, [6]ඤ්ඤතරො, ඵකො,	Other, different
නානාප්‍රකාර 3....	අඤ්ඤ.] බහුවිධො, (තු ච)	Various
	නානාරූපො, (ච) විවිධො.	
නිරවුල් (දෙය) 2....	අබාධං, (තු) නිරග්ගලං,	Unobstructed.

694

අසහාය (දෙය) 4....	(අථෙ) [7]කාකී, (ච) ඵක චේචා,	Alone, solitary.
	ඵකො, (ච) ඵකකො. (සමා)	
පොදු (දේ) 2....	සාධාරණං, (ච) සාමඤ්ඤං.	Common.
අල්පාවකාශය 2....	සම්බාධො, (තුච) සංකටං.	Narrow.

695

වාම ශරීරය 1....	(වාමං කළෙබරං) සව්‍යං.	Left.
දකුණු ශරීරය 1....	අපසව්‍යං. (තු දක්ඛිණං)	Right
විපරීතය 2....	පටිකකුලං, (ත්‍ව) [8]පසව්‍යං. a	Contrary
අවිවේක වස්තු 2....	ගහණං, කලිලං. (සමා)	Impervious.

1. තු-අග්ගං
2. පඨමං-ආදි
3. -අනුච්ඡවිකං-අථ
4. පච්චක්ඛං-ඉන්ද්‍රිගොචරං
5. -අපච්චක්ඛං-අතින්ද්‍රියං
6. ඉතර-අඤ්ඤතරො
7. අථ-ඵකාකී
8. තු-අපසව්‍යං

a පසව්‍ය යනුද නමකි.

696

මිශ්‍රය 2....	උච්චාවචං, බහුභෙදං.	Mixed, irregular.
ගැවසීගත්(දෙය)3....	සංකිණ්ණා, [1]කිණ්ණ, සංකුලා.	Crowded.
දක්ෂයා 11....	කතහත්ථො, (ච) කුසලො,	Skilful, conversant.
	පවීණ, [2]හිඤ්ඤ, සික්ඛිතා,	

697

	නිපුණො, (ච) පටු, (චි) ඡෙකො,	
	චතුරො, දක්ඛ, පෙසලා	
බාල අය 7....	බාලො, දත්තු, ජළො, මූළ්හො,	Idiot, stupid.
	මන්දෙ, [3] විඤ්ඤූ, (ච) බාලිසො.	

698

කෘත පුණ්‍යයා 3....	පුඤ්ඤවා, සුකතී, ධඤ්ඤ.	Fortunate.
වීර්‍ය සම්පන්නයා3....	මහුස්සාහො, මහාධිති.	Diligent.
මහිච්ඡයා 2....	මහාතණ්හා, මහිච්ඡා. (ථ)	Lustful.
ප්‍රශස්තසිත්ඇත්තා2....	හදයී, හදයාලු. (ච)	Good-hearted.

699

සතුටුසිත්ඇත්තා 2....	සුමනො, හට්ඨචිත්තො. (ථ)	Cheerful
දුෂ්ට සිත් ඇත්තා 2	දුම්මනො, විමනො. (ප්‍යථ)	Sad, perplexed.
බොහෝදෑදෙන්නා 4	වදනීයො, වදඤ්ඤූ, (ච)	Munificent.
	දනසොණ්ඩා, බහුප්පදෙ $	

700

ප්‍රසිද්ධ (දෙය) 10....	ඛ්‍යාතො, පතීතො, පඤ්ඤාතා,	Celebrated, famous.
	[4]හිඤ්ඤාතා, පථිතො, සුතො,	
	විස්සුතො, විදිතො, (චෙව)	
	පසිද්ධො, පාකටො. (භවෙ)	

1. සංකිණ්ණ-ආකිණ්ණ
2. පවීන-අභිඤ්ඤ
3. -අවිඤ්ඤූ
4. -අභිඤ්ඤාතො

$ ථුල්ලකබ යනුද බොහෝ දේ දෙන තැනැත්තාය.

701

ඉසුරු ඇත්තා 11....	ඉස්සරො, නායකො, සාමී, පතී, [1]සා, [2]ධිපතී, පභූ, අය්‍යො, [3] ධිපො, [4] ධිභූ, නෙතා.	An owner or master
ධනවන්තයා 3....	ඉබ්භො,(තුච)[5]ඩ්ඪො,(තථා)ධනී.†	Opulent, wealthy.

702

දක්ෂිණාභියා 2....	දනාරහො, දක්ඛිණෙය්‍යො.	Meriting a reward.
සෙනෙහෙ ඇත්තා 2.	සිනිද්ධො, (තුච) වච්ඡලො.	Affectionate.
කරුණු පරීක්ෂා කරන්නා 2...	පරික්ඛකො, කාරණිකො.	Acutely investigating.
තත්පරය 2....	ආසත්තො, (තුච) තප්පරො.	Attentive.

703

කරුණාසම්පන්නයා 3....	කාරුණිකො, දයාලු, (පි)	Compassionate.
උද්‍යොගඇත්තා 1....	සූරතො.] උස්සුකො. (තු ච) ඉට්ඨත්ථෙ උය්‍යුතො චාථ)	Zealously active.
ක්‍රියාවෙහි කල් ඉක්මවන්නා 2.	දීඝසුත්තො. චිරක්‍රියො.	Dilatory slow

704

අනුන්අයිති(දෙය) 2.	පරාධීනො, පරායත්තො.	Dependent on others
අයිති දෙය 4....	ආයත්තො, (තුච) සන්තකො, පරිග්ගහො, අධීනො: (ච)	Belonging to.
ස්වෙච්ඡාව පවත්වන්නා 2..	සච්ඡන්දො. (තුච) සෙරිනි.)	Self-willed.

705

අපරීක්ෂාකාරියා 2....	අනිසම්මකාරී, ජම්මො	Acting inconsiderately
අධිකතෘෂ්ණා ඇත්තා1	(අතිතණ්හා තු) ලොලුපො.‡	Very covetous.
ගිජු තැනැත්තා 3....	ගිද්ධො:(තු)ලුද්ධො: ලොලො.(ථ)	Greedy.
ක්‍රියාවෙහිඅසමර්ථයා	කුණ්ඨො. (මන්දෙ ක්‍රියාසු හි)	Lazy, slow.

---

1. පති-ඊස
2. -අධිපති
3. අය්‍යො-අධිපො
4. -අධිභූ
5. තු-අඩ්ඪො

† සමෘද්ධි ඇත්තාට මෙහි නම් දක්වා නැත.

‡ අධික තෘෂ්ණාඇත්තා ලෝලුප නම්වේ.

706

කාමුකයා 5....	කාමයිතා, (තු) කමිතා, කාමනො: කාමී: කාමුකා.§	Lascivious
මත්තැනැත්තා¥ 2....	සොණ්ඩො.මත්තො [විධෙය්‍යො,(තු)	Drunk.
කීකරුවා ¶ 3....	අස්සවො, සුබ්බචො. (සමා)	Compliant.

707

බුහුටියා 2....	පගබ්භො, පටිභායුත්තො.	Bold.
භීරුකයා 2....	(භීසීලෙ) භීරු: භීරුකො.	Timid.
බැගෑපත් අය 2....	අධීරො, කාතරො. (චාථ)	Confused.
වධකයා 2....	හිංසාසීලො, (ච) ඝාතුකො.	Mischievous

708

ක්‍රෝධශීලී අය 3....	කොධනො, රොසනො, කොපී.*	Passionate.
නොසන්සිඳෙන ක්‍රෝධ ඇත්තා 2	චණ්ඩො,(ත්ව)[1]ච්චන්තකොධනො.†	Very passionate.
ඉවසනතැනැත්තා 5.	සහණො, ඛමනො, ඛන්තා, තිතික්ඛාවා, (ච) ඛන්තිමා.	Patient.

709

ශ්‍රද්ධා බහුලයා 2....	සද්ධා යුත්තො, (හි) සද්ධාලු.	Faithful
ධ්වජබහුලරථාදිය 2	ධජවා, (තු) ධජාලු, (ච)	Adorned with flags.
නිද්‍රාබහුලයා 2....	නිද්දාලු, නිද්දාසීලො. (ථ)	Sleepy, sluggish
බබලන සුලු දේ 2....	භස්සරො, භාසුරො. (භවෙ)	Shining.

710

නිර්වස්ත්‍රයා 3....	නග්ගො, දිගම්බරො, [2] වත්ථො.	Naked.
භක්ෂණශීලීඅය 2....	ඝස්මරො, (තුච) භක්ඛකො.	Voracious
කෙළතොල්ලා 1....	එළමූගො, (තු වත්තුඤ්ච සොතුඤ්චා කුසලො භවෙ)	Deaf and dumb.

1. තු-අච්චන්තකොධනො
2. දිගම්බර-අවත්ථො

§ අනුක, අභික යනුද කාමියාටය.
¥ උක්කට, ඛීව යනුද මත්තැනැත්තාය.
¶ විනයග්ගාහී යනු කීකරුවාය.
* අමරිසන යනුද ක්‍රෝධශීලියාය
† "අච්චන්තකොපනො" ඇතැම්.

711

අප්‍රියවාදියා 4....	මුඛරෝ, දුම්මුඛෝ, [1]බද්ධ- මුඛෝ. (වා) ප්පිය වාදිනි	Scurrilous.
වාචාලයා 2....	වාචාලෝ. බහුගාරය්හ-	Talkative.
යහපත්වචන ඇත්තා 2	-වචෝ] වත්තා, (තු සො) වදෙ.	One who speaks sensibly.

712

තමාඅයිති(දෙය) 3....	නිජෝ, සකෝ, අත්තනියෝ.	One's own.
පුදුමය 2....	(විම්හයෙ) [2]ච්ඡරියා, බ්භුතා.	Wonderful.
ව්‍යාකුලයා 2....	විහත්ථෝ, ව්‍යාකුලෝ. (වාථ)	Confounded.
වධයෙහි නියුක්තයා 2...	ආතතායී, වධුද්‍යතෝ.	Murderous.

713

හිස සිඳ දැමීමට සුදුසු වරද ඇත්තා 1	(සීසච්ඡෙජ්ජම්හි) වජ්ඣෝ. (ථ)	Meriting beheading.
කපටියා 3....	නිකතො, (ච) සඨෝ, [3]නුජ්ජු.	Crafty.
කේලාම්කියන්නා 3..	සූචකෝ: පිසුණෝ: කණ්ණෙ-	Backbiting.
වඤ්චාකාරයා 2....	-ජපෝ] ධුත්තෝ, (තු) වඤ්චකෝ.	A villain.

714

චපලයා 1....	(අනිසම්ම හි යො කිච්චං පුරිසො වධ බන්ධනාදි මාචරති අවිනිච්ඡිත කාරිත්තා සො බලු) චපලෝ. (ති විසෙසෙය්‍යො)	Inconsiderately guilty.

715

තද මසුරා 4....	ලුද්ධෝ, කදරියෝ, ථද්ධ- මච්ඡරී, කපණෝ. ¥(ප්‍යථ)	Miserly, avaricious.
දිළින්ද 5....	අකිඤ්චනෝ, දලිද්දෙ, (ච) දීනො, නිද්ධන, දුග්ගතා.	Poor, indigent.

1. දුම්මුඛෝ-අබද්ධමුඛෝ
2. -අච්ඡරිය-අබ්භුතා
3. සඨෝ-අනුජ්ජු

¥ කිම්පචාන, මිතම්පච යනුද තද මසුරාය. "ලුද්ධො" ඇතැම්.

716

සම්භාවනා නොකොට හැකිව පැමිණියේ 1	(අසම්භාවිත සම්පත්තං) කාකතාලීයං. [1](මුච්චතෙ)	Accidental.
යාචකයා 4....	(අථ) යාචනකො, අත්ථී, යාචකො, (ච) වනිබ්බකො.	A beggar.

717

අණ්ඩජ සත්වයෝ 1	අණ්ඩජා. (පක්ඛි සප්පාදී)	Oviparous.
ජලාබුජ සත්වයෝ 1	(නරාදී තු) ජලාබුජා.	Viviparous.
සේදජ සත්වයෝ 1	සෙදජා. (කිමි ඩංසාදි)	Engendered by moisture
ඕපපාතිකසත්වයෝ	(දෙවාදීනේවා) [2]පපාතිකා.	Apparitional.

718

දණ පමණ 1....	ජණ්ණුතග්ඝො. (ජණ්ණුමත්තෙ)	Knee-deep.
මදක් අඩු (දේ) 1....	කප්පො, (තු කිඤ්චිදූනකෙ)	Nearly equal to.
ඇතුළත් (දෙය) 3....	(අන්තගගතෙ තු) පරියාපන්න, [3]මන්තොගධො, [4]ගධා.	Included.

719

සෑදූ (දෙය) 2....	රාධිතො, සාධිතො. (වාථ)	Accomplished.
කකියවනලද (දෙය) 2	නිප්පක්කං, කඨිතං. ¥(භවෙ)	Boiled.
ඇවතට පැමිණියේ	ආපන්නො. (ත්වාපදම්පත්තො)	Unfortunate.
අවසඟයා 2....	විවසො, (ත්ව) [5]වසො. (භවෙ)	Unsubdued.

720

දමනලද(දෙය) 6....	නුන්නො, නුත්තා, [6]ත්ත, ඛිත්තා, (වෙ) [7]රිතා: විද්ධො (ථ) [කම්පිතො,	Sent, thrown.
සැලෙනලද (දේ) 4....	ධූතො, ආධූත, චලිතා.	Shaken.
තියුණුකළ (දේ) 2....	නිසිතං, (තුච) තෙජිතං.†	Sharpened.

---

1. කාකතාලියං-උච්චතෙ
2. තු-ඔපපාතිකා
3. පරියාපණ්ණං-අන්තොගධ
4. -ඔගධා
5. තු-අවසො
6. නුත්ත-අත්ත
7. ච-ඊරිත-ආවිද්ධා

¥ "කුථිතං" ඇතැම්.

† එනම් ගලගා මුවහත් තබන ලද්දය.

721

පැමිණියයුතු(දේ) 3 පත්තබ්බං, ගම්ම, [1]මාසජ්ජං. Attainable.

මුහුකළ (දෙය) 2.... පක්කං, පරිණතං, (සමා) Mature.

වෙළනලද (දේ) 5.... වෙඨිතං, (තු) වලයිතං, Entwined.
රුද්ධං, සංවීත, [2]මාවුතං.

722

වටකළ (දෙය) 2.... පරික්ඛිත්තං, (ච) නිවුතං. Surrounded.

විසිරි (දෙය) 3.... විසටං, විත්ථතං, තතං. Diffused.

ගැල්වූ (දෙය) 2.... ලිත්තො, (තු) දිද්ධො. Smeared.

සඟවනලද (දේ) 2.... ගුළ්හො, (තු) Hidden.

පෝසිත (දෙය) 2.... ගුත්තො.] පුට්ඨො, (තු) පොසිතො. Nourished.

723

ලජ්ජාවට පත්වූ තැනැත්තා 2.... ලජ්ජිතො, හීළිතො. (වාථ) Ashamed.

ධ්වනියුක්තවසතුව 2 සනිතං, ධනිතං. (ත්වථ) Sonorous.

බඳනාලද (දෙය) 5.... සන්දිතො, සිතො, බද්ධො; Tied, joined.
කීලිතො, සංයතො. (හවෙ)¥

724

නිපන් (දෙය) 2.... (සිද්ධෙ) නිප්පන්න, නිබ්බත්තා. Completed.

පළනලද (දෙය) 2.... (දරිතෙ) හින්න, හෙදිතා. Divided, separated.

වසනලද (දෙය) 1.... ඡන්නො. (තු ඡාදිතෙ වාථ) Covered.

විදිනලද (දෙය) 2.... (විද්ධෙ) ඡිද්දිත, වෙධිතා. Pierced.

725

එලවනලද (දේ) 3.... ආහටො, ආහතා, [3]නීතා. Brought.

දමිතයා 2.... දන්තො, (තු) දමිතො. (සියා) Tamed.

සමිතයා 2.... සන්තො, (තු) සමිතො. (චෙව) Pacified.

පිරෙණලද (දේ) 2.... පුණ්ණො, (තු) පූරිතො. (හවෙ) Filled.

---

1. ගම්මං-ආසජ්ජං 2. සංවීතං-ආවුතං 3. ආහත-ආනීතා

¥ මූත, උදිත, සන්දිත යනුද බඳනාලද්දය.

726

පුදන ලද දේ 7....	අපචායිතො, (ච) මහිතො,	Worshipped, offered.
	පූජිතා, [1]රහිතා, [2]ච්චිතා,	
	මානිතො, (චා) [3]පචිතො.(ච)	
සසිනාලද(දෙය) 2....	තච්ඡිතං, (තු) තනූකතෙ.	Chipped, made thin.

727

තවනලද (දෙය) 2....	සන්තත්තො, ධූපිතො.[චො)[4]ප-	Made hot.
එලඹෙන ලද දේ 2....	-චරිතො, (තු) උපාසිතො.	Approached.
ගිලිහුණු (දෙය) 5....	හට්ඨං, (තු) ගලිතං, පන්නං.	Fallen.
	චුතං, (ච) ධංසිතා. (භවෙ)	

728

තුෂ්ටිප්‍රාප්තයා 5....	පීතො, පමුදිතො, හට්ඨො.	Pleased.
	මත්තො, තුට්ඨො. (ථ) [කන්තිතො,	
කපනලද (දෙය) 4....	සංඡින්නො, ලූන, දතා.¥(ථ)	Cut.
පසස්නාලද (දෙය)	පසත්ථො, වණ්ණිතො, ථුතො,	Praised.

729

තෙත් (දෙය) 5....	තින්තො,* [5]ල්ලා, අද්ද, කිලින්නො.	Wet.
සොයනලද (දේ) 4	[6]න්නා] මග්ගිතං, පරියෙසිතං,	Sought.
	අන්වෙසිතං, ගවෙසිතං.	
ලද (දෙය) ¶ 2....	ලද්ධං, (තු) පත්ත. [7](මුච්චතෙ)	Obtained.

---

1. පූජිත-අරහිත
2. -අච්චිතා
3. ච-අපචිතො
4. ච-උපචරිතො
5. තින්තො-අල්ල-අද්ද
6. කිලින්න-උන්නා
7. පත්තං-උච්චතෙ

¥ ඡාත, කුත්ත, දත, ඡිත, යනුද කපන ලද්දය.

¶ භාවිත, ආසාදිත, භූත යනුද ලද දෙයය.

* "තිතෙන්තා" ඇතැම්.

730

රකිණලද (දේ) 7....	රක්ඛිතං, ගොපිතං, ගුත්තං, තාතං, ගොපායිතා, [1] විතා,	Protected.
හරණලද (දෙය) 4....	පාලිත.] [2](මථ) වො සසගගං, චත්තං, හීනං, සමුජ්ඣිතං.*	Left, abandoned.

731

කියනලද්දේ 11....	භාසිතං, ලපිතං, වුත්තා, [3]භිහිතා, [4]ඛ්‍යාත, ජප්පිතා, උදීරිතං, (ච) කථිතං, ගදිතං, භණිතො, [5] දිතා.	Spoken.

732

අවමන්ප්‍රාප්තයා 4....	අවඤ්ඤිතා, [6] වගණිතා, පරිභූතා, [7] වමානිතා.	Dishonored.
බඩගිනි ඇත්තා 4....	පීසච්ඡිතො: (තු) බුිදිතො, ඡාතො, (චෙව) බුභුක්ඛිතො.	Hungry.

733

දන්නා ලද්දේ 6....	බුද්ධං, ඤාතං, පටිපන්නං, විදිතා, [8] වගතං, මතං.	Known, understood.
අනුභවකරනලද්දේ 6	ගිලිතො, ඛාදිතො: භුත්තො: භක්ඛිතා, [9]ජ්ඣොභටා, [10]සිතා.	Eaten.

විසෙසසාධීන වග්ගො. III.-1.

1. ගොපායිත-ආවිතා
2. පාලිතං--අථ
3. වුත්ත-අභිහිත
4. ආඛ්‍යාත
5. භණිත-උදිතා
6. අවඤ්ඤිත-අවගණිතා
7. පරිභූත-අවමානිතා
8. විදිතං--අවගතං
9. භක්ඛිත-අජ්ඣොහට
10. -අසිතා

* ධූත, වොසසට්ඨ, යනුද හරණ ලද දෙයය.

734

	(සෙය්‍යථං ලිඞ්ගම්හ සවාපි	
	පච්චයත්ථ වසෙන ච	
ක්‍රියාව 3....	(ක්‍රියා, f (තු) කිරියං, කම්මං.	Action.
සංසිඳීම 3....	සන්ති, (තු) f සමථො, සමො.	Tranquillity.

735

ඉන්ද්‍රියාදීන්ගේ දමනය 3	දමො, (ච) දමථො, දන්ති.f	Self-control.
පිරිසිදු ක්‍රියාව 1....	වත්තං, (තු සුද්ධ කම්මනි)	A holy action.
අභිරතිය 1....	(අථො ආසඞ්ග වචනං	Attachment.
	තීසු වුත්තං) පරායණං.f	

736

පැළීම 3....	භෙදෙ, විදරො, ඵුටනං.	Tearing, rending.
පිණවීම 2....	තප්පනං, (තු ච) පීණනං.	Satisfaction.
ආක්‍රෝශය 2....	අක්කොසන, [1]මභි සසඞ්ගා.	Curse.
ඉල්ලීම 3....	භික්ඛා, f (තු) යාචනා, f [2] පත්ථනා. f	Request, begging.

737

ඉච්ඡාප්‍රවෘත්තිය 1....	(නිත්නිමිත්තං) යදිච්ඡා.f (ථා)	Wilfulness
බන්ධුඅදීන්ගේගමනා ගමනවිචාරීම 3...	[3]පුච්ඡනා, [4]නන්දනාති. (ච)	
යුක්තිය 2....	සභාජන,] [5](මථො) සදයො,	Justice.
වෘද්ධිය 1....	නයෙ.] ඵාති. f (තු වුද්ධියං)	Increase, prosperity.

738

කලන්තය 2....	කිලමථො, කිලමනං.	Fatigue, weariness.
ප්‍රසූතිය 1....	පසවො. (තු පසූතියං)	Birth.
අතිශය 2....	උක්කංසො, (තව)[6]තිසයො. (ථ)	Excess.
දිනීම 3....	ජයො, (ච) ජයනං, ජිති.f	Victory.

1. අක්කොසෙනං-අභිසසඞ්ගා
2. යාචනා-අත්ථනා
3. අථ-ආපුච්ඡන
4. -ආනන්දනාති
5. සභාජනං-අථො
6. තු-අතිසයො

739

කැමතිවීම 2....	වසො, කන්ති. f	Wish, will.
විදීම 1....	ව්‍යධො. (වෙධෙ)	The act of piercing.
ග්‍රහණය 1....	ගහො. (ගාහෙ)	Seizure.
ආවරණය 2....	වරො, වුති.f	Shelter.
පිසීම 1....	පචා. f (පාකෙ)	The act of cooking.
කැඳවීම 2....	හවො, හුති.f	The act of calling.
විඳීම 2....	වෙදෙ, වෙදනා. f[1] (මිත්ථී වා)	Enjoyment, suffering.

740

දිරීම හෝ හානිය 1..	(ජීරණෙ) ජානි.f	Decay, loss.
රැකීම 1....	(තාණෙ තු)	Protection.
ප්‍රමාණය 2....	රක්ඛණං,] පමිති, f [2]පපමා. f	Measure, standard.
	සිලෙසො, සන්ධි.f (ච)	Junction.
විනාශය 2....	ඛයො,	Destruction.
ශබ්ද කිරීම 1....	(තු) [3]පචයො.] (රවෙ) රණො.	Sound.

741

නාදය 1....	නිගාදෙ. (නිගදෙ)	Noise.
මදය 1....	මාදෙ.	Intoxication.
බන්ධනය 1	(මදෙ] පසිති. f (බන්ධනෙ)	Bond.
ඉඟිකිරීම 3....	ආකාරො,(තු)[4]ඞ්ගිතං,ඉඞ්ගො.	The act of beckoning
වස්තු විනාශය හෝ වියදම 1...	(අථාත්ථාපගමෙ[5]) ව්‍යයො.	Loss of wealth.

742

අනතුර 2....	අන්තරායො, (ච) පච්චූහො.	Obstacle.
විකාරය 2....	විකාරො, (ච) විකත්‍ය.f [6](පි)	Change.
විවාදපන්නයා 2....	පවිස්සිලෙසො, විධුරං.	One in distress.
හිඳීම 2....	උපවෙසන, [7]මාසනං.	The act of sitting.

---

1. වෙදනං-ඉත්ථිවා
2. -පමා
3. තු-අපචයො
4. තු-ඉඞ්ගිතං
5. අථ-අත්ථාපගමෙ
6. විකති-අපි
7. උපවෙසනං-ආසනං

743

අභිප්‍රාය 7....	අජ්ඣාසයො, අධිප්පායො,	Meaning, intention
	ආසයො, (වා) [1]භිසන්ධි, (ච)	
	භාවො, [2]ධිමුත්ති, f ඡන්දො.. (ථ]	
උපද්‍රවය හෙවත් ආදීනවය 2...	දෙසො, ආදිනවො. (භවෙ)	Evil consequence, portent.

744

අනුසස් 2....	ආනිසංසො, ගුණො. (වාථ)	Good result.
අතර 2....	මජ්ඣං, වෙමජ්ඣ. [3] (මුච්චතෙ)	The middle.
මධ්‍යාහ්නය 2....	මජ්ඣන්තිකො, (තු) මජ්ඣණ්හො.	Midday
වෙනස 2....	වෙමත්තං, (තුච) නානතා.f	Difference.

745

නිදිමැරීම 2....	(වා) ජාගරො, ජාගරියං.f	Waking.
ප්‍රබන්ධය 2....	පවාහො, (තු) පවත්ති.f (ච)	Stream, continuous flow.
ප්‍රපඤ්චය 3....	ව්‍යාසො, පපඤ්චො, විත්ථාරො.	Diffusion, prolixity.
සංයමය 3....	යාමො, (තු) සංයමො, යමො.	Restraint.

746

මැඩීම 2....	සම්බාහණං, මද්දනං. (ච)	Rubbing of the person.
පැතිරීම 2....	පසරො, (තු) විසප්පනං.	Spreading.
පුරුද්ද 2....	සන්ථවො, (තු) පරිචයො.	Acquaintance.
එක්වීම 2....	(මෙලකෙ) සඞ්ග, සඞ්ගමො.	Meeting.

747

ළඟ 1....	සන්නිධි. (සන්නිකට්ඨම්හි)	Proximity.
විනාශය 2....	විනාසො, (තු) අදස්සනං.	Disappearance.
ධාන්‍යාදිය කැපීම 3.	ලවො, [4]භිලාවො, ලවනං.	Cutting.
අවස්ථාව 2....	පත්ථාවො, [5]වසරො. (සමා)	Occeasion.

1. ච-අභිසන්ධි
2. -අධිමුත්ති
3. වෙමජ්ඣං-උච්චතෙ
4. -අභිලාවො
5. -අවසරො

748

අවසානය 2....	ඔසානං, පරියොසානං.	Conclusion.
අධිකත්වය 2....	උක්කංසො, [1] තිසයො. (හවෙ)	Excess.
පිහිටීම 2....	සන්නිවෙසො, (ච) සණ්ඨානං.	Construction, mark.
ඇතුළ 2....	(අථ) [2]බ්භන්තර, [3]මන්තරං.	Intermediate space.

749

ප්‍රාතිහාර්‍ය්‍ය 3....	පාටිහීරං, පාටිහෙරං, පාටිහාරිය. [4](මුච්චතෙ)	A miracle.
කටයුත්ත 2....	කිච්චං, (තු) කරණීයං. (ච)	A duty.
සුවඳ කැවීම 2....	සංඛාරො, වාසනා. f (හවෙ)	Perfuming.

750

ධාන්‍යාදිය පවිත්‍ර කිරීම 3....	පාවනං, පව, නිප්පාවා.	Winnowing corn.
රෙදිවියන හරස්දණ්ඩ 2	තසරො, සුත්තවෙඨනං.	Shuttle
දුර්ගස්ථානය 1....	සංකමො. (දුග්ගසඤ්චාරෙ)	Inaccessible place.
ආරම්භය 2....	පක්කමො, (තු) උපක්කමො.	Beginning.

751

හැදෑරීම 2....	(පායෙ) නිපායො, නිපයො.	Reading.
සෙවීම 2....	විචයො, මග්ගනා.f [5] (පුමෙ)	Search.
වැළඳගැනීම 4....	ආලිඞ්ගනං, පරිස්සඞ්ගා සිලෙසො, උපගූහණං.	Embrace.

752

බැලීම 4....	ආලොකනං, (ච) නිජ්ඣානං, ඉක්ඛණං, දස්සනං. (ප්‍යථ)	Seeing, looking.
දුරුකිරීම 4....	පච්චාදෙසො, නිරසනං, පච්චක්ඛානං, නිරාකති.f	Rejection.

1. -අතිසයො
2. අථ-අබ්භන්තරං
3. -අන්තරං
4. පාටිහාරියං-උච්චතෙ
5. -අප්පුමෙ

* "නිති සෙවුනා තැන 2...... විසයො (ත්වා) සයො (හවෙ)" ඇතැම්.

753

විපර්‍යාසය 5.... විපල්ලාසො, [1]සඤ්ඤථාභාවො, — Contrariety, opposition
ව්‍යත්තයො, (ච) විපරියයො,
අතික්‍රමණය 3.... විපරියාසො.] [2]ති ක්කමො, — Transgression.
(තථ) [3]තිපාතො, උප ච්චයො.

සංකිණ්ණ වග්ගො III.-2

අනෙකත්ථ වග්ගො.

754

(අනෙකත්ථෙ පවක්ඛාමි
ගාථද්ධ පාදතො කමා
එත්ථලිඞ්ග විසෙසත්ථ
මෙකස්ස පුනරුත්තතා)

755

සමය ශබ්දය 9.... **සමයො** (සමවායෙ ච)
සමූහෙ, කාරණෙ, ඛණෙ,
පටිවෙධෙ, (සියා) කාලෙ,
පහාණෙ, ලාභ, දිට්ඨිසු.)

Agreement, or concord; a multitude; a cause; a division of time equal to about a second; comprehension; time; subduing; profit; religious persuasion.

756

වණ්ණ ශබ්දය10.. වණ්ණො සණ්ඨාන, රූපෙසු,
ජාති, ඡවිසු, කාරණෙ,
පමාණෙ, (ච) පසංසායං,
අක්ඛරෙ, (ච) යසෙ, ගුණෙ

Mark; figure; caste; skin; cause; a quantity; praise; a letter; fame; virtue or good disposition.

1. -අඤ්ඤථාභාවො 2. -අතික්කමො 3. තු-අතිපාතො

සමය ශබ්දය-සාමග්‍රී, රාශි, හේතු, ක්‍ෂණ, අවබෝධ, කාල, ප්‍රහාණ, ලාභ, ලබ්ධි යන අර්ථයෙහි වැටෙන්නේ වේ. පුංලිංගකය
වණ්ණ ශබ්දය-සංස්ථාන, රූප, ජාති, ඡවි, හේතු, ප්‍රමාණ, ප්‍රශංසා, අක්‍ෂර, කීර්ති, ගුණ යන මෙහි. පුං.

757

උපොසථ ශබ්දය5 උද්දෙසෙ, පාතිමොක්ඛස්ස,
පණ්ණත්තියමු[1]පොසථො,
උපවාසෙ, (ච) අට්ඨඞ්ග
උපොසථ්දිනෙ (සියා)

Preaching the book called Pratimoksha, containing the first discourse addressed by Buddha to the priests, for their instruction and guidance. This book is read at the Temples of Buddha regularly twice a month, viz, at the full and at he new moon, also an ordinance or precept; a fast; keeping the eight precepts of Buddha; the Buddhist Sabbath.

758

චක්ක ශබ්දය 14.. රථඞ්ග, ලක්ඛණෙ, ධම්මා-,
[2]රච ක්කස්වි, [3]රියාපථෙ,
චක්කං, සම්පත්තියං, චක්ක-
-රතනෙ, මණ්ඩලෙ, බලෙ,
කුලාලභණ්ඩ, ආණාය,
[4]මායුධෙ, දන, රාසිසු]

Wheel of a carriage, mark of a circle; a code of religion; a discus worn as a punishment in that division; of the infernal region called URACHAKRA MĀLĀ. NARAKA. It appears to the victim like a splendid necklace, but as soon as he has put it on, it cuts him to pieces by its own circular motion; four acts, viz., that of walking, sitting, standing and reposing; prosperity; the moveable palace of Charawartti Raja made of precious stones; region or tract of country; army, forces, a potter's wheel; an order or edict; a weapon in the form of a discus having the outer edges extremely sharp; donation, gift; a heap, or multitude.

---

1. පණ්ණත්තියං-උපොසථො
2. ධම්ම-උරචක්කෙසු
3. -ඉරියාපථෙ
4. ආණායං-ආයුධෙ

උපොසථ ශබ්දය-පාමොක් උදෙසීම, පණත, උපවාස, අෂ්ටාංග සීල, පොහොය දින යන මෙහි. පුං.

චක්ක ශබ්දය-රථාවයව, සක්ලකුණ, දම්සක, උරසක, ඉරියව්, සම්පත, සක්රුවන, මැඩිල්ල, සෙනග, කුඹළුන්ගේ බඩු වෙසෙසක්, අණ, සක්අවි, දන, සමූහ යන මෙහි. නපුං.

759

බ්‍රහ්මචරිය ශබ්දය 10..

දානස්මිං, බ්‍රහ්මචරිය
[1]මප්පමඤ්ඤාසු, සාසනෙ,
මෙථුනා [2]රතියං, වෙය්‍යා-
වච්චෙ, සදාරතුට්ඨියං,
පඤ්චසීලා, [3]රියමග්ගා,
[4]පොසථඞ්ග ධිතීසු. (ච)

Charitable gift or donation; four qualities incumbent on an ascetic, or on those who live as Brahmans or the inhabitants of Brahmaloka, viz., love, compassion, rejoicing with others in their happiness; also treating equally those from whom good and those from whom evil is received; religion; abstinence from intercourse with women; service or duty performed towards seniors or superiors in religion; conjugal fidelity or attachment; abstaining from the five actions prohibited by Buddha, viz., destroying life, taking away the property of another, having criminal intercourse with the wife of another, uttering falsehood, drinking intoxicating liquor; the path in which those who have subdued their passions walk; the duties prescribed for the days of and full moon and first and last quarter; fortitude or endurance of pain.

760

ධම්ම ශබ්දය 14..

ධම්මො:-සභාවෙ, පරියත්ති, පඤ්ඤා,
ඤායෙසු, සච්ච,[5]ප්පකතීසු, පුඤ්ඤෙ,
ඤෙය්‍යෙ, ගුණා, [6]චාර, සමාධීසු,[7](පි)
නිස්සත්තතා, [8]ප ත්තිසු, කාරණාදෙ.

Nature; the sacred text; wisdom; justice; truth; state or condition; moral and religious merit; that which should be ascertained, or known; quality or virtue; civility; peace of mind or inward tranquillity; impersonality; commission of a crime; a cause, &c.

761

අත්ථ ශබ්දය 9..

අත්ථො:- පයොජනෙ, සද්ද[9]-
හිධෙය්‍යෙ, වුද්ධියං, ධනෙ,
වත්ථුම්හි, කාරණෙ, නාසෙ,
හිතෙ, පච්ඡිමපබ්බතෙ.

Advantage; signification; increase of wealth, &c.; wealth; thing; cause; destruction; wholesome; the western mountain behind which the sun is supposed to set.

---

1. බ්‍රහ්මචරියං-අප්පමඤ්ඤාසු
2. මෙථුන-අරතියං
3. පංචසීල-අරියමග්ග
4. -උපොසථඞ්ග
5. පකතීසු
6. ගුණ-ආචාර
7. සමාධිසු-අපි
8. -ආපත්තිසු
9. සද්ද-අභිධෙය්‍ය

බ්‍රහ්මචරිය ශබ්දය-දාන, බඹවිහරණ, සස්න, මෛථුනවිරති, වතාවත් කිරීම, ස්වදාරසන්තෝෂ, පඤ්චසීල, ආර්‍යමාර්ග, උපොසථාංග, ධෛර්‍ය යන මෙහි. නපුං.

ධම්ම ශබ්දය-ස්වභාව, පාළි, ඤාණ, යුක්ති, සත්‍ය, ප්‍රකෘති, පුණ්‍ය, ඥෙය වස්තු, ගුණ, ආචාර, සමාධි, නිස්සත්වභාව, ආපත්ති, හේතු යන මේ ආදි අරුත්හි. පුං.

අත්ථ ශබ්දය-ප්‍රයෝජන, ශබ්දවාච්‍ය, අභිවෘද්ධි, ධන, ද්‍රව්‍ය, ගුණකර්මාදි පදාර්ථ, කරුණු, විනාශ, පථ්‍ය, අස්තපර්වත, යන අරුත්හි.

762

කෙවල ශබ්දය 6.. යෙභුය්‍යතා, [1]ව්‍යාමිස්සෙසු,
විසංයොගෙ, (ච) කෙවලං
දළ්හත්ථෙ, [2]නතිරෙකෙ (වා)
[3]නවසෙස මහි (තං තිසු)

Abundance; solitariness; separation; hardness, insufficiency, the whole.

763

ගුණ ශබ්දය 8.. ගුණො පටල, රාසීසු,
ආනිසංසෙ, (ච) බන්ධනෙ,
අප්පධානෙ, (ච) සීලාදෙ,
සුක්කාදිමහි, ජියාය. (ච)

A film over the eye; a collection; efficacy; bond; subordinate; observance of the ordinance of Buddha, &c.; colours such as whiteness; a bowstring.

764

භූත ශබ්දය 11.. රුක්ඛාදෙ, විජ්ජමානෙ, (වා)
[4]රහ න්‍තෙ, ඛන්ධ පඤ්චකෙ,
භූතො: සත්ත, මහාභූතා,
[5]මනුස්සෙසු, (න නාරියං)
(වාච්ච ලිඞ්ගා) අතීතස්මිං,
ජාතෙ, පත්තෙ, සමෙ (මතො)

Trees, &c.; reality; Rahat or one who has entirely subdued his passions; the five component parts of a human being, viz., form, sensation, perception; discrimination. consciousness; a living being; the four elements; demon; m.n., past time; m. f. n., produced; m; n., obtained; comparison m.f.n.

---

1. -අව්‍යාමිස්සෙසු
2. -අනතිරෙකෙ
3. ච-අනවසෙසමහි
4. ච-අරහන්තෙ
5. මහාභූත-අමනුස්සෙසු

කෙවල ශබ්දය-භූයොවෘත්ති, අව්‍යාමිශ්‍ර, විවේක, දෘඪාර්ථ, අනධිකාර්ථ, සාකල්‍ය යන මෙහි. **තුන් ලිඟුයි**.

ගුණ ශබ්දය-පටල, රාශි, අනුසස්, බැඳුම, අප්‍රධාන, ශීලාදිය, ශුක්ලාදිවර්ණ, දුනුදිය යන මෙහි. **පුං**.

භූත ශබ්දය-වෘක්ෂලතාදිය: විද්‍යමාන: රහත්: පඤ්චස්කන්ධ: සත්ව: සතරමහාභූත: අමනුෂ්‍ය: **(පුං නපුං)** අතීත: උත්පන්න: ප්‍රාප්ත: සදෘශාර්ථ: යන මෙහි. **ත්‍රි-**

765

සාධු ශබ්දය 6.. සුන්දරෙ, දළ්හිකම්මෙ, (වා)
[1] යාචනෙ, සම්පටිච්ඡනෙ
සජ්ජනෙ, සම්පහංසායං,
සාධු. [2](භිධෙය්‍ය ලිඞ්ගිකං)

Handsome; strengthening; invitation; acceptance; virtuous; consent.

766

අන්ත ශබ්දය 8.. අන්තො:- [3](නිත්ථි)සමීපෙ,(වා)
[4] වසානෙ, පදපූරණෙ,
දෙහාවයව, කොට්ඨාස,
නාස, සීමාසු, ලාමකෙ.

Near; final; expletive; a limb, or member of the body; share; or portion; destruction; boundary; vile.

767

ජාති ශබ්දය 8.. නිකාය, සන්ධි, සාමඤ්ඤ-
ප්පසූතිසු, කුලෙ (භවෙ)
විසෙසෙ, සුමනායං (ච)
ජාති සඞ්ඛතලක්ඛණෙ.

A multitude of persons practising like duties; conception; general property; birth; family, or tribe; distinction; jasmin grandiflorum; origin of ideas.

---

1. ච-ආයාචනෙ 2. සාධු-අභිධෙය්‍යලිඞ්ගිකං 3. -අනිත්ථි 4. ච - අවසානෙ

සාධු ශබ්දය-සුන්දරාත්ථ. තාත්පර්‍ය්‍යා, ආරාධනා, ස්වීකාර, සත්පුරුෂ, සතුටුවීම යන මෙහි. **වාච්‍යයට** අනු[illegible] [illegible]බුයි.

අන්ත ශබ්දය-සමීපාත්ථ. [illegible]සාන. පදපූරණ. ශරීරාවයව. කොටස්. විනාශ. මර්‍ය්‍යාද. හීන යන මෙහි. පුං[illegible]

ජාති ශබදය-නිකාය, [illegible]සන්ධි, සමානබව, ප්‍රතිශ්‍රව, වංශ, විශේෂාත්ථ, දෑසමන්, ප්‍රත්‍යයෝත්පන්නධර්මයන්ගේ උත්පාදලක්‍ෂණ යන මෙහි. **ඍත්‍රී**.

768

ගති ශබ්දය 8.. භවභෙදෙ, පතිට්ඨායං,
නිට්ඨා, [1]ජ්ඣාසය, බුද්ධිසු,
වාසට්ඨානෙ, (ච) ගමනෙ,
විසදත්ත. ගතීf [2] (රිතා)

Different modes of birth; establishment; termination; intention; reason; habitation; journey; purity.

769

ඤාණදස්සන ශබ්දය 6 } ඵලෙ, විපස්සනා, දිබ්බ-
චක්ඛු, සබ්බඤ්ඤුතාසු, (ච)
පච්චවෙක්ඛණ ඤාණම්හි,
මග්ගෙ. (ච) ඤාණදස්සනං.

The fruit or reward of the actions of a priest of Buddha; discrimination; divine vision; omniscience; reflection; the path of Buddha and other purified persons of the religion of Buddha.

770

උක්කා ශබ්දය 5.. කම්මාරුද්ධන, අඞ්ගාර-
-කපල්ල, දීපිකාසු, (ච)
සුවණ්ණකාරමූසාය,
[3]මුක්කාf වෙගෙ (ච) වායුනො.

A smith's forge; a portable furnace; a torch or lamp; a goldsmith's crucible; velocity of the wind.

771

වුත්ත ශබ්දය 7.. කෙසොහාරණ, ජීවිත-
වුත්තිසු,වපනෙ, (ච) වාපසමකරණෙ,
කථනෙ, ප්මුක්ක භාව
*ජ්ඣෙසනාදෙ වුත්තං [4](මපි තීසු)

Act of cutting off the hair of the head; livelihood or profession; act of sowing the ground; levelling the ground after sowing, in order to cover the seed; narration; liberation from a bond; request or solicitation.

---

1. අජ්ඣාසය
2. ගති-ථරිතා
3. මූසායං-උක්කා
4. වුත්තං-අපි

* "ජ්ඣෙයනාදො" ඇතැම්.

ගති- ශබ්දය-භවවිශේෂ, ප්‍රතිෂ්ඨා, නිෂ්ඨා, අදහස, නුවණ, වාසස්ථාන, ගමන්, විස්පස්ටභාව යනමෙහි. **ස්ත්‍රී**.

ඤාණදස්සන ශබ්දය-ශ්‍රාමණ්‍යඵල, විදර්ශනා, දිව්‍යචක්ෂුස්, සර්වඥතාඥාන, පස්විකුන් නුවණ, ආර්යමාර්ග යන මෙහි. **නපුං**.

උක්කා ශබ්දය-කමුරුඋදුන, ගිනිකබල, ගිනිසුල, තරාලුන්ගේ කුත්ත, වාතවෙග යන මෙහි. **ස්ත්‍රී**.

වුත්ත ශබ්දය-කෙසවපරෝපණ, ජීවිකාවෘත්ති, බීජරෝපණ, වප්සමකිරීම, කීම, බන්ධනමුක්ති, අධ්‍යේෂනාදිය යන මෙහි. **ත්‍රි**.

772

සුත ශබ්දය 9.... ගමනෙ, විස්සුතෙ, (වා) ච
¹ධාරිතො, ²පචිතෙසු, (ච)
අනුයොගෙ, කිලින්නෙ, (ච)
සුතො ³ (හිධෙය්‍යලිඞ්ගිකො)

Journey; celebrated; ascertained; assembled, collected; inquiry; moist, wet; that which is perceived by the ear; science; a son, m.

773

සොත විඤ්ඤෙය්‍ය, සත්ථෙසු,
සුතං, පුත්තෙ, සුතො. (සියා)
කප්ප ශබ්දය 12... කප්පො- කාලෙ, යුගෙ, ලෙසෙ,
පඤ්ඤත්ති, පරමායුසු,

774

සදිසෙ, (තීසු) සමණ-
වොහාර කප්පබින්දුසු,
සමන්තත්තෙ, ⁴න්තරකප්පා⁵-
දිකෙ, තක්කෙ, විධිම්හි. (ච)

Time: any one of the four ages of the world "KRUTA," "TRETA," "DVAPARA," "KALI." an atom; a precept or ordinance; appointed age or duration; (in composition) like m.f.n., the usages or duties of priests of the religion of Buddha; a small black spot which the priests of Buddha are bound to imprint on their garments, when new, in order to suppress any delight they might be tempted to indulge in contemplating their dress; state of circumvention or of being surrounded by any thing; Antah kalpa, Asankhya kalpa, &c.; deliberation; command.

---

1. ච-අවධාරිත
2. -උපචිතෙසු
3. -අභිධෙය්‍යලිඞ්ගිකො
4. -අන්තරකප්ප
5. -ආදිකෙ

සුත ශබ්දය-ගමන්ඃ ප්‍රසිද්ධඃ නිශ්චිතාර්ථඃ උපචිතාර්ථඃ අනුයෝගඃ තෙත්දෙයඃ ශ්‍රෝත්‍ර විඥෙය්‍ය වූ ශබ්ද, ශාස්ත්‍ර, පුත්‍ර යනමෙහි.
කපප ශබ්දය-කාල, කෘතයුගාදි යුග, ඛ්‍යාප, පණත්, පරමායුෂ, සදෘශාර්ථ, ශ්‍රමණව්‍යවහාර කප් බින්දු, සමන්තභාව, අන්තඃකල්ප අසංඛ්‍ය කල්පාදිය, විතර්ක, විධාන යන මෙහි. **ත්‍රි**.

775

සච්ච ශබ්දය 8.. නිබ්බාන, මග්ග, විරති,
සපථෙ, සච්චභාසිතෙ,
තථේජ, (වා) [1]රියසච්චම්හි,
දිට්ඨියං, සච්ච, [2](මීරිතං)

Extinction of the soul or supreme felicity according to the Buddhists; the road to supreme felicity according to the opinions of the Buddhists; absence from attachment to the things of this world; an oath; truth; infallible; sublime truth; heretical doctrines.

776

ආයතන ශබ්දය 6 සඤ්ජාතිදෙසෙ, හෙතුම්හි,
වාසට්ඨානා, [3]කරෙසු, (ච)
සමො, සරණට්ඨානෙ, (වා)
[4]යතනං. පදපූරණෙ,

Native country; a cause; residence, a mine; place of assembly; expletive.

777

අන්තර ශබ්දය 12.. අන්තරං:- මජ්ඣ, වත්ථා, [5]ඤ්ඤ,
ඛණො, [6]කාසො, [7]ධි, හෙතුසු,
ව්‍යවධානෙ, විනාත්ථෙ, (ච)
හෙදෙ, ඡිද්දෙ, මනස්‍ය. [8](පි)

Midst; clothing; different; an instant or second of time; interval; boundary; cause covering; without; difference; a hole; the mind or heart.

778

කුසල ශබ්දය 4.. ආරොග්‍යෙ, කුසලං, ඉට්ඨ-
විපාකෙ, කුසලො. (තථා)
අනවජ්ජම්හි, ඡෙකෙ. (ච)
(කථිතො වාච්ච ලිඞ්ගිකො)

Health; happy consequence; innocent; skilful, m.f.n.

---

1. ච-අරියසච්චම්හි
2. සච්චං-ඊරිතං
3. වාසට්ඨාන-ආකරෙසු
4. ච-ආයතනං
5. වත්ථ-අඤ්ඤ
6. ඛණ-ඔකාස
7. -ඔධි
8. මනසි-අපි

සච්ච ශබ්දය-නිර්වාණ, ආයර්මාර්ග, විරති, දිව්රීම, සත්‍යවචන, අවිපරීතාර්ථ, ආයර්සත්‍ය, දෘෂ්ටි යන අරුත්හි. **නපුං**.
ආයතන ශබ්දය-උත්පත්තිදේශ, කාරණ, වාසස්ථාන, ආකර, රැස්වනතැන්, පදපූරණ, යන මෙහි. නපුං.
අන්තර ශබ්දය-මධ්‍ය, වස්ත්‍ර, අන්‍ය, ක්‍ෂණ, අවකාස, සීමා, හේතු, ව්‍යවධාන, විනාර්ථ, විශේෂ, ඡිද්‍ර, සිත යන මෙහි. **නපුං**.
කුසල ශබ්දය-ආරොග්‍ය, **(නපුං)** මිහිරි විපාක, **(පුං)** අනවද්‍යාර්ථ, දක්‍ෂාර්ථ: යන මෙහි. කියවෙන දෙයට අනුව ලිඟු ගනී.

779

රස ශබ්දය 9..... ද්‍රවා, [1]වාරෙසු, විරියෙ, මධුරාදීසු, පරදෙ, සිඞගාරාදෙ, ධාතුභෙදෙ, කිච්චෙ, සම්පත්තියං. රසො.

Juice or a liquid; clvility; courage; taste, as sweet, &c.; quick-silver; poetical taste, juices of the body, as marrow of bone, semen &c., duties, prosperity.

780

බොධි ශබ්දය 4.. බොධි:- f සබ්බඤ්ඤුතඤාණෙ, [2]රියමග්ගෙ, (ච නාරියං) පඤ්ඤත්තියං, (පුමෙ) [3]ස්සත්ථ- -රුක්ඛමිහි. (පුරිසිත්ථියං)

Omniscience; the path in which purified persons, the followers of Buddha, are bound to walk, f.; a sacred precept or ordinance, m.; a superior species of the holy fig tree or ficus religiosa, termed in Sinhalese ASATU-BOGASA. m.f.

781

විසය ශබ්දය 5.. සෙවිතො යෙන යො නිච්චං තත්‍රා, [4](පි) විසයො.(සියා) රූපාදිකෙ, ජනපදෙ, (තථා) දෙසෙ, (ච) ගොචරෙ.

That which is frequented by any one; form, &c., an inhabited country; a province; an object of sense.

782

භාව ශබ්දය 8.. භාවො:- පදත්ථෙ, සත්තාය, [5]මධිප්පාය, ක්‍රියාසු, (ච) සභාවස්මිං, (ච) ලීලායං, [6]පුරිසි,ත්ථින්ද්‍රියෙසු. (ච)

Literal meaning; being; intention; action; nature; gesture; semen, whether male or female.

---

1. ද්‍රව-ආචාරෙසු
2. අරියමග්ගෙ
3. අස්සත්ථ
4. තත්ථ-අපි
5. සත්තායං-අධිප්පාය
6. පුරිස-ඉත්ථි-ඉන්ද්‍රියෙසු

රස ශබ්දය-ද්‍රව, ආචාර, වීය්‍ර්‍ය, මිහිරි ඇඹුල් ආදිය, රසදිය, ශෘඞ්ගාරාදි නව නාට්‍යරස, ධාතු විශේෂ, කෘත්‍ය, සම්පත් යන මෙහි. පුං.
බොධි ශබ්දය-සර්වඥතාඥන f ආය්‍ර්‍යමාර්ග f පණ්ඩත්. ඇසටුරුක. f යන මෙහි-
විසය ශබ්දය-යමක්හු විසින් යමෙක් නිතර ඇසුරු කරන ලදද එහිද, රූපාදිය, ජනපද, දේශ, හැසිරෙන තැන යන මෙහිද.
භාව ශබ්දය-පදාර්ථ, විද්‍යමාන, අභිප්‍රාය, ක්‍රියා, සවභාව, ලීලා, පුරුෂේන්ද්‍රිය, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය යන මෙහි-

783

ස ශබ්දය 5.. සො:- බන්ධවෙ, [1]ත්තිනි (ච)සං.
සො ධනස්මිං, [2](මනිත්ථියං)
සා (පුමෙ) සුනඛෙ, (වුත්තො)
[3]ත්තනියෙ, සො (තිලිඞ්ගිකො)

Kinsman, own, wealth, by one's self dog, one's own property.

784

සුවණ්ණ ශබ්දය 4 සුවණ්ණං:- කනකෙ, (වුත්තං)
සුවණ්ණො. ගරුළෙ, (තථා)
පඤ්චධරණමත්තෙ, (ච)
ඡවිසම්පත්තියං, (පිච)

Gold; a garuda; five dharanas; good colour.

785

වර ශබ්දය 5.. වරො:- දෙවාදිතො ඉට්ඨෙ,
ජාමාතරි, පතිම්හි, (ච)
උත්තමෙ, (වාච්චලිඞ්ගො සො)
වරං, මන්දප්පියෙ, (ව්‍යයං)

A boon; a son-in-law; a husband; excellent; somewhat good.

786

කොස ශබ්දය 4.. මුකුලෙ, ධනරාසිම්හි,
(සියා) කොස[4] (ම'නිත්ථියං)
නෙත්තිංසාදි පිධානෙ, (ච)
ධනු පඤ්චසතෙ. (පිච)

A bud; treasure; a sheath; five hundred bow lengths.

---

1. බන්ධවෙ-අත්තනි
2. ධනස්මිං-අනිත්ථියං
3. -අත්තනියෙ
4. කොසං-අනිත්ථියං

ස ශබ්දය-නෑයන්. තමා. **(පුං)** ධන: බල්ලන්. **(නපුං)** තමා අයිතිදේ: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
-**සුවණ්ණ** ශබ්දය-කාංචන, **(නපුං)** ගරුඩ. පස් කලදෙක්. වර්ණ සම්පත. යන මෙහි. **(පුං)**
වර ශබ්දය-දේවාදීන්කෙරෙන් පැමිණියයුතු අභිමතාර්ථ, බෑනා, වල්ලභ. **(පුං)**
උත්තමාර්ථ: **(ත්‍රි)** ස්වල්ප ප්‍රිය, **(නපුං)** යන මෙහි.
කොස ශබ්දය-කැකුළු, ධනසමූහ, කඩුආදීන්ගේ කොපු, දුනු පන්සියයක් පමණ තැන, යන මෙහි. **(පුං නපුං)**

787

බ්‍රහ්ම ශබ්දය 7.. පිතාමහෙ, ජිනෙ, සෙට්ඨෙ,
බ්‍රාහ්මණෙ, (ච) පිතූ [1](ස්වපි)
බ්‍රහ්මා. (වුත්තො තථා) බ්‍රහ්මං.
වෙදෙ, තපසි. (වුච්චතෙ)

Brahma; a Buddha, best; Brahmin; parents, the Vedas; ascetic life.

788

කච්ඡ ශබ්දය 8.. හත්ථීනං මජ්ඣ බන්ධෙ, (ච)
පකොට්ඨෙ, කච්ඡබන්ධනෙ,
මෙඛලායං, (මතා) කච්ඡාf
කච්ඡො. (වුත්තො) ලතාය, (ච
තථෙව) බාහුමූලස්මිං,
අනූපම්හි, තිණෙ. (පිච)

A girth; the forearm, the waistband; a girdle; a creeper; arm pit; watery country, grass.

789

පමාණ ශබ්දය 7.. පමාණං:- හෙතු, සත්ථෙසු,
මානෙ, (ච) සච්චවාදිනි,
පමාතරි, (ච) නිච්චස්මිං,
මරියාදය. [2](මුච්චතෙ)

A cause; science; measure; speaking the truth; one whose word is an authority, constant; limit.

1. පිතුසු අපි
2. මරියාදයං-උච්චතෙ

බ්‍රහ්ම ශබ්දය-බ්‍රහ්ම. තථාගත. ශ්‍රේෂ්ඨාර්ථ. බමුණු. මව් පිය. **(පුං)** වේද, තපස්, යන මෙහි **(නපුං)**
කච්ඡ ශබ්දය-ඇතුන්ගේ මැද බඳින පොරොද්ද, අත්කර, කසපට, මෙවුල්දම්, ලතා **(ස්ත්‍රී)** බාහුමුල. ජලාශ්‍රයදේශ. තෘණ. යන මෙහි **(පුං)**
පමාණ ශබ්දය-කාරණ, ශාස්ත්‍ර, ප්‍රමාණ, සත්‍යවාදී, ප්‍රමාණිකයා, (හෙවත් පමණ දත්තා) නිත්‍යාර්ථ, සීමා, යන මෙහි. **(නපුං)**

790

සත්ත ශබ්දය 7.. සත්තං:- දබ්බා,[1]ත්තභාවෙසු,
පාණෙසු, (ච) බලෙ, (සියා)
සත්තායං, (ච) ජනෙ, සත්තො.
ආසත්තෙ. (සො තිලිඞ්ගිකො)

Substance, body, or form in which any animated being exists, life, strength, n.; existence, f., animal, m.; attached to, m.f.n.

791

ධාතු ශබ්දය 8.. සෙම්හාදෙ, රසරත්තදෙ,
මහාභූතෙ, පභාදිකෙ,
ධාතු.f (ද්වීසු) [2]ට්ඨි චක්ඛාදි,
[3]භ්වාදි, ගෙරිකාදිසු.

Principle of the body, viz., phlegm, wind, and bile; taste; constituent parts, as blood, flesh, marrow, &c., the five primary elements, viz., earth, water, fire, air and either; form, taste, smell, touch, and sound; the bones, eyes, and other members of the body; the roots of verbs, such as "BHU" to be; a fossil.

792

පකති ශබ්දය 5.. අමච්චාදෙ, සභාවෙ, (ච)
යොනියං, පකතී f[4] (රිතා)
සත්වාදි සාම්‍යවත්ථායං,
පච්චයා පඨමෙ. (පිච)

Ministers, &c., the seven requisites of regal administration; nature; the female organ of generation; time when the passions are moderate; the word which precedes an affix, or the crude word.

---

1. දබ්බ-අත්තභාවෙසු
2. ද්වීසු-අට්ඨි-චක්ඛු-ආදි
3. භූ-ආදි
4. පකති-ඊරිතා

සත්ත ශබ්දය-ද්‍රව්‍ය, අත්බැව්, ජීවිත, ශක්ති, (නපුං) විද්‍යමානත්ව. සත්ව. (පුං) ඇලුනහු: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

ධාතු ශබ්දය-ශ්ලෙෂ්මාදිය, රස, රුධිරාදිය, පඤ්චමහාභූත, චක්ෂුරාදිය, ඇට, ඇස් ආදිය, භූආදිධාතු, ගෛරිකාදිය, යන මෙහි. **(පුං ස්ත්‍රී)**

පකති ශබ්දය-අමාත්‍යාදීහු, සප්තරාජ්‍යාංග, සවභාව, යොනිමාර්ග, සත්ව රජස් තමස් යන මොවුන්ගේ ඌනාතිරේක රහිතාවස්ථා, ප්‍රත්‍යයාකෙරෙන් පළමුව සිටිනා ධාත්වාදිප්‍රකෘති, යන මෙහි.

793

පද ශබ්දය 9.. පදං:- ඨානෙ, පරිත්තාණෙ,
නිබ්බානම්හි, (ච) කාරණෙ,
සද්දෙ, වත්ථුම්හි, කොට්ඨාසෙ,
පාදෙ, තලක්ඛණෙ. (මතං)

Place; protection; Nirwana, the supreme bliss of the Buddhist; cause, word; thing, part, foot, footstep.

794

ඝන ශබ්දය 5.. ලොහමුග්ගර, මෙඝෙසු,
ඝනො, තාළාදිකෙ, ඝනං.
නිරන්තරෙ, (ච) කඨිනෙ,
(වාච්ච ලිඞ්ගිකමුච්චතෙ)

An iron club; a cloud, m,; cymbal, n.; thick, solid, m.f.n.

795

ඛුද්ද ශබ්දය 6.. ඛුද්දා:-f (ච) මක්ඛිකා භෙදෙ,
මධුම්හි, ඛුද්දං, [1] මප්පකෙ,
අධමෙ, කපණෙ, (වාපි)
බහුම්හි. (චතුසු ත්තිසු)

A kind of fly, f.; honey, small, low, poor, much, m.f.n.

796

අරිට්ඨ ශබ්දය 8.. තක්කෙ, මරණලිඞ්ගෙ (ච)
අරිට්ඨං. [2]මසුභෙ, සුභෙ,
අරිට්ඨො. ආසවෙ, කාකෙ,
නිම්බෙ, (ච) ඵෙනිලද්දුමෙ.

Whey, signs of death, good or ill fortune, m.; spirituous liquor, a crow, the margosa, the soap berry plant.

---

1. ඛුද්දං-අප්පකෙ   2. අරිට්ඨං-අසුභෙ

පද ශබ්දය-ස්ථාන, රක්‍ෂා, නිවණ, හේතු, ශබ්ද, වස්තු කොටස්, පාද, පාද ලාංඡන, යන මෙහි.
ඝන ශබ්දය-ලොහොමුගුරු. මෙඝ. (පුං) තූර්‍ය්‍යභාණ්ඩ, (නපුං) ව්‍යවධාන රහිත වස්තූ: තද වස්තු යන මෙහි. (ත්‍රි)
ඛුද්ද ශබ්දය-මැසි විශේෂ f මධු, අල්පාර්ථ: නීච: දීන: බහුලාර්ථ: යන මෙහි. (ත්‍රි)
අරිට්ඨ ශබ්දය-මෝරු, මැරෙණ ලකුණු, අනිෂ්ට, ඉෂ්ට, (නපුං) සුරා. කපුටු. කොහොඹ. පෙනෙල රුක්. යන මෙහි. (පුං)

797

තුලා ශබ්දය 4.. මානභණ්ඩෙ, පලසතෙ,
සදිසත්තෙ, තුලා f (තථා)
ගෙහානං, දරුබන්ධත්ථං
පීඨිකායං. (ච දිස්සති.)

Pair of scales, 100 palams, likeness, the main beam which supports the wooden frame of the roof of a house.

798

සඞ්ගර ශබ්දය 4.. මිත්තාකාරෙ, ලඤ්චදනෙ,
බල, රාසි, විපත්තිසු,
යුද්ධෙ (චෙව) පටිඤ්ඤායං.
සඞ්ගරො. (සම්පකාසිතො)

Friendliness, bribery, strength or power, multitude, calamity, war, promise.

799

රූප ශබ්දය 10.. ඛන්ධෙ, භවෙ, නිමිත්තම්හි,
රූපං. වණ්ණෙ, (ච) පච්චයෙ,
සභාව, සද්ද, සණ්ඨාන,
රූපජ්ඣාන, වපුස්සු. (ච)

Figure, material form, a mark, colour, cause, natural state, a word, construction, a species of meditation by means of which the person who practises it secures to himself birth in a visible form in a future state of existence; the body.

800

කාම ශබ්දය 7.. වත්ථු, කිලෙස කාමෙසු,
ඉච්ඡායං, මදනෙ, රතෙ,
කාමො. කාමං, නිකාමෙ,(වා)
[1]නුඤ්ඤායං. (කාම[2] මව්‍යයං)

Love of wealth or of sensual pleasure, desire, cupid, cohabitation, following one's own inclination, sanction.

---

1. ච-අනුඤ්ඤායං
2. කාමං-අව්‍යයං

තුලා ශබ්දය-කිරණ භාණ්ඩ, සියක්පලම, සාදෘශ්‍ය, ගෘහදව වළල්ල තබනු පිණිස කළ තුලා, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සඞ්ගර ශබ්දය-මිත්‍රාකාරය, අල්ලස්දීම, බල, රාශි, විපත්, යුද්ධ, ගිවිසුම. යන මෙහි. **(පුං)**
රූප ශබ්දය-ස්කන්ධ. රූපභව, ලකුණ, රූපායතන, හේතු, ස්වභාව, ශබ්ද, සංස්ථාන, රූපධ්‍යාන, ශරීර, යන මෙහි. **(නපුං)**
කාම ශබ්දය-වස්තු කාම, කෙශලකාම, අභිලාස, අනංග, මෛථුන, **(පුං)** කාමාචාර, යන මෙහි. අනුමතියෙහි වැටෙන කල නිපාතයි.

801

පොක්ඛර ශබ්දය6 පොක්ඛරං:- පදුමෙ, දෙහෙ,
වජ්ජභණ්ඩමුඛෙ, (පි ච)
සුන්දරත්තෙ, (ච) සලිලෙ,
මාතඞ්ග කර කොටියං.

A lotus, the body, the upper surface of a sort of drum, comeliness, water, the tip of an elephant's trunk.

802

කූට ශබ්දය 9.... රාසි, නිච්චල, මායාසු,
දම්භා, [1]සච්චෙසු, [2]යොඝනෙ,
ගිරිසිඞ්ගම්හි, සීරඞ්ග
යන්තෙ. කූට[3] (මනිත්ථියං)

Assemblage, firm, illusion by feats of jugglers, deceit, lie, a hammer, summit of a mountain, body of a plough; a trap.

803

භව ශබ්දය 7.. වඩ්ඪියං, ජනනෙ, කාම-
-ධාත්වා දිම්හි, (ච) පත්තියං,
සත්තායං, (චෙව) සංසාරෙ,
භවො. සස්සත දිට්ඨියං.

Increase, birth, transmigration, existence, renewal of corporeal existence, the belief that the present state of existence is eternal.

804

උත්තර ශබ්දය 6.. පටිවාක්‍යා, [4]ත්තරාසඞ්ග
-සු, [5]ත්තරං. උත්තරො (තිසු)
සෙට්ඨෙ, දිසාදි භෙදෙ (ච)
පරස්මිං, [6]මුපරී. (රිතො)

An answer, an upper garment thrown loosely over the shoulder, n.; excellent, northern, subsequent, posterior, over or above, m.f.n.

---

1. දම්භ-අසච්චෙසු
2. -අයොඝණෙ
3. කූටං-අනිත්ථියං
4. පටිවාක්‍ය-උත්තරාසඞ්ගසු
5. -උත්තරං
6. පරස්මිං-උපරි-ඊරිතො

පොක්ඛර ශබ්දය-පද්ම, ශරීර, වාද්‍ය භාණ්ඩමුඛ, ශොභනත්ව, ජල, ඇතුන්ගේ සොඬඅග, යන මෙහි.

කූට ශබ්දය-රාශි, නිශ්චල, ඉන්ද්‍රජාල, වඤ්චා, අසත්‍ය, යකුල්, පර්වතසිඛර, නගුලිස, යන්ත්‍ර, යන මෙහි.

භව ශබ්දය-වෘද්ධි, උත්පත්ති, කාමධාත්වාදිභව, පැමිණීම්, විද්‍යමානත්ව, සංසාර ශාස්වතදෘෂ්ටි යන මෙහි. **(පුං)**

උත්තර ශබ්දය-ප්‍රතිවාක්‍ය, උතුරුසළු, **(නපුං)** ශ්‍රේෂ්ඨ: දිගදේශ කාලාදිවිභාග, පශ්චිම, මතුභාග, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

805

නෙක්ඛම්ම ශබ්දය 5 } නෙක්ඛම්මං:- පඨමජ්ඣානෙ,
පබ්බජ්ජායං, විමුත්තියං,
විපස්සනායං, නිසෙසස-
කුසලස්මිං (ච දිස්සති)

The primary meditation; renunciation of worldly pursuits for the purpose of devoting one's self to religious acts and meditation; extinction of the spirit or release from transmigration; that species of wisdom which consists in the knowledge of the impermanency of material being; every species of virture.

806

සංඛාර ශබ්දය 5.. සංඛාරො. සංඛතෙ, පුඤ්ඤ-
[1]හිසංඛාරාදිකෙ, (පිච)
පයොගෙ, කායසංඛාරා-
[2]ද්‍ය හිසංඛරණෙසු. (ච)

The effect of a cause, good thoughts, exertion, actions of the body, preparing or clearing a piece of ground.

807

සහගත ශබ්දය 5.. ආරම්මණෙ, (ච) සංසට්ඨේ,
වොකිණ්ණෙ, නිස්සයෙ, (තථා)
තබ්භාවෙ, (වාච්‍යාභිධෙය්‍ය-
ලිඞ්ගා) සහගතො: (භවෙ)

Object of thought, joined, annexed, attendance, homogeneous.

808

ඡන්න ශබ්දය 6.. (තීසු) ඡන්නං:- පතිරූපෙ,
ඡාදිතෙ, (ච) නිගූහිතෙ,
නිවාසනපාරුපනෙ,
රහො, පඤ්ඤත්තියං, (පුමෙ)

Proper, covered, concealed, clothed, accoutred, secret. m; an ordinance.

---

1. අභිසංඛාරාදිකෙ 2. සංඛාරාදි-අභිසංඛරණෙසු

නෙක්ඛම්ම ශබ්දය-ප්‍රථමධ්‍යාන, අභිනිෂ්ක්‍රමණ, නිවන, විදර්ශනා, සියලු කුසලධර්ම, යන මෙහි. **(නපුං)**
සංඛාර ශබ්දය-ප්‍රත්‍යයොත්පන්නධර්ම, පුණ්‍යාභිසංස්කාරාදිය. සව්‍යාපාරත්ව, කායසංස්කාරාදිය, භූම්‍යාදි සංස්කාර, යන මෙහි. **(පුං)**
සහගත ශබ්දය-අරමුණු සම්ප්‍රයුක්ත, ව්‍යතිමිශ්‍ර, ආශ්‍රය, තද්භාව යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
ඡන්න ශබ්දය-අනුරූප, සෙවෙනි සහිත, සහවනලද්ද, හැදීම්, රහස, පැනවීම යන මෙහි. (පුං)

809

චක්ඛු ශබ්දය 6.. බුද්ධ, සමන්තචක්ඛුසු,
චක්ඛු. පඤ්ඤය, [1](මීරිතං)
ධම්මචක්ඛුම්හි, (ච) මංස,-
දිබ්බ චක්ඛු. (ඨචයෙසු ච)

The omniscience of Buddha, the faculty of thoroughly knowing three things, viz., 1, impermanency of matter; 2 the existence of sorrow or pain or misery, to the exclusion of happiness; 3, the non-existence of such a thing as what is called "myself",; mental faculty of seeing everything clearly; that species of perception of the truth of the religion of Buddha which leads to one of the roads to Nirwana, such as srotapatti margga, &c., the eye of the body, the divine eye.

810

අභික්කන්ත ශබ්දය 5 } (වාචවලිඩෙගා) අභික්කන්තො:
සුන්දරස්මිං, [2]මභික්කමෙ,
අභිරූපෙ, ඛයෙ, (වුත්තො
තථෙවා) [3]බ්භනුමොදනෙ.

Beautiful, advancing, handsome form, perishing, rejoicing exceedingly.

811

පරියාය ශබ්දය 6..කාරණෙ, දෙසනායං(ච)
වාරෙ, වෙවචනෙ (පි ච)
පකාරස්මිං, අවසරෙ.
පරියායො. (කථීයති)

Cause, a religious discourse, turn or time for performing any work, synonym, manner, occasion.

---

1. පඤ්ඤයං-ඊරිතං 2. සුන්දරස්මිං-අභික්කමෙ 3. තථෙව-අබ්භනුමොදනෙ

චක්ඛු ශබ්දය-බුද්ධඥාන, අනාවරණ ඥාන, විදර්ශන ඥාන, ශ්‍රොතාපත්ති ඥාන, මසැස්, දිවැස්, යන මෙහි.
අභික්කන්ත ශබ්දය-සුන්දරාත්ථ, අභිමුඛගමන, විශිෂ්ටරූප, විනාශ, අනුමෝදන්වීම්, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පරියාය ශබ්දය-හේතු, දේශනා, වාර, වෙවචන, (හෙවත් අභින්නාත්ථශබ්ද) ප්‍රකාරය, (හෙවත් ක්‍රමය) ප්‍රස්තාව, **(පුං)** යන මෙහි-

812

චිත්ත ශබ්දය 6.. විඤ්ඤාණෙ, චිත්තකම්මෙ, (ච)
විචිත්තෙ, චිත්ත, [1](මුච්චතෙ)
පඤ්ඤත්ති, චිත්ත මාසෙසු,
චිත්තා. තාරන්තරෙ. (පීයං)

The mind, painting, variety, enactment, the month Chaitra, name of a constellation.

813

සාම ශබ්දය 6.. සාමං:- වෙදන්තරෙ, සාන්ත්වෙ,
(තම්) පීතෙ, සාමලෙ, (තිසු)
සයමත්ථෙ, (ව්‍යයං) සාමං
සාමා (ච) සාරිබාය. (පි)

One of the three Vedas (the third in order), conciliation, m; yellow, blue, m.f.n. of one's self, n.; a creeping plant, called in Sinhalese "ERAMASU", sarsaparilla, f.

814

* ගරු ශබ්දය 5.. (පුමෙ) ආචරියාදිම්හි,
ගරු. මාතුපිතු, [2](ස්වපි)
ගරු (තීසු) මහන්තෙ, (ච)
දුජ්ජරා, [3]ලහුකෙසු. (ච)

A teacher or a religious preceptor or a parent, m.; great, imperishable, heavy, m. f.n.

815

සන්ත ශබ්දය 7.. අච්චිතෙ, විජ්ජමානෙ, (ච)
පසත්ථෙ, සච්ච, සාධුසු,
ඛින්නෙ, (ච) සම්තෙ, (චෙව)
සන්තො [4](භිධෙය්‍යලිඞ්ගිකො)

Offered or worshipped, existing, praised, true, virtuous, or wearied, quiet.

---

1. චිත්තං-උච්චතෙ
2. පිතුසු-අපි
3. දුජ්ජර-අලහුකෙසු
4. -අභිධෙය්‍යලිඞ්ගිකො

* "ගුරු" ඇතැම්.

චිත්ත ශබ්දය-සිත, සිතුවම්, නානාප්‍රකාර **(නපුං)** පණත්, බක්මස. **(පුං)** නක්‍ෂත්‍ර විශේෂ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

සාම ශබ්දය-වේද විශේෂ, නැලවිලි, රන්වන්වස්තු: නිල්වස්තු: තමා විසින් යනාර්ථ, (නිපාතයි.) ඉරමසු f යන මෙහි.

ගරු ශබ්දය-ආචාර්ය්‍ය උපධ්‍යාදීහු. මව්පිය **(පුං)** මහත්දෙය: නොදිරණදෙය: නොසැහැල්ලු දෙය: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

සන්ත ශබ්දය-පූජ්‍ය, විද්‍යමාන, පසස්නාලද්ද, සත්‍ය, සත්පුරුෂ, විඩාපත්වූවන්, ශාන්තයන් යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

816

දෙව ශබ්දය 4.. දෙවො. විසුද්ධිදෙවාදෙ,
මෙඝ, මච්චු, නභෙසු. (ච)
මාණව ශබ්දය 3.. (අථාපි) තරුණෙ, සත්තෙ,
චොරෙ. (පි) මාණවො. (භවෙ)

Visuddhideva, &c., a cloud, death, the sky.

The youth, a man, a thief.

817

අග්ග ශබ්දය 5. ආදි, කොට්ඨාස, කොටීසු,
පුරතො, [1]ගගං, වරෙ. (තිසු)
පර ශබ්දය 4.. පච්චනීකො, [2]ත්තමෙස්ව, [3]සදෙ,
පච්ඡාභාවෙ. පරො (තිසු)

First portion, extremity, front, n.; eminent, m.fn.

Enemy, superior, other, subsequent.

818

භග ශබ්දය 7.. යොනි, කාම, සිරි[4],ස්සර,
ධම්මු, [5]ය්‍යාම, යසෙ. භගං.
උළාර ශබ්දය 3.. උළාරො (තීසු) විපුලෙ,
සෙට්ඨො (ච) මධුරෙ. (සියා)

Vulva, love, prosperity, lordship, virtue, perseverance, fame.

Great, famous, sweet.

819

සම්පන්නශබ්දය 3 සම්පන්නො (තීසු) සම්පුණ්ණෙ,
මධුරෙ, (ච) සමඞ්ගිනි.
සංඛා ශබ්දය 4.. සංඛා f (තු) ඤාණෙ, කොට්ඨාසෙ,
පඤ්ඤත්ති, ගණනෙසු. (ච)

Full, sweet, endued with.

Wisdom, a portion, an enactment, number.

---

1. -අග්ගං
2. පච්චනීක-උත්තමෙසු
3. -අසදෙ
4. සිරි-ඉස්සර
5. ධම්ම-උය්‍යාම

දෙව ශබ්දය-විසුද්ධිදෙවාදීන්, මෙඝ, මරණ, ආකාශ, යන මෙහි.
මාණව ශබ්ද-බාල, මනුසත්, සොරු යන මෙහි.
අග්ග ශබ්දය-ආද්‍යර්ථ, භාග, කෝටි, අභිමුඛ, උත්තමාර්ථ: මෙහි.
පර ශබ්දය-පසමිතුරු, උත්තම, අන්‍ය, පශ්චාද්භාව යන මෙහි.
භග ශබ්දය-යොනිමාර්ගය, කාම, සමෘද්ධි, ප්‍රාධාන්‍ය, ධර්ම, වීර්ය, කීර්ති, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
උළාර ශබ්දය-විපුලාර්ථ, ප්‍රශස්තාර්ථ, ප්‍රණීත යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
සම්පන්න ශබ්දය-සම්පූර්ණ, ප්‍රණීත, සමන්විත යන මෙහි **(ත්‍රි)**
සංඛා ශබ්දය- ප්‍රඥ, භාග, පණත්, ගණන් යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

820

ඨාන ශබ්දය 4.. ඨානං:- [1]ඉස්සරියො, [2]කාස-
හෙතූසු, ඨිතියම්, (පි ච)

Glory, leisure, cause, situation.

විධ ශබ්දය 3.. (අථො) මානෙ, පකාරෙ, (ච)
කොට්ඨාසෙ. (ච) විධො. f (ද්විසු)

Pride, manner, portion.

821

දම ශබ්දය 4.. පඤ්ඤ, [3] පවාස, ඛන්තිසු.
දමො. ඉන්ද්‍රියසංවරෙ.

Wisdom, fasting, forgiveness, self-command

වෙද ශබ්දය 3.. ඤාණෙ, (ච) සොමනස්සෙ, (ච)
වෙදෙ. ජනදුසි. (වොච්චතෙ)

Knowledge, pleasure, the Vedas or any one of them.

822

යොනි ශබ්දය 4.. ඛන්ධ, කොට්ඨාස, පස්සාව-
-මග්ග, හෙතූසු. යොනි f (සා)

Body, portion, urethra or urinary passage, cause.

වෙලා ශබ්දය 4.. කාලෙ, (තු) කූලෙ, සීමායං,
වෙලා f රාසිම්හි, (භාසිතා)

Time, sea shoe, or sloping bank of a river, limit, multitude.

823

වොහාරශබ්දය 4.. වොහාරො. සද්ද, පණ්ණත්ති,
වණිජ්ජා, චෙතනාසු. (ච)

Word, usage, traffic, thought

නාග ශබ්දය 4.. නාගො. (තු) [4]රග, හත්ථීසු,
නාගරුක්ඛ, (තථො) [5]ත්තමෙ.

A snake, an elephant, iron-wood tree, excellent.

---

1. ඨානං-ඉස්සරිය
2. -ඔකාස
3. පඤ්ඤ-උපවාස
4. තු-උරග
5. තථා-උත්තමෙ

ඨාන ශබ්දය-ඓශ්වර්‍ය්‍ය, අවකාශ, හේතු, ස්ථිති, යන මෙහි.
විධ ශබ්දය-උන්නති, ප්‍රකාර, කොටස්, යන මෙහි. **(පුංස්ත්‍රී)**
දම ශබ්දය-ප්‍රඥ, උපවාස, ක්‍ෂමා, ඉන්ද්‍රියසංවර, යන මෙහි. **(පුං)**
වෙද ශබ්දය-ඥාණ, සොම්නස්, වේද, යන මෙහි **(පුං)**
යොනි ශබ්දය-ස්කන්ධ f භාග f මූත්‍රමාර්ග f කාරණ f යන මෙහි.
වෙලා ශබ්දය-කල්, ඉවුර, සීමාව, සමූහ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වොහාර ශබ්දය-ශබ්ද. ව්‍යවහාර. වෙළඳම්. චේතන. යන මෙහි.
නාග ශබ්දය-සර්ප, හස්ති, නාගස්, ශ්‍රේෂ්ඨ, යන මෙහි. **(පුං)**

824

එක ශබ්දය 5.. සෙට්ඨා, [1]සහාය, සංඛ්‍යා, [2]ඤ්ඤෙ,
තුල්‍යෙ චෙව [3]කො: (තිලිඞ්ගිකො)

Chief, incomparable, one, other, equal.

මානස ශබ්දය 3.. රාගෙ, (තු) මානසො. චිත්තා,
[4]රහත්තස්සු. (ච) මානසං,

Sexual desire, the mind, the state of a Rahat.

825

මූල ශබ්දය 5.. මූලං:- භෙ, සන්තිකෙ, මූල-
මූලෙ, හෙතුම්හි, පාභතෙ.

An asterism, vicinity, avarice, origin, cause, money.

ඛන්ධ ශබ්දය 4.. රූපාද්‍යංසෙ[5] පඛන්ධෙසු,
ඛන්ධො. රාසි, ගුණෙසු. (ච)

The five constituent parts of the human frame; shoulder, the trunk of a tree, multitude, virtue.

826

ආරම්භ ශබ්දය 4.. ආරම්භො. විරියෙ, කම්මෙ,
ආදිකම්මෙ, විකොපනෙ.

Perseverance, action, beginning, destroying of trees.

හදය ශබ්දය 3.. (අථො) හදයවත්ථුම්හි,
චිත්තෙ, (ච) හදයං. උරෙ.

The heart, the mind, the breast.

827

අනුසය ශබ්දය 3.. පච්ඡාතාපා, [6]නුබන්ධෙසු,
රාගාදෙ. [7]නුසයො. (භවෙ)

Repentance, pursuing a desired object, desire, &c.,

කුම්භ ශබ්දය 3.. මාතඞ්ග මුද්ධ පිණ්ඩෙ, (තු)
ඝටෙ, කුම්භො. දසම්මණෙ.

The frontal globes of an elephant, a water pot, a measure of ten amunas.

---

1. සෙට්ඨ-අසහාය
2. සංඛ්‍යා-අඤ්ඤ
3. තුල්‍යෙසු-එකො
4. චිත්ත-අරහත්තෙසු
5. රූපාදි-අංස
6. පච්ඡාතාප-අනුබන්ධෙසු
7. -අනුසයො

එක ශබ්දය-ශ්‍රේෂ්ඨාර්ථ: අසහායාර්ථ: සංඛ්‍යා: අන්‍යාර්ථ: තුල්‍ය: යන මෙහි **(ත්‍රි)**
මානස ශබ්දය-රාග. චිත්ත, අර්හත්ව, යන මෙහි.
මූල ශබ්දය-නකත්, සමීප, ලෝභාදිය, හේතු, මිල, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඛන්ධ ශබ්දය-රූපවේදනාදිය. දසරූ. රුක්කඳ. සමූහ. ගුණ. **(පුං)**
ආරම්භ ශබ්දය-වීර්‍ය්‍ය. ක්‍රියා. ප්‍රාරම්භ. වෘක්ෂාදී හිංසන. යන මෙහි. **(පුං)**
හදය ශබ්දය-හෘදයවස්තු, සිත, ලය, යන මෙහි. **(නපුං)**
අනුසය ශබ්දය-පසුතැවිලි, ප්‍රස්තුතයාගේ අනිවෘත්ති, රාගාදිය යන මෙහි. **(පුං)**
කුම්භ ශබ්දය- ඇතුන්ගේ හිස් මුදුන්හි මස් පිඩු, ඝට, දසාමුණ. **(පුං)**

828

පරිවාර ශබ්දය 3 පරිවාරො. පරිජනෙ,
ඛග්ගකොසෙ, පටිච්ඡදෙ.

An attendant, a scabbard, a screening.

ආලම්බර ශබ්දය 2 ආලම්බරො. (තු) සංරම්භෙ,
භෙරිභෙදෙ. (ච දිස්සති)

Arming for battle, a species of drum.

829

ඛණ ශබ්දය 2.. ඛණො. කාලවිසෙසෙ, (ච)
නිබ්‍යාපාරට්ඨිතිම්හි. (ච)

A division of time or an instant, state of being unemployed.

අභිජන ශබ්දය 2.. කුලෙ, (ත්ව) [1]භිජනො. (වුත්තො)
උප්පත්ති, භූමියං (පිච)

Race, native spot.

830

ආහාර ශබ්දය 2.. ආහාරො. කබළිංකාරා-
හාරාදිසු, (ච) කාරණෙ.

Material food, &c., cause.

පණය ශබ්දය 2.. විස්සාසෙ, යාචනායං (ච
පෙමෙ. (ච) පණයො. (මතො)

Confidence, solici-tation, affection.

831

පච්චය ශබ්දය 5.. ණාදෙ, සද්ධා, චීවරාදි,
හෙත්වා, [2] ධාරෙසු. පච්චයො.

"NA" and other grammatical affixes, faith, yellow robes, &c., cause, support.

විහාර ශබ්දය 3.. කීළා, දිබ්බ විහාරාදෙ,
විහාරො. සුගතාලයෙ.

Sport; passing the time as gods and Brahmas; a temple of Buddha.

---

1. තු-අභිජනො
2. හෙතු-ආධාරෙසු

පරිවාර ශබ්දය-පරිජන. කඩුකොපු. ඡත්‍රාදි උපකරණ. යන මෙහි. (පුං)
ආලම්බර ශබ්දය-සැරසුම, බෙරවිශේෂ, යන මෙහි. (පුං)
ඛණ ශබ්දය-කාලවිශේෂ, අව්‍යාපාරස්ථිති, යන මෙහි. (පුං)
අභිජන ශබ්දය-වංශ, ජාතිභූමි, යන මෙහි. (පුං)
ආහාර ශබ්දය-කබළිංකෘතාහාරදිය, ප්‍රත්‍යය, යන මෙහි (පුං)
පණය ශබ්දය-විශ්වාස, ඉල්ලීම, සෙනෙහස, යන මෙහි (පුං)
පච්චය ශබ්දය-ණ ප්‍රත්‍යයාදිය, ශ්‍රද්ධා, සිවුරුආදිය, හේතු, ආධාර, යන මෙහි. (පුං)
විහාර ශබ්දය-ක්‍රීඩා. දිව්‍යවිහාරාදිය. තථාගතාවාස. යන මෙහි.

832

සමාධි ශබ්දය 2.. සමත්ථනෙ, (මතො) චිත්ත-
[1]කග්ගතායං. සමාධි f (ච)

A reconciling of differences, tranquillity of mind.

යොග ශබ්දය 4.. යොගො. සඞ්ග, (ච) කාමාදෙ,
ඣානො, [2]පායෙසු, යුත්තියං.

Union, attachment to sensual pleaures, desire for the renewal of existence after death, meditation, means, justice.

833

භොග ශබ්දය 5.. භොගො. [3]සප්පඵණඞ්ගසු,
කොටිල්ලෙ, භුඤ්ජනෙ, ධනෙ.

Expanded hood of a serpent, body of a serpent, crookedness, eating, wealth.

අඞ්ගණ ශබ්දය 3.. භූමිභාගෙ, කිලෙසෙ, (ච)
මලෙ. (වා) [4]ඞ්ගණං. [5](මුච්චතෙ)

A court-yard, just filth.

834

අභිමාන ශබ්දය 2.. ධනාදිදප්පෙ, පඤ්ඤාය-
ම [6]භිමානො. (මතොථ ච)

Pride of wealth, &c., knowledge.

අපදෙස ශබ්දය 3.. අපදෙසො. නිමිත්තෙ, (ච)
ඡලෙ, (ච) කථනෙ. (මතො)

Cause, fraud or pretence, narration.

835

අත්ත ශබ්දය 4.. චිත්තෙ, කායෙ, සභාවෙ, (ච)
(සො) අත්තා. පරමත්තනි.

Mind, body, nature, soul recognised by others than Buddhists.

ගුම්බ ශබ්දය 3.. (අථ) ගුම්බො, (ච) ථම්භස්මිං,
සමූහෙ, බලසජ්ජනෙ.

A thicket a collection, a multitude, array of troops.

---

1. චිත්ත-එකග්ගතායං
2. ඣාන-උපායෙසු
3. සප්පඵණ-අඞ්ගසු
4. ච-අඞ්ගණං
5. -උච්චතෙ
6. පඤ්ඤායං-අභිමානො

සමාධි ශබ්දය-සමාධාන, සිත එකඟකිරීම්හි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
යොග ශබ්දය-සංයොග, කාමයොග භවයොග ආදිය, ධ්‍යාන, උපාය, යුක්ති, යන මෙහි. **(පුං)**
භොග ශබ්දය-සර්පෙනය, සර්ප ශරීරය. කුටිලත්ව. අනුභව. වස්තු යන මෙහි.
අඞ්ගණ ශබ්දය-අනාවටභූමි, කෙලෙස, කිළුටු යන මෙහි.
අභිමාන ශබ්දය-ධනාදියනිසා උපන් අහංකාර. ඤාණ, යන මෙහි.
අපදෙස ශබ්දය-කාරණ, සාඨ්‍ය, කීම, යන මෙහි. **(පුං)**
අත්ත ශබ්දය-විඤ්ඤාණ. ශරීර. ස්වභාව. පරපරිකල්පිත ආත්ම යන මෙහි.
ගුම්බ ශබ්දය-ලැහැප්. රාශි. සෙනඟ. සැරසීම. යන මෙහි.

836

කොට්ඨ ශබ්දය 3.. අන්තොඝරෙ, කුසූලෙ, (ච)
කොට්ඨො. [1]න්තාකුච්ඡියං(පාඨ)

An inner apartment of a house, granary, the stomach.

උණ්හීස ශබ්දය 3.. සොපාණඞ්ගම්හි, උණ්හීසො.
මකුටෙ, සීසවෙඨනෙ,

Parts of a stair, crown, a turban.

837

නියූහ ශබ්දය 4.. නියාසෙ, සෙඛරෙ, ද්වාරෙ,
නියූහො. නාග දන්තකෙ.

Gum or resinous juice exuding from trees; a chaplet; a door; also a piece of wood jutting out of a wall for hanging fans, &c.

කලාප ශබ්දය 3.. (අථො) සිඛණ්ඩෙ, තූණීරෙ,
කලාපො. නිකරෙ. (මතො)

A peacock's tail, a quiver, multitude.

838

චූළා. මොලි } ශබ්ද දෙක 2 චූළා.f සංයතකෙසෙසු:
මකුටෙ. මොලි. f (ච ද්විසු)

Knotted hair on the crown of the head, a diadem "MŌLI", m.f.; knotted hair, a diadem.

සංඛ ශබ්දය 3.. සංඛො: ([2]න්වනිත්ථියං) කම්බු,
ලලාටට්ඨීසු, ගොප්ඵකෙ.

A concl; the bone of the forehead; the ancle bone.

839

පක්ඛ ශබ්දය 6.. පක්ඛො: කාලෙ, බලෙ, සාධ්‍යෙ,
සඛී, වාජෙසු, පඞ්ගුලෙ.

Half of a lunar month, army, thesis, doctrine to be maintained, partisan or friend, wing of a bird, a cripple.

සින්ධු ශබ්දය 3.. දෙසෙ, [3]ණ්ණවෙ, (පුමෙ) සින්ධු.
සරිතායං. (ස නාරියං)

Name of a country, the sea or ocean, f.; name of a river.

---

1. -අන්තොකුච්ඡියං 2. තු-අනිත්ථියං 3. -අණ්ණවෙ

කොට්ඨ ශබ්දය-ඇතුල්ගෘහ. කොටු. ඇතුල් කුස. යන මෙහි.
උණ්හීස ශබ්දය-සොපාණඅවයව. ඔටුණු. හිසවෙළුම. යන මෙහි.
නියූහ ශබ්දය-ලාටු, මුදුන්මල්කඩ, දෙර, තල්වැට ආදිය එල්ලන කෙකි. යන මෙහි. (පුං)
කලාප ශබ්දය-මොණරපිලි, හියවුරු, සමූහ, යන මෙහි. (පුං)
චූළා. **මොලි** යන ශබ්දද්වය-බද්ධකේස, ඔටුණු, මෙහි. (**පුං ස්ත්‍රී**)
සංඛ ශබ්දය-සක්, නළල් ඇට, ගොප් ඇට, යන මෙහි. (**පුං නපුං**)
පක්ඛ ශබ්දය-කාල, සේනා, සිද්ධකටයුතුදෙය, විශ්වාස, පක්ෂිපියාපත්, කොරා, යන මෙහි. (**පුං**)
සින්ධු ශබ්දය-සින්ධුදේස. සාගර. (**පුං**) ගඟ f යන මෙහි. (**ස්ත්‍රී**)

840

කණෙරු ශබ්දය 2.. ගජෙ, කණෙරු. *(පුරිසෙ) (සො) හත්ථිනිය. [1](මිත්ථියං) — A male elephant, a female elephant.

වජිර ශබ්දය 3.. රතනෙ, වජිරො: (නිත්ථි) මණිවෙධි, [2]න්දහෙතිසු. — A diamond; an instrument for boring gems; Indra's thunderbolt.

841

විසාණ ශබ්දය 2.. විසාණං: (තීසු) මාතඞ්ග- දන්තෙසු, පසු සිඞ්ගකෙ. — An elephant's tooth; a horn of beasts.

කොණ ශබ්දය 2.. කොටියං (තු මතො)කොණො. (තථා) වාදිත්ත වාදනෙ. — Point, tip, or end; also the quill or bow or any thing with which a musical instrument is struck.

842

නිගම ශබ්දය 3.. වණිප්පථෙ, (ච) නගරෙ, වෙදෙ. (ච) නිගමො. (ථච) — Market village, a town, the Hindu sacred writings.

අධිකරණශබ්දය 3 විවාදදෙ, [3]ධිකරණං. (සියා) ධාරෙ, (ච) කාරණෙ. — Judging of law cases, &c., the seventh case in Grammar, cause.

843

ගො ශබ්දය 3.. පසුම්හි, වසුධායං (ච) වාචාදෙ. ගො. f (පුම්ත්ථියං) — Bullock, the earth, speech, &c.

හරි ශබ්දය 3.. හරිතෙ, (තු) සුවණ්ණෙ, (ච) වාසුදෙවෙ. හරි. f [4](රිතො) — Green, gold, Vishnu.

---

1. හත්ථිනියං-ඉත්ථියං
2. මණිවෙධ-ඉන්දහෙතිසු
3. -අධිකරණං
4. හරි-ර්රිතො

කණෙරු ශබ්දය-ඇතා. (පුං) ඇතින්න fයන මෙහි. (සත්‍රී)
වජිර ශබ්දය-රත්නවිශේෂ, මැණික් විදිනා කටු, ඉන්ද්‍රායුධ, යන මෙහි. (පුං නපුං)
විසාණ ශබ්දය-ඇත්දළ, සිවුපා අං, යන මෙහි. (ත්‍රි)
කොණ ශබ්දය-අග්‍ර, වීණාදීන් වයන දඬු ආදිය, යන මෙහි. (පුං)
නිගම ශබ්දය-වෙළෙඳසල් සදන ගම්, පුර, වේද, යන මෙහි. (පුං)
අධිකරණ ශබ්දය-විවාද, අනුවාද්දිය, ආධාර, හේතු යන මෙහි.
ගො ශබ්දය-ගෙරි, භූමි, වචනාදිය, යන මෙහි. (පුං සත්‍රී)
හරි ශබ්දය-නිල් වස්තු, රන්, විෂ්ණු, යන මෙහි (පුං සත්‍රී)
* "කරේණු " ඇතැම්.

844

පරිග්ගහ ශබ්දය 3 ආයත්තෙ, පරිවාරෙ, (ච)
හරියායං, පරිග්ගහො.

Ownership, attendant, a wife.

උත්තංස} අවතංස} ශබ්දදෙක 2 උත්තංසො. (තු) [1]වතංසො. (ච)
කණ්ණපූරෙ, (ච) සෙඛරෙ.

An earring, a diadem.

845

අසනි ශබ්දය 2.. විජ්ජුයං, වජිරෙ. (වෙවා)
[2]සනි. f (ථී පරිසෙ පාථ)

Lightning, thunder bolt.

කොටි ශබ්දය 3.... කොණෙ, සංඛ්‍යා විසෙසස්මි,
[3]මුක්කංසෙ. කොටි f (නාරියං)

Extremity, ten millions, exaltation.

846

සිඛා ශබ්දය 5.. චූළා, ජාලා, පධාන, [4]ග්ග,
මොරචූළාසු, (සා) සිඛා.f

Knotted hair on the head, flame of fire, chief, the end, peacock's crest.

ආසි ශබ්දය 2.... සප්පදාඨායමා, [5]සි f (ථී)
ඉට්ඨස්සා[6] සිංසනාය. (පි)

The fang of a snake; benediction.

847

වසා ශබ්දය 3.. වසා f විලීන තෙලස්මිං,
වසගා, වඤ්ඣගාවිසු.

Marrow of the flesh, a woman of yielding disposition, a barren cow.

රුචි ශබ්දය 3.... අභිලාසෙ, (තු) කිරණෙ,
අභිසඞ්ගෙ රුචී.[7] f (ථීයං)

A desire, lustre, inclination.

---

1. තු-අවතංසො
2. චෙව-අසනි
3. සංඛ්‍යාවිසෙසස්මිං-උක්කංසෙ
4. පධාන-අග්ග
5. සප්පදාඨායං-ආසිඉත්ථී
6. ඉට්ඨස්ස-ආසිසංනාය
7. රුචි-ඉත්ථී

පරිග්ගහ ශබ්දය-අයිති, පිරිවර, භාර්‍යා, යන මෙහි. **(පුං)**
උත්තංස, **අවතංස** යන ශබ්ද දෙක-කර්ණාභරණ. මුදුන්මල්කඩ, යන මෙහි. **(පුං)**
අසනි ශබ්දය-විදුලි, (හෙණ) වජ්‍රායුධය, යන මෙහි. **(පුං ස්ත්‍රී)**
කොටි ශබ්දය-කෙළවර, සංඛ්‍යාවිශේෂ, උත්කර්ෂ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සිඛා ශබ්දය-කොණ්ඩා, ගිනිදල්, ප්‍රධාන, අග, මොණරුන්ගේ කුඩුම්බි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ආසි ශබ්දය-සර්පදළ, ඉෂ්ටවස්තූන් පැතීම. යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වසා ශබ්දය-වුරුණුතෙල් f වසඟවූ ස්ත්‍රීපදත්ථි f වඳදෙන f යන මෙහි.
රුචි ශබ්දය-කැමැත්ත, කාන්ති, ඇල්ම, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

848

සඤ්ඤා ශබ්දය 3.. සඤ්ඤා f සඤ්ජානනෙ, නාමෙ, චෙතනායං, (ච දිස්සති.) — Knowledge, name, thought.

කලා ශබ්දය 4.... අංසෙ, සිප්පෙ, කලා f කාලෙ, භාගෙ, චන්දස්සසොළසෙ. — A part, a mechanical art, a division of time, a digit of the moon, or the sixteenth part of her disc.

849

කණ්ණිකාශබ්දය3 බීජකොසෙ, සරකූටෙ, කණ්ණභූසාය. කණ්ණිකාf — The pericarp of the lotus. The upper part of the frame of a particular roof, earring.

ආයති ශබ්දය 3.... ආගාමිකාලෙ, දීඝත්තෙ, පභාවෙ. (ච මතා) [1]යති f — Futurity, length, majesty or dignity.

850

උණ්ණා ශබ්දය 2. උණ්ණා.f මෙසාදි ලොමෙ (ච) භුමජ්ඣෙ රොමධාතුයං. — Wool, hair between the eyebrows esteemed a token of greatness.

වාරුණී ශබ්දය 2. වාරුණී. f ([2]ත්විත්ථියං වුත්තා) නත්තකී, මදිරාසු. (ච) — A fortune-telling woman; spirituous liquor.

851

කිරිය. ක්‍රියා ශබ්ද දෙක 3.... ක්‍රියා විත්තෙ, (ච) කරණෙ, කිරියං. කම්මනි. ක්‍රියා.f — Operations of the human mind, action, a deed.

වධූ ශබ්දය 3.... සුණිසායං, (තු) කඤ්ඤාය, ජායාය (ච) වධූ f (මතා) — Daughter-in-law, a virgin, a wife.

---

1. මතා-ආයති
2. තු-ඉත්ථියං

සඤ්ඤා ශබ්දය-ප්‍රඥා, නම, සිත, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
කලා ශබ්දය-භාග, සිල්ප, කාල, චන්ද්‍රයාගේ සොළොස්වන කොටස, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
කණ්ණිකා ශබ්දය-පියුම්කෙමි, කැණිමඩල, කර්ණාභරණ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ආයති ශබ්දය-අනාගතකාල, දීර්ඝතා, මහිම, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
උණ්ණා ශබ්දය-එළු ආදීන්ගේ ලොම්, ඇහිබැම මැද වූ රෝමධාතු යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වාරුණී ශබ්දය-නිමිති කියන්නී, සුරා, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ක්‍රියා ශබ්දය-ක්‍රියාසිත්, කිරීම්, (නපුං) කම් යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වධූ ශබ්දය-යෙහෙලි, තරුණී, භාර්‍යා, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

852

මත්තා ශබ්දය 4.. පමාණී, [1]ස්සරියෙ, මත්තාf
අක්ඛරාවයවෙ, [2]ප්පකෙ.
සුත්ත ශබ්දය 4.... සුත්තං. පාවචනෙ, සිද්ධෙ †
තන්තෙ, (තං) සුපිතෙ. (තිසු)

Measure, prosperity, quantity of a syllable, a little.

An eminent discourse, applied to the discourses of Buddha, a rule, aphorism, thread, m.f.n.; sleeping.

853

කකුධ ශබ්දය 3.. රාජලිඞ්ගෙ, [3]සභඞ්ගෙසු
රුක්ඛෙ, (ච) කකුධො. (ප්‍යථ)
ව්‍යඤ්ජන ශබ්දය 5 නිමිත්තා, [4]ක්ඛර, සූපෙසු.
ව්‍යඤ්ජනං, චිණ්හෙ, පදෙ.

Royal insignia; hump of a bull; the tree called in Sinhalese "kubuk."

Private part of male or female, consonant, sauce, a mark, a word.

854

දෙවන ශබ්දය 3.. වොහාරෙ, ජෙතු මිච්ඡායං,
කීළාදෙ. (වා පි) දෙවනං.
ඛෙත්ත ශබ්දය 3.... භරියායං, (තු) කෙදරෙ,
සරීරෙ, ඛෙත්ත, [5](මීරිතං)

Custom, emulation, play, praise, &c.

A wife, a field, the body.

855

උපාසන ශබ්දය 2 සුස්සූසායං (ච) විසෙසදයාං,
ඉට්ඨාභ්‍යාසෙ, (පු) [6]පාසනං,
සූල ශබ්දය 3.... සූලං: (ත්වතිත්ථීයං) හෙති-
හෙදෙ, සංකු, රුජාසු, (ච)

Attendance, practising any science of choice.

A weapon, a trident or a pike, pain.

---

1 පමාණෙ-ඉස්සරියෙ
2. අප්පකෙ
3. රාජලිඞග-උසභංගෙසු
4. -අක්ඛරසූපෙසු
5. ඛෙත්තං-ඊරිතං
6. අපි-උපාසනං

මත්තා ශබ්දය-ප්‍රමාණ, ඉසුරු, අක්‍ෂරාවය, අල්ප යන මෙහි.
සුත්ත ශබ්දය-ජිනවචන, සිද්ධාන්ත, නූල්, නිද්‍රොපගතඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
කකුධ ශබ්දය-කකුධභාණ්ඩ, ගොනුගේ මොල්ලිය, අර්ජුන රුක් යන මෙහි. **(පුං)**
ව්‍යංජන ශබ්දය-නිමිත්ත, අක්‍ෂර, සූප, ලකුණ පද, යන මෙහි. **(නපුං)**
දෙවන ශබ්දය-ව්‍යවහාර, විජිගිංසා, ක්‍රීඩාස්තුතිආදිය, යන මෙහි
ඛෙත්ත ශබ්දය-භාර්‍ය්‍යා, ක්‍ෂෙත්‍ර, දේහ, යන මෙහි **(නපුං)**
උපාසන ශබ්දය-පරිචර්‍ය්‍යා, අභිමත වූ සිල්පාදීන්ගේ අභියෝග, යන මෙහි. **(නපුං)**
සූල ශබ්දය-ආයුධවිශේෂ, හුල්, රුජා, යන මෙහි. **(පුං නපුං)**
† "රිටෙඨ" (අරිෂ්ටයෙහි) සත්නයෙහි.

856

තන්ති ශබ්දය 4.. තන්ති. f වීණාගුණෙ, තන්තං.
මුඛ්‍යා සිද්ධන්ත, තන්තුසු.

The cord of a lute, n.; principal, demonstration or right and clear conclusion, a thread.

යුග ශබ්දය 3.... රථාද්‍යඞ්ග (තු ච) යුගො.
කප්පම්හි, යුගලෙ. යුගං.

Yoke of a carriage, one of the four ages of the world, n.; a pair.

857

රජ ශබ්දය 10.. ඉත්ථිපුප්ඵෙ, (ච) රෙණුම්හි,
රජො. පකතිජෙ ගුණෙ.

The menstrual flow; fairne of a flower or pollen; one of the qualities of nature.

නියාතන ශබ්දය 2 න්‍යාසප්පණෙ, (තු) දානම්හි,
නියාතන, [1](මුදීරිතං)

Return of a deposit, gift.

858

තිත්ථ ශබ්දය 5.. ගුරු, [2]පායා [3]වතාරෙසු.
තිත්ථං. පූතම්බු, දිට්ඨිසු

Instructor, contrivance, a ferry, clear water; religious persuasion.

ජොති ශබ්දය 3.... පණ්ඩකෙ ජොති, නක්ඛත්ත,
රංසි, [4]ස්වග්ගිම්හි. ජොති. (සො)

A star, heat; m, fire.

859

කණ්ඩ ශබ්දය 4.. කණ්ඩො. [5](නිත්ථී) සරෙ, දණ්ඩ
වග්ග, (වා) [6]වසරෙ, (ප්‍යථ)

An arrow, stalk, multitude, space.

පොරිස ශබ්දය2.... උද්ධබාහුද්වයුම්මාණෙ,
සූරත්තෙ, (පිච) පොරිසං.

The measure or the height of a man; courage.

---

1. නියාතනං-උදීරිතං
2. -උපාය
3. -අවතාරෙසු
4. රංසිසු-අග්ගිම්හි
5. අනිත්ථී
6. ච-අවසරෙ-අපි-අථ

තන්ති ශබ්දය-වීණාතත්f, ප්‍රධානාර්ථ, සිද්ධාන්ත, තන්තු, යන මෙහි.
යුග ශබ්දය-රථාදීන්ගේ අවයව. කල්ප, යුග්ම, යන මෙහි **(නපුං)**
රජ ශබ්දය-ස්ත්‍රීන්ගේ ඔසප්. පරාග. ප්‍රකෘතිජගුණ. යන මෙහි.
නියාතන ශබ්දය-තමාකෙරෙහි තබන ලද වස්තුව යළි පාවාදීම, දන, යන මෙහි. **(නපුං)**
තිත්ථ ශබ්දය-ගුරුන්, උපාය, තොට, පවිත්‍රජල, ලබ්ධි, යන මෙහි.
ජොති ශබ්දය-නැකැත්, රශ්මි, **(නපුං)** ගින්න. යන මෙහි. **(පුං)**
කණ්ඩ ශබ්දය-හීදඩු, සමූහ, අවකාශ, යන මෙහි. **(නපුං)**
පොරිස ශබ්දය-මිනිස් ප්‍රමාණ, ශූරභාව, යන මෙහි. **(නපුං)**

860

උට්ඨාන ශබ්දය 3.. උට්ඨානං, පොරිසෙ, [1]හාසු,
නිසින්නාද්‍යුග්ගමෙ, (පුංථ)

Manhood, bravery; the rising from a sitting or sleeping posture.

ඉරීණ ශබ්දය 2.... අතිස්සය මහී හාගෙ,
(තචි) [2]රිණ, මූසරෙ. (සියා)

A desert; barren soil impregnated with salt.

861

ආරාධන ශබ්දය 3 ආරාධනං, සාධනෙ (ච)
පත්තියං, පරිතොසනෙ.

Accomplishment, attainment, contentment.

සිඞ්ග ශබ්දය 3.... පධානෙ, (තු ච) සානුම්හි,
විසාණෙ, සිඞ්ග. [3] (මුච්චතෙ)

Principal; a peak or summit of a mountain; horn.

862

දස්සන ශබ්දය 6.. දිට්ඨ්‍යා,දිමග්ගෙ, ඤාණක්ඛි[5],-
[6]ක්ඛණෙ, ලද්ධිසු. දස්සනං.

Sight or seeing; the first of the roads to Nirvana; wisdom; the eye; a division of time or an instant; religious persuasion.

නික්ඛ ශබ්දය 3.... හෙමෙ, පඤ්ච සුවණ්ණෙ, (ච)
නික්ඛො: [7](නිත්ථී) පසාධනෙ.

Gold; a weight of twenty-five kalandas, an ornament of dress.

863

පබ්බ ශබ්දය 2.. තිථිභෙදෙ, (ච) සාඛාදි-
ඵලුම්හි, පබ්බ, [8](මුච්චතෙ)

Certain days of the lunar month; viz., the full and change of the moon, and the 6th, 8th and 10th of each half-month; knots or joints of branches, creepers, &c.

පාතාල ශබ්දය 2.. නාගලොකෙ, (තු) පාතාලං,
(භාසිතං) වළබාමුඛෙ.

Infernal region; submarine fire.

---

1. පොරිස-ඊහාසු 3. සිඞ්ගං--උච්චතෙ 5. ඤාණ-අක්ඛි 7. අනිත්ථී
2. තු-ඉරීණ-ඌසරෙ 4. දිට්ඨි-ආදිමග්ගෙ 6. -ඉක්ඛණෙ 8. පබ්බං--උච්චතෙ

උට්ඨාන ශබ්දය-ශූර, වීර්‍ය්‍ය, නැගිටීම, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඉරීණ ශබ්දය-නිරාශ්‍රය වූ භූමිප්‍රදේශ, කරමැටි බිම, යන මෙහි.
ආරාධන ශබ්දය-සිද්ධි, ප්‍රාප්ත, සතුටු, යන මෙහි. **(නපුං)**
සිඞ්ග ශබ්දය-ප්‍රධාණත්වී, කඳු මුදුන, අං, යන මෙහි. **(නපුං)**
දස්සන ශබ්දය-දෘෂ්ටි, ප්‍රථමමාර්ග, ඤාණ, අක්ෂි, ක්ෂණ, ලබ්ධි යන මෙහි.
නික්ඛ ශබ්දය-රන්: පස්විසි කලදෙක්: පළඳනා: මෙහි.
පබ්බ ශබ්දය-තිථිවිශේෂ, ශාඛා ලතාදීන්ගේ පුරුක්, යන මෙහි.
පාතාල ශබ්දය-නාගභවන, වඩබාමුඛ, යන මෙහි. **(නපුං)**

864

ව්‍යසන ශබ්දය 2.. කාමජෙ කොපජෙ දෙසෙ,
ව්‍යසනං, (ච) විපත්තියං.
සාධන ශබ්දය 3.... (අථො) [1]පකරණෙ, සිද්ධි
කාරකෙසු. (ච) සාධනං.

Irregularity arising form desire or anger; calamity.

Materials; accomplishment; the six case relations.

865

වදඤ්ඤූ ශබ්දය2 (තීසව්හො) දන සීලෙ, (ච)
වදඤ්ඤූ වග්ගුවාදිනි.
පුරක්ඛත ශබ්දය 3 පුරක්ඛතො: [2]භිසිත්තෙ, (ච)
පූජිතෙ, පුරතො කතෙ.

Charitable; one whose speech is sweet.

Anointed or consecrated to some office, pouring water or some other liquid on the head of the person destined to fill the office; one worshipped; one brought forward.

866

මන්ද ශබ්දය 4.. මන්දො: භාග්‍ය විහීනෙ, (වා)
[3]ප්පකෙ, මූළ්හා, [4]පටුස්ව(පි)
උස්සිත ශබ්දය 3.... වුද්ධියුත්තෙ, සමුන්නද්ධෙ
උප්පන්නෙ, (වො) [5]ස්සිතං: (භවෙ)

Unlucky; insignificant; foolish; slow (in business, &c)

Prosperous or fortunate; flags, &c., hoisted or fastened; produced.

---

1. අථ-උපකරණෙ
2. -අභිසිත්තෙ
3. ච-අප්පකෙ
4. මූළ්හා-අපටුසු-අපි
5. ච-උස්සිතං

ව්‍යසන ශබ්දය-කාම ක්‍රෝධ දෙකින් උපන් විකාර, විපත්, යන මෙහි.
සාධන ශබ්දය-සම්භාර, සිද්ධි, කර්තෘ කරණාදි කාරක, යන මෙහි.
වදඤ්ඤූ ශබ්දය-දනශීලීහු, මනහර වචන ඇත්තාහු යන මෙහි.
පුරක්ඛත ශබ්දය-අභිෂේකලද්දැහු, පුදනලද්දැහු, අභිමුඛ කරණ ලද්දැහු, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
මන්ද ශබ්දය-පින් නැත්තහු: අල්පාර්ථ: මූඪ: අවිසාරද: යන මෙහි.
උස්සිත ශබ්දය-අභිවෘද්ධියෙන් සමන්විතයා, නගා බඳනාලද්ධජාදිය, උත්පන්නාර්ථ, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

867

අක්ඛ ශබ්දය 4.. රථඞ්ගෙ, [1]ක්ඛො. සුවණ්ණසම්ං,
පාසකෙ. අක්ඛ, [2] මින්ද්‍රියෙ,

A wheel of a carriage; weight equal to twenty grains of paddy; a die; an organ of sense.

ධුව ශබ්දය 3.... සස්සතෙ, (ච) ධුවො: (තීසු)
ධුවං. තක්කෙ, (ච) නිච්ඡිතෙ.

Eternal; reasoning; determined or concluded.

868

සිව ශබ්දය 4.. හරෙ, සිවො, සිවං, හද්ද,
මොක්ඛෙසු, ජම්බුකෙ, සිවාf

The Indian god Siva; happy; Nirvana; a jackal.

බල ශබ්දය 3.... සෙනායං, සත්තියං, (චෙව)
ථූලත්තෙ, (ච) බලං. (හවෙ)

An army or force; strength or power; bulkiness.

869

පදුම ශබ්දය 10.. සංඛ්‍යා,නරකහෙදෙ, (ච)
පදුමං, වාරිජෙ, (ප්‍යථ)

A numeral; name of one of the hells; a lotus.

වසු ශබ්දය 3.... දෙවහෙදෙ, වසු. (පුමෙ)
(පණ්ඩකං) රතනෙ, ධනෙ.

A class of deities; a gem; wealth.

870

නිබ්බාන ශබ්දය 2. නිබ්බානං. අත්ථගමනෙ,
අපවග්ගෙ. (සියා ථච)

Destruction; exemption from further transmigration.

පුණ්ඩරීකශබ්දය 3 සෙතම්බුජෙ. පුණ්ඩරීකං.
ව්‍යග්ඝෙ, රුක්ඛන්තරෙ. (පුමෙ)

A white lotus; a leopard; a species of tree.

---

1. -අක්ඛො
2. අක්ඛං--ඉන්ද්‍රියෙ

අක්ඛ ශබ්දය-රථාවයව. විසිවියටෙක්. පසඇට. ඉන්ද්‍රිය, යනමෙහි.
ධුව ශබ්දය-ශාසවතඃ **(ත්‍රි)** තර්ක, නිශ්චිතාර්ථ, යන මෙහි. **(නපුං)**
සිව ශබ්දය-ඊශවර, ඉෂ්ට, නිර්වාණ, කැනහිල් යන මෙහි. **(නපුං)**
බල ශබ්දය-සේනා, ශක්ති, ස්ථූලභාව, යන මෙහි. **(නපුං)**
පදුම ශබ්දය-සංඛ්‍යා විශේෂ, නරක විශේෂ, පියුම, යන මෙහි.
වසු ශබ්දය-දේවතා විශේෂයෙක්. රත්න, වස්තු, යන මෙහි.
නිබ්බාන ශබ්දය-විනාශ, මෝක්ෂ, යන මෙහි. **(නපුං)**
පුණ්ඩරීක ශබ්දය-හෙළපියුම්, ව්‍යාඝ්‍ර වර්ගයක්, ගස් වර්ගයක්. යන මෙහි.

871

බලි ශබ්දය 3..	උපහාරෙ, බලි. (පුමෙ) කරස්මිං,(ච) [1]සුරන්තරෙ.	An oblation or offering; revenue; name of an assure or giant.
සුක්ක ශබ්දය	සුක්කං, (තු) සම්භවෙ: සුක්කො: ධවලෙ, කුසලෙ, (තිසු)	Semen; f.n. white, virtuous.

872

දය ශබ්දය 4..	දයො, දනෙ, විභත්තබ්බ-ධනෙ, (ච) පිතූනං, වනෙ.	Almsgiving, portion or inheritance divisible from parents; a wilderness or forest.
වස ශබ්දය 4....	පභුත්තා, [2]යත්තතා, [3]යත්තා, [4]හිලාසෙසු. වසො. (භවෙ)	Lordship or supremacy; ownership; property; desire.

873

පරිභාසනශබ්දය 3	පරිභාසන, [5]මක්කොසෙ, නියමෙ, භාසනෙ: (ථ ච)	Reproof; ordinance; lustre.
සෙලන ශබ්දය 2....	ධනිම්හි, සෙලනං. යොධ-සීහනාදම්හි. (දිස්සති)	Sound; shout of warriors.

874

පභව ශබ්දය 4..	පභවො. ජාති, හෙතුම්හි, ඨානෙ, (වා) [6]ද්‍යුපලද්ධියං.	Production, cause, place of birth or production, things first produced.
උතු ශබ්දය 2....	(අථො) [7]තු.f නාරිපුප්ඵස්මිං, හෙමන්තාදිම්හි, (ච ද්විසු)	Women's courses; a season, either of two or four months.

1. ච-අසුරන්තරෙ
2. පභුත්ත-ආයත්තතා
3. -ආයත්ත
4. -අභිලාසෙසු
5. පරිභාසනං-අක්කොසෙ
6. ච-ආදි-උපලද්ධියං
7. අථ-උතු

බලි ශබ්දය-පූජා, කරවුවර, අසුර විශේෂ, යන මෙහි. **(පුං)**
සුක්ක ශබ්දය-ශුක්‍ර, **(නපුං)** සුදු: පුණ්‍යඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
දය ශබ්දය-දන. මවුපියන්ගේ බෙදියයුතු වස්තු. වන. යන මෙහි.
වස ශබ්දය-ප්‍රභුත්ව. අයිතිබැව්. අයිතිවස්තු. අභිලාස. යන මෙහි.
පරිභාසන ශබ්දය-ආක්‍රොශ, ව්‍යවස්ථා, බැබලීම්, යන මෙහි.
සෙලන ශබ්දය-නාද, යෝධයන්ගේ සිංහනාද, යන මෙහි.
පභව ශබ්දය-උත්පත්ති. කාරණ. ස්ථාන. ප්‍රථමොපලබ්ධි යන මෙහි.
උතු ශබ්දය-ස්ත්‍රීන්ගේ ඔසප්.f හේමන්තාදී. සෘතු.f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

875

කරණ ශබ්දය 4.. කරණං, සාධකතමෙ,
ක්‍රියා,ගත්තෙසු, (චෙ) [1]න්ද්‍රියෙ.

The instrumental case-relation; action; body; organ of sense.

තාල ශබ්දය 3.... තාළො. (තු) කුඤ්චිකායං(ච)
තුරියඞ්ග, දුමන්තරෙ.

A key; a species of musical instrument struck with the hand or a stick; palmyra.

876

පසව ශබ්දය 4.. පුප්ඵෙ, ඵලෙ, (ච) පසවො.
උප්පාදෙ, ගබ්භමොචනෙ.

Blossom; fruit; birth, bringing forth.

ගන්ධබ්බ ශබ්දය 4 ගායනෙ, ගායකෙ, අස්සෙ.
ගන්ධබ්බො. දෙවතන්තරෙ.

Playing on a musical instrument; a player on a musical instrument; a horse; one of the various classes of demigods.

877

වනප්පතිශබ්දය 2.. විනාපුප්ඵංඵලග්ගාහී-
-රුක්ඛෙ, රුක්ඛෙ. **වනප්පති.**

A tree bearing fruit without apparent blossoms, as the udumbara tree, &c.; also any tree.

රූපිය ශබ්දය 2.... ආහතෙ, හෙමරජතෙ.
රූපියං, රජතෙ. (පිච)

Silver or gold coins, gold or silver having an impression or stamp on it; silver.

878

පාස ශබ්දය 2.. ඛගාදිබන්ධනෙ, පාසො.
කෙසපුබ්බො චයෙ, (පාසථ)

A snare for birds, &c., a term used in composition with hair, as a bunch of hair.

තාරා ශබ්දය 3.... තාරාf [2] ක්ඛිමජ්ඣෙ,නක්ඛත්තෙ,
තාරො. උච්චතරස්සරෙ.

The pupil of the eye; a star; a high stone.

---

1. ච-ඉන්ද්‍රියෙ   2. -අක්ඛිමජ්ඣෙ

කරණ ශබ්දය-කරණකාරක, ක්‍රියා, ශරීර. ඉන්ද්‍රිය, යන මෙහි. **(නපුං)**
තාල ශබ්දය-යතුර, තූර්‍යාවයව, ගස් වර්ගයක් යන මෙහි. **(පුං)**
පසව ශබ්දය-කුසුම, ගෙඩි, උත්පත්ති, ප්‍රසූති, යන මෙහි. **(පුං)**
ගන්ධබ්බ ශබ්දය-ගායනා කිරීම. ගායක. අශ්ව. දේවතා විශේෂ යන මෙහි.
වනපපති ශබ්දය-මල් නැතිව පලගන්නාරුක්. රුක්. යන මෙහි.
රූපිය ශබ්දය-රූ නගාකළ රන් රිදී, රිදී, යන මෙහි. **(නපුං)**
පාස ශබ්දය-පක්ෂි ආදීන් බඳනා මලපුඩුව යන මෙහි. කේසනාමය පූර්වයේ කේසකලාප. යන මෙහි. **(පුං)**
තාරා ශබ්දය-ඇසෙහි බබා, තාරකා, උස්හඬ, යන මෙහි. **(පුං)**

879

කංස ශබ්දය 3.. පත්තෙ, (ච) සබ්බ ලොහස්මිං,
කංසො, චතු කහාපණෙ.

A goblet; any kind of metal; a value equal to four kahapanas..

මජ්ඣිම ශබ්දය 2 මජ්ඣිමො: දෙහමජ්ඣස්මිං,
මජ්ඣ භාවෙ, (ච සො තිසු)

The waist; middle.

880

ආවෙසනශබ්දය 3 ආවෙසනං, (සියා) වෙසෙ,
සිප්පසාලා, ඝරෙසු. (ච)

Disguise; a workshop; a house.

සිරි.ලක්ඛී යන ශබ්ද දෙක .... සොභා, සම්පත්තිසු. සිරී
ලක්ඛී (ඉති) දෙවතාය. (ච)

Brilliancy; prosperity; Lakshmi or the wife of Vishnu.

881

කුමාර ශබ්දය 3.. කුමාරො. යුවරාජෙ, (ච)
ඛන්ධෙ, (වුත්තො) සුසුම්හි, (ච)

A young prince; the god called Skanda; a boy.

පවාල ශබ්දය 2.... (අථා තිත්ථී) පවාළො. (ච)
මණිභෙදෙ, (තථා) [1] ඞ්කුරෙ;

Coral; germ.

882

පණ ශබ්දය 4.. පණො. වෙතන, මූලෙසු,
වොහාරෙ, (ච) ධනෙ, (මතො)

Wages or hire; money; trade; wealth.

පටිග්ගහශබ්දය 2 පටිග්ගහො. (තු) ගහණෙ.
(කථිතො) භාජනන්තරෙ.

Receiving; a kind of vessel.

---

1. තථා-අඞ්කුරෙ

කංස ශබ්දය-පාත්‍ර. සියලු ලෝහ. කහවණු සතර. යන මෙහි. (පුං)
මජ්ඣිම ශබ්දය-ශරීරමධ්‍ය, මධ්‍යයෙහි වූ වස්තු, යන මෙහි. ත්‍රි.
ආවෙසන ශබ්දය-වේස, ශිල්පශාලා, ගෘහ, යන මෙහි. (නපුං)
සිරී. ලක්ඛී. යන ශබ්ද දෙක-සෝභා සම්පත්ශ්‍රී දේවී යන මෙහි
කුමාර ශබ්දය-යුවරජ, කඳකුමරු, තරුණ, යන මෙහි. (පුං)
පවාල ශබ්දය-පබළු, අංකුර, යන මෙහි. (පුං)
පණ ශබ්දය-වැටුප්, මිල, ගණුදෙණු, වස්තු, යන මෙහි. (පුං)
පටිග්ගහ ශබ්දය-ගැණීම්, භාජනවිශේෂ, යන මෙහි. (පුං)

883

භාග්‍ය ශබ්දය 3.. අසුභෙ, (ච) සුභෙකම්මෙ,
භාග්‍යං, (වුත්තං) අථයෙ. (පාඨ)

Action, morally good or evil; good or bad fate.

පිප්ඵල ශබ්දය 2.... පිප්ඵලං, තරු භෙදෙ, (ච)
වත්ථච්ඡෙදන සත්ථකෙ.

Holy fig tree (Ficus religiosa); scissors.

884

අපවග්ග ශබ්දය 3 අපවග්ගො. පරිච්චාගා,-
[1]වසානෙසු, විමුත්තියං.

Donation, termination, nirwana.

ලිඞ්ග ශබ්දය 3.... ලිඞ්ගං, (තු) අඞ්ගජාතස්මිං,
පුමත්තාදිම්හි, ලක්ඛණෙ.

Pudendum, gender, masculine or femining; a sign or token.

885

සග්ග ශබ්දය 5. චාගෙ, සභාවෙ, නිම්මානෙ.
සග්ගො. [2]ජ්ඣායෙ, දිවෙ (පාඨ)

Donation; nature; creation; chapter or section; heaven.

රොහිත ශබ්දය 3. රොහිතො. ලොහිතෙ, මච්ඡ-
භෙදෙ, (චෙව) මිගන්තරෙ

Blood; a species of fish; a sort of deer.

886

නිට්ඨා ශබ්දය 3... නිට්ඨා f නිප්ඵත්තියං (චෙවා-
[3]වසානස්මිං, [4]මදස්සනෙ

Accomplishment; conclusion; destruction.

කණ්ටක ශබ්දය 3. කණ්ටකො. (තු) සපත්තස්මිං,
රුක්ඛඞ්ගෙ, ලොමහංසනෙ.

Enemy; a thorn or prickle; hair standing on end, horripilation.

---

1. පරිච්චාග-අවසානෙසු
2. -අජ්ඣායෙ
3. චෙව-අවසානස්මිං
4. අදස්සනෙ

භාග්‍ය ශබ්දය-අපුණ්‍යකම්, පුණ්‍යකම්, ශුභාශුභ කම් දෙක, යන මෙහි. **(නපුං)**
පිප්ඵල ශබ්දය-වෘක්ෂවිශේෂ, කඩකතුරු, යන මෙහි. **(නපුං)**
අපවග්ග ශබ්දය-පරිත්‍යාග, අවසාන, නිර්වාණ, යන මෙහි. **(පුං)**
ලිඞ්ග ශබ්දය-නිමිත්ත, පුන්නපුංසකත්වාදිය, සලකුණ, යන මෙහි. **(නපුං)**
සග්ග ශබ්දය-පරිත්‍යාග, ස්වභාව, මැවීම්, පරිච්ඡේද, දෙව්ලෝ, යන මෙහි. **(පුං)**
රොහිත ශබ්දය-රක්ත. මත්ස්‍යවිශේෂ. මෘගවිශේෂ. යන මෙහි. **(පුං)**
නිට්ඨා ශබ්දය-සිද්ධි, නිමා, විනාශ යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
කණ්ටක ශබ්දය- සතුරා, වෘක්ෂාවයව, රෝමහර්ෂ, (ලොමු දහැ ගැනීම) යන මෙහි. **(පුං)**

887

මුඛ ශබ්දය 4.. මුඛ්‍යා, [1]පායෙසු, වදනෙ,
(වා) [2]දිසම්ං මුඛ, [3](මීරිතං)

Chief; a device; the mouth or the face; origin.

දබ්බ ශබ්දය 5... දබ්බං, භබ්බෙ. ගුණාධාරෙ,
විත්තෙ, (ච) බුධ, දරුසු.

Fit; object, material or substance; wealth; wise; fuel.

888

මාණ ශබ්දය 3.. මාණං, පමාණෙ, පත්ථාදෙ.
මාණො, (වුත්තො) විධාය (ච)

Measure; a prastha, adhaka, a drone, &c., pride.

වායාම ශබ්දය 2....(අථො) පරිස්සමෙ, (වුත්තො)
වායාමො. විරියෙ, (පි ච)

Toil; perseverance.

889

සතපත්තශබ්දය 2 සරොරුහෙ, සතපත්තං,
සතපත්තො. ඛගන්තරෙ.

A lotus; woodpecker.

සුසිර ශබ්දය 3.... ඡිද්දෙ (තු) ඡිද්දවන්තෙ, (ච)
සුසිරං, තුරියන්තරෙ.

A hole or vacuity; anything having a hollow; a kind of musical instrument.

890

සමාන ශබ්දය 3.. ඒකස්මිං, සදිසෙ, සන්තෙ,
සමානං: (වාච්චලිඞ්ගිකං)

An entire thing or whole; likeness; existing.

සම්භම ශබ්දය 3. (අථො) ගාරව, භීතීසු,
සංවෙගෙ. සම්භමො. (මතො)

Honour; fear; feeling of dislike.

---

1. මුඛ්‍ය-උපායෙසු   2. ච-ආදිස්මිං   3. මුඛං-ඊරිතං

මුඛ ශබ්දය-මුඛ්‍යාර්ථ, උපාය, මුඛ, ආද්‍යර්ථ යන මෙහි. **(නපුං)**
දබ්බ ශබ්දය-යොග්‍ය, ගුණාධාර, ධන, ප්‍රාඥ, කාෂ්ඨ, යන මෙහි. **(නපුං)**
මාණ ශබ්දය-ප්‍රමාණ, ප්‍රස්ථ ආඪක ද්‍රෝණාදිය, **(නපුං)** උන්නති. මෙහි. **(පුං)**
වායාම ශබ්දය-ආයාස, වීර්‍ය්‍ය, යන මෙහි. **(පුං)**
සතපත්ත ශබ්දය-පද්ම, (නපුං) කැරලා, යන මෙහි. **(පුං)**
සුසිර ශබ්දය-සිදුරු, සිදුරුයුත් වස්තු, තූර්‍ය්‍යවිශේෂ, යන මෙහි. **(නපුං)**
සමාන ශබ්දය-අභින්නාර්ථ, සදෘශ, විද්‍යමාන, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
සම්භම ශබ්දය-ගෞරව, භීති, කලකිරීම්, යන මෙහි. **(පුං)**

891

ජුණ්හා ශබ්දය 2.. ජුණ්හා f චන්දප්පභායං (ච)
තදුපෙත නිසාය. (ච)

Moonlight; moonlight night.

විමාන ශබ්දය 3.... විමානං, දෙවතාවාසෙ,
සත්තභූම ඝරම්හි (ච)

The palace or mansion of any god; a house with seven floors.

892

ජෙට්ඨ ශබ්දය 3.. මාසෙ, ජෙට්ඨො, [1]තිවුද්ධාති-
-ප්පසත්ථෙසු. (ච තීසු සො)

The month so called, or third month of Sinhalese year, m.f.n. very old; very eminent.

සෙය්‍ය ශබ්දය 3.... ධම්මෙ, (ච) මඞ්ගලෙ සෙය්‍යො.
(සො) පසත්ථතරෙ. (තිසු)

Virtue or moral merit; happiness, joyfulness, m.f.n.; very excellent.

893

ගහ ශබ්දය 4.. ආදිච්චාදිම්හි, ගහණෙ,
නිබන්ධෙ, (ච) ඝරෙ. ගහො.

A planet; seizure; violence; a house.

කාච ශබ්දය 3.... කාචො. (තු) මත්තිකා භෙදෙ,
සික්කායං, නයනාමයෙ.

A kind of clay; swing or anything suspended; disease of the eye.

894

ගාමණි ශබ්දය 3. (තීසු) ගාමණී: සෙට්ඨස්මිං,
[2]මධිපෙ, ගාමජෙට්ඨකෙ.

Excellent; a chief; a superintendent of a village.

බිම්බ ශබ්දය 3.... බිම්බං, (තු) පටිබිම්බෙ (ච)
මණ්ඩලෙ, බිම්බිකාඵලෙ.

Image; the disc of the sun or moon, the fruit of Momordica monadelpha.

---

1. -අතිවුද්ධ-අතිප්පසත්ථෙසු
2. සෙට්ඨස්මිං-අධිපෙ

ජුණ්හා ශබ්දය-සඳරැස්, එයින් යුත් රාත්‍රිය, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
විමාන ශබ්දය-දේවතාවන්ගේ ප්‍රාසාද, සත්මහල් ගෙය, යන මෙහි. **(නපුං)**
ජෙට්ඨ ශබ්දය-බක්මස. අති වෘද්ධ: අති ප්‍රශස්ත: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
සෙය්‍ය ශබ්දය-දහම. ඉෂ්ටමඞ්ගල. අතිශයින් ප්‍රශස්ත වස්තු. මෙහි. **(ත්‍රි)**
ගහ ශබ්දය-සූර්‍ය්‍යාදි ග්‍රහ. ගැණීම්. බලාත්කාර. ගෙය යන මෙහි. **(පුං)**
කාච ශබ්දය-කදමැටි, සාල්ල, නේත්‍රරෝග, යන මෙහි. **(පුං)**
ගාමණී ශබ්දය-ප්‍රශස්ත පදාර්ථ. ප්‍රධානියා. ගම්දෙටු. යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
බිම්බ ශබ්දය-ප්‍රතිමා, මණ්ඩල, බිඹුඵල, - (කෝවක්කා) යන මෙහි. **(නපුං)**

895

භණ්ඩ ශබ්දය 2.. භාජනාදි පරික්ඛාරෙ.
භණ්ඩං, මූලධනෙ. (පි ච)
මග්ග ශබ්දය 3.... [1]මග්ගො. (ත්ව) රියමග්ගෙ, (ච)
සම්මාදිට්ඨාදිකෙ, පථෙ.

Any vessel; capital or stock of money for trade.

The sublime path pursued by the virtuous; the true, faith any road.

896

සමා ශබ්දය 4.. සමා f වස්සෙ, සමො. ඛෙද-
සන්තිසු, (සො) තිහෙ. (තිසු)
ඉස්සාස ශබ්දය 2.. චාපෙ, (තචි) [2]ස්සාස, මුසුනො,
ඉස්සාසො. ඛෙපකම්හි. (ච)

A year; weariness; placidity of mind; f.n. similar.

A bow, and archer.

897

බාල ශබ්දය 2.. බාලො: (තීස්වා) [3]දි වයසා-
-සමඞ්ගිති, අපණ්ඩිතෙ.
රත්ත ශබ්දය 4... රත්තං, (තු) සොණිතෙ, තම්බා.
[4]නුරත්ත, රඤ්ජිතෙ. (තිසු)

A child not exceeding sixteen years; norant man.

Blood; m.f.n. red; one whose heart is bent on any thing, any thing dyed.

898

තනු ශබ්දය 5.. තචෙ, කායෙ, (ච) තනචි. f [5](ත්ථී)
තීස්ව) [6]ප්පෙ, විරලෙ, කිසෙ.
සිසිර ශබ්දය 3.... උතුභෙදෙ, (තු) සිසිරො.
හිමෙ, (සො) සීතලෙ. (තිසු)

The skin; the body; m.f.n. insignificant; thin; fine.

Cold season; frost or snow; m.f.n. cold.

---

1. තු-අරියමග්ගෙ
2. තු-ඉස්සාසං-උසුනො
3. තීසු-ආදි
4. තම්බ-අනුරත්ත
5. තනු-ඉත්ථී
6. තීසු-අප්පෙ

භණ්ඩ ශබ්දය-භාජනාදි උපකරණ, වෙළඳම්මිල, යන මෙහි. **(නපුං)**
මග්ග ශබ්දය-සම්‍යග්දෘෂ්ටි ආදි. ආර්‍ය්‍ය මාර්‍ග, මාවත්, යන මෙහි. **(පුං)**
සමා ශබ්දය-අවුරුදු, ශ්‍රම, සාන්ති, සදෘශාර්ථ, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
ඉස්සාස ශබ්දය-දුනු, දුනුවායන්, යන මෙහි. **(නපුං)**
බාල ශබ්දය-ප්‍රථම වයසින් යුක්තයා, අඥනයා, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
රත්ත ශබ්දය-රුධිර, **(නපුං)** රතුවස්තු, අනුරාගවත්හු, පාට කළ වස්තු යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
තනු ශබ්දය-හම **(ස්ත්‍රී)** කය අල්පාර්ථ: තුනී: සිහින්: යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී) (ත්‍රි)**
සිසිර ශබ්දය-සිසිරසෘතුව **(ත්‍රි)** හිම, සීතල, යන මෙහි. **(පුං)**

899

සක්ඛරා ශබ්දය 2 සක්ඛරාf ගුළභෙදෙ, (ච)
කඨලෙ, (පි ච දිස්සති)
සඞ්ගහ ශබ්දය 3. අනුග්ගහෙ, (තු) සංඛෙපෙ
ගහණෙ. සඞ්ගහො. (මතො)

Sugar; a potsherd

Compassion; abridgement, taking.

900

පටු ශබ්දය 4.. දක්ඛෙ, (ච) තික්ඛිණෙ, ව්‍යත්තෙ,
රොගමුත්තෙ. පටු: (තීසු)
රාජ ශබ්දය 3.... රාජා. (තු) ඛත්තියෙ, (වුත්තො)
නරනාථෙ, පහුම්හි. (ච)

Skilful; keen; learned; healthy.

A man of the royal race; a chief among men; a lord.

901

බල ශබ්දය 3.. බලං, (ච) ධඤ්ඤ කරණෙ,
කක්කෙ, නීචෙ. බලො. (භවෙ)
සමුදය ශබ්දය 3. (අථ) [1]පපාදෙ, සමුදයො.
සමූහෙ, පච්චයෙ. (පි ච)

A threshing-floor; levigated powder; low or vile man.

Birth; a flock or multitude; cause.

902

අස්සම ශබ්දය 2.. බ්‍රහමචාරි ගහට්ඨාදෙ,
අස්සමො. (ච) තපො වනෙ.
කුරූර ශබ්දය 3.... භයඞ්කරෙ, (ච) කඨිනෙ,
කුරූරො: (තීසු) නිද්දයෙ.

A religious order, of which there are four classes; the residence of hermits.

Terrible; harsh or rough; cruel men.

---

1. අථ-උප්පාදෙ

සක්ඛරා ශබ්දය-ඉක්‍ෂුවිකාර, කැට කැබලිති, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සඞ්ගහ ශබ්දය-අනුකම්පා, සංක්‍ෂෙප, ගැණීම්, යන මෙහි. **(පුං)**
පටු ශබ්දය-දක්‍ෂ: තීක්‍ෂණාත්‍ථී: ඡෙක: රොගමුක්තයන්: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
රාජ ශබ්දය-ක්‍ෂත්‍රියජාති. මනුෂ්‍ය ප්‍රධානියා. පොහොසතුන්. යන මෙහි. **(පුං)**
බල ශබ්දය-කලවිටි, **(නපුං)** කල්ක, අධම, යන මෙහි. **(පුං)**
සමුදය ශබ්දය-උත්පත්ති, රාශි, හේතු, යන මෙහි. **(පුං)**
අස්සම ශබ්දය-බ්‍රහ්මචාරි ගිහි, තපස්වීන්ගේ වාසස්ථාන, යන මෙහි. **(පුං)**
කුරූර ශබ්දය-භයානකවස්තු: කර්කශවස්තු: නිෂ්කාරුණිකයන්: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

903

කනිට්ඨ-කනිය යන ශබ්ද දෙක 2.. } කනිට්ඨො: කනියො: (තීසු) [1]අත්‍යප්පෙ, [2]තියුවෙ, (ප්‍යථ)
Very small; very young.

ලහු ශබ්දය4.... සීඝම්හි, ලහු, (තං) ඉට්ඨෙ නිස්සාරා, [3]ගරුස්සු, (තතිසු)
Swift; desired, vain; light.

904

අධර ශබ්දය 3.. අධරො: (තීසව) [4]ධො, හීනෙ, (පුමෙ) දන්තච්ඡදෙ (ප්‍යථ)
Low; inferior; the lip.

සුස්සූසා ශබ්දය 2 සුස්සූසා f සොතුමිච්ඡාය, (සා) පාරිචරියාය. (ච)
Desire to hear; service performed by an attendant.

905

හත්ථ ශබ්දය 5.. හත්ථො. පාණිම්හි, රතනෙ, ගණෙ, සොණ්ඩාය, හත්තරෙ.
A hand; a cubit; assembly; elephant's trunk; an asterism.

කූප ශබ්දය 3.... ආවාටෙ, (චො) [5]දපානෙ, (ච) කූපො. කූමෙහ, (ච දිස්සති)
A pit; a well; mast of a ship.

906

පඨම. පමුඛ ශබ්දදෙක 2 } ආදො, පධානෙ. පඨමං: පමුඛං: (ච තිලිඞ්ගිකං)
First; chief.

විතත ශබ්දය 2.. වජ්ජභෙදෙ (ච) විතතං, (තං) විත්ථාරෙ. (තිලිඞ්ගිකං)
A species of musical instrument n. explanation, m.f.n.

---

1. අති-අප්පෙ
2. -අතියුවෙ-අපි-අථ
3. නිස්සාර-අගරුස්සු-තීසු
4. තීසු-අධො
5. ච-උදපානෙ

කනිට්ඨ. **කනිය** ශබ්ද දෙක-අතිස්වල්පː අතිතරුණයන්ː යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
ලඝු ශබ්දය-සීඝ්‍රාත්‍රී, ඉෂ්ට, නිස්සාරවස්තු, සැහැල්ලුදේ, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
අධර ශබ්දය-යටː නීචː **(ත්‍රි)** දන්තාවරණ, **(පුං)** යන මෙහි.
සුස්සූසා ශබ්දය-අසනුකැමති බැවිf අත්පා මෙහෙකිරීම් f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
හත්ථ ශබ්දය-අත්, රියන, සමූහ, ඇත්සොඬ, නක්‍ෂත්‍ර විශේෂ යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
කූප ශබ්දය-වළ, ළිඳ, කුඹ, යන මෙහි. **(පුං)**
පඨම. **පමුඛ** ශබ්ද දෙකː-ආදි, ප්‍රධාන යන අරුත්හි. **(ත්‍රි)**
විතත ශබ්දය:- තූර්‍ය විශේෂයෙහි **(නපුං)** විස්තරයෙහි යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

907

සාර ශබ්දය 3..	සාරො. බලෙ, ථිරංසෙ, (ච) උත්තමෙ. (සො තිලිඞ්ගිකො)	Strength; essential parts; eminent.
හාර ශබ්දය 2..	හාරො. (තු) ඛන්ධ භාරාදෙ, ද්විසහස්සඵලෙ. (පිච)	Weights supported by the body or waist; a weight of two thousand palam.

908

ඛය ශබ්දය 3..	මන්දිරෙ, රොගභෙදෙ, (ච) ඛයො අපචයම්හි. (ච)	Abode, a kind of disease, ruin
වාළ ශබ්දය 3..	වාළො (තු) සාපදෙ, සප්පෙ, කුරූරෙ. (සො තිලිඞ්ගිකො)	wild beast, serpent, rude persons.

909

සාල ශබ්දය 3..	සාලො. සජ්ජුද්දුමෙ, රුක්ඛෙ සාලා f ගෙහෙ. (ච දිස්සති)	The tree Shorea robusta; a tree in general, hall.
සවණ ශබ්දය 3..	සොතෙ, (තු) සවණං, (වුත්තං) යජනෙ, සුතියං. (පි ච)	An ear; a sacrifice; a hearing.

910

පෙත. පරෙත ශබ්ද දෙක	(තීසු) පෙතො: පරෙතො: (ච) මතෙ, (ච) පෙත යොනිජෙ.	Dead; the manes or spirit of a dead person.
පතීත ශබ්දය 3..	ඛ්‍යාතෙ, (තු) හට්ඨෙ විඤ්ඤාතෙ, පතීතං: (වාච්චලිඞ්ගිකං)	Famous; pleased; a thing well known.

සාර ශබ්දයඃ- ශක්තියෙහි, ස්තීරාවයවයෙහි. **(පු)** උතුම් **(ත්‍රි)** යන මෙහි.
හාර ශබ්දයඃ- ඛන්ධභාර, කටීභාර ආදියෙහි, දෙදහසක් ඵල **(ත්‍රි)** යන මෙහි.
ඛය ශබ්දයඃ- ගෙය, රෝග විශේෂයක්, විනාශය. **(පු)** යන මෙහි.
වාළ ශබ්දයඃ- දරුණු සිව්පා, සර්‍ප, ක්‍රෑර සත්ව යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
සාල ශබ්දයඃ- සල්ගස, ගස **(පු)** ශාලාව යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සවන ශබ්දයඃ- කණ, යාග කිරීම, ඇසීම යන මෙහි. **(නපුං)**
පෙත. **පරෙත** ශබ්ද දෙකඃ- මළ, ප්‍රේතයෝනියෙහි උපන්නවුන් යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පතීත ශබ්දයඃ- ප්‍රසිද්ධ, සතුටු තැනැත්තා, යන මෙහි. (වාච්‍ය ලිංගිකයි.)

911

ආසය ශබ්දය 2. අධිප්පායෙ, (ච) ආධාරෙ.
ආසයො. (කථිතොථ ච)

Intention. leisure.

පත්ත ශබ්දය 4.. පත්තං, පක්ඛෙ, දලෙ, පත්තො.
භාජනෙ, (සො) ගතෙ. (තිසු)

A wing; a leaf; a bowl; attained.

912

සුකත ශබ්දය 2.. කුසලෙ, සුකතං, සුට්ඨු-
-කතෙ. (ච) සුකතො: (තිසු)

Virtue or moral merit; m.f.n. well executed.

තපස්සී ශබ්දය 2.. තපස්සී. (ත්‍රි) [1]නුකම්පා යා-
-[2]රහෙ, (වුත්තො) තපොධනෙ.

A man in distress deserving of compassion; an ascetic.

913

සොණ්ඩ ශබ්දය 2 (තීසු) සුරාදි ලොලස්මිං,
සොණ්ඩො: හත්ථී කරෙ, (ද්විසු)

One addicted to or immoderately fond of liquor; trunk of an elephant.

රසන ශබ්දය 3.. අස්සාදනෙ (තු) රසනං,
ජිව්හායං (ච) ධනිම්හි. (ච)

Tasting; the tongue; sound.

914

පණීත ශබ්දය 3.. පණීතො: (තීසු) මධුරෙ,
උත්තමෙ, විහිතෙ, (පයථ)

Sweet; excellent; a thing performed.

වීථි ශබ්දය 3.. අඤ්ජසෙ, විසිඛායං, (ච)
පන්තියං, වීථි f (නාරියං)

A road; a street; a row.

---

1. තු-අනුකම්පාය 2. -අරහෙ

ආසය ශබ්දය-අභිප්‍රාය, අවකාශ යන මෙහි. **(පු)**
පත්ත ශබ්දය-පියාපත, පත්‍රය **(න)** බඳුන **(පු)** පැමිණෙන ලද දෙයෙහි **(ත්‍රි)**
සුකත ශබ්දය-කුසල්, මනාවකරණ ලද දෙය: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
තපස්සී ශබ්දය-අනුකම්පා කටයුතු දුකගිතයන්. ශ්‍රමණ, යන මෙහි.
සොණ්ඩ ශබ්දය-සුරාදියෙහි ලොල් අය: ඇත්සොඬ, යන මෙහි.
රසන ශබ්දය-ආස්වාද, දිව, ශබ්ද, යන මෙහි. **(නපුං)**
පණීත ශබ්දය-මධුරවස්තු: උත්තමාර්ථ: කරණ ලද්ද: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
වීථි ශබ්දය-මාර්ග. වීථි, පෙළ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

915

අඝ ශබ්දය 4.. පාපස්මිං, ගගනෙ, දුක්ඛෙ,
ව්‍යසනෙ, (වා) [1]ඝ (මුච්චතෙ)
පටල ශබ්දය 3.. සමූහෙ, පටලං, නෙත්ත-
-රොගෙ, (වුත්තං) ඡදිම්හි. (ච)

Sin; the sky; pain; distress.

A multitude; a film over the eye; a covering.

916

සන්ධි ශබ්දය 2.. සන්ධි. සංඝටනෙ, (වුත්තො)
සන්ධි f (ත්ථී) පටිසන්ධියං.
සත්තම ශබ්දය 3.. සත්තනන්නං පූරණෙ, සෙට්ඨෙ
[2]තිසන්තෙ. සත්තමො: (තිසු)

Junction; regeneration, according to the opinions of the Buddhists.

Seventh; excellent; a very virtuous or well-disposed man.

917

ඔජා ශබ්දය 3.. ඔජා f (තු) යාපනායං (ච
ඔජො. දිත්ති, බලෙසු (ච)
නිසාමන ශබ්දය 2 (අථො) නිසාමනං, (වුත්තං)
දස්සනෙ, සවණෙ (පි ච)

Juice of the body; splendour; strength.

Seeing; hearing.

918

ගබ්භ ශබ්දය 3.. ගබ්භො, කුච්ඡිට්ඨසත්තෙ (ච)
කුච්ඡි, ඔවරකෙසු (ච)
අපදාන ශබ්දය 3.. ඛණ්ඩනෙ (ත්ව) [3]පදානං, (ච)
ඉතිවුත්තෙ, (ච) කම්මනි.

A foetus in the womb; womb; an inner apartment.

Separation; a tale; action.

---

1. ච-අඝං-උච්චතෙ
2. -අතිසන්තෙ
3. තු-අපදානං

අඝ ශබ්දය-අපුණ්‍ය, ආකාශ, දුක්, විපත්ති, යන මෙහි. **(නපුං)**
පටල ශබ්දය-රාසි, අක්ෂිරෝග, ඡදන, යන මෙහි. **(නපුං)**
සන්ධි ශබ්දය-ඝටන, **(පුං)** ප්‍රතිසන්ධි, යන මෙහි, **(ස්ත්‍රී)**
සත්තම ශබ්දය-සත්වෙනි වස්තු: ප්‍රශස්තයා: අතිශයින් සාධුහු: යන මෙහි
ඔජා ශබ්දය-ශරීර පැවැත්ම කරන්නා වූ රසෝජස් f දීප්ති, ශක්ති යන මෙහි.
නිසාම ශබ්දය-දර්‍ශන, ශ්‍රවණ යන මෙහි. **(නපුං)**
ගබ්භ ශබ්දය-මාතෘකුක්ෂියෙහි වසනසත්ව. කුක්ෂි. ගබඩා, යන මෙහි.
අපදාන ශබ්දය-භේද, පුරාණවෘත්තිවයෂ්ඨා, කර්‍ම යන මෙහි.

919

තිලක ශබ්දය 3.. චිත්තකෙ, රුක්ඛ භෙදෙ, (ච)
තිලකො. තිලකාලකෙ.

Something applied on the forehead; a species of tree; a mole on the body.

පටිපත්ති ශබ්දය 4 සීලාදෙ, පටිපත්ති f (ත්‍රී)
බොධෙ, පත්ති, පවත්තිසු.

An observance of the religious precepts; intellect; attainment; practice.

920

පාණ ශබ්දය 4.. අසුම්හි, (ච) බලෙ, පාණො.
සත්තෙ, හදයගානිලෙ.

Life; power; an animal; breath of life.

ඡන්ද ශබ්දය 5.. ඡන්දෙ. වසෙ, අධිප්පායෙ,
වෙදෙ. [1]ච්ඡා, [2]නුට්ඨුභාදීසු.

Subjection or possession; agreableness, a Veda; desire; poetical metre.

921

ඔඝ ශබ්දය 3.. [3]කාමොඝාදෙ, සමූහස්මිං.
ඔඝො. වෙගෙජලස්ස. (ච)

The floods of sensual pleasures, &c., multitude; velocity; a stream of water.

කපාල ශබ්දය 2.. කපාලං, සිරසට්ඨිම්හි
ඝටාදි [4]සකලෙ. (පි ච)

The skull; a potsherd.

---

1. වෙදෙ-ඉච්ඡා
2. -අනුට්ඨුභාදීසු
3. කාමඔඝ - ආදො
4. ඝට - ආදි

තිලක ශබ්දය-තිලක, වෘක්ෂභේද, තලකැලැල්, යන මෙහි.
පටිපත්ති ශබ්දය-සීලාදියf ඥණf ප්‍රාප්ති fප්‍රවෘත්තිf යන මෙහි. (**ස්ත්‍රී**)
පාණ ශබ්දය-ජීවිත. ශක්ති. සත්ව. හෘදයගතවූ වාත. යන මෙහි.
ඡන්ද ශබ්දය-සන්තකබව, රුචි, වේද, ඉච්ඡා, අනුෂ්ටුප්වෘහති ආදි ඡන්දස්, යන මෙහි. (**පුං නපුං**)
ඔඝ ශබ්දය-කාමොඝ භාවෞඝාදිය. රාශි. වේග. ජලප්‍රවාහ යන මෙහි.
කපාල ශබ්දය-හිස්කබල්, කලකබල් ආදිය, යන මෙහි. (**නපුං**)

922

ජටා ශබ්දය 3 — වෙණුවාදි සාඛා ජාළස්මිං,
ලග්ගකෙසෙ, ජටා f[1] ලයෙ. — The tangled branches of a clump of bambu trees; dishevelled hair, lust.

සරණ ශබ්දය 4 — සරණං, (තු) වධෙ, ගෙහෙ,
රක්ඛිතස්මිං,(ච) රක්ඛණෙ. — Killing; a house; a preserver, preservation.

923

කන්තා ශබ්දය 3 — (පීයං) කන්තා f පියෙ, කන්තෙ.
මනුඤ්ඤෙ, (සො තිලිඞ්ගිකො) — A commendatory term descriptive of a woman; a commendatory term descriptive of a man, m.f.n. beautiful.

ජාල ශබ්දය 3 — ගවක්ඛෙ, (තු) සමූහෙ (ච)
ජාලං, මච්ඡාදි බන්ධනෙ. — A window; multitude; a net.

924

කිං ශබ්දය 3 — පුච්ඡායං, ගරහායං, (වා)
[2] ‘නියමෙ කිං (තිලිඞ්ගිකං) — What, interrogative; a particle indicating contempt, uncertainty or doubt.

සද්ධ ශබ්දය 3 — සසද්ධෙ, (තීසු) නිවාපෙ,
සද්ධං, සද්ධා f (ච) පච්චයෙ. — A devout man; a charitable gift; religious belief.

925

බීජ ශබ්දය 3 — බීජං, හෙතුම්හි, අට්ඨිස්මිං
අඞ්ගජාතෙ (ච දිස්සති) — A cause; seed; the virile member.

පුබ්බ ශබ්දය 4 — පුබ්බො. පූයො, [3]‘ග්ගතෙ, ආදෙ,
(සො) දිසාදෙ. (තිලිඞ්ගිකො) — Pus, matter; presence; prior, east.

---

1. -ආලයෙ 2. ච-අනියමෙ 3. අග්ගතෙ

ජටා ශබ්දය-හුණගස් ආදීන්ගේ ශාඛා ජාල, අවුල් හිසකේ, තෘෂ්ණා යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සරණ ශබ්දය-හිංසා, ගෘහ, රක්‍ෂාකරන්නාහු, රක්‍ෂා, යන මෙහි. **(නපුං)**
කන්තා ශබ්දය-ප්‍රියාව f වල්ලභයා: මනොහරාන්පී. යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
ජාල ශබ්දය-ජාලකවාට, රාශි, මත්ස්‍ය මෘගාදීන් බඳනා දැල් යන මෙහි. **(නපුං)**
කිං ශබ්දය-ප්‍රශ්න කිරීම, ගර්හා, අනියම, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
සද්ධ ශබ්දය-ශ්‍රද්ධාසහිතයා: නිවාප. f ඇදහිල්ල. f යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
බීජ ශබ්දය-කාරණ, ඇට, නිමිති, යන මෙහි. **(නපුං)**
පුබ්බ ශබ්දය-සැරව. අභිමුඛ. ආදි. දිසා ආදිය යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

926

ඵල ශබ්දය 4	ඵලචිත්තෙ, හෙතු කතෙ, ලාභෙ, ධඤ්ඤාදිකෙ. ඵලං,	Thought of rewards; result; fruits or corn.
ආගම ශබ්දය 2	ආගමනෙ, (තු) දීඝාදි- නිකායස්මිං (ච) ආගමො.	Coming; the digha and other nikayas books containing the doctrines of Buddha.

927

සන්තාන ශබ්දය 2	සන්තානො. දෙවරුක්ඛෙ, (ච) (වුත්තො) සන්තතියං (පුංථ)	A celestial tree; race.
අනුත්තර ශබ්දය 2	උත්තර විපරීතෙ, (ච) සෙට්ඨෙ (වා) [1]'නුත්තරං : (තිසු)	Unable to answer; excellent.

928

වික්කම ශබ්දය 2	සත්ති සම්පත්තියං, (වුත්තො) කන්ති මත්තෙ, (ච) වික්කමො.	Power, walking
ඡායා ශබ්දය 3	ඡායා f (තු) ආතපාභාවෙ, පටිබිම්බෙ, පභාය. (ච)	Shade; image; resplendence.

929

ඝම්ම } තිදස } ශබ්දදෙක 3	ගිම්හෙ, ඝම්මො. නිදසො. (ච) උණ්හෙ, සෙදජ්ලෙ. (පුං'ථ)	The hot season; heat; perspiration.
කප්පන ශබ්දය 3	කප්පනං, කන්තනෙ, (වුත්තං) විකප්පෙ, සජ්ජනෙ, (ඊරීයං)	Cutting; thought or reflection; caparisoning an elephant or a horse.

1. ච-අනුත්තරං

ඵල ශබ්දය-විපාකසිත්, හේතුකෘත, ප්‍රයෝජන, ධාන්‍යාදිය, යන මෙහි. **(නපුං)**
ආගම ශබ්දය-ආගමන, දීඝ මධ්‍යමාදි නිකාය, යන මෙහි. **(පුං)**
සන්තාන ශබ්දය-දිව්‍ය වෘක්ෂ, ප්‍රබන්ධ, යන මෙහි. **(පුං)**
අනුත්තර ශබ්දය-උත්තරයට විරුද්ධ, ශ්‍රේෂ්ඨ, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
වික්කම ශබ්දය-බලසම්පත්, පද වික්ෂෙපමාත්‍ර, යන මෙහි **(පුං)**
ඡායා ශබ්දය-සෙවන, පිළිබිඹු, කාන්ති, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ඝම්ම, **නිදස** ශබ්ද දෙක-ග්‍රීෂ්ම ඍතු, උෂ්ණ, දහදිය, යන මෙහි. **(පුං)**
කප්පන ශබ්දය-කැපීම්, විතර්ක f අශ්වාදීන් සැදීම f යන මෙහි.

930

අඞ්ග ශබ්දය 3	අඞ්ගා. දෙසෙ, (බහුම්හ) [1]'ඞ්ගං, (තථා) [2] 'වයව, හෙතුසු.	Name of a country; a member or limb; a cause.
චෙතිය ශබ්දය 3	දෙවාලයෙ, (ච) ථූපස්මිං, චෙතියං, චෙතියද්දුමෙ.	A temple; monument; a sacred tree.

931

සජ්ජන ශබ්දය 2	සජ්ජනොඃ සාධු පුරිසෙ, සජ්ජනං, කප්පනෙ. (ථච)	Virtuous man; or namenting.
සුපින ශබ්දය 2	සුපිනං, සුපනෙ, සුත්ත- විඤ්ඤාණෙ. (ච මනිත්ථියං)	Sleep, a dream.

932

සන්නිධි ශබ්දය 2	පච්චක්ඛෙ, සන්නිධානෙ. (ච) සන්නිධි. (පරිකිත්තිතො)	Presence; proximity.
භිය්‍ය ශබ්දය 2	භියෙ‍්‍යා. බහුතරත්ථෙ, (සො) පුනරත්ථෙ, [3](ව්‍යයං භවෙ)	Abundance; again.

933

දිද්ධ ශබ්දය 2	විසලිත්ත සරෙ, දිද්ධො දිද්ධො : ලිත්තෙ, (තිලිඞ්ගිකො)	A poisoned arrow; smeared or anointed.
අධිවාස ශබ්දය 3	වාසෙ, ධූපාදි සංඛාරෙ. [4] ධිවාසො. සම්පටිච්ඡනෙ.	An abode, adjusting with perfumes, as quiescence.

Very bold or confident;

1. බහුම්හි-අඞ්ගං
2. -අවයව
3. අව්‍යයං
4. අධිවාසො

අඞ්ග ශබ්දය-එනම් දේශය, අවයව, කාරණ, යන මෙහි.
චෙතිය ශබ්දය-දේවාල, චෛත්‍ය, පූජ්‍යවෘක්ෂ, යන මෙහි. **(නපුං)**
සජ්ජන ශබ්දය-සත්පුරුෂ, **(ත්‍රි)** සැදීම්, යන මෙහි. **(නපුං)**
සුපින ශබ්දය-නිද්‍රා, සිහින, යන මෙහි. **(පුං නපුං)**
සන්නිධි ශබ්දය-සම්මුඛ, සන්නිධාන, යන මෙහි. **(පුං)**
භිය්‍ය ශබ්දය-අතිබහුලාර්ථ, පුනරර්ථ, යන මෙහි. **(පුං)**
දිද්ධ ශබ්දය-විෂ පෙවූ ඊතල, පරිභාවිතාර්ථ යන මෙහි.**(ත්‍රි)**
අධිවාස ශබ්දය-නිවාස, සුවඳ දුම් කැවීම් ආදී සංස්කාර, ඉවිසුම් යන මෙහි **(පුං)**

934

විසාරද ශබ්දය 2	(වුත්තො) විසාරදෙ : (තීසු) සුප්පගබ්භෙ, (ච) පණ්ඩිතෙ.	wise.
සිත්ථ ශබ්දය 2	(අථ) සිත්ථං, මධුච්ඡිට්ඨෙ (වුත්ත) [1]මොදන සම්භවෙ.	Bees-wax; a grain of boiled rice.

935

කසාය ශබ්දය 4	ද්‍රවෙ, වණ්ණෙ, රස භෙදෙ, කසායො. සුරභිම්හි. (ච)	Exudation of a tree, colour; a stringet taste; perfume.
උග්ගමන ශබ්දය 2	(අථො) උග්ගමනං, (වුත්ත) මු'ප්පත්තු, [2]'ද්ධගතීසු (ච)	Birth: rising up.

936

ඵරුස ශබ්දය 2	ලුඛෙ, නිට්ඨුර වාචායං. ඵරුසං : (වාචවලිඩගිකං)	Harsh; rude.
පවාහ ශබ්දය 2	පවාහො. (තු) [3]මබුවෙගෙ, (ච) (සන්දිස්සති) පවත්තියං.	Stream of water tidings

937

පරායණ ශබ්දය 3	නිස්සයෙ, තප්පරෙ, ඉට්ඨෙ පරායණ (පදං තිසු)	Attending upon; addicted to; agreeable.
කඤ්චුක ශබ්දය 3	කවචෙ, වාරබාණෙ, (ච) නිම්මොකෙ (පිච) කඤ්චුකො.	Armour, cuirass; the slough of snakes.

---

1. වුත්තං-ඔදන 2. වුත්තං-උප්පත්ති-උද්ධගතීසු 3. තු-අම්බුවෙගෙ

විසාරද ශබ්දය-අතිශයින් ප්‍රගල්භයා, ප්‍රාඥ, යන මෙහි. (ත්‍රි)
සිත්ථ ශබ්දය-මී ඉටි, බත්සුල, යන මෙහි. (නපුං)
කසාය ශබ්දය-ද්‍රව, වර්ණ කසාය රස, සුගන්ධ, යන මෙහි. (පුං)
උග්ගමන ශබ්දය-උත්පත්ති, ඌර්ධ්වගති, යන මෙහි. (නපුං)
ඵරුස ශබ්දය-රූක්ෂවස්තු, කර්කශ වචන, යන මෙහි. (ත්‍රි)
පවාහ ශබ්දය-ජලවේග, ප්‍රවෘත්ති, යන මෙහි. (පුං)
පරායණ ශබ්දය-ආශ්‍රය, තත්පරයා, ප්‍රිය වස්තු, යන මෙහි. (ත්‍රි)
කඤ්චුක ශබ්දය-සන්නාහ. හැට්ටය. සර්පයන්ගේ සැව. යන මෙහි. (පුං)

938

තම්බ ශබ්දය 2	ලොහ භෙදෙ, (මතං) **තම්බං**, තම්බො රත්තෙ. (තිලිඞ්ගිකො)	Copper, n.; red coloured, m.f.n.
අවසිත ශබ්දය 2	(තීසුත්ව) [1]'**වසිතං** ඤාතෙ, අවසානගතෙ. (මතං)	Understood; concluded.

939

පටිපාදන ශබ්දය 2	බොධනෙ (ච) පදනෙ (ච) (විඤ්ඤෙය්‍යං) **පටිපාදනං**,	Instruction, imparting.
මරු ශබ්දය 3	සෙලෙ, නිජ්ජලදෙසෙ. (ච) දෙවතාසු. **මරූ**. [2] (දිතො)	A rock; a region void of water; a deity.

940

සත්ථ ශබ්දය 4	**සත්ථ**, [3] මා'යුධ, ගන්ථෙසු, ලොහෙ, **සත්ථො**. (ච) සඤ්චයෙ	A weapon; a science; metal; multitude.
වුත්ති ශබ්දය 3	ජීවිකායං, විවරණෙ, වත්තනෙ. **වුත්ති** f (නාරියං)	Livelihood; exposition; tidings.

941

පරක්කම ශබ්දය 2	විරියෙ, සූරභාවෙ, (ච) (කථීයති) **පරක්කමො**.	Strength valour.
කම්බු ශබ්දය 3	(අථ) **කම්බු**. (මතො) සංඛෙ, සුවණ්ණෙ, වලයෙ. (පිච)	A conch shell; gold; a ring worn on the wrist or ankle.

---

1. තු-අවසිතං
2. මරූ-උදිතො
3. සත්ථං-ආයුධ

තම්බ ශබ්දය-ලෝහ විශේෂ, **(නපුං)** රක්ත වස්තුඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
අවසිත ශබ්දය-නිශ්චිත, නිෂ්ඨාප්‍රාප්ත, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පටිපාදන ශබ්දය- හැඟවීම, දීම, යන මෙහි. **(නපුං)**
මරු ශබ්දය-ගල්, ජල නැති ප්‍රදේශ, දෙවියන්, යන මෙහි. **(පුං)**
සත්ථ ශබ්දය-ආයුධ, ශාස්ත්‍ර, **(නපුං)** ලෝහ, සමූහ, යන මෙහි. **(පුං)**
වුත්ති ශබ්දය-ජීවිකා, ව්‍යාඛ්‍යාන, ප්‍රවෘත්ති, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
පරක්කම ශබ්දය-වීර්‍ය්‍ය, ශූරත්ව, යන මෙහි. **(පුං)**
කම්බු ශබ්දය-සක්, රත්රන්, වළලු, යන මෙහි. **(පුං)**

942

සර ශබ්දය 4	සරො: කණ්ඩෙ, අකාරාදෙ, සද්දෙ, වාපිමහි: (නිත්ථියං)	An arrow; a vowel a sound; a lake or pond.
ඛර ශබ්දය 4	දුඵස්සෙ, තිඛිණෙ, (තීසු) ගද්‍රභෙ, කකචෙ. ඛරො.	Rough; sharp-pointed or edged; an ass; a saw.

943

ආසව ශබ්දය 3	සුරායො, [1] පද්දවෙ, කාමා-[2]සවාදිමහි. (ච) ආසවො.	Toddy or intoxicating beverage; danger; sensual desires, or the desire of renewed existence after death.
උපධි ශබ්දය 3	දෙහෙ, (වුත්තො) රථඞ්ග (ච) චතුරොපධිසු [3] 'පධි.	The body; a part of a carriage; any of the four kinds of bondage.

944

වත්ථු ශබ්දය 4	වත්ථු, (ත්තං) කාරණෙ, දබ්බෙ, භූභෙදෙ, රතනත්තයෙ.	Cause; substance the site of a habitation; the three precious things - viz. Buddha, his doctrines and his priests.
යක්ඛ ශබ්දය 4	යක්ඛො දෙවෙ, මහාරාජෙ, කුවෙරා [4] 'නුචරෙ, [5]නරෙ.	A demigod; any one of the four guardian deities of the four quarters of the world any one of the attendants of Cuviare.

---

1. සුරාය-උපද්දවෙ
2. කාම-ආසවාදිමහි
3. චතුරොපධිසු-උපධි
4. කුවෙර-අනුචරෙ
5. -අනරෙ

සර ශබ්දය-ඊතල, අකාරාදි සවර, ශබ්ද, තටාක, යන මෙහි. (පුං)
ඛර ශබ්දය-දැඩස්පර්ශ ඇති වස්තු, තීක්ෂණ, කොටළුවන්, කියත යන මෙහි. (ත්‍රි)
ආසව ශබ්දය-සුරා, උපද්‍රව, කාමාදි ආශ්‍රව, යන මෙහි. (පුං)
උපධි ශබ්දය-ශරීර, රථාවයව, සතර උපධීන්, යන මෙහි (පුං)
වත්ථු ශබ්දය-හේතු ද්‍රව්‍ය, භූමිවිශේෂ, තුනුරුවන්, යන මෙහි.
යක්ඛ ශබ්දය-දේවතාවන්, සතර වරන් රජුන්, වෛශ්‍රවණයාගේ සේවකයන්, අමනුෂ්‍ය යන මෙහි. (පුං)

945

පීඨ ශබ්දය 4 — දරුබණ්ඩෙ, පීඨිකායං,
ආපණෙ, පීඨ, [1] මා'සනෙ.
— A small wooden bench or stool; platform on which articles are exposed for sale; a shop; a seat.

පරික්ඛාර ශබ්දය 3 — පරිවාරෙ, පරික්ඛාරො.
සම්භාරෙ, (ච) විභූසණෙ.
— Provisions, requisiten or jewels.

946

පඤ්ඤත්ති ශබ්දය 3 — වොහාරස්මිං, (ච) ඨපනෙ,
පඤ්ඤත්ති f (ත්ථී) පකාසනෙ.
— Usage: enactment; publishing.

පටිභාන ශබ්දය 2 — පටිභානං, (තු) පඤ්ඤාය,
[2]'මුපට්ඨිතගිරාය (ච)
— Wisdom; a thing comprehended by presence of mind.

947

හෙතු ශබ්දය 3 — වචනාවයවෙ, මූලෙ,
(කථිතො) හෙතු. කාරණෙ.
— A part of speech; root of evil. Such as avarice, &c.; cause.

ගහණී ශබ්දය 2 — උදරෙ, (තු තථා) පාචා-
නලස්මිං. ගහණී f (ත්ථියං)
— The belly; the internal fire which promotes digestion.

948

පිය ශබ්දය 3 — පියො. භත්තරි, ජායායං,
පියා f ඉට්ඨෙ, පියො (තිසු)
— A husband; a wife, m.f.n; desired.

යම ශබ්දය 3 — යමරාජෙ, (තු) යුගලෙ,
සංයමෙ, (ච) යමො. (භවෙ)
— Yama, the sovereign of the infernal regions or the judge of departed souls; a pair or couple; abstaining from the indulgence of sensual gratification.

---

1. පීඨං-ආසනෙ 2. පඤ්ඤාය-උපට්ඨිතගිරාය

පීඨ ශබ්දය-කොලොම්බු, පුටු, සල්පිල්, ආසන, යන මෙහි. **(නපුං)**
පරික්ඛාර ශබ්දය-පිරිවර, උපකරණ, අලංකාර, යන මෙහි. **(පුං)**
පඤ්ඤත්ති ශබ්දය-ව්‍යවහාර f පණවාතිබීම් f ප්‍රකාශකිරීම් f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
පටිභාන ශබ්දය-නුවණ, සථානෝචිතව වැටහුනු වචන, යන මෙහි. **(නපුං)**
හෙතු ශබ්දය-වාක්‍යාවයව. ලෝභාදි මූල. ප්‍රත්‍යය. යන මෙහි.
ගහණී ශබ්දය- කුස, පාකාග්නි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
පිය ශබ්දය-වල්ලභ, **(පුං)** භාර්‍යා, **(ස්ත්‍රී)** ඉෂ්ට **(ත්‍රි)** යන මෙහි.
යම ශබ්දය-යමරාජා, යුග්ම, ව්‍රත, යන මෙහි. **(පුං)**

949

මධු ශබ්දය 3	මුද්දිකාසස, (ච) පුප්ඵසස- රසෙ, ඛුද්දෙ. මධු, [1] (දිතං)	Wine obtained from grapes; nectar of flowers; honey.
විතාන ශබ්දය 2	උල්ලොචෙ, (තු ච) විත්ථාරෙ. විතානං: (පුනපුංසකෙ)	A canopy; expansion.

950

අමත ශබ්දය 3	අපවග්ගෙ, (ච) සලිලෙ, සුධාය, ම [2]'මතං, (මතං)	Nirvana; water; ambrosia.
තම ශබ්දය 3	මොහෙ, (තු) තිමිරෙ, සාම්‍ය- ගුණෙ තම. [3] (මනිත්ථියං)	Ignorance, darkness, or blackness.

951

කටු ශබ්දය 3	ඛරෙ, (වා) [4]'කාරියෙ, (තීසු) රසමහි, (පුරිසෙ) කටුඃ	Austere; improper act; pungency.
පුඤ්ඤ ශබ්දය 3	(පණ්ඩකෙ) සුකතෙ, පුඤ්ඤං, මනුඤ්ඤ, පාවනෙ. (තිසු)	Virtue or merit; pleasing; pure.

952

රුක්ඛ ශබ්දය 3	රුක්ඛො. දුමමහි ඵරුසා, [5] සිනිද්ධෙසු, (ච සො තිසු)	A tree; fierce; rough; coarse.
සම්භව ශබ්දය 4	උප්පත්තියං (තු) හෙතුමහි, සඩෙග, සුක්කෙ. (ච) සම්භවො.	Birth; cause; attachment; semen.

---

1. මධු-උදිතං
2. සුධායං-අමතං
3. තමං-අනිත්ථියං
4. ච-අකාරියෙ
5. පරුස-අසිනිද්ධෙසු

මධු ශබ්දය-මුද්‍රිකඵලරස, කුසුමරස, මී. යන මෙහි. **(නපුං)**
විතාන ශබ්දය-වියන්, විස්තීර්ණත්ව, යන මෙහි. **(නපුං)**
අමත ශබ්දය-නිර්වාණ, ජල, දිව්‍ය භෝජන, යන මෙහි. **(නපුං)**
තම ශබ්දය-අඥාන, අන්ධකාර, සාම්‍යගුණ, යන මෙහි. **(පුං නපුං)**
කටු ශබ්දය-කර්කශ වස්තුඃ අකර්තව්‍යඃ **(ත්‍රි)** කටුකරස. **(පුං)** යන මෙහි.
පුඤ්ඤ ශබ්දය-කුසල්, **(නපුං)** සුන්දර, පවිත්‍ර, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
රුක්ඛ ශබ්දය-වෘක්ෂ, පරුෂ, සිනිදු නොවන වස්තුඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
සම්භව ශබ්දය-උත්පත්ති, හේතු, ඇල්ම, සුක්ල යන මෙහි. **(පුං)**

953

නිමිත්ත ශබ්දය 3	නිමිත්තං, කාරණෙ, (වුත්තං) අඞ්ගජාතෙ, (ච) ලඤ්ජනෙ	Cause; membrum virile; a mark
ආදි ශබ්දය 4	ආදි. සීමා, පකාරෙසු, සමීපෙ, [1] වයවෙ. (මතො)	A limit or boundary manner; vicinity; a limb or member or component part.

954

මන්ත ශබ්දය 3	වෙදෙ (ච) මන්තණෙ, මන්තො. මන්තා f පඤ්ඤාය, [2](මුච්චතෙ)	The Vedas, secret- counsel, wisdom.
අනය ශබ්දය 2	අනයො. ව්‍යසනෙ, (චෙව) (සන්දිස්සති) විපත්තියං.	Calamity; loss of substance.

955

අරුණ ශබ්දය 3	අරුණො. රංසිහෙදෙ (වා)[3] 'ව්‍යත්ත රාගෙ, (ච) ලොහිතෙ.	The dawn; dark red, redness.
අනුබන්ධ ශබ්දය 2	අනුබන්ධො. (තු) පකතා- නිවත්තෙ, නස්සනක්ඛරෙ.	Constant pursuit of some laudable object; in grammar, an indicatory or servile letter.

956

අවතාර ශබ්දය 3	අවතාරො. [4] 'වතරණෙ, තිත්ථස්මිං, විවරෙ ('ප්‍ය'ථ)	Descent (from above); a ferry or landing place; a fissure.
ආකාර ශබ්දය 3	ආකාරො. කාරණෙ, (වුත්තො) සණ්ඨානෙ, ඉඞ්ගිතෙ (පිච)	Cause; a sign; indication of sentiment by gesture, &c.

---

1 අවයවෙ
2 පඤ්ඤායං-උච්චතෙ
3 ච-අව්‍යත්තරාගෙ
4 අවතරණෙ

නිමිත්ත ශබ්දය-හේතු, වස්ත්‍රගුය්හ, ලකුණ, යන මෙහි. **(නපුං)**
ආදි ශබ්දය-මර්‍යාද, ප්‍රකාර, සමීප, අවයව, යන මෙහි. **(නපුං)**
මන්ත ශබ්දය-වේද, මන්ත්‍රණ, **(පුං)** ප්‍රඥ, f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
අනය ශබ්දය-උපද්‍රව, අනර්ථ. යන මෙහි. **(පුං)**
අරුණ ශබ්දය-රශ්මි විශේෂ, මදක් රතු, රතු, යන මෙහි. **(පුං)**
අනුබන්ධ ශබ්දය-ප්‍රස්තුතයාගේ අනිවෘත්ති. නසනසුලු අක්ෂර **(පුං)**
අවතාර ශබ්දය-බැසීම, තොට, සිදුර, යන මෙහි. **(පුං)**
ආකාර ශබ්දය-හේතු සංස්ථාන, ඉඟිකිරීම්, යන මෙහි. **(පුං)**

957

උග්ග ශබ්දය 2	සුද්දිත්ථී තනයෙ ඛත්තා, උග්ගො. තිබ්බම්හි. (සො තිසු)	The son of a man of a Sudra woman by a Kshatriya man; severe or fierce.
පධාන ශබ්දය 4	පධානං, (තු) මහාමත්තෙ පකත්‍යං,[1] 'ග්ග, ධිතීසු. (ච)	The king's prime minister; nature; supreme; steadiness.

958

කල්ල ශබ්දය 4	කල්ලං, පභාතෙ, නීරොගෙ, සජ්ජ, දක්ඛෙසු. (තීසු තං)	Morning or early dawn before sunrise, healthy; performed; clever.
කුහණ ශබ්දය 2	කුහණා f කුට චරියායං, කුහණො කුහකෙ. (තිසු)	Deceit; hypocritical.

959

කපොත ශබ්දය 2	කපොතො. පක්ඛි හෙදෙ, (ච) (දිට්ඨො) පාරාපතෙ, ('ථච)	A species of bird; a pigeon.
සාරද ශබ්දය 2	සාරදෙ. සරදුබ්භූතෙ, අප්පගබ්භෙ. (මතො තිසු)	Produced at the autumnal season; unskilful.

960

කක්ඛස ශබ්දය 3	(තීසු) ඛරෙ, (ච) කඨිනෙ, කක්ඛසො සාහසප්පියෙ.	Rough; hard; addicted to unmerciful acts.
කොපින ශබ්දය 3	අකාරියෙ, (තු) ගුය්හදෙහ චීරෙ. කොපින, [2] (මුච්චතෙ)	Improper act; private part; a bark.

---

1 පකති-අග්ග
2 කොපිනං-උච්චතෙ

උග්ග ශබ්දය-ක්‍ෂත්‍රියයාටද ක්‍ෂුද්‍රස්ත්‍රියගේ පුතා. තීව්‍රාත්‍ථීඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පධාන ශබ්දය-මහාමාත්‍යං, ප්‍රකෘති, නායක වස්තු, විය්ඝී, යන මෙහි. **(නපුං)**
කල්ල ශබ්දය-ප්‍රත්‍යූෂ, නිරෝගීන්ඃ සදනලදදඃ දක්‍ෂඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
කුහණ ශබ්දය-වඤ්චාක්‍රියා **fස්ත්‍රී**. කුහකයාඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
කපොත ශබ්දය-පක්‍ෂි විශේෂ, පරවි, යන මෙහි **(පුං)**
සාරද ශබ්දය-සරත්කාලොත්පන්න, නුබුහුටි යන මෙහි. **(පුං)**
කක්ඛස ශබ්දය-රූක්‍ෂඃ දඩිදෙයඃ දරුණුක්‍රියාඃ කැමැත්තඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
කොපින ශබ්දය-අකෘත්‍යං, ගුය්හදේශ, වැහැරි, යන මෙහි.

961

කදලි ශබ්දය 3 — මිගභෙදෙ, පතාකායං, මොචෙ. (ච) **කදලී** f (ත්ථියං) — Sort of deer; a flag or banner; the plantain.

දක්ඛිණ ශබ්දය 2 — **දක්ඛිණා** f දානභෙදෙ, (ච) වාමතො [1] ඤ්ඤම්හි, **දක්ඛිණො**. — A gift or charitable donation; right, not left.

962

දුතියා ශබ්දය 2 — **දුතියා** f භරියායං (ච) ද්විතින්නම්පූරණියං. (මතා) — A wife; second.

ධූමකෙතු ශබ්දය 2 — (අථු)[2] 'ප්පාදෙ, (සියා) **ධූම-කෙතු**. වෙස්සානරෙ. ('පි ච) — A comet; fire.

963

නිස්සරණ ශබ්දය 3 — භවනිග්ගමනෙ, යානෙ, ද්වාරෙ **නිස්සරණං**, (සියා) — Nirvana or exemption from further transmigration; journey; the entrance, the passage in or out of a house; the entrance through the house door.

නියාමක ශබ්දය 2 — **නියාමකො** පොතවාහෙ, (තිලිඞ්ගා සො) නියන්තරි. — The steersman or rower of a vessel; a charioteer.

964

නිරොධ ශබ්දය 3 — අපවග්ගෙ, විනාසෙ, (ච) **නිරොධො**. රොධනෙ.('ප්‍ය'ථ) — Nirvana; exemption from further transmigration; annihilation, destruction; shelter or protection.

පටිභය ශබ්දය 2 — භයෙ, **පටිභයං**, (වුත්තං තිලිඞ්ගං තං) භයංකරෙ. — Horror, n,; terrific or terrible.

---

1 අඤ්ඤම්හි

2 අථ-උප්පාදෙ

කදලි ශබ්දය-මෘගවිශේෂයක් f ධ්වජ f කෙසෙල් f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

දක්ඛිණ ශබ්දය-දානවිශේෂයක් **(ස්ත්‍රී)** වාමභාගයෙන් අන්‍ය භාගය, (දකුණ) **(පුං)**

දුතියා ශබ්දය-භාර්‍ය්‍යාව, දෙදෙනාක්හුගේ පිරීම, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

ධූමකෙතු ශබ්දය-වක්‍රග්‍රහආදිය, ගින්න, යන මෙහි. **(පුං)**

නිස්සරණ ශබ්දය-සංසාරයෙන් නිෂ්ක්‍රමණ, ගමන්, දෙර, යන මෙහි. **(නපුං)**

නියාමක ශබ්දය-ඔරුපදින්නාහු: රථපදින්නාහු: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

නිරොධ ශබ්දය-නිර්වාණ, විනාශ, ආවරණ, යන මෙහි. **(පුං)**

පටිභය ශබ්දය-භය, **(පුං)** භයානක වස්තු: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

965

පිටක ශබ්දය 2	පිටකං, භාජනෙ, (වුත්තං) (තථෙව) පරියත්තියං.	A vessel; the body of the doctrines.
වලි ශබ්දය 2	ජරාසිථිල චම්මස්මිං උදරඞ්ග (මතා) වලී. f	Skin softened by old age; wrinklets appearing about the middle part of the body.

966

භින්න ශබ්දය 3	භින්නං විදරිතෙ, [1]'සඤ්ඤස්මිං, නිස්සිතෙ. (වාච්ච ලිඞ්ගිකං)	Split; other or different; connected.
භෙද ශබ්දය 3	උපජාපෙ, (මතො) භෙදෙ. විසෙසෙ, (ච) විදරණෙ.	Putting friends at variance by slanders; tearing, breaking.

967

මණ්ඩල ශබ්දය 4	මණ්ඩලං, ගාමසන්දොහෙ, බිම්බෙ, පරිධි, රාසිසු.	A multitude or cluster of villages; the disc of the sun or moon; circumference; a multitude.
සාසන ශබ්දය 4	ආණාය,[2] 'මාගමෙ, ලෙඛෙ, සාසනං, අනුසාසනෙ.	An order; religion; epistles; admonition.

968

සිඛර ශබ්දය 2	අග්ගෙ,(තු) සිඛරං. (වා) [3]යො-මයවිජ්ඣන කණ්ටකෙ.	The summit; iron instruments made for perforating.
සම්පත්ති සම්පද } ශබ්දදෙක 2	ගුණුක්කංසෙ, (ච) විභවෙ. සම්පත්ති f (චෙව) සම්පද f	Excellence; good qualities; abundance.
ඛම ශබ්දය 5	භූ, ඛන්තිසු, ඛමා f යොග්ගෙ, හිතෙ, යුත්තෙ. ඛමො (තිසු)	The earth; patience, m.f.n.; a fit person; benevolent; propriety.

---

1 අඤ්ඤස්මිං 2 ආණායං-ආගමෙ 3 ච-අයොමයවිජ්ඣන

පිටක ශබ්දය-භාජන, පර්‍ය්‍යාප්ති, යන මෙහි. (නපුං)
වලි ශබ්දය-මහළුකමෙන් හැකිළුණු හම f බඩරැලි f යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
භින්න ශබ්දය-පළනලද්දː අන්‍යාර්ථː නිස්සිතාර්ථː යන මෙහි.
භෙද ශබ්දය-කේලාම් කියා බිඳීම, විශේෂ, පැළීම, යන මෙහි. (පුං)
මණ්ඩල ශබ්දය-ග්‍රාම සමූහ, චන්ද්‍රසූර්‍ය්‍යාදීන්ගේ බිඹු, පරිවේස, සමූහ, යන මෙහි. (නපුං)
සාසන ශබ්දය-ආඥා, ආගම, හසුන්පත්, අනුශාසන, යන මෙහි. (නපුං)
සිඛර ශබ්දය-මුදුන, යකඩින් කළ විදිනා කටුව, යන මෙහි. (නපුං)
සම්පත්ති සම්පද ශබ්ද දෙක-ගුණෝත්කර්ෂ, සමෘද්ධි, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
ඛම ශබ්දය-භූමි ක්ෂමා (ස්ත්‍රී) යෝග්‍යයාː හිතාර්ථː යුක්තාර්ථ, යන මෙහි. (ත්‍රි)

969

අද්ධ ශබ්දය 4	අද්ධො. භාගෙ, පථෙ, කාලෙ, එකංසෙ, [1]ද්ධා(ව්‍යයමහවෙ)	A half; road; time; certainty.
කරීස ශබ්දය 2	(අථො) කරීසං, වච්චස්මිං, (වුච්චතෙ) චතුරම්මණෙ.	Excrement; a measure of four amunu.

970

උසභ ශබ්දය 4	උසභො.[2] ‘සධ, ගො, සෙට්ඨෙසු, [3]‘සභං, වීසයට්ඨියං.	Usabha, a medicinal drug; a bull or an ox; eminent; a measure of length, an isba equal to 20 yattis, one yatti equal to seven cubits.
පාලි ශබ්දය 3	සෙතුස්මිං, තන්ති, පන්තිසු: (නාරියං) පාළි f (කථ්‍යතෙ)	A ridge or bank generally in a paddy field; quotation or extracts; a line; the Pali language, so called from the regularity of its structure.

971

කට ශබ්දය 4	කටො. ජයෙ, [4]ත්ථී නිමිත්තෙ, කිලඤ්ජෙ (සො) කතෙ (තිසු)	Conquest; pudendum muliebre; a sort of mat, not woven but having the rushes sown together, m.f.n. performed.
ජගති ශබ්දය 2	මහියං, ජගතී f (වුත්තා) මන්දිරාලින්ද වත්ථුනි.	The earth, the floor of a terrace near a house.

---

1 එකංසෙ-අද්ධා-අව්‍යං

2 උසභ-ඔසධ

3 සෙට්ඨෙසු-උසභං

4 ඉත්ථිනිමිත්තෙ

අද්ධ ශබ්දය-කොටස, මාර්ග, කාල, ඒකාන්තාර්ථ, යන මෙහි. **(පුං)**
කරීස ශබ්දය-වර්චස්, සතරමුණ, යන මෙහි. **(නපුං)**
උසභ ශබ්දය-ඖෂධවිශේෂයෙක්, ගෝපදාර්ථ, ශ්‍රේෂ්ඨ, **(පුං)** යෂ්ටි විස්සක්, යන මෙහි. **(නපුං)**
පාලි ශබ්දය-මියර, පාඨ, පන්ති, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
කට ශබ්ද-ජය. ස්ත්‍රී නිමිත්ත. කලාල. කරණලද්ද: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
ජගති ශබ්දය-භූමි, ගෘහාලින්දයාගේ අධිෂ්ඨාන, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

972

තක්ක ශබ්දය 3	විතක්කෙ, මථිතෙ. තක්කො. (තථා) සූචි ඵලෙ. (මතො)	Reasoning in one's own mind; butter-milk mixed with water; date fruit.
සුදස්සන ශබ්දය 2	සුදස්සනං, සක්කපුරෙ, (තීසු තං) දුද්දසෙතරෙ.[1]	The city of Sakra, m..f.n. beautiful, pleasing to the sight.

973

දීප ශබ්දය 4	දීපො. [2]'න්තරීප, පජ්ජොත, පතිට්ඨා, නිබ්බුතීසු (ච)	An island; a lamp; support; Nirvana.
සිත ශබ්දය 4	බද්ධ,නිස්සිත, සෙතෙසු, (තීසු තං) මිහිතෙ, සිතං,	Bound; frequented for support; white; a smile.

974

පජාපති ශබ්දය 4	(ථියං) පජාපති f දරෙ, බ්‍රහෙම, මාරෙ, සුරෙ. (පුමෙ)	A wife; Brahma; the deity called Mara.
කණ්හ ශබ්දය 4	වාසුදෙවෙ, [3]'න්තකෙ. කණ්හො. (සො) පාපෙ, අසිතෙ. (තිසු)	Vishnu, the deity so called; Mara, m.f.n. sin; black or dark blue.

975

උපචාර ශබ්දය 3	උපචාරො. උපට්ඨානෙ, ආසන්නෙ, [2] 'ඤ්ඤතරොපනෙ.	Serving or waiting upon; vicinity; implication.
සක්ක ශබ්දය 4	සක්කො. ඉන්දෙ, ජනපදෙ, සාකියෙ, (සො) ඛමෙ. (තිසු)	Sakkra; province inhabited by the descendants of the Sakyarace; a man of the Sakya race; a fit person.

---

1. දුද්දස-ඉතරෙ 2. අනන්තරීප 3. අන්තකෙ

තක්ක ශබ්දය-විතර්ක, මෝරු, ඉඳිඵල, යන මෙහි. **(පුං)**
සුදස්සන ශබ්දය-ශක්‍රපුර, **(නපුං)** දර්ශනීය වූ වස්තු, මෙහි. **(ත්‍රි)**
දීප ශබ්දය-දිවයින, ප්‍රදීප, ප්‍රතිෂ්ඨා, නිර්වාණ, යන මෙහි. **(පුං)**
සිත ශබ්දය-බඳනාලද්දː ආශ්‍රිතː ධවලː මදසිනා, යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පජාපති ශබ්දය-බිරිඳ **(ස්ත්‍රී)** බ්‍රහ්ම, මාරදේවතා, යන මෙහි. **(පුං)**
කණ්හ ශබ්දය-විෂ්ණු, මාර, **(පුං)** පාපː කෘෂ්ණː යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
උපචාර ශබ්දය-උපස්ථාන, සමීප, අන්‍ය ධර්මයක්හුගේ ආරෝපණය, යන මෙහි. **(පුං)**
සක්ක ශබ්දය-ශක්‍රයා, ශාක්‍ය ජනපද, ශාක්‍ය වංශෝත්පන්නයා, **(පුං)** යෝග්‍යයාː යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

976

පරිහාර ශබ්දය 3 වජ්ජනෙ, පරිහාරො. (ච) සක්කාරෙ, (වෙච) රක්ඛණෙ.

Leaving; service; protection.

අරිය ශබ්දය 3 සොතාපන්නාදිකෙ, අගෙග. අරියො. (තීසු) ඡ්ජෙ (පුමෙ)

Those who have attained any one of the certain roads to Nivana, of which there are four, viz., sotapatti, sakadagami, anagami and arahanta; eminent; a Brahman.

977

සුසුක ශබ්දය 3 සුසුකො. සුංසුමාරෙ, (ච) බාලකෙ, (ච) උලූපිනි.

An alligator; an infant; a porpoise, but according to some. another fish shaped like a porpoise.

ඉන්දිවර ශබ්දය 2 ඉන්දීවරං, (මතං) නීලුප්පලෙ, උද්දලපාදපෙ.

A blue water lily; Cassia fistula.

978

අසන ශබ්දය 4 අසනො. පියකෙ, කණ්ඩෙ භක්ඛණෙ, ඛිපනෙ. [1] 'සනං,

The tree called in Sinhalese piya-gaha, Terminaia alata; the shaft of an arrow; food; throwing aside.

ධුර ශබ්දය 5 යුගෙ, [2]'ධිකාරෙ, විරියෙ, පධානෙ, (වා) [3]'න්තිකෙ. ධුරො.

A yoke; an office or employment; perse verance; principal nearness or proximity.

979

අසිත ශබ්දය 3 කාළෙ, (ච) භක්ඛිතෙ, (තීසු) ලවිත්තෙ, අසිතො. (පුමෙ)

Black or dark blue; eaten; a sickle.

පවාරණා ශබ්දය 2 පවාරණා f පටික්ඛෙපෙ, (කථිතා) [4]'ජ්ඣෙසනාය (ච)

Discontinuance ; solicitation, invitation.

---

1 අසනං
3 ච-අන්තිකෙ
2 අධිකාරෙ
4 අජ්ඣෙසනාය

පරිහාර ශබ්දය-හැරීම, උපස්ථාන, රක්‍ෂා, යන මෙහි. (පුං)
අරිය ශබ්දය-සොතාපන්නාදීන්ː ශ්‍රේෂ්ඨයාː (ත්‍රි) බ්‍රාහ්මණ. යන මෙහි. (පුං)
සුසුක ශබ්දය-කිඹුළුන්. බාල. මත්ස්‍ය විශේෂයක්. යන මෙහි. (පුං)
ඉන්දිවර ශබ්දය-නිල් උපුල්. ඇසළගස්, යන මෙහි. (නපුං)
අසන ශබ්දය-පියාගස්, සැර, කෑම, දමීම, යන මෙහි. (පුං)
ධුර ශබ්දය-වියදඬු, ධුර, වියඝ්, ප්‍රධාන, සමීප, යන මෙහි. (පුං)
අසිත ශබ්දය-කළු, අනුභවකළ, දෑකැත්ත, යන මෙහි. (ත්‍රි)
පවාරණශබ්දය-වැළකීම, ආරාධනා, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)

980

ඉන්දඛීල ශබ්දය 2 උම්මාරෙ, එසිකා ථම්භෙ.
ඉන්දඛීලො. (මතොථ ච)
A threshold; a post in the front of a city gate.

පොත්ථක ශබ්දය 3 පොත්ථකං, මකචීවත්ථෙ,
ගන්ථෙ, ලෙප්‍යාදි කම්මනි.
A cloth made of a kind of fibre called niyada; a book; working in clay.

981

ධඤ්ඤ ශබ්දය 2 ධඤ්ඤං, සාල්‍යාදිකෙ, (වුත්තං)
ධඤ්ඤො: පුඤ්ඤවති (ත්තිසු)
Corn, m.f.n.; blessed or happy.

පාණි ශබ්දය 3 පාණි. හත්ථෙ (ච) සත්තෙ, භූ-
සණ්හ කරණියං (මතො)
The hand; an animal or sentient being wooden instrument for smoothing the ground, or a sort of trowel.

982

පීත ශබ්දය 3 (තිසු) පීතං හලිද්දාභෙ,
හට්ඨෙ, (ච) පායිතෙ. (සියා)
Yellow; pleased; drunk.

ව්‍යූහ ශබ්දය 3 ව්‍යූහො. [1] 'නිබ්බිද්ධරච්ඡායං,
බලන්‍යාසෙ, ගණෙ. (මතො)
A road or street through which there is no thoroughfare; array of troops; a multitude.

983

රාග ශබ්දය 3 ලොහිතාදිම්හි, ලොභෙ, (ච)
රාගො. (ච) රඤ්ජනෙ. (මතො)
Colour; desire; dyeing with some colour.

පදර ශබ්දය 3 පදරො. ඵලකෙ, භඞ්ග
පවුද්ධදරියං ('පි ච)
A plank, breaking or separation; a large chasm in the earth.

---

1 අනිබ්බිද්ධරච්ඡායං

ඉන්දඛීල ශබ්දය-එලිපත්ත, එසිකාස්තම්භ, යන මෙහි. (පුං)
පොත්ථක ශබ්දය-නියදින් කළ වස්ත්‍ර, ශාස්ත්‍ර, සිතුවම් කිරීම් ආදී ක්‍රියා. (නපුං)
ධඤ්ඤ ශබ්දය-හැල් වී ආදිය, (නපුං) පුණ්‍යවත්හු: යන මෙහි. (පුං)
පාණි ශබ්දය-අත. සත්ව. බිමසිලුටුකරණ දරුමයහස්ත. යන මෙහි.
පීත ශබ්දය-රන්වන්: සන්තුෂ්ටයා: බොන ලද්ද: යන මෙහි (ත්‍රි)
ව්‍යූහ ශබ්දය-විනිවිද නොගිය වීථි. සේනා වින්‍යාස. සමූහ යන මෙහි
රාග ශබ්දය-රක්තාදිවූ වර්ණ, තෘෂ්ණා, පාට කිරීම, යන මෙහි. (පුං)
පදර ශබ්දය-පෝරු, බිඳීම, මහත් වූ භූමිවිවර, යන මෙහි (පුං)

984

සිංඝාටක ශබ්දය 2	සිංඝාටකං, කසෙරුඤ්ඤ-ඵලෙ, මග්ගසමාගමෙ.	The fruit of a certain water flower called in Sinhalese Kokatia; the meeting of two or more roads.
ඵලා ශබ්දය 3	බහුලායං, (ච) ඛෙළම්හි, ඵළා f දෙසෙ. [1] 'ළ, (මීරිතං)	Cardamom; saliva; fault.

985

ආධාර ශබ්දය 3	ආධාරෝ. (වා) [2]'ධි කරණෙ, පත්තාධාරෙ, [3]ලවාලකෙ.	Locative case; the stand or supporter of a cup or other vessel; a moist and fertile plot of ground.
කාර ශබ්දය 3	කාරෝ. [4] 'ගහෙදෙ, සක්කාරෙ, (සො පුමෙ) බන්ධනාලයෙ.	A sort of tree; a benefit conferred; a prison.

986

කරකා ශබ්දය 2	කරකා f මෙඝ පාසාණෙ, කරකො. කුණ්ඩිකාය. (ච)	Hail; a vessel for holding water, a water pot.
පත්ති ශබ්දය 3	පාපනෙ, (ච) පදතිසම්ං, ගමනෙ. පත්ති f (නාරියං)	attainment; infantry or foot soldier; marching.

987

ඡිද්ද.රන්ධ.විවරශබ්ද 2	ඡිද්දං, රන්ධං, (ච) විවරං, සුසිරෙ, දූසනම්හි. (ච)	A hole or vacuity; fault or defect.
මුත්ත ශබ්දය 3	මුත්තා f (තු) මුත්තිකෙ. මුත්තං, පස්සාවෙ, මුක්ඛිතෙ. (තිසු)	A pearl; urine, m.f.n.; released.

---

1 ඵළං--ඊරිතං 2 ච-අධිකරණෙ 3 ආලවාලකෙ 4 අගහෙදෙ

සිංඝාටක ශබ්දය-කොකටිය ඵල, මාර්ග සන්ධි, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඵලා ශබ්දය-එන්සාල් f කෙළ f**(ස්ත්‍රී)** දෝෂ, යන මෙහි. **(නපුං)**
ආධාර ශබ්දය-අධිකරණ කාරක. පාත්‍රාධාර. තෝතැනි. යන මෙහි. **(පුං)**
කාර ශබ්දය-කරගස, සත්කාර, බන්ධනාගාර, යන මෙහි. **(පුං)**
කරකා ශබ්දය-පාෂාණවැසි f **(ස්ත්‍රී)** කෙණ්ඩිය, යන මෙහි. **(පුං)**
පත්ති ශබ්දය-ප්‍රාපණ f පාබලසෙනග f ගමන් f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ඡිද්ද. **රන්ධ**. **විවර**. යන ශබ්ද තුන-සිදුරු, දෝෂ, යන මෙහි. **(නපුං)**
මුත්ත ශබ්දය-මුතු f මූත්‍රජල. බන්ධන මුක්ත වස්තුඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

988

වාරණ ශබ්දය 3	නිසෙධෙ, වාරණං, හත්ථි ලිඞ්ග, හත්ථීසු. වාරණො.	Prohibition; a bird of prey, rather resembling an elephant; elephant.
දන ශබ්දය 6	දනං, චාගෙ, මදෙ, සුද්ධෙ ඛණ්ඩනෙ, ලවනෙ, ඛයෙ.	Gift or donation; the temporal juice of an elephant which exudes when the elephant is in rut; purity; division; cutting.

989

නිබ්බුති ශබ්දය 3...	මනොතොසෙ, (ච) නිබ්බානෙ, [1]'ත්ථගමෙ. නිබ්බුති[2] f (ත්ථියං)	Mental gratification; exemption from trans migration; destruction.
නෙගම ශබ්දය 2....	නෙගමො. නිගමුබ්භූතෙ, (තථා) පණ්‍යාපජීවිනි.	Produce of a large village; a trader.

990

පලාස ශබ්දය 2....	හරිතස්මිං, (ච) පණ්ණෙ. (ච) පලාසො. කිංසුකද්දුමෙ	Green; leaf; a tree called Kela-gaha is sinhalese.
පකාස ශබ්දය 2....	පකාසො පාකටෙ, (තීසු) ආලොකස්මිං; (පුමෙ මතො)	Public or known; lustre or light.

991

පක්ක ශබ්දය 3....	පක්කං, ඵලම්හි, (තං) නාසු-මුඛෙ, පරිණතෙ. (තිසු)	Fruit; m.f.n.; destructible or perishable; mature or ripe.
පිණ්ඩ ශබ්දය 4....	පිණ්ඩො. ආජීවනෙ, දෙහෙ, පිණ්ඩනෙ, ගොළකෙ. (මතො)	Livelihood; body; forming into a lump; a lump.

---

1 අත්ථගමෙ 2 නිබ්බුති-ඉත්ථියං

වාරණ ශබ්දය-වැළැක්ම, ඇත්ගිජුලිහිණින්. ඇතුන්. යන මෙහි. (පුං. නපුං)
දන ශබ්දය-පරිත්‍යාග, මද, ශුද්ධ, භේද, ඡේදන, යන මෙහි. (නපුං)
නිබ්බුති ශබ්දය-සිත් සතුටු f නිවන් f විනාස f යන මෙහි (ස්ත්‍රී)
නෙගම ශබ්දය-නිගමෝත්පන්න වස්තු, ව්‍යවහාරයෙන් ජීවත් වන්නහු, යන මෙහි (පුං)
පලාස ශබ්දය-නීල, පත්‍ර, කැලගස්, යන මෙහි. (පුං)
පකාස ශබ්දය-ප්‍රකටවස්තු: (ත්‍රි) ආලෝක, යන මෙහි. (පුං)
පක්ක ශබ්දය-ඵල, විනාශොන්මුඛ වස්තු: මුහුකළ දෙය: යන මෙහි. (ත්‍රි)
පිණ්ඩ ශබ්දය-ජීවිතවෘත්ති, ශරීර, පිඩු කිරීම, පිඩ, යන මෙහි. (පුං)

992

වට්ට ශබ්දය 3....	වට්ටො පරිබ්බයෙ, කම්මා- දිකෙ, (සො) වට්ටුලෙ. (තිසු)	Expenditure; fate, or the supposed consequence of acts committed in a former state of existence, m.f.n.; circular or globular.
පටිහාර ශබ්දය 3....	පච්චාහාරෙ, **පටිහාරො**. ද්වාරෙ (ච) ද්වාර පාලකෙ.	Carrying back; a door; a porter.

993

භීරු ශබ්දය 3...	නාරියං, **භීරු** f (කථිතා) භීරුකෙ. (සා තිලිඞ්ගිකා)	A woman, m.f.n. timid.
විකට ශබ්දය 3....	විකටං, ගූථ මුත්තාදෙ, විකටො: විකතෙ. (තිසු)	Excrement m.f.n.; changed in form.

994

වාම ශබ්දය 3....	වාමං සව්‍යම්හි, (තං) චාරු, විපරීතෙසු. (තීසවථ)	The left-hand side, m.f.n.; pleasing; Contrary.
ලක්ඛ ශබ්දය 3....	සංඛ්‍යා හෙදෙ, සරව්‍යෙ, (ච) චිහණෙ, **ලක්ඛ**, [1](මුච්චතෙ)	A hundred thousand; a mark of shooting; mark.

995

සෙනී ශබ්දය 3...	සෙනී f (ත්‍ථී) සමසිප්පීනං- ගණෙ, (වා) [2]වලියං ('පිච)	A company of fellow artists; row or range.
චුණ්ණ ශබ්දය 3....	සුධායං, ධූලියං, චුණ්ණො. චුණ්ණං, (ච) වාසචුණ්ණකෙ.	Plaster, mortar; dust; aromatic powder.

---

1 ලක්ඛං-උච්චතෙ

2 ච-ආවලියං-අපි ච

වට්ට ශබ්දය-වැටුප්. කර්මවිපාක වෘතාදිය. වටදෙය. යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පටිහාර ශබ්දය-නැවත ගෙණයාම. දෙර. දෙරටුපාල. යන මෙහි.
භීරු ශබ්දය-ස්ත්‍රීන් f **(ස්ත්‍රී)** භීරුකයා: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
විකට ශබ්දය-මල මූත්‍රාදිය, **(නපුං)** විකාරප්‍රාප්ත: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
වාම ශබ්දය-වාමභාග, සුන්දරාත්‍ථී: විරුද්ධාත්‍ථී: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
ලක්ඛ ශබ්දය-සංඛ්‍යා විශේෂ, ඉලක්කය, ලකුණ, යන මෙහි. **(නපුං)**
සෙනී ශබ්දය-සමානසිල්පීන්ගේ සමූහ f පටිපාටි f යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
චුණ්ණ ශබ්දය-සුණු, ධූලි, **(පුං)** වත්සුණු, යන මෙහි. **(නපුං)**

996

ජෙය්‍ය ශබ්දය 3....	ජෙතබ්බෙ, [1] තිප්පසත්‍ථෙ, [2]ති වුද්ධෙ ජෙය්‍යං (තිසුදිතං)	Fit for conquest; very celebrated; very aged.
මථිත ශබ්දය 2....	තක්කෙ, (තු) මථිතං, (හොත්‍යා) [3] ලොලිතෙ. මථිතො. (තිසු)	Butter; milk without water, m.f.n.; stirred up or agitated.

997

අබ්භුත ශබ්දය 2....	අබ්භුතො [4]වච්ඡරියෙ, (තීසු) පණෙ. (චෙවා) [5]බ්භුතො. (පුමෙ)	Surprising; wager.
මෙචක ශබ්දය 2....	මෙචකො පුච්ඡමූලම්හි, කණ්හෙ. (පි) මෙචකො (තිසු)	The root of the tail, m.f.n.; black or dark, blue.

998

වසවත්ති ශබ්දය 2....	වසවත්ති. (පුමෙ) මාරෙ, වසවත්තාපකෙ. (තිසු)	Wasawarthi, the deity who presides over the sixth or the highest of the dewalokas, m.f.n.; capable of subduing or bringing into subjection.
අසුචි ශබ්දය 2....	සම්භවෙ, (වා) [6]සුචි. (පුමෙ) අමෙජ්ඣෙ. (තීසු දිස්සති)	Semen genitale; m.f.n.; foces, ordure.

999

අච්ඡ ශබ්දය 2....	අච්ඡො. ඉක්කෙ, (පුමෙ වුත්තො) පසන්නම්හි, (තිලිඞ්ගිකො)	A bear, m.f.n.; clear or transparent.
වංක ශබ්දය 3....	බලිසෙ, සෙල භෙදෙ, (ච) වංකො. (සො) කුටිලෙ. (තිසු)	A fishing hook; an overhanging rock m.f.n.; crooked.

---

1 අතිප්පසත්‍ථෙ
2 අතිවුද්ධෙ
3 හොති-ආලොලිතෙ
4 අච්ඡරියෙ
5 චෙව-අබ්භුතො
6 ච-අසුචි

ජෙය්‍ය ශබ්දය-දිනිය යුත්තඃ අත්‍යන්තයෙන් ප්‍රශස්තඃ අති වෘද්ධ යන මෙහි **(ත්‍රි)**
මථිත ශබ්දය-මෝරු, **(නපුං)** අලලනලද්දඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
අබ්භුත ශබ්දය-ආශ්චර්‍ය්‍යඃ **(ත්‍රි)** පරදු තිබීම, යන මෙහි. **(පුං)**
මෙචක ශබ්දය-වලිගමුලඃ කෘෂ්ණ වස්තුඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
වසවත්ති ශබ්දය-මාරයා, **(පුං)** වසඟයෙහි පවත්වන්නාඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
අසුචි ශබ්දය-සුක්ල, **(පුං)** අමෙද්ධ්‍යඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
අච්ඡ ශබ්දය-වලසුන්, **(පුං)** ප්‍රසන්නඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
වංක ශබ්දය-බිලිය, පර්වත විශේෂ, කුටිල, (වක්) යන මෙහි. **(ත්‍රි)**

1000

ජව ශබ්දය 2....	කුණපම්හි ජවො. (සෙයෙ‍‍ෙයා) ලාමකෙ. (සො තිලිඞගිකො)	A dead body; m.f.n.; vile.
සකල ශබ්දය 2....	සබ්බස්මිං සකලො (තීසු) අද්ධම්හි. (පුරිසෙ සියා)	All; m.f.n.; a part.

1001

උප්පාද ශබ්දය 2....	චන්දග්ගාහාදිකෙ, (වෙචො) [1]ප්පාදෙ. උප්පත්තියං. (පි ච)	An omen of ill, such as eclipses of the sun or moon; birth; origin,
පදෙස ශබ්දය 2....	පදුස්සනෙ, පදෙසො. (ච) (කථිතො) සංචරීමුඛෙ.	Exciting to anger; evening, or the beginning of night.

1002

ලොහිත ශබ්දය 2....	රුධිරෙ, ලොහිතං, (වුත්තං) රත්තම්හි: ලොහිතං (තිසු)	Blood; red.
මුද්ධ ශබ්දය 2....	උත්තමඞ්ගෙ, (පුමෙ) මුද්ධො මුද්ධො මූළ්හෙ. (තිලිඞගිකො)	The head, m.f.n.; stupid.

1003

විජිත ශබ්දය 2....	රට්ඨම්හි, විජිතං, (වුත්තං) විජිතෙ. විජිතො (තිසු)	A realm or kingdom, m.f.n.; conquered.
පරිත්ත ශබ්දය 2....	පරිත්තං, (තු) පරිත්තාණෙ, පරිත්තො (තීසු) අප්පකෙ.	Avoiding any danger, m. f. n.; little.

---

1 වෙච-උප්පාදො

ජව ශබ්දය-මළ සිරුර., (පුං) හීනඃ යන මෙහි. (ත්‍රි)
සකල ශබ්දය-සියල්ලඃ (ත්‍රි) අර්ධ, යන මෙහි. (පුං)
උපපාද ශබ්දය-චන්ද්‍ර සූර්‍ය්‍ය ග්‍රහණආදිය. උත්පත්ති. යන මෙහි. (පුං)
පදෙස ශබ්දය-ද්වේෂොත්පත්ති, රාත්‍රිමුඛ, යන මෙහි. (පුං)
ලොහිත ශබ්දය-ලේ, (නපුං) රතඃ යන මෙහි. (ත්‍රි)
මුද්ධ ශබ්දය-උත්තමාංග, (පුං) මූඪඃ යන මෙහි. (ත්‍රි)
විජිත ශබ්දය-රට, (නපුං) දිනන ලද්දඃ යන මෙහි. (ත්‍රි)
පරිත්ත ශබ්දය-රක්‍ෂා, (නපුං) අල්පාර්‍ථඃ යන මෙහි. (ත්‍රි)

1004

කුම්භණ්ඩ ශබ්දය 2.. කුම්භණ්ඩා. දෙවභෙදෙ, (ච) (දිස්සති) වල්ලිජාතියං. — One of a class of deities; a species of creeping plant, called in Sinhalese *pusul.*

පාද ශබ්දය 4.... චතුත්ථංසෙ, පදෙ, පාදෙ. පච්චන්තසෙල, රංසිසු. — A quarter or fourth part; a foot; hill near a mountain; a ray of light.

1005

වංග ශබ්දය 2.... වඞ්ගො රොගන්තරෙ, † වඞ්ගා දෙසෙ. (පුම බහුම්හි ච) — A species of disease; m.pl.; name of a country.

මුට්ඨි ශබ්දය 2.... කම්මාරභණ්ඩභෙදෙ (ච) බටකෙ. මුට්ඨී f (ච ද්විසු) — A smith's hammer; the fist.

1006

අම්මණ ශබ්දය 2.... අම්මණං, දොණියං, (වෙ) [1]කාදස දොණප්පමාණකෙ. — A canoe; a trough; a measure holding eleven dronas.

අධිට්ඨාන ශබ්දය 3.. අධිට්ඨිතිය, [2]මාධාරෙ, ඨානෙ. ධිට්ඨාන. [3] (මුච්චතෙ) — Fixing: a resolve; a support; stay.

1007

මහෙසී ශබ්දය 2.... (පුමෙ) මහෙසී. සුගතෙ, දෙවියං: (නාරියං මතා) — An epithet of Buddha; a queen or empress.

උපස්සග්ග ශබ්දය 2.... උපද්දවෙ, උපස්සග්ගො. (දිස්සති) පාදිකෙ. (පි ච) — Danger, cause of alarm; a preposition, as pa, &c.

---

1 ච-එකාදස
2 අධිට්ඨිතියං-ආධාරෙ
3 අධිට්ඨානං-උච්චතෙ

කුම්භණ්ඩ ශබ්දය-දේව විශේෂ, වැල්ජාතියක්, යන මෙහි. (පුං)
පාද ශබ්දය-චතුර්ථභාග, පාද, ප්‍රත්‍යන්ත පර්වත, රශ්මි. යන මෙහි.(පුං)
වංග ශබ්දය-රෝග විශේෂයෙක්, එනම් දේශය, යන මෙහි. (පුං)
මුට්ඨි ශබ්දය-කඹුරන්ගේ භාණ්ඩ විශේෂයෙක්. f මිටිය f යන මෙහි. (ද්වි)
අම්මණ ශබ්දය-ඔරු, එකළොස් ද්‍රෝණයක්, යන මෙහි. (නපුං)
අධිට්ඨාන ශබ්දය-ඉටීම්, ආධාර, සිටීම්, යන මෙහි. (නපුං)
මහෙසී ශබ්දය-තථාගත, (පුං) අගමෙහෙසි, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
උපස්සග්ග ශබ්දය-උපද්‍රව, ප-ආදි උපසර්ග, යන මෙහි. (පුං)

† "ලොභන්තරෙ" ඇතැම්.

1008

වක්ක ශබ්දය 2.... වක්කං, කොට්ඨාස භෙදස්මිං,
වක්කො වඞ්ක. (තිසුවචනෙ)

The kidney, m.f.n.; crooked; bent.

විජ්ජා ශබ්දය 4.... විජ්ජා f වෙදෙ, (ච) සිප්පෙ, (ච)
තිවිජ්ජාදෙ, (ච) බුද්ධියං.

The Veda, the sacred writings of the Brahmians; an art; the three sorts of knowledge with which a Buddha is endued; wisdom.

1009

එකග්ග ශබ්දය 2.... සමාධිස්මිං, (පුමෙ) [1]කග්ගො.
[1]නාකුලෙ, (වා චලිඩගිකො)

Internal tranquillity, peace of mind, m.f.n.; unembarrassed; unentangled.

පජ්ජ ශබ්දය 3.... පජ්ජං, සිලොකෙ, පජ්ජො 'ද්ධ[2]
පජ්ජා: පාදහිතෙ. (තිසු)

Verse; a road, a path or way, m.f.n.; things grateful to the feet. as water for ablution.

1010

කතක ශබ්දය 2.... කතකො. රුක්ඛ භෙදස්මිං,
කතකො කිත්තිමෙ. (තිසු)

Name of a tree called in Sinhalese ingini the seed of which isused for clearing water, and for medical purposes, m.f.n.; artificial.

අස්සව ශබ්දය 2.... විධෙය්‍යො අස්සවො (තීසු)
පුබ්බම්හි, (පුරිසෙ සියා)

Obedient; pus; matter.

1011

ඛෙම ශබ්දය 2.... කල්‍යාණෙ, (කථිතං) ඛෙමං,
(තීසු) ලද්ධට්ඨ රක්ඛණෙ.

Well-being; m.f.n.; preservation of what one has acquired.

පයොජන ශබ්දය 2.. (අථො) නියොජනෙ, (වුත්තං)
කාරියෙ. (පි) පයොජනං

Decree; that which is to be accomplished.

---

1 එකග්ගො-අනාකුලෙ 2 අද්ධෙ

වක්ක ශබ්දය-වකුගඩු, (පුං) කුටිලඃ යන මෙහි. (ත්‍රි)
විජ්ජා ශබ්දය-වේද, සිල්ප, ත්‍රිවිද්‍යා, ප්‍රඥ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
එකග්ග ශබ්දය-සමාධි, **(පුං)** අනාකුලාත්ථීඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
පජ්ජ ශබ්දය-ශ්ලොක, මාර්ග. පයට හිත ද්‍රව්‍යඃ යන මෙහි **(ත්‍රි)**
කතක ශබ්දය-ඉඟිනිගස. කරණයෙන් නිවෘත්ත වූ දෙයඃ යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
අස්සව ශබ්දය-කීකරුවාඃ **(ත්‍රි)** පූයා. යන මෙහි. **(පුං)**
ඛෙම ශබ්දය-සුභ, **(නපුං)** ලද වස්තු රැකීම, යන මෙහි. **(ත්‍රී)**
පයොජන ශබ්දය-නියෝග, ප්‍රයෝජන, යන මෙහි. **(නපුං)**

1012

අස්සත්ථ ශබ්දය 2....	අස්සත්ථො (තීසු) අස්සාස-ප්පත්තෙ, බොධිද්දුමෙ. (පුමෙ)	Consoled; comforted; the tree called in Sinhalese "Esatu bo," (Ficus religiosa)
ලුද්ද ශබ්දය 2....	(තීසු) ලුද්දෙ කුරූරෙ, (ච) නෙසාදම්හි. (පුමෙ සියා)	Cruel; a hunter.

1013

විලග්ග ශබ්දය 2....	විලග්ගො (තීසු) ලග්ගස්මිං, (පුමෙ) මජ්ඣම්හි: (දිස්සති)	Stuck; fastened; the waist.
අඩ්ඪ ශබ්දය 2....	අඩ්ඪො; (ත්වනිත්ථියං) භාගෙ, ධනිස්මිං. (වාච්ච ලිඞ්ගිකො)	m. or n., a part, half. m.f.n.; affluent; opulent.

1014

කට්ඨ ශබ්දය 4....	කට්ඨං, දරුම්හි, (තං) කිච්ඡෙ, ගහණෙ, කසිතෙ. (තිසු)	Wood; timber, &c; bodily pain; an impervious forest; m.f.n.; ploughed.
අජ්ඣත්ත ශබ්දය 3..	සසන්තානෙ, (ච) විසයෙ, ගොචරෙ. [1] **ජ්ඣත්ත**, [2] (මුච්චතෙ)	The seat of the understanding; an object of sense, as form, &c.; an approved object of sense, one to which a strong attachment is formed.

1015

ලොක ශබ්දය 2....	භුවනෙ,(ච) ජනෙ ලොකො.	A world; people.
සිඛී ශබ්දය 2....	මොරෙ, (ත්ව) [3]ග්ගිම්හි (සො) සිඛී.	A peacock; fire
සිලොක ශබ්දය 2....	සිලොකො. (තු)යසෙ, පජ්ජෙ.	Glory; verse.
ධව ශබ්දය 2....	රුක්ඛෙ, (තු) සාමිකෙ. ධවො.	A sort of tree. Lythrum fruticosum; a husband.

1,2 අජ්ඣත්තං-උච්චතෙ 3. තු-අග්ගිම්හි

අස්සත්ථ ශබ්දය-අස්වසට පැමිණියාහු: **(ත්‍රි)** බෝධිවෘක්ෂ. **(පුං)** යන මෙහි.
ලුද්ද ශබ්දය-කර්කශ: **(ත්‍රි)** වැදි, යන මෙහි. (පුං)
විලග්ග ශබ්දය-ලග්න වස්තු: (ත්‍රි) මධ්‍ය ප්‍රදේශ, යන මෙහි. **පුං**
අඩ්ඪ ශබ්දය-භාග: **(පුං නපුං)** ධනවත්හු: යන මෙහි. **(ත්‍රි)**
කට්ඨ ශබ්දය-කාෂ්ඨ, දුක්, දුර්ගවන: සානතැන: යන මෙහි. **(ත්‍රී)**
අජ්ඣත්ත ශබ්දය-ආත්මීය සන්තාන, රූපාදිවිෂය, ආලම්බණ විෂය, යන මෙහි. **(නපුං)**
ලොක ශබ්දය-ජගත්, සත්ව, යන මෙහි. **(පුං)**
සිඛී ශබ්දය-මයුර, ගිනි, යන මෙහි. **(පුං)**
සිලොක ශබ්දය-යසස, පද්‍ය, යන මෙහි. **(පුං)**
ධව ශබ්දය-වෘක්ෂවිශේෂයක්, වල්ලභ, යන මෙහි. **(පුං)**

1016

නිග්‍රොධ ශබ්දය 2.... වට,ව්‍යාමෙසු. නිග්‍රොධො.	The Indian fig-tree; in Sinhalese "nuga gaha"; fathom.
ධංක ශබ්දය 2.... ධඞ්කො. (තු) වායසෙ, බකෙ.	A crow; a crane.
වාර ශබ්දය 2.... වාරො. (ත්ව) [1]වසරා, [2]හෙසු.	Occasion; a day of the week.
පයොධර ශබ්දය 2...කුචෙ, (ත්ව) [3]බෙහ, පයොධරො.	A woman's breast; cloud.

1017

අංක ශබ්දය 2.... උච්ඡඞ්ගෙ, ලක්ඛණෙ (වා) [4]ඞ්කො.	The groin or hip; a mark or token.
රස්මි ශබ්දය 2.... රස්මි f (ත්වී) ජුති, රජ්ජුසු.	A ray of light; a rope or cord.
ආලොක ශබ්දය 2... දිට්ඨ්‍යො, [5]භාසෙසු. ආලොකො.	Sight; seeing; looking; splendour.
බුද්ධ ශබ්දය 2.... බුද්ධො. (තු) පණ්ඩිතෙ, ජිනෙ	A wise or learned man; a Jina or Buddha.

1018

භානු ශබ්දය 2.... සූරා, [6]ංසුසු (පුමෙ) භානු.	The sun; a ray of light.
දණ්ඩ ශබ්දය 2.... දණ්ඩො. (තු) මුග්ගරෙ,දමෙ.	A staff or club; chastisement or punishment.
අනිමිස ශබ්දය 2.... දෙව, මච්ඡෙසු. [7]නිමිසො.	A god; a fish.
පත්ථ ශබ්දය 2.... පත්ථො (තු) මානෙ, සානුසු.	A measure of capacity; a table-land on the top of a hill.

1,2 තු-අවසර-අහෙසු
3 තු-අබෙහ
4 ච-අඞ්කො
5 දිට්ඨි-ඔභාසෙසු
6 සූර-අංසුසු
7 මච්ඡෙසු-අනිමිසො

නිග්‍රොධ ශබ්දය-නුග වෘක්ෂ, ව්‍යාම, යන මෙහි. (පුං)
ධංක ශබ්දය-කපුටු, කොක්, යන මෙහි. (පුං)
වාර ශබ්දය-අවසර, දින, යන මෙහි. (පුං)
පයොධර ශබ්දය-තන, මේඝ, යන මෙහි. (පුං)
අංක ශබ්දය-ඇක, සලකුණ, යන මෙහි. (පුං)
රස්මි ශබ්දය-කාන්ති f රැහැණ f යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
ආලොක ශබ්දය-දර්ශන, ආලෝක, යන මෙහි. (පුං)
බුද්ධ ශබ්දය-ප්‍රාඥ, තථාගත, යන මෙහි. (පුං)
භානු ශබ්දය-සූර්‍ය්‍ය, රශ්මි, යන මෙහි. (පුං)
දණ්ඩ ශබ්දය-මුගුරු, දමනය, යන මෙහි. (පුං)
අනිමිස ශබ්දය-දේවතා, මත්ස්‍ය, යන මෙහි. (පුං)
පත්ථ ශබ්දය-මානද්‍රව්‍ය, පර්වතේක දේශ, යන මෙහි. (පුං)

1019

ආතඞ්ක ශබ්දය 2....	ආතඞ්කො රොග, තාපෙසු.	Disease; penance.
මාතඞ්ග ශබ්දය 2....	මාතඞ්ගො සපචෙ, ගජෙ.	A Chandala; an elephant.
මිග ශබ්දය 2....	මිගො. පසු, කුරඞ්ගසු	An ox or any quadruped; a deer or antelope.
කොසිය ශබ්දය 2....	උලූකී, [1]ඉන්දෙසු. කොසියො.	An owl; Indra.

1020

විග්ගහ ශබ්දය 2....	විග්ගහො. කලහෙ, කායෙ.	Strife; contention; the body.
පුරිස ශබ්දය 2....	පුරිසො. මාණව,[2] තෙතසු	Man or male; the soul.
දායාද ශබ්දය 2....	දායාදෙ බන්ධවෙ, පුත්තෙ.	Kinsman; son.
සීස ශබ්දය 2....	සිරෙ, සීසං, තිපුම්හි (ච)	The head; lead.

1021

කර ශබ්දය 3....	බලි, හත්ථා, [3]ංසුසු කරො.	Royal revenue; tax; hand; a ray of light;
ද්විජ ශබ්දය 3....	දන්තෙ, විප්පෙ, [4]අණ්ඩජේ ද්විජො.	A tooth; a Brahman; a bird; in general, an oviparous animal.
වත්ත ශබ්දය 3....	වත්තං, පජ්ජා, [5]නනා, [6]චාරෙ.	Verse; the face or countenance, meritorious act; performance of any duty imposed by the rules of religion.
කණ ශබ්දය 2....	ධඤ්ඤඞ්ගෙ, සුඛුමෙ. කණො.	Inner coat of corn; a small particle or atom.

1. උලූක-ඉන්දෙසු
2. මානව-අත්තෙසු
3. හත්ථ-අංසුසු
4. අණ්ඩජේ
5,6. පජ්ජ-ආනන-ආචාරෙ

ආතංක ශබ්දය-රෝග, සන්තාප, යන මෙහි. (පුං)
මාතඞ්ග ශබ්දය-චණ්ඩාල, හස්ති, යන මෙහි. (පුං)
මිග ශබ්දය-පසුජාති, මුවජාති, යන මෙහි. (පුං)
කොසිය ශබ්දය-බකමූහුණු, ශක්‍ර, යන මෙහි. (පුං)
විග්ගහ ශබ්දය-දබර, ශරීර, යන මෙහි. (පුං)
පුරිස ශබ්දය-මනුෂ්‍ය, ආත්ම, යන මෙහි. (පුං)
දායාද ශබ්දය-නෑයන්, දරුවන්, යන මෙහි. (පුං)
සීස ශබ්දය-හිස, ඊයම්, යන මෙහි. (නපුං)
කර ශබ්දය-කරච්චර, අත, රශ්මි, යන මෙහි. (නපුං)
ද්විජ ශබ්දය-දත්, බ්‍රාහමණ, පක්ෂි, යන මෙහි. (පුං)
වත්ත ශබ්දය-පද්‍ය, මුඛ, ආචාර, යන මෙහි. (නපුං)
කණ ශබ්දය-ධාන්‍යාවයව, සියුම් වස්තු, යන මෙහි. (පුං)

1022

ථමහ ශබ්දය 2....	ථමෙහා. ථූණ, ජළතෙනසු.	Post or pillar; insensibility.
සූප ශබ්දය 2....	සූපො. කුම්මාස, ව්‍යඤ්ජනෙ.	Meat, and other species of aliment used with rice; dish consisting of half-boiled rice with pulse, or half boiled barley, &c.
ගණ්ඩ ශබ්දය 2....	ගණ්ඩො. ඵොටෙ, කපොලම්හි.	A blister on the skin, the cheeks, the temples.
අගඝ ශබ්දය 2....	අඝෙසා. මූලෙ, (ච) පූජනෙ.	Price; mode of adoration or of showing respect.

1023

පකාර ශබ්දය 2....	පකාරො. තුල්‍ය, භෙදෙසු.	Similitude; sort kind.
සකුනත ශබ්දය 2....	සකුනෙතා. හාස, පක්ඛිසු.	The Indian vulture cock; a bird.
විධි ශබ්දය 2....	භාගෙය්‍ය, විධි. විධානෙ (ච)	Good destiny or luck, rule, form.
සායක ශබ්දය 2....	සරෙ, ඛග්ගෙ. (ච)සායකො.	An arrow; a sword.

1024

සාරඞග ශබ්දය 2....	සාරඞෙගා. චාතකෙ, ඵණෙ.	A sort of bird called in Sinhalese kendatta supposed to drink so water but rain-water, a deer.
† සතති ශබ්දය 2....	සතති. (තු) සර, පක්ඛිසු.	An iron spear, a bird.
පාක ශබ්දය 2....	සෙදෙ, පාකො. විපාකෙ. (ථ)	Sweat; reward; re compense.
ගණ ශබ්දය 2....	භික්ඛුභෙදෙ, චයෙ. ගණො.	A body or company of priests; a flock or multitude.

---

† "පත්තී" ඇතැම්.

ථමභ ශබ්දය-ටැම්, ජඩබැව්, යන මෙහි. (පුං)
සූප ශබ්දය-කොමු, ව්‍යඤ්ජන, යන මෙහි. (පුං)
ගණ්ඩ ශබ්දය-පොළ, කපෝල, යන මෙහි. (පුං)
අගඝ ශබ්දය-මිල, සත්කාර, යන මෙහි. (පුං)
පකාර ශබ්දය-සාදෘශ්‍ය, ප්‍රභේද, යන මෙහි. (පුං)
සකුනත ශබ්දය-ශෝෂ්ට කුක්කුට පක්ෂි, කුරුළු යන මෙහි. (පුං)
විධි ශබ්දය-සුභකර්මාදිය, ක්‍රියා, යන මෙහි. (පුං)
සායක ශබ්දය-ඊතල, කඩු, යන මෙහි. (පුං)
සාරඞග ශබ්දය-සියොත්, මෘග, යන මෙහි. (පුං)
සතති ශබ්දය-ඊතල, කුරුළු යන මෙහි. (පුං)
පාක ශබ්දය-පාක හෝ සිදීම, විපාක, යන මෙහි. (පුං)
ගණ ශබ්දය-භික්‍ෂු බෙදීමක්, රාශි, යන මෙහි. (පුං)

1025

රාසි ශබ්දය 2....	රාසි. පුඤ්ජෙ, (ච) මෙසාදෙ.	A heap, as of grain &c.; any sign of the zodiac.
සින්ධව ශබ්දය 2....	අස්සෙ, ලොණෙ. (ච) සින්ධවො.	A horse; rock salt
පලය ශබ්දය 2....	සංවට්ටෙ, පලයො. නාසෙ.	A destruction of the world; disappearance.
පූග ශබ්දය 2....	පූගො. කමුක, රාසිසු.	The areca tree or its nut; a heap or multitude.

1026

සුධා ශබ්දය 2....	අමතෙ, (තු) සුධා f ලෙපෙ.	Ambrosia and nectar; plaster; cement.
අභිඛ්‍යා ශබ්දය 2....	අභිඛ්‍යා f නාම, රංසිසු.	Name; ray of light.
සත්ති ශබ්දය 2....	සත්ති f සාමත්ථියෙ, සත්ථෙ.	Strength; vigour; an iron spear.
මහී ශබ්දය 2....	මහී f නජ්ජන්තරෙ, භුවි	Name of a river; the earth.

1027

ලීලා ශබ්දය 2...	ලීලා ක්‍රියා, විලාසෙසු.	Style, sly.
පජා ශබ්දය 2...	සත්තෙ, (තු) අත්‍රජෙ. පජා	Beings, sons, objets.
උපලද්ධි ශබ්දය 2....	ඤාණෙ, ලාභෙ. උපලද්ධි	Understanding; gain.
පවේණි ශබ්දය 2....	පවේණි f කුථ, වේණිසු.	Anything spread; a woman's hair tied in a knot.
පවත්ති ශබ්දය 2....	පවත්ති f වුත්ති, වාත්තාසු.	Story; intelligence.
භති ශබ්දය 2....	වෙතනෙ, භරණෙ. භතී f	Wages; maintenance.

1028

මරියාද ශබ්දය 2....	ආචාරෙ, (වා' පි) මරියාද.f	Good conduct; boundary.
භූති ශබ්දය 2....	භූති f සත්තා, සමිද්ධිසු.	Existence; abundance.
තන්දි ශබ්දය 2....	සොප්පෙ, පමාදෙ. තන්දී f (ච)	Drowsiness; sloth.
යාත්‍රා ශබ්දය 2....	යාත්‍රා f ගමන, වුත්තිසු.	March or expedition; livelihood.

රාසි ශබ්දය-සමූහ, මේෂ වෘෂභාදිය, යන මෙහි. **(පුං)**
සින්ධව ශබ්දය-අශ්ව, ලුණු, යන මෙහි. **(පුං)**
පලය ශබ්දය-කල්ප විනාශ, අදර්ශන, යන මෙහි. **(පුං)**
පූග ශබ්දය-පුවක්, සමූහ, යන මෙහි. **(පුං)**
සුධා ශබ්දය-අමෘත, ලේප, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
අභිඛ්‍යා ශබ්දය-නාම, රශ්මි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සත්ති ශබ්දය-ශක්ති, ආයුධ විශේෂයක්, යන මෙහි **(ස්ත්‍රී)**
මහී ශබ්දය-නදි විශේෂයක්, භූමි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ලීලා ශබ්දය-ක්‍රියා, විලාස යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
පජා ශබ්දය-සත්ව, දරු, රටවැසි යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
උපලද්ධි ශබ්දය-ඥාන, ප්‍රාප්ත, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
පවේණි ශබ්දය-ආස්තරණ, කේශකලාප, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
පවත්ති ශබ්දය-ප්‍රවෘත්ති, වෘත්තාන්ත, යන මෙහි.
භති ශබ්දය-බැලමෙහෙ, පෝෂණ, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
මරියාද ශබ්දය-චාරිත්‍ර, සීමා, යන මෙහි.
භූති ශබ්දය-උත්පත්ති, සම්පත්ති, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
තන්දි ශබ්දය-නිද්‍රා, ප්‍රමාද, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
යාත්‍රා ශබ්දය-ගමන්, ප්‍රවෘත්ති, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**

1029

නින්ද ශබ්දය 2....	නින්දා f කුච්ඡා, පවාදෙසු.	Contempt; blame.
කඞ්ගු ශබ්දය 2....	කඞ්ගු, f ධඤ්ඤ, පියඞ්ගුසු.	Panic seed; a tree called puangu.
සන්ති ශබ්දය 3....	මොක්ඛෙ, සිවෙ, සමෙ. සන්තිf	Nirwana; happiness.
භත්ති ශබ්දය 2....	විභාගෙ, භත්ති. f සෙවනෙ.	Division; reverence; devotion.

1030

කන්ති ශබ්දය 2....	ඉච්ඡායං, ජුතියං, කන්ති f	Wish; splendour.
රති ශබ්දය 2....	රඤ්ජනෙ, සුරතෙ. රති [1]	Attachment; copulation.
වසති ශබ්දය 2....	ගෙහෙ, වසති. f වාසෙ. (ථ)	A house; abode.
වාහිණී ශබ්දය 2....	නදී, සෙනාසු. වාහිණී f	River; army.

1031

නාලි ශබ්දය 2....	පසෙථ, නාළෙ.(ව) නාලිf (ත්‍රී)	A measure; stalk of a water lily.
සමිති ශබ්දය 2....	ගණෙ, සමිති f සඞ්ගමෙ.	Company; assembly.
තණ්හා ශබ්දය 2....	තණ්හා fලොභෙ, පිපාසායං.	Desire; thirst.
වත්තනී ශබ්දය 2....	මග්ග, වුත්තිසු. වත්තනී f	Road; living.

1032

නාභි ශබ්දය 2....	පාණ්‍යඞ්ග, නාභිf චක්කනෙත,	The navel; rim or periphery of a wheel.
විඤ්ඤත්ති ශබ්දය 2.	යාචෙ, විඤ්ඤත්ති f ඤාපණෙ.	Entreaty; intimation.
විත්ති ශබ්දය 2....	විත්ති තොසෙ, වෙදනායං.	Joy; sensation
ඨිති ශබ්දය 2....	ඨානෙ, (තු) ජීවිතෙ. ඨිති f	Continuance; existence.

නින්ද ශබ්දය-ගර්හා, දෝෂාරෝපණ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
කඞ්ගු ශබ්දය-ධාන්‍ය, පියඟුගස, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
සන්ති ශබ්දය-නිර්වාණ, කල්‍යාණ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
භත්ති ශබ්දය-විභාග, සේවන, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
කන්ති ශබ්දය-රුචි, රශ්මි, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
රති ශබ්දය-ඇලීම්, මෛථුන, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
වසති ශබ්දය-ගෘහ, විසීම්, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
වාහිණී ශබ්දය-ගංගා, සේනා, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
නාලි ශබ්දය-නැලිය, නළ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
සමිති ශබ්දය-සමූහ, සමාගම, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
තණ්හා ශබ්දය-අභිධ්‍යා, පිපාස, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
වත්තනී ශබ්දය-මාර්ග, ප්‍රවෘත්ති, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
නාභි ශබ්දය-පෙකනිය, නිම්වලල්ල, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
විඤ්ඤත්ති ශබ්දය-යාඥ, හැඟවීම්, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
විත්ති ශබ්දය-සන්තෝෂ, වේදනා, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
ඨිති ශබ්දය-සිටීම්, ජීවිත, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)

1033

වීචි ශබ්දය 2....	තරඞ්ග (වා) [1]න්තරෙ. වීචිf	A wave; interval
ධිති ශබ්දය 2....	ධීරත්තෙ, ධාරණෙ. ධිති f	fortitude; holding.
භූ ශබ්දය 2....	භූ f භූමියං (ච) භමුකෙ.	Earth; eyebrow.
සුති ශබ්දය 3....	සද්දෙ, වෙදෙ, සවෙ. සුති f	Voice; the Vedas, falling of drops of water.

1034

ගොත්ත ශබ්දය 2....	ගොත්තං, නාමෙ, (ච) වංසෙ (ථ)	Name; lineage.
පුර ශබ්දය 2....	නගරෙ, (ච) ඝරෙ. පුරං,	A town; a house.
ඔක ශබ්දය 2....	ඔකං, (තු) නිස්සයෙ, ගෙහෙ.	Asylum; house.
කුල ශබ්දය 2....	කුලං, (තු) ගොත්ත. රාසිසු.	Lineage; multitude.

1035

හිරඤ්ඤ ශබ්දය 2....	හෙමෙ, විත්තෙ. හිරඤ්ඤං (ච)	Gold; wealth.
පඤ්ඤාණ ශබ්දය 2..	පඤ්ඤාණං, [2](ත්ව)ඞ්ක, බුද්ධිසු.	A mark; knowledge.
අම්බර ශබ්දය 2....	(අථා) [3]ම්බරං, (ච) ඛෙ, වත්ථෙ.	Sky; raiment.
ගුය්හ ශබ්දය 2....	ගුය්හං, ලිඞ්ග, රහස්‍ය,[4] (පි)	Pudendum; a secret.

1036

තප ශබ්දය 2....	තපො, ධම්මෙ, වතෙ. (චෙව)	Virtue; austerity.
කිබ්බිස ශබ්දය 2....	පාපෙ, (ත්වා) [5] ගු ම්හි. කිබ්බිසං,	Sin; transgression.
රතන ශබ්දය 2....	රතනං, මණි, සෙට්ඨේසු.	Gem; excellence.
වස්ස ශබ්දය 2....	වස්සං, හායන, වුට්ඨීසු.	A year; rain.

1 ච-අන්තරෙ 2 තු-අඞ්ක 3 අථ-අම්බරං 4 රහසි-අපි 5 තු-ආගුම්හි

වීචි ශබ්දය-රල, ඊදු, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ධිති ශබ්දය-ධෛර්‍ය්‍ය, දැරීම්, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
භූ ශබ්දය-භූමි, බැම, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සුති ශබ්දය-ශබ්ද, වේද, වැහීම, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ගොත්ත ශබ්දය-නාම, අන්වය, යන මෙහි. **(නපුං)**
පුර ශබ්දය-නුවර, ගෘහ, යන මෙහි. **(පුං ස්ත්‍රී)**
ඔක ශබ්දය-ආධාර, ගෘහ, යන මෙහි. **(නපුං)**
කුල ශබ්දය-ගෝත්‍ර, සමූහ, යන මෙහි. **(නපුං)**
හිරඤ්ඤ ශබ්දය-සවර්ණ, ධන, යන මෙහි. **(නපුං)**
පඤ්ඤාණ ශබ්දය-ලකුණ, බුද්ධි, යන මෙහි. **(නපුං)**
අම්බර ශබ්දය-ආකාශ, වස්ත්‍ර, යන මෙහි. **(නපුං)**
ගුය්හ ශබ්දය-නිමිති, රහස්, යන මෙහි. **(නපුං)**
තප ශබ්දය-ධර්ම, ව්‍රත, යන මෙහි. **(නපුං)**
කිබ්බිස ශබ්දය-අපුණ්‍ය, අපරාධ, යන මෙහි. **(නපුං)**
රතන ශබ්දය-මාණික්‍ය, ශ්‍රෙෂ්ඨත්ව, යන මෙහි. **(නපුං)**
වස්ස ශබ්දය-සංවත්සර, වර්ෂා, යන මෙහි. **(නපුං)**

1037

වන ශබ්දය 2....	වනං, අරඤ්ඤ, වාරිසු.	Forest; water.
පය ශබ්දය 2....	ඛීරම්හි, (තු) ජලෙ. පයො,	Milk; water.
අක්ඛර ශබ්දය 2....	අක්ඛරං, ලිපි, මොක්ඛෙසු.	A letter of the alphabet; Nirwana.
මෙථුන ශබ්දය 2....	මෙථුනං, සඞ්ගමෙ, රතෙ.	Copulation; desire.

1038

සොත ශබ්දය 2....	සොතං, කණ්ණෙ, පයොවෙගෙ.	The ear; rapid stream
රිට්ඨ ශබ්දය 2....	රිට්ඨං, පාපා, [1] සුභෙසු. (ච)	Sin; misfortune.
ආගු ශබ්දය 2....	ආගු, පාපා, [2] පරාධෙසු.	sin; transgression.
ධජ ශබ්දය 2....	කෙතුම්හි, චිණ්හෙ. ධජො.	A flag; a mark.

1039

ගොපුර ශබ්දය 2....	ගොපුරං, ද්වාරමත්තෙ (පි)	A town-gate; the towers over a town gate.
මන්දිර ශබ්දය 2....	මන්දිරං, නගරෙ, ඝරෙ.	A town; a house.
	(වාච්චලිඞ්ගා පරම්තො *)	
ව්‍යත්ත ශබ්දය 2....	ව්‍යත්තො (තු) පණ්ඩිතෙ, ඵුටෙ.	Wise; evident.

1040

වල්ලභ ශබ්දය 2....	වල්ලභො දයිතෙ, [3]ජ්ඣක්ඛෙ.	Beloved; superintendent.
ථූල ශබ්දය 2....	ජළෙ, ථූලො මහත්‍ය.[4] (පි)	Stupid; bulky.
භීම ශබ්දය 2....	කුරූරෙ, භෙරවෙ. භීමො	Cruel; terrible.
ලොල ශබ්දය 2....	ලොලො (තු) ලොලුපෙ, චලෙ.	Eager; shaking.

---

1 පාප-අසුභෙසු 2 පාප-අපරාධෙසු 3 අජ්ඣක්ඛෙ 4 මහති-අපි

වන ශබ්දය-ආරණ්‍ය, ජල, යන මෙහි. **(නපුං)**
පය ශබ්දය-කිරි, පල, යන මෙහි. **(නපුං)**
අක්ඛර ශබ්දය-අක්ෂර, නිර්වාණ, යන මෙහි. **(නපුං)**
මෙථුන ශබ්දය-සඞ්ගති, රති, යන මෙහි. **(නපුං)**
සොත ශබ්දය-කණ්, ජලප්‍රවාහ, යන මෙහි. **(නපුං)**
රිට්ඨ ශබ්දය-පාප, අනිෂ්ට, යන මෙහි. **(නපුං)**
ආගු ශබ්දය-පාප, අපරාධ, යන මෙහි. **(නපුං)**
ධජ ශබ්දය-පතාක, ලකුණ, යන මෙහි. **(පුං)**
ගොපුර ශබ්දය-ද්වාර, ද්වාරකෝෂ්ට. යන මෙහි. **(නපුං)**
මන්දිර ශබ්දය-පුර, ගෘහ, යන මෙහි. **(නපුං)**

*"මෙතැන් සිට ("ව්‍යත්ත" ශබ්දයෙහි පටන්) බාලිස" ශබ්දය අන්තකොට ඇති ශබ්දයෝ අභිධෙය්‍ය ලිඞ්ගිකයෝය."
ව්‍යත්ත ශබ්දය-ප්‍රාඥ: විස්පෂ්ට: යන මෙහි.
වල්ලභ ශබ්දය-ප්‍රියයා: අධිකෘතයා: යන මෙහි.
ථූල ශබ්දය-ජඩයා: ස්ථූලපදාර්ථ: යන මෙහි.
භීම ශබ්දය-කර්කශයා: භය-කාර: යන මෙහි.
ලොල ශබ්දය-ලොල්හු: චලයා: යන මෙහි.

1041

බීභච්ඡ ශබ්දය 2....	බීභච්ඡො විකතෙ, භීමෙ.	Disguised terrible.
මුදු ශබ්දය 2....	කොමලා, [1]තිඛිණෙ. මුදු	Soft; gentle.
සාදු ශබ්දය 2....	ඉට්ඨෙ (ච) මධුරෙ. සාදු	Desired; sweet.
මධු ශබ්දය 2....	සාදුම්හි. (ච) පියෙ මධු	Sweet; pleasing.

1042

ඔදාත ශබ්දය 2....	සිතෙ, (තු) සුද්ධෙ ඔදාතො	White; clean.
ද්විජිව්හ ශබ්දය 2....	ද්විජිව්හො සූචකා, [2]හිසු,	Slanderer; a serpent.
සමත්ථ ශබ්දය 2....	සක්කෙ, සමත්ථො සම්බන්ධෙ	Powerful; connected.
සමත්ත ශබ්දය 2....	සමත්තං නිට්ඨිතා, [3]ඛිලෙ.	Completed; all.

1043

සුද්ධ ශබ්දය 2....	සුද්ධො කෙවල, පූතෙසු,	Simple; pure.
පිඡ්ඡන්ද ශබ්දය 2....	ජිඡ්ඡන්ද [4]න්තා, [5]ධමෙසු. (ච)	Final; vile.
පොණ ශබ්දය 2....	පොණො පනත, නින්නෙසු.	Sloping; deep.
ඉතර ශබ්දය 2....	අඤ්ඤ, නීචෙසු. (චෙ) [6]තරො	Other; vile.

1044

සුචි ශබ්දය 3....	සුචි සුද්ධෙ, සිතෙ, පූතෙ.	Clear; white; pure
පෙසල ශබ්දය 2....	පෙසලො දක්ඛ, චාරුසු,	Dexterous; beautiful.
අධම ශබ්දය 2....	අධමො කුච්ජිතෙ, ඌනෙ.	Vile; incomplete.
අලික ශබ්දය 2....	අප්පියෙ (ප්‍ය) [7]ලිකො (හවෙ)	Displeasing; false.

---

1 කොමලෙ-අතිඛිණෙ 3 නිට්ඨිතෙ-අඛිලෙ 6 ච-ඉතරො
2 සූචක-අහිසු 4,5 අන්ත-අධමෙසු 7 අපි-අලිකො

බීභච්ඡ ශබ්දය-විකාර ප්‍රාප්තඃ භයංකාර, යන මෙහි.
මුදු ශබ්දය-සුඛුම වස්තුඃ අකර්කශයාඃ යන මෙහි.
සාදු ශබ්දය-ප්‍රිය වස්තුඃ ප්‍රණීතඃ යන මෙහි.
ඔදාත ශබ්දය-සුදඃ නිර්මල වස්තුඃ යන මෙහි.
ද්විජිව්හ ශබ්දය-කේලාම් කියන්නාඃ සර්පයාඃ යන මෙහි.
සමත්ථ ශබ්දය-යෝග්‍යයාඃ සංගතාර්ථඃ යන මෙහි.
සමත්තශබ්දය-නිෂ්ඨාප්‍රාප්තඃ සියලුඃ යන මෙහි.
සුද්ධ ශබ්දය-අමිශ්‍රඃ පවිත්‍රඃ යන මෙහි.
ජිඡ්ඡන්ද ශබ්දය-අවසානඃ ලාමකඃ යන මෙහි.
පොණ ශබ්දය-අවනතඃ ගම්භීරඃ යන මෙහි.
ඉතර ශබ්දයඃඅන්‍යාර්ථඃ හීනාර්ථඃ යන මෙහි.
සුචි ශබ්දය-නිර්මලඃ ධවල, පවිත්‍රඃ යන මෙහි.
පෙසල ශබ්දය-දක්ෂඃ සුන්දරාර්ථඃ යන මෙහි.
අධම ශබ්දය-නින්දිතඃ අසම්පූර්ණඃ යන මෙහි.
අලික ශබ්දය-අප්‍රියඃ මුසවාඃ යන මෙහි.

1045

සංකිණ්ණ ශබ්දය 2..	බ්‍යාපෙ, අසුද්ධෙ. සංකිණ්ණො	Diffused; miscellaneous; mixed.
භබ්බ ශබ්දය 2....	භබ්බං යොග්ගෙ. (ච) භාවිනි.	Suitable; future.
සුඛුම ශබ්දය 2....	සුඛුමො අප්පකා, [1]ණුසු.	Little; minute.
වුද්ධ ශබ්දය 2....	වුද්ධො ථෙරෙ, (ච) පණ්ඩිතෙ.	Old; learned.

1046

භද්ද ශබ්දය 2....	සුභෙ, සාධුම්හි. භද්දෙ (ථ)	Happy; right.
බහු ශබ්දය 2....	ත්‍යාදෙ (ච) විපුලෙ. බහු	Much; many; large; ample.
ධීර ශබ්දය 2....	ධීරො බුධෙ, ධිතිමන්තෙ.	Wise; possessed of fortitude.
වෙල්ලිත ශබ්දය 2..	වෙල්ලිතං කුටිලෙ, ධුතෙ.	Crooked; shaken.

1047

විසද ශබ්දය 2...:	විසදෙ ව්‍යත්ත, සෙතෙසු.	Evident; white.
තරුණ ශබ්දය 2....	තරුණො (තු) යුවෙ, නවෙ.	Young; new.
යොග්ග ශබ්දය 2....	යොග්ගං, යානෙ, ඛමෙ. යොග්ගො.	Any vehicle; fit.
පිණ්ඩිත ශබ්දය 2....	පිණ්ඩිතං ගණිතෙ, ඝනෙ.	Counted; thick.

1048

අභිජාත ශබ්දය 2....	බුධෙ, [2]භිජාතො කුලජෙ.	Learned; noble.
මහල්ලක ශබ්දය 2....	වුද්ධෙ, [3]රුසු. මහල්ලකො	Aged; spacious.
කල්‍යාණ ශබ්දය 2....	කල්‍යාණං සුන්දරෙ. (චාපි)	Good; fortunate.
හිම ශබ්දය 2....	හිමො (තු) සීතලෙ. (පි ච)	Cold; dew.

---

1 අප්පක-අණුසු 2 අභිජාතො 3 වුද්ධ-උරුසු

සංකිණ්ණ ශබ්දය-පතළ: මිශ්‍ර: යන මෙහි.
භබ්බ ශබ්දය-යෝග්‍යාර්ථ: මතු සිද්ධවනදෙය: යන මෙහි.
සුඛුම ශබ්දය-අල්පාර්ථ: සියුම් දෙය:යන මෙහි.
වුද්ධ ශබ්දය-වෘද්ධ: ප්‍රාඥ: යන මෙහි.
භද්ද ශබ්දය-ඉෂ්ට: සුන්දර: යන මෙහි.
බහු ශබදය:ත්‍ර්‍යාදි සංඛ්‍යා: බහුලාර්ථ: යන මෙහි.
ධීර ශබ්දය-ප්‍රාඥ: ධෛර්‍යවත්: යන මෙහි.
වෙල්ලිත ශබ්දය-කුටිල වස්තු: කම්පිතාර්ථ: යන මෙහි.
විසද ශබ්දය-පරිව්‍යක්ත: ධවල: යන මෙහි.
තරුණ ශබ්දය-ළදරු: අභිනව:යන මෙහි.
යොග්ග ශබ්දය-වාහන. සමර්ථ. යන මෙහි.
පිණ්ඩිත ශබ්දය-එකතු වූ දෙය: ඝන වූ දෙය: යන මෙහි.
අභිජාත ශබ්දය-ප්‍රාඥ: කුලීන: යන මෙහි.
මහල්ලක ශබ්දය-වෘද්ධ: විසාල: යන මෙහි.
කල්‍යාණ ශබ්දය-සුන්දරාර්ථ: ඉෂ්ට: යන මෙහි.
හිම ශබ්දය: සීතල: හිම: යන මෙහි.

1049

චපල ශබ්දය 2....	ලොලෙ, (තු) සීඝෙ, චපලො	Fickle; rapid.
උදිත ශබ්දය 2....	වුත්තෙ, උදිත [1] මුග්ගතෙ.	Discourse; starting up.
දිත්ත ශබ්දය 2....	ආදිත්තෙ, ගබ්බිතෙ. දිත්තො	Resplendent; arrogant.
පිට්ඨ ශබ්දය 1....	පිට්ඨං (තු) චුණ්ණිතෙ. (පිච)	Pulverized.

1050

වීත ශබ්දය 2....	විගතෙ, වායනෙ. වීතං	Deprived; woven.
භාවිත ශබ්දය 2....	භාවිතං වඩ්ඪිතෙ (පි ච)	Increased; accustomed.
භට්ඨ ශබ්දය 2....	භජ්ජිතෙ, පතිතෙ. භට්ඨො	Roasted; fallen.
පුට්ඨ ශබ්දය 2....	පුට්ඨො පුච්ඡිත, පොසිතෙ.	Questioned; nourished.

1051

ජාත ශබ්දය 2....	ජාතො භූතෙ, චයෙ. ජාතං,	Born; assembled.
පටිභාග ශබ්දය 2....	පටිභාගො සමා, [2] රිපූ.	Resembling; enemies.
සූර ශබ්දය 2....	සූරො වීරෙ, රවි සූරො.	Persevering; the sun.
දුට්ඨ ශබ්දය 2....	දුට්ඨො කුද්ධෙ, (ච) දූසිතෙ.	Angry; corrupted.

1052

දිට්ඨ ශබ්දය 2....	දිට්ඨො [3]රිමහි, [4]ක්ඛිතෙ. දිට්ඨො	Enemy; visible.
බාලිස ශබ්දය 2....	මූළ්හෙ, පොතෙ. (ච) බාලිසො	Dunce; young.
ඛෙප ශබ්දය 2....	නින්දායං, ඛෙපනෙ. ඛෙපො.	Derision; throwing.
නියම ශබ්දය 2....	නියමො. නිච්ඡයෙ, වතෙ.	Certainty; ascertainment; any religious observance.

---

1 උදිතං--උග්ගතෙ 2 සම-අරිසූ 3,4 අරිමහි-ඉක්ඛිතෙ

චපල ශබ්දය- චංචලඃ සීඝ්‍රඃ යන මෙහි.
උදිත ශබ්දය-කියන ලද්දඃ උද්ගතාර්ථඃ යන මෙහි.
දිත්ත ශබ්දය-දිලිසෙන ලද්දඃ ගවඇත්තන්ඃ යන මෙහි.
පිට්ඨ ශබ්දයඃසුණුකරණ ලද්දඃ පිටිඃ යන මෙහි.
වීත ශබ්දය-විගතාර්ථඃ වියමන්ඃ යන මෙහි.
භාවිත ශබ්දය-වෘද්ධිතාර්ථඃ පරිභාවිතාර්ථඃ යන මෙහි.
භට්ඨ ශබ්දය-බිඳින ලද්දඃ ගලිතඃ යන මෙහි.
පුට්ඨ ශබ්දය-විචාරණ ලද්දඃ පෝෂණය කරණ ලද්දඃ යන මෙහි.
ජාත ශබ්දයඃඋත්පන්න, රාශි, යන මෙහි.
පටිභාග ශබ්දය-සමානාර්ථඃ සතුරන්ඃ යන මෙහි.
සූර ශබ්දයඃවීර්‍යවත්හුඃ ආදිත්‍යඃ යන මෙහි.
දුට්ඨ ශබ්දය-කිපියහුඃ විකාරප්‍රාප්තඃ යන මෙහි.
දිට්ඨ ශබ්දය- සතුරන්ඃ දක්නා ලද්දඃ යන මෙහි.
බාලිස ශබ්දය-මූඪඃ බාලඃ යන මෙහි.
ඛෙප ශබ්දය-නින්දා, දැමීම්, යන මෙහි. (පුං)
නියම ශබ්දය-නිශ්චය, ව්‍රත, යන මෙහි.(පුං)

1053

කුස ශබ්දය 2.... සලාකායං, කුසො. දබ්භෙ.	A blade of grass; grass named "kusa."
වය ශබ්දය 2.... බාල්‍යාදෙ, (තු) ඛයෙ. වයො.	Age; destruction.
අවලෙප ශබ්දය 2.... ලෙප, ගබ්බෙස්ව. [1]වලෙපො.	Anointing; pride.
අණ්ඩජ ශබ්දය 2.... අණ්ඩජො. මීන, පක්ඛිසු.	Birds; fishes.

1054

බබ්බු ශබ්දය 2.... බිලාළෙ, නකුලෙ. බබ්බු.	Cat; mongoose.
මන්ථ ශබ්දය 2.... මන්ථො. මන්ථාන, සත්තුසු.	A churn; a kind of cake.
වාල ශබ්දය 2.... වාලො. කෙසෙ, ස්සාදි [2]ලොමෙ.	Hair of the head; horse hair.
සංඝාත ශබ්දය 2.... සංඝාතො. ඝාත, රාසිසු.	Punishment; multitude.

1055

ඝොස ශබ්දය 2.... ගොපගාමෙ, රවෙ. ඝොසො.	A village of herdsmen; sound.
සූත ශබ්දය 2.... සූතො. සාරථී, වන්දිසු.	Charioteer; poet laureate.
මාල්‍ය ශබ්දය 2.... මාල්‍යං (තු) පුප්ඵෙ, තද්දමෙ.	Flowers; a wreath of flowers.
වාහ ශබ්දය 2.... වාහො. (තු) සකටෙ, හයෙ.	Conveyance; a horse.

1056

අපචය ශබ්දය 2.... ඛයෙ, [3]ච්චනෙ. (චා) [4]පචයො.	Destruction; an offering
කාල ශබ්දය 2.... කාලො. සමය, මච්චුසු.	Time; death.
තාරකා ශබ්දය 2.... භෙ, තාරකා f නෙත්ත මජ්ඣෙ.	A star; pupil of the eye.
සීමා ශබ්දය 2.... සීමා f [5]වධි ථුතීසු. *(ච)	A border; praise.

---

1 ගබ්බෙසු-අවලෙපො
2 අස්ස-ආදිලොමෙ
3,4 අච්චනෙ-ච-අපචයො
5 තු-ඔධි-ථුතිසු
* "ථිතීසු" ඇතැම්.

කුස ශබ්දය-කුසපත්, කුසතණ, යන මෙහි. (පුං)
වය ශබ්දය-වයස, විනාශ, යන මෙහි. (පුං නපුං)
අවලෙප ශබ්දය-ලේප, ගර්ව, යන මෙහි. (පුං)
අණ්ඩජ ශබ්දය-මත්ස්‍ය, පක්ෂි, යන මෙහි. (පුං)
බබ්බු ශබ්දය-බළල්, මුගටි, යන මෙහි. (පුං)
මන්ථ ශබ්දය-මෝරු අලලනමත, හත්සුනු. යන මෙහි. (පුං)
වාල ශබ්දය-කේස, අශ්වාදීන්ගේ ලොම්, යන මෙහි. (පුං)
සංඝාත ශබ්දය-වධ, සමූහ, යන මෙහි. (පුං)
ඝොස ශබ්දය-ගොපලුගම, ධ්වනි, යන මෙහි. (පුං)
සූත ශබ්දය-රියදුරු, වන්දිභට්ට, යන මෙහි. (පුං)
මාල්‍ය ශබ්දය-මල්, මල්දම්, යන මෙහි. (නපුං)
වාහ ශබ්දය-ගැල, අශ්ව, යන මෙහි. (පුං)
අපචය ශබ්දය-විනාශ, පූජා, යන මෙහි. (පුං)
කාල ශබ්දය-කාල, මරණ, යන මෙහි. (පුං)
තාරකා ශබ්දය-නක්ෂත්‍ර, ඇසේ බබා, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
සීමා ශබ්දය-අවධි, ස්තුති, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)

1057

ආභොග ශබ්දය 2....	ආභොගො. පුණ්ණතා, [1]වජ්ජෙ	Completion; perfection; repeated reflection.
ආලි ශබ්දය 2....	ඎා) [2]ලි f (ත්ථී) සඛී, සෙතුසු.	Female friends; mound, embankment; bridge.
දළ්හ ශබ්දය 2....	සත්තෙ, ථූලෙ. (තීසු) දළ්හො	Strong; large.
ලතා ශබ්දය 2....	ලතා f සාඛාය, වල්ලියං.	A branch; creeper.

1058

මුත්ති ශබ්දය 2....	මුත්තිf (ත්ථී) මොචනෙ, මොක්ඛෙ.	Redemption; deliverance; Nirwana.
කාය ශබ්දය 2....	කායො. (තු) දෙහ. රාසිසු.	The body; a multitude.
පුථුජ්ජන ශබ්දය 2..	නීචෙ, පුථුජ්ජනො. මූළ්හෙ.	Vile person; fool.
භත්තු ශබ්දය 2....	භත්තා. සාමිනි, ධාරකෙ.	Husband; a bringer up.

1059

සිඛණ්ඩ ශබ්දය 2....	සිඛා, පිඤ්ඡෙසු. සිඛණ්ඩො	A tuft of hair; a peacock's tail.
පුග්ගල ශබ්දය 2....	සත්තෙ (ත්ව) [4]ත්තනි. පුග්ගලො.	Animal; the soul or life.
සම්බාධ ශබ්දය 2....	සම්බාධො. සංකටෙ, ගුය්හෙ.	Narrow; the parts of generation.
පරාභව ශබ්දය 2....	නාසෙ, ඛෙපෙ. පරාභවො.	Destruction; contempt; derision.

1060

වච්ච ශබ්දය 2....	වච්චො. රූපෙ, කරීසෙ (ථ)	Beauty; excrement.
ජුති ශබ්දය 2....	ජුති f (ත්ථී) කන්ති, රංසිසු.	Desire; beams; splendour.
ලබ්භ ශබ්දය 2....	ලබ්භං යුත්තෙ, (ච) ලද්ධබ්බෙ.	Propriety; things proper to be received.
දල ශබ්දය 2....	ඛණ්ඩෙ, පණ්ණෙ, දලං, (මතං)	A part; a leaf.

1,2,3 ආවජ්ජෙසු-ආලි-ඉත්ථී 4 තු-අත්තනි

ආභොග ශබ්දය-පරිපූර්ණත්ව, ආවර්ජනා, යන මෙහි. (පුං)
ආලි ශබ්දය-යෙහෙළිය, මියර, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
දළ්හ ශබ්දය-ශක්තිමත්හු: ස්ථූලවස්තු: යන මෙහි. (ත්‍රි)
ලතා ශබ්දය-සාඛා, වැල්, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
මුත්ති ශබ්දය-මිදීම-නිර්වාණ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
කාය ශබ්දය-ශරීර, සමූහ, යන මෙහි. (පුං)
පුථුජ්ජන ශබ්දය-නීචයා, මූඪයා, යන මෙහි. (පුං)
භත්තු ශබ්දය-සැමියා, දරන්නා, යන මෙහි. (පුං)
සිඛණ්ඩ ශබ්දය-චූඩා, මොණරපිල, යන මෙහි. (පුං)
පුග්ගල ශබ්දය-සත්ව, ආත්ම, යන මෙහි. (පුං)
සම්බාධ ශබ්දය-නිරවකාස, ගුය්හ ප්‍රදේශ, යන මෙහි. (පුං)
පරාභව ශබ්දය-විනාශ, නින්ද, යන මෙහි. (පුං)
වච්ච ශබ්දය-රූප, අමේධ්‍ය, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
ජුති ශබ්දය-රූචි, රශ්මි, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
ලබ්භ ශබ්දය-යුක්තාර්ථ, ලැබියයුත්ත, යන මෙහි. (නපුං)
දල ශබ්දය-භාග, පත්‍ර, යන මෙහි. (නපුං)

1061

සල්ල ශබ්දය 2.... සල්ලං, කණ්ඩ, සාලාකායං. An arrow; stake.
ධාවන ශබ්දය 2.... සුචිත්තෙ, ධාවනං, ගතෙ. Purity; a journey.
විබ්භම ශබ්දය 2.... භන්තත්තෙ, විබ්භමො, භාවෙ. Agitation; amorous dalliance
මොහ ශබ්දය 2.... මොහො. [1]විජ්ජාය, මුච්ඡනෙ. Ignorance; a swoon.

1062

සෙද ශබ්දය 2.... සෙදෙ. සම්මජ්ජලෙ, පාකෙ. Perspiration; a boiling.
ගුළ ශබ්දය 2.... ගොළෙ, උච්ඡු මයෙ. ගුළො. A ball; sugar.
සඛ ශබ්දය 2.... මිත්තෙ, සහායෙ (ච) සඛා. Friend; associate.
විභූ ශබ්දය 2.... විභූ. [2]නිච්ච, පපහූසු. (සො) Perpetual; rich people.

1063

නෙත්තිංස ශබ්දය 2.. ඛග්ගෙ, කුරූරෙ. නෙත්තිංසො. Sword; cruel.
අමු ශබ්දය 2.... පරම්ඛුවා [3]ත්‍ර, (තීසු) [4]මු. Absent; present.
කලඞ්ක ශබ්දය 2.... කලඞ්කො. [5]ඞ්කා, [6]පවාදෙසු. Scar;flaw; blame.
ජනපද ශබ්දය 2.... දෙසෙ, ජනපදෙ. ජනෙ. Country; people.

1064

ගාථා ශබ්දය 2.... පජ්ජෙ, ගාථා fවචිභෙදෙ. A verse; a kind of speaking.
වංස ශබ්දය 2.... වංසො. (තු) [7]න්වය,වෙණුසු. A generation; race; a bambu.
යාන ශබ්දය 2.... යානං, රථාදෙ, ගමනෙ. Any travelling conveyance; journey.
තල ශබ්දය 2.... සරූපස්මිං, [8]මධො. තලං. Form; image; bottom; base.

---

1 අවිජ්ජාය
2 නිච්ච-පහූසු
3,4 ච-අත්‍ර-තීසු-අමු
5,6 අඞ්ක-අපවාදෙසු
7 තු-අන්වය
8 සරූපස්මිං-අධො

සල්ල ශබ්දය-ශර, උල්, යන මෙහි. **(නපුං)**
ධාවන ශබ්දය-පවිත්‍ර, ගමන්, යන මෙහි. **(නපුං)**
විබ්භම ශබ්දය-භ්‍රාන්ති, ලීලා, යන මෙහි. **(පුං)**
මොහ ශබ්දය-අඥාන, මූර්ජා, යන මෙහි. **(පුං)**
සෙද ශබ්දය-ඩහදිය, ඉවීම්, යන මෙහි. **(පුං)**
ගුළ ශබ්දය-ගුළි, ඉක්ෂුවිකාර, යන මෙහි. **(පුං)**
සඛ ශබ්දය-මිත්‍ර, විශ්වස්ත, යන මෙහි. **(පුං)**
විභූ ශබ්දය-නිත්‍යාර්ථ, පොහොසත්තු, යන මෙහි. **(පුං)**
නෙත්තිංස ශබ්දය-කඩුව, කර්කශ, යන මෙහි. **(පුං)**
අමු ශබ්දය-අසම්මුඛාර්ථ: සම්මුඛාර්ථ: යන මෙහි. **(පුං)**
කලංක ශබ්දය-චිණ්හ. දෝෂ, යන මෙහි. **(පුං)**
ජනපද ශබ්දය-දේශ, ජන, යන මෙහි. **(පුං)**
ගාථා ශබ්දය-ශ්ලෝක, වාග්භේද, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වංස ශබ්දය-කුල, උණගස, යන මෙහි. **(පුං)**
යාන ශබ්දය-රථාදිය, ගමන්, යන මෙහි. **(නපුං)**
තල ශබ්දය-ස්වරූප, යට, යන මෙහි. **(නපුං)**

1065

මජ්ඣ ශබ්දය 2....	මජ්ඣා විලග්ගෙ, වෙමජ්ඣෙ.	A tail; the middle.
පුප්ඵ ශබ්දය 2....	පුප්ඵං, (තු) කුසුමො, [1]තුසු.	Flowers; the menses.
සීල ශබ්දය 2....	සීලං, සභාවෙ, සුබ්බතෙ.	Condition; well-being.
පුඞ්ගව ශබ්දය 2....	පුඞ්ගවො. උසභෙ, වරෙ.	A bullock; distinguished person.

1066

අණ්ඩ ශබ්දය 2....	කොසෙ, ඛගාදි බීජෙ. [2]ණ්ඩං,	Testicles; eggs of birds, &c.
කුහර ශබ්දය 2....	කුහරං, ගබ්භරෙ, බිලෙ.	A cavern; a hollow.
ඛග්ග ශබ්දය 2....	නෙත්තිංසෙ, ගණ්ඩකෙ. ඛග්ගො.	A sword; a unicorn.
කදම්බ ශබ්දය 2....	කදම්බො. (තු) දුමෙ, චයෙ.	A tree (Nauclea); a multitude.

1067

රොහිණී ශබ්දය 2....	හෙ, ධෙනුයං. රොහිණී f (ත්‍රී)	A star; one of the 27 lunar constellations; a cow.
වරඞ්ග ශබ්දය 2....	වරඞ්ගං, යොනියං, සිරෙ.	Female parts of generation; the head.
සාප ශබ්දය 2....	අක්කොසෙ, සපථෙ. සාපො.	Abuse; imprecation.
පංක ශබ්දය 2....	පංකං, පාපෙ, (ච) කද්දමෙ.	Sin; mud.

1068

භොගී ශබ්දය 2....	භොගවන්තු, [3]රගෙ, භොගී.	A rich man; snakes.
ඉස්සර ශබ්දය 2....	[4]ස්සරො. (තු) සිව, සාමිසු.	Iswara; chief.
විරිය ශබ්දය 2....	බලෙ, පභාවෙ. විරියො.	Bodily strength; influence.
තෙජ ශබ්දය 2....	තෙජො. තෙසු, (ච) දිත්තියං.	Bodily strength; splendour; glory.

---

1 කුසුම-උතුසු 2 අණ්ඩං 3 භොගවති-උරගෙ 4 භොගී-ඉස්සරො

මජ්ඣ ශබ්දය-වලිග, මධ්‍ය, යන මෙහි. **(පුං)**
පුප්ඵ ශබ්දය-කුසුම, ඔසප්, යන මෙහි. **(නපුං)**
සීල ශබ්දය-ස්වභාව, පිරිසිදු පැවැත්ම, යන මෙහි **(නපුං)**
පුඞ්ගව ශබ්දය-වෘෂභ, ශ්‍රේෂ්ඨ, යන මෙහි. **(පුං)**
අණ්ඩ ශබ්දය-අණ්ඩකෝෂ, පක්ෂිආදීන්ගේ බීජ, යන මෙහි. **(නපුං)**
කුහර ශබ්දය-පර්වතවිවර, සිදුර, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඛග්ග ශබ්දය-කඩුව, කගවේනා, යන මෙහි. **(පුං)**
කදම්බ ශබ්දය-වෘක්ෂ විශේෂයෙක්, රාශි, යන මෙහි. **(පුං)**
රොහිණී ශබ්දය-රෙහෙණ, දෙන, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වරඞ්ග ශබ්දය-යෝනිමාර්ග, උත්තමාංග, යන මෙහි. **(නපුං)**
සාප ශබ්දය- ආක්‍රෝශ, දිවිරීම්, යන මෙහි. **(පුං)**
පංක ශබ්දය-අපුණ්‍ය, මඩ, යන මෙහි. **(නපුං)**
භොගී ශබ්දය-භොගවත්හු, සර්ප, යන මෙහි. **(පුං)**
ඉස්සර ශබ්දය-ශිවදෙවි, නායක, යන මෙහි. **(පුං)**
විරිය ශබ්දය-ශක්ති, ආනුභාව, යන මෙහි. **(පුං)**
තෙජ ශබ්දය-ශක්ති, ආනුභාව, දීප්ති, යන මෙහි.

1069

ධාරා ශබ්දය 2....	ධාරා f සන්තති, ඛග්ගධෙග	A stream; a shower; the edge of a sword.
වාන ශබ්දය 2....	වානං, තණ්හාය, සිබ්බනෙ.	Desire; stitching.
ඛත්තු ශබ්දය 2....	ඛත්තා. සූතෙ, පටිහාරෙ.	Charioteer; a porter.
වෙදනා ශබ්දය 2....	විත්ති, පීළාසු. වෙදනා f	Satisfaction; pain.

1070

මති ශබ්දය 2....	(ථීයං) මති f [1]චඡා, පඤ්ඤාසු.	Will; wisdom.
රණ ශබ්දය 3....	පාපෙ, යුද්ධෙ, රවෙ. **රණො**.	Sin; war; sound.
ලව ශබ්දය 2....	ලවො. (තු) බින්දු, [2] වෙඡදෙසු.	Drop; a cutting.
භුස ශබ්දය 2....	පලාපෙ, [3]තිසයෙ. භුසං,	Chaff; exceedingly.

1071

බාධා ශබ්දය 2....	බාධා f දුක්ඛෙ, නිසෙධෙ. (ව)	Sorrow; hindrance.
මාතිකා ශබ්දය 2....	මූල පදෙ. (පි) මාතිකා f	A text; a stream.
සෙනහ ශබ්දය 2....	සෙනහො. තෙලෙ, ‘ධික පෙපමෙ.	Oil; great affection; love.
ආලය ශබ්දය 2....	සරා, [4]පෙක්ඛාසු. ආලයො.	House; desire.

1072

කෙතන ශබ්දය 2....	කෙතුසමිං, කෙතනං, ගෙහෙ.	A banner; a house
භූමි ශබ්දය 2....	ඨානෙ, භූමි f (ත්ථීයං) භුවි.	A place; the earth.
ලෙඛ ශබ්දය 2....	ලෙඛො. ලෙඛ්‍යො, රාජී. ලෙඛාf	A writing; a line or row.
භගවන්තු ශබ්දය 2....	පූජේජ, (තු) භගවා. ජිනෙ.	Object of religious adoration; a Buddha.

---

1 ඉච්ඡා 3 අතිසයෙ 4 අධිකපෙපමෙ 5 සර-අපෙක්ඛාසු
2 ඡේදෙසු

ධාරා ශබ්දය-ප්‍රබන්ධ, කඩුමුවහත්, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
වාන ශබ්දය-තෘෂ්ණා, ගෙත්තම්කිරීම්, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඛත්තු ශබ්දය-රථාචාරී, ද්වාරපාල, යන මෙහි. **(පුං)**
වෙදනා ශබ්දය-තුෂ්ටි, පීඩා, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
මති ශබ්දය-ඉච්ඡා, ප්‍රඥා, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
රණ ශබ්දය-පව්, සංග්‍රාම, ශබ්ද, යන මෙහි. **(පුං)**
ලව ශබ්දය-කණිකා. කැඩීම්, යන මෙහි. **(පුං)**
භුස ශබ්දය-බොල්, අතිශයාර්ථ, යන මෙහි. **(නපුං)**
බාධා ශබ්දය-දුක්, වැලකීම්, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
මාතිකා ශබ්දය-මාතෘකා වචන, ඇල, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සෙනහ ශබ්දය-තෙල්, අධික ප්‍රේම, යන මෙහි. **(පුං)**
ආලය ශබ්දය-ගෘහ, අපේක්ෂා, යන මෙහි. **(පුං)**
කෙතන ශබ්දය-ධ්වජ, ගෘහ, යන මෙහි. **(නපුං)**
භූමි ශබ්දය-ස්ථාන, පෘථිවි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
ලෙඛ ශබ්දය-ලිවීම්, ඉරි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
භගවන්තු ශබ්දය-පූජාර්හ, තථාගත, යන මෙහි. **(පුං)**

1073

ගද ශබ්දය 2....	ගද f සත්ථෙ, ගදෙ. රොගෙ,	A club; sickness.
ආසන ශබ්දය 2....	නිසජ්ජා, පීඨෙස්වා. [1]සනං,	Sitting; a seat.
තථාගත ශබ්දය 2....	තථාගතො. ජිනෙ, සත්තෙ.	A Buddha; sentient being.
සමුස්සය ශබ්දය 2....	චයෙ, දෙහෙ. සමුස්සයො.	A multitude; the body.

1074

බිල ශබ්දය 2....	බිලං, කොට්ඨාස, ඡිද්දෙසු.	A part; an opening.
වජ්ජ ශබ්දය 2....	වජ්ජං, දෙසෙ, (ච) භෙරියං.	Guilt; mistake; drums.
අද්ධාන ශබ්දය 2....	කාලෙ, දීඝඤ්ජසෙ [2]ද්ධානං,	Time; a long road.
සෙතු ශබ්දය 2....	ආලියං, සෙතු, කාරණෙ.	A dam; a bridge; cause.

1075

ඔකාස ශබ්දය 2....	ඔකාසො. කාරණෙ, දෙසෙ.	A cause; a place.
සභා ශබ්දය 2....	සභා f ගෙහෙ, (ච) සංසදෙ.	A hall; an assembly.
යූප ශබ්දය 2....	යූපො.ථම්භෙ, (ච) පාසාදෙ.	Pillar; palace or mansion.
අයන ශබ්දය 2....	† (චා) [3]යනං, ගමනෙ, පථෙ.	A journey; a road.

1076

අක්ක ශබ්දය 2....	අක්කො. රුක්ඛන්තරෙ, සූරෙ.	The wara tree; the sun.
අස්ස ශබ්දය 2....	අස්සො. කොණෙ, හයෙ. (පා ථ)	A corner; horse.
අංස ශබ්දය 2....	අංසො. ඛන්ධෙ, (ච) කොට්ඨාසෙ.	Shoulder; a part.
අච්චි ශබ්දය 2....	ජාල, ං[4]සුස්ව. [5]ච්චි f , (නොපුමෙ)	Flame; the sunbeams.

1 පීඨෙසු-ආසනං 2 අද්ධානං 3 ච-අයනං 4,5 ජාල-අංසුසු-අච්චි

ගද ශබ්දය-ආයුධ විශෙෂයෙක් **(ස්ත්‍රී)**, රෝග, යන මෙහි **(පුං)**
ආසන ශබ්දය-හිඳීම, පීඨ, යන මෙහි. **(නපුං)**
තථාගත ශබ්දය-සර්වඥ, සත්ව, යන මෙහි. **(පුං)**
සමුස්සය ශබ්දය-රාශි, ශරීර, යන මෙහි. **(පුං)**
බිල ශබ්දය-භාග, විවර, යන මෙහි. **(නපුං)**
වජ්ජ ශබ්දය-දෙෂ, බෙර, යන මෙහි. **(නපුං)**
අද්ධාන ශබ්දය-කාල, දීර්ඝ මාර්ග, යන මෙහි. **(නපුං)**
සෙතු ශබ්දය-මියර, හේතු, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඔකාස ශබ්දය-හේතු, ස්ථාන, යන මෙහි.**(පුං)**
සභා ශබ්දය-ශාලා, පිරිස්, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
යූප ශබ්දය-ටැම්, ප්‍රාසාද, යන මෙහි. **(පුං)**
අයන ශබ්දය-ගමන්, මාර්ග, යන මෙහි. **(නපුං)**
අක්ක ශබ්දය-වරාගස්, සූර්යයා, යන මෙහි. **(පුං)**
අස්ස ශබ්දය-කොණ, අශ්ව, යන මෙහි. **(නපුං)**
අංස ශබ්දය-දසරුව, භාග, යන මෙහි. **(පුං)**
අච්චි ශබ්දය-ගිනිදැල්, රශ්මි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී නපුං)**

† "(ථා) යනං" ඇතැම්.

1077

අභාව ශබ්දය 2.... නාසො, [1]සතෙතසච. [2]භාවො. (ථ) — Destruction; non existence.

අන්න ශබ්දය 2.... අන්න, [3]මොදන, භුත්තිසු. — Food; eating.

ජීව ශබ්දය 2.... ජීවං, පාණෙ, ජනෙ. ජීවො. — Life; people.

ඝාස ශබ්දය 2.... ඝාසො. ඡවනෙන, [4](ච) භක්ඛණෙ. — Food; eating.

1078

අච්ඡාදන ශබ්දය 2.... ඡදනෙ [5]ච්ඡාදනං, වත්ථෙ. — Covering; clothes.

නිකාය ශබ්දය 2.... නිකායො. ගෙහ, රාසිසු. — A house; a multitude.

ආමිස ශබ්දය 2.... අන්නාදෙ, ආමිසං, මංසෙ, — Food, &c.; flesh.

දික්ඛා ශබ්දය 2.... දික්ඛා f (තු) යජනෙ, [6]වචනෙ — A sacrifice; an offering.

1078

කාරිකා ශබ්දය 2.... ක්‍රියායං, කාරිකා f පජ්ජෙ, — An action; a verse.

කෙතු ශබ්දය 2.... කෙතු. (තු) චිහණෙ, ධජෙ. — Mark; banner.

කුසුම ශබ්දය 2.... කුසුමං, (ථී) රජෙ, පුප්ඵෙ. — The menses; a flower.

කවි ශබ්දය 2.... වානරෙ, (තු) බුධෙ. කවි. — A monkey; wise men.

1080

ඔට්ඨ ශබ්දය 2.... අධරෙ, කරභෙ. ඔට්ඨො — The lips; a camel.

ලුද්ධ ශබ්දය 1.... ලුද්ධො. (තු) ලුද්දකෙ (පිච) — Archers; desirous.

කලුස ශබ්දය 2.... කලුසං, (ත්වා) [7]විලෙ, පාපෙ. — Turbid; sin.

කලි ශබ්දය 2.... පාපෙ, කලි. පරාජයෙ. — Sin; or defeat.

1,2	නාස-අසන්තෙසු-අභාවො	4	තු-අනෙන	6	අවචනෙ
3	අන්නං-ඔදන	5	අවජාදනං	7	තු-ආවිලෙ

අභාව ශබ්දය-විනාශ, අවිද්‍යමාන, යන මෙහි. (පුං)
අන්න ශබ්දය-ආහාර අනුභව, යන මෙහි. (නපුං)
ජීව ශබ්දය-ප්‍රාණ (නපුං), ජනයා, යන මෙහි. (පුං)
ඝාස ශබ්දය-ආහාර, අනුභව, යන මෙහි (පුං)
අච්ඡාදන ශබ්දය-ප්‍රච්ඡාදන, වස්ත්‍ර, යන මෙහි. (නපුං)
නිකාය ශබ්දය-ගෘහ, රාශි, යන මෙහි. (පුං)
ආමිස ශබ්දය-ආහාරාදිය, මාංසය, යන මෙහි. (නපුං)
දික්ඛා ශබ්දය-යාග, පූජා, යන මෙහි. (නපුං)
කාරිකා ශබ්දය-ක්‍රියා, ශ්ලොක, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
කෙතු ශබ්දය-ලකුණ, පතාකා, යන මෙහි. (නපුං)
කුසුම ශබ්දය-ඔසප්, මල්, යන මෙහි. (නපුං)
කපි ශබ්දය-වඳුරන්, ප්‍රාඥ, යන මෙහි. (පුං)
ඔට්ඨ ශබ්දය-තොල්, ඔටුවෝ, යන මෙහි. (පුං)
ලුද්ධ ශබ්දය-වැදි, ලෝල, යන මෙහි. (පුං)
කලුස ශබ්දය-කැළඹුණුදේ, අකුසල, යන මෙහි. (නපුං)
කලි ශබ්දය-අකුසල, පරාජය, යන මෙහි. (පුං)

1081

කන්තාර ශබ්දය 2....	කන්තාරො. වන,දුග්ගෙසු.	A wilderness; desert road.
චර ශබ්දය 2....	චරො. චාරම්හි, චඤ්චලෙ.	A spy; wanderer.
ගාම ශබ්දය 2....	ජනාවාසෙ, ගණෙ. ගාමො.	A village; multitude.
චම්ම ශබ්දය 2....	චම්මං, (තු) ඵලකෙ, තචෙ.	A shield; skin.

1082

ආමොද ශබ්දය 2....	ආමොදෙ. හාස, ගන්ධෙසු.	Joy; perfume.
චාරු ශබ්දය 2....	චාරු. (තු) කනකෙ (පි ච)	Gold; fair.
භවන ශබ්දය 2....	සත්තායං, භවනං, ගෙහෙ.	Existence; a residence.
ඡල ශබ්දය 2....	ලෙසෙ, (තු) ඛලිතෙ. ඡලං,	Pretext; stumbling.

1083

වෙර ශබ්දය 2....	වෙරං, පාපෙ (ච) පටිඝෙ.	Sin; anger.
තච ශබ්දය 2....	තචො. චම්මනි, වක්කලෙ.	Skin; bark of trees.
ආරොහ ශබ්දය 2....	උච්චෙ, [1] ධිරොහෙ. ආරොහො.	Height; ascending.
නෙත්ත ශබ්දය 2....	නෙත්තං, වත්ථන්තරා, [2] ක්ඛිසු.	A kind of painted cloth; the eye.

1084

ද්වාර ශබ්දය 2....	පටිහාරෙ, මුඛෙ. ද්වාරං,	Door; entrance.
මත ශබ්දය 2....	පෙතෙ, ඤාතෙ. මතො (තිසු)	The dead; known.
මාස ශබ්දය 2....	මාසො. [3]පරණ්ණ, කාලෙසු.	Kidney bean; a month.
නග්ග ශබ්දය 2....	නග්ගො. (ත්ව) [4]චෙලකෙ. (පිච)	Naked; naked ascetics.

---

1 අධිරොහෙ 2 වත්ථන්තර-අක්ඛිසු 3 අපරණ්ණ 4 තු-අචෙලකෙ

කන්තාර ශබ්දය-ආරණ්‍ය, දුර්ග මාර්ග, යන මෙහි. (පුං)
චර ශබ්දය-චරයෝ, ජංගමයෝ, යන මෙහි. (පුං)
ගාම ශබ්දය-ග්‍රාම, සමූහ, යන මෙහි. (පුං)
චම්ම ශබ්දය-පලිහ, චම්, යන මෙහි. (නපුං)
ආමොද ශබ්දය-සන්තෝෂ, සුවඳ, යන මෙහි. (පුං)
චාරු ශබ්දය-ස්වර්ණ, සුන්දර, යන මෙහි. (නපුං)
භවන ශබ්දය-විද්‍යමානත්ව, ගෘහ, යන මෙහි. (නපුං)
ඡල ශබ්දය-ව්‍යාජ, පැකිලීම්, යන මෙහි. (නපුං)
වෙර ශබ්දය-අකුසල, ද්වේෂ, යන මෙහි. (නපුං)
තච ශබ්දය-චම්, සුඹුළු, යන මෙහි. (පුං)
ආරොහ ශබ්දය-උස, ආරෝහණ, යන මෙහි. (පුං)
නෙත්ත ශබ්දය-වස්ත්‍ර විශේෂයක්, ඇස්, යන මෙහි. (නපුං)
ද්වාර ශබ්දය-ද්වාර, මුඛ, යන මෙහි. (නපුං)
මත ශබ්දය-මළවුන්: දන්නා ලද්ද: යන මෙහි. (ත්‍රි)
මාස ශබ්දය-මාසධාන්‍ය, කාල විශේෂ, (මාසය) යන මෙහි. (පුං)
නග්ග ශබ්දය-අචේලක, ආජීවක, යන මෙහි. (පුං)

1085

පටිඝ ශබ්දය 2....	දෙසෙ, ඝාතෙ(ච) පටිඝො.	Anger; injury.
පසු ශබ්දය 2....	මිගාදෙ ඡකලෙ පසු.	Quadrupeds; a goat.
නාම ශබ්දය 2....	අරූපෙ, (වා) [1]ව්හයෙ. නාමං,	Immaterial objects; name.
දර ශබ්දය 2....	දරො. දරථ, භීතිසු.	Bodily pain; fear.

1086

භික්ඛා ශබ්දය 2....	යාචනෙ, භොජනෙ. භික්ඛා f	Request; food.
භර ශබ්දය 2....	භාරෙ, (තු) [2]තිසයෙ. භරො.	Weight; much.
සුජා ශබ්දය 2....	දබ්බි, [3]න්දජායාසු. සුජා f	Spoon; a wife of Sakkra.
අබ්භ ශබ්දය 2....	මෙඝෙ, (තු) [4]බ්භං,විහායසෙ.	A cloud; sky.

1087

මොදක ශබ්දය 1....	මොදකො. බජ්ජ භෙදෙ (පි)	A preparation of flour for food; things producing fermentation.
මණි ශබ්දය 2....	මණිකෙ, රතනෙ. මණි.	Vessels for containing liquids; jewels.
මලය ශබ්දය 2....	සෙලා, [5]රාමෙසු මලයො.	A mountain; a flowers garden, &c.
ලක්ඛණ ශබ්දය 2....	සභාව, [6]ඞ්කෙසු ලක්ඛණං,	Condition; mark.

1088

හවි ශබ්දය 2....	හවි. සප්පිම්හි, හොතබ්බෙ.	Clarified butter, things proper to be offered.
සිර ශබ්දය 2....	සිරො. සෙට්ඨෙ, (ච) මුද්ධනි.	Superiority; the head.
විවෙක ශබ්දය 1....	විචාරෙ, (පි) විවෙකො. (ථ)	An enquiry; seclusion of the body.
සිඛරී ශබ්දය 2....	සිඛරී පබ්බතෙ, දුමෙ.	Mountain; tree.

1 ච-අව්හයෙ
2 තු-අතිසයෙ
3 දබ්බි-ඉන්දජායාසු
4 තු-අබ්භං
5 සෙල-ආරාමෙසු
6 සභාව-අඞ්කෙසු

පටිඝ ශබ්දය-ද්වේෂ, හිංසන යන මෙහි. (පුං)
පසු ශබ්දය-සිව්පා, එළුවන්, යන මෙහි. (පුං)
නාම ශබ්දය-අරූප ධර්ම, අභිධාන, යන මෙහි. (නපුං)
දර ශබ්දය-ශරීරපීඩා, භය, යන මෙහි. (පුං)
භික්ඛා ශබ්දය-යාඥ, භය, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
භර ශබ්දය-බර, අතිශයාර්ථ, යන මෙහි. (පුං)
සුජා ශබ්දය-සැඳ, ශක්‍රයාගේ භාර්‍යාවක්, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
අබ්භ ශබ්දය-මේඝ, ආකාශ, යන මෙහි. (නපුං)
මොදක ශබ්දය-ඛාද්‍ය විශේෂයෙක්, සුරාබීජ, යන මෙහි. (පුං)
මණි ශබ්දය-භාජන විශේෂයෙක්, රුවන්, යන මෙහි. (පුං)
මලය ශබ්දය-පර්වත විශේෂයක්, පුෂ්පාරාමාදිය, යන මෙහි . (පුං)
ලක්ඛණ ශබ්දය-ස්වභාව, ලකුණ, යන මෙහි. (නපුං)
හවි ශබ්දය-ගිතෙල්, යාගද්‍රව්‍ය, යන මෙහි. (පුං)
සිර ශබ්දය-ශ්‍රේෂ්ඨ, මුදුන, යන මෙහි. (නපුං)
විවෙක ශබ්දය-පරීක්ෂා, කාය විවේක, යන මෙහි. (පුං)
සිඛරී ශබ්දය-පර්වත, වෘක්ෂ, යන මෙහි. (පුං)

1089

වෙග ශබ්දය 2.... **වෙගො.** ජවෙ, පවාහෙ.(ච) — Swiftness; a flood.
සංකු ශබ්දය 2.... **සංකු.** (තු) ඛීල, හෙතිසු. — Pillar; a stake or stump; a javelin.
බින්දු ශබ්දය 2.... නිග්ගහීතෙ, කණෙ, **බින්දු.** — Name of a drop; a little.
වරාහ ශබ්දය 2.... **වරාහො.** සූකරෙ, ගජෙ — Hog; elephant.

1090

අපාඞ්ග ශබ්දය 2.... නෙත්තන්තෙ, චිත්තකෙ. [1]පාඞ්ගං, — Corner of the eye; a circle marked on the forehead.
සිද්ධත්ථ ශබ්දය 2.... **සිද්ධත්ථො.** සාසපෙ, ජිනෙ. — Mustard seed; Gautama Buddha.
හාර ශබ්දය 2.... **හාරො.** මුත්තාගුණෙ, ගාහෙ. — A pearl necklace; taking.
ඛාරක ශබ්දය 2.... **ඛාරකො.** මුකුලෙ, රසෙ. — A bud; alkali.

1091

අච්චය ශබ්දය 2.... **අච්චයො.** [2]තික්කමෙ, දෙසෙ. — Disregarding a command; fault.
අග-නග ශබ්ද 2.... සෙල, රුක්ඛෙස්ව. [3]ගො. **නගො.** — Mountain; a tree.
මත්ත ශබ්දය 2.... † ස්වප්පෙ, [4]වධාරණෙ **මත්තං,** — Very few; only, mere; as soon as; emphasis.
අපචිති ශබ්දය 2.... **අපචිත්‍ය.** [5]ච්චනෙ, ඛයෙ. — An offering; destruction.

1092

ඔතාර ශබ්දය 2.... ජිද්දො [6]තරණෙසේවා. [7]**තාරො.** — A hold; descent.
පිතු ශබ්දය 2.... බ්‍රහ්මෙ, (ච) ජනකෙ. **පිතා.** — Brahma; father.
පිතාමහ ශබ්දය 2.... **පිතාමහො.** [8]ය්‍යකෙ, බ්‍රහ්මෙ. — Grandfather; Brahma.
පොත ශබ්දය 2.... **පොතො.** නාවාය, බාලකෙ. — Ship; a young one.

---

1 අපාඞ්ගං
2 අතික්කමෙ
3 රුක්ඛසු-අගො
4 අවධාරණෙ
5 අපචිති-අච්චනෙ
6,7 ඡිද්ද-ඔතරණෙසු-ඔතාරො
8 අය්‍යකෙ

වෙග ශබ්දය-ජව, ප්‍රවාහ, යන මෙහි (පුං)
සංකු ශබ්දය-කණු, ආයුධ විශේෂ, යන මෙහි. (පුං)
බින්දු ශබ්දය-අනුස්වාර, ස්වල්ප, යන මෙහි. (පුං)
වරාහ ශබ්දය-ඌරන්, ඇතුන්, යන මෙහි. (පුං)
අපාඞ්ග ශබ්දය-නෙත්‍රාන්ත, තිලක, යන මෙහි. (නපුං)
සිද්ධත්ථ ශබ්දය-අබ, තථාගත, යන මෙහි. (පුං)
හාර ශබ්දය-මුතුදම්, ග්‍රහණ, යන මෙහි. (පුං)
ඛාරක ශබ්දය-කැකුළු, රස, යන මෙහි. (පුං)
අච්චය ශබ්දය-අතික්‍රම, අපරාධ, යන මෙහි. (පුං)
අග-නග ශබ්ද දෙක-පර්වත, වෘක්ෂ, යන මෙහි. (පුං)
මත්ත ශබ්දය-අතිස්වල්ප, නියම, යන මෙහි. (නපුං)
අපචිති ශබ්දය-පූජා, විනාශ, යන මෙහි. (පුං)
ඔතාර ශබ්දය-සිදුර, අවතරණ, යන මෙහි. (පුං)
පිතු ශබ්දය-බ්‍රහ්ම, පිතෘ, යන මෙහි. (පුං)
පිතාමහ ශබ්දය-මුත්තා, බ්‍රහ්මයා, යන මෙහි. (පුං)
පොත ශබ්දය-නැව්, බාල, යන මෙහි. (පුං)

† "සප්පෙ" ඇතැම්.

1093

සොණ ශබ්දය 3....	රුක්ඛෙ, වණ්ණෙ, සුණෙ, සොණො	Name of a tree; red; dog.
දිව ශබ්දය 2....	සග්ගෙ, (තු) ගගනෙ. දිවො.	Heaven; the sky.
වාස ශබ්දය 3....	වත්ථෙ, ගන්ධෙ, ඝරෙ. වාසො.	Clothes; perfume; a house.
චුල්ල ශබ්දය 2....	චුල්ලො. ඛුද්දෙ, (ච) උද්ධනෙ.	Small; an oven.

1094

කණ්ණ ශබ්දය 2....	කණ්ණො කොණෙ, (ච) සවණෙ.	Corner; the ear.
මාලා ශබ්දය 2....	මාලා f පුප්ඵෙ, (ච) පන්තියං.	Flowers; a row.
භාග ශබ්දය 2....	භාගො. භාග්‍යෙ, [1]කදෙසෙසු.	Moral merit; part.
කුට්ඨ ශබ්දය 2....	කුට්ඨං, රොගෙ, [2] ප්පාලකෙ.	Leprosy; Costus speciosus.

1095

සෙය්‍යා ශබ්දය 2...	.සෙය්‍යා f සෙනාසනෙ, සෙනෙ.	A dwelling, sleep.
භම ශබ්දය 2....	චුන්ද භණ්ඩම්හි. (ච බ්‍රි) භමො.	A lathe. turning round.
අංසු ශබ්දය 2....	වත්ථාදිලොමෙ (ප්‍ය) [3]ංසු. කරෙ.	A small point or end of thread; sunbeams.
නිපාත ශබ්දය 2....	නිපාතො. පතනෙ, [4]ව්‍යයෙ.	A falling; an indeclinable particle.

1096

විටප ශබ්දය 2....	සාඛායං, විටපො, ථම්භෙ.	Branch; a bush.
සත්තු ශබ්දය 2....	සත්තු. බජ්ජන්තරෙ, දිසෙ,	A cake made of meal; enemy.
සාමික ශබ්දය 2....	සාමිකො. පති, අයිරෙසු. †	A lord; a husband.
පට්ඨාන ශබ්දය 2.	පට්ඨානං, ගති, හෙතුසු.	Setting out; a cause.

---

1 භාග්‍ය-එකදෙසෙසු 2 අජ්පාලකෙ 3 අපි-අංසු 4 අව්‍යයෙ

සොණ ශබ්දය-වෘක්ෂ, රක්තවර්ණ, බල්ලන්, යන මෙහි. (පුං)
දිව ශබ්දය-ස්වර්ග, ආකාශ, යන මෙහි. (පුං)
වාස ශබ්දය-වස්ත්‍ර, ගන්ධ, ගෘහ, යන මෙහි. (පුං)
චුල්ල ශබ්දය-ක්‍ෂුද්‍ර, උදුන, යන මෙහි. (පුං)
කණ්ණ ශබ්දය-කෝටි, ශ්‍රෝත්‍ර, යන මෙහි. (පුං)
මාලා ශබ්දය-පුෂ්ප, පන්ති, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
භාග ශබ්දය-පුණ්‍ය, කොටස්, යන මෙහි. (පුං)
කුට්ඨ ශබ්දය-කුෂ්ඨරෝග, උපුල්කොල, යන මෙහි. (නපුං)
සෙය්‍යා ශබ්දය-සෙනාසන, සයනක්‍රියා, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
භම ශබ්දය-චුන්දකාරයින්ගේ බඩු විශේෂයෙක්. භ්‍රාන්ති. යන මෙහි.
අංසු ශබ්දය-වස්ත්‍රාදීන්ගේ රල්, රශ්මි, යන මෙහි. (පුං)
නිපාත ශබ්දය-වැටීම, නිපාතෝපසර්ග, යන මෙහි. (පුං)
විටප ශබ්දය-සාඛා, පඳුරු, යන මෙහි. (පුං)
සත්තු ශබ්දය-අග්ගලා, අමිත්‍ර, යන මෙහි. (පුං)
සාමික ශබ්දය-වල්ලභ, ස්වාමි යන මෙහි. (නපුං)
පට්ඨාන ශබ්දය-ගමන, කාරණ යන මෙහි.

† "පත්‍යයිරෙසු" යනුවෙන් සන්ධි කොට ඇතැම්.

1097

රඞ්ග ශබ්දය 2....	රාගෙ රඞ්ගො. නච්චට්ඨානෙ.	A dyeing; place for dancing.
පාන ශබ්දය 2....	පානං, පෙය්‍යෙ, (ච) පීතියං	A drinkable; drinking.
උද්ධාර ශබ්දය 2....	ඉණු, [1]කෙබපෙසු. උද්ධාරො.	A debt; plucking up.
ඵලක ශබ්දය 2....	උම්මාරෙ, ඵළකො. අජෙ.	A threshold; a wild goat.

1098

පහාර ශබ්දය 2....	පහාරො. පොතනෙ, යාමෙ.	A beating; a watch.
සරද ශබ්දය 2....	සරදෙ. [2]හායනො, තුසු.	A year; one of the 6 seasons, namely, September and October.
තුම්බ ශබ්දය 2....	කුණ්ඩිකායා, [3]ළ්හකෙ. තුම්බො.	Spouted pot; small basket for measuring grain.
පලාප ශබ්දය 2....	පලාපො. (තු) භුසම්හි (ච)	Chaff; unprofitable words.

1099

කාසු ශබ්දය 2....	(මතා) [4]වාටෙ, චයෙ. කාසු f	A pit; a multitude.
උපනිසා ශබ්දය 2....	[5]පනිසා. කාරණෙ, රහො.	Cause; secret.
කාස ශබ්දය 2....	කාසො. පොට කිලෙ, † රොගෙ.	The grass, Sachcharum spontaneum; a cough.
දෙස ශබ්දය 2....	දෙසො. කොධෙ, ගුණෙතරෙ.	Auger; fault.

---

1 ඉණ-උකෙබපෙසු
2 හායන-උතුසු
3 කුණ්ඩිකාය-ආළ්හකෙ
4 ආවාටෙ
5 කාසු-උපනිසා

රඞ්ග ශබ්දය-රජන, නෘත්‍යස්ථාන, යන මෙහි. (පුං)
පාන ශබ්දය-පානය කරනද්‍රව්‍ය, පානක්‍රියා, යන මෙහි. (නපුං)
උද්ධාර ශබ්දය-ණය, උද්ධරණ, යන මෙහි. (පුං)
ඵලක ශබ්දය-එලිපත, එළුවන්, යන මෙහි. (පුං)
පහාර ශබ්දය-ගෙඩිදීම්, යාමය, යන මෙහි. (පුං)
සරද ශබ්දය-සංවත්සර, ඍතුව, යන මෙහි. (පුං)
තුම්බ ශබ්දය-කෙණ්ඩි, ලාස්, යන මෙහි. (පුං)
පලාප ශබ්දය-බොල් වී, බොල් වචන, යන මෙහි. (පුං)
කාසු ශබ්දය-වල, රාශි, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
උපනිසා ශබ්දය-හේතු, රහස්, යන මෙහි. (පුං)
කාස ශබ්දය-වැලුක්, රෝග විශේෂයෙක්, යන මෙහි. (පුං)
දෙස ශබ්දය-ක්‍රෝධ, නුගුණ, යන මෙහි. (පුං)

† "පොටගලෙ" ඇතැම්.

1100

අට්ට ශබ්දය 3....	යුත්‍ය, [1]ට්ටාල, [2]ට්ටිතෙස්ව. [3]ට්ටො	A case; a watch tower; hurt.
දව ශබ්දය 2....	කීළායං, කානනෙ. දවො.	A play; wilderness.
උප්පතන ශබ්දය 2....	උප්පත්තියං, (වො) [4]ප්පතනං,	Birth; rising up.
උය්‍යාන ශබ්දය 2....	උය්‍යානං, ගමනෙ, වනෙ	A journey; a wilderness.

1101

වොකාර ශබ්දය 2....	වොකාරො. ලාමකෙ, ඛන්ධෙ	Vileness; the five essential elements of a sentient being.
පාහත ශබ්දය 2....	මූලො, [5]පාදසු පාහතං,	Money; presents.
දසා ශබ්දය 2....	දසා f [6]වත්ථා, පටන්තෙසු.	Condition; the border of a garment.
කාරණ ශබ්දය 2....	කාරණං, ඝාත, හෙතුසු.	Injury; a cause.

1102

මද ශබ්දය 2....	හත්ථිදනෙ, මදෙ ගබ්බෙ.	Temporal juice of the elephant; pride.
සටා ශබ්දය 2....	සටා f සටන, රාසිසු.	Grinding; a multitude.
උපහාර ශබ්දය 2....	උපහාරො. [7]භිහාරෙ. (පි)	An approaching; an offering.
වය ශබ්දය 2....	වයො. බන්ධන, රාසිසු.	Binding; a multitude.

1103

ගන්ධ ශබ්දය 2....	ගන්ධො. ථොකෙ, සායනීයෙ.	A very little; perfumes; smell.
චාග ශබ්දය 2....	චාගො. (තු) දන, හානිසු.	Donation; a destitute state.
පීති ශබ්දය 2....	පානෙ, පමොදෙ. පීති f (ත්ථී)	Drinking; joy.
ගීවා ශබ්දය 2....	ඉණෙ ගීවා f ගලෙ. (පි ච)	Debt; the throat.

1,2,3 යුත්‍ති-අට්ටාල-අට්ටිතෙසු-අට්ටො
4 ච-උප්පතනං
5 මූල-උපදසු
6 දසා-අවත්ථා
7 අභිහාරෙ-අපි

අට්ට ශබ්දය-යුක්ති, අට්ටාල, පීඩිත යන මෙහි. (පුං)
දව ශබ්දය-ක්‍රීඩා, වනාන්තර, යන මෙහි. (පුං)
උප්පතන ශබ්දය-උත්පත්ති, ඌර්ධ්වගමන, යන මෙහි. (නපුං)
උය්‍යාන ශබ්දය-ගමන්හි, වනයෙහි යන මෙහි.
වොකාර ශබ්දය-හීන, රූපාදි ස්කන්ධ, යන මෙහි. (පුං)
පාහත ශබ්දය-මිළ, පඩුරු, යන මෙහි. (නපුං)
දසා ශබ්දය-අවස්ථා, වස්ත්‍රාන්ත, යන මෙහි (ස්ත්‍රී)
කාරණ ශබ්දය-හිංසා, හේතු, යන මෙහි. (නපුං)
මද ශබ්දය-හස්තීන්ගේ මද, ගර්ව, යන මෙහි. (පුං)
සටා ශබ්දය-සටන, සමූහ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
උපහාර ශබ්දය-අභිමුඛයට එළඹීම, පූජා, යන මෙහි. (පුං)
වය ශබ්දය-බන්ධන, රාශි, යන මෙහි. (පුං)
ගන්ධ ශබ්දය-අල්පාර්ථ, ආඝ්‍රාණකටයුත්ත, යන මෙහි. (පුං)
චාග ශබ්දය-දන, ප්‍රහාණ, යන මෙහි. (පුං)
පීති ශබ්දය-පීම, සන්තෝෂ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)
ගීවා ශබ්දය-ණය, කණ්ඨ, යන මෙහි. (ස්ත්‍රී)

1104

පතිට්ඨා ශබ්දය 2.... පතිට්ඨා f නිස්සයෙ, ඨානෙ. Resting place; help.
සාහස ශබ්දය 2.... බලක්කාරෙ, (පි) සාහසං, Force; fine.
භඞ්ග ශබ්දය 2.... භඞ්ගො භෙදෙ, පටෙ. භඞ්ගං Breaking; dress.
ඡත්ත ශබ්දය 2.... ඡත්තං, (තු) ඡවකෙ † (පි ච) The body; umbrella.

1105

භූරි ශබ්දය 2.... පඤ්ඤෙ, භුවි (ච) භූරි f (ත්ථී) Wisdom; earth.
මදන ශබ්දය 2.... අනඞ්ග, මදනො. දුමෙ. Cupid; a medicinal plant Vanguiera spinosa.
මාතු ශබ්දය 2.... පමාතරි (පි) මාතා. (ථ) Mother; or mother's mother.
වෙඨන ශබ්දය 2.... වෙඨු,[1]ණ්හීසෙසු වෙඨනං, Tying round; a turban.

1106

මාරිස ශබ්දය 2.... මාරිසො. තණ්ඩුලීයෙ, [2]ය්‍යෙ. The plant Amarn-thus *Polygamus;* a chief.
මොක්ඛ ශබ්දය 2.... මොක්ඛො. නිබ්බාන, මුත්තිසු. Nirwana; deliverance.
ඉන්ද ශබ්දය 2.... ඉන්දෙ. [3]ධිපති, සක්කසවා, A chief; Sakkra (Indra).
ආරම්මණ ශබ්දය 2..[4]රම්මණං, හෙතු, ගොචරෙ. Cause; objects of sense.

1107

සණ්ඨාන ශබ්දය 2...අඞ්ක, සණ්ඨාන, [5]මාකාරෙ. Mark; mode.
වප්ප ශබ්දය 2.... වප්පෙ, වප්පො. තටෙ. (පිච) Sowing; the bank of a river.
සම්මුති ශබ්දය 2.... සම්මුත්‍යා f [6]නුඤ්ඤෙ, වොහාරෙ- Permission; custom.
අක්ඛත ශබ්දය 2.... ([7]ස්වථ) ලාජාසු (ච) [8]ක්ඛතං, Fried corn; imperishable.

---

1 වෙඨ-උණ්හීසෙසු 3 අධිපති 5 සණ්ඨානං-ආකාරෙ 7 වොහාරෙසු-අථ
2 අය්‍යෙ 4 සක්කසු-ආරම්මණං 6 සම්මුති-අනුඤ්ඤෙ 8 අක්ඛතං

පතිට්ඨා ශබ්දය-ආශ්‍රය, ආධාර, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
සාහස ශබ්දය-බලාත්කාර, දඩ යන මෙහි **(නපුං)**
භඞ්ග ශබ්දය-භෙදන (පුං), වස්ත්‍ර, යන මෙහි. **(නපුං)**
ඡත්ත ශබ්දය-ශරීර, කුඩ, යන මෙහි. **(නපුං)**
භූරි ශබ්දය-ප්‍රඥා, භූමි, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
මදන ශබ්දය-අනංගයා, කුකුරුමුවන්, යන මෙහි. (පුං)
මාතු ශබ්දය-මවගේ මව, ස්වකීය මව, යන මෙහි. (පුං)
වෙඨන ශබ්දය-වෙළුම, නළල්පට, යන මෙහි. **(නපුං)**
මාරිස ශබ්දය-සුළුකුර, ශ්‍රේෂ්ඨ, යන මෙහි. **(පුං)**
මොක්ඛ ශබ්දය-නිර්වාන, මිදීම්, යන මෙහි. **(පුං)**
ඉන්ද ශබ්දය-අධිපතියන්, ශක්‍ර, යන මෙහි. **(පුං)**
ආරම්මණ ශබ්දය-කාරණ, අරමුණු, යන මෙහි. **(නපුං)**
සණ්ඨාන ශබ්දය-ලකුණ, ආකෘති, යන මෙහි. **(නපුං)**
වප්ප ශබ්දය-බීජ වැපිරීම, තොට, යන මෙහි. **(පුං)**
සම්මුති ශබ්දය-අනුදැනීම, ව්‍යවහාර, යන මෙහි. **(ස්ත්‍රී)**
අක්ඛත ශබ්දය-විළඳ, අනෂ්ට, යන මෙහි. **(නපුං)**

† "කවකෙ" ඇතැම්.

1108

සත්‍ර ශබ්දය 2....	සත්‍රං, යාගෙ, සදදනෙ.	An offering the gods; continual alms-giving.
සොම ශබ්දය 2....	සොමො. (තු) ඔසධි, [1]හිඳුසු.	A kind of medicinal drug; the moon.
සංඝාට ශබ්දය 2....	සංඝාටො. යුග, ගෙහඩෙග	A pair; the principal upright timber of a house.
ඛාර ශබ්දය 2....	ඛාරො. ඌසෙ, (ච) භස්මනි.	Salt ground; ashes.
ආතාප ශබ්දය 2....	ආතාපො. විරියෙ, තාපෙ.	Exertion; heating
ඔධි ශබ්දය 2....	භාගෙ, සීමාය. ඔධි (ච)	A part; a border.

අනෙකත්ථ වග්ගො III. – 3

අව්‍යය වග්ගො.

නිපාත:-

1109

	(අව්‍යයං වුච්චතෙදනි)	A long period
චිරකාලාත්ථයෙහි } 4....	චිරස්සං, (තු) චිරං. (තථා) චිරෙණ, චිර රත්තාය,	
සහාත්ථයෙහි 4....	සහ, සද්ධිං, සමං, අමා.	With.

1 ඉඳුසු

සත්‍ර ශබ්දය-දෙවපූජා, නිරන්තරදන, යන මෙහි. **(නපුං)**
සොම ශබ්දය-ඖෂධ විශේෂයෙක්, චන්ද්‍රයා, යන මෙහි. **(පුං)**
සංඝාට ශබ්දය-යුග්ම, ගෘහාවයවයෙක්, යන මෙහි. **(පුං)**
ඛාර ශබ්දය-කරමැටි, හළු, යන මෙහි. **(පුං)**
ආතාප ශබ්දය-වීර්‍ය්‍ය, සන්තාප, යන මෙහි. **(පුං)**
ඔධි ශබ්දය-අංස, මර්‍ය්‍යාද, යන මෙහි. **(පුං)**

1110

නැවත නැවත යනාර්ථයෙහි 5}... පුනප්පුනං, අභිණ්හං, (වා) [1]සකිං, (වා) [2]හි කඛණං, මුහු. Rpeatedly.

වර්ජනාර්ථයෙහි 5..... (වජ්ජනෙ තු) විනා, නානා, අන්තරෙණ, රිතෙ, පුථු. Except.

1111

අතිශයාර්ථයෙහි 6 }... බලවං, සුට්ඨු, (වා) [3] තීවා. [4](තිසයෙ) කිමුත, සඩ, [5] ති. Exceedingly

පරිවිතර්කයෙහි 6.... අහො, (තු) කිං, කිමු, [6] දහු, (විකප්පෙ) කිමුතො, [7] ද. (ච) Or.

1112

ආමන්ත්‍රණයෙහි 10.. (අව්හානෙ) භො, අරෙ, අම්භො, හම්භො, රෙ, ජෙ, [8] ඩග, ආවුසො, හෙ, හරෙ.] Oh.

ප්‍රශ්නයෙහි 6.... (ථ) කථං, කිංසු, නනු, කච්චි, නු,. කිං. (සමා) How.

1113

දැන් අධුනෙ, [9] තරහි, [10] දනි, සම්පති,] අඤ්ඤදත්ථු, (තු) Now.

ඒකාන්ත අර්ථයෙහි 8... තගෙඝ, [11](කංසෙ) සසක්කං, (වා) [12] අධා, කාමං, ජාතු, වෙ, හවෙ. Certainly

1114

පරිච්ඡේදාර්ථයෙහි 7.. යාවතා, තාවතා, යාව, තාව, කිත්තාවතා, (තථා) එත්තාවතා, (ච) කීවෙ. [13] (ති පරිච්ඡෙදත්ථ වාචකා) Until; as long as; how far, so far.

1	ච-අසකිං	6	කිමු-උදහු	11	තගඝ-එකංසෙ
2	ච-අභික්ඛණං	7	කිමුත-උද	12	ච-අද්ධා
3,4	ච-අතීව-අතිසයෙ	8	අඩග	13	කීව-ඉති
5	සු-අති	9,10	අධුනා-එතරහි-ඉදනි		

1115

උපමායෙහි 17.... යථා, තථා, යථෙව, [1]එං, As, so.
යථානාම, යථාහි, (ච)
සෙය්‍යථාපෙ‍ය්‍ය, [2] එමෙවං, (වා)
තථෙව, (ච) යථාපි, (ච)

1116

එවම්පි, (ච) සෙය්‍යථා පි-
නාම, යථරිවා, [3](පිච)
(පටිභාගත්‍ථෙ) යථාව.
විය, තථරිවා. [4] (පිච)

1117

තමාවිසින් 3.... සං, සාමං, (ච) සයං, (වා ථ) By itself.
මැනවි යනාර්‍ථයෙහි 7. ආම, සාහු, ලහු,[5] (පි ච) Yes, assent.
ඔපායිකං, පතිරූපං,
සාධෙව, [6]එං. (සම්පටිච්ඡනෙ)

1118

හෙත්‍වර්‍ථයෙහි 6.... යං, තං, යතො, තතො, යෙන, Therefore.
තෙනෙ. [7] (ති කාරණෙ සියුං)
අසර්‍වග්‍රහණයෙහි 2.... (අසාකල්‍යෙත්‍තු) එක, ච්. Some.
නිරර්‍ථකයෙහි 1.... (නිප්ඵලෙ තු) මුධා. (හවෙ) In vain.

1119

අනියත කාලයෙහි 2..කදාචි, ජාතු. (තුල්‍යා ථ) Perhaps, sometimes.
හාත්පසින් 4.... සබ්බතො, (ච) සමන්තතො, All around; entirely.
පරිතො, (ච) සමන්තා. (පි)
මුසාවාදයෙහි 2.... (අථ) මිච්ඡා, මුසා. (හවෙ) Falsely.

---

1 යථෙව-එවං
2 සෙය්‍යථාපි-එවමෙවං
3 යථරිව-අපි
4 තථරිව-අපි
5 ලහු-අපි
6 සාධු-එවං
7 තෙන-ඉති

1120

ප්‍රතිෂේධයෙහි 6....	(නිසෙධෙ) න, අ, නො, මා [1]ලං,	Negative and prohibitive.
අනියමාර්ථයෙහි 3....	නහි.] වෙ, (තු) සචෙ, යදි.	If.
අනුකූලත්වයෙහි 1....	(ආනුකූල්‍යෙ තු) සද්ධං, (ච)	Agreeably.
රාත්‍රියෙහි 2....	† රත්තං, දෙසො.	At night.
දවල්හි 1....	දිවා. (ත්වහෙ)	At day.

1121

ආල්පාර්ථයෙහි 3....	ඊසං, කිඤ්චි, මනං. (අප්පෙ)	A little.
තර්කනයක් නැතිව ප්‍රවෘත්ත ක්‍රියායෙහි 1	සාහසා. (අතක්කිතෙ)	Suddenly.
අභිමුඛයෙහි 3....	පුරෙ, [2] ගගතො, (තු) පුරතො.	In the presence of.
අනාගතයෙහි 2....	පෙච්චා, [3]මුත්‍ර. (හව න්තරෙ)	In future.

1122

විස්මයෙහි 2....	අහො, හි. (විම්හයෙ)	Ah, indicating surprise.
නොබිණීමෙහි 1....	තුණ්හි.	In silence.
පහලවීමෙහි 2....	(තු මොනෙ] (ථා) [4] වි, පාතු. (ච)	Apparent.
එකෙණෙහි 2....	(තං ඛණෙ) සජ්ජු, සපදි.	Instantly.
බලාත්කාරයෙහි 1....	(බලක්කාරෙ) පසය්හ. (ච)	Forcibly.

1123

පදපූරණයෙහි 6....	සුදං, බො, අස්සු, යගෙස, වෙ, හා. [5](දයො පදපූරණෙ)	Expletive.
අන්තරාලයෙහි 3....	අන්තරෙණ, [6] න්තරා, අන්තො.	Between.
නිශ්චයෙහි 2....	[7] ව සසං, නූන. (ච නිච්ඡයෙ)	Truly.

---

1 මා-අලං
2 අගගතො
3 පෙච්ච-අමුත්‍ර
4 අථ-ආවි
5 හි-ආදයො
6 අන්තරා
7 අවස්සං

† "නත්තං" යනු සත්නයෙහි දක්වේ. එයද අව්‍යයක් හෙයින් නිවැරදි විය හැක.

1124

සන්තෝෂයෙහි 2	(ආනන්දෙ) සං, (ච) දිට්ඨා. (ථ)	Joyfully.
විරෝධප්‍රකාශයෙහි 1	(විරොධකථනෙ) නනු,	Expressive of contrariety.
ඉච්ඡාප්‍රකාශයෙහි 1	(කාමප්පවෙදනෙ) කච්චි.	Well.
ඊර්ෂ්‍යා පූර්වංගම උපගමනයෙහි 1	(උසූයො පගමෙ) [1] ත්ථු. (ච)	Be it so, indicating regret in the acquiescence.

1125

අවධාරණාර්ථයෙහි 1	එවා. [2](වධාරණෙ සෙය්‍යං)	Even.
අවිපරීතාර්ථයෙහි 2	යථත්තං, (තු) යථාතථං.	Just so.
අල්පාර්ථයෙහි 1...	නීචං, (අප්පෙ),	Little.
මහත්‍යනාර්ථයෙහි 1	(මහත්‍යු) [3]‘ච්චං.	Highly.
පූර්වාහ්නයෙහි 2	(අථ) පාතො, පගෙ. (සමා)	Morning.

1126

සතතයෙහි 2....	(නිච්චෙ) සද, සතං	Always.
බාහුල්‍යයෙහි 1....	පායො.	Abundantly.
පිටත 4....	(බාහුල්‍යෙ)] බාහිරං, බහි, බහිද්ධා, බාහිරා, (බාහ්‍යෙ)	Out.
ශීඝ්‍රාර්ථයෙහි 1....	(සීඝෙ තු) සනිකං. (හවෙ)	Quickly.

1127

විනාශයෙහි 1....	අත්ථං, (අදස්සනෙ)	Disappearance.
නින්දවෙහි 1....	දුට්ඨු.	Reproach.
වැඳීමෙහි 1....	(නින්දායං)] (වන්දනෙ) නමො.	Salutation.
ප්‍රශංසායෙහි 2....	සම්මා, සුට්ඨු. (පසංසායං)	Praise.
විද්‍යමානත්වයෙහි 1....	(අථො සත්තායම) [4] ත්ථි. (ච)	Existence.

---

1 අත්ථු
2 එව-අවධාරණෙ
3 මහති-උච්චං
4 සත්තායං-අත්ථි

1128

සවස්හි 1....	සායං (සායෙ)	Evening.
අදදවස්හී 1....	[1] ජ්ජ. (අත්‍රාහෙ)	To-day.
සෙටදවස්හී 2....	සුවෙ, (තු) ස්වෙ. (අනාගතෙ)	To-morrow.
අනිද්දා දවස්හී 1....	(තතො පරෙ) පරසුවෙ.	Day after-to-morrow.
ඊයේදවස්හී 1....	හිය්‍යො. (තු දිවසෙ ගතෙ)	Yesterday.

1129

යමෙක්හී 3....	යත්ථ, යත්‍ර, යහිං. (වාථ)	In which place.
එහි 4...	තත්ථ, තත්‍ර, තහිං, තහං.	There.
මත්තෙහි 2....	(අථො) උද්ධං, (ච) උපරි	Above.
යට 2..	හෙට්ඨා, (තුච) අධො. (සමා)	Below.

1130

නියෝගයෙහි 2....	(චොදනෙ) ඉංඝ, හන්ද, [2](ථ)	Order; command.
දුර 3....	ආරා, දූරා, (ච) ආරකා.	Distant.
අසම්මුඛත්වයෙහි 2....	පරම්මුඛා, (තුච) රහො.	Absent.
සම්මුඛත්වයෙහි 3....	සම්මුඛා (ත්වා)[3] වි, පාතු. (ච)	Manifestly.

1131

සංශයෙහි 3....	(සංසයත්ථම්හි) අප්පෙව, අප්පෙවනාම, නු. (ති ච)	Perhaps.
නිදර්ශනයෙහි 3....	(නිදස්සනෙ) ඉති, [4] ත්ථං, (ච)	Thus.
දුකෙහි 1....	එවං.] (කිච්ඡෙ) කථඤ්චි. (ච)	Scarcely; with difficulty.

1132

අසහනයෙහි 1....	හා (ඛෙදෙ)	Ah.
ප්‍රත්‍යක්ෂයෙහි 1....	සච්ඡි. (පච්චක්ඛෙ)	In the presence of.
ස්ථිරනියමයෙහි 1....	ධුවං. (ථිරා වධාරණෙ)	Certainty.
සරස්හි 2....	තිරො, (තු) තිරියං. (වාථ)	Crookedly.
නින්දායෙහි 2....	(කුච්ඡායං) දුට්ඨු, කු (වචනෙ)	Reproach.

---

1 -අජ්ජ   2 හන්ද-අථ   3 තු-ආවි   4 -ඉත්ථං

1133

ආසිංසනයෙහි 1.... සුවත්ථි. (ආසිට්ඨත්ථම්හි) — Prosperity.

ගර්හායෙහි 1.... (නින්දායං තු) ධි. (කථ්‍යතෙ) — Reporach.

කොතැන්හි 7.... කුහිඤ්චනං, කුහිං, කුත්‍ර,
කුත්ථ, කත්ථ, කහං, ක්ව. (ථ) — Where.

1134

මෙහි 5.... ඉහෙ, [1] ධා, [2] ත්‍ර, (තු) එත්ථා, [3] ත්ථ. — Here.

සියලුතැන්හි 2.... (අථ) සබ්බත්ථ, සබ්බධි. — Everywhere.

කවර කලෙක්හි 2.. කද, කුදචනං. (වාථ) — Whenever.

එකල්හි 2.... තදනි, (ච) තද. (සමා) — Then.

උපසර්ග:-

1135

ප-යන උපසර්ගය 26 ආදිකම්මෙ, භුසත්ථෙ, (ච)
සම්භවො, තිණ්ණ, තිත්තිසු,
නියොගි, [4] ස්සරියං පීති,
දන, පූජා, [5] ගග, සන්තිසු.

Prefix; expressive of origination; excess; birth; descent; repletion; command; glory; joy; gifts; offerings; excellence or greatness; peace; perception; devotion; affection; praise; going; purity; injury; manner; internal; separation; members; direction; hope; situation.

1136

දස්සනෙ, තප්පරෙ, සඩෙග,
පසංසා, ගති, සුද්ධිසු,
හිංසා, පකාර, [6]න්තොභාව,
වියොගා, [7] වයවෙසු. (ච)

පො- [8] (පසග්ගො) දිසායොගෙ,
පත්ථනා, ධීති. (ආදිසු)

---

1 ඉහ-ඉධ 3 එත්ථ-අත්ථ 5 පූජා-අගග-සන්තිසු 7 වියොග-අවයවෙසු

2 -අත්‍ර 4 නියොග-ඉස්සරියං 6 -අන්තොභාව 8 ප-උපසග්ගො

ප-යන උපසර්ගය-ආදික්‍රියා, අතිශය, ප්‍රභව, අවතීර්ණ, තෘප්ති, නියෝග, ඓශ්වර්ය, ප්‍රීති, දන්, පුද, උතුම්, ශාන්ති, දර්ශන, තත්පර, ආලය, ප්‍රශංසා, ගමන්, සුද්ධි, හිංසා, ප්‍රකාර, අන්තර්භාව, වියෝග, අවයව, දික්යෝග, ප්‍රාර්ථනා, සථිති, යන මේ ආදි අර්ථයෙහි වැටේ.

1137

පරා-උපසර්ගය 7... පරා - (සද්දෙ) පරිහාණි,
පරාජය, ගතීසු, (ච)
භුසත්ථෙ, පටිලොමත්ථෙ,
වික්කමා, [1] මසනා. (දිස්සු)

Decreasing; defeat; going; exceeding; reverse; heroic valour; touching.

1138

නි-උපසර්ගය 26.... නිස්සෙසා, [2]භාව, සන්‍යාස,
භුසත්ථ, මොක්ඛ, රාසිසු,
ගෙහා, [3] දෙසො, [4] පමා, හීණ,
පසාද, නිග්ගතා, [5] වයෙ,

Entire destruction; calamity; excessive; Nirvana; crowd; house; command; comparison; inferior or becoming less; favour; departing; transgression, perception; conclusion; going out; below; determined; near; binding; conversant; interior; cessation; coming into being; separating; prohibition.

1139

දස්සනො, [6]සාන, නික්ඛන්තා,
[7]ධො භාගෙසු, [8]වධාරණෙ,
සාමීප්‍යෙ, බන්ධනෙ, ඡෙකා,
[9]ඤ්ඤාභාගො, † [10]පරතීසු, (ච)

1140

පාතුභාවෙ, වියොගෙ,(ච)
නිසෙධා. [11](දෙ) නි (දිස්සති)
නී-උපසර්ගය 2.... (අථො) නීහරණෙ, (වෙ වා)
[12] වරණා, (දෙ ච) නී - (සියා)

Removing; obstructing; covering.

1	වික්කම-ආමසන-ආදිසු	5	නිග්ගත-අවයෙ	9	ඡෙක-අඤ්ඤාභාග
2	නිස්සෙස-අභාව	6	දස්සන-ඔසාන	10	-උපරතිසු
3	ගෙහ-ආදෙස	7	නික්ඛන්ත-අධො	11	නිසෙධ-ආදෙ
4	-උපමා	8	භාගෙසු-අවධාරණෙ	12	වෙච-ආවරණ-ආදෙ

පරා-යනඋපසර්ගය-පිරිහීම්, පැරදීම්, ගමන්, අතිශයාර්ථ, ප්‍රතිපක්‍ෂාර්ථ, වික්‍රම, පරාමර්ශන, යන මේ ආදියෙහි.
නි-යන උපසර්ගය-නිස්සෙස, අභාව, ව්‍යසන, අතිශයාර්ථ, නිවන්, සමූහ, ගෘහ, නියෝග, උපමා, හීන, ප්‍රසාද, නික්මීම, ඉක්මයන ලද්ද, දර්ශන, අවසාන, නිෂ්ක්‍රාන්ත, අධෝභාග, අවධාරණ, සමීපත්ව, බැඳුම, දක්‍ෂත්ව, අන්‍යභාග, උපරමන, ප්‍රාදුර්භාව, විරහ, ප්‍රතිෂේධ, මේ ආදියෙහි.
නී-යන උපසර්ගය-දුරුකිරීම්; ආවරණ, යනාදියෙහි

† "අඤ්ඤාභාවො" ඇතැම්.

1141

උ-උපසග්ගිය 15.... උද්ධඩගම, වියෝග, [1] අත්ත-
ලාභ, තිත්ති, සම්ද්ධිසු,
පාතුභාව, [2]වචයා, භාව,
පබලත්තෙ, පකාසනෙ,
† දුක්ඛ, [3]ගගතාසු, කථනෙ,
සත්ති, මොක්ඛා. [4](දිකෙ) -උ- (ච)

Above; separation; one's own gain; satisfied; abundance; coming to being; faultless; powerful; public; clever; noble; saying; strength; Nirvana.

1142

දු-උපසග්ගිය 8.... දු - කුච්ඡිතෙ, [5] සදත්ථෙසු,
විරූපත්තෙ, (පා) [6] සොභනෙ,
(සියා) [7]භාවා, [8]සම් ද්ධිසු,
කිච්ඡ, (වා) [9] නඤනා. (දිකෙ)

Baseness; a little; deformed; unlucky; void of; scarcity; with difficulty; unpleasant.

1143

සං-උපසග්ගිය 14.... -සං - සමොධාන, සංඛෙප,
සමන්තත්ථ, සම්ද්ධිසු,
සම්මා, භුස, සහ, [10] පපත්ථා,
[11] භිමුඛත්ථෙසු, ස ඞගතෙ,
පිධානෙ, පභවෙ, පූජා,
පුනප්පුනක්‍රියා. (දිසු)

Combination; briefly, round about; exceeding, well; entirely; with; few; in the presence of; union; screen; origin; offerings; repeatedly.

---

1 වියොග-අත්තලාභ
2 පාතුභාව-අව්වයභාව
3 දුක්ඛ-අගගතාසා
4 මොක්ඛ-ආදිකෙ
5 කුච්ඡිත-ඊසදත්ථෙසු
6 අපි-අසොභනෙ
7 -අභාව
8 -අසම්ද්ධිසු
9 ච-අනඤන-ආදිකෙ
10 -අප්පත්ථ
11 -අභිමුඛත්ථෙසු

උ-යන උපසර්ග-ඌර්ධ්වංගම, වියෝග, ආත්මලාභ, තෘප්ති, සමෘද්ධි, ප්‍රාදුර්භාව, දෝෂාභාව, ප්‍රබලත්ව, ප්‍රකාශ, දක්ෂත්ව, අග්‍රත්ව, කීම, ශක්ති, මොක්ෂ, යනාර්ථයෙහි.
දු-යනඋපසර්ග-කුත්සිතාර්ථ, ස්වල්පාර්ථ, විරූපත්ව, අයහපත, නොවීම, අසමෘද්ධ, දුක, අසන්තෝෂ, යනාර්ථයෙහි.
සං-යන උපසර්ග-සමෝධාන, සංක්ෂෙප, සමන්තාර්ථ, සමෘද්ධි, සම්මා ශබ්දාර්ථ, භුස ශබ්දාර්ථ, සහාර්ථ, අල්පාර්ථ, අභිමුඛාර්ථ, සංගතාර්ථ, සංවරණ, ප්‍රභව, පූජා, නැවත නැවතකිරීම් යනාර්ථයෙහි.

† "දක්ඛ" ඇතැම්.

1144

වි-උපසර්ගය 19....

විවිධා, [1] තිසයා, [2] භාවෙ,
භුසත්ථෙ, [3] ස්සරියා, [4] ච්චයෙ,
වියොගෙ, කලහෙ, පාතු-
භාවෙ,* භාසෙ, (ච) කුච්ඡනෙ,

1145

දූරා, [5]නභි මුඛත්ථෙසු,
මොහා, [6]නවට්ඨිතීසු, (ච)
පධාන, දක්ඛතා, ඛෙදෙ,
සහත්ථා, (දෙ) -වි- (දිස්සති)

Diverse; excessive; non-existence, entire; prosperity; expiration; separation; contention; coming to being; saying; mean afar; absent; folly; unsteady; chief; skilful; fatigue; together.

1146

අව-උපසර්ගය 13....

වියොගෙ, ජානනෙ, (චා) [7]ධො-
භාවා †[8]නිච්ඡය, සුද්ධිසු,
ඊසදත්ථෙ, පරිභවෙ,
දෙස, බ්‍යාපන, හානීසු,
වචො ක්‍රියාය, ථෙය්‍යෙ, (ච)
සඤ්ඤාපත්තා.[9] (දිකෙ) -අව-

Separation; understanding; down; uncertainty; pure; a little; disrespect; space; pervaded; loss; speaking; theft; knowledge.

1,2 විවිධ-අතිශය-අභාවෙ
3,4 භුසත්ථ-ඉස්සරිය-අච්චයෙ
5 දූර-අනභිමුඛ
6 මොහ-අනවට්ඨිතීසු
7 ච-අධොභාව
8 භාව-අනිච්ඡය
9 සඤ්ඤාපත්ති-ආදිකෙ

වි-යන උපසර්ගය-විවිධාර්ථ, අතිශය, අභාව, සමන්තාර්ථ, ඓශ්වර්ය්‍ය, අතික්‍රම, විරහ, ඩබර, ප්‍රාදුර්භාව, කථන, කුත්සාර්ථ, දූර, අනභිමුඛාර්ථ, මෝහ, අනවස්ථිති, ප්‍රධානත්ව, දක්ෂත්ව, පරිශ්‍රම, සහාර්ථ, යනාර්ථයන්හි.

අව-යන උපසර්ගය-විරහ, අවබෝධ, අධෝභාව, අනිශ්චය, සුද්ධි, අල්පාර්ථ, නින්ද, අවකාශ, ව්‍යාප්ති, හානි, වාක්ක්‍රියා, සොරකම්, සඤ්ඤාප්‍රාප්ති. යනාර්ථයෙහි.

* "භාසෙ" සිනහවීමෙහි යන සන්නයි.

1147

අනු-උපසර්ග 15.... පච්ඡා, භුසත්ථ, සාදිස්සා,
[1]නුපවත්තනා, [2]නුවත්තිසු,
හීනෙ, (ච) තතියත්ථා, [3]ධො
භාවෙසු, [4] නුගතෙ, හිතෙ,
දෙසෙ, ලක්ඛණ, වීච්ඡෙ, [5] ත්ථ-
මහුත, භාගා.[6] (දිකෙ) -**අනු**-

After; exceeding; alike; regularly; similar, mean; by; under; following; salutary; quarter; sign; succession; character isitc mark; parts.
Such.

1148

පරි-උපසර්ග 14.... සමන්තත්ථෙ, පරිච්ඡෙදෙ,
පූජා, [7]ලිඞ්ගන, වජ්ජනෙ
දෙසක්ඛාණෙ, නිවාසනා,
[8]වඤ්ඤ, [9]ධාරෙසු, භොජනෙ,
සොක, බ්‍යාපන, තත්තෙසු,
ලක්ඛණා. [10](දෙ සියා) -**පරි**-

Around; section; offering; embrace; for saking; blame; dress; disrespect; help; eating; sorrow; pervaded; disposition; sign.

1149

අභි-උපසර්ග 10.... ආභිමුඛ්‍ය, විසිට්ඨු, [11]ද්ධ-
කම්ම, සාරුප්ප, වුඩ්ඪිසු,
පූජා, [12] ධික, කුලා, [13]සච්ච,
ලක්ඛණා. [14](දිමහි චාප්‍ය) [15] -**භි**-

In the presence of; excellent; above; fit; prosperous; offering; exceeding; family; false; sign.

1	සාදිසස-අනුපවත්තන	7	පූජා-ආලිඞ්ගන	12	අධික
2	-අනුවත්තිසු	8	නිවාසනෙ-අවඤ්ඤ	13	කුල-අසච්ච
3,4	තතියත්ථ-අධොභාවෙසු-අනුගතෙ	9	-ආධාරෙසු	14	ලක්ඛණ-ආදිමහි
5	විච්ඡා-ඉත්ථම්භූත	10	ලක්ඛණ-ආදෙ	15	ච-අපි-අභි
6	භාග-ආදිකෙ	11	විසිට්ඨ-උද්ධකම්ම		

අනු-යන උපසර්ග-පසුව, අතිශය, සදෘශත්ව, අනුපවර්තන, අනුවෘත්ති, හීන, තෘතීයාර්ථ, අධෝභාව, අනුගතාර්ථ, හිතාර්ථ, දේශ, ලක්ෂණ, වීප්සා, ඉත්ථම්භූත, කොටස්, යනාර්ථයන්හි.

පරි-යන උපසර්ග-සමන්තාර්ථ, පරිච්ඡේද, පූජා, ආලිඞ්ගන, වර්ජන, දෝෂකථන, හැඳීම, අවමාන, ආධාර, භෝජන, ශෝක, ව්‍යාප්ති, ස්වභාව, ලක්ෂණ, යනාර්ථයන්හි.

අභි යන උපසර්ග-අභිමුඛ, විශිෂ්ටාර්ථ, ඌර්ධ්ව ක්‍රියා, සාරූප්‍ය, වෘද්ධි, පූජා, අධික, කුල, අසත්‍ය, ලක්ෂණ, යනාර්ථයන්හි.

1150

අධි-උපසර්ගය 9....

අධිකි, [1] ස්සර, පාඨා, [2] ධි-
ට්ඨාන, පාපුණනෙ (ස්ච) [3] -ධි
නිච්ඡයෙ, (චො) පරිත්තා, [4]ධි-
හවනෙ, (ච) විසෙසණෙ.

Exceeding; chief; reading; determination; arrival; ascertainment; above; subjection; distinction.

1151

පති-උපසර්ගය 15....

පතිදන, නිසෙධෙසු,
වාමා, [5]දන, නිවත්තිසු,
සාදිසෙස, පටිනිධිම්හි,
ආභිමුඛ්‍ය, ගතීසු (ච)

Giving back again; hindrance; inverted order; taking; stopping; like; situation; before; going;

1152

පතිබොධෙ, පතිගතෙ,
(තථා) පුනක්‍රියාය, (ච)
සම්භාවනෙ, පටිච්ඡතෙථ.
-පතී - [6](ති) ලක්ඛණා, [7](දිකෙ)

Awaking; going back; doing again; honour; for the purpose of; sign.

සු-උපසර්ගය 6....

සු- සොභණෙ, සුඛෙ, සම්මා,
භුස, සුට්ඨු, සමිද්ධිසු,

Well; easy; unchanged; much; beautiful; prosperous.

---

1 අධික-ඉස්සර
2 පාඨ-අධිට්ඨාන
3 පාපුණනෙසු-අධි
4 පරිත්ත-අධි
5 වාම-ආදන
6 පති-ඉති
7 ලක්ඛණ-ආදිකෙ

අධි යන උපසර්ගය-අධික, ප්‍රධාන, අධ්‍යයන, අධිෂ්ඨාන, පැමිණීම, නිශ්චය, උපරිභාව, අභිභවන, වෙසෙසීම යනාර්ථයන්හි.

පති යන උපසර්ගය-ප්‍රතිදාන, නිවාරණ, ප්‍රතිලෝම, ගැණීම, නිවෘත්ති, සාදෘශ්‍ය, ප්‍රතිෂ්ඨා, අභිමුඛත්ව, ගමන්, ප්‍රතිබෝධ, ප්‍රතිගතාර්ථ, පශ්චිමක්‍රියා, ආදරකිරීම, පිණිස යනාර්ථ, ලක්‍ෂණ ආදී අරුත්හි.

සු යන උපසර්ගය-සෝභන, සැප, අවිපරීත, භෘශාර්ථ, සුන්දරාර්ථ, සමෘද්ධි, යනාර්ථයන්හි.

1153

ආ-උපසර්ගය 21

ආභිමුඛ්‍ය, සමීපා, දි-
කම්මා, [1]ලිඞ්ගන, පත්තිසු,
මරියාදු, [2] ධකම්මි [3] ච්ඡා,
බන්ධනා, [4] භිවිධීසු, -**ආ**-

In the presence of; vicinity; beginning; embracing; approaching; limit; upwards; desire; bond; limit.

1154

නිවාස, [5] ව්හාණ, ගහණ,
කිච්ඡ, [6]සත්ථ, නිවත්තිසු,
අප්පසාද, [7]සි, සරණ,
පතිට්ඨා, විම්හයා. (දිසු)

Abode; inviting taking; sorrow; little; stopping; unwillingness; wishing for; calling to mind; help; wonder.

1155

අති-උපසර්ගය 8....

අන්තොභාව, භුසත්ථා, [8] ති-
සය, පූජා[9]සු,තික්කමෙ,
භූතභාවෙ, පසංසායං,
දළ්හත්ථා,[10] (දෙ සියා) -**අති**-

Within; abundance; excessiveness; sacrifice; transgression; past; praise; hard.

1156

අපි-උපසර්ගය 7....

සම්භාවනෙ, (ච) ගරහා,
[11]පෙක්ඛාසු, (ච) සමුච්චයෙ,
පඤ්හ, සංවරණෙ, (චෙව)
ආසංසත්ථෙ. **අපි** -[12](රිතං)

Honour; contempt; care; addition; questioning; covering; praise.

1	ආදිකම්ම-ආලිඞ්ගණ	5	නිසා-අව්හාණ	9	පූජාසු-අතික්කමෙ
2	මරියාද-උද්ධකම්ම	6	කිච්ඡ-ඊසත්ථ	10	දළ්හත්ථ-ආදෙ
3	-ඉච්ඡා	7	අප්පසාද-ආසි	11	ගරහා-අපෙක්ඛාසු
4	බන්ධන-අභිවිධිසු	8	භුසත්ථ-අතිසය	12	අපි-ඊරිතං

ආ යන උපසර්ගය-අභිමුඛත්ව, සමීප, ආරම්භ, ආලිඞ්ගන, ප්‍රාප්ති, මර්‍යාද, ඌර්ධ්වකර්ම, ඉච්ඡා, බන්ධන, අභිවිධි, ආවාස, ආමන්ත්‍රණ, ග්‍රහණ, දුක්ඛ, ඊෂදර්ථ, නිවෘත්ති, අප්‍රසාද, ආශිංසන, ස්මරණ, ප්‍රතිෂ්ඨා, විස්මය යනාර්ථයන්හි.

අති යන උපසර්ගය-අන්තර්භාව, භෘශාර්ථ, අතිශය, පූජා, අතික්‍රමණ, ඉක්මගිය, ප්‍රශංසා දෘඪ යනාර්ථයන්හි.

අපි යන උපසර්ගය-ගෞරව, ගර්හා, අපේක්ෂා, සම්පිණ්ඩන, ප්‍රශ්න, සංවරණ, ආශංසාර්ථ යනාර්ථයන්හි.

1157

අප-උපසර්ගය 13.... නිද්දෙසෙ, වජ්ජනෙ, පූජා, [1] පගතෙ, වාරණෙ, (පිච) පදුස්සනෙ, (ච) ගරහා, චොරිකා. [2](දෙ සියා) -අප-

Example; leaving off; offering; without; preventing; displeasure; contempt; stealth.

1158

උප-උපසර්ගය 13.... සමීප, පූජා, සාදිස්සෙ, දෙසක්ඛාණෙ [3]පපත්තිසු, † භුසත්ථා, [4]පගමා, [5]ධිකා‍ය, පුබ්බකම්ම, නිවත්තිසු, ගය්හාකාරො, [6]පරිභෝජසු -උප (ඉත්‍ය) නසනා. [8](දිකෙ)

Vicinity; offering; similarity; accusing; birth; excess; with out; abundance; priority; stopping; understanding; height; fasting.

නිපාත

1159

එවං-යනනිපාතය 11 එවං - නිදස්සනා, [9] කාරො, [10] පමාසු, සම්පහංසනෙ, උපදෙසෙ, (ච) වචන-පටිග්ගාහෙ, [11] වධාරණෙ, ගරහායෙ, [12] දමත්ථෙ, (ච) පරිමාණෙ, (ච) පුච්ඡනෙ.

Example; manner; similarity; wishing; advice; assent; appointment; contempt; thus; quantity; questioning.

1	පූජා-අපගතෙ	5	-ආධිකා‍ය	9	නිදස්සන-ආකාර
2	චොරික-ආදෙ	6	කාර-උපරිභෝජසු	10	-උපමාසු
3	දෙසක්ඛාණ-උපපත්තිසු	7	උප-ඉති	11	-අවධාරණෙ
4	භුසත්ථ-අපගම	8	අනසන-ආදිකෙ	12	ගරහාය-ඉදමත්ථෙ

අප යන උපසර්ගය-නිර්දේශ, පරිවර්ජන, පූජා, අපගතාර්ථ, වැලකීම, අප්‍රීති, ගර්හා, සොරකම්, යනාර්ථයන්හි.

උප යන උපසර්ගය-සමීප, පූජා, සාදෘශ්‍ය, දෙස්කීම, උත්පත්ති, භාශාර්ථ, අපගමන, අධිකත්ව, පූර්වකර්ම, නිවෘත්ති, වැටහෙනාකාර, උපරිභාව, අභෝජන යනාර්ථයන්හි.

එවං යන නිපාතය-නිදර්ශන, ආකාර, උපමා, සම්ප්‍රහංසන, උපදේශ, වචන ප්‍රතිග්‍රහණ, නියම, නින්‍දා, ඉදං ශබ්දාර්ථ, ප්‍රමාණ, ප්‍රශ්න, යනාර්ථයන්හි.

† "භුසත්ථා පගමා" ඇතැම්.

1160

ච-නිපාතය 6.... සමුච්චයෙ, සමාහාරෙ,
[1] න්වාචයෙ, (චෙ) [2] තරීතරෙ,
පදපූරණ මත්තෙ, (ච)
-ච-(සදෙ) අවධාරණෙ

Addition; collection; also; either, or an expletive particle; a particle expressive of intensity.

1161

ඉති-නිපාතය 7.... -ඉති- හෙතු, පකාරෙසු,
ආදිම්හි, (වා) [3]වධාරණෙ,
නිදස්සනෙ, පදත්ථස්ස
විපල්ලාසෙ, සමාපනෙ.

Cause; manner; after this manner; very; for example; mutation; end;, &c.

1162

වා-නිපාතය 7.... සමුච්චයෙ, (වො) [4]පමායං,
සංසයෙ, පද පූරණෙ,
වවත්ථිත විභාසායං.
-වා. වස්සගෙග, විකප්පනෙ.

A conjunction, likeness; doubt; expletive; fixed; alternative; certainty; indecision.

---

1 අන්වාචයෙ 3 ච-අවධාරණෙ

2 ච-ඉතරීතරෙ 4 ච-උපමායං

ච යන නිපාතය-සම්පිණ්ඩන, සමාහාර, අන්වාචය, ඉතරීතර, පදපූරණ, අවධාරණාර්ථ, යනාර්ථයන්හි.

ඉති යන නිපාතය-හේතු, ප්‍රකාර, ආද්‍යර්ථ, අවධාරණ, නිදර්ශන, පදාර්ථවිපර්‍යාස, පරිසමාප්ති. යනාර්ථයන්හි.

වා යන නිපාතය-සම්පිණ්ඩන, උපමා, සැක, පද පූරණ, ව්‍යවස්ථිත විභාෂා, නිශ්චය, විකල්ප යනාර්ථයන්හි.

1163

අලං-නිපාතය 3....	භූසණෙ, වාරණෙ, (වා) [1]-ලං-(වුච්චතෙ) පරියත්තියං,	Ornament; hindrance; it is enough.
අථො. අථ. නිපාත දෙක 4..	-අථො - [2] ථා - [3]නන්තරා, [4] රම්භ, පඤ්හසු, පදපූරණෙ.	A continuative particle; expressive of commencement; interrogation; sometimes it is a more expletive.

1164

අපිනාම-නිපාතය 4.	පසංසා, ගරහා, සඤ්ඤ, සවීකාරා, [5](දෙ) [6] -පිනාම - (ථ)	A term expressive of praise or dispraise sign; promise.
නූන-නිපාතය 3....	නිච්ඡයෙ, (වා) [7]නුමානසමිං, (සියා) -නූන- විතක්කනෙ.	Surely, doubt, thinking.

1165

නනු-නිපාතය 5....	පුච්ඡා, [8]වධාරණා, [9]නුඤ්ඤ, සාන්ත්වනා, [10] ලපනෙ.-නනු-	Question; certainty; order; soothing; a vocative particle.
වත-නිපාතය 6....	-වතෙ- [11] කංස, දයා, හාස, ඛෙද [12] ලපන විම්හයෙ.	Verily; expressing tenderness; laughter; weariness; a vocative particle; admiration.

1	ච-අලං	5	ස්වීකාර-ආදෙ	9	-අනුඤ්ඤ
2	අථ	6	අපිනාම-අථ	10	සාන්ත්වාන-ආලපනෙ
3	අනන්තර	7	ච-අනුමානසමිං	11	වත-එකංස
4	ආරම්භ	8	පුච්ඡා-අවධාරණ	12	ඛෙද-ආලපනෙ

අලං යන නිපාතය-අලංකාර, නිසේධ, පර්‍යාප්ති යනාර්ථයෙහි.
අථො-අථ යන නිපාත දෙක-අනන්තරාර්ථ, ප්‍රාරම්භ, ප්‍රශ්න, පදපූරණ, යනාර්ථයන්හි.
අපි නාම යන නිපාතය-ප්‍රශංසා, ගර්හා, සංඥ, අභ්‍යුපගමාදිය, යනාර්ථයන්හි,
නූන යන නිපාතය-නිශ්චය, අනුමාන, විතර්ක යනාර්ථයන්හි.
නනු යන නිපාතය-ප්‍රශ්න, අවධාරණ, අනුඥ, නැලවිල්ල, ආමන්ත්‍රණ, යනාර්ථයන්හි.
වත යන නිපාතය-එකාන්ත, දයා, හාස, පරිශ්‍රම, ආමන්ත්‍රණ, විස්මය යනාර්ථයන්හි.

1166

හන්ද-නිපාතය 4.... වාක්‍යාරම්භ, විසාදෙසු,
-**හන්ද**- හාසෙ, [1]නුකම්පනෙ.
යාව, තාව- යන නිපාත දෙක 4 } -**යාව**- (තු) -**තාව** - සාකල්‍ය,
මාණා, [2] වධ්‍ය, [3] වධාරණෙ.

Particle used at the commencement of a sentence; dejection; mirth; compassion.

Until; as many as; limit; surely.

1167

පුරත්ථා-නිපාතය 4... පාචි, පුරා, [4] ගගතො, තෙථසු.
-**පුරත්ථා** - පඨමෙ. (ප්‍යථ)

East; long ago; in front; first.

පුරා-නිපාතය 4.... පබන්ධෙ, (ච) චිරාතීතෙ,
නිකටා, [5] ගාමිකෙ. -**පුරා**-

Connected narrative; long past; near; future.

1168

බලු-නිපාතය 4.... නිසෙධෙ, වාක්‍යාලංකාරා,-
[6]වධාරණ, පසිද්ධිසු.

Hindrance; an expletive; certainly; fame.

අභිතො-නිපාතය 3.. **බල්වා**-] [7]සනෙන. (තු)
අභිතො
[8] භිමුඛො, [9] භයතො, (දිකෙ)

Vicinity; presence; on both sides; &c.

1169

කාමං-නිපාතය 3.... -**කාමං**- යද්‍ය,[10] (පි) සද්දතෙථ,
ඒකංසතෙථ. (ච දිස්සති)

If; again; certainly; &c.

පන-නිපාතය 2.... (අථො) -**පන**- විසෙසස්මිං,
(තථෙ ච) පද පූරණෙ.

Difference; an expletive.

---

1 -අනුකම්පනෙ 4 -අගගතො 7 බලු-ආසනෙන 10 යදි-අපි
2 මාණ-අවධි 5 නිකට-ආගාමිකෙ 8 -අභිමුඛ
3 -අවධාරණෙ 6 කාර-අවධාරණෙ 9 -උභයතො-ආදිකෙ

හන්ද යන නිපාතය-වාක්‍යාරම්භ- බැගෑ, සිනා, අනුකම්පා, යන අර්ථයන්හි.
යාව-තාව යන නිපාත දෙක-සාකල්‍ය, ප්‍රමාණ, අවධි, අවධාරණ, යනාර්ථයන්හි.
පුරත්ථා යන නිපාතය-පූර්විග, පුරාශබ්දාර්ථ, අභිමුඛාර්ථ, ප්‍රථමාර්ථ, යනාර්ථයන්හි.
පුරා යන නිපාතය-ප්‍රබන්ධ, චිරාතික්‍රාන්ත, ආසන්න, අනාගත කාල, යනාර්ථයන්හි.
බලු යන නිපාතය-ප්‍රතිෂේධ, වාක්‍යාලංකාර, අවධාරණ, ප්‍රසිද්ධි, යනාර්ථයෙහි.
අභිතො යන නිපාතය-සමීප, අභිමුඛාර්ථ, උභයභාගාදි යනාර්ථයන්හි.
කාමං නිපාතය-යදි අපි යන ශබ්දාර්ථ, ඒකාන්තාර්ථ යනාර්ථයන්හි.
පන යන නිපාතය-විශේෂාර්ථ, පදපූරණාර්ථ, යනාර්ථයන්හි.

1170

හි-නිපාතය 4....	-හි- කාරණෙ, විසෙසා, [1]ව-ධාරණෙ, පදපූරණෙ.	Cause; difference; indeed; an expletive.
තු-නිපාතය 3....	-තු- හෙතු, වජ්ජෙ තථා (ච)	Difference; certainly; an expletive.
කු-නිපාතය 3....	-කු- පාපෙ, [2] සත්ථෙ, කුච්ඡනෙ.	Sin; little; contempt.

1171

නු-නිපාතය 2....	-නු-සංසයෙ, (ච) පඤ්හෙ, (ච)	Doubt; question.
නානා-නිපාතය 2....	නානා- නෙකත්ථෙ, වජ්ජනෙ.	Variety; forsaking.
කිං-නිපාතය 2....	කිං- (තු) පුච්ඡා, ජිගුච්ඡාසු.	Question; contempt.
කං-නිපාතය 2....	කං- (තු) වාරිම්හි, මුද්ධනි.	Water. top.

1172

අමා-නිපාතය 2....	අමා- සහ, සමීපෙ. (ච)	With; near.
පුන-නිපාතය 2....	හෙදෙ, අප්පඨමෙ. පුන-	Difference; again.
කිර-නිපාතය 2....	කිරා [3]නුස්සවා, [4]රුචිසු.	By report, distasteful.
උද-නිපාතය 2....	උද- [5]ප්‍යත්ථෙ, විකප්පනෙ.	Again; the other side of a proposition.

1173

පච්ඡා-නිපාතය 2....	පතීචි, චරිමෙ. පච්ඡා-	West; after.
සාමි-නිපාතය 2....	සාමි- (තච) [6]ද්ධෙ, ජිගුච්ඡනෙ.	Half; reproach.
පාතු-නිපාතය 2....	පකාසෙ, සම්භවෙ. පාතු-	Publicity; coming to existence.
මිථො-නිපාතය 2....	අඤ්ඤමඤ්ඤ, (තු) රහො. මිථො	Mutual; private.

---

1 විසෙසෙ-අවධාරණෙ
2 පාප-ඊසත්ථෙ
3 කිර-අනුස්සව
4 -අරුචිසු
5 උද-අපි-අත්ථෙ
6 තු-අද්ධෙ

හි යන නිපාතය-හේතු, විශේෂාර්ථ, අවධාරණ, පදපූරණ, යන අර්ථයන්හි.
තු නිපාතය-විශේෂාර්ථ, අවධාරණ, පදපූරණ, යනාර්ථයන්හි.
කු යන නිපාතය-පව්, ඊෂදර්ථ, කුත්සාර්ථ, යනාර්ථයන්හි.
නු යන නිපාතය-සැක, ප්‍රශ්න, යනාර්ථයන්හි.
නානා යන නිපාතය-අනේකාර්ථ, වර්ජන, යනාර්ථයන්හි.
කිං යන නිපාතය-ප්‍රශ්න, නින්දා, යනාර්ථයන්හි.
කං යන නිපාතය-ජල, හිස, යනාර්ථයන්හි.
අමා යන නිපාතය-සහාර්ථ, සමීප, යනාර්ථයන්හි.
පුන යන නිපාතය-විශේෂ, නැවත, යනාර්ථයන්හි.
කිර යන නිපාතය-අනුශ්‍රැති, අරුචි, යනාර්ථයන්හි.
උද යන නිපාතය-අපි ශබ්දාර්ථ. පක්ෂාන්තර, යනාර්ථයන්හි.
පච්ඡා යන නිපාතය-පශ්චිමදිග, පසුව, යනාර්ථයන්හි.
සාමි යන නිපාතය-අඩ, නින්දා, යනාර්ථයන්හි.
පාතු යන නිපාතය-ප්‍රකාශ, උත්පත්ති, යනාර්ථයන්හි.
මිථො යන නිපාතය-අන්‍යොන්‍ය, රහස්, යනාර්ථයන්හි.

1174

හා-නිපාතය 3....	හා- ඛෙදෙ, සොක, දුක්ඛෙසු.	Alas; grief; affliction.
අහහ-නිපාතය 2....	ඛෙදෙ, (ත්‍ව) [1] හහ- විම්හයෙ.	Alas; surprise.
ධි-නිපාතය 2....	හිංසාපනෙ. ධි- නින්‍දියං,	Afflicting, disgrace.
තිරො-නිපාතය 2....	පිධානෙ, තිරියං. තිරො-	Covering; across.

1175

නිෂ්පන්නනිපාත 32 තුන. ත්වාන. තවෙ. ත්වා. තුං.
ධා. සො. ථා. ක්ඛත්තු. [2](මෙවච)
තො. ථ. ත්‍ර. හිඤ්චනං. හිං. හං.
ධි. හ. හි. ධ. ධුනා. රහි.

Words ending with these affixes, "THUNA" &c. - also words of the indeclinable class of Compounds - and formed by the substitution of "YA" for ;"THUNA" &c. are called "AVVAYA" or indeclinable particle.

1176

දනි. වො. දචනං. ද. ජ්ජ.
ථං. ථත්තා. ජ්ඣ. ජ්ජු. (ආදයො)
සමාසො (චා) [3] ව්‍යයී භාවො,
යාදෙසො, (චා [4] ව්‍යයං භවෙ)

අව්‍යය වග්ගො III. – 4

සාමඤ්ඤ කණ්ඩො තතියො. III

අභිධානප්පදිපිකා සමත්තා.

---

1 තු-අහහ
2 ක්ඛත්තුං--එව
3 ච-අව්‍යයීභාවො
4 ච-අව්‍යයං

හා යන නිපාතය-විසාද, සෝක, දුක්, යනාත්ථයන්හි.
අහහ යන නිපාතය-විසාද, විස්මය, යනාත්ථයන්හි.
ධි යන නිපාතය-හිංසාපන, නින්‍ද, යනාත්ථයන්හි.
තිරො යන නිපාතය-සංවරණ, සරස්, යනාත්ථයන්හි.
තුන යනාදි මේ ප්‍රත්‍යයාන්ත ශබ්දද, අව්‍යයීභාව සමාස වූ ශබ්දද, තුන-යනාදි ප්‍රත්‍යයන්ට **ය** කාරාදේශ වූ ශබ්දද, අව්‍යය හෙවත් නිපාත නම් වේ.

1.

සග්ගකණ්ඩො ච භූකණ්ඩො-තථා සාමඤ්ඤ කණ්ඩච්ති,
කණ්ඩත්තයාන්විතා එසා-අභිධානප්පදීපිකා.

2.

තිදිවෙ මහියං භුජගාවසථෙ-සකලත්ථ සමව්හය දීපනියං,
ඉහ යො කුසලො මතිමා ස නරො-පටු හොති මහා මුනිනො වචනෙ.

3.

පරක්කමභුජො නාම-භූපාලො ගුණ භූසණො,
ලංකාය මාසි තෙජස්සී-ජයී කෙසරි වික්කමො.

4.

විභින්නංචිරං හික්ඛු සංසං නිකාය-
ත්තයස්මිඤ්ච කාරෙසි සම්මා සමග්ගෙ.*
සදෙහං ච නිච්චාදරො දිසකාලං,
මහග්ඝෙහි රක්ඛෙසි යො පච්චයෙහි.

5.

යෙන ලංකා විහාරෙහි-ගාමාරාම පුරීහි ච,
කිත්තියා විය සම්බාධි-කතා ඛෙත්තෙහි වාපිහි.

6.

යස්සා සාධරණං පත්වා-නුග්ගහං සබ්බකාමදං,
අහම්පි ගන්ථකාරත්තං-පත්තො විබුධ ගොචරං.

7.

කාරිතෙ තෙන පාසාද-ගොපුරාදි විභූසිතෙ,
සග්ගකණ්ඩ'ච තත්තායා-සයස්මිං පටිබිම්බිතෙ.

8.

මහාජෙතවනාඛ්‍යම්හි-විහාරෙ සාධුසම්මතෙ,
සරොගාම සමූහම්හි-වසතා සන්තවුත්තිනා.

* "සමග්ගං" ඇතැම්.

9.

සද්ධම්මට්ඨිති කාමෙන-මොග්ගල්ලානෙන ධීමතා,
ථෙරෙන රචිතා එසා-අභිධානප්පදීපිකා.

1. එසා අභිධානප්පදීපිකා, මේ අභිධාන ප්‍රදීපිකාතොමෝ: සග්ග කණ්ඩාච, සග්ගකණ්ඩය: භූකණ්ඩ, භූකණ්ඩය: තථා, එසේම: සාමඤ්ඤ කණ්ඩො ඉති, සාමඤ්ඤකණ්ඩය යන: කණ්ඩ ත්‍රයා-කණ්ඩතුනකින්: අන්විතා, යුක්ත වූවාය.

2. ඉයං, මේ (අභිධානප්‍රදීපිකා) තොමෝ: තිදිවෙ, දෙව්ලොවෙහිද මහියං, පෙළොවෙහිද: භුජගාවසථෙ, නාගලෝකයෙහිද: සකලත්ථ සමව්හයදීපනී, සියළු වසතුන්ගේ අභිධානයන් හෙවත් නාමයන් ප්‍රකාශකරන්නීය: ඉහ, මෙම ග්‍රන්ථයෙහි: යො නරො-යම් මිනිසෙක්, කුසලො-දක්ෂ වේද, සො නරො, ඒ මිනිසා: මහා මුනිනො වචනෙ, බුද්ධවචනයෙහි හෙවත් ත්‍රිපිටකයෙහි: පටුහොති, දක්ෂයෙක් වේ.

3. ගුණභූසණො, ගුණම අලංකාරකොට ඇති හෙවත් ආභරණ කොට ඇති: තෙජස්සී, (මහත්) තෙජස් ඇති: ජයී, දිනන සුලුවූ: කෙසරිවික්කමො, සිංහවික්‍රම ඇති: පරක්කමභුජො නාම භූපාලො, පරාක්‍රමබාහුනම් රජෙක්: ලඞ්කායං, ලද්දිවෙහි: ආසි, වීය.

4. යො, යමෙක්: නිකායත්තයසම්භූව, තුන් නිකායෙහිම: චිරං, බොහෝකාලයක්: විභින්නං, බිඳුනු: භික්ඛුසංඝං, බික් සඟුන්: සම්මා, මනාකොට: සමග්ගෙ කාරෙසි, සමගි වූවන් කරවීද: නිච්චාදරො, නිතර ආදර ඇත්තේ: දීඝකාලං, බොහෝ කලක්: සදෙහංව, තමා ගේ සිරුර මෙන්: මහග්ඝෙහි පච්චයෙහි, මහැගි හෙවත් උසස් (සිව්) පසයෙන්: රක්ඛෙසි, රක්ෂාකෙළේද නොහොත් පෝෂණය කළේද,

5. යෙන, යමෙකු විසින්: ලංකා, ලක්දිව: විහාරෙහි, විහාර වලින්ද: ගාමා රාම පුරීහිච, ගම්, උයන්, නුවරවලින්ද: ඛෙත්තෙහි, ක්ෂෙත්‍රවලින්ද: වාපිහි, වැව්වලින්ද: කිත්තියා විය: (තමාගේ) යස සින්මෙන්: සම්බාධිකතා, ඉඩ නැත්තක් කරන ලදිද හෙවත් පුරවන ලදිද,

6. යස්ස, යමෙක් හුගේ: සබ්බකාමදං, කැමති සියල්ල දෙන: අසාධාරණං අනුග්ගහං, අසාධාරණවූ හෙවත් අසමාන වූ අනුග්‍රහයට: පත්වා, පැමිණ: අහමපි, මමද: විබුධගොචරං,

උගතුන්ට විෂය වූ: ගන්ථකාරත්තං, ග්‍රන්ථ කාරත්වයට: පත්තො, පැමිණියෙම්ද.

7. තෙන, ඒ රජහු විසින්: කාරිතෙ, කරවන ලද: පාසාද ගොපුරාදි විභූසිතෙ, ප්‍රාසාද දොරටු ආදියෙන් හෙබියාවූ: තත්තොයාසයස්මිං, ඔහුගේ ජලාශයෙහි: පටිබිම්බිතෙ, පිළිබිඹුවූ: සගගකණ්ඩව, දෙව් ලොවින් කොටසක් බඳු වූ,

8. මහාජෙතවනාඛ්‍යම්හි, ජේතවන නම් මහා විහාරයෙහි: (වූ) සාධුසම්මතෙ, සුජනයින් විසින් ප්‍රශස්තවූ: සරොගාම සමූහම්හි, විල් ගම්මුල සමාගමෙහි: වසතා, වසන: සන්තවුත්තිනා, සන්සුන් පැවතුම් ඇති.

9. සඬම්මට්ඨිතිකාමෙන, සද්ධර්මයෙහි පැවැත්ම කැමති: ධීමතා, නුවණැති: මොග්ගල්ලානෙන ථෙරෙන, මෞද්ගල්‍යාන ස්ථවිරයන් (වහන්සේ) විසින්: එසා අභිධානප්පදීපිකා, මේ අභිධාන ප්‍රදීපිකා තොමෝ: රචිතා, රචනාකරණලද්දීය.

ගාථා අංක සහිත සිංහල අකාරාදිය

මෙම අකාරාදිය ග්‍රන්ථයේ මුල පටන් සංකිණ්ණ වග්ගයේ අවසානය දක්වා පමණක් වේ. (එතැන් සිට ග්‍රන්ථය අවසානය දක්වා ඇත්තේ පාලි ශබ්ද, නිපාත සහ උපසර්ගයන්ය. එම කොටසෙහි අකාරාදියක්ද ග්‍රන්ථයේ අවසානයට යොදා ඇත.) මෙම සිංහල ආරාදිය ඇසුරුකොට ඔබ සොයන වචනය නොලැබේ නම් ඊට සමාන සිංහල වචනය හෝ සංස්කෘත වචනය බලන්න. උදා:- "කඩය" යන්න සොයාගැනීමට අවශ්‍ය වූ විට මෙම සිංහල අකාරාදියෙහි "සාප්පුව" යන්න බලන්න. "පහන" යන්න සෙවීමේදී "ප්‍රදීපය" යන්න බලන්න. සෙසු තැන්වලදී ද එමෙනි.

අ

අංකුරය - 522
අංසසන්ධිය - 252
අක - 460
අකුර - 332
අකුර අග ඇණය - 357
අක්ෂිගත රෝම - 247
අක්ෂෞහිණිය - 367
අගනුවර - 189
අගමෙහෙසිය - 222
අගල - 196
අගිල් - 288
අගුව - 208
අගුළුකණුව - 208
අග්‍රරසය - 448
(අග්ගලා) අත්පුණු බලන්න
අඩගරක්ෂකයා - 326
අහ - 478
අහල - 186
අහුපළඳනාව - 275
අහුරු - 33
අටපිරිකර - 410
අටපිරිස - 498
අටමහ නරකයෙහි ජලාධරයෝ - 635
අටමහනරකායෝ - 634
අටල්ල - 195
අඩයටි ආදිය - 370
අණුප්‍රමාණය - 185
අණ්ඩජසත්වයෝ - 717
අඩුව - 507
අත - 253
අතර - 744
අතරනැති - 683
අතික්‍රමණය - 753
අතිමාන්නය - 164
අතිවාක්‍යනම් අට වැදෑරුම්
අනාර්ය වචන - 116
අතිශය - 38, 738
අතීසාරය - 313
අතුරු නුවර - 190
අත්කර අන්තය - 253
අත්ත - 521
අත්තන - 556
අත්තිකාරම - 452
අත්පොළසන් දෙන්නා - 492
අත්පුණු - 444
අද නම් නැකත - 54
අඳුන් - 292
අඳුරු දවස - 47
අධිකතෘෂ්ණාව - 157
අධික තෘෂ්ණා ඇත්තා - 705
අධිකත්වය - 748
අධිකරණ නායකයා - 325
අධික වීර්යය - 152
අධිකාරම - 327
අධිමෝක්ෂය - 153
අනතුර - 742
අනඳමහතෙර - 418
අනන්ත නාරජ - 628
අනංගයා - 39
අනිකෙක් - 693
අනුකූලත්වය - 329
අනුචරයා - 363
අනුදිග - 26
අනුන් අයිතිදෙය - 704
අනුභව කරන ලද්දේ - 733
අනුර නම් නැකත - 55
අනුසස් - 744
අනෝ පිඬුමහ සිටු - 418
අන්තඃපුරය - 206
අන්ධකාරය - 66
අන්ධකාර බහුල රෑ - 65
අන්ධයා - 306
අපරගෝයානය - 175
අපරාධය - 338
අපරීක්ෂාකාරියා - 705
අපස්මාරය - 310
අප්‍රියාවාදියා - 711
අබ - 432
අබතුර - 188
අභිප්‍රාය - 743
අභිරතිය - 735
අභිසාරිකාව - 222

(අමාවක) - 69
අමුණ - 465
අමුත්තා - 407
අමුසොහොන - 389
අඹ - 536
අඹුසැමි දෙදෙනා - 232
අඹුසැමි දෙදෙනාගේ පියවරු - 236
අඹුසැමි දෙදෙනාගේ මව්වරු - 236
අයනයෙක් - 75
අයබද්ද - 338
අයිති දේ - 704
අයෝමය රථාවරණය - 357
අය්යා - 243
අරක්කැමියා - 445
අරමුණ - 88
අරළු - 548
අරුණ - 61
අරුත්නැතිතෙපුල - 117
අර්ථානර්ථාදියසලකන - ප්‍රඥාව - 148
අඩිය - 50
අර්ශස් - 312
අලය - 523
අලුත වැදූ දෙන - 479
අලුත් කැකුල - 523
අලුත් තෘණයෙන් නිල් වූ ප්‍රදේශ - 179
අලුත් දෙය - 689
අලුත් වස්ත්‍රය - 280
අල්පාවකාශය - 694
අවපසලොස්වක - 69
අවමන් ප්‍රාප්තයා - 732
අවවාදය - 337
අවසභයා - 719
අවසානය - 748
අවස්ථාව - 747
අවිරුද්ධ දෙය - 674
අවිවේක වස්තු - 695
අවුරද්ද - 76
අශ්වතරයා - 352
අශ්වයන්ගේ නාදය - 130
අශ්වයා - 351
අශ්වයා - 351
අසම්බන්ධ තෙපුල - 120
අසභාය දෙය - 694
අසාර දෙය - 674
අසුරයෝ - 12
අසුර විශේෂ - 12
අස්ත පර්වතය - 554
අස්පැටවා - 352
අස්බෙටි ආදිය - 263
අස්වැන්න - 563
අස්විද නම් නැකත - 54
අස්ලිස නම් නැකත - 54
අහස - 43
අහස් ගඟ - 24
අභිගුණ්ඨිකයා - 633
අහෝරාත්‍රිය - 70
අළු - 32
අළුයම - 64

ආ

ආක්‍රෝශය - 736
ආඛ්‍යායිකාව - 107
ආගන්තුකසත්කාරය - 407
ආගම - (ලබ්ධිය) - 155
ආචායර්යා - 393
ආඥාව - 337
ආතතාදිපස - 136
ආත්මය - 86
ආදියෙහි බිණීම - 117
ආදිබ්‍රහ්මචරියක ශීලය - 413
ආදීනවය - 743
ආපසුදීම - 453
ආභරණය - 270
ආභරණ විශේෂ - 276
ආභිසමාචරියක ශීලය - 413
ආමේඩිත ප්‍රයෝග - 101
ආමේඩිතය - 100
ආයුධය - 368
ආයුධවිශේෂ - 377
ආරම්භය - 750
ආරාධනාව - 410
ආරාමය - 516
ආරෝගය - 315
ආයර්යා - 417
ආලින්දය - 209
ආලෝකය - 34
ආවරණය - 739
ආශ්වාසය - 36
ආසන ශාලාව - 201
ආසන්නකාරණය - 86
ආහාර - 446

ඇ

ඇකය - 264
ඇඟ ඉලීම - 285
ඇඟරැළිවැටීම - 244
ඇඟිලි පසට එක එක නම් - 254
ඇඟිල්ල - 254
ඇටඹ - 537
ඇටය - 266
ඇට ලේ මැස්සා - 623
ඇට්ටේරිය - 550
ඇඩීම - 159
ඇතා - 343
ඇතින්න - 345
ඇතුන්ගේ කද - 346
ඇතුන්ගේ කපෝලය - 347
ඇතුන්ගේ කම්මුල - 346
ඇතුන්ගේ නාදය - 113

ඇතුන්ගේ පා විදිනා කටුව - 349
ඇතුන් බඳින වැඹ - 347
ඇතුන් බැඳින දම - 347
ඇතුන්ගේ මදය - 347
ඇතුන් පිට අතුරණ පලස් ආදිය - 348
ඇතුල් කුස - 259
ඇතුළ - 748
ඇතුළත් දෙය - 718
ඇත්ගොව්වා - 350
ඇත්දෙමට - 537
ඇත්පැටවා - 345
ඇත්වගපුල් - 562
ඇත්වලිග මුල - 346
ඇත්සමූහය - 345
ඇත් සොඬක් ඇති පක්ෂියා - 617
ඇදනැති දෙය - 684
ඇදහීම - 155
ඇඳ - 294
ඇඳුවත - 294
ඇපය - 512
ඇඹැරැල්ල - 533
ඇඹුල් - 142
ඇලය - 225
ඇවතට පැමිණියේ - 719
ඇවිදිනා දෙය - 687
ඇසටු - 530
ඇස - 143
ඇසකෙළවර - 249
ඇසළ - 531
ඇසළමස - 71

ඉ

ඉක්මවීම - 412
ඉක්ෂුවිකාර - 443
ඉහටිය - 259
ඉහිකිරිම - 741
ඉඟුරු - 440
ඉංගිරියාව - 243
ඉච්ඡාප්‍රවෘත්තිය - 737
ඉතා උස්හඬ - 131
ඉතා ගැඹුර - 646
ඉතාම ළදරුවා - 241
ඉතා විහිදෙන පියකරු සුවඳ 139
ඉතිහාසය - 105
ඉත්තෑකුර - 594
ඉදිමුම - 312
ඉදිරියෙහි යන යෝධයා - 361
ඉදි - 582
ඉඳුල් කන්නා - 448
ඉඳුසල් - 547
ඉන්ද්‍රජාල දන්නා - 492
ඉන්ද්‍රජාලය - 492
ඉන්ද්‍රියයෝ - 143
ඉන්ද්‍රියාදීන්ගේ දමනය - 735
ඉඹුල් - 544
ඉරමඩල - 61
ඉරු - 58
ඉලක්කය - 373
ඉල්මස - 71, 72
ඉල්ලීම - 736
ඉවද - 565
ඉවසන තැනැත්තා - 708
ඉවුර - 641
ඉසුරු ඇත්තා - 701
ඉස්බ - 187

ඊ

ඊ-ආදිය - 370
ඊ තණ - 578
ඊ තලය - 371
ඊෂීකාව - 161
ඊශ්වරයා - 14

උ

උකස - 453
උකුල - 260
උකුසු විශේෂයක් - 615
උකුස්සා - 615
උක් - 566, 578
උක්සකුරු - 443
උඩඟුකම - 162
උණගස - 579
උණු අළු - 33
උතුම් දෙය - 670
උතුම් සෝභාව - 52
උතුම් ස්ත්‍රිය - 224
උතුර - 26
උතුරු කුරු දිවයින - 175
උතුරුප නම් නැකත - 55
උතුරු පුටුප නම් නැකත - 57
උතුරු සළ නම් නැකත - 55
උතුරු සළුව - 279
උත්කෘෂ්ටදෙය - 675
උත්තරායන - 75
උත්පත්තිය - 84
උත්සවය - 170
උදය පර්වතය - 554
උදාහරණය - 109
උදෙහ්ග ඇත්තා - 703
උද්ඝෝෂණය - 111
උදුන - 436
උදුවප් මස - 72
උපද්‍රවය - 384, 743
උපමාව - 510
උපවාසය - 414
උපාධ්‍යායයා - 393
උපේක්ෂාව - 153
උපුල් - 665
උපුල්කොළ - 289, 571
උමතුවා - 307

උයන - 517
උරගල - 508
උලක්කුව - 463
උස්දෙය - 684
උළු - 211

ඌ

ඌකාව - 183
ඌරා - 595
ඌරු වැදි - 493

ඍ

ඍතුහු - 73

එ

එකදාය ඇතිරිල්ල - 298
එකහමාර - 459
එකුන්පණස් ස්ථානයෝ - 129
එක් මඩුල්ලෙන් යුත් ගෙය - 200
එක් මුහුණින් යුතු තූර්ය විශේෂය - 134
එක්විසි මූච්ඡනාවෝ - 129
එක්වීම - 740, 746
එතර - 642
එන්සහල් - 547
එරඬු - 545
එරබදු - 532
එලවන ලද දේ - 725
එළඹි දෙය - 727
එළිපත - 210
එළුදෙන - 483
එළුවා - 482
එළුවැදි - 493

ඒ

ඒකපදික මග - 184
ඒකරූප සදාකාලික දේ - 686
ඒණිමුවා - 596
ඒසිකාස්ථම්භය - 195

ඔ

ඔටුන්න - 271
ඔටුවා - 483
ඔරුව - 645
ඔහුනොවුන්ට කරන අහංකාරය - 380
ඔසප් - 228
ඔසප් වූ ස්ත්‍රිය - 228
ඔසබිය - 569
ඔළිඳ - 564

ඕ

ඕපපාතික සත්වයෝ - 717
ඕසධී - 571

ක

කකියවන ලද දෙය - 719
කකුධභාණ්ඩ - 341
කකුළුවා - 652
කගවේනා - 591
කටයුත්ත - 749
කටරොළු - 563
කටුකරඬු - 558
කටුකරඳ - 545
කටුක රස - 142
කටුකිහිරිය - 538
කටුවැල්බටු - 564
කටුස්සා - 601
කට්ඨිස්ස නම් ඇතිරිල්ල-300
කඩකිරීම - 412
කඩතුරාව - 284
කඩරෙද්ද - 280
කඩල - 432
කඩිප්පු ආදිය - 138
කඩුකොප්පුව - 374
කඩුමිට - 374
කඩුව - 374
කණ - 144
කණකොකා - 620
කණමුල විදින කටුව - 350
කණයම - 208
කණා - 306
කණුව - 528
කණේරු - 556
කණ්ඩුතිය - 311
කඨාරම්භය - 112
කද - 505
කද - 527
කදකුමරු - 15
කදවුර - 189
කඳුරැලි - 587
කඳුළු - 248
කන්වායා - 600
කපටිකම - 170
කපටියා - 713
කපන ලද දෙය - 728
කපු - 568
කපුටා - 616
කපුපිළී - 283
කපුරු - 291
කබරුස්සා - 618
කබල - 267
කම්කටුල - 390
කම්බුග්‍රීවය - 251
කම්මල්කරුවා - 490
කම්මැලියා - 496
කඹුරුවන් පැහැය - 93
කයිසරණ්ඩුව - 375
කරකතුර - 507
කරඬුව - 302
කරඳ - 546
කරනවෑමියා - 489
කරබානා වලසා - 589
කරමැටි - 174
කරමැටිබිම - 174

කරඹ - 557
කරාබු - 289
කරාවිය - 132
කරිවිල - 575
කරුණාව - 145
කරුණාසම්පන්නයා - 703
කරුණු පරීක්ෂාකරන්නා - 702
කර්කශදෙය - 690
කර්ණාභරණය - 272
කර්ණිකාව - 210
කලද - 460
කලත්තය - 738
කලය - 438
කලලරූපය - 229
කලව - 264
කලවිට - 435
කලහය - 383
කලාව - 50
කලුඅගිල් - 288
කල්‍යාණය - 82
කවුඩු තිඹිරි - 539
කවුළුදොර - 207
කසටගස - 543
කසටරස - 142
කසඹිලියා - 561
කසය - 353
කසල - 215
කසලගොඩ - 215
කසල ශෝධකයා - 489
කස්තුරි - 289
කළ නොකළ රන් රිදී - 467
කහවණුව - 462
කළු ඊයම් - 474
කළු කුඩ ඇති වඳුරා - 592
කළු ත්‍රස්තවාළු - 569
කළු පාතුඩු ඇති හංසයා - 625
කළු පැහැය - 90
කළු මල් සේපාලිකා - 554
කළු රත්වන් පැහැය - 93
කළු සිංහයා - 590

කා

කා ඉතිරි දෙය - 448
කාඩි - 441
කාන්තාරමග - 184
කාන්තාවගේ කේශ මධ්‍යපද්ධතිය - 246
කාමුකයා - 706
කාරණය - 85
කාලපක්ෂය - 70
කාලය - 62

කැ

කැකිරි - 575
කැටකිරිල්ල - 617
කැඩපත - 301
කැණ - 529
කැණහිලා - 593
කැති නම් නැකත - 54
කැදල්ල - 605
කැද - 446
කැදවීම - 739
කැමතිවීම - 739
කැමතිසේ - 450
කැවිලි වෙළෙන්දා - 492
කැස්බෑවා - 651

කෑ

කෑදත්තා - 619
කෑල - 534
කෑලිය - 567

කි

කිණිහිරය - 549
කිණීරය - 507
කිතුල් - 582
කිද - 560
කිඳුරා - 42
කිඹුලා - 651
කිඹුල්වැන්න - 575
කියත - 508
කියන ලද දේ - 731
කිරලා - 621
කිරි - 481
කිරිවිචි ආදිය - 370
කිරිපළු - 543
කිරිබත - 401
කිරි මව් - 234
කිරි මුහුදාදිය - 636
කිරිය - 188
කිලිටි ජලය - 646
කිසිල්ල - 252
කිහිරි - 546
කිළිල - 5559
කිළුටු දෙය - 676
කිළුටු පාතුඩු ඇති හංසයා - 625

කී

කීකරු අශ්වයා - 352
කීකරුවා - 706
කීකිරිදිය - 574
කී තෙපුල් නැවත කීම - 117
කීර්තිය - 111

කු

කුකුරුමුවන් - 546
කුකුළා - 618
කුණ්ඩලාභරණය - 272
කුඩාගස - 519
කුඩාවිල - 655
කුඩිම්බිය - 245
කුඩු - 435

කුන්තක නම් ඇතිරිල්ල - 299
කුදා - 304
කුම්භය - 464
කුම්භස්ථලය - 346
කුඹගස - 643
කුඹල්කරු - 488
කුඹුක් - 541
කුරය - 354
කුරුළු බිත්තරය - 605
කුලය - 610
කුලල්පිඹින්නා - 492
කුලල්බට - 580
කුලස්ත්‍රී - 224
කුල්ල - 436
කුසතණ - 581
කුහුල්බව - 166
කුළ - 586
කුළු අශ්වයා - 353
කුළුතාලම්ආදිය - 136
කුළු පොත්තා - 490
කුළුරැණ - 561

කෘ
කෘතපුණ්‍යයා - 698

කෙ
කෙටේරිය - 376
කෙණ්ඩිය - 424
කෙත - 428
කෙමන - 501
කෙවිට - 429
කෙසෙල් - 568
කෙස් නැති හිස-ඇත්තා - 306
කෙළ - 269
කෙළතොල්ලා - 710
කෙළිඳ - 552
කෙළිඳසාල් - 553

කේ
කේටුභශෘස්ත්‍රය - 106
කේලාම් කියන්නා - 713
කේසකලාපය - 245
කේසයෝ - 244

කො
කොකා - 620
කොකුම - 289
කොටදිඹුලා - 551
කොටස - 466
කොටළුවා -483
කොටුව - 439
කොට්ටය - 296
කොට්ටං - 571
කොණ - 377
කොණ්ඩය - 245
කොඳ - 557
කොඳුපලස - 291
කොපුල - 250
කොබෝගෙඩිවළල්ල - 212
කොබෝලීල - 531
කොමඩු - 576
කොමුපිළී - 283
කොඹු - 534
කොරා - 305
කොලොම් - 540
කොවුලා - 611
කොස් - 548
කොස්වාලිහිණියා - 619
කොහොඹ 549
කොළඉඹුල් - 544
කොළය - 522

කෝ
කෝලාහළය - 124
කෝප්පය - 513
කෝමාරිකා - 557
කෝවක්කා - 570
කෝවය - 506
කෝසෙයානම් ඇතිරිල්ල - 300
කෝෂය - 188

ක්‍රි
ක්‍රියාව - 734
ක්‍රියාවෙහි අසමත්වීයා - 705
ක්‍රියාවෙහි කල් ඉක්මවන්නා - 703

ක්‍රෝ
ක්‍රෝධය - 158
ක්‍රෝධශීලී අය - 708

ක්‍ෂ
ක්‍ෂණමොහොත - 63
ක්‍ෂණය - 62
ක්‍ෂණලයය - 63
ක්‍ෂත්‍රිය මහා සාරයා - 221
ක්‍ෂත්‍රියයා - 319
ක්‍ෂත්‍රියයාට දා ක්‍ෂුද්‍රස්ත්‍රියගේ පුතා - 485
ක්‍ෂමාව - 155
ක්‍ෂය රෝග - 308

ක්‍ෂු
ක්‍ෂුද්‍රයාට දා ක්‍ෂත්‍රිය ස්ත්‍රියගේ පුතා - 484
ක්‍ෂුද්‍රයා - 484

ඛා
ඛාරි - 464

ග
ගංගාතදිය - 658
ගංගාව - 658

ගංගා විශේෂයෝ - 659
ගඳකිළිය - 202
ගන්ධකෝට නම් තණ - 581
ගබඩාව - 203
ගම - 216
ගමන - 378
ගම්දොර ගවර වළ - 660
ගරුඬ පක්ෂාකාර සෙවෙනි ඇති ගෙය - 200
ගලඟ ඇටය - 266
ගල් කටුව - 376
ගල් පොකුණ - 587
ගල්මල - 570
ගල්වන - 643
ගල්ලෙණ - 587
ගවදෙන - 479
ගවපාලනය - 427
ගවයන් ඇත්තා - 476
ගවරා - 594
ගව්ව - 187
ගස - 518
ගසේ පොත්ත - 423
ගස් මුදුන - 521

ගා

ගාන්ධර්වයෙක් - 21
ගාලෙහි අධිපතියා - 477
ගාල - 182

ගැ

ගැඩවිලා - 652
ගැඹුර - 646
ගැඹුරු වූ-
ජලාශය - 654
ගැඹුරු හඬ - 131
ගැරඬියා - 629
ගැවසීගත් දෙය - 696
ගැවසූ කේශය - 246
ගැල් වූ දෙය - 722
ගැළ - 356

ගි

ගිජුතැනැත්තා - 705
ගිජුලිහිණියා - 615
ගිතෙල් - 480
ගිනි - 30
ගිනිගාන දණ්ඩ - 402
ගිනිපුපුර - 32
ගිනිපෙනෙල්ල - 33
ගිනිසිළ - 32
ගිනිහල්ගෙය - 205
ගිම්හානය - 75
ගිරවා - 618
ගිලිහුණු දෙය - 727
ගිහියා - 427

ගී

ගීතාදීන් හා නැටීමෙහි - සාමාන්‍ය - 137
ගී හඬ - 124

ගු

ගුගුල් - 536
ගුදය - 262
ගුරුළා - 611
ගුරුළුමව - 606

ගූ

ගූථය (අසුචි) - 262

ගෘ

ගෘහපති මහා සාරයෝ - 323

ගෙ

ගෙඩිහටගෙන අවසානයේ නැසෙන ගස (ඕෂධිවෘක්ෂය) - 520
ගෙය - 196
ගෙරින්ගේ කඳ - 478

ගේ

ගේ කුරුල්ලා - 621

ගෛ

ගෛරිකාදිය - 588

ගො

ගොකටු - 562
ගොඩබිම - 175
ගොනා - 476
ගොනැස්ස - 212
ගොපළුගම - 216
ගොපල්ලා - 476
ගොප් ඇටය - 265
ගොබය - 528
ගොම - 480
ගොයම් - 433
ගොයම් දණ්ඩ - 434
ගොයා - 600
ගොවියා - 428
ගොළුවා - 305

ගෝ

ගෝනා - 590
ගෝනුස්සා - 599
ගෝමූත්‍ර - 263

ගෞ

ගෞතම බුදුරජ - 4

ග්‍ර

ග්‍රහණය - 739

ශ්‍රී

ශ්‍රීවාහරණය - 273

ග්‍රීෂ්ම ඍතුව - 74

ඝ

ඝනමල්ඇතිරිල්ල - 298
ඝනාන්ධකාරය - 68

ඝෝ

ඝෝෂ්ට කුක්කුට -
නම් කුරුල්ලා - 622

ච

චක්‍රවලදෙය - 688
චතුර්කණ්ණය - 335
චතුරාශ්‍රමයෝ - 372
චතුරංග කළුවර නම් -
67
චතුර්වර්ග සම්පත - 303
චතුර්වර්ණයෝ - 316
චතුර්විධ ආයුධ - 369
චතුර්විධ ආහාර - 447
චතුර්විධ වීයඞ්ගං -
151
චන්ද්‍රයා - 48
චපලයා - 714
චරපුරුෂයා - 331

චා

චාමරය - 340

චි

චිත්තාව - 164

ඡ

ඡක්කණ්ණය - 335
ඡත්‍රය - 340
ඡන්දස - 400

ජ

ජටාධරයා - 411
ජටාව - 245
ජනපද විශේෂ - 176
ජයපානය - 381
ජරාව - 241
ජලනිගීමය - 637
ජලබහුල භූමිය - 179
ජලය - 638
ජලාබුජ සත්වයෝ - 717
ජව සම්පන්න අශ්වයා -
353

ජා

ජාතිඵල - 290
ජාතිමත් අසුන් - 352

ජී

ජීවක - 573
ජීවිකාව - 426
ජීවිතින්ද්‍රිය - 149

ටැ

ටැඹ - 211

ඩෙ

ඩෙබර ගස - 537
ඩෙබර ඵල - 538

ණ

ණය - 452
ණය ගන්නා - 451
ණය දෙන්නා - 451

ත

තකුල් - 290
තජ්ජාරිය - 185
තණ - 433
තනවර්ගයක් - 581
තත්පරය - 702
තත් සතක් ඇති වීණාව -
132
තද මසුරා - 715
තන පුඩුව - 258
තනය - 258
තමළු - 552
තමා අයිතදේ - 712
තමාට දාව උපන් පුතා
- 231
තම්පලා - 577
තඹ, ලෝ ආදිය - 467
තරුණයා - 242
තල - 582
තල කැළල - 313
තලානය - 214
තල් - 582
තවන ලද දෙය - 727
තවුසා - 415

තා

තාරකාව

තැ

තැලිතැගීම - 449

ති

තිටිභ - 552
තිත්තරස - 142
තිඹිරි - 539
තියඹරා - 576
තියුණු දෙය - 687
තියුණු කළ දෙය - 720
තිරිසනා - 625
තිරිසනුන්ගේ හඬ - 124
තිලකය - 286
තිහිරිපිළී - 284

තී

තීරණප්‍රඥාව - 148

තු

තුනහමාර - 458
තුනී දෙය -

තුන්ග්‍රාමයෝ - 128
තුරුක්තෙල් - 288
තුරුපෙළ - 518
තුලාව - 462
තුවර - 573
තුවාළය - 109
තුෂ්ටිප්‍රාප්තයා - 728

තෘ
තෘණවෘක්ෂයෝ - 582
තෘප්තිය - 449
තෘෂ්ණාව - 156

තෙ
තෙත්දෙය - 729
තෙපුල - 99
තෙලැසටු - 541

තො
තොටිල - 551
තොප්පිය - 281
තොරණ - 196
තොල - 250

ත්‍රි
ත්‍රිවර්ගසම්පත - 303
ත්‍රිවිධ මැනීම් - 459
ත්‍රිවධ ශක්තීහු - 334
ත්‍රිවිධාග්නිය - 402

ත්‍යා
ත්‍යාගය - 403

ද
දකුණු දිසාව - 26
දකුණු ශරීරය - 695
දක්ෂයා - 696
දක්ෂිණායන - 75
දක්ෂිණාභියා - 75
දඩුවම - 332
දඩුවෙල්බැමැස්සා - 623
දඩුහිණ - 207
දත් - 249
දත - 264
දතපමණ - 718
දන්නා ලද්දේ - 733
දම - 480
දමන ලද දෙය - 720
දමිතයා - 725
දඹදිව - 175
දඹපල - 526
දර - 527
දරණුව - 439
දරසැය - 388
දරුගැබ ඇත්තී - 229
දරුවන් ලද ස්ත්‍රී - 225
දරුවා - 230
දලබුව - 229
දල්ල - 522
දවස - 63
දශ දාන වස්තු - 405
දස ඇත්කුලයෝ - 344
දසපුර - 571
දසරුව - 252
දහය්යා - 434
දළ - 249

දා
දාතුඩුවා
දාවල්ල - 281
දාසකමින් මිදුන-
තැනැත්තා - 496
දාසයා - 595
දාසී - 226
දාහය - 313

දැ
දැඩිදෙය - 687
දැඩිමිතුරා - 330
දැව වළල්ල - 214
දැල - 501
දැහැටි - 423

දෑ
දෑකැත්ත - 429
දෑසමන් - 555

දි
දික්මග
දිග - 281, 683
දිගැත්තු - 27
දිග්නුවා - 282
දිනීම - 385, 738
දිනිය යුත්තා - 362
දියනිය - 231
දියපිහිටි තැන - 654
දියමිත්ත - 561
දියබරියා - 628
දියබිඳුව - 637
දිඹුල් - 530
දියඇල්ල - 586
දියසලාව - 637
දියාළුවා - 491
දිරීම හෝ හානිය - 740
දිව - 144
දිවිපසුරු - 573
දිවියා - 589
දිවිරීම - 111
දිවිසම්ඇතිරූ රථය -
355
දිවුල් - 530
දිළින්දා - 715

දු
දුක - 83
දුගද - 140
දුටු මිතුරා - 330
දුනුදිය - 371
දුනුශිල්ප ඉගැන්ම -
373

දුන්න - 371
දුම්මල - 290
දුම්මැල්ල - 574
දුඹුරු පැහැය - 92
දුර - 682
දුරුකිරීම - 752
දුරුතුමස - 72
දුශ්ස්ථානය - 750
දුවගේ සැමියා - 237
දුෂ්ට සිත් ඇත්තා - 699

දූ

දූ කෙළින්නා - 511
දූකෙළිය - 511
දූතකම් කරන්නී - 226
දූතයා - 331
දූ පෝරුව - 512
දූව - 641
දූවිලි - 378

දෙ

දෙකහමාර - 458
දෙට නම් නැකත - 55
දෙතුන්වර කීම - 100
දෙදය ඇකිරිල්ල - 298
දෙනට නම් නැකත - 56
දෙමුහුණු ඇති තූර්‍ය විශේෂය - 135
දෙල් - 549
දෙවහන - 21
දෙවියෝ - 10
දෙවිසි ශ්‍රැතිහු - 130
දෙව්රුක් - 25
දෙව්ලොව - 9
දෙව්විමන - 21
දෙහි - 532
දෙළුම් - 549

දේ

දේදුන්න - 46
දේවදර - 547
දේවදලිය - 557
දේවයෝනි - 11
දේවාලය - 198
දේශය - 178

දෛ

දෛවය - 84

දො

දොඹ - 535
(දොර) - ද්වාරය බලන්න.
දොරබාව - 210
දොරටුපාලයා - 325
දොරටුව - 195
දොහොත - 256

ද්‍රෝ

ද්‍රෝණය - 463
ද්‍රෝහචින්තනය - 158

ද්වා

ද්වාරය - 210

ධ

ධඤ්ඤමාසය - 186
ධනප්‍රාප්තිය - 339
ධනය - 466
ධනවත්තයා - 701

ධා

ධාන්‍යවිශේෂ - 433
ධාන්‍යාදිය කැපීම - 747
ධාන්‍යාදිය පවිත්‍ර-කිරීම - 750
ධාරාව - 47

ධී

ධීවරයා - 647

ධු

ධුරය - 358

ධූ

ධූර්ත ස්ත්‍රිය - 223

ධෘ

ධෘතරාෂ්ට්‍රවරංරජ - 28

ධ්‍යා

ධ්‍යානවඩන්නා - 415

ධ්

ධ්වජ බහුල රථාදිය - 709
ධ්වනි යුක්ත වස්තුව - 723

න

නගර විශේෂ - 190
නඟුල - 430
නඟුලිස - 430
නටන්නා - 95
නදී දියෙන් හා අහස් දියෙන් නිපන් ශස්‍යවත් ප්‍රදේශ දෙක - 180
නපුංසකයා - 232
නම - 108
නරකය - 633
නවග්‍රහයෝ - 57
නවනළුරස - 96
නවම් මස - 72
නහර - 267
නළල්පට - 272

නා

නාගස - 551
නාට්‍යය - 94
නාදය - 741
නානාප්‍රකාර - 693

නාම්බා - 477
නායක ඇතා - 343
නාරන් - 539
නාලොව - 626
නාසය - 144
නාස් ලනුව - 354

නැ

නැකැත්තා - 331
නැගෙනහිර - 26
නැටීම - 94
නැට්ට - 523
නැදිමයිලෝ - 240
නැන්ද - 235
නැව - 643
නැව් අවයව - 645
නැව් පදින්නා - 644
නැව් වෙළෙන්ද - 644
නැළිය - 463, 465

නෑ

නෑනා - 235
නෑම - 285
නෑයා - 233

නි

නික - 553
නිකට - 250
නිකය - 461
නිකාය - 610
නිකිණිමස - 71, 72
නිසණ්ඨයා - 411
නිසණ්ඩු ශාස්ත්‍රය - 105
නිදි මැරීම - 745
නිද්‍රාබහුලයා - 709
නින්ද - 169
නින්ද පෙරදැරි දෝෂා-
රෝපණය - 115
නින්දව - 115
නිපන් දෙය - 724
නිමිති කියන්නී - 226
නිම් වළල්ල - 356
නියපොතු - 256
නියම්ගම - 216
නියමය - 425
නියර ආදිය - 181
නිරන්තරය - 38
නිරය පාලකයා - 635
නිරයෙහි දුක් විඳින්නා -
635
නිරවුල් දෙය - 693
නිරෝගීහු - 315
නිර්වස්ත්‍රයා - 710
නිලුපුල් - 665
නිල් රත්වන් පැහැය - 92
නිවන - 5
නිශ්චය - 164
නිෂ්ඵල දේ - 691

නී

නීල කොබෙය්යා - 622

නු

නුග - 530
නුගුණ කීම - 114
නුරුවලා - 276
නුවර - 189

නූ

නූල - 503

නෘ

නෘත්‍ය භූමිය - 95
නෘත්‍ය විශේෂ - 95

නෙ

නෙල්ලි - 548
නෙළුම් දලි - 664

නො

නොගැඹුර - 646
නොනස්නා දේ - 685
නොපැසුණු ගෙඩිය -
525
නොබිණීම - 411
නොමග - 184
නොසන්සිඳෙන ක්‍රෝධ-
ඇත්තා - 708
නොසැබෑ බස - 120

ප

පක්‍ෂය - 602
පක්‍ෂි වැදි - 493
පක්‍ෂි විශේෂ - 603
පක්‍ෂි විශේෂයක් - 615,
621
පඤ්ච මහා ගාගා - 659
පඤ්ච මහා පරිත්‍යාගය
- 404
පඤ්චාංගික තූර්‍ය - 133
පඬු පැහැය - 90
පණුවා 601
පණ්ඩිතයා - 217
පත - 255, 463
පතළ දෙය - 692
පතාකය - 380
පතිව්‍රතා ස්ත්‍රී - 224
පත්තාණික - 365
පත්මාදීන්ගේ සමූහය -
664
පදුර - 435, 529
පනාබෙර - 137
පනාවුල්ලා - 629
පන්දුව - 301
පන්සල - 203
පබළු - 472
පමදවනය - 517
පයමල - 500
පයපොළ - 310

පරණ දෙය - 689
පරණ වස්ත්‍රය - 280
පරදු තැබීම - 512
පරලොව - 80
පරවියා - 614
පරසතු රුක - 25
පරිචයහීව - 401
පරිභවය - 165
පරිමිත දෙය - 686
පරිවාර පර්වතය - 588
පර්වත පාර්ශ්වය - 586
පර්වත මුදුන - 588
පර්වතය - 583
පර්වතයෙහි සම-
ප්‍රදේශය - 585
පර්වත විශේෂ - 554
පර්වත සමීප බිම - 588
පල ඇටය - 266
පලහැටියා - 623
පලම - 461
පලා - 440
පලායාම - 385
පලාවන් පැහැය - 91
පලිහ - 375
පව - 78
පවනින් හඩන උණ ගස - 579
පවිත්‍ර දෙය - 674
පවුර - 194
පවුරු පදනම - 194
පස ඇටය - 512
පසලොස්වක - 69
පසස්නා ලද දෙය - 728
පසුතැවීම - 162
පසුම්බිය - 506
පසු වූ දෙය - 690
පස්ගෝරස - 482
පස්මහා යාග - 396
පස් මෙහෙකරුවෝ - 486
පස් සහදමියෝ - 409
පහුර - 642
පළන ලද දෙය - 724
පළමු දෙය - 691
පළොල් - 538

පා

පා අග - 265
පා අළුව - 294
පාණවැස්ස - 47
පාත්‍රය - 424
පාදය - 265
පා දෝනා පැන් ආදිය - 408
පාන භූමිය - 513
පානාගාරය - 203
පාපයෙහි භය - 152
පාබල සෙනග - 360
පාරම්පරික උපදෙස් - 395
පාසාණය - 583
පාෂණ්ඩයා - 422
පාවහන් - 505

පැ

පැතිරීම - 746
පැදුර - 436
පැන්සලාව - 205
පැමිණිය යුතු දේ - 121
පැරදීම - 385
පැලන්පෝරුව - 214
පැවිද්ද 415
පැස - 504
පැසුණු කෙස් - 241
පැසුණු කෙස් - 241
පැසුණු ගෙඩිය - 525
පැළීම - 736

පෑ

පෑළවිය, දියවක-
තියවකාදි තිථි - 68

පි

පිවුල - 540
පිට - 258
පිටත දෙය - 679
පිණවීම - 736
පිඩ - 447
පිත - 269
පිත්තල - 473
පිදුරු - 434
පිනි - 53
පිපාසය - 448
පිඹුරා - 628
පිරිසිදුකම - 423
පිරිසිදු ක්‍රියාව - 735
පිරිසිදු ජලය - 647
පිරුණ ලද දෙය - 725
පියකරු සුවඳ - 139
පියන - 47
පියල් - 535
පියස්ස - 209
පියා - 233
පියාගස - 542
පියාගේ සහෝදරී - 238
පියාපත - 605
පියා බළලා - 620
පියුම - 661
පියුම් කෙමිය - 664
පියුම් කෙසුරු - 663
පියුම් දණ්ඩ - 663
පියුම් රා මිණි - 472
පියුම් විල - 666
පිලා - 304
පිලිල - 559
පිසීම - 739
පිස්සු බල්ලා - 499
පිහිටීම - 748
පිළිතුරු - 108
පිළියම - 315
පිළිවෙළ - 411

පු

පුවක් - 581
පුවඟු - 550
පුටුව - 296
පුටු විශේෂයක් - 296
පුතුන් හා දූවරුන් - 239
පුදන ලද දේ - 726
පුදුමය - 712
පුනාවස නම් නැකත - 54
පුන්කලස - 342
පුරුක 579
පුරුද්ද - 746
පුරුෂ නිමිත්ත - 261
පුරුෂ ප්‍රමාණය - 257
පුලිල - 538
පුවපල් නම් නැකත - 55
පුවපුටුප නම් නැකත - 56, 57
පුවසල නම් නැකත - 55
පුස නම් නැකත - 55
පුස්වැන්න - 563
පුළුන් - 475
පුළුල - 281

පූ

පූඩාවා - 652
පූජාව - 408
පූප - 444
පූර්වවිදේහය - 175

පෘ

පෘථග්ජනයා - 417

පෙ

පෙටියා - 651
පෙට්ටිය - 504
පෙනෙල - 534
පෙරමග - 184
පෙර පසු විරුද්ධ වචනය - 119

පේ

පේරුස් මුද්ද - 274

පො

පොකුණ - 645
පොදු - 694
පොරව - 376
පොරොද්ද - 348
පොලඟා - 628
පොල් - 582
පොසොන්මස - 71
පොළ - 309

පෝ

පෝෂිත දෙය - 722

ප්‍ර

ප්‍රඥව - 146
ප්‍රඥ විශේෂ - 147
ප්‍රතාපය - 334
ප්‍රතිඥව - 164
ප්‍රතිමා රූපය - 509
ප්‍රතිරාවය - 112
ප්‍රතිශ්‍යාව - 309
ප්‍රත්‍යක්ෂ දෙය - 692
ප්‍රත්‍යක්ෂ නොවූ දෙය - 692
ප්‍රත්‍යන්තය - 178
ප්‍රදීපය - 301
ප්‍රදේශ රජ - 319
ප්‍රපඤ්චය - 745
ප්‍රපාතය - 586
ප්‍රබන්ධ කථාව - 107
ප්‍රබන්ධය - 745
ප්‍රභාව - 334
ප්‍රමාණය - 740
ප්‍රශස්ත සිත් ඇත්තා - 698
ප්‍රශ්නය - 109
ප්‍රසන්නතාව - 51
ප්‍රසිද්ධ දෙය - 700
ප්‍රසූතිය - 738

ප්‍රා

ප්‍රාණය - 390
ප්‍රාණීන්ගේ සමූහය - 609
ප්‍රාතිහාර්යය - 749
ප්‍රාචීනාව - 36
ප්‍රාසාදය - 199

ප්‍රි

ප්‍රිය දෙය - 673

ප්‍රේ

ප්‍රේමය - 166

ඵ

ඵලැති වෘක්ෂය - 520
ඵල නොගන්නා වෘක්ෂය - 520

බ

බකමූණා - 616
බක් මස - 71, 72
බටහිර - 26
බඩ - 259
බඩගිනි ඇත්තා - 732
බඩගින්න - 449
බඩුගන්නා - 451
බඩුහල - 204
බතින් පෙරූ කැඳ - 447
බත් - 446
බත් කන තලිය - 438
බදුළු - 540
බද්ධ වෛරය - 159
බඳනා ලද දෙය - 723
බඳුවද - 554
බන්ධනය - 337, 741

බතවු ආදීන්ගේ ගමනාගමන විචාරීම - 737
බබලන සුළු දෙය - 709
බබුස්තණ මුල් - 580
බමුණු මහා සාරයෝ - 322
බඹය - 257
බඹරා - 613
බර - 462
බර අදින්නා - 494
බර උසුලන ගොනා - 477
බරවා රෝගය - 311
බලාත්කාරය - 383
බලාත්කාරයෙන් ගත් මනුෂ්‍යාදීහු - 390
බලුදම්වැල - 500
බල්ලා - 498
බළලා - 593

බා

බාල අය - 697
බාල බව - 240
බාලයා - 241
බාල ස්ත්‍රිය - 221
බාහුව - 253

බැ

බැගෑපත් අය - 707
බැටළුවා - 482
බැදියව - 444
බැම - 247
බැලමෙහෙ-කරන්නා - 494
බැලීම - 752

බෑ

බෑනා - 236

බි

බිත්තිය - 195
බිනර මස - 71
බිම කණින හුල - 428
බිහිබට - 580
බිහිරා - 307
බිළිය - 651

බු

බුදුරජ - 1
බුලත් 568
බුහුටියා - 707
බුළු - 548
බු පණුවා - 601

බෙ

බෙර - 137
බෙරණ නම් නැකත - 54
බෙර විශේෂ - 138
බෙලි - 535
බෙල්ල - 251
බෙල්ලා - 653
බෙහෙත - 315

බේ

බේරු - 564

බො

බොරුබස - 121
බොල් - 434
බොහෝ දේ දෙන්නා - 699
බොහෝ දෙනා එක්ව වක්‍රව සිට ස්තුති කරන වන්දීහු - 379
බොහෝ දෙය - 679
බොහෝ පත්‍ර ඇති වැල - 529

බෝ

බෝදිගස - 565
බෝනික්කා - 503
බෝලිද්ද - 553

බ්‍ර

බ්‍රහ්මදරු - 543
බ්‍රහ්මයා - 13

බ්‍රා

බ්‍රාහ්මණයා - 391

භ

භක්ෂණශීලි අය - 710
භද්‍රපීඨය - 296
භය - 159
භයානකය - 160

භා

භාර්යාව - 227

භී

භීරුකයා - 707

භූ

භූත විකෘතිය - 384
භූමිය - 173

භේ

භේදය - 332

ම

මංගල රථය - 355
මකුළුවා - 599
මගියා - 331
මඩ - 640
මඩුව - 201
මණිබන්ධ-කණිෂ්ඨාංගුලි දෙක අතර - 254
මතකබත - 406
මතෑනා - 345
මත් නැනැත්තා - 706

මත්ස්‍ය විශේෂ - 748
මදක් අඩු දෙය - 718
මදක් පඩු පැහැය - 90
මදක් මේරූ කැකුල - 523
මදක් රතු පැහැය - 91
මදට - 540
මදටය - 460
මදය - 741
මද සිනාව - 168
මදුරුවා - 624
මධුර රස - 142
මධ්‍ය දේශය - 178
මධ්‍යම රාත්‍රිය - 66
මධ්‍යාහ්නය - 744
මනුෂ්‍යයා - 217
මන්ත්‍රණය - 335
මන්ත්‍රියා - 324
මයිනහම - 507
මලයිත්ත - 568
මයුරතාදය - 113
මරණය - 387
මල - 534
මලාව - 439
මල්ගෙන සිටි වෘක්ෂය - 521
මල්දම - 293
මලැපැණි - 524
මල්පොකුර - 524
මල් රොන් - 524
මල්ලව යුද්ධය - 385
මල්ලී - 243
මවගේ මව - 235
මවගේ සහෝදරී - 238
මව්පියෝ - 239
මසුරු බව - 161
මස්ලොඹුව - 501
මස්සිනා - 234
මහකුර - 576
මහත්දෙය - 676
මහත්භය - 159
මහනහර - 267
මහපලස - 299
මහමෙර - 23
මහ රළ - 639
මහරී - 550
මහල්ලා - 243
මහවනය - 515
මහවිල් සත - 656
මහසිනාව - 168
මහළු ගොනා - 477
මහ ඇමතියා - 324
මහකුලජයෝ - 324
මහා මත්ස්‍යයෝ - 650
මහිව්ජයා - 698
මළ පියවරු පිණිස-
දෙන දානය - 406
මළවුන් පිණිස එදවස-
දෙන දානය - 406
මළාහු - 388

මා

මාංසය - 268
මාංසරසය - 449
මාණිකාව - 464
මා නම් නැකත - 55
මාන්නය - 161
මාපට ඇඟිල්ල සහ-
දබරඟිල්ල ආදිය විදහා-
ගත් විට ඊට පිළිවෙළින්-
නම් - 255
මාමා - 235
මාරයාගේ ඇතා - 41
මාරදූවරු - 41
මාර්ගය - 182
මාර්ග විශේෂ - 183
මාර්ගෝපකරණ - 363
මාලාකාරයා - 488
මාසය - 70
මාළුව - 445
මාළුවා - 648

මැ

මැටිකැට - 425
මැඩිලි - 282
මැඩීම - 746
මැඩියා - 652
මැදින්මස - 72
මැදිපෝය - 69
මැරීම - 386
මැසිරිගල් - 473
මැස්සන්ගේ බිත්තර - 625
මැළිතැනැත්තා - 496

මි

මිට - 256
මිටිය - 507
මිට්ටා - 304
මිණිරත් - 473
මිත්‍රයා - 330
මිත්‍රරජ - 327
මිථ්‍යාවචනය - 110
මිදිවැල - 566
මිදුල - 209
මිදුන කිරෙහි ඇති දිය - 481
මිදේල්ල - 542
මිනිය - 388
මිනීදුම් ආදිය - 140
මියුරු අවියක් හඬ - 131
මිරිඟුව - 61
මිරිවැඩි - 505
මිරිස් - 440
මිල - 452
මිශ්‍රය - 696
මිශ්‍රවර්ණයා - 484
මිහිඟුබෙර - 137
මිහිඟුබෙර වර්ග - 137

මී

මී අඹ - 536
මී ඉටි - 475
මී ගස - 533
මී පැණි - 475
මී මුත්තා - 238
මීයා - 596
මීයෙන් කළ සුරා - 513
මී හරකා - 594

මු

මුං උඳු ආදිය - 431
මුඛය - 248
මුගටියා - 600
මුගලන් මහතෙර - 417
මුගුර - 375
මුගුරු ආදිය - 370
මුතු - 473
මුතුහර - 273
මුත්තා - 237
මුදුන් මල්කඩ - 294
මුද්ද - 274
මුනුපුරා - 237
මුරුංගා - 533
මුරුවා - 558
මුල - 528
මුල නම් නැකත - 55
මුලපලා - 577
මුව දඩයම - 498
මුවන් සේ වටු-
ආදීහු - 500
මුවළල්ල - 353
මුවවැද්දා - 493
මුව සිරස නම් නැකත -
54
මුවා - 595
මුස්නය - 214
මුහුකළ දෙය - 721
මුහුන මල් - 551
මුළුතැන්ගෙය - 202

මූ

මූත්‍ර - 263
මූර්ඡාව - 166, 383
මූලාදි දශය - 572

මෘ

මෘගවිශේෂ - 597
මෘදු ලොම් ඇති-
සුදු ඇතිරිල්ල - 298

මෙ

මෙතර - 642
මෙනෙහි කිරීම - 153
මෙලොව - 79
මෙවුල්දම - 275

මේ

මේසධ්වනිය - 46
මේද තෙල - 270
මේරු කැකුල - 423
මේරු පාදයෙහි නාගයෝ -
629

මෛ

මෛත්‍රිය - 155
මෛථුනය - 302

මො

මොණරකුඩිම්බිය - 612
මොණරපිල - 613
මොණරා - 612
මොර - 533, 560
මොල්ලිය - 478
මොහොත - 63
මොළොක්දෙය - 697

මෝ

මෝය - 658
මෝරු - 481
මෝරු කලතන බඳුන - 480
මෝල - 436
මෝහය - 161

ය

යකඩ - 474
යකුළ - 506
යටට හඳනා පිළී- 279
යතිවරයා - 416
යතුර - 213
යතුරු සිදුර - 213
යන්නා - 407
යමය - 425
යමරජු - 41
යමයාගේ ආයුධය - 41
යෂ්ටිය - 187
යසෝධරා දේවී - 320
යහපත් මග - 184
යහපත් වචන ඇත්තා -
711
යහලු ස්ත්‍රිය - 228

යා

යාගකණුව - 402
යාග කරන්නා - 397
යාගද්‍රව්‍ය පිසීම - 401
යාගද්‍රව්‍යය - 401
යාගය - 395
යාගවේදිකාව - 395
යාග හැන්ද - 401
යාචකයා - 716
යාමය - 68
යාල - 464, 465

යු

යුක්තිය - 336 - 737
යුගල - 606
යුද්ධය - 382
යුද්ධයෙහි දැඩිකොට
හැඳගත් වස්ත්‍ර ආදිය -
361

යෙ

යෙහෙළි - 238

යො

යොදුන - 187

යොහොඹු - 556

යෝ

යෝධයා - 359

යෞ

යෞවන බව - 240

යෞවනී - 221

ර

රශ්මිය - 60

රසදිය - 474

රසනහර - 267

රහත්ඵලය - 418

රහත්හු - 9

රහස - 335

රහුගෙඩිය - 274

රළ - 639

රා

රාජවාහණ ඇතා - 349

රාජහංසයා - 625

රාජ ස්ත්‍රිය - 226

රාත්‍රි මුඛය - 64

රාත්‍රිය - 65

රා වෙළෙන්දා - 492

රාශි දොළස - 57

රාහු - 57

රැ

රැකීම - 740

ගවුල - 247

රැස්කරන ලද දෙය - 677

රැහැන - 429

රැහැය්යා - 624

රැළ - 610

රි

රිට - 644

රිදී - 470

රියන - 187, 256

රියදුරා - 359

රියසක - 356

රිලවා - 591

රු

රුකගුණ - 536

රුක්අත්තන - 534

රුක්බුරුද - 544

රුක්සිදුර - 527

රුවන් - 470

රුවන් භේද - 470

රුවර - 577

රූ

රූක්‍ෂභූමි ප්‍රදේශ - 175

රූපාදි සය - 88

රූපිය - 467

රෙ

රෙදිවියන හරස් දණ්ඩ - 750

රෙහෙන නම් නැකත - 54

රේ

රේවතිය නම් නැකත - 56

රෝ

රෝගය - 308

රෝග විශේෂ - 313

රෝම - 247

රෝමයෙන් උපදනා පලස් - 284

රෝමෝද්ගමය - 168

රෝහිත නම් මුවා - 590

ල

ලගින ගෙය - 205

ලජ්ජාව - 152

ලජ්ජාවට පත් වූ තැනැත්තා - 723

ලතාදීන් වැසුනු ලෙණ - 587

ලද දෙය - 729

ලප්නාරන් - 556

ලබු - 575

ලය - 258

ලයය - 62

ලවන රස - 142

ලා

ලාකඩ - 291

ලාමක දෙය - 675

ලාස්ස - 463, 465

ලි

ලික්බාව - 186

ලිච්ඡවි රජ - 320

ලිපි ආදි ක්‍රියා - 503

ලියනහලා - 567

ලියන වඩුවා - 490

ලියන්නා - 332

ලිහිල කොළ - 577

ලු

ලුණු - 441

ලුණුපස - 442

ලුණුවරණ - 532

ලුහුඬු දෙය - 684

ලෙ

ලෙඩා - 307

ලේ

ලේ - 268
ලේනා - 600

ලො

ලොත්ගස - 535

ලෝ

ලෝකය - 178
ලෝකායත ශාස්ත්‍රය - 106
ලෝතුඩුවා - 621
ලෝලු - 537

ව

වක් වූ අත්,පා,ඇඟිලි ඇත්තා - 305
වක් වූ දෙය - 685
වගපුල් - 562
වඤ්චාකාරයා - 713
වටකළ දෙය - 683
වඩුවා - 487
වත්සුණු - 292
වද - 559
වදකහ - 563
වදගවදෙන - 479
වඳුරා - 591
වධකයා - 707
වධක භූමිය - 501
වධයෙහි නියුක්තයා - 712
වන කවුඩා - 617
වනය - 515
වන රොද - 518
වනස්පතී වෘක්ෂය - 519
වනුවැල් - 565
වන්දිභට්ටයෝ - 379
වපරයා - 305
වජ්මස - 71, 72
වමනය - 312
වම්බටු - 567
වම්මුතු - 578
වරදැල - 500
වරදැල්වැද්දා - 494
වරපට - 506
වරා - 560
වණිනාව - 112
වලහසාල් - 565
වලඳ - 438
වලසා - 590
වලිකුකුළා - 619
වලිගය - 354
වලිද්ද - 554
වල්එරබදු - 545
වල්පළොල් - 542
වංශ දන ස්තුති කරන්නා - 379
වවුලා - 624
වසන්ත ඍතුව - 74
වසවර්තිමාරයා - 40
වස් අත්ත - 282
වස්තිය - 264
වස්තු විනාශය හෝ-වියදම - 741
වස්ත්‍රය - 277
වස්ත්‍රයෝනි - 283
වස්ත්‍ර විශේෂ - 278
වස්සා කෙරෙහි ගිජු වූ-දෙන - 379
වස්සාන ඍතුව - 74
වස්සානය - 75
වංශය - 316
වළ - 627
වළල්ල - 273
වළලුවර්ග - 274

වා

වාක්‍යය - 100
වාචාලයා - 711
වාතමුවා - 596
වාම ශරීරය - 695
වාර්තාව - 107
වාසුකී නාරජ - 627
වාහණය - 358

වැ

වැටකෙය්යා - 582
වැටුප - 510
වැඩි දෙය - 688
වැදූමව - 234
වැද්දා - 498
වැදීම - 409
වැල - 529
වැලපීම - 117
වැලමිට - 253
වැලි - 640
වැල් අහුණ - 544
වැල්මදට - 561
වැල්මී - 566
වැසිකිළිය - 203
වැසිපොද - 46
වැස්ස - 45
වැස්සෙන් හැරුණු වළ - 657
වැළඳ ගැනීම - 751
වැඵක් - 580

වෑ

වෑය - 376

වි

විකතිකා නම් ඇතිරිල්ල - 299
විකාරය - 742
විකිණිය යුතු දෙය - 452
විකුණන්නා - 451
වික්‍රමය - 381
විචිකිච්ඡාව - 163
විජනස්ථානය - 336

විජිනිපත - 301
විතච්ඡිකා නම් කුෂ්ඨය - 312
විතර්කය - 149
විදින ලද දෙය - 724
විදීම - 739
විදුලිය - 45
විදීම - 739
විනාශය - 740, 747
විනිවිද නොගිය වීථිය - 193
විනිවිද ගිය හැකි වීථිය - 193
විපත්තිය - 368
විපරීතය - 695
විපර්යාසය - 753
වියත - 186
වියදණ්ඩෙහි ගසන- පෙත්ත - 430
වියන - 285
වියන්නා - 488
වියලි ඉඟුරු - 440
වියලි මස් - 268
විරතිය - 154
වියරුව - 165
විරුද්ධ වචනය - 118
විරූපාක්ෂවරංරජ - 28
විරූළහ වරංරජ - 28
විල - 655
විලද - 444
විලපලා - 577
විලාසය - 167
විලිකුකුළා - 622
විලේපනය - 292
විල්ලිහිණියා - 620
විවාදය - 111
විවාදාපන්නයා - 742
විවාහය - 303
විවිමෙන් විසිතුරු- එළලෝම් ඇතිරිල්ල - 297
විවේකය - 412
විශිෂ්ට ස්ත්‍රිය - 221
විශේෂ ඇඳන් - 295
විශ්වාස ඇමතියා - 324
විශ්වාසය - 336
විෂ - 632
විෂ භේද - 632
විෂ්ණු - 14
විෂපෙවිහිය - 373
විසාඛාව - 418
විසා නම් නැකත - 55
විසිරි දෙය - 22
විළුඹ - 265

වී

වී - 433
වීණාදණ්ඩ - 132
වීණාව - 132
වීණාවයන්නා - 491
වීථිය - 193
වීර්‍යය - 150
වීර්‍ය සම්පන්නයා - 698
වීර්‍යාදීන් ස්තුතිකරන්නා- 379

වු

වුරුනු තෙල - 270

වෘ

වෘකයා - 593
වෘද්ධිය - 737
වෘද්ධිරෝගය - 311

වෙ

වෙඩි - 645
වෙඬරු - 481
වෙදා - 314
වෙනස - 744
වෙරළ - 637
වෙරළුමිණි - 472
වෙසක් මස - 71
වෙසඟන - 223
වෙළඳාම - 427
වෙළන ලද දෙය - 721
වෙළඹ - 354
වෙළෙප - 526
වෙළෙන්දා - 450

වේ

වේගය - 37
වේගයෙන් යන්නා - 362
වේදත්‍රයට එක එක නම් - 102
වේදත්‍රයට නම් - 102
වේදරවක සෑම්භු දශදෙන - 103
වේදනාව - 148
වේදාංග සය - 104
වේදිකාව - 213
වේපචිත්ති අසුරයා - 42
වේමය - 502
වේවචනය - 114
වේශය - 270

වෛ

වෛරය - 158
වෛශ්‍රවණගේ ආයුධය - 29
වෙශ්‍රවණගේ නුවර - 29
වෛශ්‍රවණ වරංරජ - 29
වෛශ්‍යයා - 426

ව්‍යා

ව්‍යාකුලය - 712
ව්‍යාඝ්‍රයා - 589
ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇතිරූ රථය - 355
ව්‍යාඝ්‍රාදීහු - 591

ව්‍ර
ව්‍රතය - 412

ශ
ශක්‍ර භාර්‍ය්‍යාව - 17
ශක්‍රයා - 15
ශක්‍රයාගේ ආයුධය - 21
ශක්‍රයාගේ ඇතා - 19
ශක්‍රයාගේ උයන් - 20
ශක්‍රයාගේ නුවරවල් - 18
ශක්‍රයාගේ පුත්‍රයෙක් - 20
ශක්‍රයාගේ පොකුණ - 20
ශක්‍රයාගේ ප්‍රාසාදය - 18
ශක්‍රයාගේ රථය - 19
ශක්‍රයාගේ ශිලාසනය - 19
ශක්‍රයාගේ සභාව - 18
ශක්තිය - 381
ශත්‍රු රජ - 327
ශබ්ද කිරීම - 740
ශරද් ඍතුව - 74
ශස්‍යරෝගය - 435
ශරීරය - 145
ශරීරාවයව - 266

ශා
ශාක්‍යරජ - 320
ශාස්ත්‍රග්‍රහණාදී-ආකාර දක්වීම - 95

ශි
ශිල්පය - 508
ශිල්පශාලාව - 203
ශිල්පියා - 485
ශිශිර ඍතුව - 74
ශිෂ්‍යයා - 391

ශී
ශීලය - 412

ශු
ශුක්‍ර - 262

ශෘ
ශෘඞ්ගාරප්‍රභේද - 98
ශෘඞ්ගාරය - 97

ශෛ
ශෛක්ෂයා - 419

ශ්‍ර
ශ්‍රද්ධා බහුලයා - 709

ෂ
ෂට්රසය - 142
ෂට්වායු - 35

ස
සංක්ෂේපය - 110
සංඛ්‍යා භේද - 453
සංයමය - 745
සංසිඳීම - 734
සක - 653
සක් බෙල්ලා - 653
සක්මන් මඩුව - 204
සක්වාලිහිණියා - 619
සක්විති රජ - 319
සඟවන ලද දෙය - 722
සතර උපායයෝ - 332
සතර මං සන්ධිය - 194
සතරෙන් කොටස - 461
සතුට - 81
සතුටු පඬුර - 338
සතුටු සිත් ඇත්තා - 699
සතුරා - 328
සත්කුලපව් 23
සත්පෙති දෑසමන් - 555
සත්රුවන් - 471
සත්වයා - 87
සත්ව, රජස්, තමස් යන මොවුන්ගේ සාම්‍යාවස්ථාව - 86
සදකඩ පහන - 201
සඳමඬල - 50
සඳරැසින් යුත් රෑ - 65
සඳරැස් - 51
සඳලු සහිත ගෙය - 199
සඳැස්පිල - 613
සඳුන් - 286
සන්දේශ වචනය - 118
සන්ධානය - 740
සන්නාලියා - 488
සන්නාහය - 360
සන්නාහ සන්නද්ධයා - 361
සපු - 547
සප්තරාජ්‍යාංග - 333
සප්ත විධධාන්‍ය - 431
සප්තස්වරයන්ට එක එක නම් - 126
සප්තස්වර හඬන්නෝ - 127
සබ්‍රම්සරු - 393
සභාතියුක්තයා - 397
සභාව - 201, 397
සම - 423
සමගි කෙප්පුල - 118
සමාධිය - 149
සමාන ජාති ඇති ශිල්පීන්ගේ සමූහය - 485
සමානයන්ගේ සමූහය - 609
සමානයා - 509
සමිතයා - 725
සමීප භූමිය - 182
සමීපය - 681

සමූහය - 607
සම්කරු - 489
සම්පත්තිය - 368
සම්පූර්ණදෙය - 677
සම්භාවනා නොකට-
හැකිව පැමිණියේ - 716
සයනය - 294
සරල - 550
සරල ද්‍රව්‍ය - 292
සජීදලය - 632
සජීයා - 630
සජීසැව - 632
සජීසිරුර - 632
සලකුණ - 52
සල්‍ය වෛද්‍යයා - 315
සල් - 541
සවස - 64
සස්නාලද දෙය - 726
සහලේ නෑයා - 233
සහෝදරයා - 239
සහෝදර සහෝදරියෝ - 240

සා
සාකච්ඡාව - 114
සාගරය - 636
සා නම් නැකත - 55
සාප්පුව - 204
සාල්ල - 505
සාවා - 595
සාවිත්‍රී ඡන්දය - 400
සාහසික යෝධයා - 363

සැ
සැට්ටය - 281
සැට්ටලන ඇමතියා - 326
සැඩ බස - 119
සැඩොලා - 497
සැඩොල් විශේෂ - 497
සැදූදෙය - 719
සැපය - 82
සැබෑ තෙපුල - 121
සැබෝ - 562
සැම නම් ගස - 545
සැම පැත්තෙන්ම වෙළන-
ලද තුයඹී විශේෂ - 135
සැමියා - 230
සැමියාගේ සහෝදරයා- 237
සැමියා නැත්ති - 225
සැරයටිය - 424
සැරව - 310
සැරසූ ඇතා - 249
සැරියුත් මහතෙර - 416
සැලිය - 437
සැලීම - 688
සැලෙන ලද දෙය - 720
සැහැල්ලු දෙය - 686

සෑ
සෑය - 418

සි
සිංහ ආදී රූ ඇති-
ඇතිරිල්ල - 299
සිංහයා - 589
සිංහාසනය - 340
සිත - 146
සිත නම් නැකත - 55
සිත්කළු දෙය - 669
සිත්කළු වචනය - 119
සිත්තරා - 489
සිත්නෙත් පිනවන-
දෙය - 673
සිදුර - 626
සිනාව - 168
සින්දුරත් - 475
සියඹලා - 541
සියයකින් වැඩි දෙය - 680
සියලු ඔසධ - 571
සියලු දෙය - 678
සියලු සිව්පාවෝ - 598
සියාවස නම් නැකත - 56
සියුම් මියුරු අවියක්
හඬ - 131
සියය - 375
සිරියල් - 474
සිවිගෙය - 456
සිවුර - 282
සිව්දෑගඳ - 141
සිව්රුස්ගෙය - 200
සිව්වනක් පිරිස - 398
සිව්වැදෑරුම් දාසයෝ - 495
සිහින් මිදි - 553
සිහිය - 152
සිහිමුළාබව - 166
සිළුමිණ - 271

සී
සීඝ්‍රය - 37
සීතල - 53
සීනිද්ද - 555
සීමාව - 216
සීවැල - 429
සීසෑම - 426

සු
සුංකම - 339
සුක්ල පක්ෂය - 70
සුදු ඊතන - 578
සුදු ත්‍රස්වාළු - 569
සුදුපලස - 298
සුදු පැහැය - 89
සුදු රතු පැහැය - 91
සුදු ලුනුණු - 574
සුදුසු දෙය - 691
සුධාභෝජනය - 21
සුරා - 513

සුරා බිජු - 513
සුරා විශේෂ - 513
සුවණ්ණ නම් නැකත - 56
සුවඳ - 140
සුවඳ කවන ලද්ද - 293
සුවඳ කැවීම - 293, 749
සුවර්ණය - 461
සුවසේ වැඩුණහු - 242
සුළඟ - 34
සුළුකුර - 573
සුළුබුරුද - 575

සෙ
සෙනෙහෙ ඇත්තා - 702
සෙම - 269
සෙමින් යන්නා - 362
සෙල්ලම - 169
සෙවීම - 410, 751
සෙවෙල - 666
සෙවෙල් විශේෂ - 666
සෙසු රාජ ස්ත්‍රීහු - 222

සේ
සේනාපතියා - 324
සේනාපිහිටීම - 364
සේනාව - 364
සේවකයා - 326

සො
සොටු - 309
සොඬ - 348
සොඬ අග - 348
සොයන ලද දෙය - 729
සොර අඹු - 228
සොරකම - 502
සොරසැමියා - 230
සොරා - 502
සොරොව්ව - 660
සොහොන - 388

සෝ
සෝකය - 159
සෝභාව - 51

ස්
ස්තුතිය - 112
ස්ත්‍රිය - 220
ස්ත්‍රී නමිත්ත - 261
ස්ත්‍රී පුරුෂ නිමිති - 260
ස්ත්‍රී පුරුෂ යුවළ - 606
ස්ථාවර දෙය - 688
ස්ථිර වස්තු - 181
ස්පර්ශය - 143
ස්වභාවය - 170
ස්වර මණ්ඩලය - 125
ස්වරයෙහි අංග අට - 123
ස්වල්ප දෙය - 680
ස්වේච්ඡාව පවත්වන්නා - 704
ස්වේච්ඡාවෙන් ස්වාමියා-තෝරා ගන්නී - 225
ස්වේදජ සත්වයෝ - 717

හ
හංසයා - 624
හඟුළු - 577
හඬ - 122
හත නම් නැකත - 55
හනුව - 250
හම් පසුම්බිය - 506
හයානික - 365
හරන ලද දෙය - 730
හරේණු - 569
හස්ති නබ නම් ගෙය - 199
හස්ත්‍යානීක - 365
හස්ත්‍යාදීන් හික්මවන-ආචාර්යයා - 351

හා
හාතාචාරිය - 564

හැ
හැදෑරීම - 751
හැන්ද - 439
හැල් ආදිය - 431

හි
හිණ - 207
හිඳීම - 742
හිමාල කූටයෝ - 585
හිමාල පර්වතය -554
හියවුර - 372
හිරගෙය - 390
හිරිවේරිය - 570
හිල්විදින කටුව - 508
හිස - 244
හිසනැති ක්‍රියා සහිත-ශරීරය - 389
හිසමුඩු තැනැත්තා - 306
හිස සිඳ දැමීමට සුදුසු-වරද ඇත්තා - 713
හිස් දෙය - 674
හිස මුදුනේ බැඳි-කොණ්ඩය - 246

හී
හීනයා - 496
හී පත්‍රය - 373
හී වඩුවා - 491
හීවිට - 430

හු
හුණකුලල් ආදිය - 136
හුනිඳය - 460
හුනපුපුලා - 596
හුන්තැනට යවන පඬුර - 338
හුල - 376

හු
හූනා - 599
හුරුහැල් - 432

හෙ
හෙණ්ඩුව - 350
හෙරණ - 411
හෙල්මැලි - 666
හෙළඅඳු - 558
හෙළ උපුල් - 665
හෙළ උපුල් අල - 665
හෙළ කිහිරි - 546
හෙළ පියුම් - 663
හෙළ බටු - 567
හෙළවරා - 560

හේ
හේමන්ත ඍතුව - 74

හෝ
හෝපළු - 552
හෝමුවඟු - 532

ළ
ළහ - 747

ළි
ළිද - 654
ළිද සමීපයේ ගවයන්-
දිය බොන වළ - 657
ළිදෙන් පැන් නගන-
සටී යන්ත්‍රය - 504

අනෙකාත්ථ වග්ගයට අයිති සියලුම අනෙකාත්ථනාම.

අ

අංක - 1017
අංස - 1076
අංසු - 1095
අක්ක - 1076
අක්ඛ - 867
අක්ඛත - 1107
අක්ඛර - 1037
අග - 1091
අග්ග - 817
අග්ඝ - 1022
අඝ - 915
අඞ්ග - 930
අඞ්ගණ - 833
අච්චය - 1091
අච්චි - 1076
අච්ඡ - 999
අච්ඡාදන- 1078
අජ්ඣත්ත - 1014
අට්ට - 1100
අඩ්ඪ- 1013
අණ්ඩ - 1066
අණ්ඩජ - 1053
අත්ත - 835
අත්ථ - 761
අද්ධ - 930
අද්ධාන -1074
අධම - 1044
අධර - 904
අධිකරණ- 42
අධිට්ඨාන-1006
අධිවාස- 933
අනය - 954
අනිමිස - 1018
අනුත්තර -927
අනුබන්ධ - 955
අනුසය -928
අන්ත - 966
අන්තර - 777
අන්ධ - 1077
අපචය - 1056
අපචිති - 1091
අපදන - 918
අපදෙස -834
අපවග්ග- 884
අපාඞ්ග - 1090
අබ්භ - 1086
අබ්භුත - 997
අභාව - 1077
අභික්කන්ත- 911
අභිඛ්‍යා - 1026
අභිජන- 829
අභිජාත- 1048
අභිමාන-834
අමත - 950
අමු - 1063
අම්බර -1035
අම්මණ- 1006
අයන - 1075
අරිට්ඨ - 796
අරිය - 976
අරුණ- 955
අලික - 1044
අවතංස - 844
අවතාර - 956
අවලෙප -1053
අවසිත - 938
අසන - 978
අසනි - 845
අසිත - 979
අසුචි - 998
අස්ස - 1076
අස්සත්ථ - 1012
අස්සම - 902
අස්සව - 1010

ආ

ආකාර - 956
ආගම - 926
ආගු- 1038
ආතංක- 1019
ආතාප - 1108
ආදි - 953
ආධාර- 1075
ආභොග - 1057
ආමිස - 1113
ආමොද- 1082
ආයතන - 776
ආයති - 849
ආරම්භ - 826
ආරම්මණ - 1097
ආරාධන- 861
ආරොහ - 1083
ආලම්බර - 929
ආලය - 1071
ආලි - 1057
ආලොක - 1017
ආවෙසන- 880
ආසන - 1073
ආසය - 911
ආසව-943
ආසි - 846
ආහාර - 830

ඉ

ඉතර - 1043
ඉඳු - 1106
ඉඳඛීල - 980
ඉඳීවර - 977
ඉරිණ - 860
ඉස්සර - 1068
ඉස්සාස- 896

උ

උක්කා - 770
උග්ග - 957
උග්ගමන - 935
උට්ඨාන - 860
උණ්ණා - 850
උණ්හීස - 836
උත්තංස - 844
උත්තර - 804
උතු - 874
උදිත - 1049
උද්ධාර - 1097
උපචාර - 975
උපධි - 943
උපනිසා - 1099
උපලද්ධි - 1027
උපසග්ග - 1007
උපහාර- 1102
උපාසන- 855
උපොසථ - 757
උප්පතන - 1100
උප්පාද - 1001
උය්‍යාන - 1100
උසභ - 970
උස්සිත - 866
උළාර - 858

ඒ

ඒක - 824
ඒකග්ග - 1009
ඒළක - 1097
ඒළා - 984

ඔ

ඔක - 1034
ඔකාස - 1075
ඔඝ - 722
ඔජා - 917
ඔට්ඨ - 1080
ඔදන - 1042
ඔධි - 1108
ඔතාර - 1092

ක

කංස - 879
කකුධ - 852
කක්ක - 972
කක්කස - 960
කඞ්ගු - 1029
කච්ඡ - 788
කඤ්චුක - 937
කට - 971
කටු - 951
කට්ඨ - 1014
කණ - 1021
කණේරු - 840
කණ්ටක - 886
කණ්ඩ - 859
කණ්ණ - 1094
කණ්ණිකා - 849
කණ්හ - 974
කතක - 1010
කනිට්ඨ - 900
කනීය - 923
කන්තා - 923
කන්තාර - 1081
කන්ති - 1030
කදම්බ - 1066
කදලි- 961
කපාල - 921
කපොත - 959
කප්ප - 773
කප්පන - 929
කම්බු - 941
කර - 1021
කරකා - 986
කරණ - 875
කරීස - 969
කලංක -1063
කලා - 848
කලාප - 837
කලි - 1036
කලුස - 1086
කල්‍යාණ - 1048
කලල - 958
කවි - 1079
කසාය - 935
කාච -893
කාම -900
කාය - 1058
කාර - 985
කාරණ - 1101
කාරිකා - 1079
කාල - 1056
කාස - 1099
කාසු - 1099
කිං - 924
කිබ්බිස - 1036
කිරිය - 851
කුට්ඨ - 1094
කුමාර - 881
කුම්භ - 827
කුම්භණ්ඩ - 1004
කුරූර - 802
කුල - 1034
කුස - 1053
කුසල - 778
කුසුම - 1079
කුහණ - 958

කූ

කුහර - 1066
කූට - 802
කූප - 905
කේතන - 1072
කේතු - 1079
කේවල - 762
කෝටි - 845
කෝට්ඨ -836
කෝණ - 841
කෝපීන - 960

කොස - 786
කොසිය - 1019
ක්‍රියා - 851

ඛ

ඛග්ග - 1066
ඛණ - 829
ඛත්තු - 1069
ඛන්ධ - 825
ඛම - 968
ඛය - 908
ඛර - 942
ඛල - 901
ඛාර - 1108
ඛාරක - 1090
ඛුද්ද - 795
ඛෙත්ත - 854
ඛෙප - 1052
ඛෙම - 1011

ග

ගණ - 1024
ගණ්ඩ - 1022
ගති - 768
ගද - 1073
ගන්ධ - 1103
ගන්ධබ්බ - 876
ගබ්භ - 918
ගරු - 814
ගවි - 1088
ගහ - 893
ගහණි - 947
ගාථා - 1064
ගාම - 1081
ගාමනි - 894
ගීවා - 1103
ගුණ - 763
ගුම්බ - 835
ගුය්හ - 1035
ගුළ - 1062

ගො - 843
ගොත්ත - 1034
ගොපුර - 1039

ඝ

ඝටා - 1102
ඝණ - 794
ඝම්ම - 929
ඝාස - 1077
ඝොස - 1055

ච

චක්ක - 758
චක්ඛු - 809
චපල - 1049
චම්ම - 1081
චය - 1102
චර - 1081
චාග - 1103
චාරු - 1082
චිත්ත - 812
චුණ්ණ - 995
චුල්ල - 1088
චූළා - 939
චෙතිය - 930

ඡ

ඡත්ත - 1104
ඡන්ද - 920
ඡන්න - 808
ඡල - 1082
ඡව - 1000
ඡිද්ද - 997

ජ

ජගති -971
ජටා - 922
ජනපද - 1063
ජාත - 1051
ජාති - 767

ජායා - 928
ජාල - 923
ජිඝච්ඡා - 1043
ජීව - 1159
ජුණ්හා - 891
ජුති - 1068
ජෙට්ඨ - 892
ජෙය්‍ය - 996
ජොති - 858

ඤ

ඤාණදස්සන - 769

ඨ

ඨාන - 820
ඨිති - 1032

ත

තක්ක - 972
තච - 1083
තණ්හා - 1031
තථාගත - 1073
තනු - 898
තන්ති - 856
තන්දි - 1028
තප - 1036
තපස්සී - 912
තම - 950
තම්බ - 938
තරුණ - 1047
තල - 1064
තාරකා - 1056
තාරා - 878
තාළ - 875
තිත්ථ - 858
තිලක - 919
තුම්බ - 1115
තුලා- 797
තෙජ - 1068

ථ

ථම්භ - 1022
ථූල - 1042

ද

දක්ඛිණා - 961
දණ්ඩ - 1018
දබ්බ - 887
දම - 821
දර - 1085
දල - 1060
දව - 1100
දසා - 1101
දස්සන - 862
දළ්හ - 1057
දන - 998
දය - 872
දයාද - 1020
දික්ඛා - 1078
දිට්ඨි - 1052
දිද්ධ - 933
දිව - 1088
දීප - 973
දුට්ඨ - 1051
දුතියා - 962
දෙව - 816
දෙවත - 854
දෙස - 1099

ද්ව

ද්වාර - 1084
ද්විජ - 1021
ද්විජිව්හ - 982

ධ

ධංක - 1016
ධජ - 1038
ධඤ්ඤ - 981
ධම්ම - 760
ධව - 1015
ධාතු - 791
ධාරා - 1059
ධාවන - 1061
ධිති - 1033
ධීර - 1046
ධුර - 978
ධුව - 867
ධූමකෙතු - 962

න

නග - 1091
නග්ග -1084
නාග - 823
නාභි - 1032
නාම - 1085
නාලි - 1031
නිකාය - 1078
නික්ඛ - 862
නිගම - 842
නිග්‍රොධ - 1016
නිට්ඨා - 886
නිදස - 929
නින්ද - 1029
නිපාත - 1095
නිබ්බාන - 870
නිබ්බුති - 989
නිමිත්ත - 953
නියම - 1052
නියාමක - 963
නිය්‍යාතන - 857
නියූහ - 837
නිරොධ - 964
නිසාමන - 917
නිස්සරණ - 963
නෙක්ඛම්ම - 806
නෙගම - 989
නෙත්ත- 1083
නෙත්තිංස - 1068

ප

පංක - 1067
පකති - 792
පකාර - 1023
පකාස - 990
පක්ක - 991
පක්ඛ - 839
පච්චය - 831
පජා - 1027
පජාපති - 974
පජ්ජ - 1009
පඤ්ඤත්ති - 946
පඤ්ඤාණ - 1035
පටල - 915
පටිග්ගහ - 882
පටිස - 1085
පටිපත්ති - 818
පටිපාදන - 939
පටිභය - 964
පටිභාග - 1051
පටිහාර - 992
පටු - 900
පට්ඨාන - 1096
පඨම - 906
පණ - 882
පණය- 830
පණීත - 914
පතිට්ඨා - 1104
පතිත - 910
පත්ත - 910
පත්ති - 911
පත්තී - 986
පත්ථ - 1024
පද - 1018
පදර - 793
පදුම - 983
පදෙස - 1001
පධාන - 957
පබ්බ - 863
පභව - 874

පමාණ - 874
පමුඛ - 906
පය - 1037
පයොජන - 1011
පයොධර - 1016
පර - 817
පරක්කම - 941
පරාභව - 1059
පරායණ - 639
පරික්ඛාර - 945
පරිග්ගහ - 844
පරිත්ත - 1003
පරිභාසණ - 873
පරියාය - 912
පරිවාර - 828
පරිහාර - 976
පරෙත - 910
පලය - 1025
පලාප - 1098
පලාස - 990
පවත්ති - 1027
පවාරණා - 979
පවාහ - 936
පවාළ - 881
පවේණී - 1027
පසව - 876
පසු - 1085
පාක - 1024
පාණ - 920
පාණි - 981
පාතාල - 863
පාද - 1004
පාන - 1097
පාභත - 1101
පාස - 878
පාළි - 970
පිටක - 965
පිට්ඨ - 1049
පිණ්ඩ - 991
පිණ්ඩිත - 1047

පිතාමහ - 1092
පිතු - 1092
පිප්ඵල - 883
පිය - 948
පීඨ - 945
පීත - 982
පීති - 1103
පුංගව - 1065
පුග්ගල- 1059
පුඤ්ඤ - 951
පුට්ඨ - 1050
පුණ්ඩරීක - 870
පුථුජ්ජන - 1058
පුප්ඵ - 1065
පුබ්බ - 925
පුර - 1034
පුරක්ඛත - 865
පුරිස - 1020
පූග - 1079
පෙත - 910
පෙසල - 1044
පොක්ඛර - 801
පොණ - 1043
පොත - 1092
පොත්ථක - 980
පොරිස - 859

ඵ

ඵරුස - 936
ඵල - 926

බ

බබ්බු - 1054
බල - 868
බලි - 871
බහු - 1046
බාධා - 1071
බාල - 897
බාලිස - 1052
බින්දු - 1089
බිම්බ - 994
බිල - 1074
බීජ - 925
බීභච්ඡ - 1041
බුද්ධ - 1017
බොධි - 780
බ්‍රහ්ම - 787
බ්‍රහ්මචරිය- 759

භ

භග - 818
භගවන්තු - 1072
භග්ග - 1104
භට්ඨ - 1050
භණ්ඩ - 895
භති - 1027
භත්ති - 1029
භත්තු - 1058
භද්ද - 1046
භබ්බ - 1045
භම - 1095
භර - 1086
භව - 803
භවන - 1082

භා

භාග - 1094
භාග්‍ය - 883
භාතු - 1018
භාර - 907
භාව - 782
භාවිත - 1050
භික්ඛා - 1096
භින්න - 996
භිය්‍ය - 932
භීම - 1040
භීරු - 993
භුස - 1070
භූ - 1033
භූත - 764

භූති - 1028
භූමි - 1072
භූරි - 1105
භේද - 966
භෝග - 833
භෝගී - 1068

ම

මග්ග - 895
මජ්ඣ - 1065
මජ්ඣිම - 879
මණි - 1087
මණ්ඩල - 967
මත - 1084
මති - 1070
මත්ත - 1091
මත්තා - 852
මථිත - 996
මද - 1095
මදන - 1105
මධු - 949, 1041
මන්ත - 954
මන්ථ - 1054
මන්ද - 866
මන්දිර - 1039
මරියාද - 1028
මරු - 939
මලය - 1087
මහල්ලක - 1048
මහී - 1026
මහේසී - 1007
මාණ - 888
මාතඞ්ග - 1019
මාතිකා - 1071
මාතු - 1105
මාණව - 816
මානස - 824
මාරිස - 1106
මාලා - 1094
මාල්‍ය - 1055
මාස - 1084
මිග - 1019
මුඛ - 887
මුට්ඨි - 1005
මුත්ත - 987
මුත්ති - 1058
මුදු - 1041
මුද්ධ - 1002
මූල - 825
මේචක - 997
මේථුන - 1037
මොක්ඛ - 1106
මෝදක - 1087
මෝලි - 838
මෝහ - 1061

ය

යක්ඛ - 944
යම - 948
යාත්‍රා - 1028
යාන - 1064
යුග - 857
යූප - 1075
යෝග - 832
යෝග්ග - 1047
යෝනි - 822

ර

රඞ්ග - 1097
රජ - 857
රණ - 1070
රතන - 1036
රති - 1030
රත්ත - 897
රන්ධ - 887
රස - 779
රසන - 913
රස්මි - 1017
රාග - 983
රාජ - 900
රාසි - 1025
රිට්ඨ - 1038
රුක්ඛ - 952
රුචි - 847
රූප - 799
රූපිය - 877
රෝහිණී - 1067
රෝහිත - 885

ල

ලක්ඛ - 994
ලක්ඛණ - 1087
ලක්ඛී - 880
ලතා - 1057
ලබ්භ - 1060
ලව - 1070
ලහු - 903
ලිඞ්ග - 884
ලීලා - 1027
ලුද්ද - 1080
ලුද්ද - 1012
ලේඛ - 1072
ලෝක - 1015
ලෝල - 1040
ලෝහිත - 1002

ව

වංස - 1064
වක්ක - 1008
වඞ්ක - 999
වඞ්ග - 1005
වච්ච - 1060
වජිර - 840
වජ්ජ - 1074
වට්ට - 992
වණ්ණ - 756
වත්ත - 1027
වත්තනී - 1031
වත්ථු - 935
වදඤ්ඤූ - 865

වධූ - 861
වන - 1037
වනප්පති - 877
වප්ප - 1107
වය - 1053
වර - 785
වරඞ්ග - 1067
වරාහ - 1089
වලි - 965
වල්ලභ - 1040
වස - 870
වසති - 1030
වසවත්ති - 998
වසා - 847
වසු - 869
වස්ස - 1036
වාත - 1069
වාම - 994
වායාම - 888
වාර - 1016
වාරණ - 998
වාරුණී - 850
වාල - 1054
වාස - 1093
වාහ - 1055
වාහිණී - 1030
වාළ - 908
විකට - 993
වික්කම - 928
විග්ගහ - 1020
විජිත - 1003
විජ්ජා - 1008
විඤ්ඤත්ති - 1032
විටප - 1096
විතක්ක - 906
විතාන - 949
විත්ති - 1032
විධ - 1020
විධි - 1023
විබ්භම -1061
විභූ - 1062
විමාන - 891
විරිය - 1068
විලග්ග - 1013
විවර - 987
විවෙක - 1088
විසද - 1046
විසය - 781
විසාණ - 841
විසාරද - 934
විහාර - 931
වීචි - 1033
වීත - 1050
වීථි - 914
වුත්ත - 970
වුත්ති - 940
වුද්ධ - 1045
වෙග - 1089
වෙඨන - 1105
වෙද - 821
වෙදනා - 1069
වෙර - 1083
වෙලා - 822
වෙල්ලිත - 1046
වොකාර - 1101
වොහාර - 823
ව්‍යඤ්ජන - 823
ව්‍යත්ත - 1039
ව්‍යසන - 864
ව්‍යූහ - 982

ස

සංකිණ්ණ - 1045
සංකු - 1089
සංඛා - 819
සංඛාර - 806
සංඝාට - 1108
සංඝාත - 1054
සකල - 1000
සකුන්ත - 1023
සක්ක - 975
සක්ඛරා - 899
සඛ - 1062
සග්ග - 885
සඞ්ගර - 798
සඞ්ගහ - 899
සච්ච - 775
සජ්ජන - 931
සඤ්ඤද - 848
සණ්ඨාන - 1107
සතපත්ත - 889
සත්ත - 790
සත්තම - 916
සත්ති - 1024
සත්තු - 1096
සත්ථ - 940
සත්ථි - 1026
සත්‍රු - 1108
සද්ධා - 924
සන්ත - 815
සන්තාන - 927
සන්ති - 1029
සන්ධි - 916
සන්නිධි - 932
සභා - 1075
සමත්ත - 1042
සමත්ථ - 1042
සමය - 755
සමා - 896
සමාධි - 832
සමාන - 890
සමිති - 1031
සමුදය - 901
සමුස්සය - 1073
සම්පත්ති - 968
සම්පද - 968
සම්පන්න - 819
සම්බාධ - 1059
සම්භම - 890
සම්භව - 952

සම්මුති - 1107
සර - 942
සරණ - 922
සරද - 1098
සලල - 1061
සවණ - 909
සහගත - 807
සාදු - 1041
සාධන - 864
සාධු - 765
සාප - 1067
සාම - 813
සාමික - 1096
සායක - 1023
සාර - 907
සාරඞ්ග - 1024
සාරද - 959
සාල - 909
සාසන - 967
සාහස - 1104
සිංඝාටක - 984
සිඛණ්ඩ - 1059
සිඛර - 968
සිඛරී - 1088
සිඛා - 846
සිඛී - 1015
සිඞ්ග - 861
සිත - 973
සිත්ථ - 934
සිද්ධත්ථ - 1090
සින්ධව - 1025
සින්ධු - 839
සිර - 1088
සිරී - 880
සිලොක - 1015
සිව - 868
සිසිර - 898
සීමා - 1056
සීල - 1065
සීස - 1020
සුකත - 912
සුක්ක - 872
සුඛුම - 1045
සුචි - 1044
සුජා - 1086
සුත - 772
සුති - 1033
සුත්ත - 852
සුදස්සන - 972
සුද්ධ - 1043
සුධා - 1026
සුපින - 940
සුවණ්ණ - 784
සුසිර - 889
සුසුක - 977
සුස්සුසා - 904
සූත - 1055
සූප - 1022
සූර - 1051
සූල - 855
සෙතු - 1074
සෙද - 1062
සෙනි - 995
සෙය්‍ය - 892
සෙය්‍යා - 1095
සෙලන - 873
සො - 782
සොණ - 1093
සොණ්ඩ - 913
සොත - 1038
සොම - 1108
සෙනහ - 1071

හ

හත්ථ - 905
හදය - 826
හරි - 843
හවි -1088
හාර - 1090
හිම - 1048
හිරඤ්ඤ - 1035
හෙතු - 947

අව්‍යය වර්ගයට අයිති සියලුම උපසර්ග නිපාත

අ

අ - 1120
අග්ගතො - 1121
අඞ්ග - 1112
අජ්ජ - 1128
අඤ්ඤදත්ථු - 1113
අති - 1111, 1155
අතීව - 1111
අත්ථං - 1127
අත්ථ - 1134
අත්ථි - 1127
අත්ථු - 1124
අත්‍ර - 1163
අථො - 1163
අනු - 1147
අන්තරා - 1123
අන්තරේණ - 1110, 1123
අන්තො - 1123
අද්ධා - 1113
අධි - 1150
අධුනා - 1113
අධො - 1129
අප - 1157
අපි - 1156
අපිනාම - 1164
අප්පෙව - 1131
අප්පෙවනාම - 1131
අභි -1149
අභික්ඛණං - 1110
අභිණ්හං - 1110
අභිතො - 1168
අමා - 1109, 1172
අමුත්‍ර - 1121
අම්භො - 1112
අරෙ - 1112
අලං - 1120, 1163
අව - 1146
අවස්සං - 1123
අසකිං - 1110
අස්සු - 1123
අහහ - 1174
අහො - 1111, 1122

ආ

ආ - 1153
ආම - 1117
ආරකා - 1130
ආරා - 1130
ආවි - 1130
ආවුසො - 1112

ඉ

ඉංඝ - 1130
ඉති - 1131, 1161
ඉත්ථං - 1131
ඉදනි - 1113
ඉධ - 1134
ඉහ - 1134

ඊ

ඊසං - 1121

උ

උ - 1141
උච්චං - 1125
උද - 1111, 1172
උදහු - 1111
උද්ධං - 1130
උප - 1158
උපරි - 1129

එ

එතරහි - 1113
එත්තාවතා - 1114
එත්ථ - 1134
එව - 1125
එවං - 1115, 1117, 11131, 1159
එවංපි - 1116
එවමෙවං - 1115

ඔ

ඔපායිකං - 1117

ක

කං - 1171
කච්චි - 1112, 1124
කත්ථ - 1133
කථං - 1112
කථඤ්චි - 1131
කද - 1134
කදචි - 1119
කහං - 1133
කාමං - 1113, 1169
කිං -1111, 1112, 11162
කිංසු - 1112
කිඤ්චි -1121
කිත්තාවතා - 1114
කිමු - 1111
කිමුත - 1111
කිමුතො - 1111
කිර - 1172
කීව - 1114
කු - 1132
කුත්ථ - 1133
කුත්‍ර - 1133
කුදචනං - 1134
කුහිචනං - 1133
ක්ව - 1133

ඛ

ඛලු - 1168
ඛො - 1123

ව

ව - 1160
වත - 1118
වි - 1118
විරං - 1109
විරරත්තාය - 1109
විරස්සං - 1109
විරෙණ - 1109
වෙ - 1120

ජා

ජාතු - 1113, 1119
ජේ - 1112

ත

තං - 1118
තග්ග - 1113
තතො - 1118
තත්ථ - 1129
තත්‍ර - 1129
තථරිව - 1116
තථා - 1115
තථෙව - 1115
තද - 1134
තදනි - 1134
තහං - 1129
තහිං - 1129
තාව - 1114, 1166
තාවතා - 1114
තිරියං - 1132
තිරො - 1132, 1174
තු - 1170
තුණ්හී - 1122
තෙන - 1118

දි

දියා - 1124
දිවා - 1120
දු - 1142
දුට්ඨු - 1127
දූරා - 1130
දෙසො - 1120

ධි

ධි - 1133, 1174
ධුවං - 1132

න

න - 1120
නනු - 1124, 1112, 1165
නමො - 1127
නහි - 1120
නානා - 1110, 1171
නි - 1138
නී - 1140
නීචං - 1125
නු - 1112, 1131, 1171
නූන - 1123, 1164
නො - 1120

ප

ප - 1135
පගෙ - 1125
පච්ඡා - 1173
පති - 1151
පතිරූපං - 1117
පන - 1169
පරම්මුඛා - 1130
පරසුවෙ - 1128
පරා - 1137
පරි - 1148
පරිතො - 1119
පසය්හ - 1122
පාතු - 1122, 1130, 1173
පාතො - 1125
පායො - 1126
පුථු - 1110
පුන - 1172
පුනප්පුනං - 1110, 1114
පුරතො - 1121
පුරත්ථා - 1167
පුරා - 1167
පුරෙ - 1121
පවෙච - 1121

බ

බලවං - 1111
බහි - 1126
බහිද්ධා - 1126
බාහිරං - 1126
බාහිරා - 1126

භ

භො - 1112

ම

මනං - 1121
මා - 1120
මිච්ඡා - 1119
මිථො - 1173
මුධා - 1118
මුසා - 1119
මුහු - 1110

ය

යං - 1118
යග්ගෙ - 1123
යතො - 1118
යත්ථ - 1129
යත්‍ර - 1129
යථත්තං - 1125
යථරිව - 1116
යථා - 1115
යථාව - 1116
යථාතථං - 1125
යථානාම - 1115
යථාපි - 1115
යථාහි - 1115
යථෙය - 1115
යදි - 1120

යහිං - 1129
යාව - 1166
යාවතා - 1114
යෙන - 1118

ර

රත්තං- 1120
රහො - 1130
රිතෙ- 1110
රෙ- 1112

ල

ලහු - 1117

ව

වත - 1117
වා - 1162
වි - 1144
විනා -1110
විය - 1116
වෙ - 1123

ස

සං - 1117, 1124, 1143
සචෙ - 1120
සච්ඡි - 1132
සජ්ජු - 1122
සද - 1126
සද්ධිං - 1120
සද්ධිං -1109
සනා - 1126
සනිකං- 1126
සපදි - 1122
සබ්බතො - 1119
සබ්බත්ථ - 1134
සබ්බධි - 1134
සමං - 1109
සමන්තතො - 1119
සමන්තා - 1119
සම්පති - 1113
සම්මා - 1127
සම්මු - 1130
සයං - 1117
සසක්කං- 1113
සහ - 1109
සාධු - 1117
සාම - 1117
සාමි- 1173
සායං - 1128
සාහසා - 1121
සාහු - 1117
සු - 1111, 1127
සුට්ඨු -1111, 1127
සුදං - 1123
සුවත්ථි - 1133
සුවෙ - 1128
සෙය්‍යථාපි - 1115
සෙය්‍යථාපි නාම- 1116
සෙව - 1128

හ

හ - 1123
හන්ද -1130, 1166
හම්භො - 1112
හරෙ - 1112
හවෙ - 1113
හා 1132, 1174
හි - 1122, 1170
හිය්‍යො - 1128
හෙ -1112
හෙට්ඨා - 1129